

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

VED

FR. KRARUP.

1. BIND.

I KOMMISSION HOS

RUDOLPH KLEIN,
KJØBENHAVN.

OSK. KNOBELAUCH,
CHRISTIANIA.

HOFFENSBERG & TRAPS ETABL.

KJØBENHAVN.

1880.

Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie traadte i Live i Efteraaret 1879. I de foregaaende Sommermaaneder var der bleven udsendt Indbydelser til Dannelsen deraf fra en større Kreds af Danske og Norske, der havde sluttet sig sammen i Overbevisning om, at et slikt Samfunds Opgaver, ret opfattede og løste, vilde paa en heldig Maade kunne udfylde de bestaaende literære Foretagender i historisk Retning. En fast Forvisning skaber en god Fortrøstning, saa at et Møde af de danske Indbydere d. 22de September 1879 besluttede sig til at erklære Samfundet for grundlagt, skjøndt Medlemstallet endnu kun var henvend 250 og rigtignok temmelig langt fra det paaregnede. Man skred altsaa til Valg af en Bestyrelse for den danske Afdeling og opfordrede de norske Medindbydere til at gjøre det Samme for deres Afdelings Vedkommende. Saaledes kaaredes

i Norge:

Adjunkt *Arnesen*,
Kgl. Fuldmægtig *Boeck*,
Kgl. Fuldmægtig *Collett*,
Overrets Assessor *Heiberg*,
Arkivfuldmægtig *Huitfeldt*,
Provst *Lampe*,
Bureauchef *Lassen*,
Generalstabs Captain *Schnittler* og
Arkivassistent *Thomle*,

i Danmark:

Assistent *Elvius*,
Biskop, Dr. *Engelstoft*,
Hofmarskal, Kmh. *Løvenskiold*,
Arkivar, Dr. *Nielsen*,
Stiftsamtmænd, Kmh. *Rosenørn*,
Sognepræst, Dr. *Rørdam*,
Gehejme-Legationsraad *Skrike*,
Gehejme-Etatsraad, Dr. *Trap* og
Kontorchef, Kmj. *Algreen-Ussing*.

Netop fordi man ansaa det for bedst, at Udviklingens rolige Gang hellere end theoretiske Overvejelser kunde fastslaa Reglerne for Styrelse og Virksomhed, havde man gjort Tallet af de Valgte saa stort. Istedendfor nemlig ellers at have maattet indkalde samtlige Medlemmer til Afgjørelse af de Vanskeligheder, som et saadant uprøvet Foretagende næppe vilde kunne undgaa, havde man nu 2 »Samfundsraad« til foreløbig at træffe fornødne Bestemmelser, naar Omstændighederne fordrede slikt.

Til at besørge de løbende Forretninger valgtes derefter af Samfundsraadene i begge Lande en Formand og en Sekretær: for Danmark Geh. Etatsraad *Trap* og Assistent *Elvius* og for Norge Bureauchef *Lassen* og Fuldmægtig *Boeck*, og derhos en snevrere Medbestyrelse med Navnet »Skrift Udvalg«, fordi dets Hovedopgave antoges at ville blive Provvelse af de Arbejder, som maatte blive Samfundet tilbuden til Udgivelse. Disse Udvalg kom til at bestaa: i Danmark af Bibliotheks-Assistent *Bricka*, Redaktør af Historisk Tidsskrift, Dr. *Nielsen* og Dr. *Rørdam*, Redaktør af Kirkehistoriske Samlinger, i Norge af Fuldmægtig *Collett*, Fuldmægtig *Huitfeldt* og Assistent *Thomle*. Et Tidsskrifts Udgivelse blev sat som Gjenstand for Samfundets Virksomhed, hvortil Bidrag forventedes fra begge Lande, saaledes at de skulde prøves og antages af det hjemlige Skrift Udvalg, men udgives i Fællesskab foreløbig fra Kjøbenhavn alene.

Til Redaktør antoges den danske Sekretær Hr. *Elvius*, der dog efter nogen Tids Forløb under en paakommen farlig Sygdom følte Kræfterne svigte og begjærede Aføsning fra sin dobbelte Stilling. Imidlertid havde de Medlemmer af Skrift Udvalget, der bo i Kjøbenhavn, besørget Forretningerne, indtil man kom overens med Arkivassistent *Krarup* om Overtagelse baade af Sekretariatet og af Redaktionen.

Det lykkedes saaledes at faa det første Hefte ud ved April Maanedes Begyndelse, hvorefter Fortsættelserne ere udgivne i hurtig og regelmæssig Følge. Der er herved og i Samfundets andre Forhold indsamlet Erfaringer, som man i det kommende Aar tildels vil søge at omsætte i Lovparagrafer. De daglige Sorger have selvfølgelig jævnlig drejet sig om Samfundets Pengevæsen; men om der end ikke kan forelægges et Regnskab allerede, da en betydelig Del af Selskabets Tilgodehavende og nogen Gjæld uopgjort henstaar, har Alt dog hidtil gaet vel, hvad der for Øjeblikket viser sig ved et lille Overskud i Kassen. At dette maatte blive ved, og at saavel Samfundet som dets Tidsskrift maatte trives og blomstre, er Medlemmernes som Bestyrelsens Haab og Formaal.

Medlemmerne

af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie (1880 Sept. 23).

Af Forkortelserne betyde: Chria. Christiania, D. at vedkommende Medlem faar sig Skrifterne tilsendt fra den danske Kommissionær, Kbhvn. Kjøbenhavn, og N. at Paagjældendes Tarv varetages af den norske Kommissionær.

Rettelser til Listen bedes tilsendte Redaktøren.

Hs. Maj. Kongens Haandbibliothek, Kjøbenhavn. D.

Kongl. Bibliotheket, Stockholm. D.

Aabye , V., Apotheker, Odder, N. Jylland. D.	Andersen , Knud, Gaardejer, Søsum v. Frederikssund. D.
Aalborg Cathedralskole. D.
— Stiftsbibliothek. D.	Andersen , O. S., Sagfører, Arendal. N.
Aall , D. M., Cand. jur., Grosserer, Arendal. N.	Andersen , Sev. Chr., Generalkonsul, Christiania. N.
Aall , Nils, Brugsejer, Ulefos pr. Skien. N.	Andersen , Vict. Chr. Hjort, Overlærer, Frederikshald. N.
Aamodt , Jens C., Ingenieur, Frederikshald. N.	Angell , H. Bonnevie, Sagfører, Bergen. N.
Aarhus Cathedralskole. D.	Anker , Peter Botvid, Godsejer, Frederikshald. N.
Aastrup , I., Etatsraad, Frederiksberg Allé, Kjøbenhavn. D.	Arbo , P. N., Historiemaler, Chria. N.
Adeler , Cort S. Th., Baron, Kbhvn., Svanholmsvej. D.	Arendals off. Skole. N.
Adolph , J., Grosserer, Slotsholmsgade, Kbhvn. D.	Arenstorff , Fr., Fideikommisbesidder, Overgaard v. Udbyneder. D.
Akselsen , Nils Fred., Fuldmægtig, Frederikshald. N.	Arentz , Nils Peter, Overlærer, Thronhjelm. N.
Album , M., Overlærer, Drammen. N.	Arnesen , Martin, Adjunkt, Frederikshald. N.
Andersen , A., Capellan, Vrensted v. Hjørring. D.	Arntz , M., Oberst, Gl. Kongev., Kbhvn. D.
	Arntzen , E. E., Lieutenant, Hofvinhandler, Cort Adelersgade, Kbhvn. D.

- Aschehoug**, Torkel Halvorsen, Dr. & Prof. juris, Chria. N.
- Athenæum**, Læseselskab, Bergen. N.
— Læseselskab, Kbhvn. D.
- Aubert**, Otto I., Advokat, Chria. N.
- Aumont**, A., Stud. mag., Overgade n. V., Kbhvn. D.
- Bachke**, Fritz M., Kjøbmand, Throndhjem. N.
- Bagger**, F. W., Pastor. emerit., Solle-
rup pr. Korinth v. Faaborg. D.
- Balle**, C. C. A., Grosserer, Nyvej,
Kbhvn. D.
- Balslev**, C. F., Biskop, Ribe. D.
- Balslev**, Laur., Præst, Øster-Egesborg,
Sjælland. D.
- Bang**, F. S., Justitsraad, Bankkasserer,
Vestervold, Kbhvn. D.
- Bang**, Vilh., Sognepræst, Føvling v.
Ribe. D.
- Barfod**, Fred., Frederiksbergs Allégade,
Kbhvn. D.
- Barfod**, H. P., Hospitalsforstander,
Aalborg. D.
- Barfod**, Imm., Sognepræst, Vaaben-
sted. Lolland. D.
- Barth**, A., Fuldmægtig, Grundtvigs-
vej, Kbhvn. D.
- Basse**, M. A., Cand. jur., Aarhus. D.
- Bauditz**, S., Kmj., Capt. i Livgarden,
Evaldsgade, Kbhvn. D.
- Bay**, N. K., Ingenieur, Chria. N.
- Beck**, E. F., Justitsraad, Godsinspek-
tør, Lerchenborg, Sjælland. D.
- Bendixen**, B. E., Skolebestyrer, Ber-
gen. N.
- Bentzen**, Th., Handelsfuldmægtig, Aren-
dal. N.
- Benzon**, C., Kammerherre, Amtmand,
Holbæk. D.
- Berg**, C. Edv., Kontorist, Throndhjem. N.
- Bergens** Arbejderforening. N.
— Haandværkerforening. N.
— Museum. N.
— off. Bibliothek. N.
- Berlien**, I. H. F., pens. Arkivsekretær,
Kbhvn. D.
- Berner-Schilden**, Kammerherre, Hol-
stenshus og Clausholm. D.
- Bernhoff**, Emilie, Frøken, Chria. N.
- Bernstorff**, G. v., Greve, Lübeck. D.
- Bernth**, J. C. E. M., Capitain, Hel-
singør. D.
- Berthelsen**, I. S., Fuldmægtig i Kjø-
benhavns Magistrat, Cand. jur.,
Strandgade, Kbhvn. D.
- Bidstrup**, Julius, Lærer, Nørrebrogade,
Kbhvn. D.
- Bille-Brahe**, C., Baron, Stiftsamtmand,
Frederiksgade, Kbhvn. D.
- Bille-Brahe**, P. F., Baron, Kammerh.,
Stamhusbesidder, Egeskov ved
Kværndrup. D.
- Binzer**, O., Sognepræst, Sct. Jørgens-
gaard v. Svenborg. D.
- Birkeland**, Michael, Rigsarkivar, Chria. N.
- Bladt**, Curtius, Cand. phil., Kjøbenhavn,
Vesterbrogade. D.
- Blich**, W., Overkontrollør, Bergen. N.
- Blix**, Sten Gustav, Adjunkt, Skien. N.
- Boe**, Christen, Skibsrheder, Arendal. N.
- Boe**, Chr. T., Skibsrheder, Arendal. N.
- Boeck**, Thorvald, Kgl. Fuldmægtig,
Chria. N.
- Bondesen**, J. M. G., Provst, Stillinge
v. Slagelse. D.
- Bondesen**, P. C. B., Skolelærer, Elle-
sted v. Nyborg. D.
- Bonnevie**, N. C., Amtmand, Arendal. N.
- Borthen**, Lyder Must, Læge, Throndhjem. N.
- Brammer**, G. P., Dr. theol., Biskop,
Aarhus. D.
- Brandt**, M., Frøken, Bergen. N.
- Brasch**, Chr. H., Sognepræst, Vemme-
tofte. D.
- Breder**, Ivar Hesselberg, Cand. jur.,
Drammen. N.
- Bricka**, C., Bibliotheksassistent, Fiol-
stræde, Kbhvn. D.
- Broch**, Anton, Kjøbmand, Horten. N.
- Broch**, A. L., fhv. Adjunkt, Chria. N.
- Broch**, H. H., Kjøbmand, Horten. N.
- Broch**, P., Dr. phil., Inspektør, Nørre-
broes Dossoring, Kbhvn. D.
- Brodtkorb**, Chr., Læge, Throndhjem. N.
- Brodtkorb**, H. Hoe, Cand. jur., Kjør-
boe. N.
- Braun**, Anton, Kjøbmand, Aren-
dal. N.

- Braun**, F. C., Legationsraad, Frederiksholms Kanal, Kbhvn. D.
- Brøndsted**, Ch., Cand. phil., Kbhvn., Gl. Kongevej. D.
- Buch**, Fr. Bing, Kjøbmand, Throndhjem. N.
- Bugge**, K. L., Højesterets Advokat, Throndhjem. N.
- Bull**, Nils Rosing, Kgl. Fuldmægtig og Sekr., Chria. N.
- Burman Becker**, Fuldm. i Min. for K. og Und., Kbhvn., L. Strandstr. D.
- Bülow**, Alb., Bankassistent, Drammen. N.
- Bøgh**, Nicolai, Cand. phil., Kbhvn., Frederiksborggade. D.
- Børresen**, S., Lieut. i Mar., Horten. N.
- Børup**, Landbrugskandidat, Landboskolen, Lyngby v. Kbhvn. D.
- Botcher**, P. J., Provst, Sevel ved Vinde-rup (Holstebro). D.
- Campbell**, I. H. S., Bergen. N.
- Cappelen**, Johan Henrik, Kontorchef, Arkivar, Chria. N.
- Carlsen**, C. A., Agent, Frederikshald. N.
- Carlsen**, Emmy, Frøken, Stiftsdame, Gammelkjøgegaard v. Kjøge. D.
- Carlsen**, H., Kammerherre, Stamhusbesidder, Gl. Kjøgegaard v. Kjøge. D.
- Caroc**, F. C. V., Generalmajor, Strandpromenaden, Kbhvn. D.
- Carstens**, Momme Chr., Overlærer, Throndhjem. N.
- Cavallin**, S., Dr. theol. & phil., Provst, Hvellinge v. Malmø. D.
- Christensen**, C., Kammerraad, Hørsholm. D.
- Christiansen**, Chr., Farmaceut, Throndhjem. N.
- Christie**, Eilert Chr. Brodtkorb, Arki-tek, Throndhjem. N.
- Cold**, D., Dr. med., Distriktslæge, Frederiksværk. D.
- Colding**, J. C., Dr. med., Distriktslæge, Nyborg. D.
- Collett**, Alf., Kgl. Fuldmægtig, Chria. N.
- Collett**, Nikolinc, Frøken, Gulskoven pr. Drammen. N.
- Collett**, P. F., Hofjægermester, til Lundbygaard og Rønnebæksholm, Sjælland. D.
- Collett**, Amtmandinde, Chria. N.
- Collin**, E., Etatsraad, Dronn. Tværgade, Kbhvn. D.
- Collin**, Edgar, Literat, Havnegade, Kbhvn. D.
- Collin**, Jens, Telegraf-Bestyrer, Hammerfest. N.
- Cramer**, V. R., Godsinspektør, Vindekilde v. Svinninge (Sjæll.). D.
- Crone**, A., Sognepræst, Herrested v. Ullerslev (Fyn). D.
- Daae**, Ludvig, Sorenskriver, Skodje, N. Søndmøre. N.
- Dahl**, L., Medicinaldirektør, Chria. N.
- Dahl**, Direktør, Aas. N.
- Dahlerup**, C. G., Sognepræst, Ø. Ulslev p. Falster. D.
- Dahll**, Oberstlieut., Chria. N.
- Danneskjold-Samsøe**, H. E. D., Grevinde, Brattingsborg, Samsø. D.
- Delbanco**, O. H., Boghandler, Peder Skramsgade, Kbhvn. D.
- Delgobe**, Chr., Direktør, Bamble pr. Brevik. N.
- Dessen**, Marthe Falch, Tønsberg. N.
- Diesen**, G. F., Lieut., Heddeland pr. Mandal. N.
- Dietz**, Oskar Andersen, Cand. jur., Frederikshald. N.
- Dinesen**, D., Hofjægermester, til Katholm v. Grenaa. D.
- Dinesen**, D. A., Klosterfrøken i Vemmetofte, Katholm v. Grenaa. D.
- Dons**, C. E., Smallegade, Kbhvn. D.
- Dons**, Karl, Stud. jur., Chria. N.
- Dons**, S., Godsejer, Hesselagerg. v. Nyborg. D.
- Dorph**, H. P. K., Sognepræst, Øster Egesborg, Sjælland. D.
- Drechsel**, G. V. L., Kammerjunker Birkedommer, Silkeborg. D.
- Drejer**, O. A., Kjøbmand, Throndhj. N.
- Drewsen**, A. L., Conferentsraad, extr. Højesteretsassessor, Marstrandsvej, Kbhvn. D.
- Drohse**, F., Boghandler, Tønder. D.
- Due**, M. O., Postexpeditør, Lieutenant, Esbjerg. D.
- Düring-Rosenkrantz**, Baron, Hofjægerm., Sophiesholm v. Tølløse, Sjæll. D.

- Elieson**, Eivind, Kavalleri-Lieutenant, Chria. N.
- Elvius**, Sofus, *) Assistent i Livrente-Anst., Tordenskjoldsg., Kbhvn. D.
- Engell**, C., Cand. phil., Nyhavn, Kbhvn. D.
- Engelstoft**, C. T., Dr. theol., Biskop, Odense. D.
- Erichsen**, H. N., Skolebestyrer, Horten. N.
- Eriksen**, Andreas Emil, Rektor, Tromsø. N.
- Erslev**, Kr., Dr. phil., Reventlovsgade, Kbhvn. D.
- Estrup**, J. B. S., til Kongsdal og Skafføgaard, Conseilspræsident, Finantsminister, Toldbodvej, Kbhvn. D.
- Eversen**, C. H., Lieutenant, Bogholder, Vodroffsvej, Kbhvn. D.
- Eyde**, Chr., Skibsrheder, Arendal. N.
- Fabricius**, I. S., Boghandler, Arendal. N.
- Fahlstrøm**, Alb., Privatbankkasserer, Throndhjem. N.
- Falsen**, C. M., Lieut., Horten. N.
- Fasting**, Chr. D., Overretssagfører, Nakskov. D.
- Fay**, Peter Joh. Nic., Cand. jur., Chria. N.
- Fenk**, G. A., Sognepræst, Ingelstad, Skaane. D.
- Fich**, V., Sognepræst, Mesinge ved Kjerteminde. D.
- Fiedler**, F. J., Conferentsraad, extr. Højesteretsassessor, Gl. Kongevej, Kbhvn. D.
- Fiedler**, I. C. G. Sporon, Postexpeditør, Fuglebjerger (Sjæll.). D.
- Finne**, Jac., Cand. jur., Throndhjem. N.
- Fischer**, I. C. H., fhv. Minister, Gl. Kongevej, Kbhvn. D.
- Fleischer**, B., Kgl. Fuldmægtig, Chria. N.
- Flood**, C., Overrets-Sagfører, Porsgrund. N.
- Flood**, Jørgen Wright, Farmaceut, Skien. N.
- Foss**, Joh., Skibsrheder, Arendal. N.
- Frich**, I. I., Byfoged, Skagen. D.
- Friderichsen**, P., Jægermester, t. Kjørstrup, Lolland. D.
- Fridericia**, J. A., Dr. phil., Jernbaneg., Kbhvn. D.
- Friehling**, Bernh., Directeur i Landmandsbanken, Nyhavn, Kbhvn. D.
- Friis**, C., Cand. phil., Harsdorffsvej, Kbhvn. D.
- Friis**, P. J., Cand. theol., Seminarie-lærer, Skaarup, Fyn. D.
- Frijs**, Krag-Juel-Vind-, C. E. **), Lensgreve, Frijsenborg v. Hammel. D.
- Frijs**, Krag-Juel-Vind-, T. V. **), Lensgrevinde, Frijsenborg v. Hammel. D.
- Frisak**, A., Lieut., Frederikshald. N.
- Fritsche**, Grosserer, Amaliegade, København. D.
- From**, Julius, Bogholder, St. Kongensgade, Kbhvn. D.
- Frost**, Premierlieutenant, Branddirektør, Kolding. D.
- Fuglede**, Læge, Bellinge, Falster. D.
- Fyens Stifts literære Selskab**, Odense. D.
- Fürst**, I. D., Assurance-Direktør, Arendal. N.
- Gaarder**, Paul, Assistent, Throndhjem. N.
- Gad**, G. E. C., Boghandler, Kbhvn. D.
- Galtung**, I., Læge, Moss. N.
- Gjedsted**, C. E., Capitain, Postmester, Nakskov. D.
- Gjellerup**, S., Bibliotheksassistent, Fiolstræde, Kbhvn. D.
- Giertsen**, I. Chr., Kjøbm., Bergen. N.
- Giertsen**, Joh. Chr., Grosserer, Amaliegade, Kbhvn. D.
- Glahn-Ørbeck**, V., Agent, Chria. N.
- Gleerup**, I., Universitets-Boghandler, Lund. D.
- Glückstadt**, Is., Bankdirecteur, Holmens Kanal, Kbhvn. D.
- Graae**, G., Proprietær, Pileallé, København. D.
- Gram**, Harald, Sorenskr., Sarpsborg. N.
- Grandjean**, H. F., Premierlieutenant, Sølvgadens Kaserne, Kbhvn. D.

*) Livsvarigt Medlem uden Contingent efter Bestyrelsens Beslutning af 6. Marts 1886.

**) Begge livsvarige Medlemmer uden Contingent efter Indbetaling af 100 Kr. for hver.

- Gregersen**, Joh., Cand. phil., Brugs-herre, Modum. N.
- Groth-Petersen**, P., Prokurator, Faa-borg. D.
- Grundt**, Nils, Brugsherre, Drammen. N.
- Grüner**, G., Hofjægermester, til Ravnstrup v. Herlufmagle, Sjæll. D.
- Grüner**, H. I. R., Oberstlieut., Frederikstad. N.
- Gulbrandsen**, Emilie, Frøken, Chria. N.
- Guldbrandsen**, V. A., Kasserer i Livs-forsikr. Anstalten, Ravnsborg-gade, Kbhvn. D.
- Gyth**, Herredsfuldm., Kalundborg. D.
- Hagemann**, Tøger, Cand. jur., Chria. N.
- Hagerup**, Boghandler, Gothersgade, Kbhvn. D.
- Hald**, I., Overlæge, Chria. N.
- Halvorsen**, I. B., Redaktør, Chria. N.
- Hannover**, Underbibliothekar v. Uni-versitets Bibliotheket, Gl. Konge-vej, Kbhvn. D.
- Hansen**, A. Kreflung, Sølieut., Horten. N.
- Hansen**, Chr., Skibsfører, Frederiks-hald. N.
- Hansen**, Joh., Generalkonsul, Grosserer, Toldbodvej, Kbhvn. D.
- Hansen**, Olaf, Candidat, Chria. N.
- Hansen**, Peter S., Kjøbmand, Frede-rikshald. N.
- Hanssen**, Joh., Assur. Direct., Arendal. N.
- Harboe**, E., Pr. Lieut., Kbhvn. D.
- Harbou**, F. H. W., Pr. Licut., Kbhvn. D.
- Harbou**, I. W. A., General, Kalundborg Ladegaard. D.
- Harder**, Frederik Carl Christian, Can-cellist, Blaagaardsgade, Kbhvn. D.
- Harmes**, G., Premierl., Bergen. N.
- Hartmann**, Joh. Marius, Kjøbmand, Throndhjem. N.
- Haslund**, Th., Apotheker, Arendal. N.
- Heering**, C. V., Cand. polit., Sølvgade, Kbhvn. D.
- Heftye**, Heinr., Boghandler, Chria. N.
- Hegel**, F. V., Justitsraad, Boghandler, Klareboderne, Kbhvn. D.
- Hegermann-Lindencrone**, C., General-lieutenant, Kammerherre, Bjørne-mose v. Svenborg. D.
- Heiberg**, Edv. Omøen, Assessor, Chria. N.
- Heiberg**, H., Godsejer, Sogn. N.
- Hein**, A. Chr., Skibsrheder, Arendal. N.
- Heise**, A., Dr. phil., Adjunkt, Viborg. D.
- Heltzen**, Stiftsamtmand, Kammerherre, Odense. D.
- Henriksen**, C. A., Jordbruger, Horten. N.
- Hensigt**, den gode, Selskab, Bergen. N.
- Herlofsen**, A., Bankchef, Arendal. N.
- Herlofsen**, D., Grosserer, Paris. D.
- Herlofsen**, E., Frue, Arendal. N.
- Herlufsholms Skole**. D.
- Herschend**, P., Slægthusbesidder, Her-schendsgave v. Skanderborg. D.
- Hesselberg**, Frantz, Lærer, Chria. N.
- Heyerdahl**, Henry, Ingenieur-Capitain, Chria. N.
- Heymann**, Kommcereraad, Niels Juels-gade, Kbhvn. D.
- Hjerleid**, Haldor, Maler, Horten. N.
- Hiort Lorenzen**, H. R., Redacteur, Ro-senvænget, Kbhvn. D.
- Hiorth**, I. K., Postexpeditør, Horten. N.
- Hirschsprung**, Bernh., Grosserer, Tor-denskjoldsgade, Kbhvn. D.
- Hirschsprung**, Heinr., (Grosserer, Høj-broplads, Kbhvn. D.
- Hoffmann**, Gottfr., Grosserer, Holmens Kanal, Kbhvn. D.
- Holck**, C. F., Capitain, Bülowvej, Kbhvn. D.
- Holm**, I., Borgemester, By- og Her-redsfoged, Middelfart. D.
- Holm**, L., Capitain i Flaaden, Kontor-chef, Kbhvn. D.
- Holmblad**, L. P., Etatsraad, Fabrikant, Gothersgade, Kbhvn. D.
- Holst**, Hans H., Cand. theol., Drammen. N.
- Holthe**, P., Assistent, Throndhjem. N.
- Hopstock**, I., Havnefoged, Bergen. N.
- Hornemann**, Ebbe Carsten, Student, Throndhjem. N.
- Hornemann**, Jac. Hersleb, Stiftelses-Førstader, Throndhjem. N.
- Hornemann**, Robert, Stiftsoverrets-Justitiarius, Throndhjem. N.
- Horsens lærde Skole**. D.
- Houge**, O. M., Grosserer, Chria. N.
- Huitfeldt**, H. J., Arkivfuldm., Chria. N.
- Huitfeldt**, Herman, Consul, Thron-dhjem. N.

- Huitfeldt**, Ivar, Consul, Throndhjem. N.
Huth, G. v., Tømmermester, Griffenfeldts-
 gade, Kbhvn. D.
Huth, W. C. A. R. v., Bogholder, Dane-
 brogsgade, Kbhvn. D.
Hvass, F., Justitsraad, Randers. D.
Høegh, Sofie, Frue, Porsgrund. N.
Høst, A. F., Justitsraad, Boghandler,
 Kbhvn. D.
Høst, H. E., Borgemester, Byfoged,
 Hjørring. D.
Høst, Ludvig, Grosserer, Frederiks-
 hald. N.
Høyer-Møller, E., Sognepræst, Kjøl-
 trup v. Marslev (Fyn). D.
- Ingerslev**, V., Læge, Præstø. D.
Isberg, S. W., Grosserer, Gl. Torv,
 Kbhvn. D.
Iversen, C. A., Assistent i Enkekassen,
 Kbhvn. D.
- Jacobsen**, J. C., Dr. phil., Brygger, Carls-
 berg v. Kbhvn. D.
Jahn, Chr., Tandlæge, Throndhjem. N.
Jantzen, Sognepræst, Gjentofte ved
 Kbhvn. D.
Jelstrup, Henr., Overrets-Sagf., Thron-
 dhjem. N.
Jensen, A. B., Adjunkt, Arendal. N.
Jensen, Carl, Toldfuldm., Stubbekjø-
 bing. D.
Jensen, Fridthjof, Cand. mag., Frede-
 rikshald. N.
Jensen, I. B., Søkadet, Horten. N.
Jensen, S. H., Distriktslæge, Grind-
 sted (Jyll). D.
Jensen, Typograf, Nykjøbing paa Fal-
 ster. D.
Jessen, L. P., Saunsøgd pr. Nakskov. D.
Johannsen, C. G. W., Kammerherre,
 Kbhvn. D.
Johannsen, Chr. N., Kjøbmand, Thron-
 dhjem. N.
Johnson, A., Sognepræst, Thron-
 dhjem. N.
Johnson, Gisle, Prof. theol., Chria. N.
Juel, Knud F., Kammerjunker, Stam-
 husbesidder, Juelsberg ved Ny-
 borg. D.
- Juel-Brockdorff**, C., Hofjægermester,
 Lensbaron til Taasinge og Sche-
 lenborg. D.
Juel-Brockdorff, C. F. Th. A., Baron, Rit-
 mester, til Mejlgård v. Grenaa. D.
Jørgensen, S., Skolelærer, Kistrup v.
 Korinth, Fyn. D.
- Kaarbø**, Rich., Dampskibsexpeditør,
 Harstad. N.
Kalko, J. H., Overretsprokurator, Ve-
 stergade, Kbhvn. D.
Kallevig, M., Consul, Arendal. N.
Kallevig, M., Frøken, Arendal. N.
Kauffmann, H. A. T., Generalmajor à
 la suite, Kammerh., Nytoldebod-
 gade, Kbhvn. D.
Kaurin, Chr., Ingenieur, Throndhjem. N.
Kervel, Daniel van, Sognepr., Ørskog. N.
Kielland, Axel, Cand. jur., Chria. N.
Kielland, Gustav Blom, Ingenieur, Fre-
 derikshald. N.
Kiær, A. N., Direktør, Chria. N.
Kiær, Fr. K., Cand. med., Kgl. Fuld-
 mægtig, Chria. N.
Klein, C., Fuldmægtig, Kbhvn. D.
Klein, P., Provst, Gudme i Fyn. D.
Klein, Rudolph, Boghandler, Pilestr.,
 Kbhvn. D.
Klem, W., Cand. theol., Horten. N.
Klem, Hansen & Co., Kjøbm., Thron-
 dhjem. N.
Klinck, C. & R., Kjøbm., Horten. N.
Klingenberg, J. B., Toldkasserer, Dram-
 men. N.
Klingenberg, Rich., Lieuten., Horten. N.
Klingenberg, Sverre Olafsson, Overrets-
 Sagsfører, Throndhjem. N.
Klingspor, C. A., Ritmester, Upsala. D.
Klouman, Karsten Wilh. Anker, Oberst-
 lieut., Frederikshald. N.
Knobelauch, Osk., Boghldr., Chria. N.
Knoff, Rich. C. S., Kjøbm., Thron-
 dhjem. N.
Knudsen, K. O., Toldbetj., Laurvig. N.
Knuth, A. V., Lensgreve, Hofjæger-
 mester, Knuthenborg v. Maribo. D.
Koch, Emil, Auktionsdirektør, Allé-
 gade, Kbhvn. D.
Kock, I. F., Prokurator, Nørrevold-
 gade. Kbhvn. D.

- Krabbe, C.**, Borgemester i Grenaa, Formand i Folkethinget. D.
- Krabbe, O. J. H.**, Oberst, Viborg. D.
- Krarup, Fred.**, Arkivassistent, Kbhvn. D.
- Krigsministeriets Arkiv**, Kbhvn. D.
- Krogh, C.**, Kammerherre, Slesvig. D.
- Krogh, G. F.**, Lieutenant, Horten. N.
- Kronmann, Chr.**, Kjøbmand, Saksjøbing. D.
- Köhler, Ferd.**, Dispacheur, Thronhjem. N.
- Lampe, I. F.**, Provst, Bamble. N.
- Lange, Alb. I.**, Boghandler, Chria. N.
- Langkilde, C. V.**, Proprietær, Nyfæste v. Aarup (Fyn). D.
- Larsen, N. A.**, Lieut. i Marinen, Chria. N.
- Larsen, P. Soph.**, Bogholder, Bergen. N.
- Larsen, Enkefrue**, Arresødal v. Frederiksværk. D.
- Lassen, Wilh.**, Bureauchef, Chria. N.
- Lavendt, A.**, Lærer i Faaborg (Fyn). D.
- Leemeyer, J.**, Inspektør i Studenterforeningen, Kbhvn. D.
- Lembcke, Chr.**, Kammerraad, Thorvaldsensvej, Kbhvn. D.
- Lerche, Etatsraad**, Amtsforvalter, Frederiksborg. D.
- Leschly, P. M.**, Assistent i Livrenteanstalten, Kbhvn. D.
- Leunbach, Sophus v.**, Cand. phil., Olufsvej, Kbhvn. D.
- Lewetzau, Kammerjunker**, Herredsfoged, Kjerteminde. D.
- Liebe, C.**, Højesteretsadvokat, Formand i Landstinget, Kbhvn. D.
- Lihme, Dyrslæge**, Silkeborg. D.
- Lindegaard, Jægermester**, Lykkesholm v. Nyborg. D.
- Linnemann, Joh.**, Capitain i Fodfolket, Aarhus. D.
- Linnemann, S.**, Etatsraad, Bankdirekteur, Stormgade, Kbhvn. D.
- Lipke, W.**, Byfoged, Kjøge. D.
- Lissau, F. D.**, Godsforvalter, Fyn. D.
- Liungman, A. V.**, Dr. phil., Tjörn, Sverig. D.
- Lorange, Anders Lund**, Conservator, Bergen. N.
- Lorck, F. A.**, Vexelmægler, Tordenskjoldsgade, Kbhvn. D.
- Loss, P. C.**, Stud. theol., Frederikshald. N.
- Lowzow, A.**, Jægermester, til Slettegaard v. Helsingø. D.
- Lund, Andreas Daniel**, Forstmester, Stenkjær. N.
- Lund, Harald**, Søkadet, Horten. N.
- Lund, Jacob**, Adjunkt, Drammen. N.
- Lund, I. P. G. B.**, Telegrafkontrollør, Nørrebroes Dossering, Kbhvn. D.
- Lund, Troels, Dr. phil.**, Vesterbrogade, Kbhvn. D.
- Lundh, Otto Gr.**, Arkivfuldm., Chria. N.
- Lunn, C. F.**, Etatsraad, Godsejer, t. Knabstrup (Sjæll.). D.
- Lüttichau, C.**, Kammerherre, Tjele v. Onsild (N. Jyll.). D.
- Lyng, H. H.**, Boghandler, St. Helliggejststræde, Kbhvn. D.
- Løvenskiold, Adam**, Chria. N.
- Løvenskiold, C. L.**, Hofmarskal, Kammerherre, Kbhvn. D.
- Løvenskiold, O.**, Højesterets-Assessor, Chria. N.
- Maag, Julius**, Overrettsprokurator, Kronprinsessegade, Kbhvn. D.
- Mansa, C.**, Premierlieutenant, til Søpaa Mors. D.
- Mariagers og Omegns Læseforening**. D.
- Martens, Ditl.**, Boghandler, Bergen. N.
- Matzen, H.**, Dr. & Prof. jur., Kbhvn. D.
- Mau, Sognepr.**, Farum v. Kbhvn. D.
- Meldahl, F.**, Etatsr., Directeur f. Kunstakademiet, Charlottenborg, København. D.
- Midelfart, Joh. Unger**, Kasserer, Thronhjem. N.
- Mielche, Sognepræst**, Henne v. Varde. D.
- Møllerup, W.**, Cand. mag., Ravnsborg Tværgade, Kbhvn. D.
- Moltke, Ernst**, Kammerherre, Greve til Nørager v. Vedby (Sjæll.) D.
- Moltke, F.**, Overauditor, Birkedommer, Fredensborg. D.
- Monrad, D. J.**, Biskop, Dr. theol. & phil., Nykjøbing p. Falster. D.
- Mulvad, Carl**, Telegrafforvalter, Enghavevej, Kbhvn. D.
- Munch, A.**, Professor. D.

- Munthe Morgenstjerne**, O., Capitain, Kammerjunker, Kbhvn. D.
- Müller**, H. I., Comm.-Capt., Horten. N.
- Mynster**, Læge, Østerbrog, Kbhvn. D.
- Münter**, Fr., Kammerjunker, kgl. Fuldmægtig, St. Kongensg., Kbhvn. D.
- Møller**, H., Cand. jur., Sparekasseraser, Odense. D.
- Møller**, J. K., Førstelærer, Nykjøbing i Sjælland. D.
- Møller**, Nicolai, Dispatcheur, Porsgrund. N.
- Møller**, Olaf, Cand. jur., Aarhus, Immervad. D.
- Møller**, Olivia Bredal, Enkefrue, t. Vejstrupgaard v. Svendborg. D.
- Mørch**, Edv., Byrets-Assessor, Chria. N.
- Nannestad**, V. L., Adjunkt i Roskilde. D.
- Neckelmann**, E., Handelskontorist, Ny Adelgade, Kbhvn. D.
- Neergaard**, Busky-, Oberst, Randers. D.
- Neuhaus**, L. C., Overtoldinspecteur, Gl. Kongevej, Kbhvn. D.
- Nielsen**, A. H., Pastor emeritus, Aalborg. D.
- Nielsen**, C. F., Sognepræst, Odden, Sjælland. D.
- Nielsen**, Hagbart, Farmaceut, Frederikshald. N.
- Nielsen**, O., Dr. phil., Arkivar v. Kjøbenhavns Raadstue. D.
- Nielsen**, Yngvar, Dr., Universitets-Stipendiat, Biblioth., Chria. N.
- Nisson**, Herman, Handelsbetj., Throndhjem. N.
- Normann**, Joh., Premierlieuten., Stenkjær. N.
- Nyegaard**, C. S., Præst i Blidstrup (Sjæll.). D.
- Nykjøbing** Cathedralskole (Hages Legat). D.
- Obel**, Th., Kjøbmand, Helsingør. D.
- Olsen**, Chr., Prokurator i Randers. D.
- Olsen**, Olaus, Kæmner, Frederikshald. N.
- Olufsen**, A. F. O. H., Kammerjunker, Premierlieutenant i Livgarden, Kbhvn. D.
- Olufsen**, Vejassistant, Hillerød. D.
- Onsum**, R., Foged, Horten. N.
- Oppegaard**, Gundvald Andreas, Lieut., Chria. N.
- Ottesen**, Otto J., Sognepræst, Jungshoved v. Præstø. D.
- Palm**, August, Vicebibliothekar, Lund, Skaane. D.
- Paus**, Chr., Chria. N.
- Pedersen**, Kr., Cand. phil., Overlærer, Kjøge. D.
- Petersen**, A., Lærer, Valløby (Sjæll.). D.
- Petersen**, H. G., Overpostmester, Sølvgade, Kbhvn. D.
- Petersen**, T. G., Sognepræst til Ourø. D.
- Pihl**, Ol. And. Lowold, Direktør, Chria. N.
- Platou**, Chr. S., Lieut., Horten. N.
- Plenge**, J., Præst, Vesterbrogade, Kjøbenhavn. D.
- Plum**, Thorvald, Grosserer, Gl. Kongevej, Kbhvn. D.
- Pontoppidan**, H., Generalkonsul i Hamborg*). D.
- Praem**, Chr., Cand. pharm., Nørrebrogade, Kbhvn. D.
- Praem**, J. E. R., Kgl. Toldassistent, Vejle. D.
- Prahl**, I. F., Dr. med., Bergen. N.
- Quaade**, C. F. P. C., Kammerjunker, Nytorv, Kbhvn. D.
- Ramm**, Wald., Ingenieur, Throndhj. N.
- Ramstad**, Joh., Skibsmægler, Throndhjem. N.
- Randers**, Chr., Cand. jur., Horten. N.
- Randers** lærde Skole. D.
- Rantzau**, Lensgreve, Rosenvold ved Barrit (N. Jyll.). D.
- Rasch**, Jonas Gotf., Compagni-Chirurg, Frederikshald. N.
- Rasmussen**, R., Præst, Nørre-Nebel ved Varde. D.
- Rasmussen**, L., Provst, Steenstrup v. Svendborg. D.
- Rasmussen**, O. F. C., Justitsraad, Godsforvalter, Jettehøj ved Haslev (Sjæll.). D.

*) Livsvarigt Medlem uden Contingent efter Indbetaling af 200 Kroner.

- Reedtz-Thott**, Lensbaron, Gaunø ved Nestved. D.
- Reimers**, Ol. Joh., Fuldmægtig, Throndhjem. N.
- Reitzel**, C., Boghandler, Kbhvn. D.
- Reventlow**, Lensgrevinde, Christianssæde p. Lolland. D.
- Ribe** Cathedralsskole. D.
- Richter**, J. C. L., Sognepræst, Ringgive ved Vejle. D.
- Richter**, V., Overretssagfører, Kbhvn. D.
- Rief**, Joh., Bryggeriejer, Horten. N.
- Rigsarkivet**, d. Kgl. Norske. N.
- Rigsdagens** Bibliothek, Kbhvn. D.
- Ring**, Th., Lensmand, Horten. N.
- Rist**, P. F., Premierlieutenant i Hæren, Helsingør. D.
- Rogstad**, N., Foged, Hamar. N.
- Rolfsen**, Harald, Overrets-Sagfører, Ørskog. N.
- Roosen**, Herman, fhv. Postmester, Laurvig. N.
- Rosen**, Carl, Kammerh., Hendriksholm v. Vedbæk (Sjæll.). D.
- Rosenkrantz**, I. C., Baron, Hofjægermester, Skanderborg. D.
- Rosenkrantz**, Baronesse, Aarhus. D.
- Rosenstand**, Fr., Expeditionssekretær i Kabinetssekretariatet, Vendersgade, Kbhvn. D.
- Rosenvinge**, Anton Fornes, Telegrafist, Throndhjem. N.
- Rosenørn**, E., Kammerh., Overpræsident, Vesterbrogade, Kbhvn. D.
- Rosenørn**, M., Kammerh., Stiftsamtmand, Randers. D.
- Rosenørn-Lehn**, E., Baron, Hofjægermester, Hvidkilde v. Svenb. D.
- Rosenørn-Lehn**, O., Lensbar, Kammerh., Udenrigsminister, Kbhvn. D.
- Roshouw**, Theod., Cand. pharm., Frederikshald. N.
- Rothman**, C. T., Fabrikant, Kbhvn. D.
- Rumohr**, Klaus, Bergen. N.
- Rygh**, Karl, Adjunkt, Throndhjem. N.
- Rytzou**, Thorvald A. N., Boghandler-medhjælper, H. C. Andersensgade, Kbhvn. D.
- Rønne**, C. W., Overlæge, Horten. N.
- Rørdam**, Holger Fr., Dr. phil., Sognepræst, Brændekilde (Fyn). D.
- Sandberg**, Kadet, Chria. N.
- Scavenius**, I. F., Kammerh., til Gjorslev, Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet. D.
- Sack**, Brockenhuss-, Greve, Amtmand, Svenborg. D.
- Schäfer**, Dietrich, Dr. & Prof. hist. i Jena. D.
- Schanke**, Joh., Grosserer, Chria. N.
- Scheel**, F. C. R., Greve, Stamhusbesidder, Rygaard v. Roeskilde. D.
- Schjelderup**, W., Student, Bergen. N.
- Schjelderup**, Wm., Grosserer, Frederiksborggade, Kbhvn. D.
- Schiellerup**, L. Gesner, Prokurator, Nørrevold, Kbhvn. D.
- Schierbeck**, V., Overretssagf., Kbhvn. D.
- Schiøtte**, A., Boghandler, Hauserplads, Kbhvn. D.
- Schjeth**, Hans K., Adjunkt, Chria. N.
- Schiøtz**, Brygger, Odense. D.
- Schlegel**, Bernhard, Stockholm. D.
- Schlegel**, I. F., Geh.-Etatsr., Kbhvn. D.
- Schlegel**, N. F., Formand i Sjø- og Handelsretten, Kbhvn. D.
- Schmidt**, I. C., Sognepræst, Tyrsted v. Horsens. D.
- Schmidt**, Lauritz H., res. Cap. v. Hell. Aands Kirke, Silkegade, Kjøbenhavn. D.
- Schmidt**, Svend Busch, Overrets Sagfører, Throndhjem. N.
- Schmidt**, T. J., Boghandler, Graabrødretorv, Kbhvn. D.
- Schmidt**, Vald., Prof., Dr. phil., Kbhvn. D.
- Schnittler**, Didrik, Capitain, Chria. N.
- Scholten**, A., Kontorchef, Holmens Kanal, Kbhvn. D.
- Schou**, H. A., Cand. mag., Bestyrer, Hinnerup Station (N. Jylland). D.
- Schou**, P. F., Cancelliraad, Kontorchef, Vendersgade, Kbhvn. D.
- Schrøder**, O., Sagfører, Arendal. N.
- Schulin**, Amtmand, Greve, Kammerh., Hillerød. D.
- Schulin-Zeuthen**, C. J. W., Greve, Lensbaron, Tølløse (Sjæll.). D.
- Schurmann**, I. C., Dr. theol., Professor, Skaarup (Fyn). D.
- Schweigaard**, C. H., Advokat, Chria. N.
- Schweigaard**, I., Læge, Chria. N.

- Schwenn**, Rud., Overretssagfører, Aarhus. D.
- Schütte**, A. Th., Kammerherre, til Bygholm v. Horsens. D.
- Schytt**, Wilh., Overretssagfører, Højbroplads, Kbhvn. D.
- Schøller**, Jægermester, til Margaard v. Odense. D.
- Schønberg**, Professor, Chria. N.
- Schøning**, S., Telegrafstations-Bestyrelser, Namsos. N.
- Sehested**, F., Kammerh., Stamhusbesidder, Broholm v. Nyborg. D.
- Sehested**, H., Frøken, Broholm. D.
- Sehested-Juel**, Stamhusbesidder, Ravnholt v. Ullerslev (Fyn). D.
- Selmer**, F., Sognepræst, Sønder Næraa v. Odense. D.
- Sick**, J. F., Kammerh., Kbhvn. D.
- Sinding**, Krist., Cand. theol., Frederikshald. N.
- Sjællands Stiftsbibliothek**, Roskilde. D.
- Skanche**, C. P. B., Apotheker, Drammen. N.
- Skeel**, E. V. R., Kammerh., til Dronninglund, Indenrigsminister. D.
- Skeel**, V. S., Kammerh., Justitiarius i Lands-Overretten, Kbhvn. D.
- Skrike**, A., Gehejme-Legationsraad, Danebrogsg., Kbhvn. D.
- Smith**, F., prakt. Læge, Vejle. D.
- Smith**, H. R., Commandeur, Horten. N.
- Smith**, Ingvald M. E., Oberstlieuten., Chria. N.
- Smith**, K. G., Commandeur, Horten. N.
- Solberg**, Ingeborg, Enkefrue, Drammen. N.
- Sommerfeldt**, Halfdan, Krigscommissair, Throndhjem. N.
- Sommerschild**, Joh., Consul, Namsos. N.
- Sommersted**, A. V., Overkrigscommissair. D.
- Stabell**, F. W., Læge, Bergen. N.
- Stabell**, Gabriel, Cand. phil., Throndhjem. N.
- Stampe**, H., Kammerh., Lensbaron, Nysø ved Præstø. D.
- Stang**, Nils Anker, Grosserer, Frederikshald. N.
- Steen**, Caroline, Frøken, Lindevej, Kbhvn. D.
- Steenbuch**, Th., Præst, Odense. D.
- Steenstrup**, E., Marine-Lieut., Horten. N.
- Steinmann**, Kammerherre, til Tybjerggaard, General, Aarhus. D.
- Stemann**, Hofjægermesterinde, Helsingør. D.
- Storck**, H., Arkitekt, Professor, Nørrebroes Dossering, Kbhvn. D.
- Storm**, Gustav, Dr. & Prof., Chria. N.
- Strøm**, Sognepræst, Marslev (Fyn). D.
- Stub**, Jens Gerh. Heiberg, Provst, Ørskog. N.
- Studenterforeningen** i Kjøbenhavn. D.
- Stuwitz**, Assurance-Agent, Bergen. N.
- Sundt**, Mikael, Cand. mag., Chria. N.
- Svendsen**, Thorv. Sofus, Lærer, Nykjøbing i Sjælland. D.
- Sætren**, G., Ingenieur, Arendal. N.
- Sørensen**, Anne Cath. Koch, Frøken, Grong. N.
- Sørensen**, C., Redaktør, Kbhvn. D.
- Sørensen**, C. Th., Capitain, Tagedminde pr. Gjentofte v. Kbhvn. D.
- Sørensen**, Nicolay I., Folkehøjskolelærer, Frederikshald. N.
- Sørensen**, N. S. P., Capit., Helsingør. D.
- Tamb**, Vict. Em., Overrets Sagfører, Drammen. N.
- Tang**, C. N., Conferentsr., fhv. Justitiarius, Viborg. D.
- Tang**, M. E., f. Fenger, Etatsraadinde, Nørre-Vosborg, Holstebro. D.
- Tangen**, Herman v., Kjøbmand, Bergen. N.
- Thaulow**, Chr., Consul, Throndhj. N.
- Thaulow**, Dr., Læge, Modum. N.
- Thiele**, Joh., Assistent v. d. kgl. Kobberstiksamlng, Cand. jur., Veselsgade, Kbhvn. D.
- Thierry**, A., Distriktslæge, Anholt. D.
- Thiset**, A., Assistent, Nørrebroes Dossering, Kbhvn. D.
- Thodberg**, I., Privatsecretair, Broholm pr. Nyborg. D.
- Tholle**, Thv. H. Jak., Sognepræst, Marstal. D.
- Thomle**, Aug., Højesterets Assessor, Chria. N.
- Thomle**, Erik Andreas, Cand. jur., Chria. N.

- Thorson**, E. M., Underbibliothekar v. d. St. Kgl. Bibliothek, Kbhvn. D.
- Thoschlag**, W., Læge, Arendal. N.
- Thrap**, D., res. Capellan, Modum. N.
- Thune**, Edv., Grosserer, Kbhvn. D.
- Tilemann**, H. Chr. G., Godsinspektør, Cand. polyt., Mosager v. Hammel. D.
- Tillisch**, G. F., Stiftsamtmand, Viborg. D.
- Tillisch**, Wilhelm., Frøken, Stiftsdame, Amaliegade, Kbhvn. D.
- Topp**, A. L., Grosserer, Lampevej, Kbhvn. D.
- Tostrup**, Chr., Grosserer, Brevik. N.
- Trampe**, Edv. Colbjørnsen, Greve, Oberstlieut., Throndhjem. N.
- Trap**, I. P., Dr. juris, Gehejmeetatsr., Cabinets Secretair hos Hs. Maj. Kongen, Christiansborg, Kbhvn. D.
- Trap-Meyer**, Arkitekt, Chria. N.
- Tregder**, P. H., Prof., Dr., Rektor, Sorø. D.
- Trepka**, Kammerh., Oberst, Odense. D.
- Trägårdh**, C. E., Sognepræst, Esphult, Skåne. D.
- Tutein**, P. A., Hofjægermester, Gods- ejer, Marienborg v. Stege. D.
- Tønder**, J. N., Læge, Jerslev ved Brønderslev (N. Jyll.). D.
- Tønsberg**, Chr., Generalkonsul, Chria. N.
- Ulrich**, G., Direktør, Vendersgade, Kbhvn. D.
- Unsgaard**, V., Amtmand, Thisted. D.
- Urbye**, C., Politimester, Arendal. N.
- Urne**, Axel, Assistent i Finantsminist., Nørregade, Kbhvn. D.
- Ussing**, O. Algreen-, Kammerjunker, Kontorchef, Kbhvn. D.
- Utheim**, I., Cand. theol., Horten. N.
- Wadum**, E. J., Prokurator, Vejlc. D.
- Vahl**, I., Provst, Karrebæk v. Næstved. D.
- Vahl**, Joh., Underbibliothekar ved d. Store Kgl. Bibl., Danebrogs- gade, Kbhvn. D.
- Wain**, W., Etatsraad, Rosenvænget, Kbhvn. D.
- Wandall**, Bertram, Kjøbmand, Aarhus. D.
- Vedel**, S., Fuldmægtig i Finantsministeriet, Kbhvn. D.
- Wegener**, Joh., Sognepræst, Halsted v. Nakskov. D.
- Weibull**, Martin, Professor, Lund. D.
- Wessel**, Gust., Student, Frederikshald. N.
- Vetlesen**, H. I., Sagfører, Arendal. N.
- Wettergreen**, F., Capellan, Brevik. N.
- Wettergreen**, M., Kontorchef, Chria. N.
- Wiberg**, S. V., Sognepræst, Jordløse (Fyn). D.
- Wichfeld**, J., Kammerherre, Stamhusbesidder, Engestofte v. Maribo. D.
- Width**, B. M., Consul, Molde. N.
- Wille**, Jac. A., Cand. pharm., Frederikshald. N.
- Willemoes**, F. C., Etatsraad, Herredsfoged, Aarhus. D.
- Willer**, Mægler, Kbhvn. D.
- Vind**, Sophus, Hofjægermester, Sande- rumgaard v. Marslev (Fyn). D.
- Winge**, Axel, Consul, Chria. N.
- Winstrup**, L. A., Justitsraad, Byg- ningsinspektør, Kolding. D.
- Winther**, I. C. L., Provst, Gimlinge v. Slagelse. D.
- Winther**, Niels, Prokurator, Hjørring. D.
- Wisbech**, C. W., Capitain, Horten. N.
- Wittrock**, H. G., Stationsforvalter, Strømmen v. Randers. D.
- Vogt**, Jacob, Brigadelæge, Frederikshald. N.
- Volqvartz**, J. C., Cand. phil., Handels- kontorist, Kbhvn. D.
- Worsaae**, I. I. A., Dr. phil., Direktør, Kammerherre, Kbhvn. D.
- Worsøe**, C., Handelsbetjent, Throndhjem. N.
- Wroblewsky**, O., Boghandler, Nytorv, Kbhvn. D.
- Wøldicke**, P., Kammerjunker, Appella- tionsretsraad, Herredsfoged, Nør- gaard v. Bælum (N. Jyll.). D.
- Zahl**, I. Elholm, Handelsbetjent, Chria. N.
- Zeier**, Joh., Sagfører, Hamar. N.
- Ziegler**, R., Capitain, Romsdalen. N.
- Zytphen-Adeler**, F. de Falsen, Lensba- ron, Dragsholm v. Svinninge. D.
- Zytphen-Adeler**, G. C., Baron, Attaché ved d. danske Legation i Paris. D.
- Østgaard**, H. R., Arkiv-Assist., Chria. N.
- Øverland**, O. A., Stud. phil., Chria. N.

XV

Herefter tæller Samfundet 621 Medlemmer (4 livsvarige, 260 N. og 357 D., hvoriblandt 16 udenfor de to Riger). Saalænge dette Tal paa det Nærmeste holdes, ville Hefterne kunne forøges hvert med et Ark, hvorfor 2det Binds første Hefte vil udgaa med 6 Ark.

Inden Samfundet endnu var traadt ret i Virksomhed, mistede det allerede en af sine Indmeldte, idet Overretsprokurator *G. Berggreen* bortkaldtes ved en uventet Død d. 19 Marts 1880 og saaledes udgik af Medlemstallet.

Til Bedste for sin Bogsamling bytter Selskabet sine Skrifter med dem, som udgives af: Der deutsche Herold, Gesellschaft für Heraldik, Sfragistik und Genealogie, i Berlin.

Den omtalte Bogsamling bestaar iøvrigt kun af velvillige Gaver, hvortil gjorde Begyndelsen Hr. Redaktør Hiort-Lorenzen med sine trykte Stamtavler og Anetavle over Efterslægt af Nis Lorenzen, J. F. Schroeter, Lars Muus og Bertel Bruun. Til dette priselige Exempel have siden sluttet sig: Hr. Jægermester Lowzow til Slettegaard med et hektografisk Aftryk af Stamtavler osv. over sin fædrene Slægt og de deri indgiftede Familier, Bendeke, Krog og Todderud, — praktiserende Læge Ingerslev i Præstø med en fuldstændig Gjengivelse af Indskrifterne i Præstø Kirke, hvoraf et omfattende Uddrag vil følge i 2det Bind, — og Hr. Bogholder, Exam. polyt. V. F. C. Christensen med sin trykte Stamtavle over Slægten Thaning, hvoraf han skjænkede ikke blot et Exemplar til selve »Samfundet«, men ogsaa et til hvert Medlem af dettes talrige Bestyrelse. Samtlige disse Gaver ere modtagne med stor Paaskjønneelse og kunne faas til Laans af Medlemmer, der derom henvende sig til Redaktionen.

Af andre Velgjørere mod »Samfundet« maa med største Erkjendtlighed nævnes de Herrer, Provst Lampe i Bamble og Pastor Barfod i Vaabensted, der bragte en velkommen Hjælp i den første trange Tid ved at give Afkald paa deres Forfatter Honorar.

Nye Medlemmer kunne indtegnes hos den nærmeste Boghandler eller ved at anmeldes hos vedkommende Lands Sekretær. Aarsbidraget er 6 Kroner, hvorfor der ydes trykt Vederlag én Gang hvert Fjerdingaar. Ved at indmelde sig fra et tidligere Tidspunkt (helst 1880 $\frac{1}{2}$) kan man erhverve sig det siden den Tid udkomne for Medlemspris. Ved Optagelsen betaler man én Gang for alle et Indskud paa $1\frac{1}{2}$ Krone.

Indhold.

	Side
Genealogen og hans Arbejde, af Sognepræst <i>Imm. Barfod</i>	1
Om Ludvig Holbergs Skolegang, hans Lærere og Bergens Skole, af Provst <i>Lampe</i>	10
Forglemte Adelslægter (I. Krabbe), af Assistent <i>Thiset</i> , med Tavle	18
En fyensk Godsejer efter Enevældens Indførelse, af Skolelærer <i>Jørgensen</i> .	25
Brev fra Biskop Niels Paaske til Kansler Chr. Friis til Kragerup om Lægerne i Bergen, ved Sognepræst Dr. <i>H. Rørdam</i>	35
Bolle Luxdorph, af Assistent, Cand. polit. <i>G. L. Wad</i> , med Tavle	37
Gravskrifter fra Akers Kirke, ved Arkivfuldmægtig <i>Huitfeldt</i>	54
Brev fra H. C. Andersen til F. E. Hundrup, ved Assistent <i>Krarup</i>	78
Optegnelser af Lambert Jensen, Borgmester i Nyborg, ved Arkivar, Dr. <i>O. Nielsen</i>	81
Optegnelser af S. A. Boyssset, gift med Oberst H. G. Grevenkop, ved Assistent <i>Krarup</i>	93
En gammel »Stambog«, ved Samme	100
Samtidig Fortegnelse over danske Adelsmænd, som døde i Aarene 1563—66, ved Assistent <i>Thiset</i>	121
»Stifts Relationer« om Adelige i Danmark og Norge, indsendte til <i>Kleven- feldt</i> (Bergens Stift)	133
Annalistiske Optegnelser fra norske Lovbøger, ved Professor, Dr. <i>Gustav Storm</i>	147
Nogle Gravskrifter, ved Sognepræst, Dr. <i>H. Rørdam</i>	154
Nordmanden Augustinus Meldals Levned, optegnet af ham selv, ved Samme .	161
Uddrag af St. Nicolaj Kirkes Begravelsesprotokol, ved Arkivar, Dr. <i>O. Nielsen</i>	192
Gravskrifter og lignende Inscriptioner fra forskellige norske Kirker ved Ar- kivfuldmægtig <i>Huitfeldt</i>	223, 241
Rettelse med Hensyn til Fremstillingen af Peder Wessels Ungdomsliv, af Cand. mág. <i>C. E. Secher</i>	235
Povel Nielsen Rosenpalm, af Assistent, Cand. <i>G. L. Wad</i>	260
Kjøbenhavns Politimestre og Politidirektører 1682—1864, af Arkivar, Dr. <i>O. Nielsen</i>	278
Spørgsmaal og Svar:	
1. Om den ældre Slægt Krabbe, af Assistent <i>Thiset</i>	78
2. Om Tychø Broch, af Provst <i>Lampe</i>	78
3. Om Didrik Brincks Efterslægt, af Pastor <i>A. H. Nielsen</i>	79
4. Om Karen Lütken, af Sognepræst <i>Imm. Barfod</i>	79
5. Om Iver Bruuns Efterslægt, af Redaktør <i>Hiort Lorenzen</i>	158
6. Om Slægten Pays Herkomst, af Overrets-prokurator <i>Maag</i>	159
7. Om Jul. de Fey, af Adjunkt <i>Wulff</i> i Aalborg, med Svar af Assistent <i>Thiset</i>	240
8. Om Lic. med. Hugo Fred. Ørn, af Læge <i>Ingerslev</i>	240
9. Om Byfoged Henr. Jessens Efterslægt, af Bøghandler-Medhjælper <i>Rützou</i>	304
10. Om Provst Jac. Bondesens Børn, af Skolelærer <i>B. Bondesen</i>	304
Tillæg og Rettelser	305
Register, ved Candidat Brøndsted	309

Genealogen og hans arbejde.

Til indledning.

Af Imm. Barfod.

Vi lever i en forunderlig modsætningernes tid. Da samtalen forleden var ført hen paa dette vort ny samfund for genealogi og personalhistorie, hørte jeg en ung mand med et slet ikke behageligt smil udtale sig omtrent således: »Et genealogisk samfund, hvis opgave efter sit navn må være at forevige de svundne slægter, er naturligvis en uting, da et menneske ikke har ret til at ihukommelses længere, end til han er kommen i jorden, så er han ført på afganglisten, ude af tilværelsen! Et menneskeliv er dog ikke andet end et atom, der ved et tilfælde er hvirvlet ind i eksistensen, bæres en stund af livsluften og synker da ned i verdens-altets bundløse dyb — nej, lad os ikke drive afgudereri med døde mennesker!« Han forlod mig med denne formaning og vistnok i det håb, at hans filosofis knusende sandhed snart vilde gøre det af med alle genealoger.

Jeg følte mig imidlertid ikke overbevist, men bedrøvet over dette ingenlunde enestående, hjærteløse mordattentat på den naturlige menneskelige følelse, som dog nok har adskillig mere evighed i sig, end en hul frase om menneskelivet som atom. Ti det lader sig på ingen måde nægte, at menneskeslægten fra begyndelsen til denne dag er en sammenhængende helhed, i hvilken ethvert menneske er et led, sat på sit sted, til sin gerning, til sin tid. Og at denne ledfølning ikke er tilfældig, at det enkelte led ikke er henkastet som et atom i en isoleret tilværelse, viser historien os og synet på den levende menneskehed. Ethvert enkelt menneske har

sit racemærke, sit folkemærke, ja sit slægtsmærke, ydre og indre, der henviser ham just til den plads, han har fået. Og det enkelte menneskes liv og gerning, karakter og tænke måde bærer tydelig nok vidnesbyrd om hans åndelige sammenhæng med hans folk og hans slægt, så det kan ses, at han er vokset frem af en åndelig rod, og ikke som et frug eller et støvgran ved en hændelse kommen ind i en stakket tilværelse, hvorfra han atter skal optages af Chaos.

At dette er så, siger erfaring og eftertanke og endnu tydeligere den naturlige følelse ethvert enkelt menneske. Som menneske har jeg en bestemt følelse af, at der er nogle, hvem jeg ved fødselen står nærmere end andre, med hvem jeg ikke blot har en tilfældig åndelig og legemlig lighed, men til hvem jeg hjærtelig og inderlig drages. Det er dem, med hvem jeg har fælles blod: til dem er jeg knyttet ved en naturlig kærlighed. Blodets bånd er stærkt, og det lader sig ikke sonderrive af et koldt, materialistisk ræsonnement. Og her skal ikke blot tænkes på det stærkeste blodets bånd, mellem forældre og børn, og det næststærkeste, mellem søskende: vi kan gå meget videre, langt tilbage til fjærne slægtled i fortiden. Vilde vort hjærte ikke banke af glæde og stolthed, hvis vi hørte om en stor og god død, optegnet af historien til berømmelse for den, der øvede den, når vi erfarede, at denne mand var en af vore forfædre, — om han så end havde levet for flere århundreder siden? Men hvis det var en skændselsgerning, han havde øvet, vilde vi da ikke som hans ætlinge af en naturlig skamfølelse undse os ved at vedkende os denne stamfader? Jo, vi er med at bære vore fædres bade ære og skam, fordi det samme blod rinder i vore årer! Lovgivningen lader en mands formue gå i arv selv til de fjærneste slægtled, men naturen lader i langt større udstrækning en mands åndelige eje nedarves til efterslægten, og vi har en følelse af meddelagtighed, ja af et medansvar! Det skal ikke nægtes, at den indre og ydre slægtlighed stundum kan være udsløttet i meget få led, så den næppe nok kendes i det tredje eller fjerde (2 Mos. 20. 5.), men vi har på den anden side ikke saa ganske sjældent eksempel på, at i det mindste den udvortes lighed har bevaret sig i en slægtlinie i flere århundreder — besynderligt, om ikke den legemlige lighed omsluttede den åndelige!

Det er bevidstheden om dette blodsfællesskab, der vækker hos os attraæn efter at kende vore forfædre. Således var det hos oldtidens folk, således er det endnu, skönt det lader sig ikke nægte.

at for tiden denne interesse hos mange mennesker tilsyneladende er mat og hensygnende, og det ikke blot, som vi nys antydede, fordi en ändlos stræben efter at dræbe den naturlige følelse søger at arbejde sig op og brede sig, men fordi nutidens mennesker i en så uhyre høj grad — nu langt mere end för — er optagne af fremtiden og dens krav, der peger hen i helt andre retninger, så det forekommer dem meget for brydsomt og vidtløftigt at få tilfredsstillet et ønske, de i grunden nærer, at få så meget som muligt at vide om deres slægt.

Det er mærkeligt, at der just i vor travle tid i de forskellige egne af rigerne hos mange enkelte mænd er vågnet en levende interesse for at få kastet lys over de henfarne slægter og det ikke blot over de enkelte menneskers liv og gerning, men over selve slægternes vækst, udvikling og blomstring. Personalhistorien har i denne menneskeslægt haft, ikke få heldige dyrkere, og deres arbejde er med rette blevet almindelig påskönnet, men også det genealogiske studium har samlet sine mænd om sig, og om end disse ofte haabløse lader hænderne synke, fordi vejen, de må frem ad, ikke blot er ubanet og vildsom, men tit afskåren af svælg, der aldrig vil kunne blive udfyldte, så er de dog ikke blevne trætte. Og det nu stiftede genealogiske samfund giver håb om, at dette studium vil få en lysere fremtid. Genealogen har stillet sig den opgave at efterspore en slægts ofte stærkt forgrenede led opad, nedad og til siden, så langt han kan komme. Men det er et tungt arbejde, fordi de kilder, der skulde yde ham de ønskede oplysninger, ofte er aldeles tabte, og ofte så skjulte, at han slet ikke véd, hvor han skal søge dem. Hans hovedarbejde bliver derfor en søgen efter kilderne og en omhyggelig gransken i dem, han har fundet. Genealogen giver ikke store løfter, han lover aldrig noget bestemt udbytte: han lover kun at søge, at arbejde, at være opmærksom, at samle. Genealogens arbejde er et vedholdende flidsarbejde. Han må være fortrolig med de trykte kilder og med temmelig sikkerhed vide at vurdere disses pålidelighed, og han må se sig godt om, for at få øje på de skrevne kilder, saa vidt han kan række, og da nytte dem med troskab og nøjagtighed. Da kan det af det, han således har samlet og fundet, stundum lykkes at meddele en og anden oplysninger om hans slægt, han ellers ikke har kunnet erholde, — det kan stundum lykkes, men, det må tilstås, kun stundum, fordi de allerfleste kilder ligger ukendte og unyttede hen, og fordi den enkelte genealog hidtil slet ikke har kendt hvad andre

kan have samlet og indvundet; men ene har måttet holde sig til de få brudstykker, han selv har fundet af de få kilder, der har været tilgængelige for ham.

Stiftelsen af det genealogiske samfund håber vi skal være signalet til et stort skridt fremad. Allerede i indbydelsen er det udtalt som dets formål at nære og udvikle sansen for det personalhistoriske og genealogiske studium og at lette adgangen til at indhente de oplysninger, som dette studiums dyrkere måtte savne. Og der er al udsigt til, at alene ved udgivelsen af det tidsskrift, som med dette hæfte træder frem for dagens lys, meget vil blive udrettet; ti her vil ikke blot ofte være lejlighed til at pege hen på kilder, der skjuler sig rundt om i forskellige afkroge, men hver enkelt genealog vil her kunne give underretning om, hvad han har samlet og hvad han ejer af genealogiske skatte, så man vil kunne få at vide hvor man skal gå hen for at få lys i meget, der nu ligger i mørke. Ved samfundet og dets tidsskrift må der nødvendigvis mellem de enkelte arbejdere blive knyttet et bånd, der lover disse tifold frugt af deres arbejde.

Når jeg her har nævnet »arbejderne«, da er det for at antyde, at naturligvis kun den allermindste del af samfundets medlemmer vil kunne regnes mellem disse. Om alle medlemmerne tør det forudsættes, at de har så megen interesse for genealogiens og personalhistoriens opgave, at de ikke blot vil støtte samfundet ved deres pengebidrag, men at de også ved den indflydelse, de kan udøve hver i sin kreds, vil gøre alt hvad der står i deres magt for at bevare og beskærme dette studiums kilder, hvor de så må findes, i kirker og præstegårde, på rådhus og herregårde, for den ligegyldighed og vanrøgt, som de til denne dag de fleste steder har været udsatte for — særlig peges her hen på kirkernes ligstene og mindetavler! Men skal samfundet kunne bestå og udrette noget, må det have arbejdere, flittige, virksomme arbejdere, der har sat sig det som en hovedopgave at eftersøge og optegne hvad der på nogen måde ligger indenfor deres rækkeævine. Ti det er ikke nok, at vi véd, hvor de blomster vokser, i hvilke honningen skjuler sig, men der maa være bier, der uddrager honningen af blomsterbægrene. Det bedste, vi kan ønske dette samfund, er, at arbejderne tal må vokse, at der i hver egn af rigerne må findes mænd eller kvinder, der føler det som deres kald at opsøge og samle og derved ofte redde fra undergang hvad der i deres nær-

hed må kunne findes henhørende under samfundets område, og derefter følger kaldet med glæde!

Dersom nogen nu mere bestemt spørger, hvad det er for et arbejde, hvortil vort samfund søger at finde arbejdere, da vil et fuldstændigt svar være vanskeligt at give; jeg skal her kun give et bidrag til et svar, et ganske lille bidrag — blot et eksempel på et arbejde.

Man der således ikke i enhver købsted skulde findes en mand, som særlig folte sig kaldet til at uddrage og samle hvad der måtte findes af skrevne kilder til vor personalhistorie og genealogi? Det er jo kun et eksempel, her skal anføres. I enhver by findes foruden kirkebogen også skrifteprotokollerne, der indeholder en stor rigdom af genealogisk stof, og de går i almindelighed længere tilbage i tiden, end kirkebøgerne. Men disse to kilder udfylder hinanden, så når der af dem er gjort omhyggelige uddrag, har man sædvanlig alt hvad der fra den by kan skaffes til veje som pålidelige aktstykker om de slægter, som der har levet, især når de ældre retsprotokoller tages med, ti disse kaster ofte et meget klart lys ikke blot over personer, men over tiden.

Det er nu vistnok ikke saa ganske let at gøre et godt uddrag af en kirkebog, ti meningen kan jo fornuftigvis ikke være at medtage alle de personer, der i denne nævnes som fødte, viiede eller døde: navnlig for den længere tilbage liggende tid, da stamnavne hørte til undtagelserne, da så godt som alle, eller dog over de $\frac{9}{10}$, hed Pedersen, Olufsen, Lavrsen, Hansen o. s. v., er det i begyndelsen meget svært at træffe det valg, som bør gøres. Ved fødslerne kan man nok stundum ledes på det rette spor ved at agte på fadderne, men når vi så ser, at der ved de allerfleste børns dåb, også den simplere håndværkers og daglejers, i ældre tider gjerne nævnes en lang række, ofte en hel snes, af byens fineste honoratiores som faddere, kan man let ledes vild og komme til at medtage folk, hvis familie slet ingen betydning kan have for genealogen. Det er en stor hjælp, når faderens stilling står anført, men det er i de fleste kirkebøger ikke tilfældet. Til et godt uddrag af en kirkebog må alle de tre registre (født — viied — døde) understøtte hverandre, så når man blandt de viiede finder personer, der har »løst kongebrev«, hvad dengang næsten alle af de bedre klasser gjorde, eller når man blandt de døde lægger mærke til, om de er begravne i kirken, i den dyrere eller billigere jord, i egekiste, med alle klokker, med det dyreste ligklæde, hvilket alt

gærne står anført, har man der et fingerpeg om, hvilke de familier er, for hvem også fødslerne bør medtages, medens det dog må bemærkes, at mange viede bør medtages, som ikke har løst kongebrev, men siden har svunget sig op imellem byens *proceres* og *optimates*, og ikke sjælden døde, som findes begravne i fattigjord, men har deres udspring fra byens bedste familier. At gøre kirkebogsuddrag således, at man først gör et helt uddrag af fødselsregistret, dernæst af de viede, dernæst af de døde, er ikke tilrådeligt, men hellere år efter år af hvert register, ti da bliver man efterhånden opmærksom på, hvem der bør medtages. Her et eksempel fra Nakskov:

1650*).

d	²⁴ / ₂	Bog, Soren	[datter] Lisabet.
	¹⁷ / ₂	Busk, Hans Andersen	[søn] Kristoffer (b† ¹⁵ / ₉ 50).
	²³ / ₅	Mortensen, Peder Lisabet.
	²¹ / ₇	Abrahamsen, Salomon	Abraham.
	²⁰ / ₁₀	Thor Smede, Thomis	Thomis.
	⁹ / ₁₁	Pedersen, Anders, hr.	Abigael (b† ² / ₁₂ 50).
	²⁴ / ₁₁	Nilsen, Nils, borgmester	Kirsten.
*	¹² / ₃	Gleisberg, Jeremias, apoteker, og	Katrine Simonsdatter (trolovede i Flensborg).
b†	⁷ / ₆	Rasmussen, Jens, kirkeværge.	
	²⁹ / ₆	Katrine sl. hr. Lavridses. k (o: b† i kirken).	
	¹⁹ / ₆	Margrete Jorgensdatter, min egen hjertekære datter. k.	
nm.	²³ / ₅	Lerche, Mads, studiosus.	
	..	Pedersen, Hans, hører.	
	..	Karen Abrahams af Nykobing.	
	⁴ / ₆	Marike m. Henriks.	

Men når man nu i forvejen har gjort et uddrag af skifteprotokollen, har man herfra en ypperlig oplysning om, hvilke familier der har hørt til de mest ansete og velstående. Har vi således af skifteprotokollen noteret om en mand (og det findes hyppig), at boets hele værdi ikke var tilstrækkelig til begravelsen, så kan vi i regelen forbigå ham, når han forekommer i kirkebogen, men såsnart der efter en mand bliver noget klækkeligt til deling mellem arvingerne, ja om det blot er 100 rdl., hvilket i det 17de og 18de århundrede ikke var så ganske lidt, er det rigtigst at medtage hvad der angår ham i kirkebogen, da han så sædvanlig hører til den bedre klasse, eller står på grænsen af denne. Dog er det naturligvis ingenlunde altid formuen, der er det afgørende, når talen er om, hvem der kan have interesse for

°) d == døbt; * == gift; b† == begravet; nm. == nævnes som fadder.

genealogen; der kan komme mange forskellige hensyn til, som gør det tilrådeligt ikke at forbigå folk, om hvem man kan være i tvivl. Når vi således læser i skifteprotokollen: »Kristian Mundt († i pesthuset i København), hans bo registreret i Nakskov ²⁰/₇ 1751, værdien af boets løsøre 10 rd. 5 mk. 1 sk., af hans hus 33 rd. 2 mk. „ sk., gælden 30 rd. 3 mk. 10 sk., hans ligkiste kostede i Kbh. 1 rd. — så kunde vi let gå ham forbi, men det måtte vi ikke, ti det var biskop Balles morfader, og her har vi så tillige hans hustrus og børns navne.

Da der vistnok bør tillægges skifteprotokollerne stor betydning, vil en anvisning til uddrag af disse kolossale bøger måske lette arbejdet for dem, som kunde have lyst dertil i en eller anden af vore købsteder. I almindelighed er der af hvert enkelt skifte intet videre at medtage end de nafdødes navn, stilling, dødsdag (†) eller begravelsesdag (b†) eller registreringsdag (r†) eller den dag, skiftet er begyndt efter den foregående registrering (s†), enkens navn, børnenes navne og alder; men der kan også under en skifteforretning nævnes forskellige af familien, f. e. som værger for børnene, eller kreditorer, på hvis navne og stilling det nok er værdt at give agt, — ligesom der stundum kan findes ret kuriøse notiser både om de vedkommende afdøde selv og om forskellige samtidige. Det kan også have sin betydning at kende boets status, men det kan noteres meget kort, et ÷ kan angive, at gælden ikke kunde dækkes, et 0, at det gik omtrent lige op, og en sum, anført til slutningen, angiver hvor meget der blev til deling mellem arvingerne. Et sådant skifte kan ofte være meget omfangsrigt, især når der er modt prokuratorer, der kan fylde mange store, tætskrevne folioblade med det futileste ordgyderi og de mest udsøgte beskyldninger med tilhørende grove skældsord, men med lidt øvelse løber man temmelig hurtigt mange blade igennem uden at overse noget, som bør medtages. Et par eksempler kan anføres af Nakskov skifteprotokol:

Grönvald, Lavrids, byskriver, * Birgitte Johansdatter Roese r† ³/₁₀ 1749 (÷). Med sin første mand Sören Holm 2 børn, med denne 2:

1. Andreas Sörensen Holm, prokurator her i Nakskov.
2. Lavrids Kristoffer Sörensen Holm, 16 år [skriver sig senere Lavrids Grönvald].
3. Mette Marie Grönvald, 14 år.
4. Mattias Lavridsen Grönvald, 9 år.

Weile, Kaj Fredrik, tolder, b† ²⁰/₁ 1751. * Margrete Kristiane Heding † ⁴/₁₀ 1751. (Hun havde siddet i uskiftet bo efter mandens død.) Børn:

1. Kristiane Sofie Magdalene Weile, 4¹/₂ år.

2. Susanne Amalie Weile, 1¹/₂ år.

Afdøde tolder Weiles broder hr. Lavrids Gotfred Weile i Hørby erklærer i et brev af 11/9 1751, at det ældste barn skal til fasteren * hr. Spleth i Strøby, det andet til ham selv, hvor hun skal blive opdrægt, uden at hendes arv røres.

Til deling: 789. 3. 1⁵/₈.

Villumsen, Lars (†) * Agate . . . † 10/9 1753. Børn:

1. Hartvig Mohr, overbetjent ved Kbhns toldbod (†), * Marie Magdalene, datter af Sigfred Cammermejer. Hun gav afkald for sine 2 døtre.

2. Anna Katrine Larsdatter (†), * Herman . . . (†).

Deres søn Hans Kristian Hermansen, 10 år, fik hele arven 14. 1. 6.

Disse eksempler, som er valgte i flæng af omtrent 3000 skifter i Nakskov (fra 1618 til 1780) vil formentlig vise, at der er ikke så lidt at drage frem af disse gamle bøger. Det tager naturligvis nogen tid at gennemgå skifteprotokollerne for en af vore købsteder, men efterhånden, jo mere man oves i arbejdet, og øjet skærpes for hvad der kan have interesse for genealogien, går det hurtigere. Er da et sådant arbejde endt, er et meget vigtigt materiale vundet: det gælder da om at gøre det tilgængeligt til almindeligt brug ved at forsyne det gjorte uddrag med en navneviser (o: et alfabetisk register), hvor alle navne bør medtages, ikke blot den afdødes, efter hvem skiftet er holdt, men ogsaa de personers, som derunder forekommer, såsom hustruens, svigerbørnenes og andre slægtninges.

Hvad her er sagt med hensyn til købstedernes skifteprotokoller, gælder naturligvis ogsaa om landets øvrige skifteprotokoller, og i særdeleshed de gejstlige. Det vil næmlig være bekendt, at gejstligheden tidligere havde sin egen jurisdiktion under hvert herreds provst, der forrettede samtlige skifter i herredet efter præster, degne, klokkere og skolelærere, ligesom efter rektorer og hørere ved Latinskolerne, indtil forordningen af 5 dec. 1806 lagde ogsaa den gejstlige skifteforvaltning i den verdslige øvrigheds hånd. Disse gejstlige skifteprotokoller er særdeles vigtige kilder for genealogerne, men — desværre — mange af dem er upatvivlelig tabte. I almindelighed gik de over til herredsarkiverne, men mange indsendtes til amtshuset, og en stor del blev hos provsterne. Det var i høj grad ønskeligt, om der fra de forskellige egne kunde skaffes oplysning om, hvor de er, og hvor vidt de er i behold, ti et omhyggeligt uddrag af disse vil kunne give et stort udbytte, ligesom ogsaa de gejstlige retsprotokoller indeholder overordentlig værdifulde bidrag både til personal- og kulturhistorien.

Når vi nu ser ud i vort samfunds fremtid, og vi da tænker

os slige uddrag tid efter anden fremkomne fra rigernes forskellige egne og samlede i dets arkiv, da vil dette være en uvurderlig skat til brug for dem, som vil samle og ordne slægttavler for både Danske og Norske familier, mens vi nu for tiden kun med uhyre besvær og vidtløftig, ofte frugtesløs, brevveksel i almindelighed må nøjes med tarvelige brudstykker.

I det, som her er skrevet, skulde altså indeholdes en opfordring til mænd i forskellige egne at tage del med i det arbejde, som samfundet ikke blot må ønske og i høj grad sætte pris på, men ligefrem betragte som en betingelse for dets vækst og blomstring. — Dette gælder jo ikke skifteprotokollerne alene — de er kun nævnede som et eksempel — men alle skriftskatte fra ældretider, hvad enten de findes i købstedernes arkiver og på herregårdene, hvor der mange steder vil være en rig høst for de adelige slægters vedkommende, eller på kirkernes mindetavler og ligstene. At hovedkilderne må søges i hovedstædernes biblioteker og arkiver, kan ikke drages i tvivl, men her vil vort samfund have større håb om at finde kyndige arbejdere, som både kender kilderne og forstår at nytte dem. Vanskeligere vil det altid være i rigernes fjærnere egne at finde mænd, som har lyst til at ofre tid og flid på et arbejde, som efterslægten vil vide dem tak for. Måtte derfor denne opfordring ikke være forgæves! Det skal nok vise sig, at når der ikke blot af de enkelte arbejdes i troskab, men de spredte kræfter siden sættes i gensidig forbindelse, vil der vindes et udbytte, som også vil have betydning for landenes almindelige historie og kulturhistorie.

Lidt om Ludvig Holbergs Skolegang, hans Lærere og Bergens Skole.

Af J. F. Lampe.

I Historisk Tidsskrift, udgivet af den norske historiske Forening i Kristiania, 2det Bind Side 241 f. f. har L. L. Daac leveret en sammenhængende Skildring af Ludvig Holbergs Barndom og Ungdom. Hans Skolegang i Bergen omtales naturligvis der, men man faar ikke vide, fra hvilket Aar den tog sin Begyndelse; heller ikke af hvilke Lærere i de lavere Klasser han modtog Undervisning. Herom samt om Bergens Skoles Tilstand i 1694 vil nedenfor meddeles nogle Oplysninger.

I en af Bergens Kapitelsprotokoller, der nu opbevares i Rigsarkivet i Kristiania, og som omfatter Kapitlets Forhandlinger i Aarene 1686—1695, findes anført, at Aar 1694 den 12te December var Latinskolens Disciple forsamlet paa Bispegaarden i Anledning af »Skoleklædernes Distribution».

Herved maa forstaaes den i de Tider almindelige Skik, at en Del af Skolens Beneficier, eller de saakaldte Sangopvartningspenge, blev anvendt til Disciplenes Beklædning. Der haves ogsaa Bestemmelser for, at en Trediedel af disse Penge, der oppebares af Skolens Rektor, skulde benyttes til dermed at »forsyne Børnene med Klæder, Sko, Papir eller Bøger, saavidt det kan tilslaa og af Bispen for Ret erkjendes.¹⁾ Ved den ovenanførte Uddeling af færdigsyede Klæder, hvis Stof var forskjelligt, var ogsaa Prisen fastsat pr. Alen saaledes, at overste Lektie erholdt Klæde til 7¹/₂ Mk., 4de Lektie til 1 Rdlr., og de øvrige Lektier Klæde af ringere Sort, hvorimod de 5 nederste Disciple i 1ste Lektie kun erholdt hver et Par Sko.

Protokollen meddeler ogsaa en Navnefortegnelse over hver Klassen Disciple, hvoraf sees, at overste Klasse havde i dette Aar 21 Disciple, 4de Klasse 8, 3die Klasse 9, 2den Klasse 12 og nederste Klasse 20, tilsammen 70. Over Halvten af overste Klasse

¹⁾ Chr. Frimanns Gavebreve 1ste Del. S. 119.

var Embedsmænds Sønner fra Landet, dels i selve Stiftet, dels ogsaa fra Nordlandene, der havde afgivet mindst 6, blandt hvilke kan nævnes Saltværingen Christopher Neocomius, det vil sige Nyrop, en Prestesøn fra Lødingen, der 1720 blev Biskop i Kristiansand, og Claus Ursin, Prestesøn fra Buxnes i Lofoten, der døde 1721 som lector theologiae i Kristiansand og Sogneprest til Tvet.

I 3die Klasse anføres som Nr. 6 Peder Holberg, og i 2den Klasse som Nr. 1 Frederik Christian Holberg, og som Nr. 3 Broderen Ludvig. Som noget særligt anfører Protokollen, at disse 3 Sønner af Oberstlojtnant Holberg erholdt det bedste Klæde, som om de havde været i øverste Klasse, uden at nogen af Skolens øvrige Disciple i de lavere Klasser fik andet Klæde end det for dem oprindelig bestemte. Det synes saaledes, som om Oberstlojtnant Holberg har i sin Tid haft en ikke saa liden Anseelse i Bergen, hvilken efter hans Dod kom ved denne Leilighed hans Sønner tilgode, og dette stod vel ogsaa i Forbindelse med Forordningen af 1679, der gav Oberstlojtnanter og deres Børn Rangadel, hvorved denne maa have hørt til de høitstillede i Byen.¹⁾ Vi har saaledes seet, at Ludvig Holberg var i December 1694 Nr. 3 i Skolens 2den Klasse. Under Forudsætning af, at hans Ophold i Froens Prestegaard i Gudbrandsdalen maa henføres til Aaret iforveien eller 1693, hvorom dog ingen Sikkerhed haves — L. L. Daae antager nemlig, at han opholdt sig her 1695 eller 1696 —, kan hans øvrige Skoletid nogenlunde bestemmes. Da han nemlig blev dimitteret 1702 efter at have tilbragt 3 Aar i øverste Klasse, kom han rimeligvis 1695 op i 3die Klasse, hvor han forblev i 2

¹⁾ At slutte fra de Vidner, der 28de Oktober 1672 var tilstede ved et af Oberstlojtnant Holbergs Børns Daab i Bergens Nykirke, hvilket døde i ung Alder, maa han have staaet i Forbindelse med Byens mest ansete Personer. Disse Daabsvidner vare nemlig: 1. Hans Hansen: han var kongelig Kommissær og forrettende Stiftsbefalingsmand over Bergenhus Lehn: adlet 1676 med Navnet Lilienskjold. 2. Herman Garmann: han havde været Generaltoldforvalter; var nu Præsident: gift 2den Gang med Biskop Ludvig Munthes Datter Katrine. 3. Volqvard Volqvardssen (Risbriht), kongelig Landkommissær, hvis Datter Silla var gift med Bispesønnen Johannes eller Hans Ludvigsen Munthe, der døde i Bergen 1706 som Borgermester. 4. Maren Hansdatter, Datter af ovennævnte Hans Hansen: hun var gift med Oberst og Kommandant paa Bergenhus Bendix von Hatten. 5. Boel eller Bodil Garmann, Datter af nævnte Herman Garmann: hun havde først været gift med Toldforvalter i Bergen Leonard Larsen Grøteker og anden Gang med Tolder Frederik Kohlmann. 6. Ingeborg Pedersdatter, Søster til Oberstlojtnant Holbergs Ilustru: hun var da gift med den rige Tolder i Bergen Hans Clausen, der ved sin Død 1702 efterlod en Formue af 34,297 Rdr.

Aar, og ligesaa længe var han i 4de Klasse. Hans hele Skolegang maa altsaa have været 8 à 9 Aar. Dette synes vel at have været en meget langvarig Skolegang, især for en saa begavet Discipel; men foruden at han i sin Barndom var meget sygelig, maa derhos erindres, at den i de Tider almindelige Sangopvartning ved Begravelser og Brylluper samt Disciplenes Nærværelse i Kirkerne ved Ugedagsgudstjenester gjorde et ikke lidet Skaar i den daglige Undervisning, især i en By som Bergen, der paa den Tid næst efter Kjøbenhavn var den største i begge Riger. Vi har ovenfor nævnt Christopher Nyrop, der antagelig besad gode Evner, og han sad mindst 3 Aar i overste Klasse, og Ludvig Holbergs ældste Broder Peder maa have tilbragt en Skoletid af mindst 8 à 9 Aar, da han blev dimitteret 1701, ja den nedenfor anførte Edvard Edwardsen, der siden blev Konrektor, siges endog at have gaaet 14 Aar i Skole, fra sit 7de Aar, inden han blev dimitteret. Det kan saaledes slaas aldeles fast, at der, naar alle Skolens Klasser var gennemgaaet, var medgaaet mindst 8 à 10 Aar.

Ifølge den anførte Tidsangivelse for Ludvig Holbergs Skolegang er det let forklarligt, at hans Ophold i Froen som en niaars-gammel Gut ikke har efterladt noget varigt Indtryk hos ham udenfor den Tugtelse, han der fik af sin Lærer.¹⁾

Man har hidindtil været ubekjendt med de underordnede Lærere, af hvem Ludvig Holberg under sin Skolegang i Bergen modtog Undervisning: selv omtaler han dem ikke, og den eneste Kilde, hvorfra man derom kunde hente Underretning, nemlig Hørerækken i Konrektor Edvard Edwardsens Bergens Beskrivelse, er temmelig usikker, især paa Grund af at Tidsangivelsen for Høernes Beskikkelse og Afgang ofte er udeladt. Den anførte Kapitelsprotokol, sammenlignet med andre Optegnelser, giver imidlertid fornøden Oplysning derom. I Anledning af en til Bergens Kapitel indkommen Klage fra nogle af Rektor Søren Lintrups forrige Disciple, hvori de beskyldte ham for at have afkortet deres Skolebeneficier, æskede Rektoren, da Sagen den 24. Mai 1701 blev behandlet i Kapitlet, sine Medlæreres Vidnesbyrd om Klagens Usandfærdighed, og blev ved denne Leilighed hver Klasses Hører nævnt. I 2den Klasse var paa den Tid Hører Hans Hansen Schreuder, der var ansat som saadan 1690, eftersom hans Formand Søren Arnoldsen de Fine allerede da var Kapellan i Fane. I 3die Klasse

¹⁾ L. L. Daae i Historisk Tidsskrift, 2det Bind, S. 251 og 255.

var Hører Henrik Johansen Frimann, der ved Overenskomst af 20. Juni 1695 med sin Formand Jonas Christensen Lyster havde overtaget denne Bestilling, at regne fra Michaelis samme Aar, mod at svare ham en aarlig Afgift af 30 Rdr. paa Grund af »hans Alderdom og medfølgende Besværligheder«. Hører i 4de Klasse var Salamo Theonymus, hvis nærmeste Formand var Peder Troyel, som ved Overenskomst af 24. August 1692 med sin Formand Søren Sørensen Koch var kommen i dennes Sted mod at udrede til ham 70 Rdr. i aarlig Afgift. Vel anfører Konrektor Edvardsen eller den, som paa den Tid har fortsat Hørrækken, at »Søren blev promoveret til at være Prest i Jylland Anno 1699«¹⁾, men foruden at denne Angivelse staar i Strid med, hvad ovenfor er sagt om Søren Kochs Entledigelse, har den heller ikke den ringeste Sandsynlighed for sig, eftersom han, der var født 1624, da var altfor gammel til at overtage noget geistligt Embede. Denne Angivelse om Søren Kochs Befordring maa gjælde Peder Troyel; og denne sees ogsaa 1693 — ikke 1699, som maa være en Skrivfeil — at være bleven Sogneprest i Ørting i Aarhus Stift.²⁾ Peder Troyels Eftermand var saaledes Salamo Theonymus, der ansattes som Hører 1693.

Holbergs Lærere var altsaa: i 2den Klasse Hans Hansen Schreuder, der siden blev Klokker ved Bergens Nykirke. Son af Sogneprest i Gloppen Hans Hansen Schreuder; i 3die Klasse Jonas Christensen Lyster indtil Høsten 1695; han blev Tredielektiehører efter Bispesønnen Ludvig Ludvigsen Munthe, der døde 1688. Denne Jonas Christensen antages at have været Søn af Hr. Christen i Lyster, der ikke nævnes hos Hatting, men findes at have været Sogneprest der 1622. Henrik Johansen Frimann var Hører i tredje Klasse fra Michaelis 1695. Hvorlænge han efter 1701 forblev i denne Stilling, er ubekjendt; maaske han tog Afsked ved sin rige Faders Død 1708. Vi finde ham igjen i Aarene 1722 — 1724 i Anledning af Udarbejdelsen af den paatænkte nye Matrikul for Norge som forrettende Lagmand, og som saadan betjente han Søndhordland og Hardanger samt Nordhordlands og Vos's Fogderier.³⁾ Det var vel til Erstatning for denne ulønnede For-

¹⁾ Norske Magazin udg. af N. Nicolaysen, 2det Bind, S. 635.

²⁾ Wibergs danske Præstehistorie, 3die Bind, S. 685.

³⁾ Danske Samlinger for Historie o. s. v. udg. af C. Bruun, O. Nielsen og A. Petersen, 4. Bind. S. 368.

retning, at han derefter blev Amtmand i Finmarken, hvor han døde 1738. Han var saaledes foruden Rektor Søren Lintrup den eneste af Holbergs Lærere, der vandt nogen borgerlig Anseelse, og som blev Vidne til denne sin Discipels Berømmelse. Henrik Friman var Son af Johan Fredrik Frimann, Kronens Forvalter over Halsnø Klostergods, tillige Eier af Udstens Kloster og af den betydelige Gaard Hustad i Romsdalen. I 4de Klasse var fra 1693 Hører Salamo Theonymus fra Nordlandene, der døde i denne Stilling 1701, om hvem intet vides. Han er dog maaske den samme, der paa Grund af sit lange Skjæg gik under Øgenavnet »Bukken«, og med hvem Ludvig Holberg som Discipel ragede uklar.¹⁾

Bergens Skole havde, som vi har seet, i dette Tidsrum en meget stor Søgning, og paa Grund deraf maa man ogsaa antage, at den har været i god Stand og ganske anderledes end nogle Aartier senere, nemlig i Rektor Magister Erik Møinichens sidste Leveaar, da der kun var en eneste Discipel i øverste Klasse. Imidlertid var Skolen i 1694 ikke uden Mangler, idet der klagedes over Forsømmelser baade fra Hørernes og Disciplenes Side, en Følge af at baade Rektor og Konrektor var gamle og affældige Mænd og saaledes mindre skikkede til med Aarvaagenhed at paase Skolens Tarv.

Rektoren Magister Claus Nilsen Bleking maa paa den Tid have været 70 Aar eller derover; han var fra Ronneby i Blekinge og havde studeret ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han havde fuldendt sine theologiske Studier; kom derefter 1649 op til Bergen med Biskop Jens Pedersen Skjelderup som dennes Famulus og Lærer for hans Børn; blev 1652 Konrektor ved Skolen og 1663 sammes Rektor. Om hans Virksomhed haves ingen Underretning; imidlertid antages han at have været en dygtig Mand i sit Embede, da intet i modsat Retning er hørt.²⁾ Han synes at have været i mindre gode Kaar, hvorfor der ved kongeligt Reskript af 11te Oktober 1690 blev eftergivet ham et Beløb af 335 Rdr. med Renter, som han skyldte Skolen, hvilket maaske kan betragtes som Belønning for lang og tilfredsstillende Tjeneste.

Konrektoren var den for sin Bergens Beskrivelse bekendte Edvard Edvardsen. Han var født den 16de November 1630 i Bergen, hvor hans Fader Edvard Eiben var Skomager og som saadan

¹⁾ L. L. Daac i Historisk Tidsskrift, 2det Bind, S. 260.

²⁾ Norske Magazin, 2det Bind, S. 629.

tog Borgerskab 1614. Moderen var Dorthea Jochumsdatter Gyltz, maaske begge eller den ene af dem fra Holland, hvor Sønnen, efter at have studeret ved Kjøbenhavns Universitet, opholdt sig nogen Tid; senere, nemlig i 1668, foretog Sønnen en Reise til Amsterdam, for der at oppebære en ham tilfalden Arv efter sin Faders Søstermand. Han blev først Hører ved Bergens Skole 1661, fra 1663 Konrektor og tog 1673 Magistergraden.¹⁾ Hans indholdsrige Beskrivelse over denne sin Fødeby viser os en Mand med historisk Sands og stort Kjendskab til de bergenske Forholde i forskjellige Tider og Retninger. Dette hans Arbeide er et vigtigt Kildeskrift og af ikke lidet Værd. Men Forfatteren selv har udenfor denne sin Beskrivelse været lidet kjendt og endnu mindre hans Virksomhed. Imidlertid har hans Sonnesøn Edvard Ottesen Schwartzkopf, der 1740 var Skolemester, Korrektor og Translator ved Waisenhuset i Kjøbenhavn og formodentlig selv havde gaaet i Bergens Skole, givet os et lidet Billede af denne sin Bedstefader i sit Erindringslexikon i følgende Træk: Han (nemlig Edvard Edwardsen) var en berømmelig, langvarig og duelig Konrektor; han havde reist længe(?) udenlands, særdeles i Holland, med Ære og Nytte og samlet sig en saadan Indsigt og Færdighed i Mathematik, Arithmetik, Astro-nomi og Astrologi, saa jeg med Frimodighed tør kalde ham en anden Tyge Brahe og præferere ham for Romer. Udi Theologien var han en Arndt eller Tauler, og for hans Nativitet-Stillen kaldte Folk ham en Hexemester, og for hans exemplariske Levnet en Guds Mand.²⁾

Man faar af dette Billede Indtryk af, at Konrektor Edwardsen maa have været en i flere Henseender kundskabsrig Mand, hvis hele Personlighed maa have øvet en ikke saa liden Indflydelse ikke alene paa den lærde Skole, men ogsaa i videre Kredse.³⁾ Han døde 1695 og blev begravet i Domkirken 17de Marts.

¹⁾ Norske Magazin, 2det Bind, S. 632, 629.

²⁾ Danske Samlinger, 4de Bind, S. 84.

³⁾ Edvard Ottesen Schwartzkopf var født omtrent 1700 i Mangers Prestegjeld i Nærheden af Bergen, hvor hans Fader Otto Edwardsen paa den Tid var Kapellan hos Sogneprest Michal Hansen Schwartzkopf, med hvis Datter Apollone han var gift. Han antog tilligemed sine øvrige Søsken de Familienavnet Schwartzkopf efter Moderen. Foruden sit nævnte Skrift, der bærer Titel af »et lidet Erindringslexicon over adskillige Personer saavel i de ældre som yngre Tider, hvad deres Studier og Konster angaar, ad methodum celeberrimi Grammi, Hafn. d. 9de Junii 1740«. og som findes i Manuskript i det store

Paa Grund af Rektors Alderdom og Affældighed blev allerede 1681 stillet ham ved Siden en Vice-Rektor, nemlig Kantor, Magister Søren Pedersen fra Sogn, hvem det blev paalagt at lette Rektor og Konrektor i deres Skolearbeide ved at overtage nogle af deres Læsetimer. Skolens Anliggender synes imidlertid i det hele ikke derved at være bleven fremmet, hvorfor Biskoppen, den velfortjente Doktor Nils Randulf, maatte selv gribe ind, for om muligt at rette paa de derværende Mangler. Vi finde saaledes, at Kapitlet den 22. Januar 1694 fattede forskjellige Bestemmelser angaaende Skolens Hørere og Disciple, hvorved vi faa et lidet Indblik i dens daværende Forhold. Der blev blandt andet saaledes fastsat, at enhver Hører, der befandtes forsømmelig ved ikke at møde i de bestemte Læsetimer, skulde bøde, hver Gang saadant skete, 2 Mk., der skulde indeholdes af deres Opvartningspenge og anvendes til fattige Børns Klæder og Sko. Gjentoges Forsømmelserne, skulde Hørerens suspenderes og tiltales paa sin Bestilling. Da der ofte skete Forhindringer i Læsetimerne ved Begravelser og andet saadant, blev Hørerne pligtige at læse paa deres Kammer med Disciplene hver Onsdag og Løverdags Eftermiddag til Repetition. Ingen Hører havde som saadan Tilladelse til at gaa med Kaarde paa Gaden eller i noget Samkvem, men maatte alene være forsynet dermed

Kongl. Bibliothek i Kjøbenhavn og nu gjengivet i Danske Samlinger, 4. Bind. S. 73 ff., haves ogsaa af ham en Samling af Salmer i pietistisk Retning, der findes i den Thottske Haandskriftsamling, hvoraf 5 ere trykte i den danske Salmeligting, udg. af Brandt og Helveg, 2. D. S. 54—59, og en af disse findes i forkortet Form i Landstads Kirkesalmebog Nr. 252. Foruden hvad ovenfor er anført om Konrektor Edvard Edvardsen, der ogsaa havde en ældre Broder Ibbe Edvardsen, der tog Borgerskab i Bergen som Skomager 13de August 1656 (Bergens Borgerbog 1550—1751, udg. af Nicolaysen), tilføies endvidere, at han var to Gange gift, 1. 1664 med Karen Andersdatter Buus, med hvem han havde 1 Son, der døde i ung Alder, og Datteren Dorothea, der døde for Faderen. Ifølge Samfrændeskifte af 7de Januar 1668 tilfaldt der Datteren i Arv efter Moderen 2500 Slettedaler foruden den Arv, hun kunde vente fra Holland. 2. 27de April 1669 med Christence Schreuder, † 1684, Datter af Sogneprest til Nykirken i Bergen Otto Hansen S. og Margrethe Miltzow. I dette Ægteskab havde han følgende Børn: 1. Otto Edvardsen f. 1670, blev 1699 Kapellan i Manger og 1707 Sogneprest s. S., † 1713, gift med den ovennævnte Apollone Michelsdatter Schwartzkopf, der døde 1758 og overlevede sin Son Salmedigteren Edvard Ottesen: 2. Edvard Edvardsen, død før 1718: 3. Karen Edvardsdatter † 1757, gift med Rektor ved Bergens Skole Magister Johan Rudolph Burrenæus, der døde 17de Januar 1708; 4. Margrethe Edvardsdatter, gift med Sogneprest til Avalsnes Magister Anders Hegelund.

paa Reiser. De havde at afholde sig fra Kroer og Drikkehuse under deres Bestillings Fortabelse.

Med Hensyn til Disciplene i øverste Klasse blev bestemt, at de stedse i Skolen, Kirken og Lektien (hos Læsemesteren eller Lector theologiæ) skulde være iførte deres Kapper, eller som det hedte »comparere togati»; i modsat Fald blev dem afkortet hver Gang 4 Skilling af deres Ligpenge, som skulde gives andre skikkelige Disciple. Forsømmelse i Skolen eller paa Lektien straffes første Gang i alle Klasser med Hug; anden Gang med Bøder af 4 Skilling af Ligpengene i øverste Klasse, i de øvrige Klasser med 2 og 1 Skillings Bøder, de andre flittige Disciple til Bedste. Ingen Fritid gives uden de almindelige Ferier i Hundedagene og Lov 3 à 4 Gange om Aaret. Førøvrigt havde Rektor paa Skolens Bekostning at forsyne hver Hører med en Bog, hvori Disciplenes Navne antegnes og hvad Tid de ere indsatte i Skolen, samt anføres ugentlig hver enkelt's Forhold. Efterkommelsen af disse Bestemmelser blev det paalagt Vice-Rektoren at have Øie med.

Baade Rektor, Vice-Rektor og Konrektor døde samtlige i Aaret 1695, og var da Ludvig Holberg antagelig i 3die Klasse. Om hans Lærere i øverste Klasse er det Fornødne meddelt af L. L. Daae. Her tilføies kun, at Rektoren Søren Lintrup forlod Bergen 1702 paa Grund af den store Ildebrand, der overgik Byen, og forblev han i Kjøbenhavn uden at befatte sig med sit Rektorat, skjønt han oppebar dets Indtægter. Herover klagede Konrektor Burrenæus, der maatte overtage baade sine egne og Rektorens Timer, hvorefter udkom kgl. Reskript af 5. Januar 1704, ifølge hvilket det blev paalagt S. Lintrup enten inden en bestemt Tid at opgive Rektoratet eller forføie sig til Bergen. Han valgte det Første og blev samme Aar Provst paa Regentsen.

Forglemte Adelslægter.

Af A. Thiset.

I nøje Forbindelse med den gamle Adels ægte danske Sind stod dens Kjærlighed til sin Stand og til Fædrenes Minde. Denne Kjærlighed yttrede sig ikke blot i Enkeltmands Optegnelser om sin Slægt eller om sine Venners og Frænders Mærkedage, men ogsaa i genealogiske Værker om hele Standen, dem vi nu sammenfatte under Navn af »Slægtebøger«. De fleste af disse Slægtebøger skrive sig fra Slutningen af det 16de til den sidste Trediedel af det 17de Aarh., et Tidsrum, da Kundskab om Forfædrene var bleven en ligefrem Fornødenhed paa Grund af, at Skik og Brug ved enhver Jordefærd fordrede Redegjørelse for den Afdødes otte eller sexten Ahner og Anbringelse af disses Vaaben paa Ligstenen.

Slægtebøgerne, der som oftest skyldes det smukke Kjøen, give fortræffelige Oplysninger om den dalevende Adels Genealogi, som Forfatterinderne have faaet fra første Haand, hvorimod deres Efterretninger om en tidligere Tid, hvilke kun ere støttede paa mundtlig Overlevering eller laante af en anden Slægtebog, selvfølgelig maa benyttes med Varsomhed.

Desværre nedlagde de gode Fruer og Jomfruer Arbejdet efter 1660, og da det blev gjenoptaget, var det af Mænd udenfor Standen, saasom Nysted, Lucoppidan, Michelsen, Klevenfeldt, Kaasbøll, Sandvig o. s. v., som vel havde det forud for deres Forgængerinder, at de i mer eller mindre Grad støttede deres Arbejder paa selvstændige Undersøgelser, men til Gjengæld ikke havde Forbindelser blandt Adelen, som kunde sætte dem istand til at fortsætte de ved 1660 afbrudte Stamtavler.

Følgen heraf blev, at flere af vore gamle Adelsætter, der under de ugunstige Tidsforhold vare blevne forarmede og ikke længere som i fordums Dage blev holdt oppe af Standsfølelsen, der f. Ex. i tidligere Tid gjorde en Mesalliance til den største Sjøldenhed selv blandt de fattigste Adelsmænd, nu umærkelig traadte over i Borger- og Bondestanden eller paa anden Maade forsvandt. Saa-danne forglemte Adelslægter ere: Budde, Gjedde, Maccabæus, Orning, der bevislig have levet i borgerlige Stillinger i dette og forrige Aarhundrede, hvilket ogsaa menes at være Tilfældet med

de Brun'er (der førte et Hoved), Kruser og Galskytter. Endvidere Slægterne Bagge (med Dragen), von Deden, Griis (som førte et gaaende Svin), Kaas (med Sparren), Krabbe (med Tverbjelken), Mund, Munk (med Vinranken), Pors og Steensen, hvis Stamtavler alle kunne fortsættes tildels langt ind i det 18de og 19de Aarh., samt endelig nu forsvundne Linier af Slægterne Holck, Kaas (med Murtinden), Schested osv. Denne Liste vilde for Norges Vedkommende kunne forøges med mange Familier, saasom Benkestok, Galtung, Hardingmand, Rytter, Skaktavl, Teiste og flere.

Det er ikke uden Betydning at komme til Klarhed om, hvor mange af disse Slægter der endnu leve, idet de, naar deres Herkomst blot kan bevises, i Virkeligheden endnu bestandig henhøre til den danske Adel, hvad Stilling de saa end forresten indtage.

Efter 1660 paahviler der nemlig ikke Adelen særegne Pligter, hvis Forsømmelse bevirker Tab af de adelige Rettigheder, saaledes som Tilfældet var forhen, da navnlig i det 15de og 16de Aarh. mange Adelsmænd af den Grund traadte ud af Standen. Det er kun kort Tid siden, at der af en gammel Slægt Høejerne, som almindelig antoges at være uddød i 1864, viste sig at existere en Sidelinie, der i flere Slægtled var hensunken i Forglemmelse, men nu traadte frem og gjorde sin Herkomst gjældende. I det Følgende skal først gjøres Rede for en anden gammel Æt, der i over 100 Aar har været udsløttet af Fortegnelserne over den danske Adel, skjøndt den endnu er til.

I.

Krabbe.

Uagtet der her i Danmark og Norge har levet flere forskellige Adelslægter af Navnet Krabbe, — der nævnes alene ni i Adelslexikonnet, — vil man dog som oftest, naar dette Navn høres, tænke paa den gamle Slægt, som i sit Vaaben førte en Tverbjelke; og det med Rette, thi indtil Midten af forrige Aarhundrede var den ubetinget den talrigste og berømteste af dem alle. I en mindre kritisk Tidsalder end vor maatte allerede det gamle Sagn om, at Slægten udledte sin Herkomst fra den tydske Kejser (eller rettere Konge) Conrad, som døde 1152, hæve den over Størstedelen af den øvrige Adel, og selv bortset fra denne Slægtebogsfabel, som ganske vist Ingen mere troer paa, har Slægten havt saa betydelige Jordegodser og Forlehninger i Rigets forskjellige Provindser, har beklædt saa anselige Embeder og til sine Tider grebet saa

væsentlig ind i vort Fædrelands Historie, at den altid vil indtage en fremragende Plads i den danske Adels Annaler.

Aaret 1660 blev skjæbnesvangert for denne som for de fleste andre af de da endnu talrige gamle Adelsætter. I de følgende to Menneskealdere gik det saa stærkt tilbage med Slægtens fire Linier, at der ved Aar 1720 kun var én i Live, og den forte ovenikjøbet en i alle Retninger hensygnende Tilværelse. Man var da og af den Mening, at Slægten havde udspillet sin Rolle, ja dens formentlige Arvinger vare saa utaalmodige, at de end ikke kunde oppebi dens fuldstændige Uddøen, førend de tilegnede sig dens Vaaben og dens Berømmelse; Navnet havde de alt i Forvejen, og de anselige Jordegodser kunde de nu engang ikke faa af den simple Grund, at de paa en enkelt Undtagelse nær forlængst vare gaaede over i fremmede Hænder. Der levede nemlig en anden Adelsæt, som vel havde Navn og Ælde tilfælles med, men derimod hverken i Rigdom eller Anseelse kunde maale sig med den gamle Krabbe-Slægt¹), og et Medlem af denne Slægt bortkastede sit eget, gamle, fædrene Vaaben: to Skraabjelker og antog Vaabnet med Tverbjelken.

Samme Mand, Etatsraad Ole Krabbe til Bjerre, havde forstaaet at lempe sig efter de siden Regjeringsforandringen i 1660 indtraadte nye Forhold og havde derved arbejdet sig op til en mere anselig og velhavende Stilling end den, hans temmelig ubekjendte Forfædre indtog, og det er derfor let forstaaeligt, at han havde god Lyst til at faa disse ombyttede med lidt mere berømte Slægtninge. Hensigten med Vaabenforandringen var nemlig aabenbart den at blive henregnet til en Slægt, der havde fostret saadanne Mænd som Rigsmarsken Hr. Tyge Krabbe og hans lærde Son Hr. Erik Krabbe, for ikke at tale om den da fornylig afdøde Gehejmeraad og Elefantridder Hr. Otto Krabbe, der i rigt Maal havde nydt godt af Enevældens dengang saa efterspurgte Solstraaler: høje Værdigheder, Titler og Ordener og sikkert har stukket Etatsraaden endnu mere i Øjnene end de andre to Hundrede Aar gamle Berømtheder. Men, vil man spørge, havde Etatsraad Ole Krabbe da ingen Adkomst til denne Vaabenforandring? Jo, den Mening var han i det Mindste selv ganske vist af. Han var nemlig ogsaa saa heldig at

¹ Ved »den gamle Krabbe-Slægt« sigtes her og det Følgende til Slægten med Tverbjelken i Vaabnet.

besidde en ældre Familie-Tradition, som meldte, at hans Stamfader havde paa mødrene Side været af de gamle Krabber og af den Grund antaget disses Navn, eftersom han i Forvejen intet Slægtnavn havde besiddet. Den Slags Navneoptagelser var i sin Tid en meget almindelig Sag, hvorimod det hertillands var højst ualmindeligt, at et saadant Laan udstraktes til Vaabnet; men det Værste var dog, at Historien om Etatsraadens Nødstammen fra de gamle Krabber, som jeg andetsteds (se Hist. Tidsskr. 5. Række 1. Bind) har paavist, ikke er et Haar bedre end Fortællingen om disses Slægtskab med de tyske Kejsere, og at Etatsraaden saaledes i Virkeligheden ikke har havt nogen Hjemmel til at bortkaste sit fædrene Vaaben og antage de gamle Krabbers Skjoldemærke, som hans Efterkommere den Dag i Dag føre.

En Linie af dette Skjoldemærkes rette Ejermand var, som alt anført, dengang endnu ikke uddød, men snart efter begyndte den at gaa i Glemme. Af Stamtavlen i Hofmans Danske Adelsmænd, som udkom 1778, ses, at denne Linie havde delt sig i to Grene, af hvilke den ældste ikke afsluttes paa bemeldte Stamtavle, skjøndt den i Virkeligheden var uddød paa Mandslinien 1774, hvorimod den yngste standser med den paa Munkholm 1742 afdøde Kaptajn Christian Krabbe, for hvem ingen Børn ere anførte. Adelslexikonnet, som udkom et Par Aar efter, ved derimod at berette, at hele Slægten »nu« for faa Aar siden var uddød paa Sværdsiden. Men samme Lexikon glæder Verden med den Efterretning, at en ny Fugl Phønix er opstaaet af den Dødes Aske. Det er Gehejmerraad Frederik Michael Krabbe, som fører de gamle Krabbers Navn og Vaaben, og »som paa mødrene Side stammer fra denne Familie«, siger Adelslexikonnet. Et i Aaret 1872 udgivet Supplement til samme Lexikon gaar, ved at omtale Gehejmerraadens Son Gehejmestatsminister Hans Krabbe-Carisius, et Skridt videre, idet det der hedder: »Af den i Adelslexikon 1 Bd. Pag. 298 Nr. 1 omtalte, gamle, danske Slægt Krabbe erholdt Hans von Krabbe etc.«, saa her er Gehejmerraadens Son og altsaa ogsaa han selv kort og godt gjorde til fuldblods Efterkommere af de gamle Krabber.

Desværre kjendes ikke de Kilder, hvoraf Adelslexikonnet har øst sine Efterretninger i saa Henseende, og den gode Gehejmerraads Adkomst til Tverbjelke-Vaabnet taaler ligesaalidt en nærmere Undersøgelse som Etatsraad Ole Krabbes. Hvad først hans mødrene Herkomst angaar, da oplyser Kirkebogen for Budolphi Kirke i Aalborg, hvor hans Forældre bleve viede den 2. Decbr. 1716, os om,

at hans Moder hed Margrethe Eleonore Klein, at hun var døbt den 2. Juli 1689 og var en Datter af Amtsforvalter Peter Klein og Hustru Cathrine Ravn. Her er saaledes ikke Spor at finde af et Slægtskab med de gamle Krabber, men kun med ret ansete Borgerfolk.¹⁾

Men Gehejmraadens Fader da? ja han hed Hans Krabbe og var Regimentskvartermester, men døde tre Aar efter bemeldte sin Søns Fødsel, og denne kunde ikke i sin i 1791 udgivne Levnetsbeskrivelse, ligesaa lidt som nu vi, give nogen Oplysning om hans Herkomst. Paa Stamtavlerne over de adelige Familier Krabbe er der iugen Plads til ham, og der er da ogsaa lige saa megen Sandsynlighed for, at Gehejmraadens Fader hørte til en af de dalevende, borgerlige Slægter Krabbe, for Exempel den, hvortil Præsten i Aastrup og Starup Iyer Krabbe hørte, thi blandt denne Præsts Sønner findes ogsaa en Hans Krabbe.

Man ser altsaa, at Etatsraad Ole Krabbes Exempel smittede: ja, hans Efterfølger drev det endog videre, idet han ikke blot tiltog sig et Vaaben, men ogsaa et Adelsskab, hvortil han, som det synes, ikke havde godtgjort nogen Adkomst. Forsøget lykkedes imidlertid fortrinlig, hans Samtid tog begge Dele for gode Varer, og i 1831 erholdt hans Søn Gehejmestatsministeren i sit Patent paa at føre Navnet Carisius tillige en kongelig Anerkjendelse af Vaabnet saavel som Adelen.

Ved Aar 1830 førtes altsaa den gamle Slægt Krabbes Vaaben af to andre, den, efter Alt at dømme, ganske uvedkommende Familier, hvorimod den selv for et halvt Aarhundrede siden officielt var tagen af Dage.

Desuagtet levede den dengang endnu, ikke skjult og ubemærket, men i fuldkommen standsmæssige Stillinger og selv bevarende Mindet om sin Herkomst.

For et Par Aar siden fik jeg Lejlighed til at gjøre mig bekendt med nogle af Forfatteren til den som Manuscript trykte Stamtavle over Etatsraad Ole Krabbes Efterkommere, Hr. dr. med. H. Krabbe, indsamlede Meddelelser om Personer, som førte Navnet Krabbe, men ikke syntes at høre hjemme paa nævnte hans Stamtavle. Blandt disse Meddelelser var ogsaa en lille Slægttavle, for-

¹⁾ Se om Peter Klein: Danske Atlas V p. 58 og 74 (meddelt mig af Samfundets Sekretær).

fattet af en i Sydamerika bosiddende Hr. Charles Brehmer Krabbe, hvorefter denne udledte sin Herkomst i tredie Led fra en dansk Officer »Christoph Iwan Krabbe«. Jeg kom strax i Tanke om, at denne Officer maatte være identisk med den Premierlieutenant Iver Christoffer Krabbe, som paa den Benzonske Stamtavle i Gehejmearkivet angives at være en Søn af Kapitajn Christian Krabbe, der døde paa Munkholm, og altsaa en Efterkommer paa Sværdsiden af de gamle Krabber. Foranlediget herved gjennemgik jeg forskjellige Kirkebøger, og i Særdeleshed — ved Hr. Assistent Sofus Elvius Velvillie — erholdt jeg Oplysninger fra Enkekassens Arkiv, og Resultatet af disse Undersøgelser blev den vedføjede Stamtavle, der sandsynligvis kunde være bleven fuldstændigere, om man i de herværende Arkiver havde besiddet et Uddrag af Kirkebogen for Garnisonskirken i Rendsborg.¹⁾

Det Spørgsmaal vil vistnok strax paatrænge sig Enhver: hvorfor hverken Major Iver Christoffer Krabbe eller senere hans Efterkommere, der dog ved en eller anden Lejlighed maa være bleven gjorte bekendt med Hofmans og Adelslexikkonnets mangelfulde og urigtige Efterretninger om den gamle Krabbe-Slægt, have taget til Gjenmæle og godtgjort sig at være rette Efterkommere af denne berømte Æt. Det er nu heller ikke slet saa forklarligt som, at Gehejmeraad Frederik Michael Krabbe ikke gjorde Indsigelse mod den i samme Adelslexikon fremførte Paastand om hans fine mødrene Herkomst, skjøndt han dog vidste, at den var urigtig; men jeg skal alligevel hidsætte en Omstændighed, som muligviis indeholder Forklaringen til denne besynderlige Taushed.

Kapitajn Christian Krabbe døde, som allerede oftere berørt, som Arrestant paa Fæstningen Munkholm, og det var naturligvis ikke for hans Dyders Skyld. Jeg skal ikke nærmere indlade mig paa en Undersøgelse af dette Forhold, men indskrænke mig til at meddele følgende Uddrag af en Ansøgning fra nævnte Kapitajn Krabbe til Kongen (see Particulairkamrets Memorial Extrakter²⁾ for 1740 under 30 Juli):

»Christian Krabbe tråget allerunterthänigst vor, wesgestalt er seiner schlechten Aufführung halber, bereits vor Jahr und Tag,

¹⁾ Jeg tillader mig at benytte denne Lejlighed til at rette en Henstilling til den ærede Bestyrelse for Samf. for dansk-norsk Gen. & Personalhist. om med Tiden at foranstalte Uddrag meddelte af de nu for Private omtrent utilgængelige Kirkebøger for de slesvigske og holstenske Garnisonsbyer.

²⁾ I Gehejmearkivet.

auf hohem Königl. Befehl nach Munkholm gebracht worden, damit er endlich einmahl zu seiner Sünden Kundschaft gelange, Gott kennen lerne und von Trunk abstehe mögte, demüthigst bittende, dasz, da er sein Lebens Arth geändert, und nunmehr einen bessern und unsträflichen Wandel führet, welches erfordern-denfalss sowohl der dasige Cammandant als sein Beicht Vatter bezeugen können, Ihro Maytt. allerhuldreichst geruhen wollen, ihm jetzo wiederumb auf freyen fusz stellen zu lassen.«

Dette Andragende nyttede ikke noget, enten fordi højere Vedkommende ikke har havt Tillid til den gode Kapitajns ustraffelige Vandel, eller, hvad mere rimeligt er, fordi han døde, inden hans Ansøgning havde fuldført sin langsomme Gang gjennem Datidens tunge Regjeringsmaskineri.

Det har da troligvis været Skamfuldhed, der har afholdt Kapitajn Krabbes Børn fra at gjøre deres Herkomst gjældende og denne har saa meget lettere kunnet forblive ukjendt, som Faderen allerede i deres Barndomsaar blev reven bort fra Hjemmet for aldrig at vende tilbage og saaledes personlig var fremmed for dem. Utvivlsomt bleve mange Familietraditioner ved denne Lejlighed overskaarne, kun ikke Erindringen om Slægtskabet.

Den i 1878 afdøde Etatsraad, Contoirchef Krabbe, der, saavidt vides, har været den sidste Mand af Slægten her i Danmark, yttrede nogle Gange for sine Nærmeste, at han var den eneste danske Ætling af de gamle, berommelige Krabber. Naar han ikke destomindre afviste alle Forsøg paa at faa nærmere Oplysning om hans Herkomst, da maa Aarsagen dertil forunderlig nok have været en ny Familiehemmelighed, som han nu har taget med sig i Graven.

Det vil imidlertid af omstaaende Slægttavle ses, at Medlemmer af Slægten have bosat sig dels i Sydamerika og dels i Holsten. De Første ville vel ingensinde vende tilbage til deres Fædres Hjem, men anderledes forholder det sig med den holstenske Linie. Stam-tavlen er imidlertid med Hensyn til denne Linie neppe fuldstændig, og jeg har derfor paa den i nærværende Tidsskrift dertil bestemte Plads fremsat Spørgsmaal saavel vedrørende den holstenske Linie som den paa Slægttavlen opførte Erik Christian Krabbe, hvis senere Skjæbne jeg forgjæves har eftersøgt. Jeg anbefaler paa det Værdeste disse Spørgsmaal til Enhver, som maatte kunne levere Bidrag til deres Besvarelse, navnlig i det Haab, at Bestræbelserne for at kalde en gammel Slægt frem af dens nu 100aarige For-

glemmelse ville interessere Flere end blot de tørre Genealoger. Der turde formentlig være saameget mere Anledning til at efterspore andre Linier af Slægten, som Oberstlieutenant Chr. F. F. Krabbe i Rendsborg, fraregnet Sydamerikanerne, synes at have været den sidste Mand af de gamle Krabber, og det dog vilde være sørgeligt om en saa gammel og ægte dansk Æt skulde være uddød med en forhenværende Insurgentofficer.

En fyensk Godsejer efter Enevældens Indførelse.

Bidrag til Assessor Hans Knudsens Livshistorie.

Af S. Jørgensen.

Blandt de mange borgerlig fødte Mænd, der i det 17. Aarhundredes sidste Halvdelen kom i Besiddelse af Adelsgodser, indtager denne Mand en fremragende Plads. Han blev født 1630 i Viborg og var efter Farstrup¹⁾ en Søn af Knud Sadelmager. Sin Livsbane begyndte han som Skrivedreng paa Noragergaard i Durup-Sogn, Gislum Herred, der dengang ejedes af Familien Sehested. Han blev her bekendt med den berømte Hannibal Schested, i hvis Tjeneste han kom som Ridefoged. Derved fik han en god Lejlighed til at erliverve sig Formue, og han nyttede den saa godt, at Herren kom i Gjæld til Tjeneren. Dette forstyrrede dog ikke det gode Forhold, og det var heller ikke altid paa ligefrem bedragerisk Vis. den Tids Fogder samlede deres store Formuer. Sagen var, at baade Herremænd og Bønder havde det meget smaat med rede Penge, hvorfor Fogderne, naar de kunde klare Skatterne, af Bønderne bleve betalte med Naturalier, der — naar Fogden benyttede Tidsforholdene ret — let kunde udbringes til en langt større Sum end hans kontante Udlæg. Et Exempel vil tydeligere end mange Ord vise dette: 1655 fæstede en Mand paa Gjelskov Gods en Gaard. Fogden, Palle Kristensen, laante ham Indfæstningssummen, 20 Sldr. 1665, da Palle søgte Manden ved Herredstinget for denne Sum, oplyste Manden, at han for denne Fordring havde gjort Palle Ægter og ydet ham Naturalier til et Beløb af ialt 138 Sldr.

¹⁾ Dagbog S. 127.

8 Sk., og dog er Bondens Regning ikke opskruet; en Ægt til Odense, der varede i 4 Dage (med Opholdet i Byen for egen Regning), satte han til 2 Sldr.; et fedt Svin satte han til 2 Rd. Dette var da nu et af de gunstige Tilfælde, thi Palle var alt længst ude af Fogedtjenesten, da han 1665 den 10. Juni søgte Bonden ved Salling Herreds Ret, hvad der gav denne Mod til at sætte sig imod yderligere »Villigheder«. Værre var det, naar Fogden i længere Tid beholdt Pladsen, thi saa længe kom Bonden ikke ud af Gjælden. For Fogderne var der ikke meget vovet ved disse Forstrækninger, thi døde Bonden, var Ridefogden selv Skifteforvalter, og det skulde gaa sært til, hvis han ikke i Bondens Bo kunde finde Dækning for sin egen Fordring.

Sportlerne vare ogsaa meget betydelige. Fogden rørte sig ikke til det mindste for Bonden, uden at dette blev godt betalt. Naar Herremanden havde løvet Bonden et Træ til Tømmer eller Brændsel, var det almindelig Praxis, at Fogden fik 1 Td. Havre eller 2 eller en lille Kvie for at udvise Træet i Skoven. Det tør vel antages, at ogsaa Bonden stod sig ved denne Forretning, eftersom Udvisningen sikkert stod i Forhold til Sportlerne, og saaledes gik det paa alle Omraader. I mange Digtninger fra den Tid er det især Ridefogden, der fremstilles i et højest ufordelagtigt Lys; den bekjendte Præst Jørgen Sorterup, i Lydersløv og Frøsløv, mente endog, at

»en ærliig Foged er at se
saa rar et Dyr paa Jorden
som Ravnens, naar han findes hvid.«

Derfor maatte Bonden altid stræbe at holde gode Miner med Fogden efter samme Digters Raad:

»Hvo der vil have Herrens Gunst,
for Fogden sig skal krumme,
thi ellers er hans Flid onsonst,
han skjeldes for en Dumme.«¹⁾

Det var ogsaa i den nærmeste Tid før den svenske Krig det almindeligste, at Ridefogden tillige var Forpagter af Godset, enten fordi Ejeren savnede Lyst eller Evne til at bestyre det selv, eller fordi han havde Ophold andre Steder. Dette var saaledes Tilfældet paa Fru Kirstine Munks og hendes Børns eller Svigerbørns Godser, og vi finde her en Række Fogder: Lars Larsen i Heden, Ellen

¹⁾ Se Werlauff, Historiske Antegnelser til Holbergs atten første Lystspil S. 75.

Marsvins højre Haand; Henrik Olufsen, Ridefoged og Forpagter paa Lundegaard og Tybrind¹⁾; Jochum Ernst Balthazar, der førte Regimentet paa Taasinge og til sin Tid var en formaaende Mand, men som (1679) døde paa Nakkebølle, hvilken Gaard han havde forpagtet, i saa stor Fattigdom, at hans Lig maatte henstaa ubegravet i 5 Uger, hvorfør Arvingerne idømtes en Bøde af 1000 Rd. En Kjøbmand i Faaborg laante endelig Arvingerne 53 Rd. 2 Mk. til Begravelsen.

Disse Mænd lykkedes det Hans Knudsen at fortrænge hos Hannibal Sehested; han vedblev at være dennes højt betroede Mand og Sagfører. 1672 har han en Strid med den ovenfor nævnte Henrik Olufsen, »förrige Forpagter paa Tybrind«; og Knud Jakobsen, förrige Borgmester i Odense, Jens Eriksen Vestengaard, Amtsskriver over Odense og Rugaar¹⁾ Amter, Knud Urne til Julskov og Povl Corneliusen, Ammunitions-, Provisions- og Materialforvalter i Nyborg, faa 28. Febr. og 12. Septbr. s. A. kongelig Befaling at tiltræde en Kommission til at dømme H. Knudsen og H. Olufsen imellem.²⁾

Efter Hannibal Sehesteds Død vedblev Hans Knudsen at administrere Familiens Godser ved Siden af, at han drev Sagførervirksomhed i stor Stil, dog mest ved Fuldmægtige. Som saadanne kunne nævnes Byfogden Albert Friis i Bogense, Christoffer Fahrenhorst, senere Birkfoged ved Wedelsborg Birkething, Jacob Jørgensen, som nedenfor nærmere skal nævnes. 1681 kaldes han saaledes Inspektør over Grevskabet Wedelsborg, da han den 8. August kjøber Borreby Mølle ved Odense af Mourids v. der Teil. Denne Ejendom afhænder han igjen den 18. August s. A. til Landsdommer og Amtmand Jens Rosenkrantz. — Ved Siden af sin Stilling som Grevskabets Inspektør var han ogsaa i flere Aar selv Godsejer og det af to saa betydelige Godser som Vedtoftegaard og

¹⁾ Han var g. m. Ane Madsdatter og havde 2 Børn: Hannibal Henriksen og Ane Magdalene Henriksdatter. Efter Kaj Lykkes Fald blev der ham udlagt en Part i Hovedgaarden Flintholm. Fra sin Fogedtid paa Lundegaard fik han et herligt Skudsmaal af Bouderne, fordi han saa godt havde »salveret« dem i Krigen. Han døde i stor Fattigdom i en Lejevaaning i Bogense d. 18. August 1683 efter at have ført et meget mærkeligt og bevæget Liv. Kreditorerne fik 8 Sk. af Daleren. Han var Svoger til Borgmester Niels Thømsen, tidligere Foged hos C. Ulfeld, og hans Broder Hans Olufsen til Bellinggaard var Kjøkkenskriver hos Kongen.

²⁾ Meddelt mig af Hr. Elvius.

Krængerup. — 1679 fik han Lejlighed til at gjøre et større Godskøb paa Fyen. Enken efter den 1678 myrdede Claus Daa til Vedtoftegaard, Krængerup og fl. Godser, Sophie Amalie Lindenov, følte sig slet ikke rolig for, hvorledes den af hendes Mands Slægtninge anlagte Sag til Opklarelse af de med Mordet forbundne Omstændigheder vilde ende. Hun havde derfor under Sagens Drift tilbudt sin Mands Søster Jfr. Christence Daa Vedtoftegaard, naar hun saa selv maatte beholde det øvrige Gods. Men da der for hende indtraadte en gunstigere Vending i Sagen, blev hun anderledes til Sinds og vilde nu afhænde sine fyenske Godser. Hendes højtbetroede Raadgiver i den Tid var Jacob Jørgensen, Foged og Forpagter paa Damsbo, Qvitzauholm og flere Gaarde; han var en god Ven af Hans Knudsen, stod i Gjæld til ham og var i flere Retsager hans Fuldmægtig. Disse Forhold lade os formode, at Hans Knudsen fik Vedtoftegaard og Krængerup paa gode Vilkaar. Fru Lindenovs Skjøde til ham er udstædt den 15. November 1679, men allerede den 5. Maj 1679 havde han oprettet Kjøbekontrakt med Gehejmerraad Morten Schinkel til Søholm, hvorved han overdrager ham Godserne Vedtoftegaard og Krængerup, saaledes som de findes opførte i Madame Lindenovs Jordebog. Handelen med Schinkel blev dog ikke saa hurtig afsluttet, thi denne fik først d. 11. December 1686 Skjøde paa de nævnte Godser.

I de mellemliggende Aar ses Hans Knudsen ogsaa at have betragtet sig som Godsernes Herskab og fører i disse Aar Processer med Forskjellige, saaledes med Jomfru Christence Daa om Orte Kirkeskov og om Bøndergods i samme By, hun havde fælles med Broderen. Med Admiral Bjælke havde han Strid om Kræmmerledshuset og Græsning paa Norup Hede. Denne Strid, der varede et godt Stykke ind i næste Aarhundrede, havde begge Herskaber arvet efter deres Formænd. 1664 (den 25. Maj thinglæstes Skjodet) købte Rigsadmiral Henrik Bjælke det under den ode Herregaard Frobjærg liggende betydelige Gods i Fyen af den svenske Admiral Sten Bjælke. Dette Gods, der i rum Tid havde været ejet af den svenske Linie af Bjælkerne, og som gik under Navn af »de svenske Herrers Gods«, havde stadig været styret af Fogder, og der havde fundet megen Uregelmæssighed Sted ved Administrationen. Norup Mænd havde saaledes flere Aar overladt Thorben Gabrielsen til Krængerup Græsning paa Heden for 1 Td. Øl, men da de bleve bange for, at der af en Villighed skulde blive en Rettighed, nægtede de et Aar at give ham Græs; »de havde

ikke mere Græs at drikke op«. Men i et Skiftebrev af 1646 efter en af Krængerups Ejere angives, at Krængerup Herskab paa Norup Hede skal have Græsning til 150 Høveder. Dette søgte Claus Daa i sin Tid at hævde, og Hans Knudsen optog det efter ham. Der faldt en Række Domme i Sagen, men naar den havde hvilet en Tid, toges den op paany. Medens Striden om Kræmmerledshuset stod paa — det stod under Bygning i flere Aar —, afgjorde Langsted Møller Didrik Hejdensen paa en vis Maade Sagen, idet han brød Huset ned og benyttede Tømmeret.

Om dette Hus faldt der ved alle Retter en Mængde Domme, men desuagtet blev Krængerups Ejere ved at bygge paa det. 1694 havde Morten Schinkels Enke faaet det færdigt og besat med en Skræder; det blev hende da frakjendt ved Højesteret, og hun sagsøgte derfor ved Baag-Vends Herredsthing d. 8. Febr 1695 Hans Knudsen, at han, der havde solgt hende det med det øvrige Gods, burde erstatte hende sit Tab, hvortil Dommen ogsaa kjendte ham pligtig.

Den 11. Januar 1696 fik han kgl. Bevilling paa, at denne Dom maatte blive indstævnet til Paakjendelse, skjøndt det var over den i Loven for saadant fastsatte Tid.¹⁾

Grunden til, at det trak saa længe ud, inden Gehejmeraad Schinkel fik Skjøde paa Godserne, laa vel deri, at den stærkt forgjældede Mand ikke har kunnet udrede noget af Kjøbesummen. Han var heller ikke i Stand dertil 1686, da han endelig fik Skjøde, hvorfor han pantsatte Godserne til Hans Knudsen for sin Gjæld til denne. Assessoren brugte mod Gehejmeraaden samme Fremgangsmaade, som han i sin Ridefogedtid med saa gode Resultater havde anvendt mod Bonderne. Schinkel maatte hvert Aar foruden at forrente Gjælden levere Hans Knudsen Brændsel af Skovene og græsse Kvæg for ham. Navnlig har Ydelsen af Brændsel næppe været ubetydelig, thi da Hans Knudsen paa et senere Tidspunkt sagsøger Schinkel, fordi han har forhugget de til hin pantsatte Skove, gjør Schinkels Frue, der i dennes Fraværelse svarer til Sagen, Assessoren opmærksom paa, at han maatte vide Besked med, hvorledes Sammenhængen var i denne Sag, siden det netop var ham selv, der havde faaet saa stor en Mængde Brændsel af Skovene. Gehejmeraaden vogtede sig dog ikke for at komme dybere i Gjæld til Hans Knudsen. Han laante saaledes en Gang

¹⁾ Fyenske Tegnelser. Meddelt mig af Hr. Elvius.

200 Rd. af ham til dermed at betale nogle Juveler, han havde faaet til sin Frue hos Juveller O. Karstønsens Enke i Kjøbenhavn. En anden Gang fik han ham til at betale 29000 Mursten foruden en hel Del flere Smaaposter.

1690 var Gehejmerraad Schinkel i den Grad forgjældet, at han d. 24. Maj til Kancelliraad Voss's Enke, Ane Margrethe Svane, pantsætter sine sidste ubehæftede Ejendele, som var noget Løsøre og nogle Stykker Kvæg paa Hovedgaarden Søholm. Det var for en Forpligtelse, han havde paadraget sig som Kautionist for sin Svi-gerfader, Peder Carisius. Dette havde tilfølge, at alle Schinkels Kreditorer styrtede over ham for at faa Dom for deres Tilgodeha-vende. Men midt under disse Søgmaal afgik Gehejmerraad Schinkel »uføromodentlig« ved Døden. Dette var vistnok ret heldigt, thi hans Enke, Anna Carisius, gjør Indtryk af at have været en dygtig og raadsmild Kvinde, der langt bedre klarede sig ud af Forlegenhe-derne, end Gehejmerraaden kunde have gjort. Den største og i det hele farligste Kreditor, Hans Knudsen, fik hun til at frafalde den begyndte Proces og forlige sig med hende i Mindelighed.¹⁾ Hen-des Mellemværende med Hans Knudsen ordnedes vistnok saaledes, at denne fik Sandagergaard, der henved 1690 var kommen til at tilhøre Morten Schinkel, men som hvis Ejer Hans Knudsen næv-nes 2 Aar senere.

Hans Knudsen, der, medens han ejede Vedtoftgaard og Krænge-rup, nævnes som »velædle« Hans Knudsen, havde i den Tid, der si-den var forløbet, faaet sig en Titel og kaldtes nu Admiralitets-assessor, uden at jeg kan oplyse, i hvilket Aar han har erhvervet denne. Det er tvivlsomt, hvorvidt han har haft noget Embede, men af og til opholdt han sig dog i Kjøbenhavn, hvor han i »den runde Kirke« erhvervede sig en til 500 Rd. vurderet Familiebe-gravelse. Under et saadant Ophold i Kjøbenhavn døde et eller vistnok snarere to af hans Børn. I den runde Kirke blev ogsaa »hans Kjærestes« Lig nedsat den 21. December 1691²⁾, hun hed Kirsten Klavsdatter. Hendes Navn forekommer i Skiftet efter Kan-celliraad Nicolai Windz og maa altsaa være sikkert nok, men det er ogsaa det hele, der er mig bekjendt om hende.

Han har dog ogsaa haft Bolig paa Sandagergaard. Den 12. Sept. 1693 er han fra denne Gaard mødt som Fadder ved Præsten

¹⁾ Baag Herreds Thingb. for 1691 d. 3/7.

²⁾ Trinitatis Kirkes Ligprotokol.

i Ejlby's Datters Daab.¹⁾ Man kan vel nok antage, at han vidste, hvad det førte til, naar Ejeren var borte fra sit Gods. Det kan ogsaa nok af Thingbøgerne ses, at Assessoren baade i sin Gaard og paa sit Gods førte et strengt Regimente, ligesom at han var en Mand, der ved Siden af sjælden Dygtighed og Energi besad en Hæftighed og Lidenskabelighed, der gjorde ham frygtet af Alle.

Med Præsten i Udby, Vends Herred, Hr. Jens Pedersen Bering, havde Assessor Knudsen en Strid, der blev fordærlig for Præsten, idet denne 1689 den 23. Maj blev afsat, fordi han var fremkommen med falsk Angivelse mod Hans Knudsen. Dommen lød paa, at han skulde lide paa sin Ære og Boeslod, samt rømme Landet eller gaa i Jærn paa Bremerholm.²⁾

En Gang var han bleven vred paa Præsten i Kjerte, Hr. Niels Jørgensen Sommer, om med eller uden Grund skal jeg lade være usagt, da Stridens Kjærne er mig ukjendt, men det traf sig saa uheldigt for Hr. Niels, at netop i samme Tid var en Afgift forfalden, som han skulde svare Assessoren af en Kirkejord. Udeblive med den turde han ikke og møde selv lige saa lidt. Han fik da sin Kone til at rejse til Sandagergaard. Hun tog 2 af By-mændene med sig og fremstillede sig med dem den 29. Oktober 1694 for den umilde Herre.

Paa et Bord i Kjøkkenet, hvor han gav hende Audients, op-talte hun Pengene, som hun bad ham modtage, men Assessoren foer imod hende og raabte, hvad Saten hun vilde her; han vilde ingen Penge modtage af hende; hun kunde lade sin Mand møde: det forundrede ham, at han ikke selv kom. Hun bad da den naadige Herre have ham undskyldt, thi han befandt sig ikke vel, men Assessoren modtog ikke denne Undskyldning naadigt, thi han raabte: »Havde jeg ham her, skulde han ske en Ulykke, og jeg skulde saa lappe hans Kjæber, at han aldrig før havde faaet dem saa lappede.« Da svarede Hr. Niels' Hustru: »Gud bevare mig og min Mand for en Ulykke!« »Nej,« skreg Assessoren, »Hr. Niels skal faa en evindelig Ulykke, hvor jeg kan træffe ham, og jeg træffer ham nok en Gang.« Han brugte endnu mange flere Ord og Trusler, som Vidnerne ikke ret kunde forstaa, fordi en Pige hele Tiden stødte i en Morter. Præstekonen bad nu Mændene drages til Minde, at han ingen Kvittering vilde give hende for

¹⁾ V. Simonsen, Elvedg. Hist. 2, 21.

²⁾ Wiberg, Præstehistorie 3 B. 1233, 5.

Pengene. Han gik da ind mod hende og vilde tvinge hende til at tage Pengene med sig, truede hende med en »evindelig Ulykke«, og flere Gange opløftede han sin »Næve«, som om han vilde slaa hende i Næse og Mund. Hr. Niels lod Assessor Knudsen stævne til Herredstinget, men da Stævningsmændene kom til Sandagergaard, fandt de Dorene lukkede, og ingen af de Folk, de mødte i Gaarden, turde tage mod Stævnemaalet. Paa Baag-Vends Herredsting, hvor Hr. Niels Sommer den 16. November 1694 lod føre de Thingsvidner, hvoraf ovenstaaende Fortælling er uddraget, lod Assessoren ikke møde for sig, og Sagen døde hen af sig selv. Præsten dristede sig næppe til at forfølge den videre.

Den følgende Ejer af Sandagergaard, Kancelliraad Nicolai Windz., kalder Hans Knudsen og Kirsten Klavsdatter sine Forældre, saa han var vel nok deres Son. Derimod har Vedel Simonsen i Elvedgaards Historie 2 H. S. 25 den Oplysning, at Søndagen den 13. Januar 1695 bærer Assessor Knudsens Datter paa Sandagergaard et Barn i Ejlby Kirke. Denne Datter nævnes ikke i Skiftet og har vist været et adopteret Barn, der atter af en eller anden Grund er sat til Side. Skulde det ikke være saa, maa hun ogsaa være død og begravet i Kjøbenhavn, da hun ikke nævnes oftere i V. Simonssens Uddrag af Egnens Kirkebøger.

Sidst i Aaret 1696 blev Assessor Knudsen angreben af den Sygdom, der bragte ham Døden. Paa Sottesengen fik han Tid nok til at lade sit foregaaende Liv med al dets Lys og Skygge drage forbi sig. Han besluttede da: »Til Taknemmeligheds Tegn, fordi Gud efter megen udstanden Meje havde sat ham i velsignet Ærestand, legerede han 500 Rd. til Bogense Skole, der skulde indestaa i Sandagergaards Hovedgaard og forrentes med 5 1/2%, hvilken Rente skulde nydes af Vice-Rektor eller Rektor, mod at han den Dag, Uddelingen fandt Sted, skulde holde en liden Prædiken om Forfædrenes Gavnildhed og deri lade indflyde et Ord eller to om denne Gave, ikke for Forfængeligheds Skyld, men som en Opmuntring for andre til at komme Kirke, Skole og fattige i Hu. Rektor skulde derfor have 5 Rd.; de andre 20 Rd. skulde gives til fire af de fattigste og mest nødlidende Skoleborn. Sognepræsten og Sandagergaards Arving skulde fordele disse Penge.« Legatdokumentet er undertegnet den 20. November 1696 af Hans Knudsen, »hans Svoger«, Knud Landdorff, og Mag. Anders Jakobsen Cheldorph. Sognepræst i Bogense.¹⁾

¹⁾ Skiftepr. i Stiftamtsarchivet.

Den 10. Decbr. 1696 døde Hans Knudsen i sit 66de Aar, og Arvingerne fik den 15. Decbr. s. A. efter allerunderdanigst Ansøgning Bevilling paa, at Begravelsen maatte opstaa 3 Uger over den ordinære Tid.¹⁾ Jordfæstelsen foregik i Sandager Kirke den 18. Januar 1697. Biskop Kingo holdt selv Ligtalen over ham.²⁾ Liget blev dog senere ført til Kjøbenhavn og nedsat i hans Begravelse der den 20. Juni s. A.³⁾

Skiftet efter Assessor Knudsen er ikke bevaret i Stiftamtsarchivet, men da det findes indført i alt Fald i Uddrag i Skiftet efter Windz, kunne vi deraf faa en Forestilling om den betydelige Formue, denne ualmindelige Mand havde samlet sig i en saa ugunstig Tid.

Sandagergaards Hartkorn var 50 Tdr. 1 Skp. 1 Fdkr. 1 Alb., Bøndergodset 406 Tdr. 4 Skp. 3 Fdkr. 2 Alb. En Mølle sattes særskilt til 500 Rd., Kongetienden af Søllested = 12 Tdr. Hartkorn, af Vedtofte = 11 Tdr. 5 Skpr. Videre hørte til Boet: Kavslunde Kirke, Halvdelen af Asperup og Roerslev Kirketiender. I Jylland ejede han Jordegods for 5000 Rd. Derhos var der af Obligationer: Fru Mette v. der Kuhla's paa 2000 Rd., Kgl. Majestæts paa 500 Rd., Brigader Johan Rantzau's paa 315 Rd., Baron Winterfeldts paa 400 Rd., Justitsraad Retz's paa 180 Rd. og Christoffer Fahrenhorsts paa 600 Rd. Desuden var der en Fordring paa Grevskabet Wedelsborg paa 462 Rd., der dog paa Grund af Grevskabets »noksom bekendte store Gjæld og sørgelige Forfatning« betragtedes som uvis.

Hans Knudsens eneste levende Barn var Sønnen Nicolai Windz, der var 19 Aar gammel, da han blev Arving til denne store Rigdom. Han fik sin Frænde, Assessor i Hofretten Broder Landdorff, til Formynder og Værge. Denne tog Bolig paa Sandagergaard med Familie og nævnes hyppig i Vedel Simonsens Kirkebogsuddrag i Elvedgaards Historie. Han har i denne Tid oftere staaet Fadder til Børn og selv havt Børn til Daaben fra Sandagergaard. 1700 blev Nicolai Windz gift med Margrethe Catharine v. Hoppe, Datter af Viceadmiral Iver Hansen Hoppe, og fik omtrent til samme Tid Titel af Kancelliraad. Sin egen Værge blev han dog ikke, før Broder Landdorff paa Auktionen den 26. Oktober 1701 efter Baronesse Birgitte Holck, sal. Kommandørkapt. Munks, købte dennes

¹⁾ Fyenske Registre, meddelt mig af Hr. Elvius.

²⁾ V. Simonsen, Elvedg. Hist. 2, 29.

³⁾ Trinitatis Kirkes Ligprotokol, meddelt af Hr. Elvius.

Hovedgaard Billesbølle med tilhørende Gods. Dette tiltraadte han strax, og Kancelliraad Windz begyndte da selv at forvalte sin Ejendom, men hans første Skridt i den Retning varslede ikke godt. Han bortforpagtede Sandagergaards Avling til Ridefoged Sten Jørgensen paa Billeshave, der lod Rugen saa og Gjærdsel hugge til Hegnene. Men saa kom Windz i Tanker om, at han havde givet Sten Jørgensen for gode Vilkaar, hvorfor han nægtede at underskrive Kontrakten, da den var bleven overført paa stemplet Papir. Da han alligevel ingen Forpagter kunde faa, der vilde svare saa meget, vilde han tvinge Sten Jørgensen til at staa ved den første Kontrakt, men nu vilde denne ikke og blev ogsaa af Retten frikendt ved Dom af 3. Marts 1702. Hans øvrige Færd svarede til denne Prøve, og han viser sig i sin Godsstyrelse som letsindig og ødsel, men dog mistroisk og nøjeseende paa Smaating. Godset var betydelig forringet, da han den 5. Maj 1704, som Enken i Skrivelse til Stiftamtmanden udtrykker sig, »meget uformodentlig« afgik ved Døden. Vedel Simonsen fortæller (Elvedg. H. 2, 45), at Arbejdsfolkene ved et Byggeforetagende, han havde i Gang, vare Skyld i hans Død, idet de dannede en Del af Stilladset som en Vippe. Da han efter Sædvane kom op for at se til dem, styrtede han ned og slog sig ihjel. Enken fik Bevilling paa at udsætte Begravelsen 3 Uger over den bestemte Tid, og at Liget maatte blive begravet om Aftenen og henstaa paa Kirkegulvet, medens Parentationen holdtes. Af Skifteprotokollen ses det, at Kancelliraaden fik en Begravelse, der kostede 1000 Rd.

Enken fik Tilladelse til at hensidde i uskiftet Bo og siden holde Samfrændeskifte med sine tre smaa Børn: Margrethe Kirstine, døbt 9. Maj 1701, Hans Frederik, døbt 7. Juli 1702, Johanne, født 10. Juli og døbt 18. Juli 1703. Hun hensad i ugift Stand til 1713, da hun besluttede at indgaa Ægteskab med Major ved det fyenske Nationalregiment, Hans Henrik v. Grambow. Han opholdt sig der paa Egnen for at exercere med Folket. Da Skiftet holdtes, ses det, at han var indkvarteret paa Sandagergaard, thi i Skifteprotokollen opregnes Mobilierne i Major Grambows Kammer.

Skiftet viser ellers en mærkelig Tilbagegang fra Hans Knudsens Dage: Det jydsk Gods var borte; Kavslunde Kirke og de 2 Parter af Asperup og Roerslev Kirketiender nævnes heller ikke. I Stedet for gode Obligationer paa 3,995 Rd. var der en Gjæld paa 8,699 Rd. Derhos var Indbo og Besætning meget forringet. Der blev i alt til Deling mellem Enken og hendes 3 Børn 12,834 Rd.

5 Mk. 1 Sk. De to ældste af disse Børn døde vistnok ugifte og ere begravne i Sandager Kirke.¹⁾ Den tredie Johanne Windz, født 10 Juli 1703, blev gift²⁾ med Ernst Frederik Grambow, der d. 13. Marts 1743 blev Oberstløjtnant ved Slesvigske National-Inf. Regiment, d. 31. Marts 1754 karakter. Oberst af Infanteriet, d. 1. November 1755 virkelig Oberst ved Fyenske National-Regiment, og som døde 30. Novbr. 1756. Enken kom da i det Harboeske Enkefruekloster i Kjøbenhavn, hvor hun var Priorinde 1772. Hun skal være død 1783³⁾.

**Et Brev fra Biskop Niels Paaske til Kansler Chr. Friis til
Kragrup om Lægerne i Bergen.**

Meddelt af H. F. Rørdam.

Efterfølgende hidtil utrykte Brev omhandler navnlig den bekendte Dr. Otto Sperling d. æ., paa hvem Opmærksomheden atter er bleven henledet i den nyeste Tid ved Yngvar Nielsens Biografi af Jens Aagesen Bjelke og ved S. Birket Smiths Fremstilling af »Leonora Christina Grevinde Ulfeldts Historie«, i hvilket sidste Skrift der især er gjort rigelig Brug af Sperlings udførlige utrykte Optegnelser om sit Levned⁴⁾.

¹⁾ D. Atlas Tom. VI pg. 616.

²⁾ Meddelelse af Hr. Elvius.

³⁾ V. Simonsen, Elvedg. Hist. 2, 159.

⁴⁾ Original paa Tydsk i det kgl. Bibliothek i Kbhvn (Gl. kgl. Saml. 3094. 4to); et Udtog af samme findes i Thottske Saml. 1968. 4to. Et dansk Udtog med Grams Censur er trykt i Suhms Nye Saml. III, 197—266. Jvfr. Journal for Politik etc. 1794, 1815 og 1816. Tvende Breve om Dr. O. Sperlings Arrest ere af Vedel Simonsen meddelte i Nye D. Mag. III, 30—41. I Konsistoriets Kopibog III, 175 f. findes indført Universitetets Afvisningskjendelse i en Arvesag mellem Dr. Otto Sperling og Peder Rasmussen, Borger i Kjøge. Begge vare gifte med Døtre af Andreas Schwendi, Kannik i Roskilde. Sagen angik Arven efter afd. Bastian Schwendi, Son af bemeldte Andreas S. — Endelig kan det bemærkes, at den interessante Meddelelse om Digteren And. Chr. Arrebo, som er trykt i mit Skrift om denne Mand (I. 291—2), uden at jeg den Gang kjendte den unavngivne Forfatter, maa være af Dr. Otto Sperling, som i Bergen var truffen sammen med Arrebo hos Biskop Niels Paaske.

Dei Gratiam et Pacem per JESUM CHRISTUM.

Magf^{te} Dn. Cancellarie.

Effterdi wi fornemme, at Kong. Maytt. naadigst haffver bevilget, at Doct. Otho Sperling skall være Medicus Ordinarius i Bergen v^{dj} Doct. Michell Christensøns¹⁾ sted, huorfaare den gansche Byes Meenighed tacker hiertligen Gud och Hans Kong. Maytt., daa ere wi nu alle samptligen paa det vnderdanigste begierendiß, at velb^{te} Doct. Sperlingius nu met første gelegenhed maatte sig op till Bergen forföye, effterdj hans Bryllups Høytid nu er holden i Roeskilde met den fjne Quinde Margrete Schwendi, S. Doct. Powell Andersøns (som och var forðum Medicus till Bergen) hans Effterleffverske²⁾: Och at Eders Magf^{cents} vilde være oß beförderlig hoes vor Allernaadigste Herre och Konning, at Doct. Sperlingius maatte bekomme Hans Mayttz Confirmatz paa det Præbende i Capitlet, som for^{ne} Doct. Powell och Doct. Mickell tilforn naadigst vaare met-forlehte, oc nu er ledig. Gud veed, at der er hoes os stoer trang och nød for en god oc forfahren Medicum at bekomme.

Magf^{te} Dn. Cancellarie, hielper oß hoß Kong. Maytt. her v^{dj}, for Guds skyld, til Rætte. Det vill Gud belønne. Hafniæ 21 Juni An. 1630.

V. M.

S.

Nicolaus Paschasius S. B.

Mppa.

Orig. i Geh.-Ark., Aflev. fra Justitsminist. »Personalhistorie«. Paategnet: Neruerende supplication haffuer D. Niels Paasche indlagdt paa menighedens wegne v^{dj} Bergen.

¹⁾ Michel Christensen var en Søn af Professor, Mag. Christen Michelsen i Kjøbenhavn og Hustru Margrete Hansdatter (Rørdam. Kbhvns Univ. Hist. 1537—1621. II, 632). Han erhvervede den medicinske Doctorgrad i Udlandet og blev 1623 Medicus i Bergen, i hvilken Egenskab han 16. Juni s. A. forlenedes med Præbenda Mariæ Virginis i Bergens Kapitel (Norske Rigsregistr. VI, 44). Men misfornøjet med Forholdene her opgav han 1630 Pladsen »og drog igjen ned til Kolding« (Suhms Nye Saml. III, 209), hvor han vel altsaa allerede tidligere havde virket.

²⁾ Om Dr. med. Povl Andersen, der var en Søn af Professor, Dr. theol. Anders Lavritsen (Roskilde) i Kjøbenhavn og Hustru Anne Pedersdatter, henvises til de forskjellige Oplysninger, jeg har meddelt om ham i Kbhvns Univ. Hist. II, 620. III, 561. 615. IV, 598—9. 610—2, samt til Norske Rigsregistr. VI, 10. 23. 44.

Bolle Luxdorph.

Et biographisk Omrids.

Af Gustav Ludvig Wad.

Med Enevælden var en ny Tid oprunden for de hidtil saakaldte ufri Stænder; Skrankerne, som før vare satte for disses Stræben fremad, vare nedrevne; over det svælgende Dyb mellem Adel og Ikke-Adel var slaaet en Bro, som stod aaben for enhver; Vejen førte opad for de borgerlige, som gjorde sig bemærkede ved Talent og Dygtighed, og nedad førte Vejen for den hensygnende gamle Adel, der ikke længer kunde klynge sig til sit Monopol paa Godsbesiddelse; medens Vintappersønnen Griffenfeld svang sig op til Magtens Tinde, maatte Medlemmer af den fødte Adel, som Henning Sparre, ende deres Dage i Fattighuset. Mange studerende, som under de ældre Forhold vilde have ført en ubemærket Tilværelse som Landsbypræster — maaske til liden Baade for sig selv og andre —, de beklædte nu Embeder, i hvilke deres Evner fik den rette Anvendelse. En Mand af denne Art var Bolle Luxdorph, der begyndte som Hører og endte som Gesandt.

I sidste Halvdel af det 16de Aarhundrede boede Bonden Christen Pedersen og hans Hustru Kirsten Bollesdatter paa Løgstrupgaarden, Fiskbæk Sogn, Nørlyng Herred, en Mils Vej fra Viborg; Gaarden gik i Arv til Sønnen Bolle Christensen (se Slægttavlen¹⁾) og hans Hustru Else Bertelsdatter. En Søn af dette Ægtepar var Christen Bollésen, der en Tid var Forpagter paa Abrahamstrup (Jægerspris)²⁾ og siden i 1651 æfter forrige Cantzler salig velbyrdig Hr. Christen Thommesøns og flere da Rigens højvise Raads Villie³⁾ paatog sig at være Herlufsholms Forstander³⁾; han havde ægtet Maren Staphrophski,

¹⁾ Væsentligt meddelt efter den ofte citerede Pakke Familiepapirer paa det kgl. Bibliothek, ny kgl. Saml. 1340^c fol.; enkelte trykte Bidrag haves i Hofmans Saml. af Foundationer III, 405, IV, 499 fg., Ny kirkeh. Saml. V, 592, Bruun, Rostgaard og hans Samtid I, 26—27, Wibergs Præstehistorie og i Leths og Wads Medd. om Dimitterede fra Herlufsholm.

²⁾ Forpagtningsbrev 21. Novbr. 1646 i Sjæll. Reg.

³⁾ Orig. Supplicatz i Sjæll. Indlæg 1661. I Christian IV's sidste Svenskekrig havde han Part i en Kaper. Suhms nye Saml. III, 229.

eneste Datter af Mag. Oluf Staphrophski, Superintendent paa Gulland, hvis Fader, Phoca S., en russisk Adelsmand, havde tjent som Officier under Frederik II.¹⁾

Medens Christen Bollesen endnu var bosat i Kjøbenhavn, fødtes ham her den 19de Juli 1643²⁾ Sønnen Bolle Christensen, som siden kaldte sig Luxdorph, en Fortydskning af Navnet paa Slægtens Hjemsted Løgstrup. I Juni 1651 flyttede hans Fader til Herlufsholm, og den 25. September derefter fulgtes han af sin Hustru og sine 5 Børn og to Tjenestepiger.³⁾ Bolle Luxdorph er formodentlig strax bleven sat i Skolen, og i denne gik han nu under Rectorerne Zacharias Lund og hans dueligere Efterfølger Gregers Michelsen, og oplevede alle de Ulykker, Svenskekrigen bragte over Skolen og over hans egen Fader. Da der igjen var kommen mere Ro i Forholdene, afrejste han den 23de Juli 1660 med syv andre for at deponere, og den 3. August indskreves han i Universitetets Matrikel som Bollerus Christierni Løxdorphius; til Privatpræceptor tog han Herlovianeren Rasmus Winding; men han synes egentlig mere at have holdt sig til den bekjendte Præsident Peder Resen, den Gang juridisk Professor, i hvis Hus han boede⁴⁾. Om hans Studier fortæller Universitetsprogrammet, at han ikke alene helligede sig til Videnskaberne, men ogsaa lagde Vind paa ridderlige Øvelser. Om hans Omgang vide vi af Johan Monrads Autobiographi⁵⁾, at han ofte samledes med denne i en vis Karen Poulsdatters Hus, hvor en Student Albert Helsing boede; Luxdorfs Skolecamerad Niels Benzon, der døde som Gehejmemaal og Ridder, var med i det Compagni, som Monrad siger var »af Stadsfolk«; dette Venskab varede længe, og Monrad beretter om, at Luxdorph siden stod ham bi ved hans Nobilitation⁶⁾. Efter to Aars Forløb tog Luxdorph mod en Hørerplads paa Herlufsholm, hvor han den 25. Juli 1662 blev indsat i 2den Lectie⁷⁾; denne Periode forbigaaes aldeles af Programmet, i hvilket det naturligvis helst maatte skjules,

¹⁾ Se Wallin, Gotländ. Saml. I, 177, hvor en Afbildning af Slægtens Vaaben findes. Maren St. havde en Broder Falch Olufsen St. Se Wegener, Efterr. om Abrahamstrup I, 161 o. fl. St.

²⁾ Universitetsprogram over L. af Reitzer.

³⁾ Herlufsholms Regnskab 1651.

⁴⁾ Universitetsprogrammet.

⁵⁾ Side 25.

⁶⁾ Side 57.

⁷⁾ Herlufsholms Regnsk.

at han nogensinde havde indtaget en saa tarvelig Stilling som en Hører; men det lader sig ikke dølge, at han i to Aar svang Ferlen, indtil han den 10. Juni 1664 forlod Herlufsholm¹⁾); naar bemeldte Program derfor endvidere melder, at det var 1663, at han med Diplomaten Simon de Petkum rejste til England med sin Families Samtykke, er dette aabenbart urigtigt. Luxdorph stræbte fremad, og da der nu tilbød sig en gunstig Lejlighed til at besøge fremmede Lande og gjøre sig bekendt med Diplomatiens, var hans ærgjerrige Aand ikke i Tvivl. Rejsen gik over Tydskland og Belgien til London; her fik Luxdorph ved Petkums Indflydelse Adgang til Hoffet og anvendte sin Tid til at sætte sig grundig ind i Statsstyrelsen, men glemte, derfor ikke Muserne, tilføjer Programmet; ogsaa Universitetsstæderne Oxford og Cambridge gjæstede han. I Aaret 1665 forlod han England og tog til Paris, hvorfra han gjorde Udflugter rundt om i Landet, bl. a. til Saumur; fire Aar varede hans Ophold i Frankrig, og her har han sikkert tilegnet sig den Verdenstone, som en Mand med hans Carriere upaatvivlelig har haft.

Samme Aar, som Bolle Luxdorph kom hjem, 1669, døde hans Fader paa Herlufsholm²⁾); om Sønnen maaske netop er kaldt hjem for at være tilstede ved Dodslejet, vides ikke. Christen Bollesens Enke flyttede nu ud paa Grimstrupgaard, som hendes Mand 12. November 1661 havde faaet i Arvefæste af Skolen³⁾); senere flyttede hun til Kjøbenhavn, hvor hun døde.

Luxdorph maa strax have tildraget sig indflydelsesrige Mænds Opmærksomhed; thi allerede inden Aarets Udgang fik han den 1. November Bestalling som Secretair i det danske Cancelli med 300 Rdl. Løn.⁴⁾ Nu havde han faaet Fod paa Embedsstigen og Trin for Trin steg han, og fik det ene Bevis efter det andet paa, at Christian V, der den 9. Februar 1670 havde fulgt sin Fader paa Thronen, satte Pris paa ham. Under 13. December 1670 fik han 200 Rdlr af Tønsberg og Laurvigs Accise⁵⁾); den 31. Maj 1671 fik

¹⁾ Anf. St.

²⁾ Han døde før 23. Aug. 1669; hans Enke underskriver sig i et Inventarium af denne Dato som Maren, sal. Chr. Bollesens. Herlufsholms Regnsk.

³⁾ Sjæll. Reg. 15. October 1680. — Bevilling for Maren, Chr. Bollesens Enke, nu boende paa Grimstrupgaard, at søge Herlufsholms Kirke, Sjæll. Reg. 9. Juni 1670.

⁴⁾ Dette sees af en Forestilling af Rentekammeret af 26. Novbr. 1691. Jvfr. Programmet.

⁵⁾ Norske Registre.

han Befaling til at lade forfærdige tre Bøger og i den første indføre deres Navne, som med Charge eller Titel æres, i den anden dem, som optages i Greve- og Friherrestanden og i den tredie dem, der med nogen Ridderorden værdiges; »og«, tilføjer Kongen, »ere Vi allernaadigst tilfreds, at af enhver, hvis Navn i saa Maade antegnes, maa til Dig gives en Discretion paa en halv Snes Ducater eller som enhver selv lyster«. ¹⁾ En ganske god Indtægt, hvis man virkelig ydede ham den ommeldte Discretion! Den 18. September det følgende Aar ²⁾ meddelte Kongen Kammercollegiet, at han fra 1ste Maj havde udnævnt Luxdorph til Ceremonimester og hans Løn saaledes forbedret, at han nu ialt skulde have 800 Rdl. om Aaret. 1677 udnævntes han til Assessor i Cancellicollegiet, 1680 til Cancelliraad, den Gang ingen Titel, men et Embede i bemeldte Collegium, og samtidig til Kammersecretair ³⁾ og fulgte som saadan flere Gange Kongen paa dennes Rejser ⁴⁾. Den 6. Maj 1684 blev han Etatsraad ⁵⁾ og fire Aar derefter udnævnte Kongen ham og Etatsraad Matthias Moth til Oversecretairer, den 11. August 1688; ⁶⁾ det var en meget indflydelsesrig Stilling, han her havde naaet, idet Oversecretairerne svarede omtrent til de nuværende Justits- og Cultusministre ⁷⁾. Ved Patent af 20. Marts 1679 var han tillige med sine Sødskende Peder, Holger og Else Luxdorph bleven nobiliteteret; Vaabenet, som beskrives i Adelslexiconnet, viser bl. a. Hovedet af en Elephant, formodentlig Hentydning til Luxdorps Embede som Ordenssecretair, medens Kronen i Hjerteskjoldet og de tre Stjerner i 2det og 3die Felt vistnok stamme fra Staphrophskiernes Vaaben. ⁸⁾

Hvad Luxdorps Familieforhold angaar, da havde han i Resens

¹⁾ Rothe, Christian Vtes Rescripter, S. 119—20, jvfr. S. 129 og 410. I Universitetsprogrammet siges, at han 1676 blev Ordenssecretair; men herefter synes han alt i 1671 at have faaet dette Embede.

²⁾ Sjæll, Tegn.

³⁾ Universitetsprogrammet.

⁴⁾ F. Ex. 1683 til Holsten, 1689 til Jylland; Sjæll. Reg. 23. Juni 1683, 18. Sept. 1689.

⁵⁾ Sjæll. Reg.

⁶⁾ Sjæll. Reg. Maanedl. Relationer Aug. 1688.

⁷⁾ Ogsaa til ganske andre Arbejder kunde L. bruges af Kongen; han ordnede og beskrev saaledes i Forening med J. Harbo og W. Worm Kongens Samling af Medailler; Fortegnelsen, der er underskrevet 20. Marts 1681, haves paa kgl. Bibl. i Thotts Saml. 710 fol.

⁸⁾ Beskrevet i Leth og Wad, Dimm. fra Herlufsholm, S. 56.

Hus stiftet Bekjendtskab med Jomfru Jytte Bering, en Datter af den ansete kongelige Historiograph, Højesteretsassessor Vitus Bering, der var bleven nobileret 1671; hendes Moder var Berings første Hustru Anne Nielsdatter, en Datter af den theologiske Professor Niels Pedersen (Ørløs) og Mette Winstrup¹⁾. Hun var født paa Skabersø i Skaane, hvor hendes Fader en Tidlang opholdt sig efter Tage Thotts Indbydelse²⁾, den 13. Juni 1654; kun tre Aar gammel mistede hun sin Moder, i August 1657³⁾, hvorefter hun blev opdraget hos sin Mormoder indtil dennes Død 1659, da hendes Moders Fætter, Peder Resen, tog det 5aarige Pigebarn til sig; her saa Luxdorph hende altsaa som Barn, medens han som ung Student boede hos Resen, og da han vendte tilbage fra sine Rejser, var hun næsten voxen. Han begjærede hende til Ægte; den 11. November 1671⁴⁾ fik han efter Tidens Skik blandt velfornemme Folk kongl. Tilladelse til at maatte vies i Huset, og den 29de November stod Bryllupet⁵⁾. I dette Ægte-skab fødtes 3 Sønner og en Datter; kun 1 Søn overlevede Moderen; men han kostede hende Livet; thi fjorten Dage efter at han var født (den 4. Februar 1684)⁶⁾ døde hun den 17de Februar, ikke 30 Aar gammel.⁷⁾ Michael Henrichsön omtaler hende i sin Ligtale som en sjelden from Qvinde: »hun vidste vel at indfælde og indføje sit Sind i Guds Villie; en god Tærepenge og Pasbord tog hun med sig til den sidste Rejse, Jesu Legeme og Blod; en god Fæstendepenge havde hun i Guds Aand. Jesus laa omarmet i hendes Tro, indfæst og omfavnet i hendes Hjerte: min søde Jesu, var hendes jævnlige Mundheld. Hun var alt i Englenes Samfund og Selskab, førend kun kom did, thi naar hun slummede og opvaagnede, da fortalte hun for os og de omstaaende ved hendes Seng om Gud

¹⁾ Kilderne til Jytte Berings Levnetsomstændigheder ere det ved hendes Død udstedte Universitetsprogram og Michael Henrichsöns Ligprædikenen over hende i dennes Saml. af Liig-Prædikener IV, 253—64. Om Berings Adelskab se Hist. Tidsskr. V. R. I., 642 fg.

²⁾ Hist. Tidsskr. 5. R. I, 28 fg.

³⁾ Anf. St., S. 33. Hun var kun 26 Aar gammel; Biskop Hans Mikkelsen anfører i sin Dagbog under 26. Juni 1631: Testis eram baptismi filiolaræ D. Nicolai Petreji nominatæ Anne. Saml. til Fyens Hist. og Topogr. VI, 161.

⁴⁾ Sjæll. Reg.

⁵⁾ Ægtepagt imellem dem af 1. Septbr. 1676, kgl. conf. 31. Juli 1677. Sjæll. Reg.

⁶⁾ Seddel at lade sit Barn døbe i Huset. Sjæll. Reg. 5. Febr. 1684.

⁷⁾ Extraord. maanedl. Relat. Februar 1684: »17. Februar er Luxdorphs Frue saligen i Herren hensofvæet.«

og Englenes mange tusende, der var hende forekomne; dem hendes Sjæl da havde i Søve, dem har hun nu i Syne.«

Men snart saa Luxdorph sig om efter den anden, og i Februar 1685¹⁾ ægtede han den syttenaarige Friderica Adelaer, født den 8. August 1667, en Datter af Generaladmiral Curt Sivertsen Adelaer og Anne Pelt.²⁾ Bryllupet synes at være kommen bag paa Folk; thi Kingo³⁾ fik ikke Tid at skrive et Digt til selve Højtidsdagen, men sendte saa den 5. Marts »En liden og Kierlig Erindring og Ynske, Til det Himmelsignede og Ny-samlede Engle- og Egte-Par«, saalydende:

Her Luxdorph, vredis ey, fordi jeg kom ey førre,
 Og opslog mine vers paa eders glæde-dørre,
 Dend dag i Brudgom var! nu dratter jeg her frem,
 Og spørger, hvor det gik, der i fik Bruden hiem!
 Var eders Bryllups-Dag ey just udi dend uge,
 Da Peder og Matthiis dend gamle vane bruge,
 At kaste steen i vand, for ruusefisk at faae,
 Og Tytte-junkeren, vor gase, frydes maa?
 Saa blev mig skrevet til, udaf dend ærlig Mule⁴⁾
 Det indfald var og hans (jeg lyver ey en smule)
 I veed hand er saa fuld af artig pudseri,
 Og, ræt som en Frandsos, huipsindet, lystig, fri!
 Sligt giver hand mig ind; saa beder hand mig skrive;
 Skriv Luxdorph til; men see, du ham en rap kand give,
 Af Peder og Matthiis, glem ey dend varme steen!
 Glem ikke gassen! thi du veed ve! hvad jeg meên.
 Sligt kommer hand mig paa, og egger mig at tænke
 Paa Almanakke-tegn, og gaase-æg i benke,
 Da dog jeg forud veed, at skiemt og alvor skeer,
 Hvor Egte-kierlighed sin tugtig frihed seer!
 Jeg veed dend Engle-Brud, dend otte dagis Kone,
 Paa elskovs alter hâr lagt hen sin jomfru-krone!

¹⁾ Tidbesstemmelsen for Bryllupet fremgaar af Kingos Vers. Programmet har 1684, men herpaa bør man ikke stole, da der i dette findes flere chronologiske Fejl.

²⁾ Hofman, Efterr. om danske Adelsm. III, {153. Naar Bryllupet der sættes 1684, er detie aabenbart urigtigt.

³⁾ (Wieland) fjerde Bind til en Samliug Udaf smukke og udvalde Danske Vers. Kbhvn. 1726, S. 2—4.

⁴⁾ Etatsraad og Højesteretsassessor Willem Mule. Dette Navn er i Digtet ligesom Luxdorphs angivet ved Begyndelsesbogstavet, efterfulgt af Prikker.

Hun mutter derfor ey, om nu mand spørge vil,
 O hiertens Kone-Brud, hvordan Staar det nu til?
 Hvor monne Luxdorph dog, dend lille Luxdorph, lide?
 Jeg mener ingen kand, end hun, det bedre vide!
 I fior paa dette lau, da dude hand ey deert,
 Nu skriver Willem¹⁾ mig, at hand er rex-om-keert!
 I fior da fandt hand Iis! da var der liden varne,
 Hans hierte hartad frøes, og blodet i hans arme,
 Nu vced hand intet meer af noget sørge-tøy,
 Just med hans Bryllups-Dag hans lange sorrig fløy;
 Nu ratter hand sig²⁾ vist! nu er hand viver bleven,
 Kortvillig, elske-fuld, kion, artig, frisk og treven!
 Nu, siger mand, hand er, ræt som tilforne, mild,
 Og mod sin unge Brud saa gandske giæv og gild!
 Til lykke, Hiertens Par, i ævighed til lykke!
 Gud eders kierlighed med ynskte frugter smykke,
 Gud lade Glædens og sin Ære-Sool staa op,
 For eders kierlig seng, fra Sions høye top!
 Gid lykke, held og gunst, med længd af aar og dage,
 Ald eders leve-traad foruden kurrer drage!
 Gud sette eder paa sit hierte begge toe,
 Og legge selv sin haand til eders egte-troe.

Luxdorph havde med sin første Hustru, og formodentlig ogsaa med sin anden, faaet Midler, og da han oftere fik Naadesbevisninger af Kongen, der forøgede det økonomiske Udbytte af hans Embeder, lykkedes det ham meget betydeligt at forøge den ham af Faderen efterladte Formue, som yderligere voxede ved, at hans Faders Fætter, Dr. med. Bertel Pedersen Luxdorph ved kgl. conf. Testamente af 11. April 1671 indsatte ham til sin Universalarving.³⁾ Allerede 1672 købte han Sørup i Veterslev Sogn ved Ringsted af Fru Anne Steensen⁴⁾, og efterhaanden lykkedes det ham ved Mageskifter med Kronen at komme i Besiddelse af Sandbygaard med Gods⁵⁾ i Tybjerg Herred og Bondebyen Kværkeby ved Ring-

¹⁾ Se foreg. Side Note 4. ²⁾ ratte sig, bedres (Molbechs Dial. Lex.).

³⁾ Han døde paa Grimstrupgaard 1671. Sjæll. Reg. 21. April 1671 Bevill. til, at han maa begraves om Aftenen i Herlufsholm Kirke. Testamentet findes i Ny kgl. Saml. 1340 c fol.

⁴⁾ Pontoppidan, Danske Atlas III, 73. — En Retssag om en Vorned, se: Schiøttz, Fra Sjællandsfars Landsting, S. 2—3.

⁵⁾ Ved kgl. Resol. af 9. Dec. 1693 blev denne Ejendom henlagt fra Vordingborg til Ringsted Amtstue, under hvilken Luxdorps andre Ejendomme laa

sted, der nedlagdes og omdannedes til Avlsgaarden Rosengaard. Ofte fik han Skatterestancer eftergivne¹⁾; ved kgl. Resol. af 3. Januar 1681 fik han tilligemed M. Moth, C. Schøller, Jessen, Brandt og Harbo, der ansøgte om Fritagelse for Prindsessestyr »udi Henseende til vores idelig og fast daglig Opvartning udi Eders Kongl. Majestæts Forretninger, og derfor liden tillagte Løn, hvoraf ingen af os kan subsistere«, den attraaede Begunstigelse af den gode Konge med de Ord: »Hermed er Vi til Freds, dog at der ingen Brut om gjøres for Consequens«. ²⁾ Mange saadanne Begunstigelser fik han i Aarenes Løb; den 13. September 1671 fik han og to andre Secretairer, Claus Tausen og Peder Lerche »af sær kongl. Naade« Kongens Ret i Boet efter afdøde Berider Peder Sørensen paa Antvorskov; ³⁾ den 18. Juni 1673 faar han Tilladelse »for denne ene Gang« at bekomme 100 Bøndervogne med tilhørende Heste, som skal tage Læs enten i Næstved eller Kjøge og føre til Sørup ⁴⁾; den 6. August 1675 skjænker Kongen ham af Sorø Skove 300 »lovlige og gode« Læs Tjerne samt 4 gode Eger til Bygningstømmer, hvilket oven i Kjøbet Sorøs tilliggende Bønder skulle henage til Sørup; ⁵⁾ den 8. November 1671 fik han en Fordring paa Kronen anvist og dertil en Foræring, ⁶⁾ og som saa mange andre af Kongens Yndlinge, blev Toldbegunstigelser ham ofte til Del, f. Ex. ved kgl. Resol. af 27. Marts 1683 ⁷⁾ Bevilling til toldfrit at lade indføre

Rentekammerets Resolutionsprot. XXXIII, 38–39. Om noget Gods, L. solgte, se: Lunu, Knabstrup, S. 64. — Et originalt Skjøde fra L. til Admiral Henrik Bielke til Ellings paa 3 Gaarde og et Hus i Sømme Herred i Herringløse og Vedeløv af 1 Maj 1678 solgtes paa Auctionen efter Prof. P. Malling, 1865, se Cataloget over dennes Bogsamling, S. VI.

1) F. Ex. 9. Febr. 1682, Rentek. Resol. V, 142; 12. Septb. 1685, anf. St. VIII, 180; 21. Novbr. 1685; ant. St. VIII, 228.

2) Orig. Rentek. Resol.

3) Sjæll. Tegn. Tausen var Luxdorps Skolecamerad fra Herlufsholm; se Dmitterede fra Hlh. Nr. 283.

4) Sjæll. Tegn.

5) Anf. St.

6) Rentek. Resolutionsprot. II, 187.

7) Rentek. Resol. XXXI, 24. Den 17. Sept. 1687 fik han Tilladelse til toldfrit at indføre 100 Tdr. Rostockerrug; anf. St. XII, 358; 29. April 1684 Bevilling for ham og Krigs- og Admiralitetsraad Jens Harboe at udføre 10 Heste toldfrit til Holsten, hvortil de skulde have fri Færger over Færgestederne. Sjæll. Reg.

1000 Ris Papir til Trykningen af hans Svigerfaders, Vitus Berings, historiske Værk om de gamle danske Konger.¹⁾

I Kjøbenhavn ejede Luxdorff en Gaard i Pustervig, som han selv havde bygget²⁾, og var som saadan Participant i Brandcompagniet af 1. Marts 1683, i hvis Artikler han under 20. Marts s. A. har samtykket i følgende Udtryk:³⁾ »Efttersom jeg nest Guds hielp acter i denne sommer at lade opsette tvende grundmurede længer i min gaard ieg i-boer udi Pusterviig, hvis gaffvel dog desforuden er grundmuret til gaden, saa samtøcher ieg og udi forskrefne articuler, som ieg hermed vnderskriffver, Gud affvende vloche«. I Grundtaxten af 1689 ansættes denne Gaard, Matr-Nr. 84, til 360 Rdlr., og hans Gaard i Landemærket Nr. 112 »med 2de wonninger nu Trinitatis Kircke tilhørende« til 225 Rd.⁴⁾

I sin Familie havde han i tre Aar indtil 1678 sin Svigerinde Vita Bering, der for sig, en Pige og en Dreng betalte ialt 600 Rd.⁵⁾ Ligeledes synes hans gamle Moder at have henlevet sine sidste Aar hos den Søn, hun havde saa megen Glæde af og som man kan tænke har været hendes Stolthed; i Slutningen af Aaret 1689 døde hun⁶⁾ og blev den 22. Januar derefter nedsat i det Luxdorff tilhørende Gravsted i Trinitatis Kirke,⁷⁾ hvis Sognepræst Mag. Wit i denne Anledning forfattede en versificeret »Betænkning Hos Fordum Vel-Ædle, nu Salige Maren Staproski, Sl. Christen Bollesøn Luxdorff, Hendis Nedsættelse hos sin Salige Mand, Udi Vel-Ædle og Velbyrdige Hr: Ober-Secreterer og Estats-Raad Luxdorffs Grav, under Alteret udi Trinitatis Kirke«; et Exemplar, trykt paa Atlask, saa smukt, som det kun var ti Aar gammelt, bevares paa det kongl. Bibliothek.⁸⁾ Naar en velfornemme Mand gik til sine Fædre, var der altid nok til at udbasune hans Roes; her se vi, at ogsaa en saadan Mands Moders Dødsfald lokkede

¹⁾ Om Luxdorffs Virksomhed i saa Henseende, se Histor. Tidsskr. 5. R. I, 89 fg. (Rørdam, Vitus Bering.)

²⁾ Dette fremgaar af en Rentekammerforestilling af 26. Novbr. 1691. XXXI, 239—41.

³⁾ O. Nielsen, Kjøbenhavns Diplomatarium III, 761.

⁴⁾ Anf. Værk III, 729—30.

⁵⁾ Brev fra hende til Oberstinde Luxdorff. dat. Mørup 20. Aug. 1726. Hun levede siden i Svendborg. Ny kgl. Saml. 1300 fol.

⁶⁾ Ny kgl. Saml. 1340^c fol.

⁷⁾ Trinitatis Kirkes Begravelsesprotokol, Afskrift i Ny kgl. Saml. 386^{bp} fol.

⁸⁾ Ny kgl. Saml. 1340^c fol.

adskilliges Muser frem; thi ikke nok med Præstens Vers, hele Hørerpersonalet ved vor Frue Skole (Metropolitanskolen) stemte sine latinske Harper; kun en første Lectiehører, M. C. Widsted, erklærer:¹⁾

Der vanker icke Grædsk, Latinen den er slet,
Men gid vor Moders Maal der kunde skrivis ret.

Han priser derefter den afdøde i følgende Stropher:

Dyd-ædle Qvinde, Dig vor Herlofs-Hollum tacker,
Og ærer i din Grav, saa ofte nogle snacker
Om din Forstand og Dyd, Du dobbelt Ære faar
Af hver en Skole-Læm, saa længe Kloster staar.
Du rosis af vort Land for Livets Frugt og Grøde,
Som Du os efterlod for Du gick bort og døde;
Vor Kongis Cancellj Dig tacker for Din Søn,
Og ønsker saadan fleer af slig Forstand og Kjøn.
Hver Geistlig Præstemand næst Kongen Hannem prjser
For deris Lyckis Mand; thi Hand sig from bevjser:
For Landets Fader Hand andrager mangis Nød,
Hans Forbøn skaffet har saa mange Livets Brød.
Hver Brødløs, som endnu Studenter-Kappen drager,
Hos Ham Din fromme Søn, sin Tilflugt eene tager:
Udi vor Skole-Ampt Ham tacker hver Person,
Formoder nu som før Hand bliver vor Patron.

Naar Poeten her i høje Toner priser Luxdorphs Omhu for den gejstlige Stand, er det næppe uden Grund; om den mest fremragende af denne Stand, Kingo, vide vi, at han skyldte Luxdorph meget,²⁾ og det er derfor ikke tilfældigt, at den theologiske Professor Elias Naur i Odense udsender sit Digt »Avinds og Misundelses Affmaling«³⁾ med en Dedication til Luxdorph og Kingo i Forening, og kun altfor snart maatte Luxdorph sande Naurs Ord:

Jo! J og vel føler
Hvor Missgunst udspøler

¹⁾ De andre Digte ere af Nicol. Petrij Fabricius, sec. ord. Coll., Nicol. Christiani Fossius; tertii ord. coll., Christianus Bygum, coll. IV ord., J. Hilarius Schmidt, coll. Vti ordinis, Jacobus Olai Heiningius, coll. VI ord. Kgl. Bibl.

²⁾ Heiberg, Thomas Kingo, S. 21—23, 60—65. 176 fg. Et Brev fra Kingo til Luxdorph af 13. Marts 1684 er trykt i Ny kirkeh. Saml. I, 662—63.

³⁾ Trykt i Odense 1687, 4to.

Forgifft med sin Tand;
 Hvor Galden udskyder
 Paa brave Mænds Dyder
 Sit Gifte-fuld Vand;
 Paa Høye og Lave
 Saa ingen kand have
 Saa meget aff Dyd,
 Aff Velstand og Lykke
 Hand faar jo et stykke
 Aff Missgunstis Spyd.

Det var netop Luxdorphs Forhold til Kingo, der skulde give Anledningen til en Forandring i hans Skjæbne, en Forandring, der dog ikke medførte de Følger, man kunde have ventet. Ved kgl. Rescript af 1683¹⁾ havde nemlig Kingo faaet Befaling til at udarbejde en ny Psalmebog, og da »Vinterparten« i Aaret 1689 var trykt, udvirkede Luxdorph en kgl. Befaling af 25. Januar 1690, der befalede Psalmebogens Indførelse i alle Kirker i begge Riger og sikrede ham Eneret under store Bøder for Eftertryk.²⁾ Men Luxdorph maa have dulgt en Del af Forordningens Indhold, da han som Oversecretair referede den for Kongen; thi kort efter at den var trykt, fik han den 12. Februar igjennem Gehejmeraad Wibe kongl. Befaling til at forføje sig ud til sine Godser indtil videre; Grunden til dette Skridt angiver Kongen selv i sine Dagbogsoptegnelser:³⁾ »for han blev alt for dristig i sin Ober Secretari Charge, at bringe mig Donter (Sager) for, som sig ej saa ret befandtes, som han refererede.« Følgen var for Kingo meget nedslaaende: Privilegiet blev den 22. Februar aldeles tilbagekaldt og først henimod ti Aar derefter igjen meddelt Forfatteren.⁴⁾ Det var et haardt Slag for Luxdorph, der dog sikkert havde baaret sig meget uforsigtigt ad og allerede en Gang tidligere, uvist ved hvad Lejlighed skal have paadraget sig Kongens Misfornøjelse;⁵⁾ nu

¹⁾ Heiberg, anf. Skr. S. 171. Helweg, den danske Kirkes Hist. efter Reform. I, 496.

²⁾ Danske Saml. 2. R. V, 311. Heiberg, anf. St.

³⁾ Nyt hist. Tidsskr. I, 510.

⁴⁾ Heiberg, anf. St.

⁵⁾ Se det nedenfor S. 48 Noten aftrykte Brev. Her sigtes muligen til, at L. uden kgl. Tilladelse havde læsgivet Joh. Adolph Esmith, forr. Commandant paa St. Thomas, som sad fængslet i Castellet. Optegnelser af Klevenfeldt i Geh.-Arch. Gøenl.-herald. Selskabs Saml. Specialia: Luxdorph.

gjaldt det for hans Misundere at tilrive sig hans Embeder; hans Collega som Oversecretair, Moth, Grevinde Moths Broder, forenede hans Forretninger med sine, »der er ej mange, som kunne staa ham i Vejen« skriver Arne Magnussen;¹⁾ Kammerjunker Vincentz Lerche fik Luxdorps indbringende Forretning som Ordenssecretair,²⁾ og man var paa det rene med, at Oversecretair blev den faldne Stormand i al Fald ikke mere. Imidlertid arbejdede ogsaa hans Venner ved Hoffet for ham, blandt dem Biskop Bagger, der af den svenske Gesandt kaldes en af Luxdorps intimeste Venner;³⁾ han indfinder sig hos Kongen to Dage efter Begivenheden og taler for Indførelsen af Kingos Psalmebog; men Kongen bliver saa vred, at han fortæller ham; at han nok kjender Biskoppen af hans Gjerninger, vender sig pludselig og forlader Værelset, hvorover Bagger bliver i den Grad ulykkelig, at han sporenstregs gaar hjem og ligger syg i fjorten Dage derefter. Bedre Held havde Statholder Gylde-løve med sin ubegrændsede Indflydelse hos Kongen; i Begyndelsen af Marts fik Luxdorff Tilladelse til at vende tilbage til Hoffet, og den 5te havde han Audients for at gjøre Afbigt for Kongen.⁴⁾ Tilgivelsen fik han; men Embedet mistede han; Rygtet

¹⁾ Danske Saml. anf. St. — Nordisk Tidsskr. for Oldkyndh. III, 70 Anm 2, Brev fra Arne Magnussen til Torfæus af 8. Marts 1690. — Naar Forf. af det i Suhms nye Saml. I aftrykte Stykke om Cancelliets Historie fortæller, at »Intrigues, briges og Flatterie« især tog Overhaand efter Luxdorps Fjernelse, tror jeg ikke, man tør lægge synderlig Vægt herpaa, da dette Stykke i det hele vistnok er meget upaalideligt.

²⁾ Danske Saml. anf. St.

³⁾ Anf. St.

⁴⁾ Anf. St. — En vigtig Kilde til Oplysning om disse Begivenheder haves i tre Breve fra den tyske Oversecretair Th. B. v. Jessen til hans Svigerfader Biermann Ehrenschild i Gehejmearchivets Saml. til Dansk Adels-historie, »Bierm. v. Ehrenschild« Pakke 19, paa hvilke Hr. cand. mag. C. E. Secher venligt har henledet min Opmærksomhed. Forsaavidt de angaa Luxdorff, meddeles de her.

1. dat. Copenh. 15. Febr. 1690: »Vous serez sans doute informé d'autre part comme quoy M. Luxdorff a eu le malheur de deplaire pour la seconde fois à S. M. et qu'il a esté obligé de se retirer soudainement sur ses terres; la veritable raison ne m'en est pas encore connue, bien qu'il y ait desia quelquetemps que le Roy se doit avoir plaint de luy, de n'avoir pas tousjours executé ses ordres avec toute la promptitude qu'il devoit comme aussy de n'avoir pas tousjours rapporté les choses au juste. Ses Amis tacheront de le remettre en grace, et je crois qu'après quelques mortifications ils en viendront à bout.«

2. dat. Cop. 18. Febr. 1690: »L'affaire de M. Luxdorff est encore dans les

gik, at han skulde have haft Gehejmeraads Titel,¹⁾ men det viste sig ikke at være rigtigt.

Der hengik nu omtrent halvandet Aar, i hvilken Tid Luxdorph var uden Embede, indtil det i Aaret 1691 blev ham overdraget at gaa som Envoyé extraordinaire til Sverig i Etatsraad Stockfleths Sted, der havde forlangt Afsked;²⁾ saaledes fik han Oprensning, om end Posten som Envoyé langt fra var saa tiltrækkende som en Oversecretaire's Stilling; bl. a. medførte den store Udgifter, og i en Supplique til Kongen af 16. Juni 1691 klager Luxdorph allerede over, at den ham af Hs. Maj allernaadigst anbefalede Rejse, tager ham saa nær med, saa at han snart ikke ved, hvor han skal tage de fornødne Midler dertil; han fik derfor den ham efter Kammer-

mesmes termes, et S. M. me fit la grace de me dire hier, que c'estoit contre son naturel, et avec peine, qu'Elle se portoit à ces sortes de resolutions, mais qu'il l'avoit quasi forcée à cela par sa conduite. Je n'avois pas assez de curiosité de m'imformer du detail de l'affaire, il me semble pourtant d'avoir remarqué, que toute l'esperance ne luy est pas encore ostée, de rentrer dans sa fonction. M. Moth l'exerce cepandant, et ne voudra apparemment la quitter puis apres, qu'avec regret. M. Brandt et moy avons bien songé à M. d'Ehrenschild en cette rencontre, mais comme d'un cotté la restitution du dit Mr. Luxdorph n'est pas encore desesperée, et que de l'autre l'on se chargeroit de la haine de tous ses Amys et Parents, en briguant ses charges, avant que d'en estre déclaré dèchu toutafait, Je ne sçais, si vous ne trouvez à propos avec nous, de laisser encore dormir l'affaire pour quelque temps.*

3. dat. Cop. 25. Febr. 1690: »La restitution de M. Luxdorph devient de jour à autre plus incertaine, je ne veux pas dire plus difficile, et je crois que toute la faveur qu'il aura à esperer, sera d'avoir la permission de revenir en ce lieu, pour resigner sa charge de bonne grace, et d'obtenir peut estre en eschange la Survivance de quelque gouvernement, dequoy il n'auroit pas sujet de se plaindre, si toute autre chose que la disgrace du Roy avoit donné lieu à ce changement. Je veillerois tres volontiers à l'avancement de M. Ehrenschild, en cette occasion, mais à ce que l'on ma dit, et qui m'a esté confirmé par M. le Comte de Reventlou S. E. M. Wibe a prevenu tous les autres competeurs, le Roy luy ayant accordé la charge de Secretaire des ordres mesme dès le lendemain de la disgrace de M. Luxdorph, en cas qu'el ne seroit pas restabli, et cela spontaneo, y ayant este porté par des raisons que je ne puis pas confier à la plume. Vous jugerez bien que cela n'a pas causé peu de surprise sur tout aux gens qui se sout promis le restablisement du Sieur Luxdorph, par son canal et entremise: bien que pour autant que j'ay sçu penetrer dans ses sentiments, je luy dois rendre la justice qu'il ait tout de bon compati à son malheur, et qu'il auroit esté bien aise de le voir restabli.*

¹⁾ Danske Saml. anf. St.

²⁾ Stockfleth havde den 23. Oct. 1691 sin Afskedsaudients hos den svenske Konge. Konung Carl den XI:tes Dag-Bog, Hernösand 1808, S. 227. — Under 19. Decbr. expederede Kongen Luxdorphs Instruction. Nyt hist. Tidsskr. II, 254.

reglementet tillagte Løn udbetalt for hele Aaret 1690;¹⁾ samme Aar fik han Fritagelse for at svare til Skatterestancer af sine Godser.²⁾ Den 29. December 1691 tog Luxdorph Afsked hos Kongen,³⁾ den 8. Januar derefter rejste han fra Danmark og blev ved sin Ankomst til Helsingborg »med nogle Canonskudt bevelkommet«. ⁴⁾ Den 26. Januar havde han sin første Audients hos Kong Carl,⁵⁾ og fra nu af kunne vi følge Envoyéens hele Liv i Stockholm gennem de Indberetninger, han ifølge sin Stilling stadigt sendte til Danmark;⁶⁾ vi se, hvorledes han bevægede sig blandt de svenske Statsmænd og udenlandske Diplomater, og hvorledes han, der havde begyndt sin Carriere som Hører, nu færdedes utvungent blandt kongelige Personer. Skjønt Luxdorph sikkert ogsaa i dette Embede satte sig med Iver og Dygtighed ind i Sagerne, kunde det dog ikke være andet, end at han maatte savne en grundig diplomatisk Uddannelse; vi se derfor ogsaa, at til Afgjørelsen af enkelte vanskeligere Sager benytter den danske Regering sig af Gehejmerraad Jens Juel.

I de godt og vel halvsvvende Aar, Luxdorph var Envoyé, gjorde han kun ét Besøg i Danmark, fra Maj 1693⁷⁾ til September eller October samme Aar⁸⁾, i hvilken Tid han dels opholdt sig i Kjøbenhavn, dels paa sine Godser.⁹⁾ Den 26. April 1695 fik han et Bevis paa Kongens Naade, idet Dannebrogordenen blev ham tilsendt.¹⁰⁾

¹⁾ Orig. kgl. Rentekammerresol. af 30. Juni 1691. Suppliquen er af 16. Juni.

²⁾ Rentek. Resol.-Protocol XXXI, 239—41: 8. Decbr. 1691. Ved kgl. Resol. af 1. Maj 1697 bestemtes, at han maatte faa Skjøde paa de Jorder i Lundcnæs Amt, som Frederik III i Aaret 1651 havde pantsat til Robert Rindt, og som nu dennes Enke har solgt til ham, imod at betale de derpaa resterende Skatter. Anf. St. XL, 24—31.

³⁾ Maanedl. Relat. Decbr. 1691.

⁴⁾ Ssteds. Januar 1692.

⁵⁾ Maanedl. Relat. Februar 1692. Carl XI's Dagb. S. 236.

⁶⁾ Uddrag af dem ere trykte i Fryxells Handlingar rörande Sverges historia, III, 244—79, 318—400, IV, 65—146. — Om L.'s Virksomhed i Anl. af Leonora Christinas svenske Prætention se: Smith, Leon. Chr. paa Maribo Kloster, S. 109—10. — En Brevvexling mellem L. og Rømer ang. Indførelsen af den ny Calender findes i Wolfs Journal for Politik 1816, III, 270 fg.

⁷⁾ Den 9. Maj 1693 tog han Afsked fra den svenske Konge; Carl XI's Dagb. S. 284.

⁸⁾ Anf. Skr. S. 295.

⁹⁾ Danske Saml. 2. R. V, 337. Nyt hist. Tidsskr. II, 607.

¹⁰⁾ Lauerentzen, Tage-Register des König Chr. V. S. 318. Biörn, Nye Saml. over

Allerede 1692¹⁾ klager Luxdorph over sin »tynde Helbred«; denne hans Svagelighed var det formodentlig, som bevægede ham til 1698 at søge sin Afsked; denne fik han og var just ifærd med at berede alt til Hjemrejsen, da Døden den 5te September 1698 gjorde Ende paa hans Liv efter faa Dages Sygeleje.²⁾ Kort efter indgav hans Enke følgende Ansøgning til Kongen³⁾:

Alleernaadigste Arve-Konge og Herre.

For Eders Kongl. Maj. maa jeg højbedrøvede Enke udi allerdybeste Underdanighed beklage mit store Hjertens Sorg og Ulykke, jeg uformodentlig er kommen udi forleden Mandag, som var den 5. September, da den allerhøjeste Gud efter sin guddommelige Villie og Skikkelse har behaget fra denne Verden at kalde min sl. kjære Mand, fordm Eders kongl. Majestæts Envoyé extraordinaire her ved det kgl. svenske Hof, mig og 3 faderløse Børn til allerstørste Hjertens Sorg og Bedrøvelse; og som, allernaadigste Konge og Herre! min nu hos Gud salige Mand haver her sat baade sig og mig udi en Vidtløftighed og denne mig hastig paakomne Ulykke har foraarsaget, at jeg mig videre derudi saaledes har maattet fordybe, at det vil falde mig nu meget besværligt at skille mig her fra Stedet uden Eders Majestæts allernaadigste Hjælp. Thi beder jeg allerunderdanigst Eders kongl. Maj. af særdeles kgl. Naade, og for min salige Mands lange og til sin Dødsstund gjorde Tjeneste allernaadigst maatte bevæges til at tillægge mig noget efter Eders kongl. Majestæts egen allernaadigste Behag, hvormed jeg for Eders kongl. Majestæts egen kongl. Respeet med Ære kunde skille mig her fra Stedet; den store kongl. Naade Eders kongl. Maj. herudi allernaadigst behager at gjøre mig og mine faderløse Børn, vil Gud visselig velsigne, og jeg til min Dødstime udi allerdybeste Underdanighed forbliver Eders kongl. Majestæts Allerunderdanigste Tjenerinde

Friderica Adelaer

Sl. Luxdorph.

Under 23. September tilstod Kongen Enken 1000 Rdl. og hendes Mands Løn for September Maaned. Luxdorps Lig blev fulgt til Danmark af hans Cabinetsprædicant og Huslærer David Monrad; den 16. October ankom det til Kjøbenhavn⁴⁾, men først

Ridderne af Elephant- og Dannebrog-Ordenen, S. 48, hvor der ved en Trykfejl staar 1696. Universitetsprogr. har fejlagtig 1694.

¹⁾ Fryxell, III, 266, i et Brev af 24. December.

²⁾ Universitetsprogrammet. Lauerntzen har fejlagtig 4. Septbr. S. 355.

³⁾ Rentek. Resolutionsprot. XLIV, 121—22.

⁴⁾ Se Monrads Levnet i Giessings Jubellærere, III, 191 fg.

den 12. Januar 1699 blev Liget nedsat i den Afdødes Gravsted i Trinitatis Kirke¹⁾, efter Tidens Skik ved Aftentide og under Sangklokkernes Musik.²⁾

Hans Præst, den ovennævnte Monrad, udgav et lidet Minde-skrift i Folio over Luxdorph; Titelbladet er et sandt Mesterstykke i Barokstil og fortjener derfor at aftrykkes: Den Triumpherende Ridder, Den Højædle og Velbaarne Herre Herr Bolle Luxdorph, Herre til Søerup og Sandbye Gaarder, Ridder, Hans Kongl. Maj:^{ts} til Danmark og Norge Ober-Secreterør, Etats- og Cancellie-Raad, saaog i 7. Aar Envoye Extraordinaire i Sverrig, Som Efter en kort Sygdom i Legemet, men bestandig Sundhed i Siælen, efter en Gudelig Beredelse i en salig Stund overvant alting, Da hans Siæl i en troende Triumph opfoer fra Stokholm og blev i et Øjeblik indenglet den 5 Septembr. mellem Klokken 7. og 8. om Morgen, Og Efterloed nogle Aske-Levninger af sit Jordiske Legeme som i Kiøbenhavn i Dag den 12 Januarii, 1699. kommer igien til sin Moder i Trefoldigheds Kirke Til Ære Efter en Tienneris Pligt fremstillet af David Monrath.

Luxdorpha Enke overlevede ham i adskillige Aar, idet hun døde den 23. Maj 1712³⁾; den 3. Marts 1713 blev hun hensat ved sin Mands Side i Trinitatis Kirke om Aftenen.⁴⁾ Af deres Børn levede kun Datteren Hedevig Ulrica, der blev gift med Grev Adam Christopher Knuth Knuthenborg; Luxdorpha Mandsstamme uddøde med hans Sønesøn Bolle Willum Luxdorph⁵⁾.

Luxdorph var sikkert en begavet og dygtig Mand; den Carriere, han gjorde, taler tydeligt nok; men det kan vist ikke nægtes, at Lykken gjorde ham overmodig til en Tid. En Samtidig kalder ham »Ein Man von sonderbahrer Capacität« og naar denne tilføjer »und so sich in Schweden sehr beliebt gemacht hatte«⁶⁾, da stemmer dette overens med, hvad Monrad fortæller om hans Forekommenhed og Hjertens Godhed, hans mageløse Godgjørenhed mod Fattige;

¹⁾ Ny kgl. Saml. 386 b^p fol.

²⁾ Till. til at Luxdorpha Lig maa om Aftenen hensættes og at Sangklokkerne maa lade sig høre to Timer over den ordinaire Tid. Sjøll. Reg. 10. Jan. 1699.

³⁾ Ny kgl. Saml. 1340 c. fol. — Hofman, Danske Adelsmænd, III, 153.

⁴⁾ Ny kgl. Saml. 386 b^p fol. Till. til, at hun maa begraves om Aftenen og at Sangklokkerne maa lyde to Timer over den ordinaire Tid, Sjøll. Reg. 2. Marts 1713.

⁵⁾ Se Slægttavlen.

⁶⁾ Lauerentzen, Tage-Register, S. 355.

»I skal ikke drive de Fattige af min Gaard« hørte man ham ofte sige; Monrad priser hans sande Christendom og Gudsfrygt og omtaler med Vemod de mange lykkelige Aar, han havde været i Luxdorps Hus, saa det er ikke saa underligt, at han opbyder hele sin Phantasi i disse Linier:

Thi skal før Øresund paa Dofvre-Fielder spille,
 Og Fille-Fielden før i Belthet sig omdrille,
 Før skal den store Hval i Granne-Toppen staa,
 Før Salig Luxdorps Navn skal af min Minde gaa.

Mod sit Barndoms- og Ungdomshjem Herlufsholm viste han sin Taknemlighed, idet han eftergav Stiftelsen en betydelig Sum Penge, den skyldte hans Fader, mod at der i Skolen skulde oprettes to Fripladser med hans Navn, til hvilke han og hans Arvinger skulde have Besættelsesretten¹⁾; Udøvelsen af denne Rettighed er imidlertid forlængst ophørt og Navnet glemt paa Herlufsholm, hvor det maaske kunde fortjene at opfriskes i Lighed med, hvad der er sket med de to af Biskop Resen stiftede Grøtistpladser, der atter have faaet Stifterens Navn.

Af Luxdorph og Jytte Bering findes Portraiter paa Rosenborg. Af Luxdorph haves desuden et sjældent Kobberstik, der ovenpaa et stort Epitaphium viser en lille Portraitbuste²⁾. Endelig haves paa Stamhuset Erholm en fint udskaaen Portraitmedaillon af Luxdorph (3" i Diameter) i Elphenben; en høj Pande, let kroget Næse, en characteristisk Mund og Hage er det i Øjne faldende ved det kloge Ansigt, der springer frem under en vældig Allongeparyk; det har Omskriften: BOLLE. LUXDORPH. S. R. M. D. & N. IN. SUEC. ABL. EXTR.; da han ikke har Dannebørgsordenen paa Billedet, maa dette altsaa være udført mellem 1692 og 95.³⁾

¹⁾ Melchior og Leth, Efterr. om Herlufsholm, S. 72. Nova lit. Maris Balthici. Sept. 1699, S. 40. 45.

²⁾ Et Exemplar i Müllers Pinacothek paa det kgl. Bibl., se Strunks Saml. til et Portraitcatalog. Nr. 1713.

³⁾ Hvorledes dette Portrait er kommet til Erholm, lader sig næppe afgjøre; maaske skriver det sig fra David Monrad, hvis Moder, Elisabeth Monrad, var Søster til den første Besidder af Stamhuset, Kammerjunker Cederfeld de Simonsens Tipoldemoder, Anna Monrad. Se Giessing III, 198–204, Familien Monrads Slægtregister.

Gravskrifter fra Akers Kirke.

Meddelte og ledsagede med Anmærkninger af H. J. Huitfeldt.

Da en gennemgribende Restauration af Akers Kirke ved Christiania (nu Gamle Akers Kirke i Christiania) i Aaret 1852 skulde paabegyndes, blev Ligkjæderen om Sommeren gjort ryddelig og de der bisatte Lig begravede paa Kirkegaarden. Formentlig efter Rigsarchivar Langes Foranstaltning bleve imidlertid de paa Kisterne fæstede Indskrifter og Vaabener forinden aftagne og indsendte til Bevaring i Rigsarchivet. De fleste af de ældre Inscriptioner ere graverede paa Messingplader og kunne endnu ret vel læses, medens de yngre Plader af Jernblik næsten ganske ere gennemrustede, saa at Bogstaverne ere forsvundne. Nedenfor meddeles, hvad der for Tiden kan læses af disse Indskrifter, der mest angaa Personer af Militaeretaten og Overhofretten samt nogle betydeligere Jordegodseiere i Akers Sogn, hvilke alle ere begravne der i forrige Aarhundrede. Inscriptionernes Orthographi er uforandret beholdt. Med Cursiv ere de Ord gjengivne, som paa Pladerne ere skrevne med lutter Uncialer, og ved de lodrette Streger er Lapidarstilens Linieinddeling betegnet.

1) Her Hviler | Salig udi Herren | Welædle og Welbyrdige | *Christian Braunman*¹⁾ | Fordum | Deris Kongelig Mayt. Iustitz Raad | Assessor udi Ober Hofretten | Og Laugmand | Over Christiansand og Agdesidens | Laugdømme | Fød udi Christiania den 5te Iulij | Anno Christi 1657. | Død Sammesteds den 5 Maj | Anno 1729. |

¹⁾ Han var en Søn af Zahlcommissair og Proviantforvalter Dominicus B. Ved Angivelsen til Parykskatten i 1711 opgiver C. Braunman at have 3 Sonner og 2 Døtre, de sidste da 6 og 2¹/₂ Aar gamle. 1747 nævnes disse Børn saaledes: 1) Christian Br., da død, efterladende Enke Catharina Krefting; 2) Cancelliraad (senere Justitsraad) og Sorenskriver i Mosse Sorenskriveri Paul Br. († 1757), boende paa Gibsund i Rygge; det var vistnok hans Enke, der døde paa Moss 3 Januar 1793; 3) Jens Br. levede 1747; 4) Eleonora Br., der var død 1747 og havde været gift med Justitsraad og Amtmand i Buskeruds Amt Just Must; 5) Sophia Catharina Br., der 1747 var i Ægteskab med Johan Hermansen Krefting. (Samlingen »Personalia« i Norske Rigsarchiv.)

2) Her Hviler | Welædle og Welbyrdige | Frue *Anna Maria* Iens Daatter | *Brode*¹⁾ | Iustitz Raad og Laugmand over Christian-sand | og Agdesiden | Christian Braunmans | Aller Kiæreste Hu-strue | Som er Fød udi Christiania den 29 December | Aar 1672 | Gift den 4de Martij 1696 | Og | Død den 26 November 1726 | Udi Hendis Alders | 54de Aar. |

3) Her under Hviler | *Marice Sophice* (sic) *Braunman*²⁾ | af-gangne General Maior Peter Jacob Wilsters | Encke frue | Fød udi Christiania den 11de November | Aar 1662 | Død Samstedes den 9de Julij | Aar 1744 | udi hendis alders 81de aar 7 Maaneder | og 28^{vr} Dage. |

4) Her Hviler | Tomfru *Sophia Amalia* | *Braunman*³⁾ | Fød udi Christiania d. 17 Decembe^r | 1664 | og død Samstedes den 28 Novemb^r | 1711. |

5) Her under hviler | nu Salig | Høyædle og Welbaarne H^r Obrister | *Iohan Hendrich Garman*⁴⁾ | Døde d: 10 Augustij 1748 | udi sit Alders 83 Aar. |

6) Her Hviler udi disse Fiele | Sal: Frue. | *Anne Chathrine Tollers*⁵⁾ | Beene. | Anno 1720. |

¹⁾ Jens Jenssøns og Eleonora Lydersdatters Barn *Anna Maria* døbes i Christiania 5 Januar 1673 (Chra. Ministerialbog i N. Rigsarchiv).

²⁾ Søster af No. 1 ovenfor og No. 4 nedenfor. *Maria Sophia Br.* blev 29 Decbr. 1684 troløvet med Captain P. J. Wilster og senere (1685?) viet til ham i sin Faders Hus (Akers Ministerialbog i N. Rigsarchiv). Han døde 1725 i Hamburg uden Tjeneste efter at have været Generalmajor og Oberst af Artilleriet i Norge, Commandant først i Frederikstad (i Norge) og senere i Glückstadt. De havde 8 Sønner, hvoraf 4 i udenrigsk Krigstjeneste, og 4 Døtre. Se forresten Norske Saml. (in 8vo) II. S. 92, 120 f. 130.

³⁾ Søster af No. 1 og No. 3 ovenfor. En tredje Søster, *Catharina Braunman* (f. 1⁵/7 1659 † 2⁹/11 1742), blev 1⁹/8 1679 gift med Paul Pedersen Vogt, Commerceraad, Proviant-, Ammunitions- og Materialforvalter paa Akershus, f. i Sønderborg 2⁹/11 1646 † i Christiania 3/7 1708, fra hvilket Ægtepar den endnu levende, udbredte Familie Vogt cognatisk nedstammer.

⁴⁾ Om ham se N. Saml. (in 8vo) I og II Reg. samt B. Moe, Actstykker t. Fr. 4s Krigshist. p. 259, 266, 292, 367, 374, 393, 405, hvorefter han først var Chef for det Vesterlenske Inf. Reg. og siden for det Akershusiske. Han var vistnok en Søn af Stiftskriver Johan Garman (begr. ved Akers Kirke 2 April 1673) og Margrete Jespersdatter, der siden blev gift med Etatsraad og Justitiarius i Overhofretten Christian Lund († i Juni 1691). J. H. G. boede paa Hovind i Aker og eiede en Gaard i Christiania samt et betydeligt Jordegods.

⁵⁾ Hun var en Datter af Assistentraad og Assessor i Overhofretten Nils Toller og Kirsten Andersdatter Tonsberg og var gift 1) Hans Ernst

7) Her Under Huiler | *Anne Iohans Dr Matfeldt* | Welædle H^r Ritmeister *Treiblers* | . . . Frue¹⁾ | (Resten mangler.)

8) Herunder giemmes | de jordiske Levninger | af | den i Livet forudm høvvelbaarne Herre | Herr Iohan Fridrik von Restorph²⁾ | Deres Kongelige Majestæts til Dan^z og Norge p. p. | høvvelbestalter General Major af Infanteriet | og Obriste over det 2^{det} Aggershuusiske | Infanterie Regiment | fød i Mecklenburg | d: 7de Maii 1701. | død i Christiania | d: 30^e Junii 1761. | han var | Venlig og Kiæk | ydmyg og Ædelmodig | en elskværdig Krigsmand | fuld af Menniske-Kiærlighed | æret af mange | elsket af fleere | savnet af alle | men mest af mig | *Rafn*.³⁾ |

9) Her Under | Sig | Huiler | Den Welædle og Velbaarne Ernst Bogislaus von | Waldau.⁴⁾ Arf Herre til Beersteen og Beerfellit udi Preutz Pomer | Kong^{l^{ig}}: May^{l^{ig}}: til Danmark og Norge Welbestalter Obriste Lieutenant | til fods, og Commendant paa Aggershuus Slot, sampt underliggende | Fæstning og Bye Christianiæ | Fød Høyadelig baade paa Fæderne og Møderne Anno 1659 paa forermeldte | Hans Fæderne Arvelig Herre Sæde. Opfød Høyadelig, Ophøyet Sig Mandelig | af under op fra Sit Alders 17de Aar, i

v. Tritzschler til Thom, commanderende General i Norge, R. af Dbr. († 1718), der først var gift med Margrete (Tønnesdatter) Huitfeldt († 1638); 2) Oberst J. H. Garman. Hendes Lig blev 29 Juni 1720 nedsat i Kjælderen i Christiania Kirke i Egekiste og senere flyttet til Akers Kirke. (Jfr. N. Saml. in 8vo II. S. 122.)

¹⁾ Se N. Saml. (in 8vo) II. S. 116 og 135. I Novbr. 1704 blev der holdt Skifte efter Ritmester Johan Georg T.s Frue (formentlig den her begravne), der efterlod Søner og Døtre. 1706 indgik han nyt Ægteskab med Sophia Nilsdatter Sverdrup. 1712 sluttedes Skiftet efter Ritmester T., der boede paa Gaarden Holmen i Aker. (Jfr. N. Nicolaysen, N. Stiftelser III, S. 1049).

²⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser 9/7 1761 en Indtægt af 10 Rdl. i Anledning af Generalmajor R.s Begravelse. — Han blev 25 Mai 1754 Oberst ved 2^{det} eller østre Akershusiske nat. Inf. Reg. og fik Titel af Generalmajor af Infanteriet 31 Marts 1759. — Under Indskriften staar Restorffs Vaaben omtrent som i D. Adelslexicon, kun at Enhjørningen vender til den modsatte Side; paa Hjelmene en opstigende halv Mand, der holder en Krands ud mod den fra den modsatte Side opspringende Enhjørning. Jfr. (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 136.

³⁾ Christopher Rafn blev 11/6 1744 Regimentskvartermester og Auditeur ved 2^{det} Akershusiske Inf. Reg. og erholdt 16/6 1755 Capitains Charakter.

⁴⁾ Se Norske Saml. (in 8vo) II. S. 118 og 138. Til dennes Kiste har vistnok ogsaa hørt et nu løstliggende Vaabenskjold, der viser det Waldauske Vaaben saaledes, som det findes tegnet i Dan. Adelslex.

mange Krigs blodige Attaqver, | Avangeret alle Charger igiennem
til Commendant paa Aggerhuus. etc. | Død Høyst Salig 1709.

En Christens Liv det er ved Christi Naade trifuis.

En baade Døden er naar Siælen Christo gifvis.

Saa var vor Waldous Lif. Hand Død, dog lever Riig

I Gud, Huor Siælen er. Her huiler kun Hans Lijg.

10) Hier unter Ruhet | nunmehr Selig | *Frau General Ma-
iorin | Anna de Bertouchin*¹⁾ | Geböhren d. 17 April 1675 | Ge-
storben d. 30 April 1735 | Ps. 42 V. 12 | Was betrübst du dich
meine Seele und bist so | unruhig in mir? hare auf Gott, denn
ich werde | ihm noch danchen, das er meines Angesichtes | hulffe
und mein Gott ist. |

11) Fyrige Ævner, | Udviklede i Musernes velgiørende Skiød, |
danner Duelighed. | Understøttes den av redelig Nidkierhed, bildes
den Retskafne; | Han sin Konges troe Tiener | Og Statens patriotiske
Medborger. | Lige frem paa Fortienesters Trappe stiger Han til
Ærens Tempel, | planter der sit Navn, prydet med ævig-Grøndt, |
Ved Siden af Ahners Avmindelse. | Hans Rygte Blomstrer, naar
disses stolte Marmor forfalder; | Han bliver et lærerigt Exempel,
endog for U-Fødde. | * * * | Modne Insigter, redelig og utrættet
Flid | Førte fra det underste Triin den 24de Octob^r 1751 | Grade-
viis frem til den 6te Decemb^r 1770 | Høyædle og Velbyrdige | H^r
Premier Major, og Provincial Commissaire | samt høyst-comman-
derende Artillerie Officier i Norge: | H^r *Polycarpus Chrysostomus*
von *Beuvius*²⁾ | Fød i Preussen d: 23 Marty 1720 | Æfter-Mæled

¹⁾ Hendes Mand var Georg de Bertouch, der $\frac{2}{9}$ 1719 blev Commandant paa Akershuus, og som i Moes Actstykker t. Fr. 4.s Krigshistorie p. 258 nævnes som Oberst og Generalkrigscommissair. Han døde som Generallieutenant i Christiania $\frac{14}{6}$ 1743 og var født i Ostheim i Francken $\frac{10}{6}$ 1668, se H. Borchs Gravskrifter over en Del afdøde Venner. Chra. 1751. 4. No. XXVII, hvor ogsaa hans Symbolum og en af ham forfattet Arie findes aftrykt. — Paa samme Kiste har vistnok staaet et løstliggende Vaaben med en paa Bagbenene staaende Bjørn, hvilket Vaaben brugtes af Generallieut. G. de Bertouch.

²⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser $\frac{2}{9}$ 1775 en Indtægt af 6 Rdl. for Artillerimajor P. C. v. Beuvius's og Frøken D. D. v. Biørnsées Copulation. — Ligesaa $\frac{30}{10}$ 1775 10 Rdl. for hans Begravelse ved Akers Kirke uden Skolens Sang. — I Februar 1776 affandt Enken sig — gennem Magistraten i Christiania og Magistraten i Berlin — med Mandens Arvinger i Preussen ved at udbetale dem 20 Rdl. i Henhold til Bestemmelserne i det mellem Ægtefællerne oprettede Testamente. Hun var en Datter af Generalmajor Jonas Bjørnsee, Commandant paa Akershus (f. $\frac{20}{6}$ 1682 + $\frac{1}{10}$ 1760), hvis Grav-

fortæller Hans Fortienester: | De ere ophøiede over hykkelsk Roes. | Hvor smerteligt da for den dybsørgende | Frue Detlevine Dorthea de Biørnsee | ikkun at eje Saadan Mage | fra den 3 Septemb^r til den 22de Octob^r 1775? | Da han efter haard Kamp med Smerter | Sejerig indgik til uforgiængelig Belønning. | * * * | Læsere! | Ikke Mausoleer men Eftermæled ærer. |

D- - - n. |

12) Her under hviler | En Norsk Adelsmand. | Høyædle og Velbaarne | Doctor Iuris | Herr Isaac Andreas Cold: | Deres Kongl: Majestæts Etats Raad | Og Iustitiarius i Oberhoff Retten i Norge. | Fød paa Hejde Præstegaard i Smaalændene | den 6te Decemb^r 1718. | Død i Christiania den 13de April 1761 | Var gift først med | Catharina Elisabeth Nissen. | derefter med | Magdalena Thestrup. | og tilsidst med | Anna Sophia Baar.¹⁾ | — Han dømte som den der elskede Rett. | — Han levede som den der attraar Livet. | Han døde som den der elskede Døden. |

13) Læser, | Her Seer du Ungdommens Morgenrøde | Forvunklet Gie(t)ninger bygte paa | haabefulde Forventninger | Forvandlet til Støv | Ligesom de Iordiske Levninger av Welb^r Herr | Iohan Cold²⁾ | Primier Lieutenant ved det Nordenfieldske gevorbene | Infanterie Regimente | Fød udi Bergstaden Kongsberg den 7de May 1744 | Av Sogne Præsten Vel lærde og Velærværdige | H^r

skrift findes i C. B. Tullins samtlige Skrifter I. S. 300 f. og i Utrykte Breve fra C. B. Tullin (ved O. Gr. Lundh og H. J. Huitfeldt) S. 12 f. (Sep. Afr. af Illustr. Nyhedsbl. 1861). Under Gravskriften staar Beuvius's Vaaben, en Due med en Oliegren i Næbbet i Skjoldet og paa Hjelmen.

¹⁾ Anna Sophia Baar var. ifølge Justitiarius J. Chr. Bergs Optegnelser, Datter af Etatsraad Jens B. og blev siden gift med Justitsraad og Justitiarius i Overhofretten Hannibal de Stockfleth. — Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ved ^{24/10} 1759 og ^{12/10} 1760 en Indtægt af 2 Rdlr. i Anledning af Etatsraad Colds Barns Begravelse. — Ligesaa 10 Rdlr. ^{12/10} 1761 for hans egen Begravelse. — Om ham kan eftersees Worms Lexicon ov. lærde Mænd I og III, Nyerups og Krafts Literaturlex., Utrykte Breve fra Chr. Br. Tullin (ved O. Gr. Lundh og H. J. Huitfeldt) S. 18 (Sep. Afr. af Illustr. Nyhedsblad 1861) samt (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 136. — Under Indskriften staar Vaabenet med Troldhovedet (D. Adelslex. Kold No. 1), som ingen Hjemmel har i ældre Sigiller men kun i yngre Slægtebøger. Om Adelskabets Tvivlsomhed kan forøvrigt sees N. Saml. (in 8vo) II. S. 131.

²⁾ Se Danske Adelsmagazin I. p. 45, Lengnicks Stamtavle over Familien Cold, Hesselbergs Beskr. over Strømsø, S. 142, Kirkehist. Saml. 3 R. 2 B. S. 641—51, hvor der i de første Linier skal læses Tosnæs og Tose for Fosnæs og Fosn. — Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ^{9/10} 1772 4 Rdlrs. Indtægt for hans Begravelse. — Moderen var fød i Roskilde ^{12/10} 1720, gift ^{1/10} 1743 og døde ^{22/10} 1793 (Chra. Intell.-Sedler 1793 No. 12).

Peter Hinrich Cold | og Hans dobbelt Saarede Moder | Helene Catharina Paulin | Kom Ved døden fra den sidste til den Første d: 22 Feb^r 1772 | Han saae Sin Fader hos aandernes Fader | Han Vandt den Krone Som Troens Helte tilkommer. | Hans Moder Savnede i Ham | En trofast Stytte og Lydig Søn | Hans Venner en oprigtig og ivrig Ven | Hans Fædreneland en Værdig | og haabefuld Soldat | See Min Læser | Alt dettte gjorde Døden til intet | I mindre end Elleve Dage. |

14)

(Øverst staaer et Billede af Themis.)

Her under hviler | Høyædle og Velbyrdig | *Jonas Ramus*¹⁾ | Kongl: Mayestæts Iustit(!)-Raad | og Iustitiarius i den Kongelig Oberhoff-Rett. | Fød den 7de Augusti 1718 | Faderen | Herr Christian Melchiorson Ramus | Biskop over Fyens Stift. | Moderen | Frue Elisabeth, Jacob Nielsens | Forsynet Foreenede Ham | den 12 Iulii 1752 | Med sin Efterladte høyst bedrøvede Hustrøe | Frue Mægtele Dorothea Sechman | I det fornøveligste Aegteskab | I 47 Aar og 21 Dage | Laanede Gud Verden Ham | Nu Hand tog Sit Laan tilbage | den 28 Augusti 1765. | Da Savner Ved Hans Død | Landet en Retsindig Embeds Mand | Videnskaberne en Skiønsom Elskere | De Efterladte den Kiærligste-Mand | og Fortroeligste Ven | Hand Selv alleene Vandt det | Hand eene eftertragtede | En Naade-Plads | I det Evige | og | Uforgiængelige Rige. |

15) Ps: 92 W. 13. | Den Retferdige skal grønnes | Som et Palmetræ. | Her under hviler | til | De Troendes Salige Opstandelse | den i Livet | Høi-Welbaarne Herre | Her *Andreas Lachman*²⁾ | Deris Kongl: Majt^s Høistbetrode Etas Iustice Cancellie og Assistance Raad | Samt Laugman over den Oplandsche Laugstoel | Hans | Ior-

¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser $\frac{3}{4}$ 1765 en Indtægt af 13 Rdl. 1 Mk. 8 Sk. i Anledning af hans Begravelse. — Om ham findes Efterretning i Giessings Jubellærere I. S. 520 (Stamtavlen) og II. 1. S. 260, Utrykte Breve fra Chr. Br. Tullin (ved O. Gr. Lundh og H. J. Huitfeldt) S. 19—20 (Sep. Aftr. af Illustr. Nyhedsbl. 1861) samt i (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 142. Under Indskriften staaer det Vaaben, der førtes af den adelige Familie Gren i Baahus Len, til hvilken f. Ex. den Norske Kantsler Anders Gren († 1614) hørte, nemlig en Hjort i Skjoldet og en halv Hjort paa Hjelman, hvilket Vaaben vel kun er optaget paa Grund af Navnligheden, da Familien Ramus ellers ikke vides at have prætenderet Adelskab.

²⁾ Han var en Søn af Tolderen i Drammen Heinrich Lachmann († 1706), der skal have været af en Tydsk adelig men i Danmark vistnok aldrig naturaliseret Familie; Moderen Dorothea († 1740) var en Datter af Assessor i Overhofretten Anders Simonsen (cfr. N. Nicolaysen, Norske Stiftelser III.

dische Lefninger | Han skuede denne Verdens Lys den 22 Novemb^r 1685 paa Strømsøe Tolbod | og | Døde Salig udi Herren d: 21 Octb^r 1752 paa Grefsen udi Aggers Sogn. | udi Hans Alders 67de Aar. | Til velfortient Æreminde ere disse faa Linier tegnede af en Sørge- | -Huusets nær | Mødsørgende Wen.¹⁾ |

Her staar en Nordens Erilig Mand
 Nedlagt i muld med Ære.
 Hand trende Kongers Yndest fand
 Som sømed' Ham at bære.
 For Kongen tro, for Landet god
 Som nogenstæds kand findes
 Han var saa Redeligt et blod,
 Ei bedre vi nu mindes.
 I Dommer Sæde, naar Han Sad
 Og skulde Retten pleje,
 Da Ret og Skiel de fultes ad
 Han vidste ei at Skeie,
 Ti Visdom og Retsindighed
 De stedse førde Ordet
 Saa Falsched maatte krybe ned
 Og Ligge under bordet.

Ia Fæle avind self Hans Roes
 Hvor gierne den end vilde
 Kand ei fordølge, men maa hos
 Hans Grav sit forset spille,
 Altsaa skal du i hvermands hue,
 Til Aae lær af at Rinde
 Staa tegnet, ia. Velsignet Du
 I alles vores Minde.
 Far derfor, ja far Ævig Vel
 I Himlens Søde Gjemme
 Du Himmel elskte Erilig Siæl

S. 963). Han blev første Gang gift i Christiania 9/4 1715 med Christiane Munk († 1725), en Datter af Biskoppen sammesteds Hans M., med hvem han havde to Døtre (se Lengnicks Stamtavle over Hans Munks Descendenter); anden Gang med nedennævnte Else Huitfeldt. Jfr. (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 117.

¹⁾ De to udhævede Bogstaver betegne Forfatterens Navn, uden Tvivl Morten Wendelboe, Sogneprest til Rygge, der 1745 blev gift med A. Lachmanns Datter af første Ægteskab Henriikka L.

Ieg aldrig skal forglemme
 Din Godhed, som du stedse mig
 I Mange Mange Maade
 Beviist har. Himlen Lønne dig
 Med Evig Himel Baade.

Ps: 5. W. 13. | Du Herre skal Velsigne en Retfærdig | Du skal
 Krone ham med Naade | Som med et Skiold. |

16)

Grafskrift.

Stat stille, Ven her at beskue
 Iustitz Raad *Lachmans* anden Frue
 Fru *Else Hvitfeldt*¹⁾ i sin Grav.
 Hun levde vel, og døde Salig;
 Hun trøstes der, skjønt her Utalig
 Udøses Graad af Sorgens Hav.
 Sex Efterladte Børn nu græder,
 Med Faderen; Gud Toe alt glæder
 Med Moderen i Himlens Sal.
 Enhver nok veed med Roes, at siige
 Hun var en Moder, af hvis Liige
 Mand ikke mange finde skal.
 Græd dog ei meer for Herrens Gierning!
 Hand Kaster Selv vor Løkkes Tærning,
 Og drager Dødsens Fange-Garn.
 Gud Eders Wen er altid hiemme,
 Hand som en Fader ei kand glemme,
 Sit diende og spæde Barn.

Fød paa Tronstadgaard den 26 Febr 1703 | Død paa Grefsen
 den 22 Martj 1743.

17) Herunder hviler | Den i Livet | og | Nu i Døden Salige |
 Höy Edle og Welbyrdige | Michael Wilhelm von Sundt,²⁾ |

¹⁾ Hun var en Datter af Commandeur Iver Huitfeldt til Thronstad paa Hudrum († 1710) og Kirsten Røyem († 1750) og blev gift paa Hudrum ^{30/1} 1731 med ovennævnte Andreas Lachmann. De hende overlevende 6 Børn vare 3 Sønner og 3 Døtre. Gravskriften er uden Tvivl forfattet af hendes Broder Etatsraad og Lagmand Claus Huitfeldt til Thronstad († 1749), der gav sig noget af med Poesi.

²⁾ Af Christiania Latinskoles Accidentsprotokol sees, at Skolen den 7de Aug. 1759 af Capitain Sundts Copulation har havt en Indtægt af 6 Rdlr. At disse Sportler ere erlagte mere end en Maaned for Giftermaalet, lader sig maaske forklare derved, at dette oprindeligt har været bestemt til at holdes tidligere, end Tilfældet siden blev; Udsættelsen kan let tænkes at være forårsaget ved Sundts Sygdom, der strax efter Brylluppet endte hans Liv. — Han var født 12 Juni

Kongel. Majst^e Welbestalter Capitæin af Fortificationen | som er fød
dend (her staaer Runn aabent) | Kam (sic) i Ægteskab förstegang med Wel-
baarne Fröken | Christina Lackmands den 20 Septr 1757, | Som
ved Een Salig Död blev hanem fratagen den 14 Decembr: 1758, |
efterladende sig een Søn, | Indtraade udi det andet Ægteskab
med Welbaarne Fröken | Anna Chatrina Petersens den 12 Octobr:
1759, | og efter 7 Dages Ægteskab, gik udaf det timelige den 19
Octobr: 1759, | Mens taler dog uden mæle, | til sin höyst bedrövede
efterladte Mage | og lieden Sön | Saaledes, |

Anna du dig ey maae Klage,
For mig döden Feldet har;
Ieg har nu langt bedre dage,
End da ieg i verden var.
Nu skal sygdom mig ey Kue;
Nu Kand ieg min Iesum skue;
Her skal ingen Sorg mig kleme
Ingen tiid mig giöres lang.
Her med Liflig Engle Stemē
Ieg nu siunger Lametz Sang
Ia min glæde har ey lige
Ingen Mund Kand den udsige.
Saa vil Ieg dig da befale
Med din Faderlöse Sön
Til Gud, som Eder kan husvale,
Og bäst hörer Eders bön,
Sög til ham som Man og Fader,
Han da Eder ey forlader.

18) Hvilken Storm i et Øyeblik! | Livets hav er som Ver-
dens | Orcaner følger paa havblikker | Haabet selv giör misviisning
paa Livets farvand | og Havnen truer ogsaa med Skibbrud | det

1729 og var en Søn af den som Generallieutenant, R. af Dbr. m. m. i 1753
afdøde Michael Sundt, adlet 28 Novbr. 1733, og dennes anden Hustru
Dorothea Sophia Tuchsén. Hans i Gravskriften omtalte eneste Søn, Mi-
chael Andreas S., døde 1816 som Oberstlieutenant. M. W. Sundts anden
Hustru, Anna Catharina Petersén, var en Datter af Stiftamtmand Chri-
stian Petersén († 1775) og Anna Larsdatter (Ramus), der var en Datter-
datter af Anna Kolbjørnsdatter. (Se Giessings Jubellærere III. S. 512, Stamtavlen;
B. Moes Actstykker til Fred. 4.s Krigshist. S. 23; Fru Dunker, Gamle Dage S.
63 f., 242, 390, 402.) — Under Indskriften staaer Sundts Vaaben som i D.
Adelslex. kun med nogen Forskjel i Hovedbedækningen for Manden paa Hjelmen.

beviiser levningerne som hviler her. | af den i Livet | Höyædle og
 Velbaarne Frue | Kirstine Lachman¹⁾ | fød d: 22 Nov. 1736. |
 foreenet i Ægteskab | d: 23 Septembr. 1757. | med | Velædle
 og Velbr: Michael Wilhelm Sundt. | deres Kongl: Majest:
 Ober-Conducteur ved den Norske fortification | og Capitain ved
 Infanteriet. | Hun overvandt Døden | da Hun Kiempede med den
 for at Vinde Livet | til sin förste og eeneste Sön | d: 1. Decembr:
 1758. | men faldt uden for Vallpladsen | 13ten Dage efter Sejeren |
 midt i Haabets Triumph-Sang | Venlighed og Sagtmodighed | From-
 hed og Kierlighed | med eet ord | alle Dyder | Sukkede ved dette
 fald | O hvorfor aad du Eva. |

19) Her giemtes | det Forgiængelige | af | Fröken | *Henriette
 Christine Lachmann* | Föd d: 4te November 1769, | Som levede
 til Glæde for sine Forældre | Conferenceraad Hendrich Lachmann²⁾ |
 og | Magdalene Schnell, |

der vidne her med Ström af Taarer
 om Savnet af sin Alders Tröst.

Den Gud der gav det Bud os saarer,
 mildt skienkte Hende Livets Höst
 den 14de January 1794.

20) Her Indlagt hviler | den | her i Livet | og | nu hos Gud i
 Döden | Sal: Fröken | Dorothea Sophia Petersen³⁾ | fød d. 29
 Octob: 1750 | og | död d. 5 January 1760.

Grav-Skrift.

Mine Dage snart sig end(t)e

Ieg var her kuns gandske kort

I min Ungdom Gud mig sendte

Bud ieg skulle vandre Bort

¹⁾ Gravskriften er forfattet af den bekjendte Digter Christian Braunmann Tullin, se hans samtl. Skrifter I, 287—88. — Hun var en Datter af ovennævnte Etatsraad Andreas L. og Else Huitfeldt. Under Indskriften staa Sundts og Lachmanns Vaabener uden Hjelmtegn under en Krone; det sidste adskiller sig fra Tegningen i D. Adelslex. deri, at Vildmanden holder Kollen over Nakken og ikke over Hovedet. Jfr. ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 132.

²⁾ Han var en Helbroder af den nysnævnte Kirstine Lachmann, der var gift med Capitain M. W. Sundt. Se forøvrigt om Familien Fru Dunker, Gamle Dage S. 351—57.

³⁾ Hun var uden al Tvivl en Datter af Stiftamtmand i Bergen Christian Petersen og Anna Colbjürnsdatters Datterdatter Anna Larsdatter (Ramus). Se Moe, Actstykker t. Fr. 4s Krigshistorie, p. 23. Hun findes dog ikke paa Stamtavlen i Giessings Jubell. III S. 312. — Hun er formodentlig död hos sin Søster Fru Sundt. (Se No. 17 ovenfor.)

Mig min siælis Brudgom kaldte
 Kom min venniste følg med
 Ieg din skyld og giæld Betalte
 Kom til ævig fryd og fred
 Faders Suk og Moders Klage
 Ingenlunde kunde mig
 Holde Eet Minut tilbage
 Intet uden Himmerig
 Stoed mig udi Hue og Sinde
 Ærens Krone Lamets Dragt
 Var mig lovet der at finde
 Med min Gud i Daabens Pagt
 Lad kuns Ormene Bedekke
 Her mit usle Kiöd og Been
 Gud skal det igien opvekke
 Heel forklaret Engle reen
 Ieg skal nu ey meere Græde
 Og udöse Øyne Vand
 Ieg har nu saa stor en Glæde
 At den ey udsiges kand.

21) Proviant Forvalter P: Wislöffs | Daatter | Margrette
 Sophia | Wislöff | Föd i Kiöbenhafn d. 1 Sep^{br} | 1719 | Og döde
 i Christiania | Den 26 Nov^{br} 1721 | Hendis Alder er 2 Aar | 1
 Maaned 26 Dage. |

Ieg var min faders tids Fordrif
 Min moders Lyst og Glæde
 Gud Tog mig til et bedre Lif
 der for Skal de ej Græde
 Iblant Guds Engle nu ieg er
 I Ævig fryd og Glæde
 Vi Samlis Skal Tilsåmen der
 For Iesu Throne og sæde.

22) Her inde | Giemis | det | Tilbage blevne | af | Den i li-
 vet | og | nu i Döden | Höyædle og Velbaarne Frue | George
 Catharina Reichvin¹⁾ | Föd Anno 1687 den 9 Martj. Indtraad

¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ved ¹⁸/₃ 1760 en Indtægt af
 10 Rdlr. i Anledning af Fru Möllerups Begravelse. Hun var en Datter af
 Oberst Georg Reichwein, Commandant paa Kongsvinger. Hendes Mand
 Oberstlieutenant Hans Bugge M. ved det nordenfjeldske Dragonregiment,

i Ægteskab | 1718 med Høyædle og Velbaarne Hr Obrist | Leutenant Hans Buge Möller up ved Dragonerne | i hvilken Ægtestand hun levede intil 1749 den 1 Febrj: da | det behagede Gud at forandre hendes Ægtestand til Enkestand. | og i samme har henlevet sin Tiid indtil det Atter behagede Gud at forandre hendes Enke-Stand til | Engle-Stand ved at have forfløttet hende fra det Jordi- | ske til det Himelske, som skede ved en salig Död 1760 d: 31 Ian: |

Grav-Skrift.

Sov Salig Siæl Sov Söt udi dit Sove Kammer
 Der hviler du nu vel, du sikker er og frie
 Du föler nu ej meer til Uroe Sorg og Iammer
 Den Gud du elskte hand og trolig stod dig bie
 Hand elskte dig igien, derfor hand bort fra möye
 Dig tog, din Siæl den (der?) var ham dyrebar og kier
 Ved Troen för, nu ved beskuelsen for Öye
 Hand (Ham?) har, da du (nu) höy- og him(el)salig er.

23) Det, som maatte saaes i Skröbelighed, | Men skal staa op i Kraft, | giemmes her, | nemlig | de Iordiske Levninger af | Den i Liv(et Høy-)Velbaarne og nu hos Gud salige | Hr General Ma(jor og D)eputeret i det Norske Krigs Directorio | *Peter Deichman*¹⁾ | Hvis

boende paa Kjonerud paa Hedemarken, var en Søn af Oberst Nicolas M., Commandant paa Kongsvinger († 1700) og dennes anden Hustru Helvig Bugge, der døde i Novbr. 1747 paa Fladoen i Hammers Sogn i Bergens Stift. Oberstlieut. Møllerup, hvis Dødsdag i Gravskriften maa være urigtigt angiven, eftersom han i Stange Ministerialbog angives begravet 28 Januar, efterlod ingen Børn men mange Søkende, hvoraf flere vare Officerer. Jfr. ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 133.

¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ¹⁷/₁₀ 1766 en Indtægt af 10 Rdl. i Anledning af hans Begravelse. — Han var en Søn af Biskop Bartholomæus Deichman i Christiania († 1731), der opnaaede Raagadelskab, og Else Rosenmeyer († 1745); jfr. Giessings Jubellærere II. 1. S. 234, Stamtavlen; B. Moe, Tidsskr. f. d. norske Personalhist. Ny Række S. 169. Hans Hustru Anna Grøn blev døbt i Christiania 4 Octbr. 1707 og var Datter af Thøger Eriksen G., Kjøbmand i Christiania, og Margrete Mogensdatter, over hvilken sidste Biskop Deichman 31 Marts 1717 holdt en Ligprædiken, som er trykt 1719 i Kjøbenhavn, og hvorom Professor J. Wilse (Reiseiagttagelser I. S. 174) har bevaret en Anecdote, der dog neppe bør tages ganske bogstavelig, da han ikke synes at kjende Ligprædikenernes sædvanlige »Udvidelse til Trykken«, ligesom han ogsaa feilagtig angiver, at den er holdt over Manden istedenfor Konen, samt at den udgjør 419 Foliosider foruden Fortalen, hvilket skal være med denne. — Under Indskriften staar det Deichmanske Vaaben, som er et efter Længden delt Skjold, hvis første Halvdel er blaa med en gylden Lilie,

Födsels Dag | var d: 29 September i A° 1703 | Hans Bryllups Dag, | var d: 3 Februarii A° 1730, | Da han indtrædde i Ægtestanden med hans Höy-Velbaarne Frue | *Anna Grøn*, | Som bleve velsignete af Herren med 4 Sønner og 6 Döttre, | hvoraf 3 Sønner og 3 Döttre gik for Ham ind i Ævigheden. | Hans Æres Dage | Vare mange; thi efterat han havde Været Capitaine | fra A° 1725, blev han Maior d: 15 Aprilis 1735, Obristlieut- | nant d: 3 May 1743, Obriste d: 4 Martii 1756, Gene- | ral Major d: 22 April 1761. | Hans Döds Dag | blev d: 11 Octobris A° 1766. | Alle retsindige, som Kiendde Ham, maa med | sandhed give Ham Dette Vidnesbyrd:

Hans Legem hviler her, som levet har med Ære,
 Hvis Dyder steze bör i Ære-minde Være;
 Thi Han berömelig har tient med störste Fliid
 Sin Gud, (sin) Konge og sin Næste i sin Tiid.
 Hans Siæl i Himmelen, ævindeligen sig fryder
 Han F(rydesang) nu södt for Lamets Throne lyder,
 Hvor den i Himmel-dragt i hvide Klæder staaer
 Og Veed, at dette Stöv et herligt Liv vist faaer.

24) Et Redeligt Gudsborn | Kand vel döe tilig; men | aldrig fortilig | Thi om det end döer tilig, skal det dog | være i Hvile | En hæderlig Alderdom regnes ike altid | efter Aarstal | Men et ubesmittet Levnet er Alderdom. | Dette kand med sandhed siges | om | Den Höy-Velbaarne Fröken | *Margareta Deichman*¹⁾ | Som | var föd til Verden d: 31 Julii 1741 | af | Höyvelbaarne Forældre | Faderen | Hr General Major Peter Deichman | Moderen | Fru Anna Grön. | Og som Hendes Siæl behagede Gud, | derfor hastede Han med Hende, saa Hun ved | en salig död forlod denne Verden d: 22 Julii 1769 | og saaledes blev Hun snart fuldkömen, og | fyldede en leve-tiid som vel var Kort af | Aarstal, men lang i henseende | til hendes dydefulde | levnet. |

25) Under Dette Ringe Gieme | Giemes Dog foruden Gleme | Alt hvad Som var Dödeligt | Af den i Liwet Gudfrygtige | I Sygdom Taalmodige | og I Döden Salige Frue | Höyædle og Welbaarne | Fr Kirstina Chatharina Riis | Som var Föd i Christian-

medens anden Halvdel indeholder samme Figur med omvendte Farver: paa Hjelman et Par Vinger. Jfr. (Norsk) Hist. Tidssk. 2 R. 2 B. S. 136, 140 f., 144.

¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ²⁰/₇ 1769 en Indtægt af 8 Rdl. for hendes Begravelse. — Under Indskriften staaer Vaabenet som ved foregaaende.

sand d. 10 Januarij A° 1715 | Een Datter af Wælædele og Welbyrdige Hr Cancellie Raad | Michael Riis | Kongl: Mayt^r: Tolder og Postmester Samesteds Samt Herre til Nordlund Gaard | I Jylland og | Wælædle og Welbyrdige Frue Maren Tysch | Kom udi Egteskab d. 15 Septr 1730 med efterladte og Dybtsörgende | Höyædle og Welbaarne Hr: Obriste Lieutenant | Pierre Poumeau¹⁾ | Döede efter 18 Ugers haarde ustandne Svaghed udi Christi- | ania d. 23 Januarij 1751 Gamel 36 Aar og 13 Dage.

Sörg ey min Mage Tro
 Fordi ieg dig forlod
 Min Siæl I Himmelboe
 Er Hos Sin Frelser god
 Min Tid löb hastig hen
 Ach glem dog din Forliis
 Du Samles Skal igien
 Med din Hiertelskte Riis.

26) Du Viise! | Du, som med en udarbeydet Tænke-Kraft | trænger ind i skiulte Muligheder | siig! | Hvilken Vey fører beqvemmeligst til Ævigheden? | Den, hvor timelige Lyksaligheder med sværmende Vellyster | saaleedes indslutter den Reysende, at han neppe kand glemme dem | naar han pludselig besinder sig paa Grændse-Skiællet? | Eller den | Hvor Modgang, særdeles Sygdoms Uvæyr forarsager, | at den Vandrende med muntre Trin | skynder sig til Enden? | Den siste, siger du, er den sikkerste. | Paa denne vandrede den herunder hvilende. | Welædle og Velbyrdige | Hr Cancellieraad og Bogholder ved Krigs Hospitalet | Nu hos Gud Salige Hr *Ioachim Friderich Brandt* | Fød | Udi Norborgs Præste Gaard paa Alsøe den 26 Martii 1691 | Gift | Første gang den 14 Aug:²⁾ 1720 med Iomfrue Dorothea von Langen | Som den 28 Feb^r 1729 forlod ham, efter at have sendt 2de Børn | For sig ind i Ævigheden. | Andengang gift den 26 April 1730 med sin nu efterladte Enke-Frue | Velædle og Velbyrdige Frue Anna Catharina Brandt fød Riis³⁾ | Skiæbnen, | som altiid har de Døde-

¹⁾ Om ham se B. Moe, Tidsskr. f. d. norske Personalhist., ny Række S. 285. 1739 vare de uden Børn.

²⁾ I Christiania Ministerialbog angives Dagen til 12 August.

³⁾ Hun døde barnløs i Christiania 29 April 1767 og indsatte ved Testamente af 27 April s. A., confirm. 22 Mai s. A., til Universalarvinger sine to Søsterdøtre Anne Cathrine og Maren Kirstine Bukier, Døtre af Justitsraad og Krigsbogholder Thomas B. († 1765) og Karen Sophie Riis († 1765).

liges Velfærd til Hensigt | blandede Dennes timelige Luksaligheder med en nogle Aar vedvarende Hemiplezie | som Døden den 31 Maji 1764 gjorde Ende paa. | Du Efterlevende! | som billigen begræder din Ægtemages Bortgang, | Lad Dig trøste | Ved det opmuntrende Haab, at kundé omfavne Ham igjen, | Naar Du og lader af at tælle | Dagene. |

27) Herudi giemmes | Den efterladte Dødeligheds Kaabe | Som blev vor sidste Fiende Døden til Bytte | Af den i Livet Høgædle og Velbaarne | Etats-Iustice-Commerce-Raad, Cancellie og Iustice-Secretaire | Samt Iustitiarius i den Kongelige Ober-Hof-Rett i Norge | Herr Ulrich Friderich From¹⁾ | En troe Kongens Mand, en from og retskaffen Patriot | Hvilken den Almægtiges Kierlighed og Forsyn | Førte vel til Verden her i Christiania den 1 Nov. 1689 | Troelig fulgte igiennem adskillige Lykkens Forandringer | Fra det eene Æres Trin og Embede til det andet, | Disse Embeder har Hand og saa, | Trods Avinds og Momi skarpe Tænder, | Som Dyden altid maa prøve, | Med alle Retsindiges Berømmelse vel forestaaet indtil Sin Død | Prydet med Viisdom og Retfær-

En tredie Søster, Jomfru Kirstine Riis, døde i Christiania i Marts 1795, og Broderen, Cancelliraad og Byfoged paa Frederikshald Johan Frederik R. døde ²⁷/₃ 1768 i sit 53de Aar. Deres Forældre vare Mag. Paul (Jacobsson) Riis, Provst og Sogneprest til Ringsaker († 1726) og Marie (Maren) Stockfleth († 1748). Fru Brandt beholdt i Henhold til Testamente af ¹⁴/₆ 1762 det hele Bo efter sin Mand mod Udbetaling af 50 Rdlr. til dennes Arvinger. Af disse levede 1767 en Søsterdatter paa Frederikshald i Ægteskab med Christian Vitus Biering, dimitteret Premierlieutenant ved første Smaalenske Inf. Regiment. (Rigsarch. personal. Saml., Brandt). Jfr. ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 144.

- ¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ²⁰/₆ 1778 at Etatsraadinde Froms Begravelse foregik uden Afgift til Skolen ifølge Rector Herslebs Bevilling. — Hun var en Datter af Etatsraad og Justitiarius i Overhofretten Hans Blixencrone og var, da hun ægtede From, Enke efter Major ved 2^{det} Akersh. Reg. Jørgen Stockfleth. Under Indskriften staar Froms Vaaben, der viser et delt Skjold, i hvis overste Halvdel, der er blaa, sees en hvid Sparre, ledsaget foroven af to hvide Kugler og forneden af et Triangel med en Kugle i hvert Hjørne; i nederste Feldt en gaående Løve; i hans Signet staa Feldterne i modsat Orden. Over Skjoldet en Krone istedenfor Hjelmtegn. — Det maa formentlig være hans første Frue, hvis Lig blev nedsat i Vor Frelzers Kirkes Kjælder ²/₆ 1732 Kl. 6 Eftermd. (Chra. Ministerialbog). Jfr. ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 131. — Etatsraad Froms Fader Jørgen Pedersen Fr. var Foged over Orke- og Guldals Fogderier samt Bogholder ved den Nordenfjeldske Dragonkasse (f. i Sjælland i April 1662 † i Orkedalen ¹⁴/₆ 1709), og havde med sin Hustru Helene (eller Ellen) 6 Børn (se Gravskriften i Volqvartz's »Ligbaar«).

dighed | Har Hand med Ære beklædet Sin Dømer-Sæde i 32 Aar | Hand, som var elsket af mange, æret af fleere, | Som kiendte Hans Dyd, | Og nu beklage Hans i deres Tanker alt for tidlige Død, | Da den ævige Viisdom kaldte Ham igien ud af Verden | Til sin uendelige Fryd, den 8 Nov. 1758 i Hans Alders 69 Aar og 8 Dage | Har her ved den 1731 hensovne Niels Christensens Enke | Helle Seblad | Som efter 13 Aars Ægteskab blev fra Ham bortkaldet | Hendes Grav begrædt en kjær Hustrues Død | Hand begrædes nu igien af en ægte Dydens Datter og dyrebar Guds Gave | Den Høyædle og Velbaarne Enke-Fruer | Sara Dorothea Blixencrone | Der med Ham har levet som et Engle-Par i 24 Aar | Saa vist, som Trøstens Gud glæder Enke-Fruens Hierte | Er mand og forsikkert paa, at enhver oprigtig Ven kappes med den anden | I at lindre ved Trøst Hendes Smerte, | Og hver Vel-ynder vil lægge Plaster paa denne | Saarede Dyd |

Iohan Cornisch¹⁾.

28) Her under hviler Legemet | af | Den Velædle og Velbyrdige nu Salige | *Iohan Gustav Riedeman*. | Som er fød i Rostoch Aar 1648 den 22 November | Og død i Christiania Aar 1708 den 26 Februarij | Hans liv har vaaret et udtog af Oprigtighed | Og i hans død har Hand viist at hand ey fattedes Gudfryctighed | Hand har altid levet | Som en trofast Christen for sin Gud | Som en Ærlig Mand mod sin Næste | Som en troe Tienere for sin Konge | Ey heller har Hand fattedes sin Troskabs naadige Løn | Thi hand døde som Hans Kongl: May^{te} til Danmarch og Norge etc. | Iustice-Raad, General Auditeur og General- | Stabs-Secreterer i Norge. |

Kroppen ligger her i Kiste
Siælen er blant Englers Tall
Mandens Dyder alle viste
Som hans Rygte vidne skall.

29) Her udj hviler | Vel-ædle og Vel-biurdige Fruer | *Maren Grüner*²⁾ | Fød udj Christiania d: 28de May A^o 1672, | Gift paa

¹⁾ Han var residerende Capellan ved Vor Frelzers Kirke i Christiania, se B. Svendsen, Oplysninger ang. Kirkerne i Chra. Stiftsprovsti S. 15 (Sep. Aftr. af Chra. Intell.-Sedler 1851).

²⁾ Om hendes Slægt se Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. IV. S. 342, Stam-tavlen. Hendes Mand, Borgermester i Christiania og Assessor i Overhofretten. Hans Glad døde 31 Mai 1710. Til Parykskatten angiver Enken 1711 at

Gaarden Nedre-Foss d: 7de Marty A° 1693 | Med Kgl: M^{ste} Assessor og Borgemester | Vel-ædle og Vel-biurdige | *Hans Glad* | Død Samesteds d: 28de Augusty A° 1752,

Hvo henter os igien den Skat vi har forloret

Om hele Verdens Magt og Vidd var sammensoret,

De ej oplive kand een eeneste Fru Glad,

Om de fra Støv paa knæ, av himlen Hende bad.

Matronen oprandt av den Stame Som end Grønnes,

Og med ophøielse av Kronede belønnes.

I Gudsfrykt, Dydighed, oprigtighed, Forstand

Hun Liige fandt Kun faa, men neppe over-mand.

Hun ej med Kiødets Sands, men Naadens rige Størke,

Fordrev mandhaftelig de Torden-Skyer mørke,

Der voldsom truede, at Sværte Glædens Sol,

Men ej formaade, at omstyrte Hendes Stol.

Hun før tog fra Sig Selv, end taalte næsten trænge,

Og for Sit hus-folk lod brød-kurven ej ophænge,

Slægtskab og Svogerskab var Venne-kiær og huld,

Thi raadner ej det Navn i muld, men Staar I Guld.

Til høye alderdom Hun Leed langvarig pine,

Med Heldte-mod og -Tro, opvartet vel af Sine,

Gud lindre Eders Sorg, Som nodig skiltes ad,

Og glæde Selv Din Siæl Min frome Moder Glad.

Den otte og tyvende Fød

Den otte og tyvende Død

Nu Tiden har endt i Abrams Skiød.

30) U-dødelighed | Er i Dydens Hukomelse | Saa taler Den Vise Salomon | Ære Kranze tilkommer derfor med billighed | Den Urne | Som giemmer Asken | af | Voris i Livet | Høiædle og Velbaarne | Nu Salig *Frideric Glad*¹⁾ | Kongl: Majestæts 38 Aars Oberhoff-Ræts Asessor i Norge | Ved Kongernes Naade avlagt med Cancellie- Iustits | Og Etats Raads Characterer for sin tro tjeneste | Men | Ved Himlens Naade bragt til Verden | d: 6 Ian:

have 2 Sønner, der bære Paryk, og 4 Døtre, hvoraf 2 bære Topper, medens de 2 yngste kun ere 8 à 9 Aar gamle. Datteren Abigaël Sophie Glad døde i August 1718. (Rigsarchivets personalhist. Saml.) Se ogsaa (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 116.

¹⁾ Han var en Søn af foregaaende. Se N. Nicolaysen, Norske Stiftelser III. S. 912 og (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 Bd. S. 131.

1694. | af | De bødste og verdigste Forældre | For ved deres kloge Opsyn og priiselige Exempel | At dannes til et ret og dydigt Meniske | Den største Character for de fornuftige | Hvis pligter Hand og stedse i agt tog paa det (bød)ste | Som den lydigste Søn mod sin høitbedagede Sal: Moder | Som den kierligste Broder Morbroder og Ven mod Paarørende | Som en fornuftig Euerget mod Enker og Faderløse | Som en ærlig og tjenstfærdig Mand mod Alle | Kortsagt: Som en Christen der arbeidede paa at leve vel og døe Salig | Derfor blev han høit Savned | Da han døde d: 8 Iulii 1758 | Skjønt levende i de godes Minde | Thi | Den Fromme døer aldrig. |

31) Ligesom Perlen | under Havets bølger baade fødes og voxer | Saa voxer ogsaa Gudsfrygt og Dyd | Som en ædel Perle best under Lidelsens Vande: | Exempel og beviis derpaa Gives (o: -r) | Min ved Sand Dyd U-dødelige Moder | Hvis Dødeligheds Klædning Denne Liig-Kiste giemer | Den af Dyd og Byrd ædle nu Himel Salige | Madame *Marghretha Glad*¹⁾ | Som fød i Lykens Skjød den 29 Majj 1698 | opvoxte først under Dydige Forældres Skygge | Assessor og Borgemester Hans Glad og Maren *Gruner* | Siden har Hendes Dyd voxet og blomstret | Saa vel i Modgangs Storm som Medgangs Vinde | i de 10 aar hun levede et Himel parret Ægteskab | med Vor Salige Fader Velædle Lieutenant Iustus Gotthard Treschow | hvilken ægte Forening endskiønt den varede ikkun fra 1720 til 1730 | dog af Himlen blev velsignet med 4 Ægteskabs Panter og Planter | af hvilke ævighedens Fader har allerede for Hende hiemkaldet de tvende | og ladet Hende indtil sin Død beholde de andre 2 i Sorg efterladte, | Min bedrøvede Søster og mig Hendes ælste og Eeneste Søn, | Jeg som især ved ved (sic) Hendes Død beklager mit U-bodelige Tab | Da en for Hendes Siæl sød og Salig Død den 25 Febr: 1760 brød det Hierte | Som her i Livet

¹⁾ Søster af foregaaende og efterfølgende. Hendes Mand var en Søn af Admiralitetsraad Gerhard Treschow (se Stamtavlen i Giessings Jubellærere I, S. 18, hvor han mangler, og N. Nicolaysen, Norske Stiftelser, III S. 1048). De to overlevende Børn vare en Søn Gerhard Tr., Studiosus, der 1762 i en Alder af 40 Aar blev gjort umyndig, da han var ødsel og forfalden til Drik, og en Datter Maria Tr., der 6 Decbr. 1758 blev gift med Andreas Huus, Kjøbmand i Christiania, om hvem se Agent Holcks Reise i Norge 1769 (ved H. J. Huitfeldt) i A. Munchs Tidsskr.: »For Hjemmet« IV. S. 253, N. Nicolaysen, N. Stiftelser III S. 912 og (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 131 og 134.

var sin Frelser i Troe og Guds frygt opofret, | Glædede Børn og
 Venner ved en Dydig og Chr(i)stelig omgang | Grönedes og Voxte
 i Dyd og alt got som et Palme-Træe | under den tunge Byrde af
 30 Aars Enkestand | Bar en U-partiisk og ligedeelt Kierlighed til
 de Börn | som havde ligget under, og i Dödens Stund laae Hende
 paa Hiertet | Bedrøvede os nu den Første gang, da Hun i Hierte
 og Aand, | Glad og Haabefuld Opsvingende Sig fra Verdens Fængsel
 til en ævig Frihed | Fra Denne en Christens Strids Plads til de
 ævige Freds Boeliger, | og nu, Hun er Død, lever i Sin Dyd og
 mit Taknemelige Hierte | som aldrig glemer Hendes Kierlighed. |

32) Her udi hviler | Velædle og Velbyrdige Iomfru | *Eliza-
 beth Catharina Glad*¹⁾ | Fød | udi Christiania | d: 16de Octobris
 A° 1699 | Død | Paa Nedre-foss Gaard udi Agers herrit | d: 28^{de}
 Februarii A° 1755. |

Hvad höit og dybt Forstanden fatter,
 Hvad dyrebart erfaring skatter,
 Guds frykt, Dyd, Lydighed og Bön
 Og Tro paa Guds Eenbaarne Sön, .
 Hvad Ædelt Gud i Siælen prenter,
 Hvor av hans Navn sin lov ophenter
 Retfærdighed med fryd og fred,
 Som er hans Riges hærlighed

Udstraalet av den Aandens Tempel,
 Som nu er brudt, os til Exempel,
 At vj skal trygt, paa trange stj,
 Til Himlen, Verden gaa forbj
 Lyksalig Siæl som fromme Moder
 Begræd med stride taare floder
 Og fra den stund i skiltes ad,
 Var aldrig Glad, men nu er Glad!

Tak for dit Lys, du os har laanet,
 Og trofast Venskab, til du daanet,
 Da hiertet brast, i Dödens natt!
 Til Lykke med Din Seyers skat!

¹⁾ Søster af de to foregaaende.

Beklemte Söskende! Den Söster
 I har ej mist! Gud hende tröster;
 Maa Hand ej kræve Sin igien?
 I vil jo Selv til Himmelen?

33) Her Vnder Hviler denne Nu | Sal: Welædle Og Welbyrdige Mand | *Andreas Boyesen*¹⁾ | Fordum Hans Kongl: May^{ts} Höybetrode | Iustitz Raad Commissions-Commissari og | General-Weymester Syndenfiels (I) Norge | Er fød I Christiania A° 1644 d: 3 Septembris | døde A° 1708 d: 15 Iunny: Gud gifve Hanem | En glædelig Opstandelse Med Alle Sinne | Udvalde. |

34) Her under hviler nu Denne Salige | Vælædle og Velbyrdige frue, fru *Marie* | *Otton*, Salig Iustitz Raads *Andres Bøys*- | *sens* Efterlatte Frue föed udi | Chöpenhafn Anno 1643. d: 1 Iuli, Döde | Anno 1714 d. 3 Ianvari Hvis Siæl | Gud har Skicket i Veyen for Lege- | met og avfskæld den fra sin Bolig | af Stövfet, at aavferklædes med | en ære Bolig af Himmelen, hvor | Den brammer og bær krands | Ævindelig, der Som de | Udvaldes Belönninger | fremsettes. |

35) Ieg er bleven Klogere, end | Alle de, som lærde mig, thi | Dine Vidnesbyrd have været | min Betænkning. Ieg har | hölt mine Födder tilbage fra al | ond Stie, at jeg kunde holde Dine Ord: | Saaledes siger David udi Psalm. 119 | Og dog Klager Han | Ieg er saare plaget Herre! holt mig i Live | efter Dit Ord, mit (sic) Siæl er altid j min Haand, dog | jeg haver ikke glemt Din Lov. | Saaledes Kunde og Klage | Den i Livet | Höiædle og Velbyrdige | Herre Paul Nielsen.²⁾ | Kongl: Majestetets Iustitsraad Assessor udi

¹⁾ Gift med følgende. Om ham og hans Familie se Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. IV. S. 287—89; Norske Rigsregistrarer V, S. 104, 178.

²⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ⁵/₁₁ 1761 den usædvanlig store Indtægt af 13 Rd. 1 Mk. 8 Sk. i Anledn. af Justitsraad Nielsens Begravelse. — Han var en Son af Niels Michelsen, Handelsmand og Stads capitain i Christiania (f. ²¹/₅ 1678 † ⁹/₇ 1722) og Eleonora Vogt (f. ²¹/₅ 1691 † ⁵/₆ 1750, se Borchs Gravskrifter etc. No. L), der igjen var en Datter af den ovennævnte Commerceraad etc. Paul Pedersen V. Fra Paul Nielsen nedstammer Slægten Nilson, medens hans Broder Johans Son optog Farmoderens Navn Vogt og blev Stamfader for den nulevende Norske Familie af dette Navn. Ovennævnte Nils Michelsens Broder Helge Michelsen, Handelsmand i Christiania († 1725), der var gift med en Søster af Broderens Kone Sophie Christiane Vogt († 1722), blev Stamfader for Familien Heltzen (d. e. Helgesen), der altsaa er agnatisk beslægtet med de nævnte Familier Nilson og Vogt. De to ovennævnte Brødres Forældre hed Michel Søfrenssøn og Anne Helles-

Oberhof Retten | j Norge, og vice Laugmand over Christianiæ Laugdöme | Hvi(l)ken nu hviler herunder | Han var fød j Christiania d: 28 Iuly 1714 | blev gift 1752 d. 12 Iuny, med Hans nu efterlatte Enke-Fruer | Höiædle og Velbyrdige | Fruer Maria Benedicta Nielsen. | avlede med Hende 7 Börn, hvoraf de 5 endnu lever. | og döede d. 29 Octobr: 1761, da Han havde levet 47 Aar 3 Maand. 1 Dag | Han vandrede oprigtig, Han dönte rættferdig, | Han leed taalmodig, Han döede salig, | Den Barmhertige, husvale de Efterladte | Han give Dem | Prydelse for Aske, Glæde for Sorig, og Tröst for een | bedrövet Aand. |

36) Her under Hviler | de Iordiske Levninger | af | Den i Livet Höyædle og Velbaarne Fruer | Fruer *Maria Benedikta Nielsen.* ¹⁾ | fød den 29 Iulii 1725. | Indtraade förstegang i Ægteskab | med Salige General Auditor Biörn. | den 18 Februari. 1745. | anden gang med Salige Iustids Raad og Laugmand | Paul Nielsen | den 12 Iunii 1752. | med hvi(l)ken Hun avlede 7 Börn | hvoraf 4re Næmlig 3de Sønner og 1 Datter | igien Lever og Begræder Hendes Död | som indfaldt den | 28 Augusti 1765. | — Læsere | Du som endnu ikke i dit Löb | er kommet til Maalet af Din Skiæbne | Lad erfarenhed overbeviise Dig | at | Dödsens Dag er bædre End Födseleens.

37) Herunder Hviler | Eleonora Nielsen ²⁾ | Föd | Udi Christiania dend 11 Martii 1753 | Död | Paa Nedre Foss I Agersherrit | dend 2^{den} Iunii 1759. | Esa: Proph: LXI v. 10 | Jeg glæder mig i Herren og min | Siæl er glad I min Gud: Thi | Hand førte mig I Saligheds | Klæder, og klædde mig | I Retvishedens Kiortel.

38) Denne Kiste | Forvarer de Iordiske Levninger | av | Den i livet Höyædle og Welbaarne Fruer | fru Maren Burensund

datter. Om Paul Nielsen kan sees (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. 2 B. S. 137 og 142 samt Utrykte Breve fra C. Br. Tullin (ved O. Gr. Lundh og H. J. Huitfeldt) S. 20 (Sep. Afr. af Illustr. Nyhedsblad for 1861). — Under Indskriften staar et Vaaben, der er sammensat af to, af hvilke det første indeholder tre hvide Hjerter omkring en hvid Sparre paa blaa Bund, det andet en rød Skraabjelke, hvorfra udgaar et Kløverblad paa hvid Bund; paa Hjelmens en halv Mand uden Arme mellem to Vinger; den sidstnævnte Del af Skjoldet med den halve Mand som Hjelmtegn er Familien Braunmans Mærke, til hvilken Slægt Paul Nielsens Mormoder, som ovenfor nævnt, hørte.

¹⁾ Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser $\frac{2}{9}$ 1765 en Indtægt af 10 Rdl. i Anledning af hendes Begravelse. — Hun var en Datter af Haagen Nielsen og Kirsten Holter og blev (ifølge Christiania Ministerialbog) gift 15 Febr. 1745 med daværende Stabssecretair Jørgen Bjørn.

²⁾ Datter af de to foregaaende.

föd Ca(r)lsen¹⁾ | Efter | At det Baand blev adskilt med hvilket Skaberen | i 68 aar 2 maaneder og 22 dage | havde Sammenföyet | Hendes dödelige Legeme med Hendes udödelige Siæl | 1705 den 29 Julj blev Hun föd til verden | 1726 den 4: December blev Hun gift med Gros-handleren | i Christiania | Welædle Hr Anders Stranger | Med ham hun avlede en Datter og en Sön | Av hvilke Datteren er död men | Sönnen | Sörgende Sin höyst ælskende Moder | Lever | blev Enke | 1728 den 15 december efter dette sit første Gifte | 1746 den 10 Februarj gift anden gang med den | nu efterlevende Mand | Etatsraad og Assessor i den Høy Kongelige Oberhofret i Norge | Höyædle og Velbaarne Hr Abraham Sundius Buren Sund | I hvilket Ægteskab Hun avlede en i Sorgen efterladt | Datter | Hun döde den 20 October 1774 | Wil du som læser dette vide meere saa spörg dem, | som dagligen omgik Den Salige Afdöde skal du faae höre | En langvarig Sygdom samt en ej mindre bestandig og | Exemplarisk Guds frygt blandet med en uophörlig | Længsel efter at faae begynde et liv som | varer Evindelg | Ieg som med disse faae ord har tægnat hendes Levnedslöb | Og var overværende da Hun hensov blev under betragtning | Af min egen dödelighed for et Öyeblik ligesom hænrykket | Siddende i dybe Tanker og See mig Syntes ieg saae en | Klar-skinrende Stjerne i en hast opstige fra Iorden omgiven | Med en Skare af Engler som en Piil Skyde sig op i Höyden igien-nem | En mörk Skye og ved udgangen af denne Skye at blive borte i et lys | Hvis Pragt og Glantz gjorde mig saa forvirret at ieg ligesom | Opvaagnede af en Drömm og da ieg saae til See saa var i den | Samme minut Hendes Siæl henfaret og vil du vide h(v)or hen | Io det var vist til de Himmelske Lyksalige Boliger hvis Herlighed | Intet forgængeligt Öye har seet eller Kan forestilles i et menneskes | Tanker. |

39) Epitaphium | Over | Den i Livet | Velædle og Velbyrdige Frue Maren Stranger Hvid²⁾ | Som Kom til dette Verdens Lys

¹⁾ Se Saml. til d. Norske Folks Spr. og Hist. IV. S. 319. Etatsraad Burensunds Datter var Henriette (Henrikke) Cathrine B. gift med 1) Capitain Henrik Severin Blichfeldt. 2) Major Søren Lange, for hvilket sidste Ægteskab — efter Kongebrev — Christiania Latinskoles Accidentsprotokol ¹⁰/₈ 1778 viser 6 Rdls. Indtægt. — Samme Protokol viser ²³/₁ 1782 10 Rd. Indtægt for Etatsraad og Oberhofretsassessor Abr. Burensunds Begravelse. — Om hendes 2 Børn af første Ægteskab se de to følgende Gravskrifter.

²⁾ Datter af foregaaende. Hun blev 24 Septbr. 1755 gift paa Thveten i Aker med Kammerraad Jens Hvid. Se (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. II, 123, 148.

den 26 Novb. 1727 | Og omvexlede det Same med det Himelske |
Paa Tvedten Gaard i Aggers Sogn | den 2^{den} Octb^r | 1756. |

Stat stille Læser! See! og for dig selv betragte!
Hvor hastig döden her en Dödelig ombragte
Den Ene Aftens Stund Hun fantes frisk og Röd
Den anden morgens Soel Omskiftet Liv til Död.
Her hviler Hun som var af gammel æt udspiret,
Og med u-sminket Dyd, og god fornøft udzirét
Men! Döden Vilde ej for Dyden Vige bort
Hvorfor den Dödes Dyd Kuns Skinned ganske Kort,
Hun Sat Sin Troe, sit haab paa Iesum og ej meere;
Höytelskte Hun sin Mand, Forældre, Broder, Fleere.
Af hvilke hver især nu Sænker ganske ned.
I Sorrig, Drövelse, Ved hvert et fode fied.
Far vel, far ævig vel, blandt Englers Tusind-Skare
Dit öye friet er, fra Graad, Din fod fra fare
Du för din Ben-Oni gik hen til ævighed
Hvor du, ved Lammets blod, erlangte Salighed.

E. A. E.¹⁾

40) Er Enden god | er | al Ting godt | Betragtet | ved den i
Livet Velædle nu Salige hensovede | Sr Andreas Strangers²⁾ |
död | som skeede d: 18 January 1779 | Efter Han havde levet fra
d: 20 April 1729 | vil du | Som Læser dette | vide meer | Saa Le-
vede Han ugift i eenlig Stand | Elskede Stilhed | vel vidende | Saa
vel af egen som andres Erfaring | man derved best Lever i Skiul |
for | uhiemlede angreb | lagde sig derfor til faa Venner | Prövede
dem först nöje | men var siden bestandig og venfast | En Ting |
lige saa rar at finde | Som | vandskelig at treffe | Hans afskeed fra
denne Verden | Fortiener at efterfølges | af de Rige. | Ham var til-
falden Velstand | og | havde formodning til enda langt større | men
dets uagtet | Forlod Han alt | med den allerstörste gelassenhed |
og Hengivelse til Almagts Velbehag | anbefalende | Ved en öm
Afskedstagelse | Sin efterladenskab af et godt Hierte | Til En Sö-
ster | Som | Ham altid Kiær og om Hiertet | af A. S. B.³⁾

¹⁾ Forfatteren er hendes Fætter Elias Andersen Eliesen, död som Sogne-
prest til Tune 1778.

²⁾ Foregaaendes Broder. Over Indskriften staar paa en Urne: Jord til Jord; un-
der samme paa et Skjold: A. S. og en Due med en Oliegren i Næbbet.

³⁾ Altsaa forfattet af Stiffaderen Abr. Sundius Burensund.

41) Oprigtighed | Du Guddommens Billed | Christendommens
 Yngling (sic) | Udödeligheds Arving | De salige Aanders evige Ven |
 Kiendes ved din Affödning | og indleed | Til de Himelske Boliger |
 Din (o: Den) redeligste Siæl | Som fordom boede i denne leer Hytte |
 Disse levninger af | Den hogædle og Velbyrdige nu salige |
 Hr Hans Ludvig Munch¹⁾ | Der ej saa snart var fød til Ver-
 den den 18 Junj 1717 | at han jo strax blev igenföd at være |
 Boreger (sic) til Himmelen | Hvortil Han beviste sig | berettiget | Ikke
 af Enfoldighed men Forstand | Ikke af Lovenes Tvang men Gud-
 dommelig Overbevisning | Ved en usminket Guds frygt | Uforan-
 derlig Troskab i hans Embeder | Og uhykkelsk Omgang med
 Næsten | Fortienester Vare Hans Patroner | Duelighed Arbeidsom-
 hed og Uegennytte | Hans Befordrere | Til adskillige Æres og
 Embeds Poster | Og til sidst til General Auditeurs Navn | Og at
 være Chef for det Norske Krigs Bureau | En trofast Ægtefælle |
 Den høyædle og Velbyrdige | Frue Cecilia Birgitta Lodberg |
 belönnede Hans retsindige Omgang i Livet | Ved en Velsignet Ægte
 Forening d: 12 Aug: 1750 | Og begræd Hans tilige död den 13
 Decber. 1772 | Enker Fattige og Betrængte | Ledsage Ham til Hans
 Hvile stæd | Med dette Farvel | Skal denne Oprigtige nu evig
 tie | Nej Han skal tale i vore munde | Thi Han talede for os | Og
 Rygtet raaber til Hans stöv | Vi vente nye Himle og en ny Iord |
 i hvilke | Retfærdighed boer!!!

42) Paa en Silkefane, fra Akers Kirke indleveret til Rigsarchivet: |
 Hans Kongl: Mayest^s Till | Dannemarck og Norge, etc: | Wed Høy-
 Ædle og Welbaarne Hr: General- | Maior Christian Georg von Mø-
 stings, National | Regim: till Fods, Bestalter Premier Leutnant |
 Wel-ædle og Manhafte, nu Salige | *Niels Schiørp*²⁾ | Föd udi Mols-
 hæred i Nørdre | Jydland, A^o 1676, död udi Christiania | den 27
 Aprilis A^o 1717 udi Hans Alders 41 (Aar). |

¹⁾ Se Giessings Jubellærere, III, 389, Lodbergs Stamtavle, hvor han kaldes Mönik. Hans Kone har antaget sin Moders Navn. Se ogsaa C. F. Nielsens Stamtavle over Familien Lodberg, Fru Dunker, Gamle Dage, Reg. og N. Nicolaysen, Norske Stiftelser, III S. 968. Christiania Latinskoles Accidentsprotokol viser ^{19/12} 1772 en Indtægt af 10 Rdl. for Generalauditeur og Bureauchef Hans Ludvig Münchs Begravelse ved Akers Kirke uden Sang.

²⁾ Derefter findes Spor af et Vaaben, hvoraf nu kun Hjelmtegnet, en Arm med en Kaarde, kan sees. — Han stod ved de Danske Tropper, der kom til Norge i Aaret 1716, se B. Moe, Actst. til Fred. 4des Krigshist. S. 292.

H. C. Andersen til F. E. Hundrup.

Helsingøer den 31 Oct. 26.

Kjære Emil

Du faaer kun et par Linier i Dag, dog disse skal du have, da jeg ikke kan lade Ester komme til Slagelse uden at have et Brev til dig. — Længe har jeg ventet et Brev fra dig, men maaskee du ikke længer bryder dig om mit Venskab? — O Emil jeg er et ulykkeligt Væsen, duer til Intet, bliver til Intet og ender med Fortvielse. Collin har jeg ærligt sagt alt, men den kjære gode Mand har Medlidenhed med mig og trøster, men jeg kjender mig selv nu for godt og seer bedre end før, Verden og Alt omkring mig. O gid jeg knnde begynde Livet igjen forfra! Lev vel! vi sees sikkert aldrig, idet mindste seer du mig ikke som et lykkelig Menneske. O Emil læs aldrig Digterne, den drømme Verden du finder hos dem er ingenstæder i Verden. Gid min Fader havde brændt enhver Bog for mig og tvungen mig til at sye Sko saa havde jeg aldrig blevet gal, aldrig kommen i den Stilling at skuffe mine Velgjørere.

Du har nok i et af dine Breve talt om mig til Hr. Rectoren, — men tjen mig i, naar du skriver ham til aldrig at nævne mig; — Men nu lev vel, gid at du med Ro i Sjælen maa kunne gaa en lykkelig Fremtid i Møde. Hils vore fælleds Venner fra din tro Ven

ihast.

Andersen.

Udskrift: S. T. Hr. Emil Hundrup Discipel i den lærde Skole i Slagelse ved Godhed.

Nøjagtigt Aftryk af Originalen blandt Hundrups Papirer i Gehejme-Arkivet. Den Tilskrevne er den senere Professor Hundrup, der døde d. 12. Aug. 1879 i Roskilde, hvor han henlevede sin sidste Tid som afskediget Overlærer. En Selvbiografi af ham findes i hans „Lærerstanden ved Randers lærde Skole“ S. 87—93.

*Fr. Krarup.***Spørgsmaal.**

1.

Under Henvisning til foranstaaende Afhandling »Forglemte Adelslægter« og den samme ledsagende Slægttavle søges herved Oplysning om eventuelle Efterkommere af Christian Krabbe, der var født ved Aar 1730 og var en Søn af Kapitain Christian Krabbe og Birte Cathrine Balslev, og om hans Søster Adelgunde Birgitte Krabbes senere Skjæbne. Endvidere søges Oplysning om, hvorvidt den paa fornævnte Slægttavle opførte Kapitain Christian Heinrich Iver Krabbe, bosiddende i Rendsborg, har efterladt sig flere Descendenter end de paa Slægttavlen anførte. Iøvrigt vil ethvert Supplement til denne Slægttavle være kjærkomment.

Thiset.

2.

Tycho Broch fra Nordland blev paa Grund af sin Duelighed og Lærdom antaget til Informator i 1682 for den unge Gyl-denløve, en naturlig Søn af Kong Christian d. 5te og Sophie Amalie Moth. I denne Stilling forlovede han sig med Grevindens Kammer-

pige Anne Dorthea Minnermann, ved hvis Hjælp han den 12te Januar 1688 blev Sognepræst til Tysnæs i Bergens Stift. Ved Tiltrædelser af Kaldet syntes han bedre om sin Formand Otto Maltesens Enke Margrethe Pedersdatter Ibsen, der tidligere havde været gift med Forformanden Jørgen Henriksen Schurmann. Han hævdede derfor Forbindelsen med sin Forlovede og ægtede Enken, skjønt hans Biskop, Dr. Nils Randulf, gjorde Indsigelse mod Ægteskabets Fuldbyrkelse. Herfor lod hans forrige Forlovede ham indkalde for Kapitlet i Bergen og ved Dom af 19. Marts 1690 blev Tycho Broch afsat fra sit Embede, navnlig fordi han mod Biskoppens Indsigelse havde ladet sig vie, og Provsten Elias Eliassen, Sognepræst i Skonevik, der havde forrettet Vielsen, blev ved samme Leilighed idømt en Bøde af 20 Rdl. til fattige Præsteenker. Anna Dorthea Minnermann blev senere gift med Mag. Knud Knudsen Mand, Sognepræst i Borgund paa Søndmøre. Kan der gives nogen Oplysning om Tycho Broch, inden han blev Gyldenløves Lærer, eller om hvor han senere blev af?

Lampe.

3.

Havde den i Worms Lexikon I, 165 omtalte Didrik Brinck, Inspektør i Nordlandene og Finmarken, f. i Aalborg 1631, † i Strømsøe 1685, flere Børn end den bekendte Mag. Iver Brinck, Sognepræst ved Nicolai Kirke i Kjøbenhavn (ogsaa anført hos Worm)?

Var Kjøbmand i Christiania, Kommerceraad Anders Søren Brinch (Erslev Lex. og Supp. under Resch), mulig en Søn?

A. H. Nielsen.

4.

På Låland lever en gammel Dame, født i København 1801, en Datter af den Skibskaptejn *Otto Didrik Lütken Agerbech*, der som Forfatter til »Beskrivelse over de vigtigste Begivenheder, som er hendtes mig fra min Barndom o. s. v.« står anført i Nyerups Litteraturlæxikon. Han var født 1747 i Klemensker på Bornholm, hvor Faderen Hr. Anders Nilsen Agerbech da var Sognepræst, Moderen var *Karen Lütken*.

Hvem kan give Oplysning om denne *Karen Lütken's* Herkomst? At Navnet er skrevet på forskjellig Måde, ja at hendes Mand endog — efter Hr. Lærer Siersteds Vidnesbyrd — i Klemensker Kirkebog har skrevet det *Lytkentz*, bør næppe tillægges nogen Betydning, da vi på den Tid træffer den største Vilkaarlighed i

Bogstavering både af For- og Slægtnavne. Hun findes ikke i Lengnicks Stamtavle over »Familien Lütken«, men der er to Ting, der bestemt taler for, at hun hører til denne Familie, først Navnet „*Otto Didrik*“, og dernæst den gamle Dames Meddelelse om, at hun ganske lille kom med sin Fader som en Slægtning i Admiral Lütkens Hus.

På Lengnicks Stamtavle kunde hun efter sin Alder (hun må være gift med Agerbech omkring År 1740) kun have Plads mellem den der som Stamfader opførte Regimentskriver *Joakim Lütkens* Börn, og måtte da være Faster til Admiral *Otto Lütken* (f. 1749, † 1835), og Søster til Præsten *Otto Didrik Lütken* i Skællerup (f. 1713, † 1788), men hun må vistnok tilhøre en Sidelinie, som Lengnick ikke kender, mulig den samme, hvortil Hans Ottesen Lütken hører, som var Degn i Østrup i Fyn fra 1744 til 1793 (heller ikke på Lengnicks Stamtavle).

Om hendes Mand Hr. *Anders Nilsen Agerbech* kan anføres, at han — efter sin egen Angivelse til Distinktionsprotokollen — var født 1701 i Ribe Stift, uden al Tvivl i Varde¹⁾, tog Attestats ²⁰/₅ 1727 (laud), blev ¹⁸/₁₀ 1737 kaldet til residerende Kapellan for Nordre-Fredrikshald og Berrig, ¹²/₂ 1739 til Sognepræst i Povlsker, ¹⁵/₅ 1741 i Klemensker, ¹⁶/₇ 1756 på Grund af en Proces forflyttet til Kristiansø, men resignerede Året efter, ¹/₇ 1757, praktiserede derefter som Læge, † i Svannike 1770. Efter Wiberg havde han 4 Sønner og 6 Døtre, af hvilke de 4 Sønner og 4 Døtre efter Lengnicks »Personalhist. Bidrag« er fødte i Klemensker, deriblandt ovennævnte *Otto Didrik Lütken Agerbech*.

Spørgsmålet gælder altså *Karen Lütken*. Men mon ikke sådanne Oplysninger kunde skaffes til Veje om denne Families ældre Led, at det kunde godtgøres, at den er af samme Udspring som en anden Familie Lütken, over hvilken Lengnick har udgivet et Brudstykke af en Slægttavle, der begynder med *Klavs Lütken*, † 1666 som Kommandant i Landskrone?

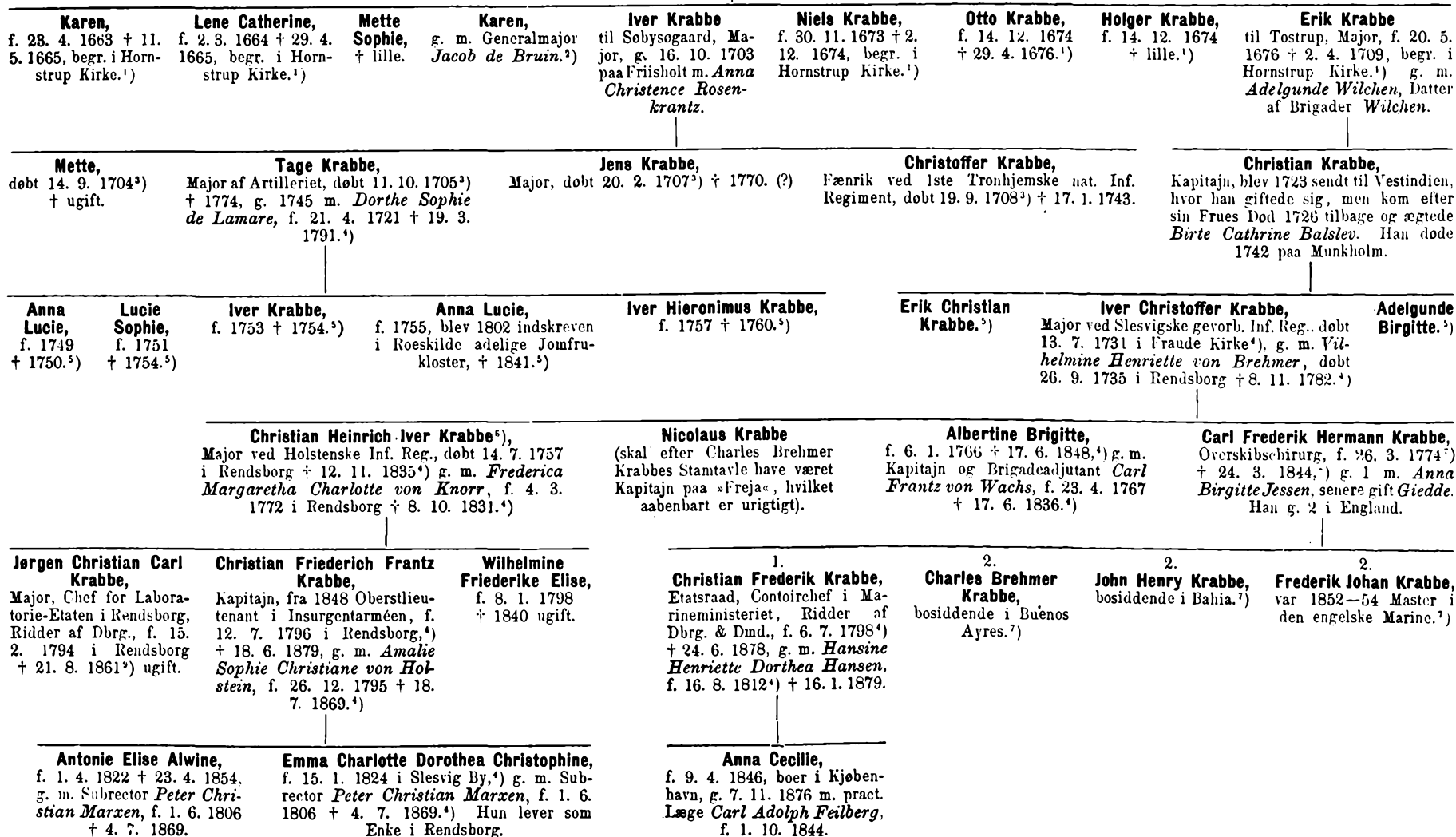
¹⁾ Han er næmlig Broder til Hr. *Peder Nilsen Agerbech*, der 1744 blev Sognepræst i Slaglille og døde som Sognepræst i Snesere 1760. Denne skriver i sit Vita ved Ordinationen, at hans Fader *Nils Agerbech* var Borger i Varde, og at Moderen hed *Ane Andersdatter*.

Imm. Barfod.

Tage Iversen Krabbe

til Gunderslevholm, født 16. 8. 1630 † 1712, g. m. Kirsten Nielsdatter Vind.

(See Stamtavlen hos Hofman.)

¹⁾ Klevenfeldts Saml. i Geh. Ark. ²⁾ See H. P. Selmer, Stamtavle over Slægten Selmer pag. 8—9. ³⁾ Norre Søby Kirkebog. ⁴⁾ Daabsattest & Dødsanmeldelse i Enkekassearkivet. ⁵⁾ Benzons Stamtavle i Geheimearkivet. ⁶⁾ Han kaldes paa Charles Brehmer Krabbes Stamtavle: »C. Krabbe, Commissary«. ⁷⁾ Ch. Brehmer Krabbes Stamtavle. ⁸⁾ Saaledes angives Dødsdagen i en Arving-Efterlysning i Berlingske Tidende i Novbr. 1868, men Ch. Brehmer Krabbe angiver, at Faderen først † 1856. ⁹⁾ Hans Personalialia i Ordenseapillet.

Christen Pedersen

paa Løgstrupgaarden, gift med Kirsten Bollesdatter † 1588.

Bolle Christensen,
f. 1574 † 17 Febr. 1623, paa Løgstrupgaarden, gift 1604 med **Else Bertelsdatter**
† 24 Marts 1653. Af 6 Børn levede 3.

Peder Christensen
paa Øregaard i Fiskbæk Sogn.

Kirstine Bollesdatter,
† før 1626,
g. m. Henrik Jensen.
Borgmester og Lands-
thingshører i Viborg.

Else Bollesdatter,
f. 7 Oct. 1623 † 31 Aug. 1712 i
Skanderborg, g. 22 Juli 1648 m.
Hans Olufsen Bollers, Fuldmægtig
over Viborg Capitals Tjenere,
† 24. Decb. 1676.
Af 7 Børn levede 5, der antog
Navnet Luxdorff.

Christen Bollesen,
Forstander paa Her-
lufsholm. † 1669.
g. m. **Maren Staph-
rophski.**

**Bertel Pedersen
Luxdorff,**
Dr. med., studerede
1643 i Padua, opholdt
sig 1646 i Viborg,
† 1671 paa Grim-
strupgaard. Ugift.

Maren Luxdorff,
† ugift 1668.

Birgitte Luxdorff,
f. 1633 † 27. Juli
1677, g. 1665 m.
Rasmus Pedersen
Holbæk, Sognepr. for
Jernløse, f. 1628
† 1683. 5 Børn.

Bolle Pedersen Luxdorff,
f. 1. Jan. 1627 † 30 April
1711, Sognpræst i N. Jern-
løse og Kvandløse, g. m.
1) Maren Hansdatter, f. 1619
† 1673, 2) **Anne Hansdatter
Helsing.**

**Anna Hansdatter
Luxdorff,**
† i Skanderborg ved
Aar 1746, g. m. 1)
Vogen Nielsen, Kjøb-
mand i Viborg,
2)

Else Luxdorff,
† 1727 i Skanderborg,
g. m. Michel Ras-
mussen Trige, By- og
Herredsfoged i Hor-
sens 1683.

Cathrine Luxdorff,
f. 1662 † 1757, g. 1686
m. Mag. Nicol Seide-
lin, f. 1666 † 1737,
Provst, Sognepræst
i Skanderborg.

Bolle Luxdorff,
† omtr. 1719 paa
Nissumgaard,
g. m.

Jacob Luxdorff,
f. 1655 † 1716 eller
1717 paa Nissum-
gaard, g. m. **Maren
Rasmusdatter.**

Bolle Luxdorff,
f. 1643 † 1698,
Envoyé i Sverrig.
Ridder, g. m.
1) **Jytte Bering.**
2) **Friderica Adelaer.**

Mag. **Ole Luxdorff,**
f. 11. Juni 1646
† 29. Juli 1676,
Provst og Sognepr. i
Kjøge, g. 7. Sept.
1669 m. **Dorthe
Eriksdatter Torm.**
† 1675.

Holger Luxdorff,
Major, nobiliteret
1679, † ugift.

Else Luxdorff,
† 1722, g. m. Con-
ferentsraad Willum
Worm, Justitiarius,
f. 1633 † 1704.

Peter Luxdorff
til Fiellebro, Justits-
read og Landsdommer
i Fyen og Langeland,
f. 1648, nobiliteret
1679, † 1702, g. m.
**Anna Margrethe
Helverschow,** f. 1651,
nobiliteret 1688, †
1713; Enke efter
Peder Hovenbek.

En Datter, boede
i Dronningens Mølle.
Peder Luxdorff,
Sognepræst for Havre-
bjerg og Gudum,
† 14. Marts 1717,
g. 29 Oct. 1709 m.
Sidsel Christensdatter,
† 30. Sept. 1721.

Holger Luxdorff,
boede i Holbæk,
g. m. **Anneke Jens-
datter,** † Decb.
1741.

Hans L.,
var svagelig,
† i Kjøben-
havn.

Hans L.,
g. m. **Dorthe
Gregers-
datter**
i Hoved.

Else L.,
g. m. Jens
Madsen i
Mølle.

Maren L.,
g. m. 1) Michel
Olsen eller
Ole Michelsen,
2) Hans Peder-
sen i Rode
Mølle.

**Anne Kirstine
L.,** g. m. Jens
Nielsen i Ros-
borg.

**Else Cathrine
L.,** g. m. Poul
Nielsen Jord-
berg i Horsens.

Erik L.,
g. m. **Helle
Mortens-
datter.**

1. **Christian L.**
til Mørup,
Oberst, f. 4.
Febr. 1684
† 26. Juni
1726, g. m.
**Susanne
Magdalene
Worm,** † 7.
Maj 1735.

2. **Cort L.,**
† ung.

2. **Jytte Marie L.,**
† ung.

2. **Carl L.,**
f. i Stockholm,
† voxen paa
Sorup af
Børnekopper.

2. **Hedevig Ul-
rica L.,** f. i
Stockholm, g.
1713 m. Chri-
stopher Knuth.
Lehnsgreve til
Knuthenborg,
Gehejmerraad,
Ridder, f. 1687
† 1736.
Hun † 1720.

Erik L.

Christen L.,
† 1731 paa
Børholm.

Ole L.,
f. 22. Jan.
1674 † 30.
Januar 1674.

Ole L.,
f. 20. Decbr.
1674, † 27.
Febr. 1676.

Christian L.

Henrik L.,
Ritmester.

Margrethe L.,
† 2. Decbr.
1753, ugift.

Else Marie L.,
f. 20. Aug.
1683 † 27.
Aug. 1748, g.
m. Oberstlieu-
tenant Ludvig
Nicolas von
Fuchs, † 1714.

**Sidsel Dor-
thea L.,** g. m.
Christen Helle-
gaard, Com-
mercernad,
† 1729.

Maren L.,
g. m. Hans Boelund
i Hoved.

Margrethe L.,
g. m. David Krag i Aarhus.

Jacob L.,
† paa lange
Rejsere.

Morten L.,
hos Svogeren.

Hans L.,
hos Svogeren.

Maren L.,
g. m. Christian
Ring i Wads
Mølle.

Bolle Willum L.,
f. 24 Juli 1716 † 13. August 1788,
Gehejmerraad, Ridder, Deputeret i danske
Cancelli, g. 14. Juni 1748 m.
Anna Bolette Junge.
f. 11. Oct. 1719 † 14. Juni 1781,
Datter af Conferentsraad Severin Junge
Uden Børn.

Optegnelser af Lambert Jensen, Borgmester i Nyborg.

Meddelte af Dr. O. Nielsen, efter Originalen i Udgiverens Eje.

Hjælp Gud nu og altid.

Anno 1666 den 23. Novembris paa Nyborg Raadstue udi samtlige mine højærede Kollegers (Coli deris) Nærværrelse, navnlig Hr. Præsident Klavs Rasch, Jakob Andersen, Knud Ulf, Søren Thomsen, Tønne Madsen og Thomas Koft, Raadmænd, desligest vare ogsaa opvarede samtlige Borgere og Borgerske, der Hans Kongelige Majestæts naadigste Benaadigebrev blev forkyndt, dateret Kjøbenhavn den 29. Oktobris 1666 efter min underdanigste Begæring at blive entlediget fra min Borgmesters Bestilling, for min høje Alder, Svaghed og Skrobelighed ikke længer kan forestaa etc., er derfor entlediget, som videre Hans Kgl. Majestæts Brev indeholder.

Gud forfremme alting til sit Navns Ære og til Salighed. Og det haver betjent med stor Møje og Besværing fra Anno 1654 Onsdag den 11. Jan. og til 23. Novembris Aar 1666, er 11 Aar 11 Maaneder og 2 Uger, saa mit ganske Øvrigheds Bestillinger haver forrettet med stor Besværing og Farlighed udi mange Krigsfarlighed og Gods Tilsættelse og Formuen er derover bortkommen og derover kommen i stor vidtløftig Gælds Besværing, som kendes skal. Beløber sig tilsammen baade Byfogedens, Raadmands og Borgmesters Bestilling udi 39 Aar 2 Uger 5 Dage. Gud forlene mig med sin Helligaands Naade kristeligen her efter at leve og saligen at dø for Sønnens Skyld. Amen.

Lambert Jensen.

Texten, som jeg er begærendes maatte over mig blive oplæst og siden forklaret af den 116. Psalme: Min Sjæl vær nu tilfreds igen, ti Herren gør vel imod dig. Ti du udrev min Sjæl fra Døden, mit Øje fra Graad, min Fod fra Fald. Jeg vil vandre hos Herren og de levendes Lande.

1625 om Paasken blev jeg sat af Øvrighed til en Kæmner. 1626 blev jeg forordnet af min gunstige Øvrighed og befalet at vrage hvis saltet Fisk og Sild (Siell) her ind kommer for Fyn.

(Derpaa er et Blad udrevet, hvori hans tidligste Livs Begivenheder maa have været fortalte, det har endt med Omtalen af hans Tjeneste hos en Adelsmand, og det første Blad fortsætter saaledes:)

. . . og paa Fadeburet (Fadboen) og hvis dertil horte, indtil jeg selver begærede mit venligt Afskeden af Hans. Velbyrdighed, hvilket jeg fik straxen og tjente indtil den 21. Novembris Anno 1614, beløber sig 5 Aar og 5 Maaneder.

Der jeg havde bekommet mit gode Afskeden, forrejste jeg strax over til Nyborg til min Modersøster Karine sal. Klavs Beriders og der fortøvede hos hende indtil paa Foraaret.

Anno 1615 den 8. Marti forrejste jeg til Kjøbenhavn videre at forsøge Hoftjeneste, er jeg den 16. Marti kommen udi Tjeneste med ærlig og velbyrdig Mand Jørgen Brahe til Hvedholm, Kgl. Majestæts Befalingsmand paa Rudgaard i Fyn paa de Tider, for en Skrивerdreng og været i Hans Velb.'s Tjeneste indtil den 28. Maji 1617, beløber sig udi Hans Velbyrdigheds Tjeneste 2 Aar og 2 Maaneder, saa mit ganske Hoftjeneste haver været hos gode velbyrdige Mænd $7\frac{1}{2}$ Aar og en Maaned.

Er straxen forrejt til Nyborg efter min gode Afsked og given mig paa Rejsen opad til Trondhjem i Norge den 16. Juli i samme Aar og der forbleven hos Jakob Michelborg paa Bremsnæs, Kgl. Majestæts Tolder paa Nørdmør, og der fortøvet hos den sal. Mand til paa Foraaret og der forsøgt hvad Norge vilde tilfoje mig; der jeg ingen Lyst havde der at blive, er siden forrejt derfra.

Anno 1618 den 13. Aprilis er forrejt fra Bremsnæs og til Trondhjem og derfra begivet mig paa Rejsen til Danmark og er ankommen for Kjerteminde den 13. Maji; samme Dag forrejste jeg til Nyborg. Siden straks derefter i samme Aar haver jeg begivet mig paa Rejsen til Trondhjem med 3 Læster Gods og der vilde forsøge hvad Gud og Lykken vilde mig tilfoje med den ringe Del, som jeg havde forhvervet til Hove, var 18 Sletdaler. Det andet tog jeg til Borgens af gode Venner og fremmede Folk, hvor jeg dette kunde bekomme, indtil Gud vilde at jeg kom tilbage igen. Derefter haver jeg gjort en god Rejse og er vel hjemkommen og betalt enhver, som jeg var skyldig.

Siden haver jeg videre anfanget med mit ringe Købmandskabs Brug, eftersom Formuen kunde tilstrække, baade paa Norge og paa Tydskland og formeret sig Tid efter anden, saa jeg maa bekende og sige: Takker Herren, fordi han er god og hans runde Velsignelse varer stedse og altid hos dennem, som tror, frygter og forlader sig paa hannem; det haver jeg altid gjort, det meste Gud allermægtigste haver givet mig sin Naade til. Og det er

mig rigeligen belønnet, som paakendt er, og dagligen det altid formeret, saa jeg nøjes.

Anno 1623 den 9. Septembris stod mit Fæstensøl udi Ørbæk Præstegaard med ærlige og gudfrygtige Pige Marine Christensdatter, Hr. Christens Datter sammesteds. Gud give Lykke og sin runde Velsignelse til begge vores foretagne Ægteskabs Begyndelse, saa at alting maa ske Gud til Ære, os begge til Glæde og Gode og fælles Venners Lov.

Anno 1605 Palmesøndag den 24. Martii er Marine Christensdatter født i Ørbæk Præstegaard af ærlige Forældre. Hendes Fader ærlig, hæderlig og vellærd Mand Hr. Christen Mortensen, Sognepræst ibidem, født i Jylland, hendes Moder Marine Nielsdatter og født i Jylland, samtligen paa begge Sider fødte af ærlige og ægte Forældre, og haver samme deres Datter været hjemme hos sine gode Forældre, indtil hun er kommen i Ægteskab med sin kære trolovede Lambert Jensen. Gud give dem sin Aand og Naade, at alting maa ske Gud til Ære, dennem selver til Glæde og Gode. Amen.

Anno 1624 den 30. Maji stod vores Bryllup og Højtiddage udi Ørbæk Præstegaard. Gud give Lykke og sin runde Velsignelse. Gud han forfremmer hvo hannem ikke forglemmer og han bevare os fra al Ulykke og fra onde Mennesker og give os Himmerig og det evige Liv. Amen.

Gud formere alting sit Navn til Ære, Menneskene til Glæde. Anno 1625 den 26. Januari blev min Søn Jens Lambertsen født en Onsdag ad Aften imellem 3 og 4 slet, og blev kristnet den 30. dito. Hans Dobefader var Hr. Jesper Hansen Stampe, hans Faddere: Peder Nielsen Borgmester i Nyborg 1 Nobel, Christen Clausen ibidem 1 Nobel, Peder Jensen min kære Broder 1 Nobel, Mette Hans Mortensens 2 Rdl.; Marine Hr. Christens i Ørbæk holdt hannem til Daaben, 1 Nobel.

1626 den 2. Februari Kyndelmissedag døde min Søn Jens og blev begravet udi Vor Frue Kirke. Gud give hannem en glædelig Opstandelse med alle gudfrygtige.

Den 22. Decembris om en Torsdag, Klokken imellem 7 og 8 efter Middagen udi Vandmandens Tegn blev min kære Datter Marine Lambertsdatter født, blev kristnet 3. Juledag af Hr. Peder Jørgensen Kapellan. Hendes Faddere Hr. Christen Mortensen i Ørbæk 2 Sletdaler, Anne Hr. Nielses i Frørup 2 Rdl., Jakob ~~Jenke~~

Raadmand i Nyborg, 1 Dukat, Anne Thomas Bruns 1 Rdl., Gertrud Jensdatter min Søster $\frac{1}{2}$ Nobel.

Anno 1646 den 29. Augusti kom Marine til Odense hos sin Frænde Peder Pedersen.

Anno 1626 den 9. Decembris gjorde jeg mit Raadmands og Byfogeds Ed paa Nyborg Slot for ærlig og velbyrdig Mand Jakob Ulfeld til Urup, Danmark Riges Raad og Kansler, Hovedsmand paa her sammesteds. Gud give dertil Visdom og Forstand at gøre Dom og Ret, hans Navn til Ære og mig til Salighed.

Anno 1627 den 10. Junii paa en Søndag Klokken et Kvarter til 7 Formiddagen blev min kære Datter Karine Lambertsdatter født, blev kristnet den 17. dito. Hendes Døbefader Hr. Jesper Hansen Stampe ibidem, hendes Faddere: Hr. Henrik Christensen i Frørup, 1 Nobel, Peder Nielsen, Rigens Skriver i Nyborg, 2 Rdl., Niels Jensen min kære Broder 1 Nobel, Jens Jespersen Skolemester 2 Rdl., Sidsel Hermansdatter 1 Dukat, Gertrud Klavsdatter holdt hende til Daaben, 1 Nobel 1 Dukat.

Anno 1629 den 16. Marti imellem Onsdagen og Torsdagen om Natten, Klokken var imellem 1 og 2, blev min kære Søn Christen Lambertsen født, blev kristnet den 25. dito af Hr. Hans Hansen Kapellan, under Tyrens Tegn. Hans Faddere vare: Bertel Hansen Ridefoged paa Nyborg Slot 1 Guldkrone, Peder Nielsen Slotsskriver 1 Guldkrone, Knud Bjørnsen min Svoger 1 Guldkrone, Karine Jakob Lerkes holdt hannem til Daaben, 1 Nobel, Anne Jens Slotsfogeds 2 Sletdaler, Anne Jensdatter min kære Søster $\frac{1}{2}$ Guldkrone 1 Guldgylden, Jakob Nielsen Skriver paa Ørbækklunde 2 Rdl.

Anno 1630 den 7. Aprilis døde min Datter Karine Lambertsdatter Klokken 3 Kvarter til 7 Eftermiddagen paa en Torsdag, blev begravet udi Vor Frue Kirke den 9. dito. Gud give hende og alle tro Kristne den evige himmelske Glæde og Salighed. Amen.

Anno 1630 den 17. Juni paa en Torsdag Klokken var imellem 7 og 8 Eftermiddagen fødte min Hustru et Drengbarn og døde straks, var ungefærlig paa sin Alder 26 Uger. Blev nedsat den 18. dito hos sin salig Søster. Gud give dennem det evige Liv.

Anno 1631 den 8. Septembris en Onsdag blev min kære Datter Karine Lambertsdatter født Klokken 9 Formiddagen, blev kristnet den 14. dito af Hr. Jesper Hansen Stampe. Hendes Faddere: Thomas Brun Borgmester i Nyborg 1 Guldgylden, Hans Mortensen Raadmand 1 Guldkrone, Niels Bousen Vintapper $\frac{1}{2}$ Nobel, Sidsel Peder Nielsens bar hende, 1 Nobel, Anne Niels Jensens 1 Nobel,

Karine Christensdatter i Ørbæk 2 Rdl. Til hendes Barsel: Peder Nielsen Borgmester 1 Dukat, Jakob Lerke Raadmand 2 Sletdaler, Bertel Hansen Raadmand 2 Rdl., Hans Jensen 1 Rdl., Peder Nielsen Skriver 2 Rdl., Mads Pedersen 1 Rdl., Peder Pedersen 1 Rdl., Niels Jensen min Broder 1 Rdl., Hr. Henrik min Svoger i Frørup 2 Rdl., Frederik Jespersen min Svoger 1 Guldgylden, Peder Bjørnsen 1 Sletldr., Marine Hr. Christens i Ørbæk 2 Rdl., Gertrud Klavsdatter 1 Rdl., Mette Hans Skrivers 1 Rdl., Anne Frederiks min Søster 1 Guldgylden, Gertrud Knud Bjørnsens min Søster 2 Sletldr.

Den 21. Septembris døde min sal. Datter Karine Eftermiddagen Klokken ved 10 slet, begravet udi Vor Frue Kirke den 22. dito. Gud give hende og alle, som ere hensovede i Herren, en glædelig Opstandelse paa den yderste Dag, Himmerig og det evige Liv. Amen.

Anno 1633 den 24. Augusti faldt min Hustru udi en hæftig hidsig Sygdom og holdt ved Sengen indtil den 2. Septembris, da gjorde hun Barsel og fik et dødt Drengbarn, havde været med ungefærlig paa en 15 Ugers Tid, den 3. dito, var om anden Dag, blev hun meddelt Kristi Legeme og Blod til hendes Tros Styrkelse, efter menneskeligt Syn ingen Forhaabning paa Liv var hos hende at forhaabe, var fra al Sans en 2 Dage, haver dog baaret sit Kors og store Smerte meget taalmodeligen henved en 14 Dage, siden derefter Dag fra Dag haver Gud allermægtigste hjulpet hende til sin Helbred igen, dog holdt ved Sengen paa nogle Ugers Tid og siden Tid efter anden og smuk kommen til rette igen.

Anno 1634 den 25. Oktobris var Løverdagen Klokken halvgangen 6 Formiddagen, blev min kære Datter Elsebet Lambertsdatter født under Tyrens Tegn, blev kristnet den 1. Novembris, hendes Døbefader Hr. Jesper Stampe. Hendes Faddere: Peder Valter Raadmand i Nyborg 1 Dukat, Peder Pedersen 1 Nobel, Anne Bertels holdt hende til Daaben 1 Guldkrone, Marine Hans Jensens 1 Guldkrone, Anne Peder Jensens 1 Guldkrone.

Anno 1635 den 1. Aprilis døde min kære Datter Elsebet og blev begravet hos hendes hensovede Søskende. Gud give dennem alle en ærefuld Opstandelse paa Dommedag.

Anno 1636 den 30. Martii paa en Onsdag et Kvarter til 12 Formiddagen under Tvillings Tegn blev min Søn Peder Lambertsen født, kristnet den 3. dito, hans Døbefader Hr. Jesper Hansen Stampe. Gud allermægtigste for sin kære Søns Skyld give hannem og alle de andre, som igen leve, at tiltages og forfremmes udi Alder, Vis-

dom, Yndest og Naade, baade hos Gud og Mennesker. Gud hør min Bøn for Kristi Pine og Døds Skyld. Amen. Hans Faddere: Hr. Hans Hansen Kapellan i Nyborg 1 Nobel, Mads Pedersen 1 Guldkrone, Gertrud Jensdatter min Søster holdt hannem til Daaben 1 Nobel, Margrete Hermansdatter $\frac{1}{2}$ Nobel.

Anno 1636 den 18. Juni blev begge mine Sønner nemlig Christen og Peder Lambertsen udskrevne til de Frisers Penge¹⁾ hos velb. Tønne Friis. Gud, som alting haver i Magt og Volde, han hjælpe dem begge og os alle samtligen til at forfremmes hans Navn til Ære og dennem til evig Salighed. Amen.

Anno 1645 den 8. Maji forrejste jeg til Kjøbenhavn med min Søn Christen der i latinske Skole. Gud give hannem Lykke og sin Velsignelse. Amen.

Anno 1636 den 12. Augusti er jeg entlediget og forløvet med min Byfogeds Embede, og betjent derudi 9 Aar og 35 Uger, blev Peder Nielsen forordineret af Hr. Mogens Kaas til Byfoged. Gud give hannem dertil Lykke og sin Velsignelse. Amen.

Anno 1637 den 30. Aprilis Klokken var 8 Eftermiddag blev hentet Kvinder ind til min Hustru, om anden Dagen Klokken var ved 12 slet Formiddagen lod jeg hente med min Vogn en Fostermoder i Ellinge ved Navn Karine til at undsætte vores egen med her i Byen om Hjælp og gode Raad, hvilket er dyrt at faa, naar Gud ikke vil hjælpe. Den 1. Maji om Aftenen Klokken var 9 døde Fosteret hos Moderen, om Morgen, Klokken var ved 4 slet, lod min Hustru sig forlige med Vor Herre og blev hende meddelt Jesu Kristi Legeme og Blod ved Hr. Jesper til sin Tros Bestyrkelse og til en god Ende, som ogsaa Gud være lovet Tirsdagen 3. dito Eftermiddagen Klokken halv 2 blev hun forløst af sit haarde Kors og store Smerte med et Dregebarn; den 4. Maji blev han begravet hos sine andre hedsøvede. Herren giver og Herren tager, hans Navn være æret fra nu og indtil Evighed. Amen.

Anno 1637 den 7. Decembris ere begge mine Sønner Christen og Peder Lambertsen indskrevne udi Herlufsholm Skole af velb. Hr. Kristoffer Ulfeld. Gud allermægtigste forfremme dennem dertil og vende alting hans hellige og store Navn til Ære, dennem begge til evig Sjæls Salighed. Amen.

Anno 1639 den 18. Januari Fredagen blev min Søn Cornelius født Klokken 8 Eftermiddagen, hans Døbefadder Hr. Hans Kapellan.

¹⁾ Johan Frises Universitetslegat, stiftet 1555.

Faddere: Gert Jespersen Skolemester i Nyborg 1 Guldkrone, Hans Markursen Skrifer paa Slottet 1 Guldkrone, Johanne Christensdatter 2 Dukater. Min Søster Anne holdt hannem til Daaben, 1 Nobel.

Den 7. Juni samme Aar døde min Søn Cornelius 20 Uger gammel. Gud give hannem med alle og de andre sine kære salige Søskende en glædelig og ærefuld Opstandelse paa den yderste Dommedag.

Anno 1640 den 5. Oktobris Mandagen er min Datter Kirstine Lambertsdatter født Klokken halvgangen til 5 Formiddagen under Vægtens Tegn. Blev kristnet den 11. dito. Hendes Døbefader Hr. Mads Pedersen. Gud give hende at tiltages i Alder, Visdom og Naade hos Gud og alle kristne Mennesker. Amen. Hendes Faddere: Hr. Niels Klavsen i Ørbæk 3 Rdl., Hans Jensen Kirkeværge i Nyborg 1 Guldkrone, Else Christensdatter 2 Sldr., Gertrud Klavsdatter holdt hende til Daaben, 1 Nobel.

Anno 1641 Mandagen den 27. Decembris Klokken slagen 11 Eftermiddagen under Fiskens Tegn, hendes Planet Mercurius, er min kære Datter Sidsel Lambertsdatter født, blev kristnet af Hr. Mads Pedersen Søndagen den 2. Januari Anno 1642. Gud allermægtigste for sin allerkæreste Søns Skyld forfremme hende og alle de andre, som endnu leve, hans Navn til Ære, dennem samtligen til evig Salighed. Amen. Hendes Faddere: Velb. Hr. Jørgen Brahe til Hvedholm, Ridder, Befalingsmand paa Hagenskov, 2 Guld kroner, Cornelius Pedersen i Nyborg 5 Rdl., Jens Madsen Skrifer paa Slottet 4 Rdl., Karine Mathias Koks 1 dobbelt Dukat og 1 Rdl., Inger Andersdatter 1 Dukat, Anne Bertel Hansens holdt hende til Daaben, gav 1 Nobel.

Anno 1644 den 11. Decembris om en Onsdag Klokken imellem 3 og 4 Formiddagen er min kære Søn Niels Lambertsen født, blev kristnet og hjemmedøbt af Mester Mads Pedersen, den 15. dito er han kommen til Kirken videre hans Daab og Kristendom at fuldgoe. Gud forfremme hannem til sit Navns Ære for Sønnen Kristi Døds Skyld, Amen. Hans Faddere: Peder Klavsen Latine Skolemester gav 2 Rdl., Christen Jakobsen min kære Svoger 4 Rdl., Søren Thomesen 1 Guldkrone, Johanne Jens Krag's min kære Svogerske holdt hannem til Daaben, 5 Rdl.

Anno 1645 den 23. Januari bortkaldte Gud allermægtigste hannem fra dette elendige og bedrøvelige Verden til sit evige og himmelske Glæde og Herlighed. Gud give dennem og os alle at

findes og at sankes der paa den yderste Domsdag, dertil give os alle samtligen sin Helligaands Bistand. Amen.

Anno 1646 den 21. Juni om en Sondag Klokken halv 9 Formiddagen, hendes Planet Mars og under de 12 Tegn Vandmanden, er min kære Datter Gertrud Lambertsdatter født. Gud bevare hende naadeligen længe og vel at tiltages og fremmes til Guds Navns Ære og hende til evig Glæde og Salighed. Amen. Den 26. dito er hun, Gud være Lov, kommen til Kirken og der annammet Daab og Kristendom. Hendes Døbefader min kære Svoger Mester Mads Pedersen. Hendes Faddere: Velb. Hans Petersen Ober[st]løjtnant under det gamle Regiment til Fods, gav 2 Nobel med 2 Rdl., Knud Bjørnsen min kære Svoger 1 Nobel, Anders Pedersen min kære Frænde 1 Dukat og 2 Rdl., Karine Pedersdatter min kære Frænke (fencke) 2 Dukater, Anne Niels Jensens, min kære Broders Hustru, holdt hende til Daaben, 1 Nobel. Efterskrevne vare til hendes Fadderbarsel: M. Mads Pedersen Sognepræst 1 Rdl., Niels Jensen min kære Broder 2 Sldr., Niels Bousen min kære Svoger 1 Rdl., Peiter Dohren, Kaptejnlojtnant under Oberstlojtnants Kompagni 2 Sldr., Lavrids Hansen Byfoged 1 Rdl., Anders Madsen fra Kolding 3 Rdl., Frederik Jespersen min kære Svoger 2 Sldr., Gertrud Klavsdatter min kære Frænke (fencke) 1 Rdl., Maren Hr. Christens i Ørbæk, min kære Hustrus Moder, 1 Stykke Guld paa 1½ Rdl., Karine Mads Koks 2 Rdl., Marine Hans Jensens 1 Rdl., Mette Jens Thørkildsens 1 Rdl., Anne Frederik Jespersens, min kjære Søster, 1 Rdl., Karine Jakob Lerkes 2 Rdl., Karine Hr. Nielses i Ørbæk 2 Rdl., Mette Knud Bjørnsens 2 Stykker Guld 1½ Rdl., Inger Niels Bousens 1 Rdl., Anne Bertel Hansens 2 Rdl., Johanne Jens Krag's paa Hellerup 4 Rdl., Birgitte Mathis Boldts 1 Rdl., Elsebeth Mester Madses 1 Rdl., Else Hr. Henriks i Frørup 3 Rdl. Jeg saavel som min kære Hustru takker alle gode Venner for enhver deres gode og hæderlige Foræring, vi lover samtligen alle og enhver slig deres gode Vilje og Æres Bevisning gærne i slig Fald eller i andre Maader forskyldte vil, naar os derom anmodes. Dermed haabes, næst Guds Hjælp, al Fejde en god Ende, dog alting staaer til den allermægtigste gode og barmhjertige Gud, som raader for alting i Himlen og paa Jorden, hannem vil jeg sætte alting i sin Haand og saa befale os alle sin Helligaand. Amen.

Hjælp Gud nu og altid. En liden Efterretning anlangende min salig Son, hæderlig og vellærd Christen Lambertsens Liv og Levneds Fremdragelse udi den syndige Verden korteligen.

Da er det salige Menneske født den 16. Martii 1629, som før er meldt, og holdt hannem her hjemme hos os og udi latinske Skole med god flittig Optugtelse, som jeg næst Guds Hjælp vil forsvare for Gud og alle Mennesker, desligeste ogsaa, der han kom fra os og til Kjøbenhavn. Her hjemme holdt jeg tvende Skolens Personer til hannem, navnlig Abraham Hansen og Mads Gregersen, som informerede hannem udi sine Bøger, havde fri Kost til vores eget Bord og Husværelse med alt hvis dertil behøves.

Anno 1645 den 8. Maji forrejste jeg over med hannem selver til Kjøbenhavn og satte hannem der i latinske Skole og gik der udi Skolen og ikke maatte komme hjem, førend Anno 1650 den 22. Juni, der han da, Gud være Lov, er bleven Student og er bleven ledig fra Skolegang, og derefter er hjemkommen til sine kære Forældre og fundet os alle ved god Velstand.

Anno 1651 den 3. Martii forrejste den salig Menneske atter videre til Kjøbenhavn sin boglige Konst at lade sig finde der udi som paakendt var. 12. Juni er han forløvet af sin Skolemester at komme hjem til sine Forældre og var her saa hjemme hos os og var sine kære Forældre meget hørig og lydige og ikke fandtes paa Vinkælder, paa Gaden eller udi noget letfærdigt Selskab, var stedse og altid udi sine kære Forældres Hus, undertiden besøgte sine gode Slægt og Venner, hvilket jeg ogsaa selv befalede hannem undertiden at skulle gøre, hvilket og skede.

Anno 1652 den 21. Juni forrejste den salig Karl til Kjøbenhavn, med Guds naadige Hjælp og Bistand at erlange sin Attestats, som han var noksom fuldkommen vis paa, der han bød os Godnat, at ville med det første muligt er komme igen med gode og gladelige Budskab at ville denne Gang tage sin Afsked derfra og med Guds Hjælp ikke videre at gøre os sine Forældre Omkostning mere derhen, hvortil vi ønskede hannem Lykke og Velsignelse dertil. Amen.

6. Septembris et gladeligt Budskab fra hannem at han, Gud være Lov og Tak, bekom sin Attestats og blev der saa længe at han ogsaa prædikede for sin Dimis og fik det første Gang, der han lod sig høre, og fik en god Berømmelse derfor. Gud være æret evindelig for sine og alle disse store og høje Velgerninger. Amen.

27. Septembris udi samme Aar er det salig Menneske, Gud være Lov og Tak, vel hjemkommen til os og med al sin gode Rigtighed fra Kjøbenhavn, dog meget syg af den Sygdom, han

havde udi Kjøbenhavn, der han gav sig paa Rejsen, og ikke haver haft sin Helbred, som han tilforn, der han forrejste fra os nu seneste til Kjøbenhavn, men nu udi Vinter haver lidt stor Pine udi Ben og Fødder med stor Brud¹⁾ og Værk og brugte dertil adskillige Drik, dog lidet og intet hjulpet, haver derefter altid været meget skrøbelig og indvortes med stor Svaghed beladen, som paa hans Farve var at se, haver dog med god Taalmodighed baaret det, indtil han fik udi Sinde at forrejse ud til Odense, der angav sig hos Lægerne om Hjælp og gode Raad og blev saa meddelt at skulle blive hannem efterskikket.

Anno 1653 den 20. Septembris er det salige Menneske tilstillet af Mester Jakob Badskær udi Odense nogle Medikamenter, som han skulde bruge for sin Svaghed, haver dog lidet udrettet, og haver brugt det efter sin skriftlige Undervisning, hvilket han bekendte at den Værk og »Brødt«, han havde i Livet, var noget lindret med hannem, saa han havde ikke saa stor Ve i dem som tilforn og gik taalmodeligen dermed, saa længe som det varede.

Den 3. Decembris om Løverdage, da var det salige Menneske meget »kiøndt«²⁾ og var til Aftensmaaltid med mig og hans kære Moder og Søskende og da skaade³⁾ eller klagede sig intet og tykkes at være nu frisk og vel tilpas, mens om Morgenen den 4. dito, var Søndagen, er han indkommen udi Stuen til sin kære Moder at ville iføre sig i sine Klæder, hvilket han aldrig plejer at gøre, da tilspurgte hans Moder hannem, hvor det var med hannem, svarede, at han haver haft en meget ond Nat med stor Kulde og Værk udi alle sine Lemmer. Svarede hans kære Moder hannem, om han intet vilde have, svarede nej. Sagde hun: Bliv hjemme fra Kirken, mens du est saa meget svag. Svarede: Nej, det vil jeg ikke gøre. Saa gjorde han sig straxen rede og forføjede sig til Kirken, er han da igen indkommen, og klagede sig meget haardt for sit Bryst og udi alle hans Ledemod og gik saa at lægge sig til Hvile og Rolighed udi sit Kammers til om anden Dagen, der hans kære Moder gik ind til hannem og spurgte, hvor det var med hannem, om det ikke var noget bedre med hannem. Svarede nej, ti han havde saa meget haardt for sit Bryst, kunde det faa Løsning, da blev det godt igen med Guds Hjælp. Tilspurgte hans kære Moder

¹⁾ Se Molbechs Dial. Lex. Brudd, Værk i Lemmerne.

²⁾ i Bedring. Molb. Dial. Lex.

³⁾ tede sig. Molb. Dial. skaae.

hannem, om han ikke vilde ligge inde i Stuen, ti det var meget koldt at ligge her ude, svarede han nej. Eftermiddagen begærede han at maatte faa sin Seng redt i Stuen hos os, hvilket ogsaa straxen skede, er saa indkommen og havde stor Ve for sit Bryst med Opkastelse en 2 Dage, haver ligget saa smuk stille hen med stor Ve for sit Bryst, sagde, at dersom han kunde faa det løst, som var kulsort, da blev det godt. Laa saa hen, indtil i Fredags Morgen, der hans kære Forældre, som var den 9. Decembris, bade hannem Godmorgen og spurgte, hvor det var med hannem, da begærede han at ville aarelades og begærede Doktoren til sig. Da svarede vi hannem, at han skulde først forlige sig med Gud og annamme det højværdige Alterens Sakramente, hvortil han svarede: det skal ske, korteligen med et Ord eller to. Eftermiddagen er hæderlig og højlerd Mand M. Mads Pedersen, vores kære Sogneherre, indkommen at besøge hannem og var yel 2 Klokketimer her inde, dog det salige Menneske intet gad talt med hannem, mens der han bød hannem en god Aften, takkede hannem og rakte hannem Haanden og bad derhos at han vilde vel gøre udi Morgen, naar Klokken var 11, komme og meddele hannem Kristi Legeme og Blod, saavidt det skal ske.

Her fattes et Blad.

Kristelig Ligprædiken og Sermon for Guds Børn, der vores kære og lydige Son hæderlig og vellærde Christen Lambertsen hans salig Lig blev hæderlig begravet i Nyborg Kirke Torsdagen den 15. Decembris 1653, holden af hæderlig og højlerd Mand M. Mads Pedersen Lærche, Sognepræst sammesteds, af S. Povls anden Skrivelse til de Korinther udi det 5. Kapitel. Texten: Vi ere altid frimodige og vide at efterdi vi bo i Legemet, da ere vi fremmede for Herren. Gud give os alle, som nu igen lever, en glædelig og glad Jul og et frydeligt, fredsommeligt, godt og god tilkommendes Nytaar at leve med færre Synder og flere gode Gærninger, Gud til Lov og Ære, vi selv og vores Næste til Opbyggelse, vi alle til Sjæls evige Salighed. Amen. Lambert Jensen, min Haand.

Hjælp Gud. Anno 1626 den 9. Decembris blev jeg uværdig sat og tilbetroet Raadmands og Byfogeds Bestilling, Gud være æret. Fra den 9. Decembris og indtil den 12. Avgusti 1636 er jeg, Gud ske Lov, entlediget fra Byfogedens Embede af vores gunstige Lensherre Hr. Mogens Kaas, som er udi samme besværlige Tider, jeg deri haver betjent, 9 Aar 5 Maaneder 3 Uger 1 Dag, nu Gud allerlægstgste haver altid hjulpet mig fra al Ulykke, Skade og Tilfald.

1626 fra den 9. Decembris og til den 11. Januari Anno 1654 er jeg entlediget fra mit Raadmandskabs Embede og haver derudi betjent 27 Aar, en Maaned 5 Dage. Gud, som endnu lever, haver altid hjulpet mig, hannem ske Lov, Pris og Ære og hjælpe dagligen alle dem, som sætter sit Tillid til hannem. Herrens hellige Navn være æret fra nu og indtil al Evighed for al sin Godhed og store Barmhjærtighed, som han os dagligen beviser, det er at takke og love hannem derfor. Gud give os dertil Naaden for Kristi Skyld. Amen.

Anno 1654 Onsdagen den 11. Januari haver ærlig og velbyrdig Mand Hr. Mogens Kaas til Støvringgaard, Ridder, Danmarks Riges Raad, Befalingsmand paa Nyborg Slot, vores gunstige Lensherre, ladet mig opfordre for sig og gav fore, eftersom vores forrige Borgmester ved Døden er kaldet og ingen der igen endnu ere indsatte, da vil han paa Hans Majestæts Vegne byde og befale og mig uværdige igen i Steden til Borgmester Bestilling indsætte og tilbetro og nu straks min Ed aflægge, før jeg kommer ned. Hvorfore jeg fattige Mand paa det underdanigste og ydmygeligen var begærendes af den gode Lensherre, at han for min Alderdom og Svagheds Skyld vilde forskaane mig og tilbyde en anden i Steden, som det gærne vilde annamme og paatage, hvortil han svarede nej, med mange flere Ord, den gode Herre havde til mig, som ikke gøres Behov her at opregne, og bad mig straxen at sætte mig paa Knæ, tog Bogen i Haanden og selver oplæste Eden for mig, som jeg skulde efterfølge og rette mig efter, saa vidt Gud vil give sin Naade dertil. Efter alt dette var sket, ønskede han mig Lykke og Velsignelse udi samme besværlige Bestilling. Vil derfor ogsaa begære af den allermægtigste gode Gud, at han dertil vil forlene mig med sin Helligaands Naade med Visdom og Forstand til at forestaa mit Embeds Pligt at fuldgøre for Gud og Mennesken, som ret og billigt og lovligt kan være i alle Maader, saa alting, som sket er, kan komme den allerhøjeste Gud i Himmelen til Lov og Ære, Menigheden til Gavn og Bedste og mig selv til timelige og evige Salighed. Amen. Dertil hjælpe mig Gud Fader, Guds Søn og Gud den Helligaand. Amen udi Jesu Kristi Navn, Amen. Lambert Jensen, min Haand.

Optegnelser af Sophia Amalia Boysset, gift med Oberst H. G. Grevenkop.

Meddelt af Fr. Krarup.

Som en anden Prøve paa de Familie Optegnelser, hvorpaa vort Samfund ønsker at henlede Opmærksomheden, følger herved en Oversættelse af et lille Hefte i Geheime Arkivets personalhistoriske Samling. Originalens Fransk er saa skjodesløst og lidet uddannet, at det næppe vilde have Interesse at bevare det, hvorimod Navnene ere gjengivne aldeles som de findes skrevne. Hverken her eller i den næste Meddelelse er der lagt særlig Vægt paa Fuldstændighed i de medgivne Noter.

Desværre mangler der formodenligt et Blad i Begyndelsen. Det har sagtens indeholdt Beretning om Optegnerskens Farfader Laurent de Boysset, der som Militær indkom her i Landet under Kong Christian V (Kaasbølls Saml. i Geh. Ark., S. 1803) og 1691 Hellig 3 Kongers Dag (Gen. her. Arkiv 4to Nr. 64 S. 110) ægtede fra Sophia Amalia Moths Hus Elisabeth Stuart. Fortællingen begynder her med Aaret 1692, da dette Ægtepars Sou blev . . .

døbt i den Tydske Kirke af Dr. Lassenius og blev kaldt Christian Fridrich ligesom Kongen og Kronprinsen. Hans Gudfædre vare: Vicekongen Moth¹⁾ og Oberst Krag, og hans Gudmødre: Grevinde Moth og hendes 3 Søstre²⁾.

Den 19de December 1713 ægtede min kjære Fader min dyrebare Moder, som var 3die Datter af Oberst Johan Friderich de Sohr, min elskede Bedstefader, og Margarethe Bülck. Hun har havt 4 Søstre og en Broder. Broderen, som hed Andreas Georg Sohr, gik i Spansk Tjeneste, hvor han givtede sig og blev Katholik og havde flere Børn. Den ældste Søster hed Anne Elisabeth og ægtede en Kaptain de Krabbe,³⁾ med hvem hun fik en Søn, som hedder Olle Krabbe efter sin Bedstefader, som var Etatsraad Krabbe i Jylland. Den anden Søster hed Margaretha Catharine de Sohr og døde som Barn. Min Moder, Cecilia Fridrica Sohr, blev født den 19de Januar (Juni?) 1699. Hendes 3die Søster, Angenethe Martinette Sohr, ægtede Kaptain, daværende Lieutenant, Hein ved

¹⁾ maa være Kancelli-Præsidenten, Matthias Moth (Ny D. Mag. V. 245 fl.).

²⁾ Dr. Poul Moths 4 Dotre ville blive anførte paa den Mothske Stamtavle i næste Meddelelse S. 101.

³⁾ Wulf Unger Krabbe, Son af Etatsraad Ole K. til Bjerre, om hvem se foran S. 20. Wulf Unger siges paa Stamtavlerne at have været gift med En af Slægten Boysset: men at i hvert Fald den Hustru af ham, der var Moder til hans Søn Ole, var den Ovennævnte, kan ikke være tvivlsomt efter den bestemte og gjentagne Angivelse ovenfor.

Dronningens Regiment ved Garnisonen i Glückstadt, af hvilket Ægteskab der er en Son i Live. Den yngste af hendes Søstre, Maria Hindriette Sohr, dode ugivt.

1714 d. 25de Oktober blev jeg den første Frugt af mine Forældres ulykkelige Ægteskab, en Torsdag Kl. 8 om Aftenen i Rensborg. Dagen efter blev jeg døbt og fik Navnet Sophia Amallia efter Grevinde de Moth af Samsøe, min Gudmoder; mine Gudfædre vare: min Grandonkel, Generalmajor Jean Christopher de Stuart, og Etatsraad Helm¹⁾, min Moders Onkel.

1715 d. 28de Oktober Kl. 10 om Morgenens fødtes min kjære Broder i Rensborg; han blev døbt d. 29de og fik Navnet Laurent efter min Farfader, der var hans Gudfader. Hans Gudmødre vare: Madame Etatsraadinde Nissen og »Frellen«²⁾ Rothstein.

1717 d. 2den August fødtes min kjære Søster om Aftenen Kl. 8 paa en Herregaard i Sjælland, som hed Lustroph³⁾. Hun blev døbt den 3die og fik Navnet Margaretha Elisabeth efter min Farmoder, der var hendes Gudmoder tillige med Madame General-lieutenantinde de Juel. Gudfædre vare: Hans Excellence de Guldenlov og Kammerherre d'Ahlefeldt.

Den 18de September 1718 kom min kjære Broder og jeg til Sjælland, og samme Aar den 7de Oktober dode han paa Lustroph og blev begravet i Tiereby Kirke.

1720 d. 14de Marts Kl. 8 om Aftenen fødtes min kjære Søster i en liden Kjobsted i Sjælland, som hedder Schielschior; hun blev døbt den 15de og fik Navnet Cecilia Margaretha efter to af vore Stammødre paa fædrene's Side(?)⁴⁾. Hendes Gudmødre vare: Madame Baronesse de Wedel og Frelle²⁾ de Ramel; hendes Gudfader min kjære Farfader. Hun dode d. 6te Juli samme Aar Kl. 8 om Morgenens og blev begravet i Tiereby Kirke.

Den 31te Juli 1723 dode min kjære Farmoder (til Ulykke for for os og Vore for hele vort Liv) om Eftermiddagen mellem 3 og 4 i sit 71de Aar paa sin Gaard Basnes⁵⁾ i Sjælland. Paa

1) Friderich Christ. v. Helm, Landfoged i S. Ditmarsken, blev Etatsraad 1707 ³/₄ (Gen. heral. Ark., Gen., Svo No. 12). blev siden Conferentsr. (Kaasbølls Saml. sstd. S. 1957).

2) Frellen, Frelle = Fräulein.

3) Lystrup i Kongsted Sogn.

4) »selon nos deux ayeulle patrenelle«.

5) Basnæs i Tjæreby Sogn, saml. Danske Herregaarde VI. 10. 8.

Grund af den stærke Varme begravedes hun den 2den Avgust i Tiereby Kirke.

For at gjøre vor Ulykke fuldstændig døde den 3die Februar 1728 min kjære Farfader mellem Kl. 11 og Middag i sit 96de Aar paa sin Gaard Basnes i Sjælland. Han var Generallieutenant og Ridder af det hvide Baand og blev begravet i Tiereby Kirke¹⁾.

Til Forøgelse af vor Ulykke forlod min kjære og ulykkelige Moder os Natten mellem Juli og August 1728 efter onde Menne-skers Raad og undflyede til sin Slægt for at begynde denne sørgelige Proces mod sin Mand, vor kjære Fader. Gud tilgive dem, som have næret Spliden mellem vore kjære Forældre og gjort dem tillige med os og vore Efterkommere ulykkelige for Resten af vore Levedage.

Den 27de Juli 1729 døde min ulykkelige og kjære Morfader i Rensborg, hvor han ogsaa blev begravet. Han var Oberst.

Den 17de Februar 1734 paadømtes den ulykkelige Proces mellem min kjære Fader og min kjære Moder og de bleve fuldstændigt skilte paa den Betingelse, at min Fader skulde betale alle Omkostningerne og yde min Moder en Aarpenge af 500 Rdr., hvad han ogsaa maatte give hende under hele Processen.

Den 25de April 1734 foreslog min kjære Fader mig Giftermaal med Lieutenant Hans Gottlob Grevenkop, naar han blev Kaptain.

Den 22de Marts 1734 døde min kjære Grandonkel, Generalmajor de Stuart, i Rostock, Hovedstaden i Meckelborg. Han havde været gift 3 Gange. Den, som overlevede ham, var en Lepel, Enke efter Molk. Han havde ingen Børn med nogen af disse 3 Koner. Han var 81 Aar gammel, da han døde, og er begravet i Vor Frue Kirke, Domkirken i Rostock.

Den 9de Juli 1735 døde min kjære Grandtante, Enke efter ovennævnte Stuart, hos sin Datter af første Ægteskab, Majorinde Plessen, paa dennes Gods Muffelmau²⁾ og blev begravet i Domkirken i Rostock hos sin Mand, vor Grandonkel.

Den 11te September 1736 forlod vi Sjælland, efter at vor Fa-

¹⁾ Gen. Lieut. 1715 $\frac{1}{12}$ (Milit. Etat.), Ridder af Dannebrog 1717 $\frac{1}{6}$ (Bjorn: Riddere S. 90—91) og deltog som saadan i Optøget ved Jubelfesten for Reformationen samme Efteraar ([P. Neve:] Beskrivning over de Solenniteter etc. 1717, 4to, Side 20).

²⁾ i Mecklenburg.

der havde solgt Godset Basnes til Grev d'Holstein, og rejste til Rostock, hvor vi ankom den 22de September.

Den 7de Oktober 1740 deklareredes min Forlovelse med Hans Gottlob Grevenkop, Kaptain ved Dronningens Regiment¹⁾. Den 13de December samme Aar henlovedes min kjære Søster til Charle Gustav von der Lühe, karakteriseret Kaptain hos Dronningen af Danmark og Mecklenborgsk Adelsmand. Den 6te April viedes vi begge i Rostock paa samme Dag og Time af Dr. theol. Schotter. Gud give dertil i sin høie Naade sin hellige Velsignelse saavel i det timelige som i det aandelige.

Den 25de April 1741 forlod jeg min Faders Hus for med min kjære Mand at rejse til hans Garnison, som da var i Glückstadt i Holsten. Hans Fader hed Piere Grevenkop²⁾, forhen Kaptain i Flaaden, og hans Moder Kirstine Grevenkop født Hiort. De have været fire Brødre og to Søstre, af hvilke den ene er død som Barn, og den anden har været gift 2 Gange uden dog at efterlade sig Børn i Live. Hendes første Mand hed Muller og den anden Nils Qvist, kongelig Tolder i Drøbac i Norge, hendes Navn var Magretha Catharine. Hans ældste Broder gik til England med Gesandten Poulvardt³⁾ og hedder Casper Hermann Grevenkop, han er ikke gift. Dernæst følger min kjære Mand, Hans Gottlob Grevenkop, som er født den 1ste Marts 1700. Efter ham fulgte hans Broder Fridrich Christian⁴⁾, som har været gift med Oberst de Dillebens 3die Datter, med hvem han har kun en Datter af Navn Kirstine, født den 27de Juli 1736 i Christiannia, Hovedstaden i Norge. Hendes Fader, min kjære Mands Broder, var Kaptainlieutenant af Artilleriet. Hans nysnævnte Datter er bleven opdragen hos os tillige med sine Kusiner, vore Døtre, under Navnet Dorte; men er den samme som den ovenfor omtalte, hvad jeg har villet bemærke her af Hensyn til den Fejltagelse, som denne Ombytning maaske en Gang kan afstedkomme for hende selv eller for hendes Efter-

1) 1722 $\frac{1}{2}$ Sec. Lieut. i Kronprindsens Reg.; Pr. Lieut. 1730 $\frac{6}{5}$, 1737 $\frac{2}{4}$ forsat som Capt. til 1. Bergenhus. Reg. Nat. Inf., 1739 $\frac{15}{5}$ forflyttedes han til Dronningens Livreg., 1740 $\frac{23}{8}$ blev han General-Adjutant (Møller: Rangspersoner, i Geh. Ark., og Milit. Etaterne), 1741 gjør han Indskud i Enkekassen for sin Hustru Sophia Amalie de Boysset.

2) nævnes ikke hos Garde.

3) Lord Polwarth var engelsk Gesandt i Danmark 1716—22 (Engl. Foreign Off. Records S. 5).

4) Lieut. 1735 $\frac{2}{4}$ ved Aggerhusiske Artilleri Comp. (Milit. Anciennitet).

kommere eller Slægt. Min kjære Mands 3die Broder hed Hans Woldemar og har ej været gift.

Foruden min Mands Brødre og her anførte Søster kjender jeg ingen andre af hans Nærpaarørende end en Kusine og en Fætter, som ere Børn af hans Morbroder. Datteren hedder Anne Kirstine Hiort, og hendes Broder Fridrich Adam Hiort; hun er født den 11te November 1714, og han i November Maaned 1715.

Den 10de Februar 1742 døde min kjære Svoger, min kjære Mands Broder, i Christiannia. Han var Kaptainlieutenant af Artilleriet og var gift med Oberst de Dillebens 3die Datter, hun hed Maria Charlotte de Dilleben. Han efterlod sig en Datter og en Son. Datteren er den, som er bleven opdragen hos os under Navnet Dorte; men hendes virkelige Navn, som hun fik i Daaben, er Kirstine; Sønnen døde 4 Uger efter Faderen.

Samme Aar 1742 den 10de Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ om Aftenen nedkom jeg i Gluckstadt lykkeligt med min ældste Datter, som blev døbt den 12te af Pastor Bøckman og fik sin Farmoders Navn Kirstine. Hendes Gudmødre vare: Madame Oberstlieutenantinde de Katt og Madame Majorinde de Repstorph og Frelle de Dilleben, og hendes Gudfædre vare: Hr. Oberstlieutenant de Leuenborg og Hr. Kaptain Felix von der Osten.

I April samme Aar 1742 døde min kjære Mands yngste Broder i Kjøbenhavn. Han var ugift og var Kadet ved Hestgarden.

Samme Aar døde min kjære Moder i Kjøbenhavn i sit 43de Aar og blev begravet i Runde Kirke.

Den 5te Maj Aar 1743 nedkom min kjære Søster lykkeligt Kl. 4 om Morgenen med en Søn, som bærer sin Morfaders Navn Christian Fridrich.

Den 22de September samme Aar døde min kjære Svigermoder, min kjære Mands Moder, hos sin Datter i Drøback i sit 76de Aar og begravedes i Aars Kirke.

Den 17de Maj 1744 døde min kjære Fader i sit 53de Aar i Sjælland paa en lille Landejendom, som hedder Eskylstroph¹⁾, og blev begravet i Tierby, efter at have ladet sig forlede til 7 Uger før sin Død at ægte en vis Præsteenke, som hedder Anne Catharine Toxverdt, Enke efter Maar²⁾. Der er Gud ske Lov ingen Børn.

¹⁾ formodenligt det udstykede Eskildstrup i Boeshunde Sogn.

²⁾ Efter Møllers Stam. Boisset i Geh. Ark. var hun givt 1) m. Præsten Mohr og i dette Ægteskab Moder til Major Mohr, 2) m. Boyssset og 3) m. Major Chr. Frid. v. Kalkreuth.

Den 21de Januar 1745 nedkom jeg lykkeligt med min anden Datter Kl. 8 $\frac{1}{2}$ om Aftenen i Gluckstadt. Hun blev døbt den 23de af Pastor Winterberg og fik Navnet Jeanne Guilliemette efter min Onkel, Oberst de Stuart. Hendes Gudmødre vare: Madame Oberstinde de Leuenbourg, Kapitajn de Winterfeldts Hustru og Frelle de Røder. Hendes Gudfædre vare: Hr. Kaptajn Beggen og Hr. Kaptajn de Wolters.

Den 29de November 1735¹⁾ skjænkede Kongen min kjære Mand et Grenaderkompagni og den 30te Juni (Januar?) 1736¹⁾ kom vi til Kjøbenhavn, vor nuværende Garnison.

Den 12te August 1747 nedkom min kjære Søster lykkeligt med en Datter, som bærer Navnet Jullianne Guilliemette efter sin Farmoder og sin Moders Onkel, Oberst Stuart.

Den 25de Marts 1749 døde min kjære Onkel Jaque Guillaume de Stuart²⁾ i Fridrichsteen som Generalmajor og Kommandant paa Fæstningen og begravedes i Fridrichshall. Han har ej været gift.

Den 28de Juni 1749 nedkom min kjære Søster lykkeligt med en Søn, som bærer Navnet Kuhn Fridrich Carl efter sin Farfader og Madame von der Luhe.

Den 21de Januar 1750 døde min kjære Svigerinde, min kjære Mands Søster i Drammens. Hun var givt med kongelig Tolder Niels Qvist uden at efterlade sig Børn. Hun var 53 Aar gammel og døde og blev begravet i Drammen.

Den 17de Marts 1752 døde min kjære eneste Søster i sit 35te Aar og efterlod sig 3 smaa uskyldige Børn. Den gode Gud beskærme dem. Hun døde i Meckelburg paa sit Gods Buschmuhle. Det var hende, som havde ægtet Carl Gustav von der Lühe.

Den 30te Marts 1758 givtede en af mine kjødelige Kusiner sig med en Kaptajn af Arveprinds Fridrichs Regiment, som hed Thomas Briandt de Crevecoeur³⁾. Hun, mit Sodskendebarn, hed Christianna Lovise d'Arentfeldt⁴⁾.

Den 12te Maj 1758 døde min kjære Mands Svoger i Drammen, hvor han havde været Tolder, han hed Niels Qvist.

Den 25de August 1758 døde Anna Elisabeth Sohr, den ældste

¹⁾ skal være 1745 og 1746.

²⁾ Kommandant 1727 ²⁰/₁₀. Oberst 1733 ²²/₆. Gen. Major 1747 ²²/₂ (Milit Ancien). Sml. Vaupell: Den D. N. Hærs Historie.

³⁾ sml. Lengnicks Stamtavle over Familien de Briand.

⁴⁾ f. 1740 ¹⁵/₅. Datter af Oberst Hans Wulf A. og hans Hustru . . . Pohlmann (Datter af Tøimesteren i Gluckstadt), hun † 1763 ²⁵/₆ i Helsingør (Jørgen Arentfeldts Aner med Tillæg i Geh. Ark., Personalie, Tab. 4).

af min kjære salig Moders Søstre¹⁾. Oberst Jægern var hendes anden Mand, de have ikke Børn; men af hendes første Ægteskab er der en Søn, som hedder Olle Krabbe.

Den 21de September 1758 ægtede en Kusine til min kjære Mand Tredie Præst ved Nicolaj Kirke. Han hed Andreas Schiøtz²⁾ og hun Else Kirstine Hiort. Hun døde den 21de November samme Aar efter kun at have været gift i alt i 8 Uger. Saaledes er der ingen Børn efter hende.

Det følgende er skrevet med en af Døtrenes Haand.

Ovennævnte Kirstine Grevenkop, min Kusine paa fædrene Side, ægtede den 23de April 1762 en Lieutenant af de Frivilliges Regiment, som hedder Jacob Zagarias Hersätter.

Den første Maj samme Aar 1762 tog den gode Gud fra os vor kjære Moder Kl. 10 om Aftenen³⁾, en sørgelig og skjæbnsvanger Stund for os og vor kjære Fader, der fristede den tunge Lod i hende at miste en dydig og trofast Ægtefælle, ligesom vi andre Ulykkelige i hende have tabt en af de sømteste og kjærligste Mødre i Verden. Den kjære Moder blev bisat i salig Kommandør Doumreigers⁴⁾ Gravhvelving i den Tydske Friderigs Kirke paa Christianshaven. Gud give mig Naade til at leve efter min kjære Moders dyrebare Formaninger, for at jeg kan gjense hende i Paradis. O Frelser! bevar vor kjære Fader⁵⁾.

¹⁾ Ifølge det Tidligere g. 1) m. Capt. Wulf Unger Krabbe; 2) blev hun gift med Oberstlieut. Wolfgang Christoffer Jäger (Møllers anf. Stamt.).

²⁾ eller Schyth (Wiberg II, 174 No 20).

³⁾ 1762 ²⁶/₅ fik Enkemanden Bevilling paa at hensidde i uskiftet Bo (Justits Ark. und. Krigsmin. i Geh. Ark.).

⁴⁾ Commandeur Capitain Johaa Henrik Dumreicher døde 1761 ¹²/₄ (Benzons Stamt.) og begravedes i Frederiks Kirkes Capel (Lengnicks Uddrag).

⁵⁾ 1749 ²¹/₁ var han bleven adlet, 1753 ¹⁴/₃ blev han Major ved Grenader Corpset, char. Oberst 1761 ⁴/₁₁, † 1764 (Møllers Rangspersoner, Lengnicks Uddrag af Frederiks Kirkes Bøger og Mil. Etater). Den yngre Datter Johanne Vilhelmine (f. 1745 ²¹/₁) ægtede 1763 ⁴/₁ den senere Gen. Major Jørgen Frederik Castenschiold til Hørbygaard m. m., af hvilket Ægteskab den eneste efterlevende Søn for sig og Efterkommere føjede Navnet Grevenkop til sit eget ifølge kgl. Resolution af 1818 ²⁷/₁₀ (Hundrup: Stamt. over Fam. Castenskjold S. 9). Den ældre Datter Kirstine Grevenkop (f. 1742 ¹⁹/₃) forblev ugift (Benzons Stamt.).

En gammel „Stambog“,

udgivet af Fr. Krarup.

Stam- eller Slechte Bog till faderlig Ihukom-
melse indrettet aff A. C. S.
Anno 1694.

(Titelen skreven med røde Frakturbogstaver, omgiven af 2 fornedet sammenknyttede Lavrbærgene, Aarstallet anbragt ligeledes med rød Skrift i de 4 Hjørner. Paa Titelbladet findes følgende Paaskrifter:

- 1) Jndbunden i Kiöbenhavn d. 3. Octobris.
- 2) Min Sön Clausz Anderszen förærit. A. Clauszen.

Paa næste Blad et malet Vaaben:

I det blaa Skjold staar en sort-hvid Fugl med en Plante¹⁾ i Næbet, paa en Tue, under en Halvmaane med nedadventte Horn. Paa den lukkede Hjelm en Skansekurv, hvorfra en halv Buk springer op.)

Paa det min Sön Claus Andersen kand viide efter min Döed, hvem mine salig Forældre, Slecht og Venner har verrit, saa og hvad Land og hvad Aar hand er barnföed vdj, da hafver ieg af faderlig Omsorg og hannem til en sönlig Almindelsze (!) og Eftertenkning saaledis dette sammen skrefvet, som efter følger: Da er min Sön Claus Andersen barnföed i Fyhn i Danmarch vdj en Kiöbsted Kiertemindte Aar 1683 d. 20 Decembris en Taarsdag Klochen imellum 10 og 11 Formiddag. Jeg er föed udj Fyhn i Munkeboe Prestegaard en half Miil fra Kiertemindte Anno 1646 d. 15 Februarii en Söndag Klochen var 7 om Morgenen. Min Fader var dend hæderlig og wellerde Mand Hr. Claus Hanszen²⁾, fordem Soegneprest til Muncheboe Sogn. Vdaf min salig Faders Venner eller Slecht er ingen lefvende nu vden min Faderbroders Sön ved Nafn Jacob Anderszen Gamborg, hvis Fader var Hr. Anders Hanszen, fordem Soegneprest udj Fyhn i Gamborg³⁾.

1) ligner nærmest en Plantekolbe paa Enden af sit Straa, hvad der efter Viden- skabernes Selsk. Ordbog (s. v. Munk) kaldes en Munk. Da Tuen vel kan forestille et Bjerg, findes altsaa i Tegningen antydet begge Bestanddele af Navnet Munkeberg.

2) Om ham, et af de mest bekendte Ofre for Fjendens Gridskhed i Svenske- krigen 1659, se navnlig Pastor Ströms Afhandling i Samlinger til Fyens Hi- storie og Topographi V. 360 ff. Ligesom hans Sön tillagde sig Navnet Munke- berg (eller Munkebo) efter sit Fødested, saaledes kaldtes han selv af samme Grund Nakskov, foruden at han endda førte Slægtnavnet Fabricius.

3) A. H. Fabricius i Gamborg 1660—70 (Wiberg, Ny Kirkeh. Saml. VI 738).

Samme min Faderbroders Søn, Jacob Andersen, var en Student, som var min søn Clausis første Skoellemester her i Norge, og fanget an at lessze for hannem 1690 d. 29 Septembris, da hand tilforn kunde lessze Dansk. Anno 1692 kom Jacob fra mig om Paasketiider, og da kom Claus vd til Egger hoes hæderlig og wellerde Mand Hr. Friderig Bang¹⁾, hæderlig og høylerde Mandtz Doctor Tommas Bangs Son Professor vdj Kiöbenhafn, da der var en Student ved Nafn Peder Jenszen Tafttebjerg, som siden blef Aftensangs Præst paa Strömsöe²⁾, og da kom Claus til hannem forskrefne Aar 1692 d. 29 Junij.

Min sal. Moeder ved Nafn Anna Matiszdatter Moht³⁾, hvis Broder var dend høylerde Mand Doctor Paul Moht, kongl. Mayst sal. høyloflig Ihukommelsze Kong Friderig dend 3dies Lif- og Hof-Medicus saa vel som voeris allernaadigste idtzige Arfveherre og Kongis, Kong Christian dend Femtis Lif- og Hof-Medicus, som for rum Tiid siden salig i Herren er hensofvet. Samme min sal. Moederbroder hafde efterlat sig 6 börn, (1) först dend hæderlig og høylerde Mand Doctor Rudolf Moht, Vice-Bisscop vdj Fyens Stift og Soegneprest til Sant. Knudtz Kierche vdj Ottensze i Fyhn, som var dend eldste Broder, en meget yndig og from Mand, döde Anno 1676 (!), beviste mig meget got.

1) Sml. Ströms Beskriv. over Eger S. 266.

2) en Del af Drammen, Sönden for Elven.

3)

Matthias Moth,
Læge i Flensburg,
g. m. Ingeborg Jørgensdatter.

<i>Poul Moth,</i> f. 1601, † 1670, kgl. Livlæge, g. 1641 m. Ida Burenæa († 1687).	<i>Kirsten</i> (kaldes ogsaa Margrethe) <i>Moth,</i> g. 1640 m. Ole The- strup, Præst i Dalby.	<i>Anna</i> (kaldes ogsaa Karen, Cathrine) <i>M.,</i> g. m. Claus Hansen, Præst i Munkebo.
--	---	---

<i>Rudolf,</i> f. 1642, † 75 ¹⁶ / ₁₁ , Dr.theol., Vice-Biskop i Fyn, g. m. M. D. Ritter.	<i>Matthias,</i> f. 164*, † 1719 ¹⁹ / ₃ , R., Gehr., Oversekr., g. m. Kirsten Aagaard.	<i>Ida Kirstine,</i> f. 1644, † 89, g. 1661 m. Soren Glud, tilsidst Biskop i Viborg.	<i>Beate Inge- borg,</i> f. 1646 ²³ / ₁ , † 97 ²³ / ₁₀ , g. 1) 1666 m. Jens Hals († 1675, Provst), 2) 1677 Frid. v. Mecklen- burg († 1684), Etatsraad, 3) 1686 Holger Parsberg († 1692), Etatsr., Landsdommer.	<i>Elsebet Mar- grete,</i> f. 1652, g.m. Gen.-Pro- blev Grevinde af Samsø Nic. Bennich.	<i>Sofia Amalie,</i> f. 1654, † 1719, blev Grevinde af Samsø 1677 ³¹ / ₁₂ .
<i>Sofia Amalie,</i> g. m. Confr. Poul Eggers til Basnæs.	<i>Marg. Amalie,</i> † 1755, g. m. Gehr. Chr. Marcellus Gul- denrone (f. 1676, † 1746).			(Især efter Benzons Stamt., sml. bl. A. Möllers Cimbria lit. I. 39, Ny D. Mag. V, Bloch: Fyens Geistlighed I. 633 ff., Giessing Jubell. I. 472 ff., Mumme: S. Knuds Kirke 285 f.).	

(2) Höy-ædle og welbaarne Herre Maties Moht, Ridder, hans kongl. Mayst Ober-Secreterer, Extatz-, Justitz- og Cancellij-Raad, hans sal. Frue, høy-ædle og welbaarne Frue Kiersten Aagaard, med deris tvende dydige Jomfruer og Børn, som har verrit mig altid meget goede og fromme; wil ønske, at Gud ville spare og holde dend goede Herre med salig Frue og Børn ved Lifvet og Velstand. Vil ieg formoede, de beforder og verrex min Søn behjelpelig sambt de andre mine fattige Børn, naar de skicher dem vel og frychter Gud. (3) Der nest var Bispinden af Wiborg, som hafde Bispen der, hæderlig og høylerde Mand Doctor Sörren Glud¹⁾). Hindis nafn var Jda Moht, hun og er døed og hensofvet i Herrn. Hafde 2de Sønner, nemlig welædle og welbaarne Mand Paul Glud, som var först Laugmand udj Friderigsstads Laugstoel og siden blef Amtmand her ofver Buskerudtz Foegderie etc. 1695. Hans Broder dend hæderlig og høylerde Mand, Magister Sörren Glud, Soegneprest til Kaarszkierchen i Bergen, jligemaader mine Södskindebørn; de andre hinders Børn er en af dem, som hafver Landcommissarius Niszen etc. (4) Höyedle og welbaarne Frue, Frue Beiate Ingeborg Moht, sal. Hr. Estatsraad Holger Parszbiergs, som hafver 4re (!) Børn²⁾), nemlig Anders Moht, Capitien ofver Dragonerne i Norge, Paul Moht, Amtmand ofver Soer Amt i Sieland etc. (5) Höy-ædle og welbaarne Frue Geheimmeraadtz Elsbet Margreta Moht hafver ikkun en Søn ved Nafn Christian Moht³⁾),

1)

Sören Glud,

f. 1621, † 93 som Biskop i Viborg.

adlet 1679^{20/3},g. 1661^{6/1} m. Ida Kirstine Moth.

Poul Glud,
f. 1661, Amtm. i
Ringerige, efterlod
4 Børn.

Sören Glud,
f. 1662, Mag.,
Provst i Bergen,
g. m. Elis. Raudulf
(† 1734).
Ingen Børn.

Kirstine,
f. 1668, † 1724,
g. 1683 m. Hans
Benzon, Justitsr.,
Landsdommer, til
Skjersø († 1704).

Ida Sophia,
f. 1672, † 1703,
g. m. Gen.-Krigs-
comm., Etatsr. og
Amtmand i Sege-
berg Lorents Nissen
til Lerbæk og Ru-
ballegaard († 1707).

Tildels efter Benzon.

2)

Jens Andersen Hals,

Provst, † 1675, g. m. Beate Ingeborg Moth.

Christian Hals,
Capitain, † ugift
(kaldes Anders Moth ovenfor?).

Efter Benzon.

Poul Moth Hals,
adlet 1698^{19/8} med Navnet Moth,
Amtmand i Sorø, g. m. Marg. Pog-
genberg, Stamfader for den yngre
Adelsslægt Moth.

3) maaske den senere Cancelliraad Chr. M. til Qvistrup.

en meget from Frue imoed alle fattige Mennsker; önsker, at Gud vil lenge opholde hinder og spare hinder Livvet¹⁾.

Endnu af min sal. Moeders Afkom²⁾ og Söster Christine Moht, sal. Hr. Olle Rasmuszen Thestrups, Soegneprest til Dalbye og Stubberup Soegner paa Hindtzholm, hans Hustroe, som begge for rum Tiid udj Herren salig er hensofvet³⁾. Af deris Börn, som endnu er lefvende, er min Fetter Magister Frans Thestrup, Soegneprest vdj Nachskouf i Laalland, hvilchen og formoedis, og [o: om] Gud sparer hannem Livvet, vel skulle giöre dig til goede, baade med Raad og Daad, naar du ikkun frychter Gud, lefver skichelig og studerer flittig. Hans Broder Hr. Matisz Thestrup, som er udj hans Faders Kald, nemblig Hindtzholm, Dalbye og Stubbörup⁴⁾. De andre 2de Söstre, nemblig Eliszabet Olliszdater og Jngeborg Margreta Olliszdatter, som alt ere hensofvede i Herren tillige med de andre 2de Brödere.

Vdaf mine Södskinde ere ikkun 2de lefvende, nemblig min Söster Soffie Clauszdater, som boer i Muncheboe vdj min sal. Faders Kald og hafver Presten Hr. Rasmus Jensen. Dend anden Söster Jngeborg Clausdatter hafver en Prest, heder Hr. Otto Veis; Kaldet skal vere der omkring ved Horsens i Jylland⁵⁾ etc.

Hvad sig min förste sal. Hustroes Slecht og Venner er an-gaaende, som var min Söns Clauszis Moeder, Abigael Nielszdatter: Hindis Fader var Raadmand og Kongl. Mayst Byefoget vdj Kierteminde, Herridtzfoeget ofver Biergeherrid og Hindtzholm, som til-lige med hans sal. Hustroe for lang Tiid er bortdöde og hensofvede i Herren. Mit Bröllup stod i Kierteminde med Clauszis Moeder sal. Abigael Nielszdatter Anno 1680 d. 15 Decembris, og boede ieg i Kierteminde i 12 Aar og var der hans kongl. Mayst Accissemester, Maaller og Veyer saa og Byeskrifver der sammestedt.

Anno 1683 d. 20 Decembris da gjorde min sal. Hustroe Abi-gael Nielszdatter Barsel og fich denne min Sön Claus.

Anno 1684 d. 13 Januarij döde min hiertekiere Hustroe,

1) Mærkeligt for Tiden er det, at Nedskriveren end ikke nævner det sjette af sine Södskendebörn, den bekjendte Sophia Amalie Moth.

2) o: Slægt.

3) Om dette Ægtepar og dets Afkom har Pastor Ström meddelt fyldige Efterretninger i Saml. t. Fyens Hist. og Top. VI 39 ff. (V. 362*). Sml. Lengnick: R. P. Thestrup, Farstrups og Axelsens Dagbog S. 279.

4) o: Dalby og Stubberup paa Hindsholm, Fyns nordöstlige Halvø.

5) S. Vissing i Aarhus Stift (sml. ogsaa Wiberg I 744 Nr. 8).

Abigael Nielszdatter, da vj hafde lefvet tilsammen en kort Tiid, som var 3 Aar 4 Vgger og 1 Dag; blef begrafven i Kiertemind Kierche d. 18 Januarij, som var en Fredag, og blef nedset ved dend nördre Side, saa dend ene Ende vender op i Koeret af Kiercken og dend anden neder efter i Gangen, tet op til Pillen i Koeret ved Skriftestoellen. Texten, som blef forclaret over hinder af hæderlig og wellerde Mand Hr. Hans Sörrenszen, Soegneprest i Kiertemind var denne: »Hvo som ikke bær sit Kaars og efterfølger mig, hand kand ikke verre min Diszcipl,^e« beskrifvis af Evangelisten Lucas i det 14de Capitel 27 Vers. Nu Gud hielpe os sambtlig og lade os igienemstride denne onde og bedröfved Verden og lade os samlis igien i Gudz Rige. Amen.

Min Sön var intet ældre, der hans sal. Moeder döde, end 3 Vgger og 3 Dage. Saa hafver dog Gud hiulpet hannem vel frem her til Dags, som dend naadige og barmhiertige Gud vel ogsaa giör herefter, naar hand hannem alvorlig beder, dyrcker og paa kalder. Jeg hafver intet spart for hannem vdj alt, hvis hannem kunde verre tienlig til en christelig Optuchtelse og boglige Konstere Öfvelse, saa baade ieg og hans nu igien lefvende Moeder hafver mangan Gang taget fra os sielf og gifvet vd for hannem til hans Lærdom, Kost og Kleder, paa det hannem intet skulle fattis. Nu Gud regiere hannem stedtze med sin verdig Helligaand til alt det, som kand komme Gud til Ære og hannem til ævig Gaufn og Salighed og lade hannem efterfølge hans sal. Moeder i Dyd og Fromhed, som var og net vdj hindis Henders Gierninger med Syen og Bardyren ja snart alt, hvis hun saa for hindere Öyne. Dette er skrefven i hans Alders 11 Aar til Anno 1694 at reigne d. 20 Decembris og saa meget paa 12 Aar fra d. 20 Decembris at reigne.

Af hans sal. Moeders Venner er ej mange lefvendis men döde, jblant hvilche var hæderlig og vellerde Mand Hr. Claus Nielszen¹⁾, fordum Soegneprest vdj min sal. Faders Kald i Muncheboe, som var min Søster Soffies förste Mand; efterloed sig 5 fattige faderlössze Börn, 3 Dreng og 2de Piger²⁾. De to Dreng, Nielsz og

¹⁾ Broder til den afdöde Abigael, som ovenfor omhandles. Han var Præst i Munkebo 1660—84 og gift med sin Formands Datter Sofie Clausdatter, sin Søsters Svigerinde, der som hans Enke ægtede hans Eftermand, Rasmus Jensen (Bang, 1684—95) og efter dennes Död igjen den nye Eftermand Claus Hansen Vedel (Saml. t. Fyens Hist. og Top. V 363 ff., Wegener: A. S. Vedel S. 263 Note 12, Wibergs Præstehist. II. 411).

²⁾ Om disse Börn se Saml. t. Fyens Hist. og Top. V. 364 f. og S. 115 herefter.

Claus, er nu paa Gymmenasi i Ottensze. Niels Clauszen er opnefnt efter sal. Abildgaelsz Fader, Claus efter min sal. Fader; den 3^{die} Dreng ved Nafn Nicolaj er opnefnt efter Nicolaj Bruchman¹⁾ til Uldrigsholm. De 2de Piger ere gifte, dend ene, Anna Clausdatter, hafver Hr. Erig Svidtzer, som er Prest i Fyhn²⁾, dend anden, Sidtzel Christine, hafver en Prest i Laalland³⁾. De andre 2de sal. Abigaelsz Brödre⁴⁾: Jens Nielszen, som var Ridefoeget over Gaufnöe (en Herregaard i Siælland strax ved Nsted, tilhörde Stadtholder Hr. Nielsz Trolle), og Palle Nielszen, som var en Kiöbmand, döde bege vnge Karlle og for lang Tiid siden hensovet i Herren i derris vnge Aar. (Hendes Söstre:) Karen Nielszdatter, som er Christen Jenszens Hustroe, Kiercheverger og Kiöbmand i Kierteminde, og Anna Nielszdatter, som hafde sal. Hans Hanszen Uckke, Raadmand i Kierteminde og kongl. Mayst Byefoeget der sammestedt, er ved Döden afgangen. Disse 2de Söstre ere endnu lefvende, saa lenge Gud behager, og ieg talte med dem i Kierteminde 1694 d. 3 Augustj, hafver begge Börn: Christen Jenszen, som hafver 2de Börn ved Karen Nielszdatter: en Sön, Lauridtz Christensen⁵⁾, og en Daatter, Abel Marie Christenszdaatter, som er gift og hafver Lauridtz Michelszen sal. Michel Leermandz Sön, som var förrige Raadmand i Kierteminde. De andre 2de Döttre, som hun hafde ved hinders förste Mand, ere ved Döden afgangen og hensovet i Herren.

Anno 1686 fih ieg Ordre fra min Fetter, höy-ædle og welbaarne Herre Matiis Moht, Ridder, kongl. Mayst Obersecreterer, Estatz-, Justitz- og Cancellij-Raad, at ieg skulle reysze over til Kiöbenhafn der at annamme hans kongl. Mayst allernaadigste Bref paa Foegderiet ofver Buskerud syndenfieldtz i Norge 8te Miile fra Christiania og nærmeste kiöbsted Bragernes, som var 4 Muhl. Saa endog ieg gierne derforre ville hafve verret befriet, toerde ieg ej vnderstaa mig derfor at forskaanis, mens fih strax Ordre. Anno 1687 Hellige-Trekonger Aften reyste ieg fra mit Huusz og Hustroe, Maren Hanszdatter, og min Sön Claus, da vj saa kort en Tiid hafde verrit sammen; thi voeris Bröllup stoed 1686 d. 21 Octobris, saa det var ikkun 10 Ugger og 6 Dage.

1) Brügge mann.

2) Til Höirup og Gjestelev 1691—1717.

3) Hans Jacobsen Kjöbing til Herredskirke og L. Løitofte.

4) Om disse 2 Brödre og derefter opførte 2 Söstre se Saml. t. Fyens Hist. og Top. V. 363* (III 91).

5) tilsidst Præst til Terslev og Ørslev i Sjælland.

Reyste saa forskrefne Dato d. 5te Januarij 1687 til Kiöbenhafn der hoes Hr Oberrentemester Peter Brandt, som dend Tiid var ofver hans kongl. Mayst Jntrader, at annamme videre Jnstrux om samme Foegderie. Reyste saa fra Kiöbenhafn til Helsingöer, derfra ofver Vandet til Helsingborg en liden Muhl, derfra til Engelholm, fra Engelholm til Laholm, igiennem Halmsted lige til Baghuus eller forbj, og kom jeg til Drammen eller Brageris d. 2 Februarij 1687, og kom ieg til Foegderiet först d. 11 Februarij og det fra Ringerige og til Field-Saugerne hoes Sinr Gabriel Bruen, forrige kongl. Mayst Skibsz-Capitien, en goed erlig Mand imoed mig. Der forblef ieg en Nat, indtil om Morgenen Soerenskrifveren Jörgen Hanszen kom, hvor ieg da forblef hoes hannem, som ieg og betalte min Kost indtil d. 2 April, da min Hustroe og Sön kom til Brageris. Indtil nogen Dage förind Pindtzedag fich ieg Saugstuen med Cammere och Köchen at leye hoes Laugmand Lauridtz Christensen, som dend Tiid hafde de 4te fornemme Saugeder hoes j Forpachtning som kaldtes Kongsaugerne eller Aamoedt Saugerne¹⁾. Forblef der paa andet Aar indtil A^o 1689 d. 5 Majj, da vj reyste op til Backe, en Gaard, som ieg kiöbte, ligger i Nyekierche Anex²⁾; koste mig 200 Rdr. Det var mig en fortreden Gaard, ja kostbahr, som onde og fortreden Mennsker forvoldte og gjorde mig Fortred til at opjage dend paa Autionen: og siden maate lade dend paa nye opbygge, thi der var ej et got Huusz paa Gaarden enten Fæhuus, Stald, Stuehusze, Kielder eller nogen Ting, hvilchet satte mig tilbage. Og i samme Aar falt dend Forstreckning, saa ieg maate forstrecke 200 Rdr. med andre stoere Skatter og Udgiftter. Der gich mine Midler bort. Ogsaa dend hastig Reysze og Flötten, mit Goedtz blef stöet og forderfvat etc.

Er saa forblefven i hans kongl. Mayst Tienniste i 7 Aar nemlig fra Anno 1687 og til Anno 1694, da ieg hans kongl. Mayst Tienniste og Foegderiet quitterit, og blef samme Buskerudtz Foegderie lagt vnder Ringerigs. Anno 1694 dend 13 Majj reyste ieg fra min Hustroe og Börn til Kiöbenhafn: læd der megen Fortred paa Reyszen, ieg ej [h]jeller mindre i Kiöbenhafn, förind ieg fich min Quittering, jndtil ieg endelig erlanget hans kongl. Mayst allernaadigste Quittering paa alle mine Aars Regenskabter saa og hans höye Excellence Gyldenlöfvis og Stadtholders Pasz.

1) I Modum Sogn(?), Buskeruds Amt.

2) Annex til Modum.

D. 19 Decembris reyste ieg med Foegden Friderig Knudtzen ofver Hedemarchen fra Kiöbenhafn. D. 21 kom vj ofver til Helsingborg, til Engelholm, Laugholm, indtil d. 24 Decembris Jule-Aften reyste vj noget af Veyen fra Falchenbiereg til en Bye, ligger i Halland, heder Grimmeton. Der boede en Prest, heedte Hr. Anders Gundtzov¹⁾, som var noget besvogret til Foegden Friderig Knudtzen; laa der til om anden Juledag etc. Nytaarszdag 1695 hörte vj Prædichen paa Frederigs Hald, reyste saa strax derfra efter Prædichen. Saa kom ieg til Bragernes d. 4 Januarij 1695, laa paa Strömsöe, til Tiersdagen d. 8 dito reyste ieg fra Strömsöe paa Hiemveyen og laa om natten hoes Hr Christen i Strand. D. 9 dito kom ieg hiem til min Huströe og Börn paa Kopland, eftersom ieg tilforn hafde soldt Gaarden Bache og igien hafde leyet nogle Verrelsker paa Kopland, indtil Gud behager at giöre Forandring dermed eller og, om saa Gud vil hafve, at, naar Foraaret kommer, vj da kand komme til Fyhn igien. Nu Gud, som er alting vidende, veed og, hvad Fortred ieg ved dette Foegderie hafver lidt, mangen möysömmelig, ond, fortredelig Kulde og Frost ieg hafver lidt, og med mange fortredelige Mennisker ieg maate hafve med at bestille. Hvad ieg har haft derfor igien, er dend höyste Gud best bekiendt, andet end set mine fattige Midler til herofver, hvorföre ieg vil slutte hermed og befalle Gud alting i Hender, som og alting kand forandre sine Börn til det Beste. Hannem skee Ære. Ammen, Ammen. Dette er skrefven 1695 paa Kopland vdj min Alders 49 Aar d. 15 Februarij, om det Gud saa lengere behager. Kopland d. 5 Febr. 1695. A. Clauszen mpria.

Mand. d. 1 April flötte vj fra Kopland og til Leerskalden, strax ved Elfven, hvilchet Huus tilhördte Lauridtz Gundersen og var et meget smuukt Huus med Kielder og anden behörige Verrelsker.

Dend 23 April behaget det hans kongl. Mayst allernaadigst at kalde mig til Herridtzfoeget udj Sönderherrid i Laalland, og blef mit Bref mig tilsendt forskrefne Dato. Forblef saa i Norge formedelst dend haarde Vindter, som hafde verrit, og ingen Skiberom kom til Dramen eller Bragernis, indtil Taarsdagen d. 30 Maij tog ieg Afskeed fra Hr. Christen i Strand, Skriversen Jörgen Hanszen, Fendrich Christian Klæboe i Wiggersund, Sörren Sörrenszen i Waszbond og andre goede Venner, som ieg tilforn hafde taget Afskeed med, og roede saa gandske fra samme Huus og Buskerudtz

¹⁾ Om ham Bloch: Roskilde Domscole III 7—9, Barfod: Falst. Geistl. I 137 Note.

Foegderie den samme Aften og laa ved Qverch Hengszle om Natten.

D. 31 Maij kom vj til Bragernes, tog og der Afskeed med goede Wenner og betalte Peder Ienszen Taffeberg for min Söns Clausis Kost. Gich saa til Seyels med Hustroe og Börn med en Skipper af Naxskouff, nafnlig Jacob Storm, som ieg hafde fragtet, og med mit Godtz; betalte ham dyere noch nemlig 36 Sdr. *), saa alting gich contra. Samme forskrefne 31 dito gich vj hastig til Seyls og kom ej videre dend Dag end vngefer 1¹/₂ Miil fra Drammen, hvor vj maate kaste Ancher, ginge saa til Seyls om Morgenen tillig med et stille Veir, og Vinden var ej goed, kom ej lenger end til Röed-tangen, hvor vj alle var i Land. D. 2 Junij om Morgenen, som var en Söndag, gich vj til Seils og kom indenskærs ind af Koster og satte saa af Söen til og gich dend heelle Nat i Söen, dog ej meget vdrettet, for Vinden var skarks, indtil om Mandag Morgen maate vj gaa tilbage igien, for Vinden var hart imod og en Storm af Synden, indtil vj kom imod Koster. Da kom der en Lavindtz Skude¹⁾ og seylet os imoed; saa Vinden sprang om til Nordwest; gich saa ad Söen igien og saa der mangfoldig Springval. D. 4de Junij om Morgenen, ret som Dagen loed sig see, saa vi Skaufn²⁾, passerit det forbj og ofver Aalborg Fior med et hart Veir, satte saa Tiersdag Nat en 3 Timmers Tiid vnder Jylland. Onsdag Morgen ret ved Dagen vandt vj woeris Ancher op og kom forbj Kierteminde om Morgenen Klochen 8te, satte saa wed Nyborg, men[s] Skipperen gaf sig an, gich der fra til Seyls og kom til Naxskouf d. 5te Junij om Aftenen og kom i Logament hoes min Fetter Magister Frans, Proust i Nörherrid og Soegneprest udj Naxskouf³⁾. Gud skee ævig Ære, som med sine hellige Engle bevared os fra ald Fare og V-lyche, hannem verre benedidet i Ævighed. Amen.

D. 6 Junij, var en Taarszdag, reyste ieg til Ambtmanden paa Aalholms Slodt og loed ham see mit Bestallings Bref. Om Fredagen d. 7 dito kom tilbage til Naxskouf igien. D. 10 dito flötte vj til Höyfield⁴⁾ her i Landet, og mine Börn og Tiennistepige Ka-

¹⁾ o: en Skude fra Langeland.

^{*}) o: Slette Daler.

²⁾ Skagen.

³⁾ Mag. Frands Thestrup (se foran S. 103), der endte som Biskop i Aalborg, og hvis kjærlige Omsorg for Ungdommen (Pontoppidans Annaler IV. 202—5) maaskee ogsaa spores hos disse Optegnelers Fortsætter, Claus Andersen.

⁴⁾ Landsbyen Højfelde i Halsted Sogn.

ren fuldtis med dem, mens min Hustroe, ieg og min Sön Claus blef i Naxskouf. Hvad Fortred, Viderwerdigheder og Omkostninger paa denne forskrefne Reyse er skeed med widere, som ieg ej vil nu nafngive, men henstiller det til aldwidende Gud, som med Tiden alting kand forandre.

Onsdagen d. 12 Junij reyste min Hustroe til Höyfield, og samme Tiid var Bispen Doctor King● i Naxskouf. D. 13 Junij holdte ieg det förste Ting paa Synderherridtz Ting. Gud gifve Lyche og Gafn og Salighed i Jeszu Nafn.

Dend 13 dito kom og min Sön Claus i latine Skoelle i Naxskouf og blef sat i 3^{die} Lesse. Gud give der til Lyche for Christj Skyld.

Dend 13 Augusti flötte Moeder med Börnene her til Höyrebye¹⁾ vdj Hans Juelsz Huus, som ieg har leyet af hannem et half Aar for 14 Mark. Aarsagen, hvor for at vj maate flötte herhiid, var denne, at der var ingen Rom til os i Höyfield, ey heller nogen Vindtrestue. Dette er det, som er passerit til denne Tid.

Dend 26 Jullij döde Hr. Rasmus Jenszen, Soegneprest i Muncheboe, som hafde min Söster Soffia²⁾. Gud husvale hinder.

(Det fölgende er skreven med en anden Haand).

Denne Bog som min kere Fader haver givet mig til en faderlig Ihukommelse, begynder ieg nu först at skrive i. D. 16 Septembris reyste ieg med min Fader fra Lolland, efterat ieg tilforne hafde Forlou fra min Hörere i Naxskou Skole. D. 17 dito kom vi til Langeland til en Gaard, heder Botofte³⁾; der fra over til Fyen til Böszöer⁴⁾, som er 2 Mile til Vands; laa der om Natten i Teilgaarden⁵⁾. D. 19 dito reyste vi til Kierteminde, blef der hos min Moders Szöster Karen Nielszdatter til den 23 dito; reyste ieg med min Fader til Monchebo Prestegaard til min Faster Soffie. Den 30 dito reyste ieg med min Faster Soffrie (!) til Odensze, szom var den Tid Miccels Marked og beszaa den szame Tid St. Knuds Kierke og Sygehuszet.

(Den fölgende Notits er skreven med Faderens Haand).

Dend 13 Octbr. kom ieg tilbage igien med Fader og til Naxskouf at gaa i Skoelle igien; d. 20 dito kom min Fader til Em til dend Gaard, hand nu iboer i Arninge Sogn.

¹⁾ Højreby, Landsby i Søllested Sogn.

²⁾ Se S. 104 Note 1.

³⁾ I Tranekjær Sogn.

⁴⁾ I Hesselager Sogn, Svendborg Amt.

⁵⁾ Saaledes kaldes nu nogle Huse $\frac{1}{4}$ Mil N. for Bøsøre (Generalstabens Kort).

(Her begynder atter Sonnens Haand).

Anno 1698 d. 28 Maj gick ieg til Schibsz med min kiere Fader fra Nachschuff(!) af til Fyen, kom til Alboe¹⁾ szamme Dag og kom ey lengere for stille Veyr. D. 29, szom var en Szöndag, gich vi til Seyelsz, og kom vi til Nyborg Klochen 9 om Aftenen; mens kom ey ind i Byen, formedelst Porterne vare lugte, men laa paa Holmen²⁾ om Natten. Den 30 dito kom til Nyborg, reyste dend szamme Dag derfra til Kierteminde. Blef der szamme Nat til min Moders Söster Karen Nielszdatter, szom hafver Christen Jensen; fandt szamme Tid for os Her Mathis³⁾ i Dalbye og min Faders Söster Soffie Hr. Clauszis⁴⁾. Tierstagen, szom var den 31, om Aftenen reyste vi til Hr. Peder⁵⁾ i Kölstrup og blef der om Natten. Onsdagen d. 1 Junij reyste vi til Monkeboe til Faster Soffie, forblef der ofver til om Toersdagen, szom var Vor Herre Himmelsfards Dag, og hörte Prædicken. Reyste szaa derfra til Hindtsholm til Hr. Mathis i Dalbye, forblef der til om Morgenen, szom var en Löfverdags szom var d. 4 Junij. Reyste szaa til Kierteminde, og handlede min kiere Fader med Henrick Hoppensack om dend Gaard, hand der hafde, at vilde szelge forskrefne Hoppensack. Om Szöndag Aften d. 5 dito reyste til Kölstrup og forblef der indtil om Morgenen. D. 6 dito reyste (Her begynder igjen Faderens Haand) til Asszens at besøge min Moedersz⁶⁾ Venner, forblef der til d. 8de dito. Reyste derfra til Ottensze og logeret hoes Nielsz Rasmuszen Vinhandler sammesteds: reyste samme Aften til Muncheboe til min Faster. D. 9 Junij reyست til Kierteminde, og da blef Kiöbet endelig sluttet med Henrich Hoppensack om Gaarden i Kierteminde, at hand skulde give derfor 95 Rdr., og satte Gaarden i Pandt for forskrefne Summa. Skal betalle Rente deraf og holde Gaarden ved lige, mens Hafven betalte han med noget andet Inuentarium, hvor paa hand haver min Faders Seiel. Reyste samme Aften til Muncheboe igjen. Om Morgenen d. 10 dito tog Afskeed i Formeening, at vj kunde komme til Baadtz fra Kierteminde, mens Vinden for os var contra. Forblef

1) Albuen, den Landstrimmel, som skiller Nakskov Fjord fra Havet.

2) Marken udenfor Nyborgs Østside.

3) Mathias Olufsen Thestrup, sin Faders Eftermand, se foran S. 103.

4) Se foran S. 104 Note 1.

5) Peder Ponsen Bagger, Præst i Kjolstrup, Nabokald til Munkebo, 1672—1704, g. m. Lisbeth Olufsdatter Thestrup fra Dalby, jvf. foran S. 103. (Saml. t. Fyens Hist. og Top. V. 344).

6) Stifmoders?

i Kierteminde til d. 11 dito, hvor vj da begaf os paa Reyszen til Bököer i Meening, vj der ville komme over til Lavind, mens Vinden var imoed og meget haar. Forblef der saa til 1ste Pindtzedag d. 12 Junij. Om Morgenen tillig gich vj til Zeylsz og kom til Lavind; fich en Vogn derfra og til Fergen, bedte vndervegsz ved Tranekier Slodt i Vandmöllen; kom saa til Fergen, ret som dend var vdlagt med et meget hart östen Veyr, som var lige imoed. Kunde ej naa det rette Fergested, mens kom i Land ved Alboe om Aftenen og blef der om Natten. Anden Pindtzedag, som var d. 13 Junij, kom vj til Nachskouf med en Baad, og reyste min Fader hiem samme Aften, og ieg forblef i Nachskouf at gaa i Skoelle. Gud give fremdelis Lyche og Fremgang i Jeszu Nafn. Amen.

I dette samme Aar d. 24 Jully tog Magister Frans¹⁾ gandske Afskeed her fra Nachskouf, efter hand tilforn d. 16 April var kaldet til at verre Soegnepræst til Helliggiestis Kierche i Kiöbenhafn af hans kongl. Mayst sielf, og ieg var sielf med at följe ham paa Reysen til Marieboe med min Fader. Gud ved, ieg ville nöye (o: nödig) hafve mist hannem, thj ieg laa der i Huset og saufner ham i mange Maader. Gud hielpe fremdelis til alt det, som mig gaufnligt kand vere. Og förind hand reyste, besögte hand min Fader tillige med kongl. Mayst Byefoeget i Kiöbenhafn Friderig Jsszenburg²⁾ tillige med Peder Munch i Nachskouf og Peder Povelszen, som var d. 13 Jullij. Det skeer vel aldrig meere, hand kommer her i Em.

Anno 1699 d. 25 Augustij döede voeris allernaadigste Arfve-Konge og Herre, Kong Christian dend 5te, som var en meget from Konge, taffer og mandig.

(Her begynder paany Sömmens Haand).

Anno 1701 d. 14 Januarij kom ieg til Danmarc³⁾ at gaa i Skole, der ieg paa en 5 Aars Tid hafde gaaet i Nacsous Skole.

Anno 1702 d. 5 Martij, som var en Söndag ad Aften, da hensof min sal. Fader i Herren i hans Alders 56. Gud give ham en gladelig Opstandelse med alle fromme Christne. Dend 13 Martij,

¹⁾ Thestrup.

²⁾ Fr. Eisenberg.

³⁾ Dannemarre paa Lolland. Den daværende Præst, Tobias Jürgensen Fimner, og hans »Huuspræceptor« omtales i Rhodes Saml. til Laalands og Falsters Historie I 323 f. sml. Prg. fra Roskilde 1870 S. 8—9.

som var en Mandag, blev min sal. Fader hengleydet i Arninge udi Lolland, der hand af et höyt anszeligt Fölge blev hengeleydet til sit Sovekammer. Texten beschrivis udi 1 K. Bogis 13 C., 24 V.: »Og hand drog bort, og en Löve fandt ham og dræbte ham; og det schede, hans Legeme laa kast paa Veyen, og Asenen stod hos ham.«

Anno 1703 d. 14 Junij reyste ieg fra Danmare, der ieg hafde voren der paa tredie Aar. Anno 1703 den 16 Junij kom ieg til Kiöbenhaun. Anno 1703 den 9 Julij var ieg oppe til Examen stili, d. 10 til Examen artium, d. 18 var ieg oppe til Honores¹⁾.

Anno 1704 d. 14 Octobris lod ieg mig antage paa det Ostindisce Huus af Herrerne for Opløper²⁾, vindende om Maanedn 2 Rdl. Söndagen d. 9 November gich ieg ombord paa Schibet Cronprintsen; d. 15 dito lettede vi voris Ancher paa Kiöbenhauns Red og gich til Seyls, kom same Dato udj Sundet og lod saa voris Anchere falde formedelst contrari Vind. D. 26 November lettede vi voris Ancher og gich i Guds Naun til Seyls fra Helsinör. D. 1 December var vi udj stor Fare imellem Orcadis og Hitland³⁾, hvorfra Gud hialp os. Anno 1705 d. 30 April kom vi til Caput Bonæ Spei, og var ieg og der udj Land og besaa Kirchen og Sygehuset. Anno 1706 d. 11 Julij kom ieg igien fra Ostindien, Gud sche Lof, frisch og szund.

Anno 1706 d. 23 September gik ieg igien til Ostindien for Büttelerers Maat⁴⁾ med Friderichus Quartus. Anno 1707 d. 23 Februarij kaste vi Anker paa Caps Red, og var vi alle, Gud ske Lof, friske. D. 12 Martij döde voris Præst. D. 14 Martij lettede vi voris Anker og gick til Seels. D. 12 Martij skref ieg fra Cap af til Gamborg. D. 17 Majj passerede vi Linien anden Gang. D. 25 Majj kom vi, Gud ske Lof, til Tranqvebare. Anno 1707 d. 26 October gick vi igien i Guds Naun til Seyls fra Tranqvebar. D. 14 Novembris passerede vi Æqvator tredie Gang. Anno 1708 d. 11 Januarij kom vi ind paa Caps Reed, der vi hafde forloret 2de Anckere under Krabin Eylant og der fra maatte gaa trende Dage udi Söen. D. 16 Februarij lettede vi og gick til Seyls igien fra Cap Bonæ Spei i Guds Naun. Gud gifue fremdelis Lucke, Helbred og Velsignelze. Anno 1708 d. 18de Martij passerede ieg Æqva-

¹⁾ imm. 1703 ¹⁹/₇, Baccal. 1704 ²⁸/₄ (Hundrups Saml. i Geh. Ark.).

²⁾ oploopen (Hollandsk) løbe.

³⁾ Togterne til Ostindien gaae for vor Meddelel stadigt Nord om Skotland.

⁴⁾ biten, tuske; maat, Kammerat, Svend.

tor dend 8de Gang og laa kuere i Fille(?) 3 eller 4 Dage med variabel Vind. Anno 1708 d. 17 Junij kom ieg, Gud ske Löf, hiem igien fra Ostindien med god Helbred og Sundhed.

Anno 1708 d. 31 October lod ieg mig antage paa Compagniet 3die Gang og gick til Ostindien igien for Buttelerer. Gud gifue Lucke, at det maatte skee Gud til Ære og mig szelfuer til Gaun. Anno 1708 d. 17de November gich vi til Seyls fra Kiöbenhauns Red og anckrede saa igien udj Sundet. D. 5te Decembris lettede vi voris Ancher udj Sundet og gich saa derfra til Seyls. Gud gifue mig og alle paa denne Reysze Helbred og Fremgang i Jeszu Naun. D. 15de December Anno 1708 passerede vi Insula vulgo dicta Hitlandt¹⁾. D. 18de Januarij Anno 1709 fick vi de Canarische Ey-lænder at szee og seylede saa langs dem hen, Cursen Syden til Osten og Syden, saa og sijden til Vesten og Syd Syd Vest. D. 25de Februarij passerede ieg Æqvator dend 9de Gang Anno 1709. Gud gifue fremdelis Helbred, Lycke og beholden Reysze. D. 10de Martij kom der en Hollandsk Galiot til os udi Söen og kom os omborde, hvileken Galiot [var] gaaet fra Amsterdam d. 12 December og skulde bring Tiidinger til Floden paa Cap. D. 12te Martij passerede vi Abroschos²⁾, et Land, som er nedsuncket, og liger samme Land paa 18 Gr. 26 M. syder Brede og 342 og 40 M. Lengde ungefer. D. 19de Aprilis om Aftningen Klocken ungefer 7 kom ieg trede Gang paa Caps Reed fra Faderland af. Nu Gud skee dit Naun Ære, som här hiulpet mig hidindtil vel og bevaret mig og frid mig fra Sygdom og al anden Skade, som mig kunde tilfalde, Hand hielpe mig endnu fremdelis for sit Naun Skyld. Ammen. Skref ieg og hiem same Tiid, som omtrent kunde vere d. 21de Aprilis. Den 11 Maij gich vi til Seylis igien fra Cap tillige med det lidet

¹⁾ Den Ø, som kaldes Hetland.

²⁾ Dette Navn tillægges nu ifølge Ritters geogr. Lex. nogle Klipper og et Forbjerg ved Brasilien. Tidligere i hvert Fald var det imidlertid et Fantasi-Land, der vel sjældent forekommer saa noiagtigt stedfæstet som her. Da vort Vestind. Kompagni 1687 holdt sin Gouverneur, Adolf Esmit, fængslet i Kjøbenhavn for mangchaande haarde Beskyldninger, opnaede han en ufortjent Frigivelse ved 1687 $\frac{1}{5}$ at indgaae en Kontrakt med Compagniet om at oplede og fremskaffe til Kompagniets Gavn 3den Andel Sølv, Guld, Perler o. dsl., som 1642 er bleven paa Abroschos i America. En uhyre Skat skulde nemlig være forlist der for Spanierne til en Værdi af ialt 12 $\frac{1}{2}$ Millioner. Esmit paastod at have faaet nøjagtig Besked om Alt desangaaende, men gjorde næppe noget Forsøg paa at iværksætte sit Forhavende, der idetmindste ikke blev Kompagniet til nogen Fordel. Msc. Saml. paa Soro Akademi No 65, 6 g.

Skib Gyldenlev. Gud gifue Lycke og Fremgang. D. 11te Julij passerede ieg Aeqvator dend 10de Gang. Gud hielpe mig endnu fremdelis. D. 15de passerede vi Zeilon og forfalt Norden for Muckekappen. D. 20de dito Julij kom vi paa Trancqvebars Reed. D. 6te November lettede vi voris Ancker og gick fra Tranqvebar, men kom icke langt formedelst variabel Vinde og Stille. Nu Gud hielpe mig arme Syndere og gif mig Helbred, om det Dig saa behager, at ieg skal szee mit Fædreneland Dig til Ære og mig til Forfremmelsze. D. 18de Januarij Anno 1710 fick vi dend Affricasche Cöst at szee, som var omtrentd noget ner ued Cap Angvillij. D. 21de kom vi paa Caps Reed om Aftningen Klocken 10. Gud ske ævig Ære som hidindtil hafuer gifuet mig god Helbred paa dissze lange Reyszer, Hand styrke og opholde mig endnu videre, om Hannem saa behager. D. 27de Februarij gich vi til Szeyls fra Cap de bone Esperantze. Den 28de Majj Anno 1710 fich wi Hettland at szee, der der war 4re Glas ude i Hundevagten. D. 29de Majj Anno 1710 blef os berettet af en Bergens Skipper, at der war Orlog imellem Danmarck og Sverrig. Nu Gud hielpe fremdelis til det Beste. Anno 1710 d. 31 Majj fick wi Norge see omtrentd 3 Mile Syden Bergen. D. 1 Junij kom wi til Anckers udj en Haun, som heder Nöcklinge Holmen¹⁾, hwor wi da forblef der til d. 13de ejusdem og gick saa der ifra dend samme Dag om Morgen og kom saa til Bergen ejsdem d. 13, som war en Fredag. Hworledis det nu wil udfalde, det er dend Höyeste best bekendt.

Hafwer her udj Bergen dend Tiid, ieg her ligget haver, fundet tvende beszynderlige Venner frem for alle: dend ene heder Sander, dend anden udj Hiertet og Tancken²⁾. Gud gifve os alle Lycke og Velsignelse. Ammen.

Anno 1711 d. 14de September, som war en Mandag gick ieg til Seyls fra Bergen og tog samme Dag Askeed (!) med forneunte gode Wenner og andre deris Paarörende, og Gud Du hwed nu, naar wi igien skal samblis, Du raader for alting, og udför alting for mig og dem, at det maa skee Dig til Ære, mig og dem til Glæde og Salighed. D. 22 hujus kom ieg til Staveren³⁾, hworfra ieg og skref 2de Breve til min gode Wen Sander Ciccus. D: 23de October afseylede ieg fra Staveren, og war med os 3de Aarlogs-

1) Nöckling Sogn, S. Bergenshus Amt. *16. november J. 305*

2) Vel altsaa et Pigebarn, hvortil hans Hjerte og Hu monne længes.

3) Staværn (Frederiksværn) tæt ved Laurvig.

skibe og 2de Fregatter tillie med en hel Deel Copfardi Skibe. D. 27 October ankom ieg paa Kiöbenhauns Reed med Skibet Fride- richus Qvartus. Gud skee Tak for Lycke og beholden Reysze. D. 30te hujus, som war en Fredag, gick ieg i Land og war wed god Helszen. Gud gifve mig szin Helligaand i mit Hierte, at ieg motte tiene Hannem og dyrcke Hannem, som ieg burde, da haabis ieg, at Hand skal bevare mig fra denne store smitsomme Szyge¹⁾ og al anden Ulycke og Fare; men du gode Gud weest, at ieg er Kiöd og Blod og kand icke styre mig szelf, styr derfor og reger mig arme syndige Menniske, at ieg icke skal falde og forsee mig höy- ligen imod Dig. Nu Gud see til mig af Naade og det for din elskelige Söns Jeszu Christi Skyld.

Den 28 Junij Anno 1712 afszeylte ieg fra Kiöbenhaun i For- haabning om at komme til Norge. D. 23 Julij kom ieg til Ber- gen effter mit langszom Önske og fandt der for mig min beste Wen og Broder Sander Sandersen Cicius, szom var meget heftig szyg og kunde neppeligen kiende mig. D. 24de ditto döde og henszaaf Sander Cicius, nu szalig hos Gud, hwilcket war mig en stor Szorg. Nu du gode Gud og al Barmhiertighedszens Fader, szaa szom wi nu her paa Jordan icke mere kand szamblis, szamble Du os igien for din Naadszens Trone, at wi for Dig med de Udwalde kand szunge Dig et æwigt Halelluja. D. 29de blef min hierte Broder begrafven udj Dumkircken. Jeg nu her paa Jordan icke mere Wen haver²⁾; wer Du derfor, o söde Jesu, min Ven og udför al Ting for mig fattige og fremde til det Beste, at ieg kand söge din Ære, szaa glemmis icke min Szalighed.

Anno 1713 d. 15de Aprilis, som var en Paaskeaften, gick ieg Szeyl fra Bergen med en Caper »Haabets Galley« kaldet, og var det den förste Reysze, ieg her fra Byen gjorde. D. 11 Augusti kom ieg her til Stæden igien, Gud ske Lof, frisk og szund. D. 9de Sep- temb. gick ieg ud igien med szamme Caper paa en Krydstogt, kom igien d. 7 October og var paa szamme Reysze Szlags³⁾ med en Svensk Fregat. Gud ske æwig Ære, szom befriet mig fra Ulycke uforskylt.

War sziden nogen Stund hos Her Claus Munche paa Ang- voldsnæs³⁾. Anno 1714 d. 1ste April toeg ieg Afskeed med min

¹⁾ Pesten, som i dette Aar rasede i Kjøbenhavn. *) til Slags, i Slag.

²⁾ Hvis han altsaa har været Boiler (S. 114 Note 2), er han samtidigt bleven afvist.

³⁾ o: Fætteren C. Clausen Munkeberg (foran S. 115), dim. fra Odense 1696, 1707 Capellan i Slangørup, 1711 $\frac{1}{2}$ Præst til Angvaldsnæs.

gode Ven og andre Gotfolck; ieg wil önske, at Gud maa spare baade dem og mig Livvet. D. 2^{den} April., som var anden Paaske-dag, gick ieg til Szeyls fra Bergen. Gud veed, naar ieg der igien kommer. D. 18de ditto, szom var en Onsdag, kom ieg til Kiöbenhaun. Gud ske Lof for beholden [Reysze], dog nu veed Gud de beste Raad, som Alting raader og styrer, gid alle Ting maatte skee Gud til Ære, szaa glemmis min Szalighed og min timelig Velfert icke. Nu Gud hielpe mig fattige Menniske, at ieg icke skal mistvile, indszend udj mit Hierte din gode Helligaand, som kand styre mit szyndige Hierte til aldt Got; thi uden Dig, o barmhiertige Gud, kand ieg intet giöre.

Anno 1715 d. 11 April. blef ieg antagen udj hans kongl. Mayst Szöetieniste for Maaneds Leutnant og bekom ieg min Ordere szamme Tiid, at ieg skulde fare med Orlogsskibet Beschiermeren under Comando af velædle Hr. Commendeur Reisen [Reesen]. Gud gifve Lycke og Forstand denne min Tieniste med Held og Szundhed at forrette, at ieg kunde prisze dig min Gud med Tacszigelsze.

Anno 1715 d. 18de Julij blef ieg af weledle Villum Reisen commanderet at ofvergaæ med Travallie Chaluppen til dend Pomersche Esqvadre under Comando af Admiral Seested, hvor ieg da fick Ordere fra Admiral-Skibet at ofvertrede paa Prammen Helleflyndren, szom Capitain Volter Jansen förde. D. 20 Julij attaqverede vi Schandtszen paa Ruden med de 3de Pramme nemmelig Arca Noæ, Helleflyndren og Ebenetzar tillige med de tvende store Galiather(!) og 3de Bombaderere. Blef giort Signal af Admiralskibet, at vi sambtlig schulde forföye os paa vore Poster igien, szaasom vi imod dend Schandtsze intet kunde udrette, og var sterckere, end mand hafde tenckt. D. 21 Julij, een Söndag, kom der 4re Svenske Orlogsschibe med Fregatten Sorte Ørnen, szom angreb os, men blef heftig med Schud af os afviist, og szom di fornam, at di intet udrette kunde, gick de til Ancker uden for os ved Ryen Eyland, som ellers og kaldis Gyphsvalder Øe. D. 22 Julij kom 6 Svenske Orlogsskibe med 3de Fregatter og angreb os dend Dag tvende Ganger, men szom di ey noget merckeligt szyntis at kunde udrette mod voris Esqvadre, gick di til Anckers igien ved Ryen Eyland. D. 29 begynte de Svenske at fyre og bombardere paa os fra Ussedum, szom vi laa under med Flaaden, men giorde os ingen [Fortræd?], thi saasart vi det fornam, halte vi noget bedre fra Landet, og da var vi for hans Bombarderen og Schyden fri. D. 30te ditto bombarderede Svenske ud paa os, men kunde intet

udrette. D. 31 ditto halte dend Svenske Bombarderer ud tilligemed een Fregat at giöre os Atbrek, hvor imod strax Helleflyndren med Arca Noæ blef commanderet dem igien at inddrifve, szom og skede. Ditto gick Usseudum ofver til Brandenburg foruden een liden Schandtsze, kaldis Penemynder Schandtsze. Ditto greb de Svenske Skibe os an nogle Ganger dend Dag, saa vel de, som laa inden som uden for os, men blef afviist, saa at de ingen Fordeel fandt ved os.

D. 5te August var Kongen af Prydtsen ombord paa Admiralskibet og blef schut 27 Schud for hannem först af Admiralskibet og sziden af ale de andre. Samme Dag, efferat Kongen af Proydtsen var gaaen fraborde, kom voris Konge der ombord.

D. 8de August Anno 1715 geraade begge Flaaderne udi Slag Klocken 2 Effermidagen, hvilket vi kunde kuns lidet sec af Fregatten Phoenix gick ud szamme Tiid at recognoscere. Fra d. 8de Augusti indtil d. 17 September intet merkverdigt passeret, uden at Penemunder Schandtsze blef indtagen af de Brandenburger med stormerhaand, som var d. 22 Augusti om Morgenen. D. 17 September om Aftenen gick vi til Szeyls med Esqvadren fra Usseudum og gick til Anckers d. 18 om Morgenen imellem Ryen Eyland og Ryen formedelst contrari Vind. Ditto om Effermidagen varpede vi med alle Schytt Fartöyerne hart og ankrede om Aftenen noget neden for Iserhooft. D. 19de varpede hart og kom Iserhooft meest paa Sziden. D. 20de endnu varpede og kom imellem Iserhooft eg Ruden Eyland. D. 21de laa stille formedelst haard og contrari Vind. D. 22 og 23 varpede lidet, ligeledis d 24de; d. 24 kom vi ret ind paa Grunden med de 4re Pramme nemmelig Hielperen, Archa Noæ, Helleflyndren og Ebenetzar om Midagen, vor [ø: hvor] da straxen 6 store Fregatter attaqverede os. Motte da med voris Varpning holde op, lade Ancker falde og lagde os Slags med dem, som gaf os Lag for Lag og lade [ø: lagde] de Svenske sig og til Anckers og gjorde Spring, at de kunde ligge Slags med; canonerede szaa paa hinanden fra Klocken var 2 til Klocken 6 om Aftenen. Natten blef stille ligende paa begge Sider. D. 25 September om Morgenen varpede vi med alle Prammene og de 2de Schytt Galiother 3de Bombarderer gandsche neer op under Finden tilligemed Fregatten Phoenix og andre szmaa Schyt-Fartöyer. Begynte saa Battallien med hinanden Klocken 8te og holt det stadig med hinanden at bombardere og canonere indtil Klocken 12

om Midagen, da Gud gaf os Szeyer, og Svensken motte römme Pladtsen, og hans Esqvadre blef separeret. 3 udaf dem gick hen og lagde szig udj een Bugt under Ryen, hvilcke Svensken szelf stack i Brand, der Landgangen skede; Resten retererede szig under Schandszen paa Ruden, hvilcke vi sziden ey mere kunde komme til at ataqvere, hvilcke og siden derfra szeylede til Sverrig, der Landgangen skeede. Paa Helleflyndren udj den gandske Tiid bekom kuns 3de bleserede. Gud ske evig Ær, som bevarede mig og alle de andre.

D. 11 October ankom een heel Deel af voris Transportskibe fra Svin til os. D. 18de var vi med Helleflyndren udj een liden Action med dend Svenske Pram, szom straxen dog retererede szig igien under Schandsen, der hand fornam, at vi meente ham vel.

D. 21 October motte ieg effter mundtlig Ordere forföye mig fra Prammen Helleflyndren til Cronjacten, hvor ieg da bekom Ordere af Admiralen, at ieg schulde gaa iland udj Viig der at hafve Opsigt med de Syge, szom var kommen iland fra Skibene. D. 12 November afszeylede Transporten fra Viig. D. 16 ditto gjorde og schede Landgangen paa Ryen. Den 17 blef ieg szyg og var meget elendig af Flechfeber og laa stedtsze udj 3 Uger; dog Gud være æret, szom gaf min Szundhed igien og sparede mig Lifvet, og ieg beder dig min naadige Gud og kiere Fader, spar mig endnu nogen Stund Lifvet og gif mig mit Helbred og hielp mig for din Söns Schyld, at ieg kand tiene og lefve Dig til Ære, mig szelf til ævig Glæde og Szalighed. O, naadige Gud! ieg er it armt Mennische af skröbelig Kiöd og Blod, styr, styrek og hielp mig, thi uden Dig kand ieg intet. D. 26 December fick ieg Order igien af Scoutbeinact Rosenpalm, at ieg schulde igien forföye mig til Hospitalet ved de Syge paa Ludvigsborg, hvilcket hvar [o: var] imod min Villie, men motte dog effter Ordere lade mig befalde. Forblef szaa ved Hospitalet til d. 27 Augusti Anno 1716, da ieg bekom Ordere fra veledle Commandeur Gude, at ieg med Martis Baad schulde forföye mig til Flaaden, som laa under Bornholm.

D. 1ste September kom ieg til Flaaden og bekom ieg straxen deris Höy-Excellentis Gyldenlövis Ordre at øfvertrede paa Orlogsskibet Loland der at forrette min Leutnants Tieniste under Comando af veledle Comandeur Heyer, hvor ieg og forblef til d. 18 November Anno 1716, da Commandeur Heyer efter kongelig Ordre overtraade paa Aarlogsskibet Delmenborst og tog mig med sig.

Forblef saa der til d. 24 December Anno 1716, da ieg derfra ilandgik og kom udi Logement udi Numer 5 ved Holmen¹⁾.

D. 8 Martij 1717 bekom ieg Admiralitets Ordere at gaa ombord paa Fregatten Höyenhald under Comando af Capitain Christian Gyntelberg. Afgaaen igien derfra d. 16 Aprilis formedelst Kölhalning og Reparation ved Fregatten og lagde mig igien udi Logement udi N° 5. D. 16 Majj Anno 1717 gik ieg igien ombord paa Höyenhald. D. 17 Dec. Anno 1717 afgik jeg fra Höyenhald formedelst Svaghed og lagde mig igjen udi Logement udi N° 5. D. 16 Majj Anno 1717 gik ieg igien ombord paa Höyenhald. D. 7 Decemb. Anno 1717 afgik ieg fra Höyenhald formedelst Svaghed og lagde mig udi Logement udi Stat Riga paa Hiörnet af Ny- og Gammel-Mynt. Anno 1718 d 22 Martij bekom Admiralitets Ordre, at ieg skulle gaa ombord paa Orlogsskibet Island, vor(!) vi siden dermed krydsede i Nordsöen, var og inde i Magöe udi Norge og ligeledes i Staveren og Lauervigen. D. 6 Januarij derfra igien afgaaen i Land, saasom Skibet lagde op, og lagde mig udi Logement udi Stat Riga. Anno 1719 d. 1 Aprilis bekom Admiralitets Ordre at skulle gaa ombord paa Fregatten Sophia, hvor ieg forblef til d. 8 November Anno 1719, da Stilstanden var giort jmellem Danmarch og Sverrig, bekom saa mit Afskeed og Pas fra det Kongelige Admiralitet d. 5 Januarij 1720. Hvad nu Gud behager, staar udi hans Haand.

Indeværende Aar 1719 d. 15 December döde min Søster Abigael udi Aalborg. Hendis Kieriste var Monsieur Rasmus Juel, som er Fyrforvalter over Schagen og Anholts Fyrer.

Anno 1720 udi November lod ieg mig antage af de Ost-Indische Herrer Directeurer for Tredie Styrmand at gaa med deris Skiib Grew Lauervig til Indien. D. 2 December gik Seyl her fra Kiöbenhauens Reed til Sundet. D. 5te ditto gik Seyl fra Sundet Reysen at befordre; kom, Gud skee Tak, igien Anno 1722 d. 23 Julij.

Anno 1722 i October Maaned lod ieg mig igien antage af det Ost-Indiske Compagnie for Anden Styrmand at gaa med Skibet Grew Lauerviig til Ost-Indien, blev Oper-Styrmand paa Reysen, kom igien her til Kiöbenhavn med Skibet d. 10 Augusti Anno 1724. Aarsag at vi kom saa sildig hiem den Gang, forvolte den Reise, vi gjorde i Indien fra Dansborg til Neckebar.

Anno 1725 i October lod ieg mig antage af det Ost-Indiske

¹⁾ Et af Datidens Nyboders Huse ved Holmens Kirke i Kjöbenhavn.

Compagnie for Oper-Styrmand med Skibet Grew Lauervig at gaa til Indien. Jeg blef paa Hiemreisen, da vi var hen imod de Flamske Øer¹⁾, heel syg; kom igien her til Kiöbenhaun, Gud ske Lof, d. 5te Julij Anno 1727.

Anno 1727 d. 21 November, som var een Fredag, hafde ieg Bryllup med min Kiæriste, Anna Catharina Andersdatter, i Kiöhenhaun. Sognepræsten til Runde Kirke Magister Anckersen viede os tilsammen. Hendis Fader var den ærlige og agtbare Mand Anders Thomasen, Borger her i Kiöbenhaun; hendis Moder hede Margreta Pedersdatter, som for rum Tiid siden er i Herren hensaaved. Vi bode den Tiid paa Mynten hos een Hörkremmer, siden om Mikkels Dag Anno 1728 flyttede ud paa Christianshaun at boe hos Monsieur Christen Andersen. Samme Aar d. 20 October een Onsdag om Aftenen opkom een stor Ild her i Kiöbenhaun, som ödelagde næsten den halfve Bye tilligemed Frue-, Tysk-, Helliggeystis-, Trinitatis- og den Calvinske Kirke tilligemed Raadhuset, Klosteret, Studigaarden, Regentsen og alle Collegierne.

Anno 1728 d. 2 December, som var een Torsdag Klokken $\frac{3}{4}$ til 10 slet om Formiddagen blef min Kiæriste, Anna Catharina, forløst og fik een Daatter. D. 8 December blef hun döbt i Christianshauns Kirke og kaldet Abigael Margreta, Abigael efter min sal. Moder og Margreta efter min Kiærestis sal. Moder. Til Daaben bar hende Madame Capitain Vellings, og Huuen holt min Søster Ingeborg Margreta. Faddere vare: Capitain Niels Velling, Hr. Hans Stenholt, Ost-Indiske Præst, og Just Lauritsen Borger her udi Kiöbenhaun. Samme Aar d. 20 December, som var een Mandag om Aften Klokken $\frac{1}{4}$ til 9 döde min liden Datter Abigael Margreta, som blef begravet d. 23 December udj Christianshauns Kirkis Urtegaard, som er paa den høyre Haand, naar ieg gaar ind ad Kirke-Døren, som Orgelverkket er over.

(Her begynder en anden Haandskrift).

Anno 1744 d. 12 Martius, som var een Torsdag Klokken $\frac{3}{4}$ til 7 om Aftenen behagede dend almægtig Gud at bortkalde min saa dyre-bar og velsignede gode sal. Mand. Herren glæd din Siæl i Guds Rige for vær [5: hver] Time, vi har levet sammen. Og har vores Egte-skab voren rett og fornöyet i Gud, som er bekendt, saa vi næst Guds Hielp kan möde hvær andre for Guds Domstol med een god Samvetighed. Gud give dig, min velsignede sal. Ven, med

¹⁾ Azorerne.

alle Guds Bønnen en glædelig Opstandelse, at vi med Glæde maa samles udi Guds Rige der at nyde for Christi Skyld een ævig Ro og Glæde, som aldrig skal faa Ende. »Gud forbarme sig over mig«, var min sal. Mands siste Ord, han talte her i Verden. Min sal. Ven blev begravet d. 19 Martius. Vores Egte-skab varede kund kort, som var udi 16 Aar 3 Maaneder og 3 Uger.

Anna Chatarina sal. Munchebos.

De næste 42 Blade ere ubeskrevne. Side 153 findes følgende skrevet med Claus Andersens (?) Haand:

Af det Patrimonio, som ieg fich effter min sal. Fader har ieg optaget saa meget som effter følger:

Først har ieg annammet 9 Rdl. med Her Tobix¹⁾ Atest, dernest med hans Atest 54 Rdl., siden med min egen Qvitering 8 Rdl., siden med Magister Frands Testrups²⁾ Atest 13 Rdl. 2 $\frac{1}{2}$, noch paa min egen Haand 12 Rdl.

Originalen i Geh. Arkivet: Trær-Sedez. Bindet fattes.

En samtidig Fortegnelse over danske Adelsmænd, som døde i Aarene 1563—66.

Meddelt af A. Thiset.

Nærværende Fortegnelse adskiller sig fra de tidligere trykte af lignende Art (Resen: Frederik II' Kronike p. 138 etc., Danske Magazin 3 Række 2 Bind p. 88—96 og Rordam: Historiske Kildeskrifter 2 Bind p. 357—59) derved, at den ikke blot indeholder de i Krigen omkomne, men ogsaa de samtidig i Hjemmet døde Adelsmænds Navne. En Sammenligning navnlig med Daniel Rantzaus officielle Indberetning om Svarteraa-Slaget (D. Mag. 3 R. 2 B. p. 94—96) viser, at dens Forfatter har været godt underrettet; thi, fraregnet at de Saarede ikke her ere medtagne, mangler der i nærværende Liste kun en eneste af de i fornævnte Indberetning anførte, i Slaget omkomne danske Adelsmænd, nemlig Christoffer Urne til Rygaard (jfr. desuden Noterne 3 S. 128

¹⁾ Uden Tvivl den fornævnte Sognepræst Tobias Fimmer i Dannemarre.

²⁾ Om ham se foran S. 108 ff.

og 2 S. 129 til nærværende Fortegnelse.) Mindre fuldstændig er dog Listen over de ved Gulland druknede, thi her har Resen tre flere, nemlig: Jens Fixen paa Hannibal og Rudbek Pors og Lauritz Hansen paa Engelen, men til Gjengjæld ere adskillige af de øvrige Navne rigtigere gjengivne i nærværende Fortegnelse end hos Resen.

Da Forfatteren har begyndt sin Liste med Fyen, skulde man tro, at han selv var en Fyenbo. Det var han dog neppe, thi saa havde han vist ikke forglemt sin Landsmand Christoffer Urne til Rygaard og ikke heller skrevet Ollemandtt istedetfor Ollelandtt. Forfatteren maa snarere søges blandt Jens Holgersen Ulfstands Frænder, siden dennes Frue er den eneste Dame, som er optaget i Fortegnelsen. Blandt disse var Christen Munk til Tobberup, der var gift med Jens Holgersens Sødskendebarn Else Ulfstand, som døde 1565. Han var dengang Lehnsmænd paa Aggershus (se Begtrups Stamtavle over Familien Munk-Lange i Genealogisk Arkiv) og det er vistnok ham, som har ladet Fortegnelsen skrive, thi Optegnelsen om Evert Bilds Død, hvormed Listen slutter, og som er skreven med en anden Haand end det øvrige, synes, efter Haandskriften at dømme, at være gjort af Christen Munk egenhændig. Andre maa formodentlig have været af samme Mening, siden den originale Fortegnelse, som findes paa det Kongl. Bibliothek, den danske Adels Breve, er henlagt ved Familien Munk (No. 47. 10).

Ved Udarbeidelsen af Noterne, der kun ere tilføjede for at lette en Søgen efter de paagjældende Personer, har Flere, særlig Hr. Bibliotheksassistent Bricka, meddelt mig Oplysninger, for hvilke jeg her ved aflægger min Tak.

Hermennd, som ere døde och slagenn aff Dannmarckis Adell siidenn thette Aar 1563 och till thette Aar 1566.

Aff Fynn.

Corfitz Wiffeld Knnudfienn.¹

Claus Bryske.²

Willhelm Ollemandtt. (!)³

¹) Til Selso og Kogsbølle (nu Holkenhavn), Rigsraad, overste Sekretair, Lehnsmænd paa Hundslund Kloster, var en Son af Knud Ebbesen Ulfeld til Kogsbølle og Anne Hardenberg. Han døde 14 Marts 1563 paa Frederiksborg. (Eiler Brockenhusens historiske Kalenderantegnelser, 12 Marts 1563 angives som Dødsdag i D. Saml. f. Hist., Topogr., Personal- og Literaturhist. 2 R. 2 B. p. 186).

²) Til Flintholm, Son af Carl Bryske til Flintholm og Kirsten Ulfstand til Toftholm og gift med Berete Eriksdatter Banner. Han døde 5 Januar 1564 paa Toftholm (Mørkegaard.) (Brockenh. Kal.)

³) Vilhelm Oldeland til Veilegaard (Veile Sogn, Salling Herred), Son af Christoffer Oldeland til Veilegaard og Gertrud Stigsdatter Ulfeld og gift 1565 med

Eskell Oxe.¹
 Hanns Norbii.²
 Jacop Wiffertt Thønneßenn.³
 Peder Lyckii.⁴
 Jacob Reuittleff.⁵
 Otte Friis.⁶
 Christoffer Suale er slagenn hieme.⁷
 Eyler Rønnow.⁸
 Pauill Schinnckell, slagenn for Fjend'ne.⁹
 Axell Walchenndrup, slagen for Fjenden.¹⁰
 Jacob Seste.¹¹
 Peder Jull Gregerßenn aff Laffuind.¹²

Hilleborg Jørgensdatter Daa, der døde 1612. Han døde 14 December 1566. (Klevenfeldt).

- 1) Til Løgismose, Rentemester, Lehnsmand paa Holmekloster, Søn af Hr. Johan Oxe til Nielstrup og Mette Gøye og Broder til den bekjendte Hr. Peder Oxe. Han blev begravet 19 Decbr. 1563 i Kjøbenhavn. (D. Saml. 2 R. 2 B. p. 188).
- 2) Til Ugerslev, Søn af Jacob Norby og Anne Bilde til Ugerslev og gift med Anne Hansdatter Oldeland, der døde 21 Febr. 1602.
- 3) Til Brolykke, Søn af Tønne Tønnesen Viffert til Brolykke og Christence Ulfstand og gift med Mette Eilersdatter Rønnow, der var født 9 Juli 1533 og døde 20 Marts 1601.
- 4) Til Skovsbo og Klingstrup, Søn af Hr. Jacob Lykke til Østrup og Maren Bilde og gift med Lisbeth Johansdatter Urne, der døde 2 Januar 1584. Peder Lykke blev begravet 16 Decbr. 1563 i Kjøbenhavn (D. Saml. 2. R. 2 B. p. 188).
- 5) Til Sobo, Søn af Anders Jacobsen Reventlow til Søbo og Sidsel Lange. Han døde 1564 i Kjøbenhavn. (Klev.)
- 6) Var af de Friiser, som førte tre sorte Egern i Vaabnet, og en Søn af Henrik Friis til Ørbeklunde og Margrethe Bild. Han var født 26 November 1546.
- 7) Maa formodentlig have været en Søn af Landsdommeren i Fyen Verner Bertelsen Svale til Bisbo (nu Brahesborg).
- 8) Til Hvidkilde, Faareveile, Lykkesholm m. m., Rigsraad og Lehnsmand paa Hagenskov, var en Søn af Hr. Markvard Rønnow til Hvidkilde og Mette Hardenberg og var gift med Anne Tygesdatter Krabbe. Han døde som sin Slægts sidste Mand 28 April 1563 og hans Ligsten findes i Egense Kirke ved Hvidkilde.
- 9) Til Østrup, Søn af Poul Jensen til Gierskov (Skiby Sogn, Lunde Herred, maa ikke forveksles med Herregaarden Gielskov i Hillerslev Sogn, Salling Herred, som dengang tilhørte Erik Kaas) og Anne Tinhuus og gift med Ide Andersdatter Dresselberg, der døde 30 Januar 1587. Han faldt 20 October 1565 ved Svarteraa. (Dansk Mag. 3 R. 2 B. 89).
- 10) Var en Søn af Henning Valkendorff til Glorup og Sidsel Friis og faldt ligeledes ved Svarteraa (D. Mag. 3 R. 2 B. 91.)
- 11) Til Østergaard var af den holstenske Slægt af Navnet Sehested og en Søn af Brun Otto Sehested. 1553 ægtede han Lene Tønnesdatter Viffert, der døde 24 April 1579. Han selv døde 10 Februar 1564 i Lund. (Sommelius: Disp. de templo cathedrali Lundensi p. 96).
- 12) Til Pæregaard og Leibølle paa Langeland var en Søn af Gregers Juel i Lei-

Slagenn for Fiennderne.

Eyler Hardenberg.¹Annders Emichßenn thenn gamle.²Klaus Wifeld.³Søffrenn Johannßenn.⁴Annders Wrnne.⁵Hennrich Brochenhus er bleffuen saar for Fiennderne och ther
aff død.⁶Bennt Norbii, slagenn for Fienden.⁷

Aff Iulland.

Jenns Jull, døde till Skiffs.⁸Hyllebrandd Gyldennstierne.⁹

bolle og Karen eller Elline Grubbe. Han var gift med Dorthe Pedersdatter Poiseke til Forsinge (Uby Sogn, Arts Herred). Den Slægt Juel, som han horte til, førte et af Hvidt og Rødt delt Skjold.

- 1) Til Skovsbo. Vedtofte, Mattrup osv., Ridder, Rigshofmester, Lehnsmand paa Malmo, var en Søn af Erik Hardenberg til Hvedholm og Anna Rønnow og gift med Karen Eriksdatter Rosenkrantz til Mattrup, der døde 1559. Hr. Eiler døde 1565.
- 2) Til Stensgaard, Lehnsmand paa Odensegaard, var en Søn af Otte Emmiksen til Refso og Anne Andersdatter Bjørn og kaldes den »gamle« i Modsætning til sin Broderson Anders Emmiksen til Jerstrup. Han var gift med Agnete Jacobsdatter Reventlow, der døde 27 Marts 1568. Anders Emmiksen døde 18 Januar 1566. (Ligstenen i Svanninge Kirke).
- 3) Til Kragerup og Elmelunde, Søn af Eggert Ulfeld til Kragerup og Anne Væbner, var gift 1) med Dorte Ovesdatter Lunge, der døde 1554, 2) med Margrete Knudsdatter Hvide til Rødkilde, der døde 17 Juni 1595. Claus Ulfeld døde 1566. (Ligstenen i Ørslev Kirke).
- 4) Var 1558 bosiddende i Bjerger Herred i Fyen og blev ved Mønstringen taxeret til en Skytte. (D. Saml. i Geh. Ark. 391 49.) Da han ikke skrives til nogen Gaard var han vel kun en »Seigneur de Strogods.«
- 5) Til Dreiby (Munkebo Sogn, Bjerger Herred), Søn af Just Urne til Harridslev og Margrethe Tidemand og gift med Margrethe Hansdatter Tinhuus.
- 6) Søn af Claus Brockenhuus til Sondergaarde (Rørup Sogn, Vends Herred) og Maren Friis: han blev 20 October 1565 saaret ved Svarteraa og døde af sit Saar. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90).
- 7) Til Lindskov, Søn af Jacob Norby og Anne Bilde til Ugerslev og gift med Kirsten Ottesdatter Skinkel, der døde 1 November 1572. Han faldt ved Svarteraa 20 October 1565. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89).
- 8) Til Alsted, Lehnsmand paa Aarhusgaard, Kallø og Hvolgaard, var en Søn af Mogens Juel til Udstrup og Dorthe Krabbe og var gift med Anne Pedersdatter Skram til Alsted, der døde 1581. Iens Juel døde 20 September 1563 under Carlse ombord paa »Fortuna.« (Marm. Dan. II 97).
- 9) Til Tim var en Søn af Knud Pedersen Gyldenstjern til Tim og Sidsel Ulfstand

Holger Wiffert.¹

Iffuer Jull.²

Hermannd Ginnstij.³

Christiernn Huas aff Kaas.⁴

Niels Krabe.⁵

Jacob Skeill, drugcknutt.⁶

Her Niels Lannge.⁷

Christoffer Lange, slagenn for Fienderne.⁸

og døde 30 November 1563. (Bricka & Gjellerup Den danske Adel I p. 130; Sommelius p. 97 har urigtig 1503 for 1563). Han var forlovet med Karen Knudsdatter Gyldenstiern, der efter hans Død ægtede hans Broder Axel Gyldenstiern.

- 1) Til Næs (nu Lindenberg), Lehnsmænd paa Bovling, var en Søn af Tønne Tønnesen Wiffert til Brolykke og Christence Ulfstand og døde 11 Januar 1564 (Sommelius p. 93). Hans Fæstemø Anne Knudsdatter Gyldenstiern blev siden gift med hans Broder Corfitz Wiffert.
- 2) Kan være en Søn af Mogens Juel til Udstrup og Dorte Krabbe. En samtidig Iver Juel, som døde ugift, var en Søn af Niels Juel til Aabjerg og Christence Lunge. Da der paa Slægttavlerne kun anføres om Iver Juel Mogensen og Iver Juel Nielsen, at de døde unge, er her sandsynligvis Tale om en tredje Person af dette Navn, nemlig Iver Juul til Hedegaard (Glæsborg Sogn, Nørre Herred.) Han hørte til de Juuler med en Lillie i Vaabnet, skjøndt jeg ikke hidtil har fundet ham opført paa Slægttavler over denne Familie. Han var en Søn af Erik Juel til Hedegaard og Maren Ibsdatter Benderup og vistnok en Brodersøn af den bekendte Landsdommer Axel Juul til Villestrup. Han havde en Søster Maren Juul til Bigum, som døde 1600 og er begravet i Bigum Kirke.
- 3) Slægten Gienstie skal efter Adelslexikonnet have ført en rød Rose, omsat af tre Søblade, i sit Vaaben, men er ellers ganske ubekendt. Kun nævnes i Ove Skades Ligprædiken Lorentz Ginnstij til Biørnstrup, gift med Christence Saxtrup, og disses Datter Anna, gift med Niels Munk til Næsbygaard.
- 4) Til Kaas og Sostrup, Søn af den bekendte Landsdommer Jens Iivas til Kaas og Giertrud Munk til Sostrup.
- 5) Til Hessel, Søn af Rigsmarsken, Hr. Tyge Krabbe til Bustrup og Anne Rosenkrantz og født 1522. Han var gift med Anne Axeldatter Urup, der døde 1568. Niels Krabbe døde 28 Decbr. 1564. (Brh. Kal.: Resen: Fr. II Krønike p. 123 har 29 Decbr. som hans Dødsdag.)
- 6) Til Hegnet, Lehnsmænd paa Skivehuus, var en Søn af Anders Skeel til Hegnet og Karen Flemming. Han menes at være falden 7 Juli 1575 under Bornholm. (V. S. Skeel, Optegnelser om Familien Skeel 86).
- 7) Til Kjærgaard, Lehnsmænd paa Riberhuus, var en Søn af Hans Lange til Kjærgaard og Lydum og Maren Spend og ægtede 1535 Abel Sorensdatter Skeel, der døde 7 Febr. 1585. Han døde 11 Juni 1565. (Ligstenen i Hunderup Kirke).
- 8) Søn af Hr. Thomas Lange til Lydum og Else Thott, blev dræbt af Mads Clausen (Bonde) til Fjellebro, som derfor blev rettet paa Odense Torv. Dog me-

Hanns Skeill, slagenn for Fiend'ne.¹
 Jesper Munck, slagenn for Fiend'ne.²
 Peder Suenneßenn, slagenn for Fienderne.³
 Jørgenn Mauritsßenn, slagen for Fienderne.⁴
 Wiffuer Krutze, slagen for Fiend'ne.⁵
 Iffuer Nielsßenn, slagenn for Fiend'ne.⁶
 Mouritz Jenßenn, slagenn for Fiend'ne.⁷
 Peder Kaas, slagenn for Fiend'ne.⁸
 Wiffuert Laurittßen, slagen for Fiend'ne.⁹
 Thorluff Basse, slagenn for Fiend'ne.¹⁰
 Laurittz Roßenkrantz, slagen for Fien(!).¹¹
 Christoffer Roßenkranntz, slagen till Skiffs.¹²

nes her vistnok snarere Christoffer Lunge til Odden, som faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 88). Han var en Søn af Hr. Ove Lunge til Odden og Anne Friis og var gift med Karen Jørgensdatter Juul.

- 1) Til Nygaard, Søn af Niels Skeel til Nygaard og forlovet med Karen Pedersdatter Skram. Han faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 88).
- 2) Til Hungstrup var af de Vinranke-Munker og en Søn af Laurids Munk til Hungstrup og Anne Lunov. Han var gift med Else Enevoldsdatter Stygge og faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 88.)
- 3) Til Ørum var af Slægten Væbner og en Søn af Svend Pedersen til Ørum og Mette Glob, men findes ikke opført paa Slægttavlerne over nævnte Familie. Han faldt ogsaa ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89.)
- 4) Til Kvotrup (Hem Sogn, Onsild Herred) var af Slægten Benderup og en Søn af Mourids Jepsen til Kvotrup og Else Steen. Ogsaa han faldt ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89.)
- 5) Til Balle var en Søn af Landsdommeren Peder Kruse til Balle og Dørthe Viffert. Han faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89.)
- 6) Faldt 20 October ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89.)
- 7) Faldt 20 October ved Svarteraa (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.) Resen kalder ham Maurids Jensen af »Monetzgaard.«
- 8) Faldt ligeledes ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.) Han findes ikke paa Slægttavlerne over de to dalevende Familier af Navnet Kaas.
- 9) Til Refsnæs var af Slægten Seefeld og en Søn af Laurids Nielsen til Refsnæs og Anne Munk. Han faldt ved Svarteraa (D. Mag. 3 R. 2 B. 89.)
- 10) Hørte til den Slægt Basse, som i Vaabnet forte et Jægerhorn, og var vistnok en Søn af Niels Torlofsen til Tveden og Skavanger i Vendsyssel og Edel Jensdatter Kall, skjøndt han ikke nævnes paa Slægttavlerne. Han faldt ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)
- 11) Søn af Niels Axelsen Rosenkrantz til Langtind og Maren Lunge; han faldt ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)
- 12) Var en Søn af Eiler Styggesen Rosenkrantz til Hverringholm og Kirsten Gyldestiern.

Hanns Holch døde y Sueriig y Fengsøll.¹
 Christoffer Munck, slagen for Fiend'e²

Aff Syellanndt.

Her Erich Krabbe.³
 Franntz Bilde, slagenn till Skiffs.⁴
 Jørgenn Grubbe.⁵
 Axell Roßennkranntz Klaußenn.⁶
 Bennt Bylde Hannßenn.⁷
 Peder Bild.⁸
 Her Herluff Throlle, slagen till Skiffs.⁹
 Niels Throlle, slagenn till Skiffs.¹⁰

1) Til Barritskov, Lehnsmand paa Varbjerg, var en Son af Manderup Holck til Barritskov og Anne Lykke og var gift med Margrethe Nielsdatter Rotfeld, der døde 1575. Hans Holck døde 1565 af Pest. (Rørdam: Historiske Kildeskrifter 2 B. 317.)

I et Brev fra Erik XIV til Claes Åkeson Thott, dat. 20 Decbr. 1565, (Geh. Ark., Sverrig 78) siges, at Holck da fornylig var død. (Jeg skylder Hr. cand. Møllerup denne Henvisning.)

2) Var af de Munker med en Vinranke i Vaabnet og en Søn af Laurids Munk til Hungstrup og Anne Lunov. Han faldt 1565 ved Svarteraa. (D Mag. 3 R. 2 B. 88.)

3) Til Bustrup og Aastrup, Rigsraad, var en Son af Marsken, Hr. Tyge Krabbe og Anne Rosenkrantz og gift 1) med Karen Jacobsdatter Lykke, der døde 1540, 2) med Margrethe Andersdatter Reventlow, der var født 10 Februar 1525 og døde 25 Marts 1606. Hr. Erik Krabbe var født 9 August 1510 og døde paa Aastrup 6 Januar 1564. (Brh. Kal.)

4) Til Søholm, Lehnsmand paa Ørum, var en Son af Hr. Anders Bilde til Søholm og Pernille Krognos og var gift med Edel Jacobsdatter Hardenberg, der døde 2 April 1581. Han faldt 1565 under Gulland, ombord paa Skibet hos Admiralen Peder Skram.

5) Kan neppe være den Jørgen Grubbe, Søn af Eiler Grubbe til Lystrup og Mette Ulfeld, der døde i tyrkisk Fangenskab, men er snarere Jørgen Grubbe til Sandby, som var af Slægten Sparre i Sjælland og en Søn af Jens Grubbe til Bringstrup og Karen Willumsdatter Iernskieg, hans Frue heed Emerentze Nielsdatter Lunge.

6) Var en Son af Claus Ludvigsen Rosenkrantz til Palsgaard og Christence Sparre og var gift med Malene Christicrnsdatter til Hjelmso, hvis Vaaben var to Horn.

7) Til Egede var en Søn af Hr. Hans Bilde til Egede og Inger Ronnow.

8) Lehnsmand paa Bradsbjerg, Skeen og Gjemsø Kloster, var en Son af Hr. Niels Bild til Ravnholt og Berete Ulfeld og var gift med Dorthie Christoffersdatter Ravensberg. Han var død før 20 Febr. 1566. (Klev.)

9) Søhelten, død i Kjøbenhavn 19 Juni 1565 af sine Saar. (Brh. Kal.)

10) Til Braadegaard (nu Holsteinborg) var en Broder til Hr. Herluf Trolle og en Søn af Jacob Trolle til Lille og Kirsten Skave. Han faldt 11 Juni 1565

Sthenn Roßennspar, slagen for Fiend'ne¹

Laffue Brock, slagenn for Fiendernne.²

Oluff Thrudßenn drucknnett.³

Otte Rud døde y Sueriig y Fengsell.⁴

Aff Skaane oc Hallannd.

Laffue Wlffsttanndtt.⁵

Jørgenn Erichßenn.⁶

Holger Wlffsthannd, slagenn icke aff Fienndernne.⁷

Hanns Gedde.⁸

Folmer Knoff.⁹

Johann Knoff.¹⁰

i Slaget ved Bornholm. (Brh. Kal.) Hans Frue Anne Henriksdatter Friis var født 1 Septbr. 1540 og døde 1570.

1) Til Skarholt, Lehusmand paa Bosjø Kloster, var en Søn af Jens Torbensen Rosenspar til Skarholt og Birgitte Bilde og gift med Mette Olufsdatter Rosenkrantz til Vallø. Han faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (F. R. Friis: Historiske Efterretn. om den danske Adelsfamilie Rosensparre 15.)

2) Til Gammel Estrup og Vemmetofte, Lehusmand paa Holbæk, var en Søn af Niels Brock til Estrup og Jytte Podebusk og gift med Margrethe Eskesdatter Bilde. Han døde 4 November 1565 i Halmstad af sine ved Svarteraa erholdte Saar.

3) Mon dette ikke er en Fejlskrift for Gregers Truidsen, thi Gregers Truidsen Ulfstand blev savnet i Svarteraaaslaget. (D. Mag. 3 R. 2 B. 89 og Rordam Hist. Kild. 539.) Han kom dog derfra i god Behold og døde først 1582. En Oluf Truidsen vides ikke at have levet paa Sjælland i det sextende Aarh. og nævnes heller ikke i de andre samtidige Fortegnelser.

4) Til Møgelkjær, Lehusmand paa Korsør, var en Søn af Hr. Knud Rud til Vedby og Dorthé Bolle. Han var født 1520 og ægtede 1549 Pernille Johansdatter Oxe, der døde 26 Octbr. 1576. Otto Rud var som bekendt Admiral, blev efter tappert Forsvar fangen under Bornholm 7 Juli 1565 og døde Aaret efter af Pest.

5) Til Torup, Lehusmand paa Vordingborg og Skovkloster, var en Søn af Hr. Truid Gregersen Ulfstand til Torup og Ide Brock og var gift med Giørrild Abrahamsdatter Gyldenstiern, der døde 1577. Ifølge Kr. Erslev: Danmarks Len og Lensmænd i det 16 Aarh. p. 25 døde Lave Ulfstand allerede i 1561.

6) Til Løfvestad, af Slægten Mormand, var en Søn af Erik Mogensens til Løfvestad og Karen Reberg til Bramslykke. Han var gift med Edel Andersdatter Bing.

7) Til Glimminge og Ørup, Søn af Borge Jensen Ulfstand til Ørup og Magdalene Krabbe. Han blev i den svenske Krig dræbt ved Førræderi.

8) Han findes ikke paa Slægttavler over Ætten Gjedde, men var formodentlig en Søn af Knud Lauridsen Gjedde til Spannarp og Sidsel Brostrup.

9) Til Gyllebo var en Søn af Laurids Knob til Gyllebo og Sidsel Valkendorf og var født 1532. Han levede endnu 1563 og var forlovet med Ingeborg Verndersdatter Parsberg.

10) Til Vadsted var en Broder til Førrige.

Mogenns Krabbe, drucknitt y Laffuaa.¹

Mogenns W.²

Matz Thorbennßenn.³

Otto Annderßenn.⁴

Lauritz Annderßenn.⁵

Jørgenn Bræ.⁶

Hanns Skouffgaard.⁷

Jenns Binng, slagenn for Fiend'ne.⁸

Jenns Falch, slagenn for Warberg.⁹

Jenns Myre, slagenn for Fiend'ne.¹⁰

Jørgenn Falch, slagenn for Fiend'ne.¹¹

Christoffer Thrunnßenn.¹²

¹) Til Vegholm, Søn af Marsken Hr. Tyge Krabbe til Bustrup og Anne Rosenkrantz, var gift med Karen Jacobsdatter Geed til Ræssjøholm, som døde 22 Septbr. 1587. Mogens Krabbe druknede 28 Juli 1564 i en Træfning med de Svenske ved Tofte Bro nær Jønkøping.

²) Til Oddersberg, tidligere Lehnsmænd paa Bornholm, gift med Birgitte Kjøring. Ved Svarteraa faldt en Esbern We. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)

³) Lehnsmænd paa Sandby i Skaane førte i sit Vaaben en halv Buk med et Blad i Munden og var formodentlig en Søn af Væbneren Torben Larsen; han var gift med Karen Pedersdatter.

⁴) Til Grindeholm, af Slægten Jernskieg, var en Søn af Anders Nielsen til Skottorp og Bodil Axelsdatter Hasel og var gift med Anne Steensdatter.

⁵) Broder til Forrige og Lehnsmænd paa Sandby og Hørje. Han blev 30 Mai 1563 fangen under Bornholm af de Svenske. (D. Saml. 2 R. 2 B. p. 187.)

⁶) Til Tostrup (i Skaane), Admiral og Lehnsmænd paa Nykjøbing, var en Søn af Hr. Tyge Brahe til Tostrup og Sophie Rud og var gift med Inger Iohansdatter Oxe, der døde 1591. Jørgen Brahe var født 1515 og døde i Kjøbenhavn 21 Juni 1565. (Hofmans Danske Adelsmænd 3 B. p. 4, Brh. Kal.)

⁷) Til Gundestrup i Skaane, var en Søn af Iep Iensen Skovgaard til Skovgaard (Øster Starup Sogn, Brusker Herred) og Karen Dan og var gift med Elsebet Axelsdatter Brahe. Han døde 1564. (Klev.)

⁸) Søn af Kjeld Bing til Smidstrup og Kirsten Splid. Paa Slægttavlerne anføres, at han blev skudt af en Bønde i Norge.

⁹) Af Slægten Mormand og Søn af Claus Eriksen Mormand til Løfvestad og Anne Falk. Han var gift med Beate Iensdatter Myre.

¹⁰) Førte en Stjerne i sit Vaaben og var en Søn af Iacob Myre og Beate Bjelke, hans Frue hed Johanne Andersdatter Hvittenstiern. Jens Myre faldt 20 Octbr. 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)

¹¹) Af Slægten Mormand var en Søn af Claus Eriksen Mormand til Løfvestad og Anne Falk og var gift med Ide Mouridsdatter Ahlefeldt. Han faldt 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)

¹²) En norsk Herremænd, som var en Søn af Trond Rusting til Sem og Karen Kold. Hans Frue hed Karen Knudsdatter Skanke og var Enke den 26 Mai 1565. (Norsk Hist. Tidsskrift 2 B. 136.)

Aff Hallanddt.

Niels Joenßenn.¹

Hennrich Klaußenn.

Gulbrandd Olßenn, slagen paa Warberg.

Niels Munnck, slagenn paa Warberg.²

Denn 7 Majj Anno 66 bleff thette forshr[eff]nne shreffuitt.

Thiße efftherschreffinne bleff wnder Gottlanddt thenn 28 Iulij Ano 66.

Samsonn.	{	Christoffer Monnßen blef skudt for Fienden. ³
		Hanns Lauritzenn. ⁴
		Seuerenn Munnck. ⁵
		Chrestinn Skiell. ⁶
Haneball.	{	Jenns Wlfstannd. ⁷
		Gregers Bryske. ⁸
		Annders Friis. ⁹
		Peder Nielßenn. ¹⁰
		Jesper Kraffse bleff och paa thethe Skib. ¹¹

¹⁾ En Niels Jensen i Warberg Lehn stillede 1552 en Skytte til Rusttjeneste. (Møller Hallands Hist. 1 B. 361.)

²⁾ Formentlig Niels Munk til Hjørne, Fader til den bekjendte norske Lehnsmand Erik Munk til Hjørne. (Møller Hallands Hist. 1 B. 361.)

³⁾ Til Brandstorp i Skiæberg var af den norske Slægt Hardingmand og en Søn af Mogens Torgudsen til Nordvic og Inger Kamp til Brandstorp. Hans Frue heed Elline Mogensdatter Godske. Han var Skibschef paa den danske Flaade og faldt den 26 Juli 1566. For at begrave ham ankrede den forenede dansk-lybske Flaade op under Gulland, hvorved i den paafølgende Storm 11 danske og 3 lybske Skibe totalt forliste.

⁴⁾ Til Nørsgaard paa Lolland var en Søn af Laurids Jensen Jernskæg, Lehnsmand paa Ramløse, og Gedske Juel og gift med Karen Knudsdatter Gyldenstiern, der døde 1590. Han var Admiral for den danske Flaade.

⁵⁾ Vistnok af de Munker med Vinranken i Vaabnet og den samme Søren Munk, som skrives til Drammelstrup og Morum.

⁶⁾ Var af de Skeeler, som førte to Vesselhorn i Vaabnet, og en Søn af Niels Pedersen Skeel til Hesselballe. (V. S. Skeel Optegn. om Fam. Skeel 26.)

⁷⁾ Til Vemmetofte, Hofmarskal og Lehnsmand paa Solt, var en Søn af Hr. Truid Gregersen Ulfstand til Torup og Ide Brock. Han var gift med Lisbeth Clausdatter Bilde, født 25 Marts 1540 og død 1613.

⁸⁾ Til Skaftelev, Søn af Carl Bryske til Flinholm og Kirsten Ulfstand, var gift med Kirsten Ludvigsdatter Gyldenstiern.

⁹⁾ Var af de Friiser, som i Vaabnet førte en Skaktavl, og en Søn af Niels Friis til Kjærsgaard og Anne Høeg.

¹⁰⁾ Hos Resen kaldes han Peder Mickelsen og der nævnes efter ham en Jens Fixen.

¹¹⁾ Til Basnæs, Lehnsmand paa Riberhus, var en Søn af Hr. Hans Kraffse til Basnæs og Lene Hack til Egholm og var født 1522. Hans første Frue var Karen Mogensdatter Krabbe. Efter hendes Død ægtede han 1548 Kirsten

Mercurius.

Enngelenn.¹

Flores.

Solenn. { Niels Matzenn.²
Jens Fræberig.³

Kaghøgenn. Las Grønn.⁴

Pappegøienn. { Knud Reuenntløff.⁵
Niels Munnck.⁶

Griibenn. Albritt Høeg.⁷

Eriksdatter Bølle, født 1530 død 1604. Hos Resen kaldes han urigtig Iæper Kruse.

- 1) Resen angiver: Rubbert (o: Rudbek) Pors og Lauritz Hansen at være omkomne paa dette Skib.
- 2) Formodentlig Niels Madsen Skade til Skabelundgaard i Hadsherred. Han var en Søn af Mads Jensen Skade og Kirsten Høeg til Fielshave og var gift med Maren Nielsdatter.
- 3) Til Frebjerg i Rindsherred var gift med Catharina Feltenhof.
- 4) En Las Grøn blev skudt eller saaret 20 October 1565 ved Svarteraa. (D. Mag. 3 R. 2 B. 90.)
- 5) Søn af Anders Jacobsen Reventlow til Søbo og Sidsel Lange.
- 6) Niels Munk til Giessinggaard, Søn af Otto Munk til Giessinggaard og Kirsten Nielsdatter Juel og gift med Birgitte Christoffersdatter Kruse; eller snarere: Niels Munk til Hungstrup, Søn af Laurids Munk til Hungstrup og Anne Lunov og gift med Maren Jensdatter Seefeld.
- 7) Til Estvadgaard hørte til en Linie af Slægten Høeg, som ikke findes paa Slægttavlerne og derfor hidsættes:

Thomas Eskildsen Høeg

til Skarregaard paa Mors
1505 gift med Anne Olufsdatter Glob.

Søren Høeg
til Skaregaard, gift med
Fru Anna til Fieregaard,
der 1542 var Enke.

Anne
gift med Magister
Niels Friis til Kjærsgaard,
Cantori i Viborg.

Albret Høeg

vistnok opkaldt efter sin Faders Fætter Hr. Albret Glob, druknede ved Gulland 1566, gift med Anne Madsdatter til Estvadgaard, Datter af Mester Mads Hvid (en ufri Mand) og Lene Gyldenstiern til Estvadgaard.

Søren Høeg.
til Stourupgaard paa Mors,
1592, gift med Kirsten Simonsdatter, begravet i Ørding Kirke.

Jørgen Høeg
til Fuglsang 1592, blev samme Aar dømt fra Livet for Drab, men benaadet mod at tjene fire Aar mod Tyrken og aldrig mere lade sig finde i Kongens Riger og Lande.

Anne
gift med Niels Simonson til Veierslevgaard paa Mors, begravet i Ørding Kirke.

Hos Resen nævnes istedetfor Albret Høeg urigtig Jacob Høeg.

Griibenn. Hening Hannsenn, fød paa Lauinndt.¹

Enngelske Fortuna.

Herttug Oluffs Pincke.

Jenns Holgerßenn, hanns Høstrw Frw Liizabett døde paa Bahus,

Gud sig offuer thenum forbarmme.²

Paa thett siiste Thaag vdj Sueriig.

Mortenn Krabbe.³

Chrestinn Skramm.⁴

Joseph Muus.⁵

Hanns Lycki.⁶

Jürgenn Jennßenn.⁷

Jørgenn Wgerup.⁸

Jost Bynng.⁹

Anno 67 Jullij systii Dag død Eueret Bijld. Gud vndi hanom en sallig Opstandilse.¹⁰

1) Maa antages at have været en Søn af Hans Jacobsen Mylting i Katzebølle paa Langeland. (Gudhedsfuldt meddelt af Hr. Arkivsekretair Plesner.) Resen har her Henning Jakobsen.

2) Lisbet Gyldenstiern, Datter af Knud Pedersen Gyldenstiern til Tim og Sidsel Ulfstand og gift med Jens Holgersen Ulfstand til Skabersjø. Iens Holgersen var selv død den 21 Septbr. 1566 (Rørdam: Hist. Kildeskrifter 2 B. 347) og hans Hustru synes at være død før ham.

3) Til Bøgested, Søn af Marsken Hr. Tyge Krabbe til Bustrup og Anne Rosenkrantz, blev født 1524 og døde 1566 (Resen p. 157.) Hans Enke Mette Madsdatter Viffert til Herbylund døde den 18 Septbr. 1597 i en Dands ved et Bryllup paa Hessel.

4) Var en Søn af den berømte Søhelt Hr. Peder Skram til Urup og Elsebe Krabe og var forlovet med Anne Eriksdatter Skram af Slægten Fasti. Han faldt den 12 Juli 1566 paa Guldborg Enge (cfr. Resen p. 157.)

5) Var vistnok af de Muus'er, som i Vaabnet førte to Sparrer, og en Søn af Albert Nielsen Muus til Ullerup paa Mors (cfr. Kr. Erslev: Danmarks Len og Lensmænd p. 135.) Han døde 1566 i Sverrig. (Resen p. 157.)

6) Var en Søn af Hr. Jørgen Lykke til Overgaard og Beate Brahe. Han blev begravet 24 Juli 1566. (D. Saml. 2 R. 2 B. p. 194.)

7) En Jørgen Jensen havde 1536 og 1559 Hjelmsholt Lehn i Skaane. (Kr. Erslev Danmarks Len og Lensmænd p. 66.)

8) Til Møping døde 14 September 1566 og var en Søn af Hr. Axel Urup til Ugerup og Anne Trolle.

9) Er maaske den paa Stamtavlerne anførte Jon Bing til Smidstrup, Søn af Kjeld Bing og Kirsten Splid, og er i saa Fald død af Pest.

10) Til Ravnholt og Aggersborg, Rigsraad og Lehnsmand paa Odensegaard, var en Søn af Hr. Niels Bild til Ravnholt og Berete Ulfeld. 1567 1 August døde han i Kastrop paa Amager, netop som han skulde forlade Kjøbenhavn som Admiral for en dansk Flaade. Hans Enke Vibeke Podebusk døde 16 April 1596.

„Stifts-Relationer“ om Adelige i Danmark og Norge.

Indsendte 1747—49 til Terkel Klevenfeldt.

Terkel Klevenfeldt fødtes 1710 i Kjøbenhavn af borgerlig Herkomst, blev 1744 ansat i Højesteret, fjernet derfra af Struense 1771, † ugjvt 1777, adledes 1747, hvorved Navnet forandredes fra Kleve til Klevenfeldt (Fr. Algreen Ussing i hans Plan til et dansk biografisk Lexicon, 1865). Hans bidske Mund og nidske Sind gjorde ham maaske mindre paaskjønnet af Samtiden, men de Tusinder af Citater, der beraabe sig paa hans Samlinger, vidne tilstrækkeligt om Betydningen af hans Arbejde paa den danske Adels Historie. Samlingerne findes nu i det kgl. Gehejme Arkiv.

Ved et Forslag om at indrette en Dansk Adels Matrikel (T. Becker: Hist. Museum S. 45 No 416) lykkedes det Kl. 1747 at interessere Gehejmeraad Grev Joh. Ludv. Holstein af Ledreborg for sit Studium. Følgen blev Paalæg til Stifts-Øvrighederne i begge Riger om at fremskaffe og indsende Oplysninger om de Adelige omkring i Landet. Svarene, nu i Klevenfeldts Samling, frembyde en let Adgang til paa én Gang at see Hovedparten af den gamle Adels kummerlige Forfald og de nybakte eller indvandrede Slægters Opgang og ofte tidlige Nedgang.

2 Stykker heraf offentliggjordes allerede før 1787 i Magazin t. d. danske Adels Hist.: Adelige i Aggershus Stift og Botnerætten; men der vil vistnok være Opfordring for vor Tid, der dog erkjender, at vi ogsaa fra Tiden efter 1660 øje en Historie, til at fremdrage et saa rigt Stof fra et forsemt Tidrum.

Bestyrelsen for vort Samfunds norske Afdeling har ønsket at gøre Begyndelsen hermed og fremlægger herved Beretningerne fra Bergens Stift. Afskriften er besørget af Candidat Ch. Brøndsted med nogen Frihed overfor Sætningstegn og store Begyndelses-Bogstaver, ligesom ogsaa blotte Høfligheder i Indledning og Slutning ere udeladte.

Takket være Klevenfeldt vilde Intet være lettere ved et Emne af denne Beskaffenhed end at forsyne Texten med oplysende Noter. Men heller ikke mange Steder vil det være vanskeligere at drage den rette Grændse mellem Formegnet og Forlidt. I Mistillid om at kunne løse denne Knude og ude af Stand til at overhugge den har man valgt den billigere Udvej at gaa udenom den og har altsaa udeladt saa at sige enhver Note.

Bergens Stift.

Da der for Lehn-Contoiret behöves en mere tilforladelig Underretning, end allerede haves, om de her og der i Provincierne sig opholdende Adelige Familier; saa vilde Deres Höyærværdighed ved Provsterne i Deres Stift, lade föye den Anstalt, at enhver Herreds-Præst forskaffer en rigtig Fortegnelse paa Adelen af begge Kiön, som maatte findes i deres Sogne, de Fattige saavel som de Rige, hvad enten de virkelig ere boesatte eller ikke. Döbe-saavel som Stamme-Navne af dem selv og deres Forældre kunde og anföres, samt om de staae eller have staaet i nogen Kongelig Tieneste, og om ellers noget Besynderligt i Henseende til Stammen eller Personerne var at erindre. Og da den sögende Underretning

til Hans Mayts allernaadigste Befalings Fuldbyrdelse behöves, saa ville Deres Höyærværdighed anvende ald Fliid, at samme uden Opsættelse iverkstilles, hvorved De selv saavidt mueligt vilde concurrere i Henseende Stædet, hvor De selv boer, og den Oplysning, som derfra bör have; hvorefter De da det gandske, saa snart giörligt er, vilde indsende. Ieg osv.

Cancelliet, den 16 Martij 1748.

I. L. v. Holstein.

Opskrift: Velædle og Höyærværdig Hr Erich Pontoppidan Biskop over Bergens Stift.

(Afskrift, bekræftet af Biskoppen.)

Bergens By. Til Hr Stiftts Provst Tidemann i Bergen. Velædle osv. Effter hans höyædle Höyærværdighed vor gunstige Hr. Biskopes Ordre, som Hr. Broder tilsendte mig og övrige Sogne-Præster i hans andfortroede Provstie, haver ieg for længe siden lyst af Prædicke Stolen, det alle af Mand- og Qvinde-Kiön i mit Sogn, der nedstiger af adelig Familie paa Fæderne- eller Möderne-Side, ville behage at andmælde sig hos mig, som haver höye Övrigheds Ordre at spörge derefter, da der Tid effter anden indfant sig:

1mo. Frue Dorothea Bager, Encke effter afg. Capitain Peder Lilienschiold, der var en Sön af Hans Lilienschiold, fordum Amtmand i Fiindmarcken, der havde 5 Söner: 1, ovenbente Peder Lilienschiold, der drucknede paa en Baad, der iust Feria 1ma Nat. i Aaret 1734 (1734^{25/12?}) skulle före ham fra Schaanewigs Kirche her i Stifttet, 2, Bendix Lilienschiold, Lieutenant ved det Bergenhuusiske Regimente, og blev skudt i Schoutbynacht Gabels Söe Slag, 3, Uldrich Friderich Lilienschiold, Söe-Capitain i vores Konges Tieniste, og blef med Skib og Mand iust Iuule Nat i Aaret 1717, 4 og 5, drucknede iust en Iuule Afften paa en Reyse hid til Bergen fra deres Faders Huus, imens de vare endnu umyndige.

Denne Encke haver af Mayesteteten i aarl. Pension 40 Rdr. Haver en Sön Hans Lilienschiold, 16 Aar gl. og lærer Guldsmed Professionen her i Byen, og trende Döttre, af hvilke de 2 ældste, Maria og Clara Dorothea Lilienschiold, er hos deres Moder i en meget kummerlig Tilstand, og den yngste, Anna Bergitta Lilienschiold, er giffit med Peder Kellenswig boendes paa en Gaard i Fieldbergs Præstegæld her i Stifttet.

2do. Ingeborg Elizabeth Lilienschiold, en Daatter af forandmældte Amtmand Hans Lilienschiold, og er giffit med en Borgermand

Lauritz Østmann boendes her i mit Sogn og haver ingen Lifs Arvinger.

3to. Martha, salig Hof Juncker Lilienschiolds Encke, som var en Søn af sal. Obrist Leutenant Peder Montagne Lilienschiold. Og videre Forklaring vidste hun icke at giøre om sin sal. Mands Familie, men appellerer til hans Söstre: sal. Obriste Coucherons Frue, Hr. Obriste Reichweins Frue, sal. Capitain Libers Enckefrue og Fröicken Anna Sophia Lilienschiold, som endnu lever og opholder sig alle i Kiöbenhavn. Ovenmældte Hoff Juncker Lilienschiold haver efterladt sig en eneste Søn, Peder Montagne Lilienschiold, 11 Aar gl., og bliver af sin Moder holdt til sömmelige Videnskaber.

4to. Karen Orning, Encke effer afg. Leutenant Andreas Höeg ved det Trunhiemske Nation. Regimente. Hendes Moder var Elizabeth Orning, giff med Leutenant Morten Grönwald, som haver 2de Söner effer sig: Frid. Christian Orning, og Ludwig Christian Orning, der begge ere Capitainer öster paa Norge. Deres Morfader igien var Berent Orning, Admiral ved Galleyerne og boede paa Ornings Gaarden i Storöens Præstegæld her i Stiftet. Og deres Morfaders Fader igien, Erich Ottesen Orning, var forudm Dannemarchs Riges Admiral. Denne Frue haver bedet mig at tilkiændegive sin fattige Omstændighed med sine 5 Börn: 3 Söner, Martinus Höeg, Guarder til Hest under Obrist Leutenant Lützous Compagnie, Berent Michael Höeg, Musicant-Svend her i Byen, og Jacob Johannes Höeg, Kandstöber Svend; begge hendes Döttre, Bergitta Elizabeth og Kirstine Sophie Höeg, er hos deres Moder, som haver kuns 40 Rdr i aarl. Pension. NB. Denne Orning-Familie skal være i nær Slegt med en gl. adelig Familie kaldet Maadt, som haver Descendenter paa Qvinde Linien boendes her i mit Sogn, der veed at forklare, at Niels Maad döde her i Byen uden at efterlade sig Söner.

5to. Alida Crommetie, Encke effer afg. Severin Svanenhielm, som haver under sin Haand og Signete sendt mig over sin og Mands Familie følgende Forklaring dat. 3 Sept. sidstleden.

Og formedelst hendes lange Udeblivelse med sin Forklaring haver ieg saa længe maatte opholde med denne min Notice, da ieg ingen videre af adelig Extraction kiænder her i mit Sogn, uden afdöde Toldere her i Bergen Peder Montagne, giff med sal. Laugmand her i Bergen Hans Hansen Lilienschiolds ældste Daatter, der haver efterladt sig Daatter Johanne Adelus Lucia Lilienschiolds Börn, som ere deels i Civile deels i Militair Stand. Ieg osv.

Bergen, d. 16 Septembris A^o 1748. M. A. Haberdorph.

Velærv. osv. Den Publication, som af Prædikestoelen udj Deres Velærværdigheds Sogn Nyekirchen, hvor til ieg sogner, er skeed, om at alle de, der udj Sognet befinder sig, som ere af Adel, skulde indfinde sig og give deres Adelige Herkomst tilkiænde, giver mig Anledning til at fremsende skriftlig den sande Bekiændelse, foruden at ieg samme for deres Velærværdighed mundtlig haver udsagt og bekiændtgiordt om min og mines Adelige Herkomst, saaleedes:

Min afgangne Mand, Severin Seehuusen, var føed udj Stavanger. Hans Fader, Morten Seehuusen, var Raadmand sammesteds. Hans Moder, Elisabeth Gotsen, var en Datter Datter af den gamle Adelige Familie og af Christen Trane, som var Lehns Herre udj Stavanger.

Min Fader, Thomas Crommetie, var Borger og Kiøbmand her udj Byen, var af Skotsk-Adelig Familie. Hand var den, som var berettiget til det udj Skotland værende Grevskab Crommetj, men alle de i hans Hænde værende Adkomst-Breve og Documenter, det samme Gods angaaende, hvormed kunde beviises hans Herkomst samt Berettigelse til bemeldte Gods, bleve udj en Jdebrand her udj Byen allesammen opbrændte og ødelagde. Og endskiönt at udj de Tider vare adskillige fornemme Adels- eller saa kaldede Gentil-Mænd komne her til Byen for alleene at faae ham til at reyse didhen (om icke meere, saa dog effter den Sckotske Ræt at sætte Foed paa Landet) for at legitimere sig om sin Adkomst til bemelte Adelige Gods, Saa forneedelst hans paakommende Svaghed kunde hand ej did henreysce. Blev altsaa hans Ræt dertil forfalden, og skal endnu paa bemelte Gods, ligesom hid udj min afg. Mands iboende Huus findes det Crommetiske Vaaben, hvilcket herpaa tröcket er til Efftersyn hæftet.¹⁾

Til samme udj Sckotland liggende Gods Crommetie laae endnu udj denne Bye det endnu saa kaldede Muncheliv, som stræckede sig ud til Skandsen og der omkring samt omkring Slottet. Og bleve de Revenüer, som deraf faldte, indtræckede af min Farfader udj Schotland, saalænge hand levede. Men siden min Fader ved den ulyckelige Jdebrand forlørede alle de i Hænde havende Documenter, Adkomster og Breve, bortfaldt det in totum fra ham og hans Arvinger.

Bemeldte min sahl. Fader havde 2de Sønner, Daniel Crommetie, ugiff, döde i Hamborg, Hinrich Crommetie, Kiøbmand her i Byen, döde samesteds (var giff med Iohanna Christina Frick, aflende 1 Søn og 1 Datter, Sönnen Hans Crommetie, Studiosus, Datter Elisabeth Crommetie, begge ugiffte). Jtem 2de Döttre, mig og Giertrud Crommetie, som döde ugiff.

¹⁾ Det hostrykte Segl viser en vis Bestræbelse efter at opstille nogle Træer m. m. i heraldisk Tilsnit.

Er ieg altsaa af mine Södskende alleene igienlevönde, og har jeg udj mit Ægteskab med afgangne Severin, Svanenhielm kaldet, aflet 1 Sön og 3 Döttre, hvoraf

1: den ælste Datter er Elisabeth Svanenhielm, som havde til Ægte forige Stifftskriver over Bergens Stifft og siden Krigs Raad og Krigs Commissaire Hans Hvid samesteds, hvilcke afledte 4 Söner, hvoraf 2 ere döde og 2 igienlevende: 1, den ælste, Severin Hvid, nu værende Premier Lieutenant ved det Andet Bergenhuusiske National Infanterie Regiment, endnu ugifft, 2, den yngste, Thomas Hvid, nu værende Kiøb- og Handels-Mand udj Bergen, gifft med Borger-Manden Christian Friels Datter, navnlig Agnete Christiana Friele, uden Livs Arvinger,

2: Sönnen Morten Svanenhielm, gifft med Cicilia Lillianschiold, afledte 2 Söner, den 1ste, Severin Svanenhielm, nu værende Sergeant ved det 1ste Bergenhuusiske National Infanterie Regiment, ugifft, den 2^{den}, Ionas Lillianschiold de Svanenhielm, er ved det Kongl. Rente Cammer udj Kiöbenhavn, ugifft,

3: anden Datter, Alida Svanenhielm, havde til Ægte Borger- og Kiøb-Manden udj Bergen Lehnerd Vejner, nu begge döde; af dennem aflet 4 Söner og 1 Datter: 1, Hans Vejner, gifft med Borger- og Kiøb-Manden her i Byen Bastian Gierdings Datter Jde Gierding, afledte 2de Döttre, som tillige med Faderen ere döde, 2, Alida Catharina Vejner, gifft med Borger og Kiøbmanden her i Byen Christopher Christian Cramer, afledte 2 Döttre: den 1ste Sophia Amalia og den 2^{den} Alida, — deres Moder död, 3, Severin Vejner, Borger og Kiøb-Mand samt Stads-Capitain i Bergen, ugifft, 4, Thomas Vejner, död ugifft, 5, Iohan Vejner, Borger- og Kiøb-Mand udj Bergen, agter at inlade sig udj Ægteskab med afg. Borger- og Kiøb-Mand Hinrich Bremers Datter, Anna Bremer,

4: tredie og yngste Datter, Egte Svanenhielm, havde til Ægte forige Assessor udj Ober-Hof-Retten i Norge samt Stifftamtskriver Wilhelm Hansen; afledte 1 Sön, som strax döde. Siden har bemeldte Datter, Egte Svanenhielm, begivet sig udj Ægteskab med Laugmanden i Christiansands Stifft, Iacob Veinwich, hvormed til Dato ingen Livs Arvinger haves.

Endskiönt jeg nu, som oven anfördt har viist min afgangne Mands og mine med ham afledte Börn og Familie, saa har ieg herhos tilföyet, at det allernaadigst har behaget sahl. og höylovlig Jhukommelse Kong Friderich den Fierde under 20de Decembr. 1720 at forunde min afg. Mand Severin Seehusen sit Allernaadigste Nobilitations-Brev, hvorudj disse Ord findes:

At Os elschelige Severin Seehusen, Vores Stiftamtskriver over

Bergens Stift udj Vort Rige Norge, og hans Huustrue, saa og hans Ægte-Börn, födde eller u-födde, saavel som deres Ægte-Afkom af Mand- og Qvinde-Kiön maae og schal være deelagtig udi alle de Friheder, Privilegier, og Benaadninger som alle andre af Adelen udi Vore Riger og Lande nu nyde og herefter bekomme kunde, saa at de og deres Ægtebörn og Afkom saavel af Mand- som Qvinde-Kiön herefter til ævrig Tiid for rette og indfödde Dansche Adelige Folck af alle og enhver schal agtes og holdes. Til desto större Kiændetegn af Vores Kongelige Naade have Vi givet hannem Allernaadigst og hans Ægte-Livs-Arvinger saa og des Ægte-Afkom et nyt Navn, at hand og de herefter schal kaldes med det Til-Navn Svanenhielm.

Og som det enhver her udj Byen er bekjændt, at min afgangne Mand Severin Svanenhielm, forinden hand udj Aaret 1711 blev Stiftamtsskriver i Bergen, icke alleene besad en Capital af 70,000 Rdl., og Ejere af det heele Svanöe Gods med ald dessens Herligheder, hvilcke altsammen paa hans og Assessor Hansens Debet, i Henseende til de mangfoldige Antegnellers Poster, som efter hans Död 1726 og derefter ere opkomne, til hvilcke at besvare ingen af de nu levende har haft Underretning om, saa at meere end 72,000 Rdr. ere Tid efter anden udj Kongens Cassa inddrevne, hvorudover jeg med min igienlevende Familie ere in totum ruinerede, og jeg, som en forladt Encke, der baade er bleven frataget Huus og Hiem, maae udj min store Alderdom med Bitterhed og Elendighed fremdrage mit usle Legeme, ej havende den allermindste Hielp eller Undsætning af nogen til min ringe Subsistance, da jeg nu, som dog tilforne har siddet udj god Velstand, har udj mit tiltrædende Alderdoms 77de Aar maattet bide udj Verdens suure Æble, og med Bitterhed fristet Fattigdommens yderste Nöd og Jammer fast uden nogen Rædning; saa ieg i Henseende til min saadan ubeskrivelige og kummerfulde Tilstand udbeeder ærbødigt, at Deres Velærværdighed, som min Siæle-Sörger, der er bekjændt om saadan min Usselhed, vilde behage dette at attestere, saavel i Henseende til hvis ieg udjnden min bemelte Forklaring om min og mine Afkom här for Deres Velærværdighed udsagt og her beskrevet findes, som og tillige at have den Godhed og recommendere bemelte min uslige Tilstand for min Allernaadigste Konge, det jeg udj min höye Alder kunde nyde en liden Skiærv til mit ringe Livs-Ophold.

Bergen d. 3^{die} Septembr: 1748.

(Vaaben i sort Lak, egenhændig Underskrift:) Alida sahlig Svanenhielms.

At ovenskrevne Encke Frue Svanenhielm fremdrager hendes sidste Aar og Dage i megen Kummer og Bedrövelse, fordi hun var meget riig og er bleven saare fattig, saa at hendes höye Alderdom er saa

uløcksalig og ynckværdig, som hendes Ungdom var priselig og løcksalig, det kand ieg som hendes foresadte Sogne-Præst og Siæle-Sørgerere efter Begiæring sandfærdig attestere med Hiertens Ønske, at den Albarmhiertigheds Gud og Trøstens Fader ville bøye sin Salvede, vores allernaadigste Konges Hierte til Medlidenhed over hende, som i ald sin Nød og Bekymring frygter Gud og ærer Kongen.

Bergen d. 16 Septembris A^o 1748.

Matthias Albert Haberdorph.

Underdanigst Relation om de sig udj *Sundhordlehns* Provstie opholdende Personer, som ere af Adelig Familie:

Lautzow. Maria Charlotta von Lautzow, Hr Gerdt Geelmuyden Consistorial-Raad og Sogne-Præst till Ous Præstegield, hans Frue. Havde till Fader Christopher Friderich von Lautzow, som var af den Lautzowske Familie udj Mechlenborg; var först Cammer-Junker hos Försten af Gustrou, fulgte siden med sal. Dronning Lovise till Kiöbenhavn, og dödde Major ved General-Major Cicignons Regimente. Hans Fader var Friderich von Lautzow, Herre till Fitzkow og Lütgen Betzin, og hans Moder en Halberstat.

Schachtavel. Maria Benedicta Muus, afg. Hr Ionæ Hougs, Sogne-Præst till Storöens Præstegield, hans Enke, er en Dotter-Dotter af Torbiörn Schachtavel, som var Adel og Laugmand paa Hedemarken i Aggerhuus Stifft. Videre vides ikke.

Orning (foruden dem, som siden ere anförde ved Galtung).
1. Otte Olsen, en Adels-Bonde paa Gaarden Aadland i Storöens Præstegield, beretter, at hans Får-Faders Fader, Erich Ionsen, som boede paa bem^{te} Aadland, var Adel, dog ei i Kongel. Tieneste; men formedelst stoere Skattes Paalegg afsagde sit Adelskab i Bergen. Bem^{te} Erich Ionsen var Södskind-Barn Erich Ottesen Orning, Admiral paa Bræmerholm og Befalingsmand over Halsnöe-Closter og Hardanger-Lehn. Dene Mand beretter og, at Tilnavnet har tilforn været Orm eller Worm, men er siden forandret til Orning. Videre vides ikke. 2. Rejnert Andersen, en Adels-Bonde paa Gaarden Agdesteen i samme Præstegield, beretter, at hans Moders Moder, Margrete Erichdotter, var ovenm^{te} Erich Ionsens Dotter af Aadland. Videre vides ikke. 3. Afg. Wilhelm Orning, forrige Lieutenant ved det Andet Westerlehnske Regimente, har efterladt 2de Pigebörm, som ere paa Etne-Præstegaard med Moderen, Hr Iochum Althands Dotter. De Orningers Vaaben berettes at have været 2de Bölger, oppe i Hielmen 1 Standaer og 3de flyvende Fahner paa hver Side.

Galtung. 1. Lars Galtung, boer paa sin Fæderne-Gaard Torsnæs i Strandebarms Præstegield med sin Hustrue, Blanzeflor Catharina Orning, og deres 2 Söner: Iohan Daniel Galtung, og Hans Christopher Galtung. 2. Hans Söster Karen Galtung, Capitain Butlers, som er i Naade dimitteret med Pension, hans Frue, boende paa Gaarden Kysnæs i bem^{te} Præstegield. 3. Hans Broder, Iohan Vincentz Galtung, nu Huusmand eller boende paa et lidet Stykke Jord under en Bønde-gaard i Fieldbergs Præstegield, har 3 Börn, 1 Søn og 2 Dötre.

Disse 3de forannævnte Södskenes Fader var Johan Galtung, som var først Page hos høy-lovlig Ihukommelse Kong Christian den Femte, blev siden Lieutenant ved Cavalleriet i Norge, men formedelst sine Blessurer dimitteret. Boede siden paa bem^{te} sin Fæderne-Gaard Torsnæs, hvor hand dödde. Hans Fader har været Lars Galtung, Admiral og Amtmand over Lister-Lehn, hvis Frue var Barbro Marie Graaboe. Hans Fader har været Iohan Galtung, som ikke vides at have staaet i Kongel. Tieneste, men findes i et af sal. og høy-lovlig Jhukommelse Kong Friderich Den Tredie d. 8 Julii 1650 paa hans Adelskab for sig, sine Ægte-Börn og rette Afkomme allernaadigst udgivet Confirmations-Brev at være födt af Adel baade paa fæderne- og möderne-Side; hans Frue var Elisabeth Orning, foranm^{te} Erich Ottesen Ornings Söster. Samme Erich Ottesens Frue var Karen Mowatt, hvis Vaaben siges at have været 3 Bölger, 3 Stierne i blaaf Skilt, 1 Löve, 1 Kors, og 1 Löve oven i Hielmen. De Galtungers Vaaben berettes at have været 2de springende Galter. Videre viides ikke. Saaledes efter jndkomne Beretninger, og nöieste Udspørgelse rigtig optegnet, testerer underdanigst.

Fieldbergs Præstegaard d. 15de Novemb. 1748.

M. Ruus.

Marie Charlotte von Lautzou, gift med Consistorial Raad og Sognepræst til Ous Præstegield udi Sundhorlehn og Bergens Stift Hr. Gerdt Geelmuyden, hafde til Fader Christopher Friderich von Lautzou, som kom i hans unge Aar til det Gustrousche Hoff for Kammer-Juncker hos Fyrsten af Gustrou, Draanning Lovises Hr Fader, derfra fölgde hand ind med Draanningen, da hun var formælet med Kong Friderich den Fierde. Der var hand hos hende 1 Aar, kom saa til Norge at være Capitain ved den unge Güldenlöves Nordske Gevorbene Regiment, döde Major ved General-Major Cicignons Regiment. Denne hendes sal. Fader er föd af den Lautzousche Familie udi Mechelborg, hans Fader var Friderich von Lautzou, föd paa Stamgodset Rentzou udi Mechelborg,

Herre til Fitzkov og Lütgen Betzin. Hans Moder var af den adelige Familie Halberstadt, hans Farmoder var een Ratlau. Hellers er i den Familie de Lützouer, Plessers, Berkentiner og mange flere paa hendes Faders og hans Moders Side, som ieg icke kand erindre.

Dette er mig tilsendt d. 19 Iulii Anno 1748 fra Conferents Raadinde Lym^s 1), testerer

Gerdt Geelmuyden.

I Følge af Deres høyædle Høyærværdigheds Hr. Biskop Pontoppidans høy respective Skrivelse af 14de Iunij a. c. (grundendes sig paa Hans Excellence Hr. Geheime Conference Raad von Holsteins Skrivelse til höitbem^{te} Hr. Biskop) til min Hr. Provst Gelmeyden, at han self saavel som og Provstiets Præster skal forskaffe en rigtig Fortegnelse paa Adelen at begge Kiön, som maatte findes i deres Sogner, de fattige saavel som riige etc., mældes til underdanigst Giensvar, at her udj Gravens Præstegield ingen deslige Adelige Familier findes paa Sværd-Siden, men paa Spinde-Siden er en stor Familie af Bønder og Bonde Qvinder, hvilkes Mor Moder nafnlig Catarina Helvig Galtung har været Præste-Kone i Eidfjords Sogn her i Gieldet for omtrent 60 Aar siden.

Nedre Hoyestad i Gravens Præstegield d. 5te Julij 1748.

Povel Schnabel.

Af Adel er ingen her i Præstegieldet [Sunds]. Men een Enke ved Navn Martha Hansdatter, fød af ordinaire Folk i Bergen, haver været gift med Christian Daniel Orning af Adel og er nu Huus-Kone paa Löcköen i Fields Sogn i stor Armoed. Hvor Börnene ere, er mig ubekjendt.

Jacob Jersin Nyegaard.

R rigtig extraheret af eet velærværdige Hr Nyegaards om andre Embeds Forretninger mig tilsendt Brev. testerer

Tidemand.

Fortegnelse, effter Hans Excellence Hr Geheime Conferentz-Raad von Holsteins Ordre, paa hvilke af Adelig Familie, der maatte findes i det mig allernaadigst anbetroede *Mangers* Præstegield, som følger: 1. Opholder sig paa den Adelige Sædegaard, Herløe kaldet, welædle og welbyrdige Iohan Lawsen, som Aar 1729 d. 28 Octobr. med virkelig Commerce-Assessors Character af Hans Kongl. Majest^t allernaadigst er bleven benaadet. Og har haft til Ægte een Adelig Dame, ved Nafn, Anna Margaretha Ionæ Datter Lillien-schild, der paa fæderne Side var een Sønne-Datter af den gl. Laugmand og Commissarie Hans Hansen Lillien-schild i Bergen, og paa möderne Side een Datter-Datter af Biörn Kaas til Weirum, som hafde Birgithe Wenzelsdatter Rotkirk til Ægte; men nu ved

¹⁾ tidligere g. m. fornævnte Chrstf. F. Lowzow (Mag. t. d. danske Adels Hist. S. 49).

Döden uden Lifs Arvinger er afgangen d. 29 Iulii indeværende Aar. 2. Opholder sig her paa en Bondegaard Mad^{me} Elisabeth Sophie Landsvig, som paa fæderne Side er en Datter af Caspar Georg Brynich, forhen velbestalter Capitain i Hans Kongl. Majest^{ts} Tieneste, — og paa möderne Side en Datter-Datters Datter, nedstammende i 3^{die} Leed, fra ovenmelte Commissarie og Laugmand Lillien-schiold i Bergen, — lever nu i Ægteskab med en gl. Lieutnant ved Nafn Jacob Olsen Landswig, der, effterat hand omtrænt for 20 Aar siden har taget sin Afskeed, lever nu af at styre sin Faders ringe Jordebbrug. Deres Börn ere 3de Döttre, hvoraf de 2de ere boesatte her i Egnen, og den 3^{die} endnu opholder sig hos Forældrene. Dette, saavidt mig har været mueligt at udfinde, at være rigtig Fortegnelse paa de sig her i Præstegjældet af Adelig Familie opholdende, om hvilke mig heller ikke er vitterligt noget besynderligt enten i Henseende til Stammen eller Personerne at kunde anføre, testerer
Mangers Præstegaard d. 22 Octbr. 1748.

Wilhelm Frimann.

Effter dend Underrætning, som Hands Excellence Hr. Geheime-Conferentz-Raad von Holstein forlanger om de sig i Provincierne opholdende Adelige Familier, vides ingen i *Waasse* Præstegjæld at opholde sig, uden mand vil henføre afg: Hr. Obriste De Wahls Sön, som staaer i Kongens Tieneste som Capitain ved eet af National Compagnierne. Hands Nafn er Otho Adam de Wahl, föd i det Meklenborgiske, mueligt af dend der befindende Adelige Familie.

Wangens Præstegaard paa Waas, d. 14 Septbr. 1748.

I. C. Haar.

Her i *Lysters* Præstegjæld ere ingen Adelige Familier, hvorefter ej heller noget herom videre kand anföres, testerer

I. Borchsenius.

Om ovenmelte Kongl. allernaadigste Befaling betreffende Adelen's Andgivelse med meere forefindis ey noget i *Iustedahls* Præstegjæld at observere eller andgive, testerer

M. I. Foss.

At her i *Lejrdals* Præstegjæld ey findes nogen Adelige Familie eller Adelige Persohner, testerer

H. C. Atche.

Udj *Ullands* Præstegjæld er ingen Adelige Familier eller Adelige Personer.

P. Lund.

Her i *Wiigs* Præstegjæld ere ingen Adelige Familier, uden at

min Klokker David Friderich Orning er af adelig Extraction, som medfølger, testerer
Anders Daae.

Efter Deres Kongel. May^{ts} allernaadigste Befaling til Deres høyædle Høyærværdighed, Biscop og Superintendent over Bergens Stift, Hr. Pontoppidan, angaaende alle og eenhver udj bemelte Stift, som af gammel Adelig Stamme have deres Herkomst og Oprindelse, saadant allerunderdanigst skulle angive: altsaa og udj allerdybeste Underdanighed indberettes hermed, at ieg Undertegnede, ikke paa min sl. Fader, Lieutenant Daniel Andersson Fogets, men paa min sl. Moder Blantzeflor Catharina Ornings Side (som var meget høyaldrende, og den 10de Iulij indeværende Aar ved Døden afgangen, haver siddet udj Enkestand 36 Aar, opholdte sig udi Sundhordlehn paa Gaarden Thoersnes udj Strandebarns Præstegield ved Guds rige Forsium og Kongens allerchristmildeste Hierte, som med en Naade-Penge hende allernaadigst med forleenede, hvorfore Kongernes Konge velsigne hans Salvede med alle høy Kongel. forlangende Velsignelser, her i Tiden og hisset i Evigheden) er, saa vidt mig er vidende, födt Adel paa begge Sider, nemlig: paa Fædrene de Orninger, förende i deres Vaaben een aaben Hielm med 7 Standarer og udi Felted 3 brusende Söe-Bölger. Hendes Farfader var Erich Otthosön Orning, fordum Rigets Admiral paa deres Kongel. May^{ts} da værende Orlogs Flaade, som og derpaa blev död skuddt. Hendes Fader, Berendt Erichsson Orning (for mig berettet) og som Admiral paa allerhöyst bemelte Deres Kongel. May^{ts} Flaade. Paa möderne Side vare de Iueller og en gammel Adel-Stamme; deres Vaaben er et himmelblaa Feldt med 3 Söe-Bölger neden i, en 6 oddet Guld-Stierne oven udj, en aaben Hielm, med tvende til Albuen væbnede Arme, holdende ligeleedes en 6 oddet Guld-Stierne. Ellers relateres dette allerunderdanigst, at den störste Deel af de nu disse Tider levende Orninger ere udspirede paa möderne Side, hvoraf og de fleeste har taget Orningers Tilnavn, undtagen een min Morbroder ved Navn Friderich Christian Orning, som udj seeneste Kriigs Tiid stoed som Capitain ved de Aggershuussische; om hand endnu lever og hvad Familie hand haver, er mig gandske uvidende. Og at een stoer Deel af denne Familie ikke til nogen betydelige Charger ere opstegne, haver voldet og endnu volder vores meget slette og ringe Formuenhed med at oplære vore Börn og Familier udj adskillige höye Videnskaber, hvorved de efter allerunderdanigste Pligt kunde være Kongen og Fædrelandet til Gavn og Tieneste. — Hvilket alt udi allerdybeste Underdanighed testes af

Wiig i Yttre Sogn den 13de Novembr. 1748.

David Friderich Orning,
Klokker og Skole-holder sammestæds.

Hans Matthias Orning, Discipel i Mester Lectien her i Bergens Cathedral-Skole, hvis Fader er David Friderich Orning, Degn i Wiigs Præstegield udj Sogns Provstie, som havde til Moder Blantzeflor Catharina Orning, der var i Ægteskab med en Lieutenant af Navn Daniel Fogt. Hendes Fader var Berent Orning, Admiral til Söes. Hans Fader var Erich Ottesen Orning, Rügernes Admiral, hvis Södskendebarn var Baron Axel Moht.

Bergen i Norge d. 21de Novemb. 1748.

Hans Matthias Orning.

Udj *Legangers* Præstegield findis ingen adelige Familier, uden der iblant regnis Madam Ane Christina Blixencron, som er Datter af sal. Etatsraad Blixencron, oc har tilforn været giffit med sal. Fogden Peder Iversön Leganger. Af hendes Börn ere oc hiemme en Sön, Hans Leganger, oc en Datter, Sine Pedersdatter L.,

testerer Iver Iversön Leganger.

Efter tillagde Ordre fra Cancelliet, dateret dend 16 Martij 1748, og mig dend 20de Julij sidstleden tilsendt, hvorudi er befalet en Underretning at gives om de sig paa hvert Stæd opholdende, saavel fattige som rige Adelige Familier, insinueres dette: At her udi Sogndahls Præstegield i Bergens Stift ere nogle Bönder boende, der siger sig at være af Dansk Adelig Extraction, hvorom de har givet saadan Forklaring, at Schach Christensen Lystrup, der var föd i Dannemark af Adelige Forældre, mistede siden Adelig Frihed, fordi hand giffede sig med en Bunde Datter ved Nafn Inga öster fra Norge, med hvilken hand siden boede her i Kaldet paa Gaarden Westrem. Men Aars-Tallet, naar dette skeede, veed de ikke. Hand efterlod sig 3 Sönnner scilicet

Christen Schachsen Lystrup,

Lars Schachsen Lystrup,

Ole Schachsen Lystrup.

Disse 2 sidste Sönnners Familie er ganske uddöd. Christen Schachsen Lystrup boede efter sin Faders Död paa Gaarden Westrem, ogsaa uden at betiene noget Kongl. Embede, og efterlod sig efterfølgende Börn:

Schach Christensen Lystrup,

Niels Christensen Lystrup,

Marie Christen Datter Lystrup,

Jngeri Christen Datter Lystrup,

Guri Christen Datter Lystrup.

Disse 4 sidstes Familie er og ganske uddöd. Schach Christen-

sen Lystrup boede igien efter sin Fader paa bemældte Gaard Westrem og ey heller betienede noget Kongelig Embede. Hand efterlod sig disse Börn:

Schach Schachsen Lystrup,
 Peder Schachsen Lystrup,
 Margrethe Schachsdatter Lystrup,
 Berthe Schachsd. Lystrup,
 Ølegaard Schachsd. Lystrup,
 Christine Schachsd. Lystrup.

Alle disse sidste ere endnu mestendeel i Live, og hver af dem har en temmelig vidtløfftig Familie hist og her omkring i Sogn boende, som allesammen ere udi Bunde-Stand. De kand ellers ingen Underretning give, hvad Vaaben og Hielm deres Adelige Forfædre har ført.

Sogndahls Præstegaard den 29 Julij 1748.

Testerer

Gerhard Heiberg
 Pastor Sogndalensis.

Efterfølgende Linier tiener Deris Velærværdighed Hr: Gert Heiberg til Efterretning, at mit Döbenavn er Hartvig; — Stamme-Navn Kaas af de gamle adelige Kaaser, hvorav findes endnu mange i Danmark og nogle i Norge; — Major ved det Første Nationale Bergenhuusske Regimente; — gifft med Maria Mangor; — boer paa en Gaard Kiörnes kaldet udj Sogndals Præstegjæld. Min Faders Navn Venzel Rotkirk Kaas forhen Capitain i Danmark. Min Moders Navn Gertrud de Cregvy af bekient fransk Extraction, hvilke begge for nogen Tid siden ere hensovede.

Testor

H. Kaas.

Fortegnelse paa Adelen udj *Kinds* Præstegjæld: Velædle Hr Morten Svanenhielm, Proprietair, og boer paa Svanöe Adelige Sædegaard. Hr Morten Svanenhielms Frue, Frue Cicilia Kirstina Lilienschiold, Amtmand Lilienschiolds Datter. Velbt Hr Svanenhielm har 2 Sønner nemlig: Severin Svanenhielm, som staar i Hans Majts Tienniste for Chergeant ved Capitain Coucherons Compagnie i det Første Bergenhuussiske Regimente, og Jonas Svanenhielm, som conditionerer i Kiöbenhavn for Skriver Karl.

Floren d. 12 Aug. 1748.

S. P. Brarup.

I underdanigst Følge af Deres Excellences Hr Geheime Conference-Raad von Holsteins til Deres høy-ædle Høyærværdighed Hr. Biscop Pontoppidan ergangne Skrivelse under 16de Martii indeværende Aar, at enhver Herrets Præst efter Hr Biscopens ved Prousten föjende Anstalt havde at forskaffe en rigtig Forteignelse paa de Adelige Familier, som maatte findes i deres Sogne, aldt til allerunderdanigst at fuldbyrde Hans Kongel. Majts allernaadigste Befalning; Saa bliver herved af mig underdanigst meldet, at udi dette mig allernaadigst anfortroede *Eids Kald* befinder sig af Adelig Familie Johan Ludvig von Warnstedt, virkelig Capitain ved det 1ste Bergenhusiske nationale Infanterie-Regimente, boende paa Gaarden Möchlebust her i Hoved-Sognet, hvis Fader har været Christian Hans von Warnstedt, Kongel. Majts Etats-Raad og Amptmand til Antvorskov, og hvis Moder, Lovise Hedevig Dieden zum Fürstenstein, begge af adelig Herkomst, begge og nu i Herren hensovede.

Derforuden er her i Kaldet en Fendrich boende, som har Lieutenants Character, scil. Morten Jörgen Rochling, som siger sig paa fæderne Side at skal være adelig. Hans Fader Erich Rochling var Capitain, hans Farfader Morten Jörgen Rochling var Oberst, af adelig Extraction, begge nu ved Döden afgangne. Videre og nøjere Underretning herom har jeg ikke kundet indhendte. Saaledes underdanigst anført af

Eids Præstegaard, d. 4te Sept. 1748.

O. Werdal.

Udj den mig allernaadigst anbetroede Iörringfiords Meenighed paa Sundmöer i Bergens Stift opholder sig for nærværende Tiid velædle Hans Wulff Nicholaisön von Unger, Premier Lieutenant ved det Förste Bergenhusiske Regimente, som med Beviisligheder findes at være af en gammel Dansk adelig Familie. Han skal og efter egen Beretning være den eeneste, undtagen hans Börn, af Mands-Linien, som af samme Stamme endnu lever. Han ernærer sig nu med sin Familie ved den ham allernaadigst forundte Lieutenants-Gage. Flere findes ikke udj min Menighed at være af nogen adelig Herkomst. Hvilket herved underdanigst testerer

Iörringfiords Præstegaard, d. 2 Oct. A^o 1748.

Lyder Sinning.

Annalistiske Optegnelser fra norske Lovbøger i 16de Aarhundrede.

Meddelte af Professor Dr. **Gustav Storm.**

I. Throndhjemske Annaler fra c. 1550.

A. M. (Arnæ-Magnæana) 85 qv. er skrevet i Throndhjem 1543 af en Rasmus Hartvigsson, men kom kort efter til det Bergenske, hvor den i 1581 ejedes af Michel Eskildson, Foged paa Halsnø. Ved 1580 har Bogen faaet en Række Bergenske Tilføjelser, deriblandt disse Annaler. Denne Samling synes at være Original for de annal. Optegnelser i A. M. 330 fol., trykt i Norske Magasin I, 145 (sml. ogsaa S. 142).

Thette ephther scriffne er skeedt wdij Norge.

Anno dominj 1328⁴⁾ in festo Ambrosii

brende Trondhems domkirkce förste gangh.

Anno dominj 1344

brende Michels kirkce och j part aff bynn om vinther netthen.

Anno dominj 1431 in die visitacionis Marie

brandt Trondhems domkiircke aff lyngneldth.

Anno dominj 1510 then 12 dag y julii maanett

tha döde erchebysp Gauthe y Thronnhem och ligger begrauen y domkirkenn.

Anno dominj 1514

bleff kong Christiernn Hansson krynth y Opslo som nu ligger ffangen.

Anno dominj 1531 fredagenn nest ephther crucis jnuencionis

brende Trondhems domkirkce och all bynn och wor ffiru kirkce, korskyrcke och graabrör kloster.

Anno dominj 1533

bleff ieg prest om paaske.

Anno dominj 1534

stod herredagen y Bud udij Romsdalen tempore asuncionis.

Anno dominj 1535

stod herredaghenn y Kiöpenhaffnn och her Eske Bylle bleff fangenn aff the Lybyske och her Jens Olsson mett och her Niels Lycke bleff ffangenn aff erchebyspenn.

Anno dominj 1536

bleff her Wincentius Lunge slagenn om tigende dag jwll och

⁴⁾ Tallene ere her gjengivne med arabiske Chifre: i Origin. tildels med romerske.

de andre herrer fangne till Toutherrön: bysp Hans Reff, her
Claues Bylle och Æske Bylle.

Anno dominj 1537

römde Ercheby[s]p Oluff tiill Hollandth och Braaband och lösthe
y ffraa Holms klosther eodem anno paa pasche dag mett 2
stoer skyp och 3 smaa schiip.

Anno dominj 1538

døde ercheby[s]p Oluff tiill Lyre y Braaband torsdagen nest
epther purificacionis Marie som er ipso die Vedasti et Amandi
tha klokken var vedt tolf och er begrawen vdij Lyre dom-
kircke ffor högalthere.

Anno dominj 1542

brende Stenuigholm slodt tysdagenn y ffastelagens weke.

Anno dominj 1548

torsdagenn nest epther Sönniffue dag bleff hertug Ffrederiich
Christiersonn vtuoeldt, hiillett och samtiigt y Opslo aff Norriigis
adell, borgere och meninge almuge till Norriigis konghe.

Anno dominj 1550

torsdagenn nest fforre Scte Carine dag döde Oluff Mongssonn
lagmand y Trondhem pa Hielle y Beidstadenn och bleff be-
grauenn y domkirckenn y Trondhemm.

II. Optegnelser af Olaf Holk, Lagmand i Fredrikstad, † 1606.

(i Ulldalske Samling 34 fol.)

1) paa Bindet:

Bysp i Berenn doctter Jens Skillrop hans hystro hede Susana;
othe disse Börn: Peder, Marien, Adriana, Ellin.

Adriana bleff gifft till mester Jören bysp i Staffuanger;
ote disse Börn tillsamen: Jens, Daniell, Samuell, Susana.

Her Peder Skillrop hauer til eckte Anne Niellsdatter, er
min Sösterdatter; hendes moder Randij Lauris doter Holck.

Her Daniell Jörensens bleff gifft met den anden min söster-
datter ved naffn Anne Niellsdatter vdij anno 1604.

2) inde i Bogen (Bl. 207):

Anno 1600 den Martij

lod herthug Karll vdij Sverige affhoge disse gode herer: Güste
Baner, Erick Sparre, Sten Baner, Thure Belcke.

Anno 1503 bleff Thonsbergh hus forstörett aff dij Suenske
og byen plundrett.

Anno 1563 bleff Elsborg vonden aff konig Frederick den an-

den aff Danſk. Stod den fegde melom Danmark og Suerrig till dett ar 1571; daa bleff denom giortt fred j mellom.

Anno 1567 bleff Frederigstatt først sticttet og fonderett paa den plas han nu star, som thil føren kalledijs Brobergh og var hoffsam(?) vel bygdtt,

anno 15 bleff jgen affbrentt aff dij Suenske, og borgerne mest alltt deris gos og boskab fraatagen.

III. Optegnelser af Tönsbergſke Lagmænd.¹⁾

(i Cod. Tunsbergensis, St. kgl. Bibl., ny Saml. 1642 qv.)

- 1) paa det sidste af Forsatsbladene, skrevet af Pros Lauritssön (Lagmand i Skien † 1596): Anno 1503 bleff Tunsberig hus forstörret aff de Suenske och byen plöntret.
- 2) Tilföielser i Kalendariet af Peder Andersson (Lagmand 1534—59): VI Idus Jun. Obitus Johannis Packe legiferii anno domini 1534°. XVI kal. Jul. Dedicacio [ecclesie] beate virginis Töns[erg].

Anno domini 1536° tha bran Tonsbergs by met klostre oc kirkier Sancti Peders aften.

- 3) paa Blad 330:

a) skrevet af Hans (Jakobsen) Lo:

Anno 1573 annammet ieg Hans Lo thenne logbog aff Peder Fris:

b) skrevet af Jörgen Lauritssön:

Anno Dominij 1581 tha bleff jeg Jörgenn Lauerssenn laugmandt wdij Tunsberiig;

c) skrevet af Peder Andersson († 1559):

Ao dni 1534 tempore Sancti Botolfi bleff Peder Andersen lagman j Tonsbergh effter Joen Jonsen salig met gud oc gjorde han tette testamentum j sin tiid primo.

Item kom han borgemester, raad oc menighet till ath vpp bygge the lange brygger vtten for stenen, som ned var fallen.

Item sa beginte han oc Bernt Knippel radman ibidem at bygge vp pa radstwen, som vpp brent var, oc siden hon bleff forderfuet, kom han radet at forbedre henne pa nytt met tak oc alt annet.

Item then time klokke kom han och pa gangh oc lagde then förste peningh till ath betale henne met &c.

¹⁾ trykt i Suhms Samlinger II, S. 188—99, uden Adskillelse mellem de forskjellige Hænder.

- d) Skrevet af Jørgen Claussøn:
 1559 i. s. h. t. n.(?)
 tha bleff ieg Jurgen Clausen laugmandtt wdj Tonsberig ;
- 4) paa Blad 343, ved Jørgen Lauritssøn:
 Anno domini 1585 thenn 14 maius kom kong. Maits kong
 Fredereck tiill Marstrandt.
 Then 29 julii aar 1582 bleff meg forlent i naadeste aff kon:
 Maytt: tinen aff Skee sogen ij Viigen
 Jørgen Lauerßen lagmand
 ij Tonsberg.
 Then 14 maius ard 1585 bleff thenn meg fraa tagen igien,
 och intet veder lagtt, som 4 lagmend fulde for meg, som vaar:
 Peder Anderßen, Jørgen Clausen, Peder Friis och Hans Lou,
 lagmend wdij Tunsberiiig
 Jørgen Lauersßen lagmand ther samesteds,
 Met egen handt;
- 5) paa Bl. 337 med ubekjendt Haand:
 Anno dominj 1591 then 8 junij etc.
 bleff wor naadiige herre och vduold koning hyllett wed Agers-
 hus wdj Norge.
 Anno dominj 1592 thenn 31 januarj etc.
 bleff affsaget paa Oslo Raadstouen epther kong. Matz breff
 och ardynanß att thynen skall skyfftes y tre partter, och bunde
 löden ther yblantt, epther thene dag vden kongenn vill thet
 anderledes haffue etc.

IV. Optegnelser af Laurits Nilsson, Borgermester i Tönsberg.
 i A. M. 82 qv., som han 18 Dec. 1601 fik af sin Morbroder Lagmanden Olaf Holk
 i Frederikstad.

- Anno 1585 kom jeg fra Spanien medt skjipper Hendrik Boltff af
 Lubek och ttill Helsingör och haude tyent ttel S. Iues ij 4 ar.
 Mjn mester, jeg tyente, wedt naun Stase de Kouzi.
- Anno 92 denn 27 septtember döde welachtt mandt her Jens Peder-
 sönn sogne prest ttel Tonoms prestegvel och reliions proust
 wdj Noruigenn.
- Anno 92 denn 29 ochttober stodt mett fester öl ij Tonum medt
 erlige pyege Anne Jensdotter, salig her Jens Persöns dotter.
- Anno 93 denn 25 nouember Adtuent söndaug stodt mett brölup
 her ij Tonsberig medt erlig pyege Anne Jensdotter och war

w^b Per Juersön ttel Frettzö och w^b Aysel Wrup myene brumen och w. b. fru Margrette Breyde medt w. b. fru Hele Marsuin hendis bru kuyener.

Anno 94 denn 25 nouember Adtuent söndaug kloken 10 slett bleff myn elste sönn Jens födt och opkalett effther hans moder fader her Jens Pedersön och döptt ij wor fru kyerke aff bederlig mandt her Lauris Tuesön sogneprest her same stettz.

Anno 96 den 21 marzi bleff mijn sönn Lauris födt effter afftten sang kloken 4 slet och opkalet mijn moder fader Lauris Holk fordum borgemester ij Tönsberig.

Anno 97 denn 18 september bleff Randj mijn elste dotter födt paa enn söndaug melem kloken 4 och 5 om morgen och bleff opkalett efftter mijn salig Moder Randi Lauris dotter Holk.

Anno 99 den 13 februarij bleff Anders mijn sönn födt och opkalett efftter mijn gode wenn Anders Persön.

Anno 1600 denn 22 augustij bleff Jörenn födt om morgenen ijmelom 8 och 9 slett och bleff opkalett effter mijn fader broder Jören Laurissön fordum laumandt ij Tönsberig.

Same ar war jeg ttel Auene ij Portugal medt mett skiip Pelikanen.

Anno 1602 ij augustij bleff Johane mijn dotter födt och war opkalett effter hennis moder moder Johane Anders dotter.

Anno 1603 den 24 september föde Anne 1 dött barn och bleff jorett ij wor kyerke gar.

Anno 1603, 26 desember döde mijn elste sönn Jens Laurisön. Same tijdt döde mijn elste dotter Randi och bleue de begge begrauen ij wor frue kyerke for altterrett hos mijn salig moder. Och döde de i pestelens.

Anno 1604 döde en dreng hos mig i pestelens den 16 augustij.

Anno 97 denn 8 januarij döde Lauris myn sön och lijger begrauen ij wor fru kyerke wnder den lijle bla sten.

Anno 1601 döde mijn sön Jören den 4 februarij och lijger ij wor frue kyerke wnder den blae sten hos myene sösken.

Anno 97 denn 29 maij döde mijn salig moder Randi Lauris dotter Holk och er begrauett ij wor frue kyerke for altterrett. — Same tijdt war faer ttel Dansken och solde hans skjip same gang.

Anno 97 den 29 februarij(!) döde mijn gode wen Anders Persön raedtman her ij Tönsberig och lijger begrauen ij Sant Lauris kyerke.

Anno 1600 denn 15 februarij döde mijn farbror Jören Laurissen som war lauman her ij Tönsberig ij 16 ar.

- Anno 1603 döde en dreng hos meg ij pestelens. Dett war den förste her döde aff pest.
- Anno 1601 Pauli conuersione daug denn 25 januarij döde mijn gode wen Jon Krestensön borgemester ij Tönsberig och bleff jorett ij S. Lauris kyerke den 28 januarij.
- Anno 1602 denn 7 julij döde mijn moder söster Maren Laurisdotter Holk paa en onsdag och war hun salig Jon Krestensöns effterleuerske höstru.
- Anno 1587 denn 4 septtember döde mijn salig moder fader Laurijs Holk fordum borgemester her ij byenn.
- Anno 1581 denn 25 ochttober döde mijn salig moder moder Marte Jonsdotter salig Jonn Pakes dotter och war handt lauman ij Wijgen.
- Anno 1587 döde lijle Bertte Andersdotter salig Anders Perssöns dotter handt aulet mett Raun moster.
- Anno 1601 döde mijn gode wen Elin Jons den 13 november welachtt mandt Jonn Holk borgemesters kuine.
- Anno 1606 denn 26 nouember döde myn morbroder Oluff Holk laumandt ij Frerekstadt och war handt födt her ij Tönsberig anno 1541, hans fader Lauris Holk, hans moder Marte Jonsdotter, hans fader fader Oluff Holk borgemester j Tönsberig, hans fader moder Kyersten Jnguarsdotter, hans moder moder war höstru Tale, hans moder fader Jon Packe laumandt ij Wijgen. Anno 1574 stodt hans brullup her ij Tönsberig medt erlig pyege Yngebor Hanel Datter. Den 17 october anno 79 bleff handt raedtman ij Tönsberig. Ano 82 bleff handt byefouedt ij Frerekstadt, 86 bleff handt borgemester, anno 99 bleff handt lauman.
- Anno 1606 ij ochttober döde hederlig mandt her Lauris Tuesön sogneprest her ij Tönsber ttel wor frue kyerke och war handt sogne prest der ttel ij 47 ar.
- Anno 1604 den 17 Aprijl döde höylerder mandt her Rasmus Hyvort relions proust her ij Tönsberig.
- Anno 96 denn 12 desember stodt mijn broders brulup ij Frens goer(?) medt erlig pyege Luse Hans dotter, Hans Bottz dotter, hendes moder Maren Klausdotter.
- Anno 1601 denn 11 februarij bleff samptöcht her Per Wemundtson sogneprest ttel Sande och relions proust ij Bronlaulen och Noredal att begie sig ij ecteskap medt mijn moder söster

Raune Lauris dotter Holk, den 8 marzi stodt deris brulup paa Sande.

Anno 1600 ale helen daug stodt mijn söster Anne Nijls dotters festeröl paa Holme ij Mandal medt hederlig mandt her Per Skyelerop.

Anno 1601 stodt deris brulup.

Anno 1604 den 24 Junij stodt mijn söster Maren Nijls dotters brulup medt hederlig mandt her Daniel Jörensönn ij Stauanger.

Anno 99 om pijus tijdt drog faer tell Mandal.

Anno 99 denn 18 septtember flötte jeg ij faers gaer.

Anno 1601 den 19 marzi bleff jeg borgemester. Same tijdt bleff Jon Holk borgemester och gyorde wye wor ed paa Agershus för welburdige mandt Acsel Gyelenstyern stattholer ij Norge och höuettz mandt paa Agershus.

Anno 1604 ij desember stodt Jon Holks brulup medt erlig pyege Karen Jörens dotter Jören Sknörs(?) dotter.

Anno 1606 ij junij monett war höglofflig kong. Maystatt kong Krestijann denn 4 ij Engelandt medt 8 orlog skyep.

Anno 1608 ij aprijl flötte mijn suoger mester Per Skijelerop fra Mandal och ttel Kijöpenhauen efftter kong. Maijstatts beffaling.

Anno 1608 om pijnstüdt war Anne ij Kijöpenhauen och war Anders mijn sönn medt hende.

Anno 1609 den 14 februarij stodt wellerdt mand her Samuel Jörrensöns brulup medt erlige piyege Alis Hans dotter och gijorde mijn broder deris brulup her ij Tönsberig.

Anno 1605 war denn gode mandt stattholeren Enuol Kruse her ij byenn medt hans elskelig frue om medtfaste.

Anno 1610 denn 6 aprijl om natten kloken ij melom 1 och 2 slett döde mijnn gode wenn Kortt basker och bleff jorett ij S. Lauris kjerre gorn och gijorde hederlig mandt mester Fijn prousten her ij byen tyenist ower ham annen paskedag.

Anno 1610 denn 14 marzi stodt hölingen ij Kyöpenhaun medt denn wnge prenz hertug Krijstian. Denn 16 marzi stodt heredaugen,

den 15 aprijl stodt hyelingen ij Lun i Skaene,

den 29 aprijl ij Ons ij Fijenn,

den 11 maij ij Wijborg,

den 15 junij ij Opslou och herredaugen den 18 ij Opslou.

Anno 1610 war w. b. mandt Enuol Kruse woris kijere och gunstige öffrighedt her ij byenn och stattholer ij Norge och höuettzmandt paa Agershus och same tijdt ijnstelett Kornelis Jansön att

were kong. Maystattz toler her ij bijenn som aengek denn 23 april 1610.

Anno 1610 lonte jeg ttel kong. Maijstattz behoff ttel den wnge prenses höling efftter den gode mandt stattholerens Enuol Kruses beffaling som skule leueris paa Agershus, effttersom jeg war taexerett för: Först 4 nye tennfaet, woeg paa mijn besmer 1 pundt och 8 ƒ , nog 4 telerken, wog 8 m ƒ , och stoer mijn stempel och merke paa allt dette medt mett naunn och Kresten Jörensöns merke.

Anno 1610 denn 1 majj ijndtförde Kresten Jörren ttel slottett hues sengekler och flamske sengkler och ten, som skal bruges ttel den wnge prenzes höling ij Opslou.

Anno 1610 denn 16 junij kom höglofflig kong. Maystatt tel Opslou ttel hölingen medt denn wnge prenz; gudt gyeue ttel löcke ij en löcksalig tijdt att ske gudt til erre, oss fattig wnersotter ttel fredt och rolighedt.

Anno 1610 denn 23 junij S. Hans baptijeste affttenn kom mijn kijerre suoger och broder her Danijel Jörrensön sogneprest tijl Hijelmelans preste gijel ij Rijefölke ij Stauanger stefftt hijdt tel byenn medt hans kijerre broder her Samuel Jörrensön sogneprest ij Mandal och kom de begge same tijdt fra höllingen som stodt ij Opslou.

Nogle Gravskrifter fra ældre Tid.

Ved H. F. Rørdam.

Da det er vort Selskabs Øjemed at yde Personallhistorikeren og Genealogen Stof til deres Arbejder, vil det neppe findes upassende, at jeg her meddeler nogle Gravskrifter, som jeg lejlighedsvis for mange Aar siden har afskrevet i forskjellige Kirker. Naar man veed, hvor ofte Ligstenene ved Restaurationer udfejes af Kirkerne og sælges til Trappestene eller anden Brug, vil Forsøget paa Bevarelse af nogle saadanne »Marmora Danica« ikke misbilliges af kyndige.

1. Fra Erritsø Kirke i Ribe Stift.

In hoc signo vinces.

Hans Kgl. Maiestæts til Danmark og Norge til Søes velbøstalter Capitain, den velædle og velbyrdige *Peder Grib*, barnfødt udi Kiøbenhavn A^o 1681, 18 Maj, tient Hs. Kgl. M. til Danmark etc. i 30 Aar og værende Tid bivaanet alle forefaldne Søbattalier, og i Særdeleshed i Battalieu ved Stromstad mistet sin høire Arm af en Kanonkugle, der efter tient Hs. Russiske Keiserlige Mai. 3 Aar, som Capitain af 1ste Rang. Død paa Snoghøi¹⁾ 17 Marts A^o 1757 i sit Alders 75de Aar, 9 Maaneder, 3 Uger og 6 Dage. — Salige ere de Døde, som døe i Herren herefter, thi Aanden siger, at de skal hvile af deres Arbeide, men deres Gierninger følge dem; af Aab. 14 Cap. 13. V.

2. Fra Lyderslev Kirke i Sjællands Stift²⁾.

1) Ach | Graven har min Øine-Løst | Jesus vær min Siæle-trøst. | Den hoyagtbare og velfornemme nu salige | Mand | *Marcus Friese*³⁾ | bekom her i Verden | Fødested i Kalmemark i Holsten A^o 1641 den 12 Junii, af hæderlige Forældre Hr. Marcus Friese, Pastor ibid: og Fru Margretha Orcier⁴⁾. | Sit Egteskab i Eclenfor⁵⁾ A^o 1671 d: 18 Oct. dydagtede Magretha Meklenborg, ædle Hr. Krigscommissair og Borgemester Christian Meklenborgs Datter. | Sin [Ære]stand i Danmark A^o 1677, da han beskikkedes af Hs.

¹⁾ Denne Ejendom, hvormed Tjenesten som Transportforvalter ved Lillebelt var forbunden, havde Peder Grib (efter en Tradition i hans Familie) faaet som Gave af Kong Frederik IV. Den var siden i omtrent 100 Aar i hans og hans Efterkommeres Besiddelse (se Kirkehist. Saml. 3. R. II, 25 f.). I Gardes Efterretn. om den danske og norske Somagt IV, 640—1 findes følgende Angivelser om Peder Grib: han blev $\frac{9}{3}$ 1710 Underlieutenant, $\frac{17}{7}$ 1711 Premierlieutenant, $\frac{20}{11}$ 1716 Capitainlieut., $\frac{6}{12}$ 1717 Capitain; ved Dom 1720 degraderet til Capitainlieutenant, men benaadet med Afsked som Capitain. Afgik fra Tjenesten $\frac{16}{12}$ 1720. Heraf kommer der ikke 30 Tjenestear ud, selv om det kan antages, at han har tjent Kongen en rum Tid, inden han blev Officer.

²⁾ Foruden de her meddelte Gravskrifter findes i samme Kirke en over Præsten Hr. *Søfren Christensen Aalborg*, der allerede er trykt i Ny kirkehist. Saml. V, 178: samt et Epitaphium over *Frederik Leegardt*, Landkommissær og Forpagter paa Højstrup, født i Viuf i Jylland 1713, og Hustru Anne Margrete Dyreborg, født i Faaborg 1708. Begge døde 1783 efter 39 Aars Egteskab, og gave en Kapital paa 1500 Rdl. til Højstrup Godeses fattige.

³⁾ Se Brasch, Vemmetofte II, 17—8.

⁴⁾ Løsningen af dette Navn er ikke ganske sikker.

⁵⁾ D. e. Ekernførde.

May. Dronning Charlotte Amalia først over Frederiksborg, siden over Giorsløf og Søholm, og omsider over Vemmetofte Gaarder. | Sin Dødstid paa Høystrup A^o 1705 d: 11 Octo: hvor han i 22 Aar boede og døde i sin Alders 64 Aar. | Og endelig til sidste Ende paa sine møisommelige Reiser og mange Tienester, som hand Høy Førstelige, Grefvelige, Adelige Personer giort haver, sit Legems sidste Hvile.

2) Denne Steen er bekostet af hæderlig og høylærde Mand M. Jørgen Sorterup ¹⁾ over sin Allerkiæreste, fromme og dydige Hustrue *Anna Catrine Hiort*, velfornemme Hr. Christian Geertson Hiorts Datter af Kiøbenhafn, som døde A^o 1694 d. 17 Sept. paa den siette Dag efter at hun havde født sin første Datter til Verden, da hun havde levet med hannem i Egteskab kun 1 Aar og 17 Dage, og leved i Verden 20 Aar og 9 Dage.

3. Fra Lundby Kirke i Sjælands Stift.

1) Her under hviler den hæderbaarne Dyd- og Gud-elskende | Matrone | *Voldborg Sophia Melbuhrn*, som var fød til Verden A^o 1667, 10 Jan. udi Holsteen. Blev gift med Kgl. Mayestæts Skovrider paa Vordingborg Amt Sr Melchior Folsach. Og i 35 Aars kiærlige Ægteskab tilsammen blev Moder til 5 Sønner og 1 Datter. Død A^o 1727, 25 Jan: da hun havde opnaaet 60 Aar og 14 Dage.

Stat Vandringsmand og læs, her giemmes Hendes Aske,
 Hvis hele ganske Liv af Dyder kunde braske,
 Af Navnet yndelig, Sophia, Viisdoms Væld
 I Hendes Hierte laae. Gud gav og Hende Held
 At alle skionned paa, hvad Tugtighed og Ære,
 Hvad dannis Fromhed der hos hende mone være.
 Slig Dyde-Farver, som Hun kan afpensles med,
 Gjør hende levende i Hendes Hvilested.
 I Graven Hendes Been og Falde-Aske giemmes,
 Dog Hendes gode Navn hos Slægterne ei glemmes,
 Men det skal grønnes og staae prented som i Guld,
 Skiøndt Kisten dækkes til af Jordens sorte Muld.

¹⁾ Den bekendte Digter Jørgen Sorterup var 1692—1723 Præst i Lyderslev og Frøslev.

2) Gak mit Folk, kom i dine Kammer, og luk din Dør efter Dig; Skiul Dig som et lidet Øyeblik, indtil en Vrede gaaer over. Esaias 26 Cap. v. 20. | Her | under ligger begravet Kgl. Mayestæts Skovrider Sr *Melchior Folsach*, som døde 16 Martii A^o 1739, udj sit Alders 70de Aar. | M. F. S.

A n m. Skovriderslægten Folsach havde længe sit Hjem i Lundby. Af Sognets Kirkebog, der dog først begynder med Aaret 1712, hid-sættes de Oplysninger, der findes vedrørende denne Slægt og den med samme forbundne Familie Hansteen.

- 1714 ¹⁶/₇ begr. sal. Melchior Skovriders¹⁾ Enke.
 1716 Faddere: Melchior Melchiorson Folsach og Madame Folsach.
 1721 ¹¹/₆ kopul. Hr. Ole Brøndby, Vicepastor i Nestelsø og Mogenstrup, og Jfr. Magdalene Hedvig Folsach.
 1723 ⁷/₃ døbt Major Bruchots til Hovgaarden²⁾ Datter Lene Sophie. (Fadder: Jochum Melchiorson Folsach).
 1724 ⁸/₅ døbt Major Bruchots Datter Frederikke Christiane (begr. ²⁷/₆ 1725).
 1725 ¹⁷/₁₀ døbt sammes Søn Melchior Gustavus.
 1727 ²¹/₁ begr. Skovrider Folsachs Kjæreste, Valborg Sophie Meulbauring(!).
 1729 ²⁷/₂ Fadder Jfr. Claudia Hansteen.
 — ²⁰/₁₀ kopul. Sr Jochum Folsach og Judithe Margrethe Bruun.
 1731 ¹⁸/₂ Faddere: begge Skovriderne Folsach, Mr Hansteen fra Næstved.
 1734 ²⁰/₁₀ kopul. Sr Ebbe Fich og Jfr. Claudia Hansteen.
 1739 ²⁴/₃ begr. Skovrider Folsach den ældre.
 1761, Paaske, konfirmeret Melchior Folsach.
 1762 ⁵/₂ kopul. Forpagter Johan Neergaard og Jfr. Margrethe Hedvig Hansteen.
 — Fadder: Mr Jacob Hansteen fra Næstved.
 1775 ²⁷/₁₀ kopul. Skovrider Melchior Folsach Hansteen og Jfr. Maren Harboe.

¹⁾ Melchior Folsach fik den 13. Aug. 1660 kgl. Bestalling som Skovrider i Jungshoved Leu efter Claus Henriksen, der havde været Skovrider siden 1650 (Sjæl. Registre Nr. 25). Vi kunne ikke sikkert afgjøre, om det er denne »Skovrider Folsach den ældre«, eller hans Son, der ogsaa nævnes saaledes, som ifølge Hofmans Fundat. VIII, 472 gav Altertavlen til Lundby Kirke.

²⁾ Hovgaarden er sikkert Lundbygaard. Et lidet Legat til Lundby Sogns fattige, som Major Bruchot ved sin Bortrejse fra Lundby, leverede til Skovrider Folsach, omtales i Hofmans Fundat. VIII, 482. At han paa en eller anden Maade har været besvogret med Folsach, formoder jeg.

- 1776 $\frac{21}{6}$ døbt Melchior Folsach Hansteens Datter Else Margrethe.
(Faddere: Hr. Folsach senior i Lundby, Lieutenant Hansteen i Næstved).
- 1777 $\frac{5}{7}$ begr. Skovrider Folsachs Hustru, 72 Aar gl.
- 1778 $\frac{2}{3}$ døbt Melchior Folsach Hansteens Datter Christiane.

Spørgsmaal.

5.

Raadmand Johannes Iversen *Bruun* i *Fredericia* (f. i Juli 1671, † i April 1731) fra hvem bl. a. i tredie Led Justitsraad Bertel Bruun i *Fredericia* (f. $\frac{4}{7}$ 1767, † $\frac{16}{6}$ 1827) og Brødrene, Præsterne Søren Wedege Bruun til Kousted (f. $\frac{24}{6}$ 1790, † $\frac{26}{2}$ 1835), Bertel Bruun til Bjerregrav, Aalum og Thanum (f. $\frac{28}{12}$ 1801, † $\frac{5}{2}$ 1846) og Herman Peter Gudme Bruun til Dover og Venge (f. $\frac{6}{7}$ 1803, † $\frac{25}{1}$ 1861) nedstamme, har ifølge *Fredericia Kirkebøger* havt følgende Brødre:

1) Hans Iversen Bruun, † 27. Dec. 1685; havde en Datter Gye Bruun (døbt $\frac{2}{4}$ 1685), gift med Magister Rosenberg († i Jan. 1709).

2) Knud Iversen Bruun; Hustru: Maren.

3) Anders Iversen Bruun, Sognepræst til Herslev, gift $\frac{12}{6}$ 1688 med Maren Sorensdatter Borch (*Wibergs Præstehistorie* I. 612 No 7).

4) Bertel Iversen Bruun († i Jan. 1700, 36 Aar gl.); Hustru: Anne Lucie; Sønner: Iver (f. i Juli 1691) og Jochum (f. i Aug. 1696).

5) Mads Iversen (begr. $\frac{23}{6}$ 1716), gift $\frac{5}{6}$ 1690 med Inger Bøgvad (begr. $\frac{8}{12}$ 1745); Sønner: Jochum (d. $\frac{5}{5}$ 1712) og Henrik August (d. $\frac{20}{5}$ 1715).

6) Niels Iversen (begr. $\frac{7}{1}$ 1741), gift: 1° med Hagar Katrine Reimers († $\frac{2}{1}$ 1719, 34 A. 4 M. 3 U. gl.), 2° $\frac{19}{4}$ 1720 m. Maren Borch (begr. $\frac{15}{5}$ 1746), Datter af Provst Borch i *Fredericia*; Sønner: Iver (d. $\frac{22}{1}$ 1717) og Anker (d. $\frac{1}{12}$ 1730).

Oplysninger om disse 6 Brødres Forældre og nulevende agnatiske Afkom ønskes af H. R. Hiort-Lorenzen.

6.

Stammmoderen til den Sundorpske Familie i Kjøbenhavn, Mette Christine Lauesdatter, der stammede fra Colstrup ved Aabenraa, havde, før hun blev gift med Søren Chr. Sundorph, der førte Navn efter sin Hjemstavn, Nørre-Sundby i Jylland, været gift med *Hans Pay* (f. $19/8$ 1738 † $30/12$ 1777), der havde etableret Handel i det Sted paa Hjørnet af Boldhusgade og Stranden i Kbhvn., hvori siden den Sundorpske Forretning har været drevet i over 100 Aar. Denne Hans Pay var den ældste af 3 Brødre, som foruden en ældre Søster vare Børn af *Halvor Hansen Pay*, Consumptions Forpagter i Drammen og Christiania, men i Skifteacten i hans Bo (han efterlod sig 43,000 Rd.) kaldet »Negociant udi Bragnæs«; han døde 1747. Han havde en Søster Cathrine, gift med Geert Faye, og en Søster Karen, gift med Iacob Thorgrimsen. Faderen til Halvor Hansen Pay var *Hans Pay*, Vexeleer eller Banquier i Drammen; han havde Borgerskab i Christiania og ejede flere Landejendomme, navnlig i Egnen af Modum, der blev solgte efter hans Død 1707 og gav Anledning til flere Odels-Processer. Hans Enke, *Antonette f. Brun*, der døde $5/9$ 1753, blev paany gift med Anders Larsen Smit, af hvilket Ægteskab var 4 Børn: Lars, Gabriel, Anne og Antonette, af hvilke den første havde været i Interessentskab med Halvbroderen Halvor Hansen Pay, hvilket ogsaa gav Anledning til en Proces, hvorimod den sidstnævnte af Børnene, Antonette, blev gift med Frisenberg, og deres Datter Anne Cathrine f. 1737, † 1812, blev gift (forlovet 1762) med Trælasthaner Johannes Arbo i Drammen, hvis Søn Peder Nicolai Arbo kom til Kbhvn. og blev gift med Anne Cathrine Collett, der døde 1846 paa Lundbygaard i Sjælland. Ommeldte Halvor Hansen Pay var gift med *Marie Sophie Hellesen* (Hellesdatter), som døde i Bragnæs $29/5$ 1775, efterat hun i flere Aar havde været sindssyg og i Pension paa forskjellige Steder. Hun var en Søster til Conferentsraad, Rentekammer-Deputeret Poul Heltzen og til Oberberghauptmand i Kongsberg, Michael Heltzen, og havde 3 Søstre, hvoraf 2 gifte med Peder og Niels Leuch og den tredje gift med Borgemester Mogens Bentson i Skien. Disse 6 Søkendes Forældre: *Helle Michelsen*, † 1725, og *Sophie Catharine (Christiane?) Vogt*, have været omtalte i nærværende Tidsskrifts 1ste Hefte S. 73 Note 2.

Af det Anførte fremgaar, at Stifteren af det Sundorpske Huus, Hans Pay, stammede fra og stod i Svogerskabsforhold til ansete Familier i Norge. Han kom 1758 fra Norge paa et Handelscontor

i Kbhvn., fik 1771 Bevilling paa Urtekramhandel og købte næste Aar Huset paa Hjørnet af Boldhusgade og Stranden (see Illustr. Tid., Kbhvn. 1876 No 874 og 875). Hans ene Broder, Helle, døde ung og ugift i Christiania ²³/₃ 1766, Søsteren Antonette blev gift i Kbhvn. med The- og Porcelainshandler Michael Find, (hvis Efterkommere ere mig ubekjendte), den yngste Broder *Peter Vogt Pay*, der først havde studeret og siden været Kjøbmand i Drammen, døde i Danmark i smaa Kaar i Dec. 1794 og efterlod sig 6 Børn, hvoraf Datteren Karen kom i Huset hos Johannes Arbo, og siden blev gift med Hof- og Slotspræst Søren Schiødtte i Kbhvn. (Erslews Forf. Lex., Suppl. III 59). En anden Datter Maren kom til Hans Faye, og for en Søn blev Gabriel Cappeln Værge, nemlig for Peter Vogt Pay f. ⁶/₁ 1789, † ⁶/₁ 1864. Denne var 2 Gange gift og har efterladt sig en stor Mængde Børn og Børnebørn i Norge, og da de øvrige 5 Sødskende ufeilbarligt ogsaa have forplantet sig meer eller mindre, er Navnet Pay vistnok vel kjendt navnlig i Christiania og Drammen. Det turde derfor ikke være uden Interesse at faae Klarhed om, hvorfra Slægten og Navnet Pay stammer: men selv har jeg ikke været istand til at gaae længer tilbage end til ovennævnte Hans Pay, der døde 1707. Man har fortalt, at den første Pay, der kom til Norge (eller Danmark), skal være kommet fra Skotland, og man har navnlig talt om »en Læge«, hvorved Tanken henledes paa Chr. IV's Læge, Destillerer og »Chymicus« Peter Diderik[sen?] Payngk.¹⁾ Men ligesom denne vitterligt stammer fra Husum, saaledes bestyrkes til en vis Grad Sagnet om de omspurgte Payers engelske Herkomst ved den Omstændighed, at Hans Pay († 1777) og hans Sødskende, fra og til hvem jeg er i Besiddelse af en Mængde Breve, yndede at skrive Engelsk, ligesom Hans Pay meget søgte Forbindelse med Englændere. Det er, kort sagt, rimeligt, at Slægten hidrørte fra Skotland eller England, og Oplysning derom vilde vist interessere Flere end mig, der forgjæves ad privat Vei har søgt at erfare Noget derom i Norge.

I. Maag, Overretsprocurator i Kjøbenhavn.

¹⁾ Denne benævnes nemlig stadigt af Kongen P. Pay (Suhms Nye Saml. I 129, Chr. IV's Breve: ved Molbech S. 95, 252, ved Bricka & Fridericia 1632—35 S. 94², men ellers Payeken (Kbhvns. Diplom. II 644, Ejeform af det frisiske Mandsnavn Payke, Pay), Paynck, Payng, Payngk, hvilken sidste Form hans Efterslægt fastholdt (Ingerslev: Danmarks Læger I 354, Script. rer. Danic. III 382 b, Wibergs Præstehist. II 357 No 5, Barfod: Falst. Gejstlighed II 235 ff., Erslews Forf. Lex., Suppl. I 709, II 137 f.).

Nordmanden Augustinus Meldals Levned, optegnet af ham selv.

Meddelt af H. F. Rørdam.

Efterfølgende Autobiografi, der her meddeles uforandret efter Forfatterens egenhændige Opskrift, udmærker sig vel ikke ved Beretningen om store og i Kulturudviklingen dybt indgribende Begivenheder; dog antager jeg, at den vil læses med Deltagelse, da den giver et i flere Henseender tiltalende Billede af Forhold og Personligheder i en svunden Tid. »Meine Wege und Umwege zur Kirche« har en tysk Præst kaldt sit Levned, og en lignende Titel kunde passe for denne Skildring af, hvorledes en faderløs og fattig norsk Student ved Flid og Retsindighed banede sig Vej, indtil han naaede sine Ønskers Maal og sad som en vel anset og afholdt Præst i en lykkelig Familiekrede og i et anseeligt Embede paa den blomstrende Ø Als.

Da Forfatterens Levnedstegning ender med Aaret 1804, men han levede endnu en rum Tid derefter, har jeg, for at fuldstændiggjøre og afrunde Billedet, tilføjet de Optegnelser, hvormed hans Søn og Eftermand, M. R. Meldal, har fortsat sin Faders Biografi i en af Sønnen (1832) forfattet, haandskreven »Krønike for Lysabbel Sogn«.

De vigtigste Tildragelser i mit Liv har jeg ved følgende Optegnelse villet redde fra Forglemmelse.

A. Meldal.

I Aaret 1755 den 6te Februarij er jeg født til Verden i Indvigens Præstegaard i Bergens Stift i Norge. Min Fader var Jørgen Meldal, den Gang Sogne-Præst for Indvigens Meenigheder, og min Moder Christiana Bergmand, i hvis talrige Børne-Flok, 19 tilsammen, jeg er i Ordenen den 18de. Af min Moders Fortælling veed jeg, at jeg engang i mit første Leve-Aar var saa syg, at jeg, efter hendes Tycke, paa hendes Skiød opgav Aanden; hvorpaa hun lagde mig hen paa en Pude, medens hun gik hen for at opsøge til mig Jorde-Klæder. Men da hun kom tilbage for af iføre mig samme, var jeg igien opvaagnet af denne dødlignende Besvimelse. — Den

første Tildragelse, jeg kan endnu erindre, er den, som indtraf i Aaret 1760, da nemlig paa den Almindelige Bededag under Guds-Tienesten optændtes i min Faders Gaard en ulyckelig Ildebrand, som i nogle faa Timer ødelagde alle Gaardens Bygninger, en Koe-stald og en Stolpebod undtagen, tilligemed alt, hvad min Fader den Gang eyedede. Da Ilden optændtes, vare ingen hiemme i Huuset, undtagen min den Gang syge Moder, som laae paa sin Sæng, og havde der hos sig mig og min 1 $\frac{1}{4}$ Aar yngre Broder, begge sovende. Hun vidste intet af, at Huusets øverste Etage stod i lys Lue, førend min Fader, som havde løbet fra Kirken foran den efter iilende Almue, kom næsten med Fare for at begraves under det brændende Huus ind i det Værelse, hvor vi laae, og løvtede os halv nøgne ud af Vinduerne, igiennem hvilke han og maatte rædde sig selv. I denne beklagelige Forfatning var det en sand Lykke for vor store huusvilde Familie, at vi, skjønt i en vidtløftig Frastand, vare omringede af gode og kiærligsindede Naboer, som selv tilbode sig at deele mellem sig disse mange Børn, indtil min Fader kunde faae sin afbrændte Boelig igjen opbygget. Det faldt i min Lod at imodtages af den nærmeste Naboe-Præst, Provst Gabriel Heiberg i Gloppen; og denne Lod fortienner at kaldes skjønt, da baade han og hans brave fornuftige Kone behandlede mig som sande Forældre, og deres næst-ældste Søn, der da som Student underviiste sine yngre Brødre, lagde tillige den første Grund til Underviisning hos mig. Efter 1 Aars Forløb havde min Fader bragt det saa vidt med sin nye opbyggede Gaard, at den var nogenlunde beboelig; han hiemkaldede altsaa sine mange adspredte Børn, og da forlod jeg grædende mine gode Pleye-Forældres Huus for at drage hjem, hvor jeg indtil Aaret 1765 blev tilligemed nogle af mine Brødre underviist af min Fætter (nu Provst og Sogne-Præst til Oddernæs i Christiansands Stift) Even Schielderup. I sidst nævnte Aar, nemlig 1765, blev min Fader forflyttet til Fanø Præstgiæld ved Bergen. Ogsaa der nød jeg i mine Forældres Huus privat Information først af Hr. Claus Friman (nu Sogne-Præst til Davigen i Bergens Stift, og i Ægteskab med min Søster Anna Margreta) og siden af en Hr. Schmidt, som min Fader kaldte til Personel Capellan. 1768 sendte min Fader mig, tilligemed min 4 Aar ældre Broder Jørgen Peter Meldal (nu Sogne-Præst til Wolden paa Søndmør i Bergens Stift), til Bergens latinske Skole, hvor vi strax kom i Mester-Lectien, og tillige paa det derværende Seminarium Fridericianum. — Efter 2 Aars Forløb, nemlig 1770, fandt

Skolens da værende Rector Cancellie-Raad Boalt os duelige til at dimitteres til Accademiet¹⁾. Vor Fader, som selv var en god og ordentlig Huusholder, søgte før vor Afreyse at forebygge, at vi icke i Kiøbenhavn skulle blive slette Huusholdere. Han lod os altsaa aflegge Regnskab for, hvad Penge vi havde i Behold af Skolens Stipendier; og da disse beløb sig til 30 Rdr for hver, sagde han os ganske bestemt, at han hverken kunde eller vilde holde os længere i Kiøbenhavn end 1 Aar, i samme maatte vi tage 1ste og 2den Examen, og imidlertid ville han i visse Terminer remittere os hver 100 Rdr, og dermed maatte vi komme ud. Min Fader holdt troelig sit Ord, og vi vare saa lykkelige ved en eensom og tarvelig Levemaade at slippe ud med de os tilstaaede Penge, indtil vi først i April 1771 vare færdige med Examen Philosophicum. Men saa indtraf den Omstændighed, at Iisen i Sundet blev liggende indtil sidst i May Maaned, og denne Forsinkelse i vor Afreyse tilveyebragte os af vor Fader et Tilskud af 10 Rdr for os hver.

Kort efter min Hiemkomst til Fanø i Junij 1771 fik jeg Condition hos Hr. Magister Daae paa Lindaas i Bergens Stift, som jeg tiltraadte samme Aars Michels Dag. Der fik jeg 5 Drenges at læse for, og 30 Rdr aarlig Løn, som var efter de Tidens Pris-Courant. Men jeg havde der med en hiertens god og from Mand at bestille, og uagtet jeg der icke havde mindste Leylighed til at udvide mine tilforn heel maadelige Kundskaber, saa ville jeg dog formodentlig der i en temmelig Tiid begivet mig til Roelighed, dersom icke Magisterens ældste Søn efter et Aars Forløb var kommen hiem fra Accademiet som Student. Hos dette blot unge Menneske fandt Faderen efter $\frac{1}{2}$ Aars Prøve endnu icke den fornødne Sindighed og Klogskab til at conditionere hos Fremmede; han maatte da, under sin egen Ober-Inspection, sætte ham til at være sine yngre Brødres Lærer, og altsaa mod sin Villie give mig Afskeed til Paaske 1773.

Imidlertid havde min ældste Broder Theodorus Bergmann Meldal (da Sogne-Præst til Oddernæs) forskaffet mig Condition hos en af hans Naboe-Præster Hr. Jacob Hount, Sogne-Præst til Søgne i Christiansands Stift; og denne skulle jeg nu tiltræde. Men først ønskede jeg i et Par Maaneders Tiid hiemme i min Faders Huus

¹⁾ Jvfr. J. F. Lampe, Fortegnelse over Kandidater dimitterede fra Bergens Skole 1756—80, med biografiske Oplysninger. (Indbydelsesskrift fra Bergens Kathedralskole 1868). S. 27. Jørgen Peter Meldal døde d. 1. Juni 1815.

at samle nye Kræfter til nyt Skole Arbejde. Da jeg ved min Hiemkomst havde viist min Fader mine paa Lindaas i $1\frac{1}{2}$ Aar besparede 30 Rdr, som jeg høylig behøvede til nødvendige Klæders Anskaffelse, tillod han mig at anvende dem alle til dette Brug, med det Løvte, at han, naar Tiiden kom, ville skiænke mig fornødne Reyse-Penge. Imidlertid blev han, paa en for mig især saare ubeleylig Tiid, efter en kort foregaaende Sygdom af 10 Dage ved Døden bortkaldet d. 4de Junij 1773, fra en høyst beklagelsesværdig Kone, som allerede dengang i nogle Aar havde været fra Forstanden, og fra 8 uforsørgede Børn. Et sørgeligt Dødsfald!

For første Gang befandt jeg mig her i en icke liden Forlægenhed: Efter min Sal. Fader fandtes neppe i rede Penge de fornødne Begravelses-Udgivter; den heele øvrige Boe blev strax enten forseglet eller registreret; min heele Formue i Penge udgjorde $\frac{1}{2}$ Rdr, og en Reyse paa nogle og 40 Mile forestod mig. Men det varede icke længe, førend det algode Forsyn aabnede mig blidere Udsigter. — Rygtet om min Sal. Faders Død naaede snart min forrige Principal paa Lindaas, som ufortøvet sendte mig den venskabeligste Indbydelse til et Besøg, førend jeg forlod Bergens Stift. Af denne gjorde jeg Brug, og da jeg efter nogle Dages Nærværelse ville sige det sidste Farvel, tryckede han mig en Dukat, og hans Kone mig 2 Kroner i Haanden, hvorved jeg følte mig ubeskrivelig glædet. Neppe havde jeg sat Fod paa Land i Bergen, førend en vis Olsen, den Gang Veymester-Fuldmægtig, kom mig i møde. For ham havde jeg, medens jeg var paa Lindaas, paataget mig Inspection over Vey-Arbeydet i Nærheden af Præstegaarden, hvorfor han vel havde lovet mig en Douseur, men aldrig var det mit Forsæt at modtage samme. Efter en kort Samtale med ham trak han op af sin Lomme $\frac{1}{2}$ Tut — 5 Rdr, og, med mange Undskyldninger for, at han icke havde mere hos sig, puttede han mig samme i Haanden. I min Henryckelse over disse saa at sige Himmelsendte Gaver ilede jeg hen til min Svoger Ahrents, nu værende Rector, da Conrector i Bergens Skole, for at deelagtiggjøre ham i min Glæde, og han, som endnu ville forøge min Glæde, forøgede min Kasse-Beholdning med et Tillæg af en Dukat. Nu troede jeg mig istand til at igiennemreyse halve Europa; jeg fik snart opsøgt en Skipper, som ville gaae til Christiansand, med ham accorderede jeg om 1 Rdr til Fragt for mig og min Kuffert; og oven i Kiøbet skiænkede denne siældne Mand mig frie Fortæring paa heele Reysen.

Lyckelig arriverede jeg til min ældste Broder paa Oddernæs; og efter nogle Dages Hvile der introducerede han mig i min nye Condition paa Søgne, og bragte tillige med sin ældste Søn, Ole Tideman Meldal, da 7 Aar gammel, for der tilligemed Hr. Hounts Børn at blive af mig underviist. Derfor skulle jeg af min nye Principal have 30 Rdr og af min Broder 10 Rdr. aarlig Løn; og dette syntes mig at være en anseelig Tilvext i mine Indtægter. Stædet i sig selv var icke ubehageligt; men Mandens Aasyn ville allerede ved første Øyekast icke behage mig; jeg begyndte strax at forestille mig ham som en stolt, ubesindig og grov Mand; og det viiste sig siden, at jeg icke havde dømt feyl. Foruden omtalte min Broders Søn blev mig der overgivet til Underviisning 1 Datter, som var icke aldeles ubeqvem til at lære, og 3 Sønner, som endnu vare saa raae og udarnede, som mueligt. Uagtet den redeligste Flid fra min Side kunde jeg icke bringe det videre i de første $\frac{3}{4}$ Aar, end at den ældste Søn fik lært saa nogenlunde det vigtigste af den latinske Grammatica, og havde nyelig begyndt at tyde nogle smaae latinske Colloqvier. Imidlertid havde Hr. Hount begænet mig med den utaaleligste Stolthed og Ringeagtelse; ved Middags-Bordet fik jeg siælden Tiid til at stille min Hunger, førend han opvartede mig med et af følgende Mottoer: At spise meget, er kuns en slem Vane — eller: den Ugudelige skal æde og icke mættes. Det Værelse, som blev mig indrømt til Beboelse, et Lofts-Kammer, var af den Beskaffenhed, at jeg mere end een Gang om Morgenen fandt min heele Seng tilligemed de ubedækkede Deele af mit Legeme skiulte med Finger-tyk Sne. Og aldrig har jeg i mit Liv udstaaet mere af Kulde og Røg end der. Alt dette bar jeg med Taalmodighed, saalænge intet aabenbart Angreb skedte. Men nu skulle ogsaa dette prøves: Een Dag kom Manden op til mig i mine Læse-Timer, for at anstille en Examen; denne begyndte han med at foresige sin ældste Søn en temmelig lang dansk Periode, som Sønnen ex tempore skulle oversætte paa Latin. Naturligviis oversteeg dette langt Sønnens Kræfter; umiddelbar derpaa fulgte de mest nærgaaende Udtryk og Beskyldninger mod mig, som jeg allermindst i mine Elevers Overværelse kunde lade gandske ubesvarede. Paa en kort Ordvexling fulgte fra Præstens Side nogle Miner, som icke utydelig tilkiendegave, at jeg om faa Øyeblik kunde forvente at imodtage følelige Grundø. Jeg maae tilstaae, at her forgik mig all Taalmodighed. Jeg satte mig i en Stilling, som ligesaa tydelig tilkiendegav, at jeg icke havde isinde at staae stille,

og lade mig prygle. Dette virkede saa meget paa Manden, at han ufortøvet søgte sit Hæld i Flugten. Men det varede icke mange Minutter, førend jeg opsøgte ham, for at lade ham vide, at jeg havde isinde samme Dag at forlade hans mig yderlig forhadte Huus. — Nu begyndte Manden at komme til Eftertanke, og med Sagtmodighed at foreholde mig den Forlægenhed, hvori min saa pludselige Afreyse ville sætte ham. Dette virkede saa meget hos mig, at jeg lovede at blive der til førstkommende Michels Dag. Dette skeedte, og jeg fortrød det icke; thi fra denne Stormens Dag fandt jeg Mandens Forhold mod mig heelt forandret til det bedre. Og i de følgende Aaringer viiste han sig endog venskabelig imod mig, og gav derved tilkiende, at han selv følede, at han forhen havde fornærmet mig.

Saaledes forlod jeg da i Venskab dette Huus til Michels Dag 1774, for at tiltræde en nye Condition, som jeg imidlertid havde antaget i Christianssand hos Regiments-Feltskiær von Fangen. Ogsaa der vedblev jeg at undervise min Broders Søn Ole, og nød samme Løn som paa Søgne, dog efter nogen Tiids Forløb med et lidet Tillæg af 5 Rdr. I det første Aar var jeg der ret vel tilfreds; jeg blev beegnet, om just icke paa en venskabelig, saa dog paa en anstændig Maade; ogsaa havde jeg den Glæde, at de 4 af von Fangens Børn, jeg skulde underviise, nemlig 3 Sønner og 1 Datter, havde alle gode Hoveder, og gjorde en Fremgang, som endog Faderen var tilfreds med. Men efterhaanden blev min Forfatning ogsaa der heel ubehagelig ved følgende Anledning: En vis Frue Akeleye havde en Søn, som hun ønskede at faae underviist; hun vendte sig i denne Anledning til von Fangen, som, uden at spørge mig, om jeg ville paatage mig ogsaa denne Drengs Underviisning, gjorde Aftale med Fruen om, at hun skulle betale derfor aarlig 20 Rdr. Af disse beholdt han selv de 15 Rdr, fordi Drengen 4 Gange om Dagen maatte gaae ud og ind af hans Dør, men mig, der skulle have Arbeydet, tillagde han som en Naade-Gave 5 Rdr Hertil kom endnu dette: Fra om Morgenen Kl. 7 eller 8, efter Dagenes Længde, og indtil om Aftenen Kl. 5 havde jeg (thi saa ønskede Faderen det) Børnene uden Ophør under Information. Efter et saadant Dags-Arbeyde troede jeg at have fortient, at Aftenen maatte tilhøre mig selv. For nu at anvende denne Tiid deels til Recreation, deels til selv at faae noget lært, gik jeg de fleste Aftener hen til min Fætter Schielderup (den Gang Personel Capellan der i Byen), der nød jeg ey allene en fuldkommen ven-

skabelig Omgang, men han antog mig endog som sin Søn eller Discipel, og lærte mig allerførst at tænke lidt ordentlig over den Videnskab, hvortil jeg havde bestemt mig. Kl. 9 eller i det seneste halv 10 var jeg stedse hiemme; men det hialp icke; von Fangen begyndte efterhaanden at vredes over denne idelige Udgang om Aftenen, som han fandt for got at kalde *en fordømt Løbe-Vane*, og, uden at sige mig noget herom i mine Øyne, lod han endog for en af mine Venner, som strax berettede mig samme, falde denne Trudsel: At han med det snarest med sin Stok ville vænne mig af dermed. Dette Oprin ønskede jeg naturligviis at faae forebygget; jeg tog mig altsaa den Frihed ved Michels Dags Tiid at opsige ham min Condition til førstkommende Paaske. Derved blev Manden forhindret fra at forløbe sig mod mig, og jeg vandt derved saa meget, at ey allene Aftenerne bleve mine egne, men endog at mit sidste halve Aars Tieneste blev mig taalelig; ja jeg opnaaede endog, førend Aaret var udløbet, den Tilfredsstillelse og Glæde, at von Fangen engang med taarefulde Øyne tryckede min Haand og sagde: Nu savner jeg Dem.

Om Paaske 1776 forlod jeg Christianssand og flyttede over til min Broder paa Oddernæs, for at informere før omtalte hans Søn, Ole, og hans 2 ældste Døtre, Anna Hedevig og Johanna Margreta. De 2 $\frac{1}{4}$ Aar, jeg der tilbragte, kan jeg kalde den behageligste Periode i mit norske Studenter-Liv. Jeg blev der i alle Henseender beegnet som en Broder og Ven; jeg havde den frie Adgang til en taalelig god Bogsamling, og Tiid nok til at benytte samme; jeg havde all forønsket Frihed, og ofte Leylighed til at glæde mig i fortræffelige Venne-Selskaber. Men ogsaa her skulle mine Glæder fordunkles, og min Vey beplantes med Torner. Min Broder sad med sin talrige Familie i forarmede Omstændigheder; alt hvad han formaaede at tilveyebringe for mig, var 20 Rd^{rs} aarlig Løn, og dermed kunde jeg icke engang forsyne mig med fornødne og anstændige Klæder. Embeds Examen havde jeg icke, og hvor Penge hertil skulle hentes, var mig en ubegribelig Sag. Neppe torde jeg engang tænke paa Fremtiden; men kunde jeg undertiden icke undgaae dette, saa fandt jeg en, endskiønt heel svag Beroelighed i denne Tanke: Luckes den Vey for mig, som jeg ønsker at betræde, saa staaer Verdens store Have mig aabne, saa bliver jeg Søemand. — Men omsider aabnede Forsynet Vey, der hvor jeg troede ingen fandtes. Da mine Klæder vare i den Forfatning, at jeg icke uden Skam kunde viise mig blant honette Folk, blev om

sider i Slutningen af Aaret 1777 Skiftet efter min Salig Fader sluttet; der fik jeg en Arv af 50 Rdr, af disse anvendte jeg 20 Rdr til Klæder, de øvrige 30 Rdr deponerede jeg hos Hr. Schielderup som en Nød-Skilling. — Et Glimt af Haab om at faae Attestatz begyndte nu allerede at reyse sig hos mig; og icke længe derefter, nemlig i Fasten 1778, aabnedes for mig hertil de blideste Udsigter. — Jeg kommer nu til et Optrin i mit Liv, som ene er nok til at overbeviise mig et Guddommeligt Forsyns Varetagt, og at opmuntre mig til at tilbede samme; et Optrin, som er og skal blive mig uforglemmeligt, og aldrig vil jeg skamme mig ved, men tvertimod jeg vil agte mig det for en sand Ære at tilstaae: At jeg er bleven en hæderlig Embedsmand, at jeg er bleven en lykkelig Mand og Fader, dette har jeg Oddernæs Sogn at take for.

En Faste Onsdag, da jeg skulle præke for min Broder i Oddernæs Kirke, mødte mig paa Kirke-Gaarden en af Sognets bedste Bønder (husker jeg rigtig, var hans Navn Thomas Justnæs) og spurgte mig, om jeg havde den 3^{die} Examen? Nej! svarede jeg, desværre! den faaer jeg aldrig. Og hvorfor? spurgte Bonden. Fordi, svarede jeg, dette vil koste mange Penge, disse hverken har jeg, eller seer Udvej til at faae. Hm, svarede han, der kunde vel blive Raad til Penge. Jeg maatte afbryde Samtalen, for at fuldføre min Præken, og jeg tænkte icke engang videre herover. Den første derpaa følgende Søndag Morgen kom den samme Mand, og nok een, nemlig Jens i Waren, og forlangede at tale med mig. Heel forundret herover gik jeg ned til dem, og fik strax det Spørsmaal: Naar vil han reyse til Khavn og tage sin 3^{die} Examen? Jeg: Det er et underligt Spørsmaal, som jeg icke kan besvare; jeg har jo ingen Penge; og hvor kan jeg da bestemme min Reyse? Bonden: Men i fald han kunde faae de fornødne Penge, naar ville han da reyse? Jeg: Saa reyser jeg i tilstundende Sommer; men hvor skulle vel Pengene komme fra? Bonden: Hvorfra? Fra os, vi have alle med hverandre overlagt at ville give ham en Offer-Dag. Jeg: Men I gode Folk! hvor kan jeg vente det? og hvad have I med mig at bestille? Bonden: Hvad? Er hans Broder icke vor Præst og en god Mand? Og har han selv icke ofte præket for os? Jo vist vil vi, og vi skal hielpe ham til Khavn. — Strax derpaa gik de til min Broder, og siger: Faer har vel intet imod, at vi alle giver hans Broer et Offer for at hielpe ham til at faae sin Examen? Da min Broder tilkiendegav sin hiertelige Tilfredshed og Glæde herover, bade de ham samme Dag at bekiendtgjøre: At paa

første Søndag og den følgende Onsdag blev for mig synget til Offers. — Dette skeedte; icke blot Oddernæs Meenighed, men ogsaa mine Bekiendtere i Christianssand, en Raadstue-Skriver Taulov, en Madame Kreisti, en Kiøbmand Kierulf, en Procurator Mølbak og Carstensen, Schielderup, von Fangen og flere indfandt sig, forøgede denne velgiørende Skare, og afgave sande Venskabs Prøver. Kort derefter indfandt sig Deputerede fra de 3 øvre Meenigheder, Wennessland, Ørebøe og Hegeland, jeg maatte bestemme dem 3 Dage, paa hvilke jeg ville præke og tage Offer i deres Kirker. — Kort jeg fik i alt 80 Rdr; hertil lagde jeg de hos Schielderup deponerede 30 Rdr, jeg tvivlede nu icke længere paa, at jeg jo havde tilstrækkelige Reyse-Penge; og altsaa besluttede jeg stadig i den Sommer at reyse til Khavn.

Med en henrykkende Glæde lavede jeg mig til Afreysen; min Vandring i Norge havde just icke været saa gandske behagelig; og derfor skedte det, vel med Væmodighed, men icke med Bedrøvelse, at jeg sagde mine norske Brødre Farvel. Formodentlig for sidste Gang saae jeg Norge den 7de Augusti 1778 om Aftenen Kl. 6, da jeg med en Skipper Thomas Stenersen gik ud fra Lillesand, og havde en saa besynderlig lykkelig Overreyse, at vi den 9de ejusd. om Eftermiddagen Kl. 3 ankrede ved Khavns Tolbod. Jeg fik samme Dag Logie ved en Justeermester Torp i Fridrichsberg Gaden, hvor jeg forblev til jeg var færdig fra Accademiet.

Et eller to Aar førend jeg forlod Norge havde jeg lært at kiende en Pastor (nu Præpositus emeritus) Lindtrup fra Maglebye i Sielland, da han med sin Kone besøgte min Broder paa Oddernæs. Denne overmaade venskabelige Mand tog den Gang det Løfte af mig, at naar jeg i sin Tid kom til Khavn, jeg da skulle besøge ham. Dette Løfte kom mig nu ret vel tilpas, da jeg just kom til Khavn i Begyndelsen af Professorernes Sommer-Ferier. For altsaa icke i Khavn at spilde mine Penge til Unytte, drog jeg, saasnart jeg havde bragt mine Sager i Sickerhed og Orden, til Maglebye, hvor jeg tilbragte nogle overordentlig glade Uger, indtil henimod Michels Dag, da jeg igien vendte tilbage til Khavn, for at begynde min egentlige Bestemmelse, nemlig at berede mig til Attestats. Saavel Hebraisk som Kirkehistorien var mig fuldkommen fremmed; dette i Forbindelse med min Kasses Ubetydelighed forbød mig at attraae noget høiere end non contemnendum. Jeg kunde følgelig icke med Nytte freqventere flere Collegier end Balles Dogmatiske og Jansens moralske. De øvrige i det Aar holdte Theologiske

Collegier gik alle ud paa det Gl. Ttes Exegetik. Disse 2de Collegier, tilligemed Jansens Examinatorium (Balle holdt det Aar intet) for-sømte jeg aldrig nogen Time. Aftenen til Kl. 9, og Morgenens fra 4 til 7 anvendte jeg deels til at opskrive det horte, deels til at igiennemstudere og memorere det. Søndagene saavel Høymæsse som Aftensang var jeg en Tilhører af de paa den Tiid mest yndede Prædikantere — en Treskov, Høyer og flere, for paa denne Maade at danne min Smag i dette Fag. Paa alle Penge kostende For-nøyerelser rensonerede jeg aldeles, et Par Timers Spadsretur daglig var min eneste Recreation. Jeg nægtede mig aldeles Kaffe, Viin, Brændeviin med saadant mere, og indskrænkede mig eene og allene til Livets virkelige Fornødenheder; og for at blive denne Plan troe, maatte jeg giøre mig döv imod mine Collegers Bebrejdelser og Skoser over min simple Klædedragt og Levemaade. Kort sagt: Jeg levede som en Separatist, men derved opnaaede jeg flere For-deele; mine Penge strak til; min Tiid blev vel anvendt, og jeg erhvervede mig Professorernes Yndest. I Jule Ferierne besøgte jeg atter Hr. Lindtrup, som da tilbød mig, saasart jeg var færdig med Accademiet, at antage mig som sin eneste Søns Informator; og dette Tilbud imodtog jeg saa meget heller, da jeg endnu den Gang ikke havde lagt mindste Plan for min tilkommende Vandring.

Ved min Afreyse fra Maglebye kort efter Nye Aar 1779 for-synede Madame Lindtrup (en Kone, hvis høyeste Glæde bestod i at viise sig velgiørende) mit lille Spisekammer med en god Portion af Smør, Ost, Brød m. m., og dette igientog hun siden nogle Gange, til en icke liden Besparelse i mine Udgifter. — Min sædvanlige Levemaade blev jeg nu ved at fortsætte. En Manufacteur, som den Gang blev anseet for en uundgaelig Nødvendighed, kunde jeg icke betale, troede icke heller at være gandske fornøden i det lidet jeg skulde profitere. Men jeg skulle dog erhverve mig Vished, om jeg virkelig kunde, hvad jeg troede at kunde. For at opnaae dette, vendte jeg mig til en Landsmand, en paa den Tiid berømt Manu-ducteur, Bonsak Krog (nu Biskop i Norlandene); af ham udbad jeg mig blot dette: at han examinerisk ville igiennemløbe med mig Dogmatiken, og give mig en lille Anviisning til en Exegetik over Jacobi Epistel; og af Venskab paatog han sig dette gratis. Efter at han et Par Maaneders Tiid 1 Time daglig havde prøvet mig, vovede jeg efter hans Raad og Samtykke at underkaste mig Examen; og denne Prøve fik et for mig saa forønsket Udfald, at jeg ey alleneste intet Svar blev skyldig nogen af de 3 examinerende

Professorer, Horneman, Jansen og Balle, men jeg modtog endog af Jansen denne uforventede offentlige Compliment: Jeg beklager, at de icke har lært Hebraisk og Kirkehistorie; Deres Svar fortiente saa vel Haud illaudabilem! Dette skeedte den 16de Martij 1779. — Dagen derpaa fik jeg af Balle Texten til min Dimis-Præken, som var Luc. 6, 45. Udarbeydelsen indleverede jeg til ham den 23de ejusd. og jeg holdt den d. 27de ejusd. om Eftermiddagen i Trinitatis Kirke og erholdt Characteren Laudabilem.

Hvad jeg for noget over eet Aar tilforn ansaae for en reen Umuelighed, det havde jeg nu opnaaet med ubeskrivelig Tilfredshed. Glad iilede jeg nu med at forlade Khavn, hvor jeg saaledes havde oeconomiseret, at jeg af de fra Norge medbragte 110 Rdr endnu havde pr. Kasse 30 Rdr, og i et frydefuldt Haab om en lykkelig Fremtid tilvinkede jeg d. 30te Martij Hovedstaden (dette farlige og forforeriske Sted, hvor saa mange unge Normænds Uskyldighed, Helbred og Liv er bleven offret Venus og Bacchus med flere hedenske Guddomme) mit Farvel; dermed undgik jeg den Angest og Ulykke, som Dagen derpaa d. 31te Martij traf Khavn, i det at Krudt-Taarnet ved Østre Port i Anledning af Vagtens Afløsning sprang i Luften om Morgenen Kl. 8.

Med det samme Venskab, jeg tilforn som Giæst havde nydt i Maglebye, blev jeg nu der som Informator imodtaget, for mit Arbejde blev mig tillagt i aarlig Løn 40 Rdr foruden adskillige frivillige Gaver af Ulden og Linet, og mit Ophold der var over al Beskrivelse ønskeligt og behageligt. Jeg skylder Hr. Lindtrup dette hæderlige Vidnesbyrd: At en mere honet Omgangsmaade kan icke vel tænkes, end den han viiste mod mig; aldrig kan jeg nogensinde glemme med den oprigtigste Taknemmeligheds Følelser at tilstaae: At han omgickedes mig icke blot som Ven, men som Broder, han værdigede mig sin hele Fortroelighed, og gav mig de umiskiendeligste Prover paa Tilfredshed fra først og til sidst. Mit Informations-Arbejde blev mig der saa let, som det efter mit Gemyts Beskaffenhed kunde blive, dels af fornævnte Aarsager, dels og fordi min Eleve, Christian Lindtrup (den Gang saa vidt jeg husker mellem 10 og 12 Aar) var et fortreffeligt ungt Menneske, af et opvakt Hoved og det bedste Hierte. I Anledning af hans Underviisning erindrer jeg aldrig at være nogensinde sat i den Fornødenhed at bruge alvorlig Tugt; sielden behøvedes endog Advarsler og Irettesættelser. Med ligesaadan Fliid og Virksomhed, som han viiste i sin Læsning, søgte han og at udfylde sine Frii-

Timer. I disse var det een af hans kiæreste Beskieftigelser at forfærdige Æsker og andre smaae Meubler af Pap, hvori jeg endog undertiden fandt Fornøyelse i at være ham behielpelig; og til Afvexling lærte jeg ham endog at helbrede sine egne Strymper og smaae Mangels-Poster paa sine Klæder. Kort — med hans Fremgang i alt hvad han skulde lære, var hans Fader icke mindre tilfreds end jeg. Det eneste, som her undertiden hindrede mig fra ret at paaskionne min Lykke, var en uovervindelig Kiedsommelighed til Skole-Arbeydet, som jeg destoværre havde samlet i Norge. Det var en Vederqvægelse for min Siæl, at jeg undertiden i fortroelige Samtaler beklagede mig herover for Hr. Lindtrup; og denne Mand var saa veltænkende og venskabelig, da han saae, at min Ulyst icke formindskede min Troeskab, at han ey allene undskyldte mig, men endog oprigtig ønskede, at der snart maatte aabnes for mig en med mine Tilbøyeligheder og Ønsker mere overeensstemmende Vey, nemlig enten Befordring til et Præste-Embede eller dog en Præke-Condition.

Til Sidstbenævnte aabnedes omsider Vey ved følgende Anledning. Hr. Lindtrups nærmeste Naboe-Præst og Svoger (nu tillige min Svoger) Hr. Palludan blev i Foraaret 1781 anfaldet af en hæftig og langvarig Gigt Smærte i Hovedet, som i meget lang Tiid gjorde ham udygtig til all Embeds Forretning. I denne hans langvarige Sygdom maatte Naboe-Præsterne skivteviis forrette Ministerialia; men Prækenerne hver Søn- og Hellig-Dag forrettede jeg heele Sommeren, vistnok icke uden Besværlighed for mig, som desuden lige fuldt skulle passe min Information. Henimod Michelsdag tilbød Hr. Palludan mig sit Huus, med samme Løn som jeg fik i Maglebye, hvorfor jeg skulle forsyne hans Præke-Stole, og tillige paatage mig Confirmanternes Underviisning. Den megen Godhed jeg havde nydt i Hr. Lindtrups Huus gjorde mig det til Pligt, aldeles at overlade Svaret paa dette Tilbud i hans Hænder; og han var saa venskabelig, ey allene at give hertil sit fuldkomne Samtycke, men endog at yttre herover sin inderlige Glæde. Kuns tilføjede han, icke som en Betingelse, men blot som en venlig Begiering, at jeg ville tage hans Søn med mig til Strøbye, og der fortsætte Informationen med ham til førstkommende Paaske; og dette paatog jeg mig med sand Fornøyelse. Netop 3 Aar altsaa underviste jeg denne min bedste Eleve; da jeg modtog ham, kunde han nogenledes declinere og conjugere, og da han forlod mig, fik han Plads blant de øverste i Roeskilde Skoles 4de Lectie.

Maglebye (et Stæd, som jeg ofte med Glæde erindrer mig) forlod jeg altsaa til Michels Dag 1781, for at tiltræde min Præke-Condition hos Hr. Palludan i Strøbye, hvor jeg alle Søn- og Hellige Dage, saavel som Faste Onsdagene prækede 2 Gange, nemlig i Strøbye og Warpeløv Kirker, og tillige een Gang om Ugen om Vinteren underviiste Confirmanterne. Et Sommer-Arbejde, som jeg allerede i Maglebye havde exerceret, og som jeg der velvillig paa-tog mig for den venskabeligste Mand, maatte jeg ogsaa her paa-tage mig af Pligt, nemlig at bestyre og holde Bog over Tiende-Oppebørselen, saavel Smaa-Redsel som Korn-Tienden. Et afskyeligt Arbejde, som overbeviiste mig om, at naar en Præst i Sieland vil paasee, at han faaer sine lovlige Indkomster, saa maa han absolut blive forhadt i sin Meenighed. Mere end eengang gruede jeg for denne sorgelige Lod og frabad mig samme; og (lovet være Gud) mit Ønske blev opfyldt.

Omtrent $\frac{1}{2}$ Aar førend jeg forlod Maglebye aabnedes Leylighed for mig i Strøbye at iværksætte, hvad jeg allerede over et Aar havde hemmelig tænkt paa, nemlig at forlove mig med en Søster af Madame Palludan, min nu værende troefaste Ægte-Fælle Nicolette Oligera Nyholm. At dette Skridt var noget overiilet, i Betragtning af at jeg endnu den Gang icke havde mindste Udsigt til Befordring, kan icke nægtes, og den naturlige Følge heraf blev en 7aarig Forlovelse. Dog gandske ubesindig handlede jeg heller icke; thi Forlovelsen skeedte med hendes da levende Moders og øvrige Beslægtedes fuldkomne Samtykke, den blev derfor strax offentlig bekjendt, og af den Aarsag skeedte det, at Hr. Palludan strax fra den Tiid tog hende i sit Huus med Lofte at beholde hende indtil vor nærmere Foreening, hvilket og skeedte.

Min Skiebne i Strøbye var blid og ønskelig, saalænge Hr. Palludan var og blev sængeliggende. Men fra Begyndelsen af Sommeren 1782 begyndte Manden lidt efter lidt at komme sig saavidt, at han endog nu og da kunde betræde Præke-Stolen. Icke utydelig kunde jeg mærke, at efterhaanden, ligesom Mandens Kræfter tiltoge, blev min Hielp og Tieneste anseet med mere Lige-gyldighed. Den Tanke at være en overflødig Person i Huuset, var mig ufordragelig, og altsaa begyndte jeg allerede i Sommeren 1782 at søge snart om at blive Skibs-Præst, snart om Residerende Capellanier, men intet, end icke Hirtsholmens usle Kald i Jylland, kunde jeg opnaae. Med en næsten fortvivlet Sinds-Stemning lod jeg i Begyndelsen af Aaret 1783 avertere i Aviiserne, at en gammel

Præst i en Kiøbstad eller paa Landet kunde paa et vist Stæd i Khavn faae Anviisning paa en theologisk Candidat, forsynet med godt Skudsmaal, som ønskede en Præke-Condition. Efter nogle Ugers Forløb havde jeg næsten opgivet Haabet om at opnaae endog blot denne Post, da det med et begyndte at dages for mig, og at banes for mig en Vey til det lykkelige Maal jeg omsider opnaaede.

Her møder mig en nye Periode i mit Liv, som jeg med inderlig Tak til Gud føler mig opmuntret til at begynde med denne Davids Tanke Ps. 77, 12: Jeg vil komme Herrens Gierninger ihu, sandelig jeg vil komme Dine underlige Ting ihu fra fordum Tiid.

Omtrent mit i Fasten 1783 imodtog jeg fra en Wederkinch et Brev, som tilbød mig en Præke-Condition hos Provst Wederkinch i Nyekiøbing paa Falster, og tillige indeholdt en Begiering, at ieg om muligt inden Paaske ville tiltræde samme. At imodtage dette Tilbud blev i samme Øyeblik min Beslutning, som jeg tilkiendegav Hr. Palludan, og som han fuldkommen biefaldt. Uden mindste Bekymring eller Frygt lavede jeg mig nu atter til at begive mig hen til et for mig aldeles fremmed Land og Folk. Saa snart mine Sager vare nogenledes ordnede, begav jeg mig paa Reysen, og kom lykkelig til Nyekiøbing Palme Søndag. — Den Mand jeg her skulde tiene, en ærværdig 82aarig Olding, gav mig allerede ved sin første Hilsen og venlige Omarmelse en grundet Formodning om, at jeg her forefandt en ganske overordentlig from og veltænkende Mand; og saaledes fandt jeg ham til hans Livs sidste Øyeblik. Hans første Ord til mig vare disse: Velkommen min Hiertens Ven! Maae jeg allerførst spørge Dem om een Ting: Er det Dem mueligt at præke for mig paa Skiærtorsdag? Ja! svarede jeg, icke blot paa den, men og, i fald De saa vil, paa de 3 følgende Hellige Dage; hvorover han yttrede den kiendeligste Glæde. Vi bleve snart eenige, saavel om Arbeydet, som om Lønnen: Jeg skulle præke hver Fredag og Søndag til Høymesse i Byens Kirke, og hver 4de Torsdag i Hospitalet, og derfor nyde aarlig Løn 50 Rdr; og disse Vilkaar indgik jeg med Fornøjelse. Han var Enke-
mand, og lod sit Huus bestyre af en aldrende Datter, og 2 unge Døtter-Døttre, Anna Medea Ussing og Andrea Rigølsen Thestrup. Ved dette Syn kunde let opstaae hos mig som Fremmed den hæmmelige Mistanke: at en Ægteskabs Speculation maaskee kunde sticke herunder. Jeg ansaae det altsaa for raadeligst allerede i de første Samtaler at aabenbare den Forbindelse jeg i Sielland havde

indgaaet; og dermed ønskede han mig ret oprigtig til Lycke. — Med en glad Siæl begav jeg mig nu til mit Arbejde, som blev mig let og behageligt, ey allene fordi jeg der i Huuset blev begæget af Provsten som en Søn, og af hans Jomfruer som en Broder; men ogsaa fordi jeg snart merkede, at mine Præker fandt Biefald, endog hos den bedste Deel af Nyekiøbings Indvaanere. Kuns een eneste ubetydelig Anstøds-Steen fandt jeg der ved følgende Anledning: Den residerende Capellan der i Byen, Hr. Egtved, var den eneste, hos hvem Provsten i nogle Aar havde kunnet søge Hielp. Han kunde kuns hielpe med Ministerial-Forretninger, og med Fredags Prækenen; thi hver Søndag skulle han forrette i Annexet Sydstofte. For denne Hielp nød han hos Provsten frie Kost og Logie; og dette syntes ham, som en stor Penge-Ven, en saare vigtig Sag. Da jeg nu blev antagen som Huus-Prædikant, maatte dette nødvendig være forbundet med noget Tab for ham. Uskyldigviis var jeg ham altsaa i Veyen, og han lod mig endog tydelig merke dette ved en bestandig koldsindig og tilbageholden Omgang, og ved stedse at titulere mig Mosiø Meldal, uden Tviil fordi jeg skulle føle det lave Trin, paa hvilket jeg, som Candidat, stoed mod ham som en Hr. Pastor. Det havde bleven endnu værre, dersom han havde vidst Provstens Forsæt at kalde mig til Personel Capellan, som kort efter min Ankomst blev fattet, og som fuldkommen svarede til mine Ønsker. Den eneste Tviil som foruroligede mig, nemlig hvor de fornødne Penge skulle komme fra, hævdede Provsten, ved at tilbyde sig at paatage alle Omkostninger. Til velfortient Vederlag tilbød jeg mig, om mueligt i Fremtiden at erstatte ham dette. For Hr. Egtveds Skyld blev denne Aftale en Hemmelighed imellem Provsten og mig. Biskop Ramus, som kort efter Pintsedag kom til Nyekiøbing, og med Biefald hørte mig præke, understøttede Provstens Ansøgning, som strax gik ind i Cancelliet, og efter 3 Ugers Forløb modtog jeg Kalds-Brevet. Nu torde og maatte jeg sige dette til Hr. Egtved, som i sin første Heftighed icke kunde skiule, af hvad Aand han taledes. Efterhaanden gik det bedre, ved en venlig og ærbødig Omgangsmåade opnaede jeg dog dette, at vi levede med hverandre fredelig, skiont icke fortroelig.

Provstens høye Alder og Skrøbelighed gjorde det til en Nødvendighed icke mindre for ham end for mig at haste med Ordinationen; og dette gjorde mig dristig nok til, tvertimod Provstens Raad, uden Kald fra Biskoppen at iile til Odense. Den fromme Biskop Ramus holdt mig dette fuldkommen til gode, og ordinerte

mig den første muelige Dag; og samme Dags Eftermiddag begav jeg mig paa Tilbagereysen for at tiltræde Embedet. Ved min Afreyse fra Nyekiøbing havde Provsten leveret mig 40 Rdr til Reyse og Ordinations Omkostninger; af disse havde jeg ved min Hiemkomst i Behold 16 Rdr, som Provsten icke ville modtage, men skiænkede mig.

Førend jeg gaaer videre, kan jeg icke undlade at fortælle et carachteristisk Træk af da værende Klocker ved St. Knuds Kirke i Odense: Da jeg fra Biskopen blev sendt til ham med Ordre at tilsige Præsterne at møde ved min forestaaende Ordination, gav jeg ham 1 Rdr. Dette var ham for lidet, og jeg troede, at det var nok. Manden blev vred, og vilde hævne sig; han absenterede sig altsaa, da jeg for Tienesten skulde iføres den præstelige Ornat. Men jeg tabte intet derved, da Biskopen selv, efter at jeg havde sagt ham den formodentlige Aarsag til Klockerens Fraværelse, nedlod sig til at forrette Klockerens Partes.

Dom. 14te p. Trin. 1783 indsatte Provst Wederkinch mig i Nyekiøbing Kirke; dette var hans sidste Embeds Forretning; thi ved denne Leylighed sagde han sin Meenighed sit sidste Farvel, og overleverede heele Embedets Bestyrelse i mine Hænder. Vist nok en temmelig byrdefuld Post for mig i de fleste Forretninger Uøvede. To Prækener og 2 Gange Skrivtemaal om Ugen, en Trolovelse eller Brudevielse næsten hver Uge, idelige Syge-Berettelser og Besøg, mange Ministerial-Forretninger, og Confirmanternes Forberedelse; alt dette skaffede mig saa meget at bestille, at jeg ofte maatte tage en Deel af Nætterne til Hielp, for at blive færdig til rette Tiid. Men jeg arbejdede stedse med Lethed og Munterhed, og saae mig aldrig sat i den Fornødenhed at bede om Hielp hos min Collega. Hertil bødrog icke blot den bestandige Tilfredshed, som Provsten tilkiendegav mød alt hvad jeg foretog mig, og den kiærlige Omhue, som der i Huuset blev mig beviist, men og den Yndest jeg fandt i Meenigheden, og hvorpaa jeg modtog de første ubdragelige Beviser til Jule Højtiden, da adskillige af de fornemste Familier gav mig et icke ubetydeligt Offer.

Det eneste, som i Nyekiøbing dybt saarede mit Hierte, var min inderlig elskede Provst Wederkinchs dødelige Afgang, som efter nogle faa Dages foregaaende Sygdom indtraf d. 4de Februarij 1784. Men jeg fik neppe Tiid til at tænke paa, hvad jeg selv herved tabte, for den Strøm af Forretninger, som nu veltede ind paa mig. De stackels forladte Jomfruer tyede nu til mig, som

deres eneste Forsvar og Stytte. Jeg maatte strax paatage mig at være som et slags Curator og Huusfader. Jeg maatte allerførst foranstalte alt fornødent i Hensigt til Begravelsen, og siden føre Regnskab over Stervboens Indtægt og Udgivt; Correspondensen med Familien maatte jeg føre, og desuden administrere Præste-Embedet i Vacanzen efter samtlige Herreds Præsters Forlangende. Men dette havde for mig en velgiørende Følge: At Meenighedens Yndest og Godhed for mig viiste sig ved Paaske og Pintse Høytiden i et mere end fordoblet Maal. Samtlige Herreds Præster betalte mig rigelig for min Opvartning; og saaledes beløb mine Indtægter i Nyekiøbing til over 200 Rd^r, uagtet jeg af Stervboen lod mig betale icke efter Forordningen, men efter den Accord jeg som Candidat sluttede med Provsten, hvilket jeg i Betragtning af hans foregaaende Udgivter for min Skyld fandt at være høyst billigt.

I May Maaned samme Aar blev Hr. Wederkinch (en Søn af den afdøde Provst) kaldet fra et lille Kald i Wiborg Stift til at succedere sin Sal. Fader. Han kunde icke forlade Jylland, førend Høsten var tilendebragt, og alt med hans Successor var i Rigtighed. Derover corresponderede han med Biskop Ramus, og dette foraarsagede, at mig uafvidende blev mig fra Biskopen tilsendt Constitution til at vedblive Embedets Bestyrelse, indtil Hr. Wederkinch kunde afløse mig. Denne Mand vidste den kiærlige Forbindelse, som havde fundet Stæd mellem hans Sal. Fader og mig; han vidste og, med hvad Omhue jeg antog mig hans her værende Søsters og Cousiners Vel; han troede sig altsaa pligtig til at give mig en sand Venskabs Prøve. Saasnart han altsaa var kaldet til Nyekiøbing, skrev han mig til, og tilbød mig, i Tilfælde af at jeg ønskede at forblive i Nyekiøbing, da at beholde mig som Capellan pro Persona, og salarere mig anstændig. Et Tilbud, som fortiente den varmeste Tak, og som virkelig havde meget tillockende, da jeg nu engang der var bekiendt, og havde erhvervet mig icke faa retskafne Venner, som jeg ugerne skilte mig fra. — Men Forsynet, som havde bestemt mig en blidere Lod, havde allerede forud føyet saadanne Anstalter, at jeg icke kunde imodtage dette Tilbud. At jeg icke uden Grund kalder dette en Bestyrelse af Forsynet, vil blive indlysende ved følgende Fortælling.

En 3 à 4 Aar tilbage var Provst Morten Reenberg With i Ketting paa Als skildt ved sin Personelle Capellan, Hr. Janus Georgius With, som blev kaldet til Sogne Præst for Lysabbel samme-steds. Omtrent ved samme Tiid havde og Provst Wederkinch den

samme Skiebne, i det hans ældste Søn og Capellan blev kaldet til Kolbye paa Samsøe. Begge disse gamle Provster vare intime Venner af Biskop Ramus, til hvem de henvendte sig om en Hielper; Men just var Tilfældet, at paa den Tiid var der i Fyens Stift en vacant Personel Capellan B....v¹), hvis Karakter var af den Beskaffenhed, at Biskopen icke ville have ham plaseret ved nogen af disse sine Venner, og en uordineret maatte de efter Forordningen icke kalde, saalænge han var vacant. Af denne Aarsag bad Biskopen dem at temporisere, indtil denne B. var ansat. Men dette varede indtil Aaret 1783, just da jeg nyelig var ankommen til Nyekiøbing, da han blev imponeret en vis Hr. Lemejer, som laa under General-Fiskalens Tiltale. Denne Hr. B...vs Ansættelse gav Anledning til, at Provst Wederkinch fik Tilladelse at kalde mig. — Imidlertid blev Provst With i Ketting selv ved at bestyre sit Kald, indtil Provst Wederkinch døde. — Neppe var dette Dødsfald tilmeldt Biskopen, førend hans da værende Amanuensis Assessor Langsted anbefalede mig til Provst With som en Medhielper, han kunde være tient med. Strax derpaa modtog jeg fra Provst With et Tilbud om at tiltræde denne Post, hvortil jeg erklærede mig villig, med den Betingelse: at han vilde bie efter mig, indtil Successor i Nyekiøbing afløste mig. — Alt dette skedte, inden Hr. Wederkinchs venskabelige Tilbud indløb; af den Aarsag hverken ville eller kunde jeg imodtage samme. Jeg blev da ved med en munter Siæl i et sundt Legeme at forvalte mit Embede, indtil Successors Ankomst sidst i November. Vinteren var nu for Døren, og da Skibsfarten allerede var standset, forestod mig en lang og vanskelig Vey, inden jeg kunde naae min Bestemmelse. Jeg maatte følgelig iile med at rive mig løs fra de mange Venner, som saa mægtig havde bidraget til at forsøde mig Livet i Nyekiøbing. Med et rørt Hierte sagde jeg denne Elskede Menighed mit sidste Farvel paa den sidste Søndag i Kirke-Aaret Dom. 24 post Trinit.: Dagen derpaa aflagde jeg Regnskab til Hr. Wederkinchs fuldkomne Tilfredshed, og 2 Dage derefter, nemlig 24de November forlod jeg Nyekiøbing, og tog Veyen igiennem Lolland, Langeland og Fyen, og naaede, efter en lykkelig Reyse, og med et paa den Aarets Tiid usædvanlig smukt Veyr, Als Land d. 28de November 1784.

Strax ved min Ankomst til Ketting kunde jeg merke, at jeg icke forgiæves havde sat min Liid til Forsynets viise og naadige

¹) Bondo Ferslew (se Imm. Barfod, Den falsterske Gejstlighed. I. 286—7).

Veyledning. Allerede det første Øyekast viiste mig tydelig, at jeg her i Provst With havde fundet en ligesaa from og veltænkende Mand, som den Døden i Nyekiøbing berøvede mig; Og ligesaa tydelig kunde jeg merke, at hans den Gang endnu ugitte Datter Lovise ville findes tilbøuelig til at viise mig all den venskabelige Omhue, som jeg kunde ønske mig. Efter den første Times Samtale vare vi strax bekiendte og fortroelige med hverandre, og jeg fik icke engang Tiid til at standse ved Tanken om, at Skiebnen havde atter ført mig til et Land, som hidindtil blot var mig bekiendt af Navn og Beliggenhed. Provsten og jeg bleve snart eenige om, paa hvad Maade jeg skulle lønnes. Han overlod til mig, om jeg ville lønnes efter Forordningen, eller om jeg [ville] have den samme Løn, som hans forrige Capellan og Sviger Søn Hr. With i Lysabbel havde faaet. Jeg betænkte mig intet Øyeblik paa at forkaste den første, der saa lettelig kan give Anledning til Ueenighed og Misforstaaelse, og at udvælge den sidste; og altsaa blev min aarlige Løn 100 Rdr, foruden nogle tilstaaede Sportler og Nye Aars Gave, som jeg kunde omtrent beregne til 20 Rdr. Desforuden havde han allerede førend jeg kom anskaffet og betalt mit Kalds Brev og Collatz, ligesom han og frivillig af egen Drift godtgiorde mig min Reyses Bekostninger. Ottende Dagen efter min Ankomst indsatte han mig i Ketting Kirke til sin Medhielper, og efter at han havde giort mig bekiendt med alle der brugelige Skicke og Sædvaner, overlod han mig efterhaanden heele Embedets Bestyrelse, kuns med den Undtagelse, at han efter Omstændighederne hver 2^{den} eller 3^{die} Søndag prækede selv, og det, som han sagde, for icke gandske at glemme denne Kunst. Vor indbyrdes Omgang var fuldkommen liig en Faders med sin Son, og til min inderligste Tilfredshed tør jeg sige: At jeg aldrig nogensinde saae ham misfornøyet med min Fremgangsmaade, tvertimod tilkiendegav han ved alle Leyligheder, at han fuldkommen biefaldt mine Handlinger, og satte en ubetinget Tillid til min Redelighed. — At jeg i Sielland var forlovet, vidste han allerede før min Ankomst til Als; dette gav Anledning til, at han selv i Foraaret 1786 gjorde mig det Forslag at besøge min Kiæreste. Dette Forslag biefaldt jeg saa meget heller, da min Kasse var nu i den Forfatning, at jeg kunde taale engang at anvende noget til min Fornøelse. Jeg udbad mig altsaa Forlov paa en 3 à 4 Uger, jeg valgte den behageligste Sommers Tiid strax efter Pintsedag til at besøge mine gamle Venner i Sielland, og kom igien tilbage til bestemte Tiid.

Henved 2 Aar havde jeg nu været i Ketting, og følte mig ubeskrivelig lykkelig; jeg var yndet i Huuset og i Meenigheden, og rundt omkring paa Landet havde jeg erhvervet mig Venner og Bekiendtere, hvis Omgang var mig behagelig. Og nu begyndte jeg efterhaanden at smigre mig i det Haab, at Provst With, som vidste min Forbindelse, og det heraf naturligviis flydende Ønske om Befordring, og som derhos stod i overordentlig Naade hos vor nu værende Hertugs høysalige Hr. Fader, ville maaskee giøre sig nogen Umage for at forskaffe mig et grundet Haab om Befordring her paa Landet. Men i dette eneste Tilfælde vilde Provstens Forhold icke svare til mine Ønsker; Han som i alle andre Henseender viiste sig imod mig som den fortræffeligste Mand, syntes icke tilbøvelig til at ville giøre noget mindste Skridt for at sicke mig min tilkommende Lycke. Om dette havde sin Grund fra Provstens Side i et naturlig phlegmatisk Temperament, eller maaskee i en uovervindelig Modbydelighed for, som en gammel Mand, at ydmyge sig for en andens Skyld, eller maaskee fra min Side, i det jeg aldrig følte mig dristig nok til anmode Provsten om sligt, tør jeg icke bestemme. Kort sagt: Min Forfatning for Nutiden var ønskelig og tilfredsstillende, men for Fremtiden maatte jeg grue. Provsten kunde døe bort, og jeg atter komme i den sørgelige Nødvendighed, at lade mig som en vandrende Capellan commandere andenstæds hen, hvor jeg icke gierne ville være.

Efter at disse Tanker stundum havde foruroeliget mig indtil hen i Sommeren 1787, faldt mig engang ind dette gode gamle Axioma: Unusquisque faber suæ fortunæ. Uagtet jeg var kommen her som en Fremmed og Udlænding, og blottet for alt Patronskaab, troede jeg dog icke at burde mistvivle om her at finde et blivende Stæd. Jeg vendte mig altsaa til den brave, fornuftige og redelige Hofpræst Jessen paa Augustenborg; efter at have indhentet hans Raad og Betænkning i Forbindelse med det venskabelige Lovte om at biedrage alt mueligt til mit Vel, vovede jeg at opsætte en Ansøgning om Expectance paa Atzerballig Kald, hvor den Tiid levede en gammel svag Mand Hr. Hans Reimuth. Dette turde jeg søge, fordi det var det mindste paa Hertugens District og var stedse anseet som et Promotions Kald. Jeg dristede mig til at overlevere min Ansøgning til Prinsesse Lovise, og var saa lykkelig i Hende at finde en ligesaa naadig som formaående Patronesse. Hendes blide Forbøn havde den Virkning, at jeg faa Dage derefter imodtog fra Hertug Fridrich Christian et skriftligt Lovte om, ved

første Vacance i Atzerballig at blive der placeret. — Nu var Iisen brækket, og Veyen til min Befordring anlagt. Og nu fra dette Øjeblik af begyndte Provst With at viise sig mod mig i den egentligste Forstand som en Fader. Uden mindste Anmodning fra min Side tilbød han mig nu af egen Drift, at jeg maatte gifte mig naar jeg vilde, og lovede tillige at laane mig de hertil fornødne Penge; hvortil han føyede Løftet om at give mig mit anstændige Udkomme, naar jeg icke længer kunde boe i hans eget Huus.

Neppe behøver jeg at sige, hvor behageligt dette Tilbud og Løfte var mig; jeg skrev desangaaende først til min Kiæreste og siden til hendes Moder og øvrige Venner, erholdt deres eenstemmige Samtykke, og blev da vor Foreenings Dag berammet til 23de May 1788. Inidlertid gjorde ieg Brug af Provstens Løfte om Penge Laan. Jeg forlangte og fik 100 Rdr. til Anskaffelse af det høyst fornødne Boeskab til en lille Huusholdning; og med dette kom jeg ud, fordi jeg allerede tilforn i nogle Aar havde aarlig tilsendt min Nicolette 20 Rdr, som hun havde anvendt til Senge- og Dække Tøj. Hvad Penge jeg forresten havde besparet, behøvede jeg til min Bryllup-Reyse. Brude-Stadsen kunde min Nicolette selv bestride af hendes lille Arve Part bestaaende af 100 Rdr, og af disse beholdt hun endog til overs 40 Rdr, som bleve anvendte til fælles Brug. — Til rette Tiid indfandt jeg mig i Strøbye, hvor Baandet imellem min Nicolette og mig blev paa den bestemte Dag knyttet i Strøbye Kirke af Hr. Palludan, som, tillige med sin Kone, ved denne Leylighed viiste sig overordentlig venskabelige i at giøre paa deres Bekostning et særdeles brillant Bryllup. Icke mindre honet viiste sig Hr. Lindtrup, som nu var Provst og følgelig tilkom Betaling for vor Brudevielse. Denne tilbød jeg ham; men icke nok, at han ingen ville imodtage, han forærede mig endog dertil en Brudegave af 10 Dukater. Og endnu tilfoyede han det Beviis paa Agtelse og Venskab, at han paa Søndagen, da vi som unge Folk gik i Kirke, lod os tilligemed Hr. Palludans og de fleste Bryllups Gjæster indbyde til et Middags Maaltid i Maglebye, som ikke gav det egentlige Bryllup noget efter. — Nu var Hensigten af min Reyse opnaaet, og nu var det Tid at vende tilbage til Als, hvor jeg med min unge Kone lykkelig ankom den 29de May, og introducerede hende i mit gamle Kammer, for der at forblive, og at gaae til Provstens Bord, saalænge Omstændighederne ville tillade. Den samme venskabelige Omgang, som jeg hidindtil havde nydt, blev nu ogsaa udstrakt til min Kone baade af Provsten

og hans Datter. Det Huus tæt ved Præstegaarden, som Provsten selv havde forhen ladet bygge, og som han bestemte til vor tilkommende Boelig, blev nu imidlertid istandsat; jeg drog Omsorg for at anskaffe det fornødne Forraad af Brændsel, ogsaa den ved Huuset værende Have paatog jeg mig selv i Efteraaret at grave og anlægge. Min Kones frugtsommelige Omstændigheder gjorde disse Forberedelser fornødne, da det var en Betingelse, at Provstens huuslige Roelighed icke ved Børne-Skrig maatte forstyrres. For at forebygge dette, flyttede vi hen i vores smukke lille Boelig midt i Februarj Maaned 1789. Fornøden Boeskab havde jeg der allerede samlet, og den gode Madame With, som et Par Aar tilforn, uden at forlade sin gamle Fader, havde ægtet Pastor With i Nuthmark, havde saaledes forsynet vort lille Spiiskammer, at vi i de første Dage icke behøvede at bekymre os om Madlavning. — Og nu beviiste Provsten, at han var en Mand, som troelig opfyldte sine engang givne Lovter. Fra nu af tillagde han mig i aarlig Løn 160 Rd^r, og naar hertil regues det øvrige, nemlig frie Huus, fornøden Melk hver Dag, de fleste Korn-Vahre; som jeg behøvede til min lille Huusholdning, mine sædvanlige Sportler m. m., saa kunde jeg omtrent anslaae alt dette til 220 Rd^r. Hertil føjede han og hans Datter endnu den venskabeligste Omgang og kiærligste Omhue. Til Beviis herpaa vil jeg blot nævne: At vi, og som oftest 2 Gange om Ugen, spiiste hos ham til Middag og Aften, at jeg hver Eftermiddag fik min Kaffe der, og icke siælden blev min Kone tilsendt sin Portion; At Madame With som en trofast Søster besøgte og pleyede min Kone i hendes Barsel Sænge og ellers i Sygdoms Tilfælde; At der aldrig kom Fremmede til Provsten, at vi jo og bleve indbudne, og at der aldrig indkom i Provstens Huus noget got og rart, uden at vi bleve deelagtiggiorde derudi. — Ogsaa paa Ketting Meenigheds Yndest og Kiærlighed modtog jeg kort efter min Huusholdnings Tiltrædelse et rørende Beviis, i det at Meenigheden mig aldeles uafvidende besluttede at give mig et Offer, og denne Beslutning, som blev iværksat 2^{den} Paaske Dag, indbragte mig 30 Rd^r. — Endnu et hæderligt Beviis paa Provstens Godædighed maae jeg nævne, dette nemlig: Efterat jeg i de 2 første Huusholdnings Aar havde i 2 Terminer afbetalt paa min Giæld til ham 20 Rd^r, leverede han mig min Haandskrift qvitteret tilbage, og skiænkede mig saaledes paa eengang 80 Rd^r.

Saaledes henlevede jeg med min lille Familie nogle lykkelige og sorgfrie Aar. Mit Embeds Forretninger levned mig Tiid nok

til at passe adskillige huuslige Arbeyder, som Omstændighederne den Gang forbød mig at lade udrette ved fremmede Hænder. Vore forenede Bestræbelser for en fornuftig og sparsom Huusholdnings Førelse havde den velgiørende Følge, at vi ey alene aldrig savnede det Fornødne, men jeg fandt endog Leylighed til, uden derfor at sætte mig i Giæld, at indsætte i den Fynske geistlige Enkekasse i Aarene 1789 og 91 den Summa 200 Sldr, og tillige efterhaanden at forøge noget lidet min Boe-Have.

Vor Børne-Flok var nu i Aaret 1792 opvoxet til 3 Døttre, og nu begyndte jeg næsten at befrygte, at min Ballance Regning, som hidindtil havde været saa tilfredsstillende, ville for Fremtiden falde heel maadelig ud. Men denne Bekymring forsvandt ved Hr. Pastor Reimuths uformodentlige Dødsfald sidst i November d. A. Nu indtraf da den Vacance, i Haab om hvilken jeg havde givet mig, og da denne Tieneste nu ufortovet blev mig overdraget af Hertugen, saa forsvandt nu for mig alt Frygt for videre Omvanding som Capellan.

Men neppe vare de første glade Følelser over at see mig ansat som fast Embedsmand forvandet til en roelig Eftertanke, førend nye Bekymringer begyndte at foruroelige mig. Det faldt i min Lod at imodtage i Atzerballig en ældgammel forfalden, ja tildeels faldefærdig Præstegaard, hvis Opbyggelse og Reparation ville blive mig en uundgaelig Nødvendighed. Her udfordredes mere Boeskab, foruden alt, hvad jeg i Anledning af Avlings Bruget skulle anskaffe mig. Og endelig skulle Præstegaarden indløses. Og til alt dette udfordredes en betydelig Capital. Hertil kom endnu een Tanke, som ikke lidet foruroeligede mig, nemlig at jeg nu skulle snart forlade Provst With, med hvem jeg i 8 Aar havde levet i den venskabeligste og kiærligste Forbindelse, og icke see mig istand til længere som hidindtil at tiene ham. — Dog disse Bekymringer havde neppe begyndt at foruroelige mig, førend den kiærligsindede Provst fuldkommen beroeligede mig. Han tilbød sig nemlig paa de for mig allerfordeelagtigste Vilkaar at laane mig saamange Penge, som jeg behøvede: han selv besluttede strax at ville resignere sit Embede, kuns med den Betingelse, at jeg ville blive ved til henimod Udgangen af Naadens Aaret i Atzerballig at forrette Ministerialia ogsaa i Ketting, hvilket jeg saa meget bedre kunde paatage mig, da begge Meenighederne, efter skedte Aftale, fandtes villige til at ville lempe sig saaledes efter hverandre, at Tiid hertil kunde levnes mig. Herved blev nu en nye

Hjelpkilde aabnet for mig: Provsten blev ved indtil Michels Dag 1793, eller til den Tiid han resignerede, at salarere mig som hidindtil; jeg kunde følgelig for største Deelen sammenspare, hvad der af Naadens Aarets Indkomster i Atzerballig tilfaldt mig, og heraf fulgte, at til Indløsningen der, som i alt beløb noget over 900 Rdr, behøvede jeg kuns at laane 700 Rdr, og disse Penge fik jeg rigtig af Provsten, i Følge det givne Løfte, og det for 3 pro cent aarlig Rente.

Dom. 2da post Epiphan. 1793 blev jeg af Provst Brolund indsat i Atzerballig Kirke. Min Formand havde efterladt sig 2 ugifte Søstre, som bleve boende der i Præstegaarden, indtil henimod Michels Dag: imidlertid blev jeg ved med min Familie at beboe mit smukke Huus i Ketting, og indfandt mig kuns i Atzerballig, saa ofte der var noget at forrette. Den Mand, med hvem jeg her havde at handle om Præstegaard, Avling m. v., var en Halv-Broder af min Formand. Hr. Peder Reimuth, da Sogne-Præst til Eken. Uden at opregne de adskillige Ubehageligheder, som ved denne Anledning mødte mig, vil jeg her kuns sige: At jeg nu selv erfarede, hvad jeg tilforn ofte havde hørt: Omne initium durum. Men Gud skee Lov! det blev efterhaanden bedre og lettere for mig. Hertil bidrog fornemmelig dette, at jeg snart havde flere Leyligheder til at merke, at Meenigheden yndede mig, og at dens Kiærlighed stedse tiltog. — Strax ved min Ankomst til Kaldet mødte mig en icke liden Vanskelighed, denne nemlig: Jeg forefandt ingen Optegnelse over Kaldets Indkomster, ingen Tiendebog, ingen Fortegnelse over Præste Indersternes aarlige Afgifter, intet om Midsommers Tienden, intet om gamle Vedtægter og Rettigheder; kort her var et ægyptisk Mørke, som kuns langsom og med Møye kunde adspredes. Omsider lyckedes det mig dog at faae Lys tændt, og til min Glæde erfarede jeg siden, at ingen af Menigheden lagde an paa at fornærme mig, uagtet de vidste den Forlægenhed, hvori jeg befandt mig.

Endog førend jeg med min Familie forlod Ketting, maatte jeg begynde med at flicke paa den elendige Præstegaard, for at faae den nogenledes i beboelig Stand. Men denne Flicker kunde kuns anvendes paa den halve Deel af Sæde-Huuset. Den øvrige faldefærdige Deel maatte jeg, i Tillid til Guds Beskiærmelse, lade henstaae, indtil jeg kunde faae samlet Materialier til Bygning; og dermed gjorde jeg strax en Begyndelse. En Lykke var det for mig, at Præstegaardens Skov kunde levere mig det fornødne Eege-

Tømmer, alle øvrige Materialier købte jeg efterhaanden, naar jeg troede, at Priserne vare lavest; Og efter at jeg i 2 Aar havde samlet det Fornødne, lod jeg i mit 3^{die} Embeds Aar nedbryde det Faldefærdige, og fra nye opbygge; Ogsaa lod jeg tilbygge 2 Bequemmeligheder, som manglede mig, nemlig en Vogn-Remise og en Hugge-Kammer. De øvrige Huuse lod jeg reparere og sætte i forsvarlig Stand, icke i et, men i flere Aar; og alt dette kostede mig noget over 500 Rd^r. Jeg vil icke tale om, hvad jeg desuden anvendte paa at istandsætte de yderst forfaldne Giærder i Marken: thi dette Arbejde betalte sig selv.

Saaledes havde jeg i Atzerballig nok at beskæftige mig med, hvortil endog kom dette, at jeg selv maatte være mine Børns Lærer, da jeg icke havde Evne til at holde en anden. Under disse idelige Arbeyder hensvant mine Dage saa behagelig og hurtig som mueligt; Jeg følte mig lykkelig ved at see Meenighedens ey allene varige, men endog voxende Kiærlighed, Velvillighed og Føyelighed; ved at see min Kones fornuftige Fremgangsmaade i Huusholdningens Førelse, mine Børns Sundhed og Fremvekt til det bedre, og en aarlig Tilvekt i mine Eyendomme, saa at min Giæld, som fra Begyndelsen var 700 Rd^r, blev efter 9 Aars Forløb nedsat til 300 Rd^r, desuden forøgede jeg Indskudet i Enke Kassen med paagaende Renter med 100 Rd^r, og dette tilligemed hvad jeg anvendte paa Præstegaarden, udgiorde tilsammen 1000 Rd^r. Jeg følte og paaskiønnede min Lykke, misundte aldrig dem, som havde større Indkomster, følte aldrig Længsel efter Forandring, og havde næsten besluttet aldrig engang at søge den.

Men Forsynet havde bestemt mig noget Bedre, som skulle udrydde den eneste Bekymring, som i Atzerballig undertiden foruroligede mig, nemlig at min Kone skulle efter min Afgang savne nødtørftigt Udkomme: Algodhedens Fader vilde endnu forøge sin Miskundhed imod mig, ved at aabne mig for Fremtiden, naar jeg icke er meer, de blideste Udsigter for min Familie. Og hertil skulle Veyen aabnes ved et uformodentlig Dødsfald i Lysabbel, som indtraf den 27de Martij 1802, da Pastor With efter en kort foregaaende Sygdom blev bortkaldet.

Budskabet om dette Dødsfald indløb paa Augustenborg, just som jeg hendelsesviis var i den ældre Hofraad Mathiessens Huus. Denne min redelige Ven yttrede, just i det Øyeblik jeg vilde sige ham farvel, den Tanke: At jeg burde søge dette Kald. Oprigtig tilstaaer jeg, at [jeg] følte mig aldeles utilbøvelig til dette Skridt,

i Betragtning af, at jeg i Atzerballig levede saa lykkelig; Og meget mindre følte jeg mig dristig nok til at søge hos Hertugen en saa betydelig og indbringende Tieneste, som jeg nødvendig maatte forestille mig at være bestemt til en værdigere Mand end jeg. Men Hofraaden blev ved sin Paastand, ja føjede endog til, at jeg handlede uforsvarlig imod min Kone og Børn, dersom jeg ved denne Leylighed icke meldte mig. Disse Bevæggrunde bestemte mig da til at opsætte en Ansøgning; og stolende paa de Naades Prøver, jeg hidindtil ved flere Leyligheder havde modtaget af Princesse Lovise, vovede jeg at overlevere Ansøgningen til Hende, og udbad mig, at Hun ville tilsende Hendes Hr. Broder den. Med sin sædvanlige milde og menneskekærlige Mine lovede hun mig dette; og nu gik jeg bort med den Bevidsthed, at have opfyldt min Pligt, overladende Udfaldet med fuldkommen Roelighed i Forsynets Haand.

Hidindtil havde Ønsket om at forblive i Atzerballig stedse beholdt Overvægten i min Siæl. Men nogle Dage efter at min Ansøgning var afsendt, da jeg efter skedet Indbydelse indfandt mig i Lysabbel for at bieveane den Sal. Pastor Withs Begravelse, indtraf en Begivenhed, som mægtig formindskede dette Ønske. Der kom nemlig til mig 2 af Menighedens Talsmænd, som i Mee-nighedens Navn sagde mig: At deres fælles Ønske var, at faae mig til deres Præst, og deres Forsæt var desangaaende at giøre Ansøgning hos Hertugen, men i Forveyen ville de høre min Betænkning, og indhente mit Samtycke. Med inderlig Rørelse over denne fremmede Meenigheds Tilbøyelighed til mig, sagde jeg dem den fortiente Tak: men derhos maatte jeg af meere end een Grund misbillige og fraraade dem deres Forsæt. Dog sagde jeg dem tillige, at jeg havde søgt Kaldet, uden i mindste Maade at giøre mig Haab derom.

Ottende Dagen efter at min Ansøgning afgik, bragte Hofpræst Jessen mig et egenhændigt Brev fra Hertugen¹⁾, som paa den Tiid

1) Hertugens venlige Brev lyder ifølge den yngre Meldals Afskrift saaledes:

Jeg har modtaget Deres Skrivelse, min kiære Herr Pastor Meldal, og det skulde glæde mig at kunde opfylde Deres billige Ønske, hvis jeg ikke ved ligestærke Grunde, understøttede desforuden af et udtrykkeligt Løfte saae mig foranlediget at tilbyde Pastor Claussen i Tanslet Lysabbel Kald. Skulde De, i Tilfælde at han modtager Tilbudet, ønske Tanslet Kald, er jeg meget beredvillig til at forunde Dem samme, da jeg har sand Agtelse for Dem og ønsker ved hver forefaldende Leilighed at give Dem Prøver herpaa.

Kiøbenhavn d. 3. April 1802.

Friederich Christian.

var i Khavn, hvori han i de naadigste Udtryk sagde mig: At saa gjerne han opfyldte min billige Begiering, saa maatte Han dog, paa Grund af et forhen given Løfte tilbyde Pastor Clausen i Tandslet Lysabbel Kald, men i Tilfælde af, at han imodtog Tilbudet, tilbød han mig Tandslet Kald. Denne uventede Naade rørte i de første Øyeblik mit Sind saa heftig, saa jeg neppe kunde fatte mig. Jeg ilede til Tandslet for at høre Clausens Betænkning; og da han strax erklærede, at han af flere Aarsager, især for sin Svagheds Skyld, icke kunde eller ville forlade Tandslet, og lovede ufortøvet at ville tilmelde Hertugen dette, saa troede jeg nu at turde haabe at succedere i Lysabbel, hvilket Haab jeg ogsaa i et Brev til Hertugen med samme Post tilkiendegav. — Det varede ikke længe, førend jeg ved at modtage Hertugens Kalds Brev saae mit Haab at gaae i Opfyldelse. Langt over min Forventning blev jeg da kaldet til Lysabbel, hvor jeg nu, den 16de Junij 1804, har paa 3^{die} Aar tilbragt min Tiid i onskelig Tilfredshed, og i den fuldkomneste Eenighed med min Meenighed, som jeg haaber fremdeles at vedligeholde, ligesom jeg glæder mig i det Haab, at jeg ingensinde vil komme til at fortryde, at jeg forlod en god og kiærlig-sindet Meenighed i Atzerballig.

Saavidt min salig Faders Autobiografi -- skriver Sonnen M. R. Meldal (i Aaret 1832). — Han tiltraadte sit nye Embede paa Trinitatis Sondag 1802, og modtog strax et umiskieneligt Bevis paa Menighedens Velvillie, idet hans Kopoffer beløb sig til den betydelige Sum 73 Rdl. 18 β Ct. Hans Tiltrædelsespræken, hvis Text var Ebr. 13, 17, besvarede det Spørgsmaal: »Hvilke ere de Pligter, som ifølge Kristendommens Lære forbinde saavel Tilhørere paa deres Side, som Læreren paa sin Side? I denne Tales sidste Del hedder det blandt andet saaledes:

»Det er mit Forsæt at blive mine Pligter tro; det er mit faste Forsæt at vaage over denne mig betroede Menighed; det er mit faste Forsæt aldrig at glemme det Regnskab, som ogsaa engang forestaar mig. Men jeg ønskede, at I allerede idag skulde kunde begynde at læse i mit Hierte, og blive bekjendte med min Tænkemaade. Og derfor maa jeg endnu tilføie: Jeg er kommen hid med det Forsæt, stedse at handle efter Pligt og bedste Overbevisning; jeg vil aldrig med min Villie og mit Vidende overtræde en eneste af Landets gjeldende Love, og i dette mit faste Forsæt agter jeg ikke at lade mig rokke hverken ved Overtalelse

eller ved Gaver, ja ei engang ved Trudsler; thi endog i sidste Tilfælde vil jeg væbne mig med den Frimodighed, som en god Samvittighed giver. Det er fremdeles mit faste Forsæt, aldrig at fornærme Nogen, aldrig at fordre eller forlange andet, end hvad der med Ret og Billighed tilkommer mig. Ja endog i Henseende til dette har jeg isinde, ikke at drive min Ret til det yderste, eller at vise mig urimelig paastaaelig. Langt hellere vil jeg vise mig eftergivende, og, naar Tid og Omstændigheder tilraade mig dette, skal et eneste godt og høfligt Ord være nok, for at overtale mig hertil. I Henseende til den Del af mine Indkomster, som ved ingen Lov ere bestemte, hvor store eller smaae de skulle være, f. Ex. Højtidsoffer, Barnedaab, Kirkegang, Begravelser m. m., da er det mit faste Forsæt, stedse at ansee dem som frivillige Gaver, der ingen Tvang maac være underkastede. Ved alle slige Tilfælde ønsker jeg, at Ingen vil spørge mig, hvad jeg skal have, men at Enhver vil spørge sit eget Hierte og sin egen Evne, og saa give, hvad de ville og kunne. Og da vil jeg med ligestor Taknemmelighed modtage den Fattiges Skiærv og den Rigeres større Gave. I Henseende til de Villigheder og Tienester, som mine Formænd have nydt af Menigheden, er det mit Forsæt, stedse at imodtage dem med Taknemmelighed og, saavidt muligt, vogte mig for at forlange dem, paa en for Vedkommende ubeleilig Tid.«

Med disse Forsætter tiltraadte min Fader sit Embede som Præst i Lysabbel, og ved troligen at udføre dem, erhvervede og bevarede han sig Menighedens udelte Agtelse og Kierlighed. Med megen Klogskab og Varsomhed fik han den evangelisk-kristelige Psalmebog indført ved Gudstienesten istedetfor Kingos, og saavel ved denne Leilighed, som ved Indretningen af Klasser i Skolerne, vidste han ved sagtmødige Forestillinger at overbevise de Misfornøiede om, at deres Utilfredshed var ugrundet. Sine Sognefolk omgikkes han med Venlighed og indlod sig gierne i Samtaler med Unge og Gamle, af hvis Ytringer eller Svar han ofte tog Anledning til at fremsætte en eller anden gavnlig Lærdom. Saavel hans Prækener som hans Katechisation vare saare populære, men derhos meget indtrængende, som en Følge af, at Alt, hvad han sagde, kom fra Hiertet, og stemmede noie overens med hans Vandel. Skøndt han som Taler vandt Bifald i alle de Menigheder, hvis Lærer, han havde været, saa er det dog upaatvivleligt, at dette Bifald var blevet større, dersom han havde vovet sig til at tale uden Concept, istedetfor at han af Mistillid til sin Hukommelse

oplæste sine Prækener fra Bladet. Han havde en herlig Stemme og messede udmærkede godt. En gammel Kone sagde engang til ham: »Fader! naar han staar paa Stolen, hører jeg ham gierne; men naar han begynder at synge for Alteret, forekommer det mig, som om jeg var i Guds Rige.«

Faa Dage efter hans Udnævnelse til Præst i Lysabbel, døde hans Formands Enke, og saaledes kom han strax i Besiddelse af Diakonatets betydelige Indkomster. Denne uventede Lykke i For-
ening med hans Attraa efter ved alle Leiligheder at vise den yderste Billighed, var Aarsag i, at han uden Godtgjørelse af sin Formands Dødsbo modtog det næsten faldefærdige Enkesæde, og efter faa Aars Forløb paa sammes Istandsættelse anvendte 300 Rdl. Ct.

I de 19 $\frac{1}{2}$ Aar, han var Præst i Lysabbel, folte han sig som Embedsmand, som Mand og som Fader aldeles tilfreds, ikkun som Husbonde kunde han, der dog var baade en duelig Landmand og god Økonom, ikke med LigeGYldighed see, at han ved at drive Præstegaardens Avling, næsten hvert Aar fik Underballance, og maatte anvende en Del af Kaldets øvrige Indkomster til at udrede Tienestefolkenes Løn. Han udforpantede derfor sin Avling i Aaret 1810, et Skridt, som paa den Tid kritiseredes meget strængt, men som efter faa Aars Forløb efterfulgtes af 3 andre Præster i Herredet.

Fra Aaret 1812 af begyndte hans Syn at svækkes, vel kun i ringe Grad, men dog saaledes, at han efterhaanden med mindre Lethed kunde see at læse sin Konzept paa Prædikestolen. Med Længsel saae han derfor den Tid imøde, da han i mig kunde faae en Medhjælper, uden dog derfor i nogen Maade at tilskynde mig til at tage min Embedsexamen, førend jeg kunde have Haab om at erholde bedste Karakter. Imod Slutningen af Aaret 1819 kom jeg hiem, og fra nu af betiente jeg for det meste hans Prækestol, medens han selv idelig katechiserede, dels for ikke at vorde fremmed for de præstelige Forretninger, dels, for at jeg af ham kunde lære denne vanskelige Konst.

Hans høieste Ønske, at see mig som sin Eftermand, blev opfyldt, da han nedlagde sit Embede, blot med Forbehold af Enkesædets Indkomster; og paa 1^e Adventssøndag 1821, samme Dag, da jeg ordineredes og introduceredes, holdt han sin Afskedspræken over Jakobs Ord: »See jeg døer, og Gud skal være med Eder«. Hans Syn tillod ham ikke mere at betiene sig af Konzept, derfor taledede han frit, og det med saadant Held, at han selv beklagede, at han ikke forlængst havde gjort dette Forsøg. Med dyb Rørelse

modtog Menigheden den elskede Lærers Farvel, og med inderlig Tilfredshed kunde han udtale sin Overbevisning, at han i hele Menigheden ikke havde en eneste Uven.

Hans Forsæt var det, at ende sine Dage i de Menneskers Kreds, hvor han havde tilbragt saa mange lykkelige Aar; men hans stedse tiltagende Øiensvagthed forbød ham snart ganske at læse, og da mine Embedsforretninger ikke tillode mig, dagligen at forelæse ham noget, og saaledes at sysselsætte ham, der aldrig kunde være ledig, i de Timer, der levedes ham fra hans sædvanlige Beskiæftigelse, at save og kløve alt det Brænde, som forbruges i Huset: saa forlod han efter 2 Aars Forløb mit Hus og flyttede med min Moder og yngste Søster til Augustenborg, hvor han havde mange Venner, og hvor han daglig kunde haabe at finde behagelig Adspredelse. I fuldeste Maade saae han sit Haab gaae i Opfyldelse, og de 4 $\frac{1}{2}$ Aar, han tilbragte her, ansaae han selv for de lykkeligste i sit Liv. En salig Fryd var det for hans Hierte, naar han ved Samtale med En og Anden af sine fordums Sognefolk erfarede Menighedens vedvarende Tilfredshed med min Embedsforelse, og naar han ved sine hyppige Besøg i Lysabbel overbeviste sig om, at jeg bestræbte mig for at træde i hans Fodspor. En salig Fryd var det for ham, ogsaa paa det nuværende Opholdssted, at see sig agtet og elsket af alle dem, med hvilke han stod i Forbindelse. Ligesom han fordem havde staaet i Naade hos Hertug Frederik Christian og Hertuginde Lovise Augusta, med hvilken sidste han i flere Aar stod i Brevvexling, saaledes modtog han nu jevnlig Beviser paa det nuværende Fyrstepars Bevaagenhed. Paa hans sidste Fødselsdag tilstilledes ham endog fra Hertugen 4 Bouteiller Champagne — den eneste Vin, han drak — tilligemed en Gratulationsskrivelse. Uagtet hans Øiensvagthed nu havde naaet den Grad, at han ikkuns med Moie kunde veilede sig selv, saa syntes han dog med hvert Aar at forynges baade paa Siæl og Legeme. Aldrig mindes jeg, at have seet ham saa oprømt, som paa sin nysnævnte Fødselsdag og faa Uger efter, da han i Anledning af min Fødselsdag besøgte mig; og alle de, der ved Naturens eller Venskabets Baand vare forenede med ham, haabede, endnu i en lang Række af Aar at beholde ham i deres Midte. Men Forsynet havde bestemt det anderledes.

Henimod Paaske 1828 angrebes min Moder af en heftig Sygdom, som i flere Dage stedse tiltog, saa at Lægen tilsidst ikke utydelig lod sig mærke med, at han havde opgivet alt Haab om

hendes Liv. Denne Yttring nedstyrtede min Fader i en grændseløs Bedrøvelse. Forestillingen om at miste hende, der i næsten 40 Aar havde været hans troe Ledsagerinde, fyldte hans Siel med Skræk og Forfærdelse, inderlig bad han til Gud, at han ikke maatte overleve hende — og hans Bøn blev hørt. Dagen derpaa begyndte min Moder at bedres, han derimod følte en fuldkommen Kraftløshed at afløse den frygtelige Spænding, hvori han nylig havde været, og blev strax sengeliggende. En Byld i Brystet, som for mere end 20 Aar siden bragte ham paa Gravens Bredde, men som dengang blev lægt, brød nu op paa ny, og rolig og uden Smerte nærmede han sig sin Oplosning, og døde den Retskafnes Død d. 24 Mai, som var Pintsæløverdag, efterat han Dagen tilforn havde oplevet sin 40de Bryllupsdag, og omtrent 3 Maaneder forud fyldt sit 73de Aar. Paa Kettinge Kirkegaard, ved Siden af hans gamle elskede Provst With, nedlagdes hans Stov den 29de s. M., og over hans Grav blev lagt en Steen med følgende Indskrift:

Her giemmes Støvet af

Augustinus Meldal,

fød i Indvigen i Norge d. 6 Febr. 1755,

Sognepræst for Atzerballig i 9,

for Lysabbel Menighed i 19 Aar,

død som Emeritus paa Augustenborg

d. 24 Mai 1828.

Han hviler fra sit Arbeide, hans Gierninger følge ham.

I fyrretyveaarigt Ægteskab med Nikolette Oligera Nyholm, født i Slaghille¹⁾ i Sieland d. 4 August 1763, blev han Fader til 7 Børn, nemlig:

1. Lovise Ulrikke Marie Amalie Meldal, født d. 21 Marts 1789, ægteviet d. 18 Novbr. 1809 med Thomas Thomsen, dengang Bager paa Augustenborg, nu tillige Eier af Fruerlund ved Flensborg. Hun døde d. 21 Febr. 1833, og er Moder til 5 Sønner og 2 Døttre, af hvilke den Ældste, Elisabeth Marie Thomsen, er gift med nuværende Bager paa Augustenborg, Peter Jensen.
2. Elisabeth Christiane Birgite Meldal, født d. 28 Novbr. 1790, ægteviet d. 29 Decbr. 1809 med Lieutenant og Toldinspektør i Nibe, Christian Bolwig, og Moder til en Datter, Elisabeth Christiane Birgite Bolwig. 1819 blev hun Enke, og d. 4

¹⁾ Her var hendes Fader, Christoffer Nyholm († ¹⁴/₆ 1768), Præst.

- Aug. 1823 ægtede hun sin Fætter, Kapitain og Regimentskvartermester Jørgen Franz Hammershaimb i Kiøbenhavn.
3. Dorothea Sofie Meldal, født d. 3 Decbr. 1792, og død d. 21 Mai 1793. Hun ligger begravet paa Kettinge Kirkegaard.
 4. Martin Reenberg Meldal, født d. 26 Febr. 1794. Om ham see nedenfor¹⁾.
 5. Georg Christopher Meldal, født d. 1 Marts 1796, ægteviet d. 20 Oktbr. 1821 med Anneke Bruuns af Tøndern, og Fader til 4 Børn, af hvilke 2 Døttre og 1 Søn leve. Han driver Gartnerprofessionen og eier et lidet Sted udenfor Veile.
 6. Dorothea Sofie Meldal, født d. 18 Sept. 1798, ægteviet d. 5 Novbr. 1830 med Hans Henrik Witzke, Teglbrænder paa Iller, og Moder til en Søn. — Ligesom hun i en Række af Aar pleiede sine gamle Forældre, saaledes har hun endnu sin Moder hos sig²⁾.
 7. Augustinus Nikolai Meldal, født d. 30 Marts 1801, død d. 19 Mai 1802, og begravet paa Atzerballig Kirkegaard.
- Af disse Børn ere de 3 ældste fødte i Kettinge, de 4 yngste i Atzerballig.

Uddrag af St. Nicolaj Kirkes Begravelsesprotokol.

Et Bidrag til den kjøbenhavnske Genealogi i det 17de Aarhundrede..

Ved O. Nielsen.

Under Savnet af kjøbenhavnske Skifteprotokoller fra det 17de Aarh. er Protokoller over Begravelser i Kirkerne de vigtigste Kilder til Slægternes Genealogi, idet saadanne Begravelser sædvanlig gik i Arv, indtil Familien uddøde, eller saalænge dens Medlemmer var i Stand til at betale Fornyetelsen. »Sanct Nicolaj Kierckes Inventarium offuer Begræffuelser inden Kiercken beliggende Anno 1656«, der opbevares i Raadstuearkivet, indeholder saaledes en Fortegnelse over de daværende Begravelser og over de Lig, der var nedsatte

¹⁾ M. R. Meldals Autobiografi, som findes i hans »Kronike for Lysabbel Sogn«, er for udførlig til at meddeles denne Gang, men kan maaske senere komme for Lyset i Forbindelse med andre Uddrag af det nævnte Haandskrift.

²⁾ Denne døde den 25. Januar 1837.

deri, hvorved Fortegnelsen i mange Tilfælde kommer til at gå tilbage til Begyndelsen af det 17de Aarh., somme Steder længer; dernæst er der holdt Bog over de begravede lige til Kirkens Undergang og der findes nøjagtig Underretning om når Gravstedet gik ud af Familiernes Besiddelse. Det vilde nu have været for vidtløftigt her at give en Fortegnelse over alle de begravede, her er kun medtaget de i det 17de Aarh. afdøde og deres Slægtinge og Afkom, indtil Gravstedet kom til ny Ejer; det er saaledes kun til det 17de Aarhundredes Slægters Genealogi at nærværende Uddrag indeholder Bidrag, men der vil i Protokollen desuden findes Oplysning om mangfoldige andre Personer, ligesom Slægtinge af dem, der nævnes i nærværende Uddrag, meget godt kan findes under andre Gravsteder, naar disse er fæstede efter Aar 1700, der er den Grænse efter hvilken Køb af ny Gravsteder ikke findes i dette Uddrag.

Det vilde føre for vidt at meddele nærmere Oplysninger om de nævnte Personer, en Del vil findes i Resens Inscriptiones Havnienses, forsaavidt som der var Ligstene eller Epitafier tilstede i Kirken, og i Registret til Kjøbenhavns Diplomatarium. I det hele mener jeg ogsaa at slige Uddrag bør fremtræde alene som saadanne, idet de kun skal danne et Materiale til Afbenyttelse for Genealogen, medens det ikke kan være nogen Pligt for den, der foretager Uddraget, at levere biografiske Oplysninger om de deri forekommende Personer, selv om han uden megen Vanskelighed kan yde saadanne, thi derved vil Arbejdets Karakter blive en hel anden.

Begravelser indenfor Koret:

1. Peder Basse og Hustru Sofie Parsberg sønden for Altret, begge nedsatte 20 Nov. 1639. Siden deres Søn Joakim Fredrik Basse. I Juni 1644 nedsattes her Malte Juels Barn.
2. Oberst Frederik Thuresens Hustru Else beg. 29 Jan. 1673, han selv 14 Maj 1674.
3. Borgmester Hans Nikkelsen, sønden for Altret, Fæstebrev 1651. Heri er begravet han selv i Dec. 1654, hans Enke Ane 1671, samme Aar hans Datter, 1676 hans Søn Præst ved Holmens Kirke Mag. Nikolaj Lund, dennes Enke Margrete 1679; derpaa benyttedes Graven af denne sidstes Svingersøn, Bertel Bjørnsen, hvis Hustru beg. 19 Juli 1698, han selv beg. 15 Sept. 1722; 18 Marts 1726 Hr. Wittmaks Hustru, 12 Maj 1740 Bertel Bjørnsens Enke,

22 Juli 1743 Major Hameløf, 28 Juli 1751 dennes Enke, 15 Jan. 1759 Assessor Bjørn, 31 Maj 1760 Johanne Bertelsdatter Bjørn, Enke efter Borgmester Niels Lunde. Gravstedet fornyedes 1781 af Raadmand Bjørnsen i Helsingør.

4. Vibeke Kruse til Bramsted fæstede dette Juni 1637 og lod dette Aar sin Søsterdatter begrave her. I samme Grav nedsattes Rentemester Ove Høg 12 Marts 1638, han nedsattes her, skønt hans Broder Jørgen Høg havde fæstet Nr. 2, men Pladsen synes ikke at have været stor nok.

5. Hans Thrægaard, Kirkeværge; heri nedsat hans Hustru Marren Johansdatter 18 Nov. 1636, han selv 11 Marts 1641. Derefter tilfaldt Gravstedet Jacob Fyhren, hvis 2 Børn beg. 1656 og 1671, hans Hustru Else 2 April 1672, han selv og hans anden Hustru Gertrud 19 Dec. 1676, hans Søn Hans 1681, hans Svigersøn Johan Hansen Ronums 2 Børn 1677 og 1687. Gravstedet afstodes 1694 til Vinhandler Henrik Essen, der beg. 15 Feb. 1704.

6. Fester Valter, kgl. Køkkenskriver, begravet 18 Jan. 1652. Gravstedet fæstedes 1684 af Johan Hansen Ronum, hvis Hustru beg. 15 Sept., han selv 10 Dec. 1688. Assistentshusforvalter Nikolaj Wesling fæstede Gravstedet 1693 og lod 2 Børn begrave 1694—97, han selv beg. 1 Dec. 1698, hans Enke 1 Juni 1699, Jørgen Thormøllens Barn 1716, Lars Ruds Børn 1720—21, hans Hustru 8 Jan. 1721, Jørgen Thormøllens Barn 1721, Prokurator Rud 9 Maj 1726; Nikolaj Wesling fornyede Gravstedet 1749 og 1770, Jomfru Ellen Marie Wesling beg. 21 Juli 1749.

7. Kornelius Lerche, residerende Agent i Spanien. Hans første Hustru nedsat 1648, hans anden Hustru 1663, han selv 19 Okt. 1681, 22 Nov. 1695 Jomfru Margrete Grubbe med Oberst Witbergs Enkes Konsens. Kommandørkaptejn Suhms Barn 18 Marts 1725, Admiral Ulrik Frederik von Suhm 9 Dec. 1758, dennes Enke 14 Sept. 1767; Gehejmraadinde Cecilie Kristine Schøller 25 April 1786.

8. Mikkell Vibe, Borgmester, nedsat 4 April 1624, hans Enke 13 Marts 1632, 18 Juli 1662 hans Datter, der da var Svigermoder til Anders Kristoffersen, Borgmester i Tronhjem; dennes Datter var gift med Byskriver Mikkell Klavsens, der 1676 afstod Begravelsen til Kirken.

9. Karen, Anders Hansens Datter, fæstede det 1653, men nedsattes først deri 30 Dec. 1673.

10. 22 April 1689 nedsattes Hofjunker Daae uden Afgift, eftersom han var omkommen »i den ulykkelige Brand« (paa Amalienborg).

11. Hans Holst, der i sin Velmagt havde bekostet Alteret og Daaben og givet 3000 Rdl. til Kirken, hvorfor han fik frit Begravelsessted. Han selv er beg. 12 Juni 1623, hans Datter Anne Mads Ravns 28 Avg. 1629, hans Enke 5 Marts 1633. Gravstedet købt af Peder Pedersen Lerche, hvis Hustru Dorote Nansen beg. 14 Juni 1675, han selv 12 Jan. 1683. Etatsraad Vincens Lerches 2 Børn 1697 og 1703, Geh. Konferensraad Vincens Lerches Frue Katrinę Hedevig Wiibe 6 Nov. 1731, han selv 4 Avg. 1742. Kammerjunker Lerches 4 Børn 1765—69.

12. Borgmester Fin Nielsens Hustru begravedes 17 Sept. 1652, han selv 22 Juli 1663.

13. Baltzar Berents Enke Nille Baltzers fæstede dette til sin Søn Henrik Baltzers Begravelse 29 Maj 1621; 16 Jan. 1634 er hans Stivfader Boldevin Blankfort begravet her. 1661, 13 Okt. beg. Hans Hausman den yngre, 27 Sept. 1669 Ane Hausman og 23 Dec. 1670 dennes Mand Johan Frick. Zakarias Garbens 7 Børn 1688—95, hans Hustru 23 Nov. 1697, hans 4 Børn 1703—6, Kaptejn Hans Henrik Garbens 2 Børn 1740 og 1744, hans Hustru 21 Maj 1759, han selv 6 Juli 1767.

14. Den tyske Kansler Dr. Leonhart Metzner, hvis Fader Andreas Metzner var Fredrik II's Myntmester og er beg. her 19 Feb. 1596. Dr. Metzner er beg. 26 Juni 1629, videre Herman Wøest 23 Marts 1642, dennes Enke Anne Metzner 13 April 1644, Jorgen Matties 15 Sept. 1656, hvem Gravstedet var overdraget af Metzners Arvinger; hans Hustru 11 Maj 1658. Gravstedet købt af Borgmester Bartholomæus Jensen, der beg. 19 Avg. 1697, hans Enke Ingeborg Didriksdatter 11 Okt. 1714, Justitsraad Sechman 1. Sept. 1750.

15. Rentemester Henrik Müller lod 1642 og 1644 her begrave 2 Børn, 30. Okt 1647 sin Svigerfader, Sofie Müllers Moder 15 Maj 1651, Henrik Müllers Moder 12 Febr. 1658, Dr. Kaspers Søn 6 Marts 1658, Müllers yngste Søn Febr. 1660, Svogeren Marselius 30 Marts 1663. Kristian Müllers Hustru 16 April 1669. Etatsraad Henrik Müller fra Kornerupgaard 6 April 1692. Gravstedet fornyedes 1711 af Major Kasper von Bartholin. 5 Marts 1714 beg. Kaptejn Bylovs Barn, 16 Juni 1729 Jomfru Fincke. Gravstedet fornyedes 1749 af Konferensraad Junge og 1769 af Kammerjunker Bylov, Søstersøn af Major Bartholin, hvis Datter beg. 1776. Kammerherre og Amtmand Hans Løvenhjem Bylov fornyede Gravstedet 24 Nov. 1796.

16. Hans Mathisen lod 2 Børn begrave 1652 og 1654. Kjøkeninspektør Kristen Nielsen købte Gravstedet og beg. 9 Juni 1699, hans Barn 1701, Justitsraad Dr. Wulfs 3 Børn 1701—18, Justitsraad Helts 3 Børn 1703—11, Stadsmajor Starup 2 Nov. 1729, Etatsraad Wulf 29 Juni 1730, Kasserer Paulis 4 Børn 1732—38, Kristen Niensens Enke 6 Marts 1732, Etatsraadinde Wulf 9 April 1746, Brandkasserer Pauli 13 Maj 1747, hans Enke 3 Marts 1759.

17. Raadmand Morten Mikkelsen lod 4 Børn nedsætte 1642—52. Da han 1664 skænkede en Lysekroner til at ophænge i Koret og lod det søndre Dørgericht staffere, fik han Tilladelse til at opstille et Epitafium i Koret paa den mellemste Pille i syd.

18. Det lille Kapel bag Altret, som er forfærdiget af Kirkens Midler, købtes 1674 af Fru Anne Rammel, Kansler Peder Reetztes Enke. 19 Avg. 1682 beg. Fru Else Scheel.

Begravelser sønden for Koret.

1. Borgmester paa Kristianshavn Rasmus Rasmussen lod 1640—54 nedsætte 5 Børn, begravedes selv i Jan. 1656, hans Enke i Juni 1661, hvis Lig førtes fra Aarhus. 1645 fik han Tilladelse til at opsætte et Epitafium. Byfoged Frederik Eisenberg fæstede Gravstedet 1688, hans Svigersøn Mag. Jørgen Vheseins Barn 19 Dec. 1709, Peter Friborgs Søn 1710, Frederik Eisenberg 28 Okt. 1712, Morten Veslings Barn 1715, Kancelliraad Eisenberg 11 Marts 1722, hans Barn 3 Juli 1722, Madam Anne sal. Frederik Eisenbergs 15 Sept. 1724, Jomfru Eisenberg 18 Marts 1727, Kancelliraadinde Wesling 21 Juli 1753, Fru Friederica Millan, født Wesling 4 Avg. 1774, Madam Kirstine Marie Millan, Enke efter Købmand Davidsen i Helsingør 5 Avg. 1785.

2. Slotsskriver Kort von Busk begravedes 12 Avg. 1625; 5 Juni 1643 beg. Bartholomæus Haagensen, 12 Juni 1647 sidstnævntes Søn. »1660 bevilgedes Bartholomæus Mikkelsens Hoved udi denne Grav blev indsat, saavel og Legemet, naar det fra Malmø hid føres«. 1664 i Marts beg. Kort Barthol. Haagensens Søn, 24 Marts 1667 Kort v. Busks Enke Margrete. Rektor i Roskilde Mag. Peder Schade solgte Gravstedet som Bartholomæus Haagensens Svigersøn til Kancelliraad Frederik Mecklenborg, han beg. 10 Juli 1684, Landsdommer Holger Parsberg, der havde henstaaet i nogle Aar i Hvælvingen, i Maj 1696, hans Enke Beate Ingeborg Moth, Amtmand Povl Moths 2 Børn 1698 og 1705, der 1717 flyttedes til Petri Kirke, Oberst Svane beg. 6 Avg. 1745.

3. Borgmester Peder Pedersen lod nedsætte 2 Barnelig 1640 og 1652, 21 Maj 1669 begravedes han selv, 16 Maj 1679 hans Datter Ane sal. Karl Rosenmeyers, 22 Okt. 1680 hans Enke Margrete. Gravstedet fornyedes 1705 af Arvingen Borgmester Sigfred Fris, hvis 3 Børn nedsattes i Avg. og Sept. 1711. 1730 fornyedes det af Præsident Schrader og følgende begravedes: 22 Dec. 1734 Oberst Styrups Datter, 26 Sept. 1736 Præsident og Etatsraad Schrader, 1 Juli 1746 Gen. Major Styrups Frue efter Tilladelse af Borgmester Worms Enke paa Agersøgaard; 15 Feb. 1754 Etatsraad Frises Frue og Datter. 1781 fornyedes Gravstedet af Gen. Krigskommissær Wodroff fra Holsten, der var gift med Etatsraad Frises Datter.

4. Raadmand Peder Mortensen fæstede dette 1638 og begravedes selv 31 Maj 1653, 8 Nov. 1666 hans Enke, 6 April 1691 deres Svingersøn Borgmester Kristen Andersen Duerig, 2 Marts 1696 dennes Enke Margrete Pedersdatter, 22 Jan. 1698 Borgmester Sivert Fris Dverigs Datter, 30 Maj 1708 dennes Søn og 11 April 1710 Borgmester Sivert Fris selv, 1732 og 1733 2 Børn af Oberstløjtnant Styrup.

5. Rasmus Jensen er begravet her 16 Okt. 1648, hans Hustru 5 Marts 1654, 26 April 1655 beg. Mikkel Nansens Barn, Marts 1659 Mikkel Nansen, 12 Maj 1673 dennes Enke Karen, hvis Lig førtes fra Jylland og ved Griffenfeldts Omsorg blev nedsat om Aftenen.

6. Henrik Rosenmeyer begravet 18 Avg. 1638, 27 Feb. 1655 hans Enke Margrete, 1 Marts 1655 Karl Rosenmeyers dødfødte Barn, 25 Sept. 1658 Henrik Rosenmeyer den yngre, Marts 1659 Karl Rosenmeyers lille Barn, 24 Nov. 1670 denne selv, 26 Maj 1683 hans Datter, 1 Okt. 1684 Anne Jakob Hoes, 10 Nov. 1693 Raadmand Leonhard Kloumans Enke Margrete Rosenmeyer. 1713 fornyede Sieur Jakob Hoe dette sin Mormoders Begravelsessted, han selv nedsattes 21 Feb. 1719, hans Enke 31 Maj 1720, Henrik Hoes Barn 21 Juni 1725, Jakob Hoe junior 27 Jan. 1745.

7. Peter Motzfeld begravet 25 Sept. 1650. Peter Motzfeld den yngres Barn 1654, Peter Saxenbergs 2 Børn 1656—57, hans Hustru 12 Sept. 1656, han selv Febr. 1658, Raadmand Peter Motzfeldts Søn Jørgen 1684, han selv 30 April 1702, hans Datter Maria Sofia 15 Okt. 1716, Jomfru Malene Motzfeld 27 Maj 1725.

8. Joakim Schumacher fæstede dette 1638, nedsatte 2 Børn 1639 og 1647, han selv beg. 27 Avg. 1650, April 1659 Peter Saxenbergs Barn, 13 Okt. 1671 Albrecht Schumachers (siden Gyldensparres) Barn, et andet Barn 19 Sept. 1685, 8 Dec. 1693 Maria

sal. Joakim Schumachers, 15 Juni 1696 Etatsraad Albrecht Gylden-sparres Frue, Juli samme Aar han selv, Kancelliraad Povel Heintz's Barn 1697, Major Buchwalds Barn 1714, Oberst Buchwalds Frue 11 Maj 1729.

9. Rasmus Samsing, Overskipper paa Bremerholm, hans Hustru nedsat 13 Maj 1639, han selv i Febr. 1640; deres Søn solgte Gravstedet til Byfoged Klavs Ravn, der istedenfor Fæste forærede Kirken en Sølvkapsel til Oblater paa 86 Lod 3 Kvintin; desuden fik han Tilladelse til at opsætte Epitafium. Hans Hustru beg. her 8 Juni 1666, han selv, da Raadmand, 9 Nov. 1669, 20 Avg. 1690 Klavs Sohns Enke Katrine Riese, senere Medlemmer af Familien Riese, Kommissær Riese 4 Jan. 1703, Assessor Golback 8 Maj 1710. Raadmand Klavs Sohns Arvinger solgte Gravstedet 1713 til Jørgen Helmerhas.

10. Hans von Stenvinkel, kgl. Bygningsmester, begravet 10 Avg. 1639, 23 Avg. hans 2 Børn og en Brodersøn, 14 Dec. 1646 Morten Stenvinkel og 18 Nov. 1650 et af dennes Børn. Hans Stenvinkel fik Gravstedet uden Betaling, og senere anlagdes Sag imod Kirkeværgen Hans Thrægaards Arvinger, men 4 April 1649 tillodes det Hans Stenvinkel og Arvinger fremdeles at beholde Gravstedet med Epitafium »for hafte Umage med Kirkens ny Bygning og Kors Indrettelse Anno 1630«. 1664 og 1666 lod Stenvinkels Svigersøn Kristen Olufsen bag Børsen nedsætte 2 Børn, 19 Jan. 1674 nedsattes Hans Stenvinkels Moder, 4 Jan. 1683 Anton von Stenvinkels Barn, 29 Okt. 1685 hans Hustru, 29 Okt. 1688 han selv, 7 Avg. 1689 hans lille Søn, 11 Jan. 1700 Bygmester Stenvinkel, 25 Nov. 1704 Kristen Olufsens Dattersøn Anders Nielsen Brok, 2 Avg. 1709 Anneke von Stenvinkel, 14 Feb. 1719 Inger Marie Kristensdatter. 1730 solgtes Gravstedet af Konsumtionsforvalter Torben Stads i Helsingør til Regimentsfeltkær Jakob Stendrup.

11. Skibsbygger Daniel Senkeler begravedes 11 Okt. 1636, i Marts og Maj 1642 2 af hans Børn, 13 Dec. 1644 hans Enke, 1 Sept. 1654 hans Datter, 1654 og 1659 3 Børn tilhørende Hans Johansen Raadmand paa Kristianshavn, Avgust 1665 sidstnævnte selv, 8 Dec. 1672 hans Enke, der paa Grund af Armod begravedes frit, 25 Jan. 1670 Mag. Jens Hansen Vinter, øverste Kapellan ved Holmens Kirke, hans Hustru Kirsten Daniel Senkeler (Datter?), 27 Sept. 1686 nævnte Præst selv; 30 Dec. 1691 dennes Søn, 13 April 1699 hans Enke Katrine. Tøjmester Sveder Christensen gift med Mag. J. H.

Vinters Datter Kirstine, hans Svoger, Hans Jensen Vinter, og hans Hustrus Søster Gedske Elisabeth fremviste 1701 Senkelers Arvingers Opladelsesbrev af 1690. Studiosus Hans Jensen Vinter beg. 22 Nov. 1704, Sveder Christensens 2 Børn 1710 og 1711, Oberstløjtnant Sveder Christensens Frue 7 Sept. 1730, Oberst Sveder 16 Maj 1735, Kaptejn Sveder 6 Sept. 1751, Sveder Christensens Datter Frøken Karoline Marie Sveder 8 Jan. 1757, hendes Søster Anne Kristine Sveder 6 Okt. 1760, deres Søster Elisabeth Sveder 30 Dec. 1760, den fjerde Søster Sofie Sveder 7 Nov. 1774.

12. Renteskriver Sigfrid Friis begravedes 8 Nov. 1652, 8 Okt. 1684 Borgmester Kristen Andersens Stivson Hans Friis, 4 Dec. 1688 Mag. Peder Friis, 22 April 1689 gratis efter kgl. Bevilling Hr. Jens Jakobsens Datter, der omkom i den ulykkelige Ildebrand (paa Amalienborg), 8 Juni 1707 bevilgede Borgmester Sigfrid Friis, at islandsk Købmd. Hans Birck maatte nedsættes her. Hans Hyldings Hustru af Høje Taastrup 27. Jan. 1726.

13. Købmand Jens Jensen Vissing lod 1659--64 3 Børn nedsætte her, 18 Dec. 1674 beg. han selv, 25 Feb. 1676 hans Enke Else; Gravstedet tilfaldt derpaa General H. E. von der Port, der var gift med deres Datter Sofie; hans 3 Børn beg. 1695 og 1711, Jens Frandsen 7 Nov. 1736, Henrik Vissing 5 Feb. 1740, Schoutbynachtinde Thamsen 5 Okt. 1758. Gravstedet solgtes 1762 af Madam Anna Sofie sal. Frandsens til Sekretær Mathias Friis Evald.

14. Slotsskriver Jakob Eilersen lod 1652 og 1655 nedsætte 2 Børn, han blev siden Raadmand og hans Enke Birgitte fæstede 1687 Gravstedet Nr. 15, hvor han blev begravet, hun 7 Nov. 1690; 20 Jan. 1693 Regimentskvartermester Hans Mortensens Barn, 1707 og 1710 Mag. Jakob Lodbergs 2 Børn, 8 April 1713 Mag. Eilert Kristoffer Kaasbols Hustru, 8 Maj 1721 Assessor Eilertsen, 28 Nov. 1726 Kancelliraad Schøbel.

15. Kapellan Hr. Jakob Glud beg. 26 Okt. 1644, hans Hustru Karen 11 April 1648.

Norden for Koret.

1. Borgmester Kristoffer Hansens Barn 1643, hans Hustru Jan. 1651, et Datterbarn 1652, hans Hustru Margrete 18 Sept. 1679, han selv 11 Dec. 1679, 5 Dec. 1703 Borgmester Albert Bartholin, 25 Avg. 1724 Assessor Lorentsens Hustru Johanne Marie Daabelsteen, 31. Avg. 1729 han selv, 15 Maj 1751 Frøken

Jorane Katrine Bartholin, 30 April 1757 Konferensraadinde Junge, 19 Okt. 1757 Konferensraad Junge.

2. Dr. Lavrids Mortensen Scavenii 12 Børn begravne 1629—41.

3. Øverste Kapellan Hr. Jakob Bendixen, hans Hustru Anne von Møllengraff begr. 1653, han selv 16 Dec. 1659, hans Søn Bendix Møllengracht 25 Nov. 1679; Gravstedet fornyedes 1704 af Raadmd. Jørgen Møllengraff og solgtes 1717 af Hr. Jakob Hummer paa Amager.

4. Helvig Johan ther Borgs Datter begr. (Aar ikke anført).

5. Knud Christensen, kgl. Klædekammersskriver, hans Hustru beg. 1646, han selv 29 April 1647, Graven gik 1680 over til Sekretær Baltazar Seckmann, hvis Hustru Magdalene Plato var deres Datterdatter. Disses 5 Børn beg. 1683—94, B. Seckmans Frue 17. Feb. 1693, hans lille Søn 22 Feb. 1704, der var ført hertil fra Kristiania, Madam Margrete Holmer f. Seckman 28 Sept. 1722, Justitsraad og Kancelliforvalter Frederik Seckman fornyede Gravstedet 3 Juni 1745; det fornyedes igen af Regimentskvartermester Jørgen Seckman paa egne og paa Fru Mechtele Dorothea Seckman, sal. Justitsraad Jonas Ramuses Enkes og Johan Jørgen Seckmans Vegne 1769.

6. Baltazar Seckman kgl. Klædekammersskriver lod 1655 og 1656 2 Børn begrave, 6 Okt. 1675 beg. han selv, daværende Borgmester, 31 Jan. 1679 hans Enke Mechtel, Kommissær Johan Seckmans 3 Børn 1682—89, Sekretær Baltzer Seckmans 2 Børn 1689, Raadmand Jørgen Seckman 31 Marts 1696, Sekretær Seckmans Barn 1715, hans Hustru 8 Feb. 1716, Etatsraad Baltzer Seckman 9 Feb. 1722, Assessor Didrik Seckmans Frue 2 Nov. 1726, Justitiarius Seckman 3 Jan. 1743, hans Datter 15. Jan. 1751.

7. Lavrids Hansen af Snægod i Skaane begravedes 13 Jan. 1645., Anna Sten Guldsmeds betalte Fæstet. Hans Arving var Lavrids Pedersen Ridefoged paa Krogholm i Skaane, hvis Enke Karen 1671 solgte Gravstedet til Lambert Mandel, der 1673 solgte det til Renteskriver Peder Jensen, der beg. 12 Avg. 1673.

8. Paa denne Grav laa 1656 Henrik Ratkes Ligsten, men han fik først Fæste 1658, da hans Hustru begravedes 24 Feb., han selv 15 April 1664, deres Arving var Augustus Drejer, der beg. 13. Okt. 1676, hans Hustru 2 Dec. 1672, Hylleborg Drejer 3 Maj 1686, Hans Drejers Hustru 20 Marts 1711, 4 Børn i Sept. og Okt. 1711, han selv 6 Sept. 1729, Kjeld Evendal 10 Okt. 1742, Kammerraad Frølund 15 April 1760, hans Enke 23 Okt. 1772.

9. Johan Vejer nedsattes her 1639, efterat han 13 Okt. 1638

var bleven begravet bag Prædikestolen, en Datter Eva 6 Sept. 1639, hans Enke Katrine i Sept. 1659, Jørgen Adrian Wichman Feb. 1665, dennes Enke Marie 6 Sept. 1667, Johan Vejers Datter-søn Rudolf Müller 7 Jan. 1680 ; Gravstedet solgtes 1685 af Peter Müller til Mikkel Pedersen Bager, der beg. 11 Jan. 1700.

10. Floris Reimertz begravedes 11 Sept. 1641, hans Enke 28 Juni 1648, hendes anden Mand Anders Svendsen 12 Juni 1654, Hans Langes Hustru 29 Avg. 1654, Hans Lange 3 Sept. 1654. Floris Reimerts havde ingen Børn, hvorfor Gravstedet hjem-faldt til Kirken, men hans Broders Hustru Kirsten Reimerts beg. dog her i Maj 1659 og Even Pedersens Barn 1660, Even Peder-sen 7 Feb. 1666, hans Enke Engelke 18 Juni 1673, Hr. Jens Jakobsens Svingersøn Nikolaj Jansen Arff 20 Nov. 1678, Vincent Meins Barn 1683, dennes Hustru Birgitte Jensdatter 9 Febr. 1678.

11. Nille Berntsdatter, Jørgen von Hambs Enke lod her be-grave 2 Døtre og 1648 sin eneste Søn, 11 Avg. 1652 beg. hun selv, 17 Okt. 1661 Niels Rølde, hvis Enke giftede sig med Gene-ral Cicignon, hvis Søn Oberstløjtnant Kristoffer Cicignon solgte Gravstedet 1697 til Henrik Behman.

12. Klavs Ohm, kgl. Vinskænk, beg. 16 Okt. 1653, Vinskænk Adolf Mejer lod 1660 begrave en fremmed Mands Lig. Klavs Ohms Søster Anna, gift med Marcus Vulf i Kiel, og Ditlev Pecks, tjenende under Kongens Livgarde, afstod Gravstedet 1670 til Kirken.

13. Ditlev Witte, Kæmner, begravedes 15 Avg. 1655, hans Enke 13 Juni 1664, deres Arving Bogbinder Peter Bær solgte Gravstedet 1673 til Renteskriver Lavrids Andersen. Det var iøv-rikt 1646 fæstet af Trompeter Erhart Stercke og af denne afhæn-det til Ditlev Witte.

14. Hans Mortensen paa Kongens Klædekammer begravedes 3 Nov. 1641, hans Enke Sofie 17 Maj 1665. Gravstedet fæstedes 1687 af Præsident Hans Hjort, der beg. 9 Jan. 1688, kgl. Kammer-tjener Jørgen Nafuensens Hustru 28 Juli 1689, Hans Hjorts Enke Katrine 31 Jan. 1701, Slotsforvalter Nummesen 4 Jan. 1719. Grav-stedet fornyedes 1738 og 1758 af Kancelliraad Brorson.

15. Hans Frich nedsatte 1637 sin Svoger Asverus Høm-melken, 1640 sin Søn, 29 April 1641 sin Hustru, 28 Juni 1648 sin Datter, 30 Jan. 1650 Movrids Frichs Hustru, i Juni 1655 be-gravedes Hans Frich selv, 1658 og 1669 3 Børn af Movrids Frich, 21 Jan. 1672 Movrids Frich selv, 14 April 1679 hans Enke Ka-trine, 1679, 1681, 1685, 1689, 1694 5 Børn af Hans Frich, 1685 Villum

Hesselbergs og Marie Frichs Søn Hans, Hans Frichs Hustru 16 April 1699, han selv 19 April 1700, Jørgen Kruses Barn 1702, hans Hustru 31 Dec. 1702, Visiterer Lorens Petersen, gift med Hans Frichs Datter, hans Barn 1711, Peter Frich 1711, Lorens Petersen 18 Juni 1722. Gravstedet solgtes 1733 til islandsk Købmand Jens Rasmussen.

16. Albrecht Schowarts Moder begravedes 28 Feb. 1639, han selv 20 Juli 1650, hans og Dorete Frises Søns Just Schowarts Barn 1681, Just Schowart 29 Maj 1686, dennes Stivdatter Anne Urbansdatter 20 Nov. 1686, hans Søn Albert Schowart 3 Juli 1689; Arvingerne solgte Gravstedet 1709.

17. Henrik Drejer den ældres Hustru og 2 Børn beg. 1637, han selv 5 April 1647, Augustinus Drejers 2 Børn 1648 og 1650, Henrik Drejer den yngre 2 Okt. 1650, Hans Herman Heister Maj 1659, »Eftermanden« Henrik Høyers Hustru Anna 30 Dec. 1675, Assessor Henrik Høyer 15 April 1711, Herman Høyers 2 Børn 1711—16, Mag. Søren Sevels Hustru 20 Feb. 1714, Raadmand Høyer 24 Okt. 1725, Jomfru Ane Katrine Wiel 23 Sept. 1741, Justitsraad Anchersens Hustru Katrine Wiel 1 Feb. 1762, Henrik Høyers Sønnedatter Drude Margrete Høyer solgte det 1782.

18. Herman Mercker købte Gravstedet af Knud Troelsen, hans Hustru Katrine begravedes 14 Maj 1658; han døde i Norge og Graven benyttedes nu af Fredrik Verdelman, der bl. a. der nedsatte sin Hustru Katrine Valter 3 Okt. 1670, han selv beg. 12 Sept. 1687. Hans Enke Margrete Vilders beg. 1708.

19. Hans Pedersen Blat, senere Borgmester, lod Børn begrave 1650—56, han selv beg. 17 Sept. 1677; hans Datter Martha var gift med Renteskriver Jens Sorensen; hun beg. 28 Avg. 1683, han 22 April 1684, Sekretær Henrik Adlers Børn 1687 og 1690, Assessor Henrik Blat 12 Okt. 1704.

20. Lefvineke Hans Simonsens begravedes 8 Maj 1648. Gravstedet købtes 1678 af Martha Hansdatter sal. Borgmester Hans Pedersen Blats.

Den mellemste Kirkegang.

1. Herman Hybers's Hustru begravedes 24 Dec. 1619, hans anden Hustru 29 Avg. 1629, hans første Hustrus Broder 25 Juni 1631. I Begravelsen er derpaa nedsat forskellige, der ikke hørte til Familien: Holger Vinds Pige 1660, Villads Christensen, Købmand i Jylland, 3 Maj 1668, Mag. Hans Frederiksen Hjort, forhen

Præst i Helsingborg, 16 Maj 1684, Ingeborg Abraham von Rublachs 26 Feb. 1696, Thomas Andersen Gørup 30 Maj 1730.

2. Renteskriver Thomas Andersen begravet 1 Dec. 1653. Hans Søn Anders Thomsen lod 1670—73 nedsætte 3 Børn, han selv beg. 29 Sept. 1673.

3. Tolder Jonas Heinemarck lod 2 Børn begrave her 1635 og 1636, 14 Nov. 1644 sin Søster Katrine. Hans Svigersøn Bogholder Klas Lym nedsatte her 1678 2 Børn. Mag. Magnus Regel, Præst i Borup og Kimerslev, hans Enke Birgitte Lym solgte Gravstedet 1725 til Skræder Adam Hass.

4. Denne Grav var bestemt for Præsterne, saaledes begravedes 10 Maj 1640 den øverste Kapellan Mag. Morten Markussen, Karen Mester Mortens 1 Dec. 1671, Hr. Jens Fiskers Hustru Karen 26 Maj 1676, Hr. Jens Fisker 3 April 1678, Povl Gudmansen Brygger 10 Maj 1717, hans Enke Kirsten Jensdatter 29 Dec. 1718.

5. Jorgen Hansen Rafns Hustru begravedes 12 Feb. 1656, et Barn 1657, hans anden Hustru 3 Feb. 1659, et Barn 1661, han selv i Juni 1665. Hans 3dje Hustrus anden Mand Hans Nielsen lod 1671 og 1673 Børn begrave, 3 Okt. 1675 sin Hustru, 1677 en Søn, 26 Feb. 1678 en Svoger Hr. Peder Vitsen, Præst i Sne-sere. Derpaa lod Hans Vitus Rafn Børn begrave 1688—90, hans Hustru Sofie Lisabet 21 Juli 1702.

6. Johan von Gelders Hustru Anneke Lambs begravedes 24 Febr. 1615, Klavs Condevin 4 Maj 1619, Baltzer Condevin 6 Juni 1653. En ung Person Thomas Kristensen Borregaard 27 Avg. 1683, Kirsten Roskilde 7 Maj 1689, disse 2 var næppe i Slægt med de foregaaende.

7. Raadmand Verner Cloumand den yngre lod 3 Børn nedsætte 1642—49, 13 Feb. 1657 beg. han selv. Hans Enkes anden Mand Raadmand Peter Holmer lod 1660 begrave et Barn og sin Hustru Ingeborg Mattisdatter; han selv begr. 19 Nov. 1685, Isak Clouman Barber 9 Feb. 1699, Elisabet Clouman 17 Dec. 1717; Amtmand Kjeldsen solgte Gravstedet 1747 til Justitsraad Lars Munk.

8. Klavs Soll, Materialskriver paa Bremerholm, begravedes 29 Marts 1628, hans Eftermand (i Ægteskabet) Marcus Radebant 1 Juni 1648, deres Hustru Martha Rode 25 Nov. 1653. Gravstedet købtes 1686 af Materialskriver Gunder Fosbien, hvis Broder og Barn, der omkom ved Amalienborgs Brand, beg. 22 April 1689. Det hjemfaldt til Kongen paa Grund af Gæld og solgtes 1712 til Hans Jørgen Solberg.

9. Verner Cloumand den ældre lod et Barn begrave 1610, han selv beg. 7 Marts 1640, hans Enke 20 Juni 1645, Raadmand Leonhardt Cloumand 19 Jan. 1666, Isak Cloumand 11 Juni 1675, Eskadre-Bogholder ved Bremerholm Nikolaj Kloumand 16 Dec. 1707, Malene Margrete Kloumands 3 Feb. 1706, Margrete Bruns-mans 16 Dec. 1732, Apelone Snestrops 25 April 1733, Hans Vinsløv 1 Sept. 1740, Kommandør Kloumand 1 Avg. 1757.

10. Raadmand Henrik Friis lod 4 Børn nedsætte 1640--50, sin Hustru 20 April 1650, han selv 25 Feb. 1655, deres Søn Johan Friis 2 Okt. 1684; deres Datter Rebekka var gift med Apotheker Gregorius Fleischer, hvis Arvinger afhændede det 1742 til Stads-musikant Berg, 22 Okt. 1738 var Jomfru Broberg nedsat her.

11. Henrik Gaasman nedsatte et Barn 1625, han selv be-gravedes 16 Marts 1629, hans Enke 19 Sept. 1638. Gravstedet fæstedes 1671 af Islandsk Købmand Erik Lavridsen, hvis Hustru beg. 2 Jan. 1672, han selv 7 Okt. 1675.

12. Johan de Willem lod sin Hustru begrave 24 Juli 1626, Lorens Mollengraff begravdes 1630, Johan de Willem 23 Marts 1631, Rasmus Jensens Moder (er vel J. de W.'s Enke) 10 Okt. 1649, Hans von Mollengraffs første Hustru, der en Tid lang havde staaet under Altrets Hvælvning, 23 Maj 1676, Renteskriver Rasmus Sørensen 27 Okt. 1684. Gravstedet fæstedes 1688 af Dorete sal. Rasmus Sörensens, hun beg. 3 Feb. 1700.

13. Henrik Berners Hustru begravdes 7 Juni 1612, han selv 24 Marts 1632, Peter Timmermand 13 Feb. 1685.

14. Kgl. Stykkestøber Rolluf Borquartsen lod 1624—33 ned-sætte 3 Børn, hans Eftermand Mester Felix Fux beg. 25 Sept. 1637, hans Hustru 18 Juni 1640, en Datter 30 Avg. 1654. Felix Fuxes Datter Elisabet Sofie sal. Kristen Lavridsens solgte Gravstedet 1669 til Kræmmer Lambert Mandel. Her beg. Nikolaj Mandels Barn 1702, Lambert Mandels Datter Anna Maria Møller 31 Juli 1711.

15. Apotheker Samuel Meyers Hustru begravdes 7 Feb. 1647, han selv Mikkelsdag 1658, Magdalene Samuels Juni 1659.

16. Raadmand Henrik Jakobsen lod sin Hustru begrave 23 Dec. 1648 i hendes Forældres Gravsted. Graven var først fæstet 1596 og 31 Okt. 1625 var hans Svigermoder begravet. Hans unge Hustru beg. Dec. 1666 og han selv 18 Dec. 1668. Hans Søn Justitsraad Christian Herman Helverskov fæstede Gravstedet paa ny 1702.

17. Lavrids Overskærer begravdes 1600, Hans Hustru Bodil begravdes 26 Marts 1618, Jokim Langmaks Hustru 14 Feb.

1644. Ane sal. Hans Mortensens fæstede Gravstedet 1675 og beg. 26 Sept. 1679. Hans Ditlevsen Schrøders 3 Børn 1680—82, han selv 27 Juni 1685, hans Enke 15 Juli 1687, hans Svigersøn Peter Blat fornyede det 1707, Gen. Avditør Valters Søn beg. 1711, Kongens Baggers Hustru Madam Raklev fra Snaregade 26 Avg. 1711, Gen. Avditør Valters Frue 30 Okt. 1745, Major Johan Andreas Valter 11 Okt. 1773, hans Enke 17 Marts 1778.

18. Steffen Roode begravedes 18 Juni 1638, Dr. Fabricii 3 Børn 1642 og 1649, Marine Steffen Rodes 11 Marts 1650, Dr. Fabritii Hustru 10 Juli 1650, en af Steffen Rodes Døtre 19 Dec. 1650, hans yngste Datter Sofie Rohde 21 Avg. 1662, Dr. Fabritius Nov. 1666, Steffen Rodes Svigersøn Renteskriver Anders Sørensen lod et Barn begrave 1669, Steffen Rodes Søn Rudolf, der var død i Jylland, begravedes 17 Maj 1675 paa Broderen Andreasses Bekostning, Anders Sørensens Barn 1675, Mette Rohdes 29 Okt. 1683 tilligemed Anna Rohdes Mand Anders Sørensen, hvis Lig nogle Aar havde staaet i Altrets Hvælving, Anders Rohde, som døde i Jylland, beg. 5 Juni 1684, Anna Rohdes Søn 1697, Margretes sal. Albrecht Seiers Søn 18 Avg. 1699, Anna Rohdes 28 Marts 1704, Regimentskvartermester Kihlings 3 Børn 1706—09, Frands Rode 17 Marts 1713.

19. Hans Jensen, Didrik Bartskærs Stiffader, beg. 29 Feb. 1628, Didrik Bartskær 11 Juli 1642, hans Datter gift med Andres Beier 19 Juli 1653, Didrik Bartskærs Enke Lene Avg. 1662. Johannes Back (Bache) købte Gravstedet 1689 og lod en Datter ned-sætte, hans Svigermoder 28 Sept. 1693, han selv 30 Marts 1696, hans Svigersøn Inspektør Gregers Romer 3 Feb. 1722, Jomfru Kathrine Sofie Bacher 8 Feb. 1724, Johannes Bachers Enke Maren 21 April 1729, Madam Marie Kathrine Bakke 15 Sept. 1751, Johan Bertram Romer 26 Jan. 1753, Maren Romer 5 Nov. 1772, Jomfru Marie Kathrine Romer 30 Avg. 1774, Hofviolinist Bechsteds Hustru Else Margrete Ramsardt, der først var gift med Gregers Romer, 14 April 1781, Organist Bechsteds Hustru Susanne Henriette Povline Podevint 9 Feb. 1787, Organist Ditlev Bechsted 4 Feb. 1791.

20. Jørgen Bubbert lod sin Hustru begrave 1598, han selv beg. 26 Juli 1607, hans anden Hustru 27 Avg. 1617, hendes anden Mand Villum Dop 1 Marts 1628. Gravstedet fæstedes af Prokurator Anders Lavridsen Buck 1685, hvis Hustru beg. 22 Maj 1685, hans 5 Børn 1690—1710, han selv 3 Sept. 1703, hans Svigersøn Bent Thomesen 31 Juli 1710, hans anden Svigersøn Bryg-

ger Hans Rikard Villumsens 3 Børn 1712—15, hans Hustru 26 Okt. 1719, Anders Lavridsen Buchs anden Hustru 9 Nov. 1723, Rikard Villumsen 4 Juli 1724, Studiosus Johannes Villumsen 19 Dec. 1738, Poul Christensen Bryggers Hustru Madam Katrine Sofie Hald 4 Juli 1758.

21. Velb. Jens Thillofsen til Østerraad, hvis Navn fandtes paa en Jærnplade med Aarstallet 1559. 1676 gjorde Hr. Henrik og Hr. Jørgen Bjelke Fordring paa Gravstedet, som nedstammende fra Jens Thillofsen, men der faldt ikke nogen kgl. Resolution om deres Ejendomsret.

22. Renteskriver Anders Hansen begravedes 22 Nov. 1618. Kathrine Hans Nielsens paa Islandsk Kompagni fik Gravstedet i Mageskifte og lod sine 2 Mænd Tyge Rafn og Hans Nielsen der nedsætte, der var beg. andensteds 18 Okt. 1635 og 22 Feb. 1646, hun selv 20 Okt. 1668; hendes Arving Blokkedrejer Jens Christensen solgte Gravstedet 1701 til Brygger Peder Andersen.

23. Frands Kliffuer Guldsmed begravet 17 Avg. 1654, hans Enke Sara Lavridsdatter, der var bleven gift med Johan Baptista, beg. 12 April 1673. Gravstedet fæstedes af Johanne Jørgen Langholt Bagers Enke, der beg. 19 Okt. 1711, det fornyedes af Regimentskvartermester Hans Ermandinger 1731.

24. Mikkel Berntsen af Kristiansstad hans Hustru begravedes her (før 1656). Gravstedet fæstedes 1676 af Hamborger Postmester Rasmus Andersen, der 24 Maj lod sin Hustru Margrete begrave, han selv beg. 6 Jan. 1684 og kort efter et af hans Børn, Mag. Johan Brunsmans Hustru 20 Nov. 1700, han selv 28 Juli 1707, Julius Filip Kjeldst 24 Maj 1717, Madam sal. Kjeldsen (!) 12 Feb. 1738.

25. Skibskaptejn Jens Munk begravet 3 Juli 1628, en Søn af ham 29 April 1631, Katrine sal. Hr. Hans Madsens 14 Jan. 1686.

26. Gabriel Jakobsen af Køge lod sin Hustru nedsætte 1644. Kgl. Bøssemager Povl Nielsen Normand beg. 1676, efterat hans Enke Johanne havde taget nyt Fæste, hun beg. 3 Nov. 1691, Bøssemager Morten Nielsen Kjerulf 24 Feb. 1692.

27. Peter Brun lod et Barn begrave 1643, begravedes selv 21 Dec. 1644, hans Enkes anden Mand Hans Olufsen 5 Sept. 1652, hendes tredie Mand var Raadmand Frands Jonsen, der lod en Tjener Kr. Kristensen Brokman nedsætte i Gravstedet.

28. Henrik Fyhren den ældre, hans Hustru beg. 31 Juni 1610, Doktor Jørgen Fyhren beg. 29 Nov. 1628, Henrik Fyhren selv 2 Jan. 1629, Doktor Henrik Fyhren Jan. 1659, Margrethe Doktor

Jørgens Fyhrens Marts 1665, Thomas Fyhren 21 April 1673, Bispinde Svane fornyede Gravstedet, der 1708 tilhørte Fru Anna Margrete Svane sal. Hr. Kancelliraad Fosses, 30 April beg. Fru Else Landkommissær Nikolaj Povlsens Enke; det fornyedes af Bispinde Bagger 1728 og af Grevinde Ørtz 1749, Madam Anna Kirstine Mundskænk Fiks Enke beg. 6 Maj 1766.

29. Baltzer Berentz beg. 27 Okt. 1605, Hans Hauemands Datter 23 Avg. 1631, Baltzer Berentzes Enke Nille 19 Juni 1633, Hans Hauemands Hustru Margrete 27 Dec. 1638, Lyder Stiffkens 2 Børn 1652 og 1654, Henning Leitzer 14 Avg. 1655, dennes Barn 1656, Hans Haveman 26 Nov. 1658, Lyder Stiffken 19 Jan. 1669, hans Søn Didrik 23 Dec. 1677, Magnus Prangers Barn 1682, Baltzer Stüfken 25 Juni 1685, Lyder Stüfkens Enke Margrete 15 Nov. 1689, Hans Garbens Barn 1702, Sakarias Garbens Datter Elisabeth 16 Juni 1710, Hans Garbens Hustru 8 Sept. 1711, Anne Prangs 25 Jan. 1723, Sakarias Garben 6 Juni 1732, Hans Henrik Garbens 3 Børn 1738 og 1750.

30. Skipper Niels Olsen beg. 20 Jan. 1646, hans Enke Elisabeth Hansdatter April 1663. Mathias Jensen Handelsmand købte Gravstedet og beg. sin Hustru 1685, han selv 3 Juli 1693, hans Enke Inger 4 Avg. 1696, hans Søn Guldsmedsvend Lave Mathisen 24 Sept. 1711.

31. Peder Pedersen Skrivers Navn var indhugget paa en Sten med Aarstal 1629, men der fandtes intet Fæstebrev.

32. Sten Petersen Guldsmed lod en Datter begrave 9 Nov. 1625; hans Datter Lisabet beg. 8 Dec. 1644, hun var Renteskriver Jørgen Karstensens første Hustru, han beg. 31 Avg. 1676, hans anden Hustru Ane 17 April 1685.

33. Margrete Bartholomæus Haagensens lod 1625 sin Søstersøn og Søster Else begrave.

34. Kaptejn Villum Evertsen begravedes 15 Nov. 1648, hans Enke Mette 2 Maj 1654; denne sidstes Søstersøn Lorens Hintz i April 1659. Peder Svane købte Gravstedet og nedsatte et Barn 1682, han selv beg. 12 Feb. 1693, hans Søn Urtekræmmer Peder Svanes 4 Børn 1697—1711, hans Moder 9 Feb. 1705, hans Hustru 6 Juli 1706, hans anden Hustru 25 Avg. 1711.

35. Lavrids Hammers Faders Gravsted, deri begravet Lavrids Hammers 4 Børn 1633—38, hans første Hustru 12 Sept. 1642, hans anden Hustru 2 Dec. 1653. Klavs Iversen Raadmand fæstede Gravstedet 1662, hans Hustru Mechtel Fyhren og 3 Børn beg. 28

Feb. 1677, han selv 28 Avg. 1688, hans Søn Villum Klavsén 2 Dec. 1695, Iver Klavsén 30 Sept. 1696, Kancelliraad Seidelins Hustru 22 April 1711, Mag. Iver Brincks 2 Børn 1711, Konferentsraad Seidelins Moder Sofie sal. Raadmand Klavs Iversens, Gravstedet fornyedes 1768 af Etatsraad Brinck Seidelin.

36. Isak Chordes Kandestøber lod sin Hustru 1610 nedsætte i hendes Faders Gravsted, hans Svigermoder beg. 12 Okt. 1623, en Datter 1625, han selv 30 Avg. 1625, hans »Eftermand«
Jokum Gerdo 2 Juli 1630, Klavs Isaksén 10 Okt. 1650 og dennes Hustru 31 Maj 1654, Johan Bøffke 4 Avg. 1665. Raadmand Henrik Isaksén Choridtz overdrog Gravstedet 1656 til sin Søster Else Oberst Frederik Thuresens; dennes rette Arving var Assessor Movrids von der Tie, der beg. 1 Sept. 1682, hvis Hustru Lisabet nedsattes 1675 (død 1674); hans Svigersønner vare Jacob Hoe og Lorens Mohr; den sidstes Datter Lisabet Mohr beg. 21 Sept. 1711, Madam Francisca Assessor Hans Kochs Enke købte Gravstedet 1720.

37. Lavrids Hansen Veiel beg. 1624. Klavs Lorensén Sølvpop købte Gravstedet og beg. 21 Juli 1679, hans Eftermand Mag. Jørgen Hammer 20 Juli 1683, hans Enke Margrete 26 Marts 1689, Søkaptejn Peter Brun 24 Juli 1693, hans Hustru Ellen Kathrine var Mag. Hammers Datter.

38. Morten Sorg, kgl. Vinskænk, beg. 1 Okt. 1652, hans Datter gift med Skræder Adolf eller Tholf Nielsen 21 Jan. 1657, denne sidstes anden Hustru Johanne 17 Okt. 1666, Hans Petersén Sigelblad, sidstnævntes Svigersén, lod flere Børn begrave og sin Hustrus Broder Nikolaj Adolfsén 1684, han selv beg. 3 Feb. 1690, hans Enke Kirsten lod et Barn begrave 1691. Hans Mortensén Sorgs Svigersén Simon Kristoffersén Dram Schiller lod 1709 et Barn og 1711 sin Svigermoder begrave.

39. Renteskriver Mikkél Hansen lod sin Svigersén begrave 26 Jan. 1635, sin Hustru 6 April 1643, han selv beg. 26 Marts 1646.

40. Bertel Johansen Glarmesters Moder beg. 25 Feb. 1648, hans »Eftermand«
Peder Hansen Riber lod 4 Børn nedsætte 1649—54; Gravstedet afhændedes 1672 af Jakob Feltman til Jens Jensen Skoleholder ved Helliggejstes Kirke, dennes Moder beg. 9 April 1672, hans Søster 20 April 1692, han selv 4 Juli 1694, Filip Hansen Skoleholders 2 Børn 1700—04, han havde faaet Gravstedet ved Jens Jensens Testamente 2 April 1694. Han beg. 13 Jan. 1706.

41. Peter Fløcke, Rustmester, med Hustru er her begraven, Aaret ikke opgivet.

42. Skipper Oluf Jørgensen lod en Datter begrave 1654, han selv beg. 31 Maj 1657 og testamenterede sin Formue til Kirken og de Husarme. Hans Enke Helle beg. Okt. 1666. 1686 solgte Tobakspinder Lavrids Lavridsen som Arving paa sin Hustrus Vegne Gravstedet til Kirken, der 1687 afhændede det til Islandsk Købmand Jens Thomesen, der beg. 6 Dec. 1687, hans Datter Katrine Peder Juels 23 Sept. 1700, hans Søn Peder Jensen Aagaard 21 Juli 1710, dennes Søster Margrete 6 Juli 1711, dennes Broder Rasmus 22 Avg. 1711, Thomas Jensen Aagaard 15 Dec. 1725. Gravstedet fornyedes 1746 af Kirurg Lapis og solgtes 1762 af Henrik Wendt i Nykjøbing paa Falster.

43. Jens Boisens Tjener beg. 2 Dec. 1643. Gravstedet fæstedes til David Mohr, der er beg. 13 Avg. 1669, hans Barn 1669, hans »Eftermand« Jørgen Bøffkes 4 Børn 1676—78, Didrik Mohrs Barn 1690, Kræmmer Abraham Mohrs 2 Børn 1695—97, hans Hustru 19 Marts 1698, Johan Mohr 8 Dec. 1698, Didrik Mohrs Søn David Jørgen 22 Okt. 1709.

44. Karsten Møllers Tjener beg. 4 Avg. 1652.

45. Thomas Bostrups Hustru beg. 13 Dec. 1630, han selv 20 Avg. 1637.

46. Skipper Oluf Henriksens Forældres Gravsted solgtes 1649 til Frands Andersen, der lod 4 Børn nedsætte indtil 1654, han selv beg. 6 Maj 1655, hans Eftermand Jens Jensen Brygger beg. 19 Juni 1674, deres Hustru Margrete 8 Nov. 1677; hun var Datter af nævnte Oluf Henriksen.

Den søndre Kirkegang.

1. Apotheker Mathias Kalckhoffue er beg. 11 Juli 1614, hans Enke 17 Juli 1620, deres Svingersøn Rem Kontrafejers 2 Børn 1632 og 1637, Rem Petersen Kontrafejer selv 28 Juni 1649, hans Enke Katrine Mathiasdatter 18 Maj 1676.

2. Dette Gravsted tilhørte Kirken 1656.

3. Hr. Jens Jakobsen, Kapellan ved Kirken, lod 1654 begrave sin Hustru og et Barn, han selv beg. 15 April 1687.

4. Gert Frølichs Barn beg. 1623, hans Hustru 23 Jan. 1628, hans Datter 1637, Povl Hansens Søn af Malmø 1654; Frølich er ogsaa begravet her, men Tid ikke nævnt. Senere 3 af Rentem. Müllers Tjenere.

5. Herman Hegerfeldts Barn beg. 1612, hans Hustru 29 Maj 1623, hans Datter Maria Brams 16 Juli 1625, Herman Hegerfeldt 17 Jan. 1631, hans Søn samme Aar. Gravstedet blev forgæves

tilbudt Stiv sønnen Mag. Nicolas Lund ved Holmens Kirke 1673 og hjemfaldt saa til Kirken. Kristen Lavridsen, Johan Vadtzons Eftermand, fæstede Gravstedet 1673 og lod sin Hustru Seyuort Vadtzon beg. 12 Jan., David Vadtzon beg. 12 Juni 1709.

6. Dette Gravsted var 1656 hjemfaldet til Kirken. Kirsten Asmunds, kaldet Jordemoder, beg. 11 Okt. 1670.

7. Wedzel von Felen beg. 21 Juli 1625, hans Enke 1644, Thomas Afflek 10 Sept. 1656, dennes Barn 1658. Jens Knudsen Klokker fæstede Gravstedet og er beg. 14 Febr. 1672, hans Datter gift med Lyder Ortman 20 Nov. 1676, Jens Knudsens Enke Ane 7 Jan. 1678, Hr. Jens Jakobsens Barn 1678, Lyder Ortman's Datter Nille 5 Jan. 1695, Gert Kolendahl 17 Sept. 1708, Jakob Petersen Vollers 2 Børn 1716—18, hans Hustru 18 Juni 1740.

8. Borgmester Knud Markvardsens Hustru beg. 12 Avg. 1626, han selv 22 Avg. 1629. Gravstedet fæstedes 1669 af Grovsmed Jens Nielsen Søgaard, hvis Hustru beg. 28 Marts, han selv 28 Sept. 1670, hans anden Hustru 5 April 1680, hans Svingersøn Forvalter paa Silkehuset Johan Bøchman 13 Jan. 1700, Svend Bøchmans 2 Børn 1701—03, Helene Marie sal. Jokum Bøchmans 22 Avg. 1711.

9. Kapellan Hr. Nilaus Povlsen er beg. 4 Juli 1626, hans Enke 9 Nov. 1643, deres Søn 1645. Gravstedet købtes 1685 af Klokker Oluf Jensen Munk, der beg. 4 Avg. 1690, hans Hustrus Søster Mohr Kræmmers Hustru 17 Sept. 1691, hans Datter Johanne Munk 24 Jan. 1694, Kort Danxts Hustru 4 Nov. 1711, Villum Danxt 24 Jan. 1717, Kort Danxt 18 Febr. 1726, Hans Pedersen Ramtrims Barn 23 Avg. 1729, Johan Winbergs Hustru 17 Dec. 1729, hans Barn 1730, Klavs Mathisen Byssing 26 Marts 1734, Madam sal. Byssing 29 Okt. 1742, Johan Herman Winbergs Hustru 27 Sept. 1752, han selv 21 Febr. 1760.

10. Herman von Hambs Hustru beg. 18 Okt. 1605, han selv 24 Maj 1625, en Søn 1627, hans anden Hustru 15 Juli 1637, Jakob von Hambs 3 Børn 1642—48, hans Hustru 2 April 1658, hans anden Hustru Ursula 29 Juli 1673, han selv 24 Maj 1689, Herman von Hambs Barn 1692, Jakob von Ham den yngre 26 Juni 1699, Herman von Ham Schiller 21 Febr. 1713, hans Enke Susanne 28 April 1724, Peter Brun 13 Marts 1713, Maria Peter Bruns 20 Jan. 1728.

11. Erik Klemensen beg. 12 Juni 1602, hans Enke 21 Juni 1603, Anders Pedersens Datter 1637 og hans Datters Barn 1654, Jørgen Holst Bogforers Barn 1654. 1675 gjorde Jakob Feltman

Krav paa Gravstedet, idet hans Hustru Anne Klavsdatters Mormoder var Sidsel sal. Borgmester Knud Markvardsens, hvis Moder igen var Ane sal. Erik Klemmensens. Han solgte det til Sukkerkoger Gert Thomesen 1675. Gert Thomesen beg. 28 Sept. 1683, Ane Kellinghusens 21 Juni 1689, Svogeren Johan Herman Schrøders Barn 1689, Thomas Gerhard Schrøders Hustru Dorothea 10 Dec. 1689, hans Barn 1693, han selv 28 Avg. 1711, hans Enke 24 Sept. 1717, Urtekræmmer, Sukkerbager Svend Købke købte Gravstedet 1758 af Hans Henrik Schrøders Arvinger.

12. Albrecht Jørgensen Skottes Hustru beg. 18 Maj 1649, han selv 5 Feb. 1652, hans anden Hustrus Mand Kaptejn Søren Oerbek (Ørbek?) 15 Okt. 1658, hans Enke April 1659. Jens Ibsen Vinhandler købte Gravstedet 1668, han beg. 4. Avg. 1676, hans Enke Helene 11 Okt. 1682, deres Svingersøn Johan Runckels 2 Børn 1689, han selv 1 Maj 1694, Jens Ibsens Søn Jakob Ibsen 19 Avg. 1695, Jens Ibsens Svingersøn Raadmand Hans Stuver fornyede Gravstedet 1717, Jørgen Sørensen Hylding beg. 8 Avg. 1719, Bertel Stuver 22 Dec. 1720; Gravstedet fornyedes 1761 af Kommerceraad Arvesen.

13. Guldsmed Otto Langemaks Hustru beg. 17 Juli 1620, han selv 23 Okt. 1622, hans Svingersøn Jakob Hansen 10 Marts 1654, dennes Hustru 8 Maj 1655, Jakob Hansens Søn Otto Heider 13 April 1660; dennes Hustru Magdalene Suhm, Datter af Mag. Valentin Suhm, giftede sig med Generalfiskal Kristian Pedersen, der beg. 1 Sept. 1681 tilligemed en længere Tid forud afdød Hustru og Datter og flere Børn.

14. Niels Graae, Borgmester i Ystad, hans Hustru beg. 16 Okt. 1644. Gravstedet hjemfaldt til Kirken og 24 Avg. 1677 beg. her Prins Jørgens Kammerpage Jørgen Otto Tordorf.

15. Henrik Isaksens 2 Børn beg. 1625 og 1634, hans Hustru 4 Juli 1658, han selv 3 April 1660, Sønnen Isak 1661, Henrik Isaks Søn Henrik Feb. 1663, Bertel Stuves Hustru 1679, Henrik Isaksens Hustru 6 Juli 1685, Bertel Stuve 21 April 1702, hans Enke Helene 8 Sept. 1715, Kommerceraad Arvesen 6 April 1763, hans Hustru 22 Dec. 1752.

16. Bendix Mortensen, Kommissarieskriver, hans Hustru beg. 23 Avg. 1645; hans Sonnesøn Morten Mortensen Grunde overdrog Gravstedet 1679 til sin Morbroder Magnus Zacharias, der solgte det 1681 til Sværdfejer Hans Henriksen.

17. Henrik Kur beg. 21 Avg. 1632, hans »Eftermand« Gul-

smed Sten Petersen 13 Jan. 1644, hans »Eftermand« Guldsmed Peter Lesle 1647, Johan Stickman 29 Okt. 1663, disse 4's Hustru Anne Stens Juni 1664, »Svogerens« Guldsmed Jakob Kitzerous Barn 1671, han selv 5 Maj 1674, Johan Kitzerou 28 Feb. 1683, Jens Loumands Hustru 9 Maj 1688, Anne Jakob Kitzerous 6 April 1703, Johan Lichtwart 8 Maj 1715, Madam Lichtwarts 22 April 1754. Ved Testamente af 1740 tilfaldt Gravstedet Jomfru Anne Kristoffersdatter Munk.

18. Andreas Morin Bartskaers Hustru beg. 25 Marts 1645, han selv 5 Maj samme Aar, deres Svigersøn Kristoffer Nimands Barn 1652. Kancelliforvalter Rasmus Rasmussen købte Gravstedet 1661, hans Svigersøn Henrik Lund beg. 13 Maj 1685, Rasmus Rasmussens Datters Barn 17 Jan. 1698, Karen Rasmus Rasmussens 7 Okt. 1701, Kancelliforvalter Hans Rasmussens Barn 1705, Sekretær Nefves 2 Børn 1711, Hans Rasmussen 5 Jan. 1713.

19. Anders Hansen, Underskriver paa Klædekamret, beg. 29 Avg. 1629, hans Broder 19 Juli 1634, hans Fader 30 Avg. 1638, Ditlev Swelundt af Flensborg i Maj 1664, Hans Olufsen Skræders Hustru 16 April 1672. Gravstedet købtes af Islandsk Købmand Hans Jensen, der beg. 17 April 1678, Lyder Ortmand beg. 31 Avg. 1696, hans Enke Bente 13 Juli 1712.

20. Henrik Pop af Lund, hans Son beg. 1644, Renteskriver Otto Madsen 13 Marts 1657. Gravstedet købtes af Statius Lodevigs Enke Katrine, han beg. 4 April 1676, hun 15 Sept. 1691.

21. Steffen Kapitejns Frue beg. 23 Dec. 1650. Jørgen Vilhumsen Garver købte Gravstedet, hans Hustru beg. Juni 1659, han beg. Juni 1664, hans Enke Ellen 21 April 1674.

22. Anders Nielsen Underskriver paa Slottet, hans Hustru beg. 8 Jan. 1654, hans anden Hustru Sidse 26 Sept. 1658, hans tredie Hustru Kirsten Hansdatter 30 Juni 1674, han selv 10 Okt. 1677, hans Son Elias Andersen 5 Nov. 1677, hans Svigersøn Henrik Adriansens 6 Børn 1683—1711, denne selv 8 Jan. 1715, efter nogen Tid at have ligget under Alterhvelvingen, hans Enke Karen 22 Feb. 1729, deres Svigersøn Materialforvalter Johan Frederik Vinters Barn 1731, Katrine Sofie Torp 30 Juli 1732, Adrian Torps Son 1739, hans Hustru 17 Okt. 1742, han selv 30 Marts 1746; Gravstedet fornyedes af Etatsraad Berner 1772; Proviantskriver Chr. Gotlob Torp beg. 21 Nov. 1772, Madam Hedevig Torp 5 April 1773, Kammerlakaj Chr. Torps Barn 30 Avg. 1773, Konferents-

raad Alexander Berner 12 Avg. 1785, Jomfru Johanne Marie Rich 4 Feb. 1800.

23. Niels Thrudesen, Guldsmed, hans Hustru beg. 19 Nov. 1600, han selv 8 Avg. 1613.

24. Materialskriver paa Holmen Gotfred Mikkelsens 2 Børn beg. 1633, han selv 11 Jan. 1644, Lisabet Gotfreds 8 Marts 1659, en Søn og en Datter 1659, en Datter gift med Lavrids Kristensen Bang Jan. 1665 (Lavrids Kristensen Bang beg. i Nr. 23 29 Okt. 1680), Gravstedet tilkom ham paa hans Hustrus Vegne, der var Gotfred Mikkelsens Datter, i Udlæg kom det til Kommissær Severin Larsens Enke Anna, der solgte det 1680 til Thomas Jansen Fischer, der beg. 14 Feb. 1690, Henrik Spiering 12 Feb. 1700, dennes Enke Johanne 14 Sept. 1717, Hr. Korfits Schurmans 5 Børn 1708—20, Ekvipagemester Peder Christensen 22 Nov. 1709, Toldinspektør Schrøders 4 Børn 1752—69, han selv 3 Feb. 1758, Justitsraad Fischer 14 Jan. 1757, hans Enke 17 Jan. 1759, Admiral Fischers 2 Børn 1772, Frøken Engel Katrine Schrøder 13 Jan. 1783.

25. Klavs Devals Gravsted, hvori intet Lig var nedsat efter 1625. Gravstedet fæstedes af Kristen Andersen Falk, der beg. 14 Maj 1680, Povl Berger Glosser 24 Feb. 1685, Underfoged Knud Olsen Fangel solgte 1696 Gravstedet til Kirken.

26. Jørgen Mathisens Barn 1635, hans Søn Johan Mathisen 14 Nov. 1666, Søn Henrik Mathisen 21 Juli 1668, dennes Enke Maria Klovmans Barn 1670, Povl Kriis 2 Børn 1684, Købmand Jørgen Mathisens Børn 1699 og 1707.

27. Jørgen Kongelefs første Hustru beg. 8 Avg. 1625, han selv 25 Okt. 1635, hans anden Hustru 7 Okt. 1637, Arent Berntsens 2 Børn 1645 og 1648, hans Hustru 2 Sept. 1652, hans 2 Børn 1658 og 1663; efter Magistratens Res. 3 Juni 1693 blev Arent Berntsens Kiste udtaget af Kirkens Hvælving, hvor den havde staaet i 11 Aar og 4 Maaneder, og nedsat i Begravelsen. Arent Berntsens Hustru beg. 5 Avg. 1696, hans Datter Karen Arntsdatter beg. 30 Dec. 1696.

28. Margrete Henrik Meyers beg. 1652.

29. Jørgen Fingerling beg. 23 Okt. 1639, hans Enke Kirsten 7 Sept. 1648.

30. Henrik Fyhren den yngres Hustru beg. 8 Avg. 1619, han selv 16 Nov. 1631, Villum Fyhrens 2 Børn 1634 og 1644.

31. Villum Fyhrens Hustru beg. 22 Marts 1649, han selv, da Raadmand, beg. 25 Juli 1664, Sønnen Villum Fyhren 27 Marts

1678, dennes Broder Frederik Fyhren 5 Sept. 1691, dennes Søster-søn Kristoffer Frima.

32. Villum Fyhrens Datter Drude beg. 17 Feb. 1665, Karen Fyhrens 3 Maj 1669, hendes Søster var gift med Klavs Iversen.

Nordre Kirkegang.

1. Raadmand Peder Karlsens Hustru beg. 12 Jan. 1619, Henrik Rosenmeyers 2 Børn 1629, Jakob Hoe 1 Sept. 1654, Margrete Fredrik Müntes 4 Sept. 1682.

2. En Sten med Rasmus Jensens Navn, men ingen var begravet i 80 Aar før 1656.

3. Omtales ikke nærmere.

4. Mag. Hieronymus Weitzius fæstede Gravstedet 1656; hans Stivson Just Schovert solgte det 1672 til Margrete Overformynder Søren Jørgensens Enke, han nedsattes 14 Feb. 1672, hun 9 Nov. 1681, deres Datterdatter Maren Johan Sylings fornyede det 1705, Madam Hartvigsen 1730.

5. Arent Santum beg. 14 Sept. 1654, hans Enke Margrete og hendes anden Mand Henrik Mandixen 3 Sept. 1657, deres Søn 1667. Solvpop Kristoffer Hansen fæstede Gravstedet og hans Hustru beg. 26 Jan. 1688, han selv 11 Marts 1700, hans Eftermand Gert Pohlman solgte det til Anders Kellinghusen.

6. Henrik Jakobsens Broder beg. 5 Juli 1639, Korfits Trolles Haandskriver Rasmus Jensen Tesløff 21 Maj 1679, Vintapper Joh. Fred. Rauch 7 Feb. 1696 (ikke beslægtede).

7. Simon Endersens Hustru beg. 26 Okt. 1639. Han afstod det til Lavrids Povlsen, der beg. 21 Sept. 1654, hans Enke Anne giftede sig med Skræder Urban Fribert; hun beg. 6 Feb. 1667, hans 4 Børn 1671—76, han selv 5 Feb. 1677, hans Eftermand Jost Schouert lod 2 Børn begrave 1679 og 1680. Søren Sorensen Løweskovs Enke Sines Arvinger solgte Gravstedet 1706.

8. Johan Bartschers Søn beg. 1635, Albrecht Bartscher 21 Dec. 1642, Anders Beyers Hustru, som var Didrik Bartschers Datter, 19 Juli 1653, Anders Beyer Dec. 1663. Gravstedet fæstedes 1684 af Skræder Lavrids Christensen Lund, der beg. 20 Dec. 1714.

9. Johan Eigendorfs Hustru beg. 24 Avg. 1602, han selv 21 Nov. 1606. Margrete Klavs Hønekes fæstede Gravstedet 1657 og nedsatte sin Mand 26 Nov. 1657.

10. Nicolaus Edingers Hustru beg. 19 Juli 1628, 3 Børn

1633—43, han selv 12 Juli 1646, et Barn 3 Feb. 1649, en Datter 1654, Sønnen Martinus Edinger 19 Juni 1677, Nicolaus Edingers Enke Ellen 10 Juni 1690, Baltzer Edinger 3 Juli 1691.

11. Johan Høyer beg. 12 Marts 1614, Jonas Høyer af Flensborg, død i Slagelse, 29 April 1628, Peder Hansens 3 Børn 1637, 1642 og 1653, han selv 3 April 1650, hans Svigersøn Mikkel Långemaks Barn 1658, Peder Hansens Enke Maren 8 Jan. 1675, hendes Søn Johan Høyer 12 Dec. 1678, hendes Datter Mikkel Långemaks Enke Anne 19 Marts 1683.

12. Havde tilhørt Skibsbygger Jens Olufsen bag Børsen og var arvet med hans Hustru Maren Sørensdatter; hendes Broder Hr. Jakob Bøecker lod Børn nedsætte. Jens Olufsens Eftermand (hans anden Hustrus anden Mand) var Kaptejn Halvor Andersen.

13. Bomslutter Jens Olufsens Hustrus Søster beg. 20 Avg. 1641, hans Hustru 16 Maj 1650, hans anden Hustru 9 Marts 1654, hans Eftermand Jens Henriksen Crone solgte Gravstedet 1675 til Hans Petersen Berndrop. Kristian Petersen Berndrop beg. 27 Sept. 1677, Hans Petersen Berndrop 28 Juni 1680, Jokum Sontum Kræmmer 25 Feb. 1698, hans Enke Kristine 10 Marts 1699, Didrik Dancks Hustru Anna Berndrop 9 Maj 1705. Arveberettigede var Hans Mikkelsen paa sin Hustrus Vegne og hendes Søster Kathrine sal. Johan Rotke Kampmans, da der ingen var i Live af H. P. Berndrops Børn.

14. Johan Euskerckens 2 Børn beg. 1628 og 1633, han selv 6 Feb. 1634, hans Enke 11 Nov. 1638. Hans Søn Herman Euskerckens Enke giftede sig med Vinhandler Mathias Vessen. Peder Bertelsen beg. 11 Feb. 1670, Kjeld Larsen Kræmmer 24 Nov. 1691.

15. I Jakob Thrægaards Gravsted begravedes Alexander Thrægaards 2 Dotre 1652 og 1654, han selv med Hustru 24 Avg. 1654. Hans og Alexander Thrægaards Søster Ane beg. 17 Okt. 1670 ved Jakob von Fyhren. Peter Otte fæstede Gravstedet 1691, Stud. Mads Hansen beg. 23 Sept. 1691, Peter Otte 19 Feb. 1704, Stud. Hans Pedersen Erdtman, P. Ottens Enkes Broder, 25 Feb. 1704, Kristine Thomasdatter 30 Sept. 1711, Birgitte Peter Ottens 6 Okt. 1711, hendes Datter Anna Marie Karsten Helmerskovs solgte Gravstedet 1712 til Thomas Olsen Kurrepind.

16. Guldsmed Borkvard Rollufsen beg. 18 Juni 1652, 2 Børn 1654, hans Enke 9 Avg. 1654. Arvinger var 1672 Frederik Pøpping og Hr. Jakob Borkersen, Præst i Alsted i Sælland. Guldsmed

Nikolaj Arnsbergs Hustru Barbara Mortensdatter beg. 4 Juni 1672, Assessor Herman Breklings Hustru Margrete 26 Avg. 1689.

17. Boldmester eller Sølvpop Jens Andersen beg. 1642, hans Svigersøn Niels Pedersen Hows 3 Børn 1647 og 1654, dennes Hustru Maj 1662, Jens Andersens Enke Karen 18 Juni 1667, Niels Pedersen How 8 Marts 1680, dennes Søn var Mag. Jens Hov, Præst i Lynge, der fornyede Fæstebrevet 1700, Slotsprædikant Jørgen Bang fornyede det 1741, han beg. 28 Avg. 1752, Stud. Karl Emilius Bang 30 Maj 1772, Fru Abelone Dorothea Bang 5 Dec. 1778, Frederikke Lovise Bang 11 Jan. 1781.

18. Johan Dobbeltstens anden Hustru beg. 20 Feb. 1642, han selv 1 Maj 1650, hans Søn Gert April 1659, Karen Dobbeltsten 6 Juni 1685.

19. Herrekok Niels Nielsen beg. 30 Jan. 1638, hans Enke 18 Jan. 1641; Anne Mads Davidsens solgte Gravstedet 1655 til Elline sal. Nikolaj Edingers, deres Søn Johan Edinger beg. 13 Avg. 1667, hendes Søstersøn Povl Lorensen 24 Avg. 1687, Elisabeth Edinger 10 Marts 1704, hun var Moder til Vilhelm el. Villum Edinger, der fornyede Gravstedet 1724.

20. Johan Dobbeltstens første Hustru beg. 7 Nov. 1633, 2 Børn 1638 og 1639.

21. Teltmager Vibold Johansens Datter beg. 19 Okt. 1625, hans Hustru 26 April 1641, hans Datters Mand Hr. Hans Klavsen solgte Gravstedet. Didrik Drejer beg. 24 Juli 1659; Hans Drejer beg. 2 Juli 1677, Didrik Drejers og Hans Drejers Børn indtil 1691, Margrete sal. Didrik Drejers 30 Juli 1699, Inspektør over Nyboder Henrik Drejer 15 April 1700, hans Enke Sara Sitsker 3 Feb. 1720. Fru Kommerceraad Drejers fornyede Gravstedet 1744, 2 Jan. 1754 beg. Justitsraad Peder Kofod Ankers Hustru.

22. Her begravedes flere Tjenestefolk, 6 Juli 1694 Peder Jensen Tesløf Hofretskriver.

23. Johan Schyrmand beg. 15 Dec. 1610, hans Enke 7 Juni 1619, dennes anden Mand David Skov, Baltzer Berents Søn 1629, Baltzer Condevins første Hustru 19 April 1635, Johan Baltzersens Hustru 10 Feb. 1640, Renteskriver Peter Bing 14 April 1647, Zakarias Garben 4 Maj 1653, dennes Enke Lisabet 22 Maj 1654, Hans Hausmans Svigersøns Magnus Prangers Søn 1669, Zakarias Garbens Datter Margrete 27 Dec. 1670, Jan Jansen von der Arck, som havde været gift med Hans Hausmans Datter, 18 Dec. 1676, hans Enke Katrine 20 Juli 1688, Anna Kohlendal 24 Feb.

1710, Zakarias Garbens Hustru og Søn 9 Maj 1710, hans Broder Hans Garben 4 April 1722, Margrete Prange 23 Dec. 1740; Fæstebrevet fornyedes 1760 af Kaptejn Hans Henrik Garben.

24. Ditlev Schrøders Hustru beg. 24 Okt. 1652, han selv 7 Jan. 1675, Jens Schrøder 11 Marts 1686, Ditlev Schrøders anden Hustru Kirsten 28 Juli 1701, Vilhelm Schrøder 13 Avg. 1714.

25. Johan Thærborg beg. 7 Jan. 1618, hans Enke 14 Juni 1644, deres Søn Verner 16 Jan. 1651.

26. Renteskriver Absalon Hansen beg. 30 Jan. 1645; hans Enke afstod Gravstedet 1655 til Lutt Valter, der beg. 30 Sept. 1668, hans Enke Malene 3 Juli 1674, deres Svingersøn Fredrik Verdelman lod sin Hustrus Søster Hedevig Villers begrave 20 Dec. 1676.

27. Renteskriver Jens Thorstensen beg. 25 Juli 1625, hans Enke og 3 Børn 1637, Peter Hauschen 26 Avg. 1652 og kort efter hans Barn, hvormed Familien uddøde. Povl Graap beg. 9 Feb. 1659, hans Børn 1662 og 1675, Morten Berndrop 12 Juni 1690, Jakob Feltman 25 Maj 1707; dennes Hustrus Søsters Mand Hans Mikkelsen fik Gravstedet i Udlæg 1708.

28. Tyge Raab beg. 18 Okt. 1635, hans Hustru Katrine afstod Gravstedet til Kirken. Her beg. Marike Andersdatter 1 Dec. 1672, Rasmus Hansen, Birkefoged paa Svenstrup, hans Datter Antonette 1689.

29. Videfoged Mikkell Jensens Hustru beg. 14 Jan. 1645, han selv 2 Juli 1652, hans anden Hustru 26 Okt. 1656.

30. Raadmand Klavs Johansen beg. 15 Juli 1625, 2 Døtre 1638 og 1639, Peter Hauschens Barn 1647, Klavs Johansens Hustru Jan. 1651, Jokum von Slesell 2 Sept. 1656; 1671 tilhorte Gravstedet Anne Jakob Feldtmans, der var Klavs Johansens Datter, hendes Datter Ermbke, g. m. Johan Alsteen, beg. 7 Nov. 1676, Anne Jakob Feldtmans 18 Juni 1683, Jakob Feldtmans anden Hustru 22 April 1689, hun omkom i Amalienborgs Ildebrand.

31. Jakob Køhns første Hustru beg. 16 Juli 1646; han solgte Gravstedet 1657 til Renteskriver Jens Sørensen, hvis Moder beg. Maj 1665, hans Sonnedatter Kristine Elisabet 27 Sept. 1677, hans eget dødfødte Barn 1680.

32. Henrik von der Tide beg. 14. Okt. 1625, Kristian Flørs 2 Børn 1629 og 1634, Jørgen Bøffe 19 Jan. 1654, Lisabeth Jørgen Vittes Enke beg. sin Søn Jørgen Bøffe 7 Juni 1670, hun selv beg. 20 Okt. 1676, hendes Svingersøn Oluf Pedersen Witts Hustru, der døde i Amsterdam, beg. 26 Nov. 1680; hendes Søn Johan

Bøffe med Hustru Karen sal. Daniel Ralues døde i Amsterdam 1681, 1682 nedsattes i Begravelsen Daniel Ralues og 5 Børn, der havde staaet under Altrets Hvælving; 1684 tilhørte Gravstedet Oluf Pedersen Witt, der lod Børn begrave og selv nedsattes 17 Marts 1701, Katrine Kristine Ralfs beg. 12 Avg. 1707, Anna Katrine Ralfs sal. Oluf Witts 5 Avg 1710; Gravstedet afhændedes 1730 af Sognedegnen i Taarnby Jokum Halling.

Det søndre Kapel.

1. Lyder Brask beg. 28 Okt. 1629, hans Enke 17 Juni 1649. Gravstedet tilfaldt Kirken. Juveler Andreas Fejgas Hustru Maren Arentsdatter, Arent Berntsens Datter, beg. 23 Okt. 1677, Isl. Købmand Klavs Thomsen 8 Feb. 1688 (ikke af forrige Slægt).

2. Hans Nielsen fra Islandsk Kompagni beg. 22 Feb. 1646; hans Enke solgte Gravstedet 1657 til Albert Dysseldorf, der beg. 14 Dec. 1666, hans Eftermand Henrik Vørners Barn 1674, Johan Dysseldorf 21 April 1676, Henrik Vørners Hustru Lisabeth. Albrecht Dysseldorf fornyede Gravstedet 1705. Henrik Vørner beg. 21 Sept. 1712, Jomfru Anne Elisabeth Vørner 2 Feb. 1725, Kristoffer Bartels Hustru Margrete Vørner 7 Nov. 1726. Jomfru Sidse Bartels fornyede Gravstedet 1755 og Johan Josef Haaber solgte det 1761.

3. Borkvart Quelkmeyer. kgl. Stykkestøber. beg. 25 Avg. 1613, hans Hustru 22 Okt. 1631. Albrecht Dysseldorfs 4 Børn 1654—58.

4. Søren Bødker beg. 11 Marts 1612, hans Enke 15 Nov. 1617, Johan Wochmand 2 Juni 1625, Hr. Jakob Sørensen Bødicher 25 Dec. 1644, dennes Enke Karen 22 Jan. 1645; Søren Bødkers Datter Maren, gift med Skibsbygger Jens Olufsen bag Børsen, beg. 10. Dec. 1669 (hans anden Hustru hed Kirsten), han selv 17 Marts 1674, hans Søn Peter Friborgs 3 Børn 1684—87 og Hustru 28 April 1691, 2 Børn 1700—03, Peter Friborg 19 Avg. 1724.

5. Stenhugger Hans Brocks Hustru beg. 19 Avg. 1610, han selv 3 Marts 1617, Kasper Grots Barn 1635, hans Hustrus Broderdatter 1654. Povl Glasbach købte Gravstedet 1675, han beg. 30 Marts 1683, Klemens Suco 7 Jan 1685, Povl Glasbachs Barn 1687, Kommissær Sucos Stivson Daniel Glasbach 23 April 1689, Sucos Børn 1690—91, han selv 24 Jan. 1696, hans Enke 28 April 1723.

6. Johan Thencken beg. 13 Okt. 1611, Eva Hans Køhns 10 Avg. 1648, Jørgen Kastensens 2 Børn 1649 og 1654, Hans Roeses Barn 1650, Jørgen Kastensens Svigersøns Jens Pedersen

Brøns's Søn 1669. »Ane sal. Jakob Kitzerovs vil tilegne sig denne Grav til et Arvested formedelst hendes afdøde Venner derudi er begravne, mens kan med ingen Kirkebrev paa Steden det demonstrere«. Alligevel lod hendes Svigersøn Henrik Drejer begrave sin Formand Albrecht Vilhelm Schrøders Barn 1679, og A. V. Schrøder indsattes ogsaa her, efter siden sin Begravelse 6 Okt. 1677 at have staaet i Altrets Hvælving. Henrik Drejer beg. 25 Jan. 1686, Anna Sofie Schroder 1 Avg. 1689, Henrik Drejers Eftermand Johan Hesenberg 1 Marts 1704, hans Enke Anna 25 April 1704, Nikolaj Drejer 16 Jan. 1742, Assistentforvalter Holms Hustru 31 Marts. 1757, islandsk Købmand Henrik Dreyer 8 Marts 1763, Jomfru Charlotte Lovise Drejer 2 Okt. 1775, Renteskriver Lossius Dreyer 8 Maj 1782.

7 Henrik Lassen Refenerer beg. 26 Avg. 1625, Mag. Valentin Suhms 2 Børn 1653—54, dennes Hustru 13 April 1655, Generalfiskal Kristen Pedersens 2 Børn 1666—67, Henrik Suhm ejede Gravstedet 1681, Ulrik Fredrik von Suhm fornyede det 1709, og 27 Feb. beg. hans Broder Hofjunker Hans Henning von Suhm, Schoutbynacht Suhm beg. 22 Jan. 1744, Løjtnant Suhm 15 Feb. 1765, Frøken Agnete Sofie Rethling(?) 5 Feb. 1773. Landraad Frederik Rantzau 24 Okt. 1778.

8 Jokum von Holtens Børn beg. 1625 i hans Svigerfaders Gravsted, han selv 1629, Jost Steemans Barn 1645. Henrik Hoyer købte Gravstedet, Marike Evert Holstes beg. 10 Juli 1677, Evert Holst 16 Feb. 1688, dennes Enke Marie Hulseman ægtede Henrik Wørner og beg. 25 Maj 1707, ført fra Helsingborg Kirke.

9. Kasten Møllers Børn beg. 1654 og 1665, hans Børn bevilgede 1673, 28 Nov. at Jakob Kisters Lig maatte nedsættes her: Peter Møller ejede det 1689, Jokum Kricks Børn beg. 1689, Hr. Niels Bromans eller Brocmans Enkes Datter Karen 1711, hun selv 26 Okt. 1719.

10. Herman von Delden beg. 21 Okt. 1619, siden Johan Vejers 2 Sonner, Kasten Møller 23 Sept. 1652, hans Hustru, som var Johan Vejers Datter, 12 Nov. 1652, hans 2 Sonner var Ludolf og Peter Møller, af hvilke den sidste afhændede Gravstedet 1680 til Tolder i Kalmar Didrik Stribeck til dennes Svigerforældre Mag. Rasmus Hofgaard og Karen Pedersdatter, der i Krigen var flygtede hertil fra Skaane. Han afstod Gravstedet til Familien Voltelin.

11. Jellis Petersens Barn beg. 1619, han selv 5 Avg. 1620, hans Enke Johanne 20 Okt. 1622, hans Søn 1625, hans Datter

Johanne, Jørgen Pryses Hustru, 12 Sept. 1647, Jørgen Prys 9 Juni 1654, hans 2 Dotre 1654; Helvig sal. Jakob Petersens lod en Brodersøn Gelles Prys begrave 9 Marts 1674, Frans Thuen beg. 21 Marts 1688, Helvig Jakob Petersens lod sin Søsterdatter Hedevig Frans Thuenes Enke begrave 10 Avg. 1694.

12. Her var ingen begravet for 18 Maj 1681, da her beg. Kræmmer Vincens Meinsens Hustru Marie Jansen Arff.

13. Kapellanen Hr. Jesper beg. 16**, Niels Ydsen af Aarhus 12 Jan. 1645. Povl Kurtz (ikke beslægtet) 11 Sept. 1679, flyttet fra Altrets Hvælving, Dr. Kristian Nold 4 Okt. 1683, hans Enke Marie 27 Juli 1695, Bogfører Johan Melkior Liebes 2 Børn 1705 og 1708.

14. Her var ingen begravet for 1676, da det forenedes med Nr. 13.

15. Kristen Nielsen i Kristianshavn beg. 9 April 1645, hans Hustru, der var beg. 1644, blev hensat ved hans Side.

16. Hans Pipper beg. 19 Nov. 1607, hans Hustru 19 Sept. 1616, hans Stivson Movrids Friche 6 Juli 1619, Kristian Flor 22 Avg. 1643, Movrids von der Thides Barn 1654, Henrik Flor 9 Sept. 1654, Movrids von der Thides Barn 1657; Gravstedet tilhorte 1665 Oberst Fredrik Thuresen. Evert Holstes 2 Børn beg. 1668—71.

17. Nikolaus Svabes Hustru beg. 26 Feb. 1614, han selv 21 Marts 1629, hans Datter Beate Reinholt Thimbs 10 Sept. 1652, Johan Thimb 7 Juli 1674, Sofie Svabe og Geske Thimb solgte Gravstedet 1676.

18. Svend Bentzen Katts Hustru beg. 22 Marts 1608, hans Datter, gift med Peter Petersen, 1 Maj 1634, Peter Petersen 3 Sept. 1638. Dette Gravsted kobtes 1676 tilligemed flere af General-Løjtnant Niels Rosenkrandses Enke.

19. Jens Basse af Norge beg. 25 Avg. 1652.

20. Jan Beck beg. 5 April 1610, hans Enke Moike 1 April 1623, Betike(?) Asverus 16 Juni 1636, Peter Mellin 20 Avg. 1637.

21. Johan Altevelt beg. 28 Sept. 1625, Niels Aagesens (Auchesens) Svoger, Jens Madsen, Tolder og Raadmand i Stege, 19 Avg. 1652, Niels Auchesens Stivson Islandsk Købmand Jørgen Kiem (Aaret ikke anf.), Peter Frich med Hustru Mechtel Otto 12 Juni 1670; Johan Altevelt var Broder til Dorethe Niels Auchesens, til Karen Peder Jensens og Sofie Peder Ottos, hvem Gravstedet tilhørte 1676.

Det nordre Kapel.

1. Køkkenskriver Hans Sørensen beg. 1 Avg. 1625, dennes Eftermand Marcus Hess 16 Okt. 1637, hans Enke 2 Feb. 1652.
2. Didrik Balk beg. 1 Juli 1615, hans Stivsøn Søren Wachman 15 Jan. 1647.
3. Niels Svendsen Malmø beg. 22 Maj 1622, hans Enke 29 Maj 1634, hans Datter Anne Mads Davidsens 1656. Kirsten sal. David Madsens solgte Gravstedet 1678 til Rasmus Fischer Skomager, hendes Svoger var Frederik Eisenberg.
4. Thomas Thonagels Hustru beg. 30 Nov. 1641, han selv var i Forveien beg. her.
5. Sadelmager Hans Figenschu beg. 21 Sept. 1629, hans 2 Datterbørn 1644, hans Svingersøn Hans Boem 22 Okt. 1641, Hieronimus Figenschus Barn 1649, han selv 12 Dec. 1652, Hans Figenschus Enke Nov. 1657, i hendes 89. Aar, Hans Figenschu ejede Gravstedet 1673, Sadelmager Nikolaj F. beg. 30 April 1682, Sadelmager Hans Styers Hustru 23 Dec. 1687, han selv 4 Dec. 1688, Nikolaj Figenschovs Datter 1701, Hørkræmmer og Krydenerer Henrik Krol, der beg. 15 Juni 1731, lod nu i en Række af Aar Børn og andre Slægtninge nedsætte; hans Enke beg. 23 Dec. 1748, hans Søster 23 Sept. 1711, hans Moder 16 Feb. 1718.
6. Hugo Lindwormb, hans Hustru og en Datter er begravne her, under Portalen, (Aar ikke ang.)
7. Didrik Møllers Datter, gift med Fredrik Gynter, beg. 19 Okt. 1639, Fredrik Gynter 6 Juli 1655, hvis Søn Didrik fornyede Gravstedet 1688.
8. Didrik Møller beg. 13 Juli 1608, hans Enke 29 Feb. 1617, hans Sønesøn Fredrik Davidsens 1 Juni 1654, Tapetvæver David Davidsen lod der nedsætte Bendt Andersen af Malmø og dennes Hustru Helle 1669.
9. Kristen Torkilsens Hustru beg. 1 Sept. 1613, han selv 19 Juli 1626. Skipper Mikkell Nielsens Hustru 14 Juli 1687, han selv 8 Jan. 1691, hans Eftermand Jørgen Jensen Vejles Børn 1694—1703, han selv 31 Juli 1711.
10. Verner Klovman den ældre lod sin Tjener her begrave 1635.
11. Gert Aaszerin den ældres Datter Sara Franciscus Kleins 29 Maj 1623, Mathias Brasks 2 Børn 1633, dennes Hustru 30 Sept. 1635, Gert Aaszerin den yngre 25 Juni 1639, Mathias Brasks Datter 1644, Angenete Braskes 24 Feb. 1646, Gert Brasks 2 Børn 1658 og 1659, han selv 14 Maj 1674, hans Enke Martha Ehm 19

Feb. 1691 og sidstnævntes Søster Barbara sal. Henrik Stenkuhls 17 Juni 1677, Henrik Brask 30 April 1703, Kaptejn Mathias Brask fornyede Gravstedet 1731, hans Hustru beg. 25 Okt. 1738, han selv 8 Juni 1746.

12. Raadmand Mogens Mikkelsens Hustru og dødfødte Barn beg. 1 Sept. 1602, han selv 6 Jan. 1618, Lavrids Eskilsens 2 Børn 1628 og 1632, Mikkil Mogensen 29 Nov. 1634, Raadmand Bartholomæus Pedersens Barn 25 April 1650.

13. Henrik Fyren den ældres Huses Forstanderske Anne Milsen beg. 27 Juli 1617.

14. Jakob Aaszerins Hustru beg. 3 Juli 1625, han selv 18 April 1644, hans anden Hustru 22 Juli 1660.

15. Her var ingen Begravelse 1656, men det fæstedes 1681 af Murmester Mathias Sørensen. hans Hustru beg. 19 Okt. 1688, han selv 1 Apr. 1692, hans Stivdatter, gift med Henrik Dyre, 25 Sept. 1681.

16. Trompetter Erhart Stercks Datter og Hustrus Søster beg. 1641.

Taarnet.

1. Kræmmer Jokum Wulffs Børn beg. 1654 og 1659, hans Hustru 1664, Sønnen Andreas Wulff 3 Maj 1676, Datteren Hedevigs Barn 1679, Anders Wulffs Datter 1689.

2. Bundtmager Jørgen Høyers Hustru beg. 12 Jan. 1632, hans 5 Børn 1634—52.

3. Eske Bertelsen er her beg. (Aar ikke opg.), hans Hustru 28 Avg. 1647.

4. Jokim Smidt ellers kaldet Holten Pintt beg. 4 Okt. 1619, hans Hustru 12 Juni 1649, en hollandsk Adelsmand Oberst Otto von Yler 17 Juli 1658. Gravstedet fæstedes af Kancelliraad Chr. Albret Walter, der beg. 28 April 1687, hans Son 1688. Kancelliraad Gaarmans Son 1705. Med Bispinde Baggers Tilladelse Gehejmerraad Meyererone 2 Avg. 1708, Gehejmerraad Walter 10 Dec. 1718, hans Enke 18 Dec. 1723. Søster Svane 6 Nov. 1730. Gehejmerraadinde Meyererone 14 Dec. 1737, Froken Ulfeld 16 Marts 1741, General Walter 3 Juni 1749, Froken Bager 23 Feb. 1773.

5. Mads Hansen Huusvigs Hustru beg. 30 Nov. 1647, han selv 26 Juli 1651, Gyldenloves Tjener Rolluf Hansen 12 Avg. 1684, Peter Ludevigs Hustru 11 Sept. 1685. Raadmand i Bergen Lavrids Sandersen 30 April 1696, Raadmand paa St. Thomas Thomas

Berentz 27 Okt. 1704, hans Søn 1714, Overvisiterer Hans Soutemans Hustru 7 Avg. 1714.

6. Organist Johan Lorentz 10 Børn beg. 1636—54, hans Hustru Maj 1659, Ligstenen blev ødelagt, da den store Klokke blev opvunden i Taarnet, hvorfor han fik Graven Nr. 3 i Taarnet, hvor hans Svigermoder Kirsten Her Klavses af Brønshøj blev beg. 30 Dec. 1687, han selv og Hustru og 2 Datterbørn, hvilke alle var omkomne ved Amalienborgs Ildebrand, beg. 24 April 1689.

7. Mathias Kloumans 6 Børn beg. 1625—51, hans Hustru 21 Maj 1634, han selv 1 Dec. 1644, Villum Klouman 16 Jan. 1667. Arvingerne Jakob og Peter Schønefeldt solgte Gravstedet 1686 til Kirken.

8. Mikkel Pedersens Hustru beg. 17 Maj 1624, han selv 8 Sept. 1625, Simon de Henning 17 Nov. 1645.

9. Islandsk Købmand Hans Olufsens Hustru beg. 28 Juli 1636; han selv er beg. i mellemste Kirkegang, hans anden Hustru rejste til Norge, hvorfor Graven tilfaldt Kirken. Didrik fra Malmø beg. 15 Jan. 1657, en hollandsk Kaptejn 1 Okt. 1658.

10. Hans Heinsze beg. 9 Nov. 1631, 2 Børn 1637.

Gravskrifter og lignende Inscriptioner fra forskjellige Norske Kirker.

Meddelte og ledsagede med Anmærkninger af **H. J. Huitfeldt.**

I. Fra Kragerø Kirke.

Da en Ombygning af Kragerø Kirke paabegyndtes i Aaret 1871, blev nedenstaaende Gravskrifter indsendte til Rigsarchivet¹⁾ i November samme Aar. De fire første og No. 7 ere indgravede paa Messingplader, de øvrige paa Blyplader, der tildels ere temmelig forvitrede. Skjønt aftrykte i Kragerøavisen »Vestmar« i Aargangene 1871 og 1872, meddeles de her, da endog Universitetsbibliotheket i Christiania intet Exemplar eier af denne Avis. Aftrykket er skøet efter de samme Principer, som ere fulgte ved Meddelelsen af Indskrifterne fra Akers Kirke, se ovenfor S. 54.

¹⁾ Indsendelsen af disse og de fleste nedenfor meddelte Indskrifter er skøet paa Opfordring af Selskabet til Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring efter Meddelerens Initiativ.

1) Hoc Conditur Monumento. | Pernobilis ac illustris Vir, | *Nicolavs Severini Adelaer*¹⁾ | Sacræ Regiæ Majestatis Danicæ, olim Consiliarius Cancellariæ, | et Assistentiæ, nec non Præfectus Provinciæ Brasbergensis in Norvegia. | Natus Charissimis Parentibus, Severino Nicolai Adelaer, et | Doretheæ Iohannis filiæ, Brevigiæ intra Longæ Insulæ Sinum, | Anno 1628 die 12 Augusti, | Defunctus Crageröe 1694, 3 Iulij, | Sepultus ibidem 31 mensis Ejusdem, | Injustorum obex et afflictorum Pater | Extitit Semper, | ac | Togatis prudentiæ et fidelitatis se præbuit Typum. | vixit Generosè, reqviescit Placidè, | Resurget Beatissimè. |

2) Welædle og Welbiurdige | Nu Salig hos Gud, | *Peder Poulsen*,²⁾ | Kongl: May:ts forðum Höibetroede Commerce Commissarius | Hans Efterlatte Legeme | er her | nedlagt, | fød udi Horsens udi Jylland, | den 23 Majj Anno 1648. | Henkaldet ued den timmelig död Her i Crageröe. | den 23 febr: Anno 1699. | (i) Hans Alders | 50 Aar, 9 Maaneder. | En Mand af Raad og Daad | og | Opmuntring | for alle dyd-Elskende, | af Gudfrygtighed og Oprigtighed, | Har | paa det timmelige, Som Evige | sin forsichrede belöning. |

Hvil derfor ædle Siæl, det (o: dit) minde hos os staaer til Legemet sin v-forkrenkelighed naar.

3) Grav-Schrift | Du Pillegrim og Vandrende. | Staae lidet stille, og huad her er schrevet | Fæst Øyne paa, Vell Betragt og læs, | Derved | Hindris du iche paa Væyen, | Men Kom̄er Til Maalet | Og Erlanger Clenodiet, | Thi her findis Et schrift om dyd, | og om | Den for huilchen dūden er bleven baade, | som haver, | Fulden det sit laab med ære, | Opnaet sit maal i glæde. | her huiler | Den dydefulde og Dyrebare, | Welledle og Welbyrdige Frue | *Anna Adler*³⁾ | Salig Comiissarie *Peder Poulsens*, | Föd i Krageröe Anno 1661 d: 18 October. | Döed paa same Stæd 1729 d: 17

¹⁾ Om ham og hans Efterkommere se W. Lassens Norske Stamtavler, I. S. 63—77. Naar Forældrenes Fadersnavne i denne Gravskrift angives omvendt, af hvad ellers findes i Broderen Cort Adellers Biographier, maa det være Gravskriften, der feiler, thi Faderen hed virkelig Söfren Jensen, se N. Rigsreg. V S. 200 og VI S. 692.

²⁾ Gift med foregaaendes Datter, se No 3. Se ogsaa W. Lassens Norske Stamtavler I S. 67—77. Disse Ægtefolk skjænkede i Aaret 1700 en Alterkande af Sølv til Kragero Kirke, se »Vestmar« 1872 No. 22 og Norske Stiftelser III S. 455.

³⁾ Se No 1 og 2 ovenfor. Hvem der var hendes første Mand er ubekjendt.

Februarii, | Hun haver Været | ædel i sin Födsel, | Gudfrygtig i sit levnet, | Og er bleven | Salig i hendis död; | Iche har lignet Maanen, som er mörch i sig selv | og schiner Vet et fremmet og laant Lys, | Men hun har Været liig soelen, det store Himel-lys, | Schinnende Ved Egne dyder, Troe og Kiærlighed, | Hendes lærere har hun Elschet og æret, | Holdet dem for talende Engle og Christi sende-bud, | Encher og fader löse tröstet og husvalet, | De hungrige har hun Mættet, | og | De Nogen har hun Klædet, | For hende er bleven fyldet mange Maader af Taare, | Thi | Tvende gange haver hun savnet brave Mænd, | Tit og ofte sorget for smuche börn. | Men efter Kort Egte schab, | Udj langvarigt Enchesæde, | I all Modgang og sorrig, | Havær hun Været fuld af Glæde og Tröst, | Glad i sin Gud, | Tröstig ved hans Ord, | Meget er tabt ved hendis död, | iche | Noget for hende, | men | For de Igienlevende, | Af huilche, | Hendis Nafn bör priisis, | Hendis dyders Exempel Efterfolgis, | Gemebundus | Ut potuit posuit, | S: Tönder,¹⁾

4) Her Under | Södelig | Mit Legeme Sig huiler |
 Ieg ædell var af Byrd, Men döden hastig Iiler,
 I Blomstred fryerst Aar mit Lys Snart sluchte ud.
 Saa Ieg En Iomfrue her, Der Er min Iesu Brud;
 Spör nogen om mit nafn, min Slegt, min Tiid Nu svunden?
 Da Viid! Ieg Alhed²⁾ var af ædellstand oprunden
 Min Fader *Pauli* Sön, Var Peder Kongens Mand
 En Commissarius! hans Siæll er I Guds hand?
 Min hierte Moder From, Frue Annæ Adlars Hierte,
 Tillföiet döden min fuld-Modig Sorg og Smerte
 At Ieg Saa Spæ og ung, der hafde tengt ved dyd,
 At bliue Venners Ziir, Min Moders Lyst og fryd,
 Saa Tiilig Blev död?
 I Abrahams Skiöd,
 Min Siæll dog ævindelig Lever?
 Til Salighed Skabte,
 Er iche Fortabte,
 Hos Iesum, ævindelig Suæver?

¹⁾ Severin Tönder blev 26 Oktbr. 1716 udnævnt til residerende Capellan i Kragerø og Bamle, 23 Oktbr. 1719 gift i Kragerø med Maren Simonsdatter (efter Kongebrev) og 28 Decbr. 1731 begravet sammesteds.

²⁾ Datter af Nr. 2 og 3 og vistnok opkaldt efter Moderens Søster, Jomfru Alhed Adeler, der ogsaa var bisat i denne Familiebegravelse, se W. Lassens N. Stamtavler I. S. 63.

Min Siæl Som Gud Skabte ævig Lever ævindelig
 Mit Legem Som Gud gaf mig Aar 1695 d: 22: Ianv: Timelig
 Blev ved den Timelige död Aar 1705 d: 28 Iuli: endet naadelig
 Thi | Gud Herren Tælte Sielv | Mine Korte Dage. |

5) Dødens Sørgelige Seyer over | Dyden | Dødens (o: Dydens)
 Salige Triumph (over) | Døden | Det første ved Adam | Det Sidste
 ved Christum | Betragted udi | Den Welædle og Høyfornemme | Nu
 i Herren Salige | Seigr. *Niels Poulson*¹⁾ | Fordum | Vel-Reno-
 meret Negotiant og Handels-Mand i Kragerøe. | Hand trædde ind i
 Tiden (til) Verden her i Kragerøe d: 17 August 1690 | Og ind i
 Ævigheden til Himmelen her Sammestes d: 7 Martii 1759 | Dyden
 frelste Ham ey fra Døden | Ey heller | De Retsindiges onsche fra
 den | almi(n)delige Schiebne. |

See! Læser, denne Boe, til sidste Hvile giemmer
 En Mand, der kaldes [stor] af Borgerchabets Lemmer
 En Hielppe-Haand, en Ven ia Manges Øyne lius
 Ia virclig Stadens Ziir, en Stytte for sit Huus.
 Men Styttten falden er, og Lyset Det er Sluchet
 Den Haand som hiulpet har, i Døden sig har luchet
 Han var en Himmel-Ven Roes-værdig uden Schrømt
 Ey Under Hands afschied gjør mangt et hierte ømt
 Gich Siælen hen til Gud, som Hende hafde givet
 Blev Legemet til Støv, som fordum hafde livet
 O! Rygtet af en Mand, som elschet æret var
 Til Pant tilbage blir, Hand blant os været har
 Det tabte Kragerøe, da det sig maae beklage
 At ædle Poulsen har fuldendet sine Dage
 Men (den) ærbødighed den Roes ey tabes kand
 Som schyldes aschen af en saa Prisværerd (o: -dig) Mand.

6) At Leve | er mig Christus | At Døe | mig en Baade | Det |
 En Dydens Bestrebelse Christendoms udsigt | Saa Tenkte | Saa
 Talte | Saa Troede | Den i Livet Retskafne nu Salige Herre | velædle
 og velbirdige | *Henrich Jørgen Poulsön*²⁾ | Fød den 1ste Au-

¹⁾ Uden al Trivl foregaaendes Broder, da han var bisat i den Adellerske
 Familiebegravelse. I Forening med sin Hustru Edel Topdal (begravet i
 Kragerø 20 Februar 1756) forærede han 1737 Kragerø Kirke et Døbefad af
 drevet Sølv, hvorpaa er fremstillet Christi Omskjærelse, Daab og Himmelfart,
 se Bladet »Vestmar« 1872 No 22.

²⁾ Søn af foregaaende og døbt i Kragerø 9 August 1724.

gustus 1724 | Død den 30te December 1778 | Bitterhed midt i Fre-
den berøvede ham første Egtefelle | Adelheit Maria Hoff | 4re
av Natur og Fliid velsignet Boren | Er hendes vurdige Mindes
Tegn | Der nu med den Efterlad(t)e Enke-Fruue | Iohanne Cathrine
Heuch | sørgelig igien lever | men i Haab | at samles | I [alle]
Retferdiges opstandelse. |

Saa Sov da Salig Siæl Dit Lob alt her er end
Din Deel er hos Din Gud dit Navn hos os i ære,
Hav Tak for hver en Dag som vi dig have Kiend
Som Fader og Forsvar | for os nu Gud skal være.

7) Her Huiler | Edele Welbyrdige oc nu Sall: Matronæ. |
*Else Isacksdaater Falck.*¹⁾ | Barnføed I Øster Risöer Anno 1630.
Den 30 May | Er igien efter Hun her udi Werden har leuet | 55
Aar 4^{1/2} Maaned Wed een Sagt och Salig Död | Södeligen I Her-
ren hen Sofuet Den 24 September | A^o 1685 Gud forleene Hender
med alle troe Chri- | stene, paa den yderste Dag en Gledelige och
ærefuld | Opstandelse. |

8) Herunder hviler | Den i Livet | Welædle og Welbyrdige |
nu i Döden salige | Fruue Cammer Raadinde | Mette Dorothea

¹⁾ Da hun var bisat i den Adellerske Begravelse, og Gravpladen er udstyret ganske som Nr. 1 og 2, har hun maaske været gift med Nils Søfrensson Adeler, der i saa Fald maa have været gift 3 Gange, se W. Lassen, Norske Stamtaavler I S. 64. Hun maa da sandsynligvis have været hans anden Hustru og Moder til flere eller de fleste af hans Børn. Hans sidste Hustru Maria Kloumann, der allerede Aar 1700 var bosat i Skien og var Søster af en Commerceraad Kloumann, synes kun at have havt et Barn, Sonnen Henrik Matthies Adeler, for hvem hans Broder Justitsraad og Amtmand Henrik Adeler var Tilsynsværge 1699 (Rigsarch.s Saml. »Personalialia«, Adeler). Nils Adeler maa foruden de af Lassen anførte Børn have havt flere, saaledes den før 1694 afdøde Jomfru Alhed Adeler, Margrete Adeler (Lassen l. c. S. 67 og 76), der var gift med Mag. Hannibal Jessen, Sogneprest til Skien og Provst over nedre Telemarken og Bamle († 1695), der før havde været gift med Elisabeth Lobes; endvidere Maria Adeler (se Lassen l. c. S. 68), samt sandsynligvis en Datter (maaske den nævnte Maria), der var gift med Raadmand Gert (Gerhard) Hansen (Lassen l. c. 67). Ved et af sine første Ægteskaber havde han faaet Stifbørn af Navnet Matthiesen, blandt hvilke var den Vendele Matthiesen, med hvem Stifbroderen, Lagmand Sofren Adeler, der da var gift, havde begaaet Leiermaal, samt formentlig den af Lassen S. 68 nævnte Jorgen Matthiesen. Ogsaa Johannes Adeler, der 1673 omtales som reist til Ostindien, har uden Tvivl været Nils A.s Son, vistnok, ligesom Sofren, af første Ægteskab.

Knöpper födt Buch, | Hun saae först Werdens Lys udi Chri-
 stiania Stift i Drammen | den 25de September 1733. | af Wærdige
 Forældre | Hr. Iuveleer Didrich Buch | og | Madame Anna
 Nielsdatter Windfeld. | Indtraad i ægteskab den 25de July
 1759 | med den nu gienlevende höystbedrövede | Welædle og Wel-
 byrdige | Hr: Cammer Raad og Tolder | Iohan Hermand Knöp-
 per, ¹⁾ | I hvilket ægteskab Gud ey haver welsignet dem med no-
 gen Börn, | ved en sagte og Salig Död | blev Hun henkaldet fra dette
 Möysommelige Liv | den 25de April 1784 i Krageröe | med utrætte-
 lig Fliid arbejdede hun i sit Kald | Gud gav hende den Naade,
 at skiönt | hendes Sygdom var hæftig, dog ikke | Döden voldsom |
 Det Øyeblik, som hun indgik i sin Herres Glæde var det sidste
 Ord: | Frelseren Iesus | Og saaledes i Troen paa den store Over-
 hyrde | sov hun hen. |

Her hviler hun i Lammets Skiöd
 Fra Verdens Tummel og Möye
 I Troe og Haab paa Iesu Död
 Hun sluttede sit Øye.

9)

Grav-Schrift.

Mit Liv var Kort
 Paa Verdens Land,
 Ieg rejste bort.
 Gud toeg mig and
 Udi sin Glæde-Boelig.
 Nu hviler Ieg
 I Iesu schiöd
 Ieg mangled ej
 hielp i min död.
 Nu sover södt og Roelig

Peter Henrich Tønder²⁾ | fød her i Kragerøe d. 15 Iulij 1769 |
 og död samestæds d. 4de augusti 1770.

10) Denne Plante | Kom til Verden | Den 6te December 1788 |

¹⁾ Han blev som Overtoldbetjent i Bergen udnævnt til Tolder i Kragerø 30 Septbr. 1779, blev virkelig Kammerraad 19 Septbr. 1781 og døde i Embedet 16 April 1790 (Rigsarchivets Statscalendere, Mscr. — Jfr. F. W. Thues Beskr. over Kragerøe Kiøbsted S. 96 og 98).

²⁾ Han blev begravet 8 Aug. 1770 og var Søn af constitueret Controleur Jakob Lorents Tønder og Maren Dorothea Thaulow.

Ei | For at see Lyset | men | Allene for at forplantes | i | Evighe-
dens Have.¹⁾

II. Fra Gjerpens Kirke.

Da Ombygningen af Gjerpens Kirke ved Skien paabegyndtes i Aaret 1871, blev i August s. A. de nedenfor meddelte Ligkisteplader, Vaabener etc. indsendte til Bevarelse i Rigsarchivet. De ere samtlige af Messing med Undtagelse af No 11 og 27, der ere forfærdigede af Jernblik, samt No 25, der staar paa en Træplade. De hidrøre fra de to murede Begravelser ved Kirken, der omtales af B. H. Lovenskiold i hans Beskrivelse over Bradsbjerg Amt S. 75 f., og hvoraf den ene var opført 1699 af Generalmajor J. Arnoldt og Frue, den anden 1701 af Peter Borting og hans Frue. Denne sidste Begravelse gik senere tilligemed Fossum Gaard over til Familien Lovenskiold.

a. Den Arnoldtske Familiebegravelse.²⁾

11) I en Krands: I. H. S. | Her ligger giemt | [ti] Lifsens og
Ærefuld-gjorelsens Stund; | det døde stöff, som efterblef | af den
Velødle og Höyfornemme nu Sal: Mand | *Stig Andersen Tons-
bjerg,*³⁾ | Da Gud tog hans Siæl til sig d: 26 Aug: 1690. | Udi
hands priselig alders 44de Aar. | Syr. 46 cap. V. 20. 21. | Saa
mange, som icke vende sig fra Herren, deris Hukommelse være | i

¹⁾ Kragerø Kirkebog angiver under 17 Decbr. 1788: »begravet i Sacristiet Hr. Major von Kaases dødfødte Barn.« Hermed menes Major ved det Nordenfjeldske Inf. Reg. Peter Falck v. Koss, der var gift med sin Cousine Anna Maria Josepha v. Koss og døde paa Frydenhaug ved Bragernes 17 Decbr. 1807. (Jfr. Genealogische Nachrichten von der adelichen Familie von Koss. Rostock 1789. Fol. p. 59—63).

²⁾ Til dennes Vedligeholdelse blev paa Skiftet efter Generalmajor Arnoldt og Frue udlagt Gaarden Mellem-Løberg i Gjerpen Sogn, hvilken Gaard Feldtmarskalk Arnoldt senere solgte for 300 Rdlr., der efter hans Død 1759 blev udbetalte til Sonnen, Geheimeraad J. F. v. Arnoldt, efter hvis Død de atter skulde overleveres til den nærmeste gjenlevende Arving for af denne at anvendes paa samme Maade. Hvorvidt denne Bestemmelse blev overholdt ved hans Død i 1785, da de eneste Arvinger vare af den grevelige Slægt Wedel-Wedelsborg, er ubekjendt. (Efter Skiftedocumenterne i Feldtmarskalk Arnoldts Bo i Rigsarchivets Saml. af »Personalia.«)

³⁾ Han var en Son af Assessor i Overhofretten, Borgermester i Tønsberg etc. Anders Madsson (Tønsberg) og Karen Olufsdatter Stranger, hvis Gravskrifter i Tønsberg findes meddelte i (Norsk) Hist. Tidsskr. 1 R. IV S. 511 f. af Y. Nielsen. Se ogsaa Budstikken, 3 Aarg. (1821—22) S. 690—95 og 710 og Saml. t. d. Norske Folks Spr. og Hist. II—VI, Reg. Den over Stig Andersson Tønsberg af Sognepresten i Skien Hannibal Jessen holdne Ligprædiken er trykt i Kjøbenhavn 1694. 4. Han var født i Tønsberg 29 Septbr. 1646, blev 24 Aug. 1675 i Skien gift med følgende og overlevedes af 3 Døtre.

Velsignelse og deris been Vorde gröne endnu af deris stæd som de ligge!

O Salig *Stig*, som stigede paa Jacobs himmel-stige
 med Siælen op blant Englene og ind i Himerige!
 her hviler dine been i fred Ved nederst Trin af Stigen
 og grönes af sit Stæd og Stöf, endog i Jorde-fligen.
 Dit Nafn er i Velsignelse og blifver ey hos nogen
 af dine efterlevvende Sat hen i Glemmebogen.
 de kiender det for deris Pligt til deris Allersiste
 at viske Stöfvet af din Siæl, og pynte din Lig-Kiste.
 de tencher og at Kome her, og ligge ved din Side.
 Som før laae i din arm og Lend (hvor snart, maa Hæren vide)
 dog ey saa lige her, de ioe skal alle engang Stige
 paa Himmeltrappen med dig op og høre Røsten sige:
 Stiger hid op | Apoc. 11. V. 12.

12) Under en Krone: I H S. | 1te Corinther 15 V: 54: | Døden
 er opsluget Till Seyer | Till et wist Lefvende Haab udi Troen Till |
 den fra de døde opstandne Christum Iesum | Hviiler udi deñne
 Ligkiste, | Hoyedle oc welbaarne Nu himmelsalig. | *Fru Anna
 Claus Dater*¹⁾ | Salig Hr General Maior Iohan Arenholdts |
 Som udi Schiens Bye Hafte sin ind gang til Werden | Den 5te Juny
 Anno 1659. | og | Sin ud gang af Werden paa Borrestad Gaard. |
 Den 11 April Anno 1713. | Esaiæ 35. v. 8. 9. 10. | Paa hellig-
 dommenes Wey schal ingen løve werre og intet glubende dyr schal
 Komme | der oppaa, schal iche Findes der; men de igienløste Schulle
 vandere der; | og Herrens Forløste schulle igien Komme til Zion
 med Fryd oc Ævig | glæde schal Wære ofver deris Hofvet; Ia
 Fryd og glæde schulle betage (dem) | oc pine og Sorrig, og Such
 schulle Flye Fra dem.

¹⁾ Hun var en Datter af Claus Andersen, Assessor i Overhofretten og Lag-
 mand i Skien († 1681), samt Anne Christensdatter, og var første Gang
 gift med foregaaende, anden Gang med No 14; i første Ægteskab havde hun 4
 Børn, hvoraf 3 Døtre levede, men ingen Børn i andet. Se Løvenskiolds Beskr.
 over Bradsbiørg Amt S. 75 f. og 89 f. samt Landstads Norske Folkeviser S. 683
 —86. — Til hendes Kiste har formodentlig hørt to nu løstliggende, fuldkommen
 lige Vaabener, indeholdende i Skjoldet 3 sexbladede Roser (2. 1) og paa Hjel-
 men 7 Fjære, hvilket Vaaben hun stadigt brugte i sit Signet.

Ieg paa din ligkiste dig til grafschrift Kun | ingrafter,
 Toe Linier som dig bør foruden avin Kif
 En dydig *Anna* Her sin Roe | og Hville Hafver
 Som Gud og Dyden Har | op ofret ald sit Lif
 1 Thess: 4: v: 14: | Saa schal Gud Føre dem Som: | Have hensofvet
 ved Jesum Frem | med Hannem. |

13) Under en Krone: Vdi opstandelsens haab huijler her vnder |
 Höi-ædle, welbaarne, og hos Gud nu salige Frue | Fr: Christine
 Elizabeth Tönsberg¹⁾ | Som Begynte Lifuet Aar: 1680. d: 20:
 Augusti | Efter 7^{1/2} aars meget Kierlige Æcteskab endte Lifuet
 Aar 1709: d: 19: Junij | Fra sin Hiert-elskende Kiereste | Höi Ædle
 og Welbaarne Oberstleutenant | Hr. Arent Kragh | Esa: 60: v:
 20. | Din soel skal iche mere gaa ned, din Maane skal iche | miste
 sin skin: Men Herren skal være dit æwige | lys, og dine sorgis
 dage skal hafve ende. |

¹⁾ Hun var en Datter af de to foregaaende og blev 10 Januar 1702 i Gjerpen gift med daværende Major Arent Krag, der døde 16 Juli 1718 som Oberst ved 1ste Smaalenske nat. Inf. Regiment og var en Søn af Oberst Mogens (Nilsson) K. til Kaas og Helvig Arentsdatter von der Kuhla, men som paa Stamtavlen i Hofmans Efterretn. om D. Adelsmænd I. S. 185 opføres to Gange nemlig baade som Lorents Mogensson og Arent Nilsson, hvilket er fremkommet derved, at den oprindelige, Franske Udgave af Hofmans Skrift har det feilagtige Navn Lorents, medens Stamtavlen i Hofmans Saml. af Fundationer og Gavebreve II S. 316 vel har Fornavnet rigtigt men ved en Streg over hans Navn synes at ville gjøre ham til Broderen Nils's Søn, hvilket dog atter ophæves af Tallet 2 over Navnet, der betegner ham som Mogens K.s Søn af 2det Ægteskab. Begge disse Feil ere derpaa gaaede over i den Danske Udgave af Hofmans Efterretn. etc. Wielands lærde Tidender for 1728 S. 243 angiver Forholdet rigtigt (Jfr. ogsaa Norske Saml. 8. I. S. 138 f. 420.) — Christine Elisabeth T. blev begravet 26 Juli 1709 i Gjerpen; hendes to Søstre vare: Karen Tonsberg (indsat i Begravelsen 9 August 1737), der 30 Nov. 1702 i Gjerpen blev gift med Moderens Stifson Hans Jakob Arnoldt, f. 21 April 1669, † 24 Decbr. 1758, næsten 90 Aar gl., som Feldtmarskalk, commanderende General i Norge og Ridder af Elephanten, og Anna Tonsberg, døbt i Skien 11 April 1679, gift 1) 1698 1 Febr. i Gjerpen m. Commerceraad Anders Schøller i Throndhjem, 2) m. Oberstlieutenant Johan Henrik Weinigel. Ogsaa Feldtmarskalk Arnoldt var bisat i Gjerpens Kirke. Oberst Krag havde foruden de to hos Hofman nævnte Døtre, en Søn Christian Krag, der som Capitain ved 2det Agershusiske nat. Inf. Reg. i 1749 boede paa Vormnes i Nes Sogn paa Romerike og formentlig endnu 1760, da han 23 Januar som Major tog Afsked; han var døbt i Gjerpen 12 Marts 1706; hans to Søstre vare ligeledes døbte i Gjerpen, Cathrine Annette K. 30 August 1704 og Anna Sophia K. 2 August 1707.

Her sofver Engle-søt den Dyde Crandz og Crone
 Fru Oberst Leutenants(!), som lefuer for Guds Throne
 I Sckien hende Gud lifs Jorde-bol(i)g gaf
 Paa Menstad sagtelig sin muld hon rystet af
 Her Arent Kragh som her var hend(e)s æcte-hierte
 Fandt vdi hendes Død een fast ulægsom smerte
 Hans Engle-liige ven foor op til herrens stoel
 her er kon skyggen af den Dyd-fuldkomne Soel.

14) Paa Generalmajor Johan Arnoldts Kiste fandtes ved Indsendelsen til Rigsarchivet kun et dobbelt Navnetræk med Bogstaverne I. A. under en Krone¹⁾ og det Arnoldtske Vaaben, ligesom i Dansk Adelslexicon, dog her forsynet med Hjelmtegn: en halv opspringende Løve mellem to Vesselhorn. Muligens horer ogsaa hid et stort Crucifix og Monogrammet I. H. S. Af Justitiarius J. C. Bergs Samlinger i Rigsarchivet og Hass's Ære- og Efterminde i Christiania Univ. Bibl. sees, at Indskriftpladen allerede længe har været borte; derimod fandtes langt senere i Kirken tre Faner, af hvilke en var sort og uden Inscription; paa en anden, ligeledes sort, stod, foruden det Arnoldtske Vaaben, følgende Indskrift med Guldbogstaver:

Her under hviler Hoyædle og Welbaarne Herre | Herr J o h a n n
 A r n o l d t, ²⁾ | Kong: Mayttz. til Danmark og Norge etc. | hoybe-
 stalter General-Major: Fød i Sachsen | Aar 1638 den 18de Januarij,
 med største Ære tient | Tree Danske Konger: dod i Norge | Aar
 1709. wdi sin Lycksalige oc Høye Alders 71 Aar oc 3de Maaneder.

¹⁾ Et andet, nogenlunde lignende Navnetræk med samme Bogstaver, der forefindes blandt Sagerne fra Gjerpen, maa formodentlig have staaet paa en anden Kiste, hvori maaske et Barn af Familien kan have ligget.

²⁾ Han døde paa Borrestad i Gjerpen 5 Juni, 71 Aar, 3 Maaneder og 12 Dage gl. (sic) og blev begravet 5 Septbr. 1709; hans Forældre vare Hans A., Landsdommer i Lindenau i Churfyrstendømmet Sachsen, og Fru Anna Leschely. Han tjente først i Carl Gustavs Hær, men blev fangen ved Nyborg 1659, gik efter Freden i 1660 i Dansk Tjeneste og kom i 1667 til Norge som Dragoncapitain. Han var 4 Gange gift: 1) 1668 Anna Stadsgaard, med hvem havde en Son og en Datter. 2) 1677 Sophia Amalia Gedde, formentlig en Datter af Berghauptmand Brostrup G. Hun døde efter at have født en Son, der døde strax efter Fødselen. 3) 1682 Gertrud Iserberg, med hvem han fik 1 Son og 2 Døtre, af hvilke kun en Datter overlevede Faderen. 4) 1692 Anna Clausdatter, Stig Andersens Tonsbergs Enke, der bragte ham tre Stifdøtre, men med hvem han selv ingen Born fik. So Personalierne af hans Ligprædiken, der findes i Manuscript i det Deichmanske Bibliothek i Christiania. Disse hidrøre fra den af Sognepresten til Gjerpen, David Monrad, holdne Ligprædiken, der allerede havde faaet det theologiske Facultets Approbation til Trykning, som imidlertid ved mellemkommende Forhindringer blev standset. (J. B. Hass's Ære- og Efterminde, Mscr. No 338 c. i Univ. Bibl. i Christiania ved Aar 1709).

Paa en tredie, graa Fane stod:

Treu, Beständig und Verschwiegen
Soll mit mir im Grabe liegen:

15)

I. H. S.

Her skiulis under disse Bord,
It Legem, som til Dyd var giord,
Af navn, Fru *Giertrud Isenbergk*,¹⁾
I Aanden gief, i Troen sterck,
Herr Obrist *Arnold*, hendis Mand,
Ey hende noch besörge kand,
Thi hun var from oc dydefuld,
Hun ædel var, trofast oc huld.

Mens det mod Døden hialp dog ey,
Thi Siælen gick den beste Wey,
Til Himmelen, hvor dend alt er,
Om kroppen end maa hvile her,
I Tre oc Trædift aar hun var,
Da mand til grafven hende bar.
Ei meer nu tellis hendis aar,
Thi hun for Lammets Throne staar.

Skeen | Anno Christi 1687. | d: 4 Iunij. |

16) Her Hviler dend | Höy-Edle, og Welbaarne Iomfrue, |
*Elsebe Arnoldt*²⁾, | fød, paa Giembsö-Closter, d: 12 Septembris, A o

¹⁾ Foregaaendes tredie Hustru; af deres Børn døde Sønnen før Moderen, 2 Døtre overlevede hende. Ligprædiken over hende af Sognepresten i Gjerpen, Ole Frandsen Flor, er trykt i Kjøbenhavn 1689. 4. og Personalierne deraf ere optrykte af C. P. Rothe i *Brave Danske Mænds og Qvindes berømmelige Eftermæle* I. S. 189—98. Et Digt over hende af Kingo findes i *Saml. af smukke Danske Vers* IV. (Jfr. ogsaa O. Wolff, P. Griffenfeldts *Levnet*, S. 193). Paa hendes Kiste maa have staaet et nu løst liggende Vaaben, indeholdende en af en Sky (tilvenstre) fremkommende Arm, der holder et med en Krands behængt Anker, hvilket ogsaa omtrent er Indholdet af første og fjerde Feldt i det Vaaben, der 1674 tildeltes hendes adlede Søster Anne Margrete Iserberg, gift med Etatsraad Albert Gyldensparre, Griffenfeldts Broder (se *Dansk-Norsk Adelslexicon* I. S. 266); paa Hjelman staa 3 Strudsfjære. I Universitetets oldnordiske Museum findes et paa høirodt Atlask trykt Bryllupsvers til Oberste Johan Arnoldts og Jfr. Gertrud Iserbergs Bryllup i Kjøbenhavn 14 Juni 1682, undertegnet Pofvei Fabr. (en Søsters enten Søn eller Stifson af Griffenfeldt?) og trykt i Kjøbenhavn hos Conrad Hartvig Neuhoff.

²⁾ Til denne Kiste horer formodentlig det ene (eller begge) af to smaa, aldeles lige, løst liggende Arnoldtske Vaabener, der kun afvige fra det ved No 14

Ch: 1684. | Hendis fader: | Höy-Edle, og Welbaarne | Iohan Arnoldt, | Kongl: M^{ts} Velbestalter Brigadier, og Obrister, udi Norge, | Hendis S: Moder var, | Höi-Edle og Welbaarne Frue, | Giertrud Iserbergs. | denne nu Sal: Iomfrue dode i Scheen d: 8 Ianuarij A^o 1697 udi hendis 13 Aars Alder! | Gud give Hende Glædelig Opstandelse!

Jeg Elsebe Arnoldt hviler her, Sal: i Gud hensofvet,
 ieg i min Ungdom funden trost, Som gud mig hafde lofvet,
 da i min Spæde Barndomstiid, min Moder Hand bortkalte,
 og hende, ved det Evig Liiv, til Herlighed udvalte,
 Gud loed mig icke Moderlös dog lenge da forblive,
 men Gud, al trøstens Gud, monn' mig en anden Moder give,
 Som været mig en moder from, ja Kierlig moed mig vaaren,
 Som hun mig hafde Kundet Self, under sit hierte baaren,
 Og derfor Ieg befliittet Mig, paa Datters Schyldigst Ære,
 at hende, Sambt min fader Kier, Ieg Kunde lydig være,
 de hafde Glæde Steds af mig, udi min Opvexts dage,
 da blomstret ieg, Som Rosen rüd i dahlen monn' behage
 Mens, Som ieg Stoed i beste flor, ved döden ieg bortrivis,
 dog derimod i Himme-Riig til Evig fryd indlivis,
 hvor Ieg, Som grønnend Palme-træ Staar for Guds Ærstrone
 Og Siunger Herren Evig Loff, Hand Gaff mig Lifsens Crone!

17) Her under Hviler. | den | Høyædle og Welbaarne | Hans Kongelige Majestedt til Dannemarch og Norge: | Forhen. | Welbestalter: Obrister: | For | Det Første Aggershuusche National Regiment: | Nu Salig hos Gud: | Friderich von Schlangbusch:¹⁾ | Fød: MDCLXXXIX. den 27 Aprilis. | Død: MDCCXXVIII. den 29 Junij. | Der war Tvende gange gift, og Efterlod sig Trende Børn | Samt hos alle et Berømmeligt Minde. | Thi Hans Anseelse. Wenlighed og Omgjengelse. | War Behagelig for alle, Fordi |

beskrevne deri, at de 3 Agern staa ret, og at Vesselhornene ere delte af to Farver, formentlig blaåt og gult. Hendes Hølsøster var vistnok Charlotte Arnoldt, der 11 Decbr. 1703 i Gjerpen blev gift med Assessor Halvor Borse, formodentlig den samme, som 1704 kaldes Cancelliraad.

¹⁾ Han var en Søn af Overberghauptmanden paa Kongsberg Heinrich v. Schlanbusch († 16 Januar 1705) og i andet Ægteskab gift med ovennævnte Feldtmarskalk H. J. Arnoldts Datter Anna Johanna A. († 1735), der anden Gang ægtede Major Johan Frederik Woldenberg; se Lengnicks Stamtavle over Familien v. Schlanbusch.

Dyd, Troskab mod og Dapperhed,
 og hvad Som giver Ære
 Det Kunde hver i mange leed,
 af Hans Excempel lære,
 Med Schipio og Hannibal,
 Med Phyrro og Eugene,
 Hand noch var Kommen udi Tall,
 Om Doden ey hans beene,
 For tilig hafde feldet om,
 hand derpaa har giort Prove,
 Der Hand Saa Ofte Modig Kom,
 i Kamp mod Svendsche Løwe,
 I Krigens Kugle Blandet Ild,
 var han Een Salamander,
 Enfin han var Soldat Saa Snild,
 Som fordum Alexander,

(Fortsat S. 241).

En rettelse med hensyn til fremstillingen af Peder Wessels ungdomsliv.

Af Cand. mag. C. E. Secher.

I sit fortjenstfulde skrift »Efterretninger om den danske og norske somagt«, 2det Bind s. 102—103, siger H. G. Garde, at det i C. P. Rothes »Tordenskjolds levnedes beskrivelse« fortælles, at Peder Wessel, efter sin ansøgning af 28de marts 1706, blev antagen til »lærling ved Holmen«, og at han som sådan gjorde en rejse til Vestindien og en anden til Østindien, og at han, da kongen den 11te januar 1709, under sit ophold i Venedig, havde udnævnt ham til søkadet med 52 rdlr.s årlig gage i steden for den til 100 rdlr.s gage avancerede Jakob Friborg, atter foretog en rejse til Østindien, og Garde lægger til: Videre dokumenterede efterretninger så vel herom, som om hans antagelse til »lærling ved Holmen« og hans første koffardi-rejser, have ej været at erholde. Garde må bl. a. have været i tvivl om rigtigheden af den angivelse, at han både skulde have været i Vest- og Øst-Indien for hans udnævnelse til kadet. I geheimearkivet, under afdelingen »refererede sager«

fra krigsministeriet, findes tre memorialer eller ansøgninger fra Peder Wessel, ikke egenhændige, men skrevne i hans navn. Heraf får man den underretning, at han *ikke* har været indskreven som »lærling ved Holmen«, og at han *ikke* har været både i Vest- og Øst-Indien for sin udnævnelse til søkadet; det var den gang aldeles umuligt i løbet af hen imod 1½ år at gøre en længre rejse end til Guinea, derfra til Vestindien med de indkøbte Neger-slaver og derfra hjem. Af den første ansøgning ses det, at han må være kommen tilbage fra Vestindien omtrent ved midsommers tid 1708 og ikke, som det heder i H. G. Bohrs »Peder Tordenskjold«, 2^{den} udg. 1866, s. 5, i begyndelsen af året 1709. Af den anden her meddelte ansøgning til kongen ses det, at hans forældre havde haft et meget stort tab ved ildebrand, og at faderen aldeles ikke var i stand til at underholde ham, imedens han ventede efter svaret på sin ansøgning. Da nogle skibe i oktober 1708, efter hans udtalelse i ansøgningen, gjorde sig rede til at afsejle til Østindien, har han næppe kunnet vente mange dage, før han gik om bord på ett af disse, og hans bön om hurtig afgörelse er der intet hensyn taget til. Kongen har den gang haft så meget at tage vare med hensyn til sin lystfærd til Italien, at han ikke har kunnet bryde sig stort om Peder Wessels ansøgning, og hele november måned gaves der på grund af den italienske rejse intet svar på de mange indkomne ansøgninger. Overkrigssekretæren torde aldeles intet afgöre paa egen hånd.

Stormechtigste Monarch
Allernaadigste Arve Herre og
Konge!

Den store naade, som Eders Kongelige Mayestet omtrent for een 3 Aars Tid lod see Jmod Mig, J det Mig Allernaadigst blef belovet, At Jeg med tiden til een Cadettis Charge Ved deris Kongelige Mayestets Söe-Estat skulle Vorde Emplojeret, Animerer Mig nu J dybeste underdanighed at indgifue een Memorial til Min Allernaadigste Herre og Konge med Allerunderdanigste Bön og Begiæring, At saasom Jeg nu fornemmer at een Cadettis platz i disse dager skal Vorde Vacant og Ledig, Jeg da til den samme Allernaadigst maatte forhielpis. Og har Jeg fra den förste tid af Jeg erholte saadane Store Promissa, Jnderligen söcht min Plaicir J at giöre Mig i de Sager Capabel som af een i slig affaires

Kunde eskis og forlangis, Og til den Ende efter Underdanigste der om erhverfuede Forlof paatog mig een Reise til Genuam (∴ Guinea) og Vestindien, Hvor Jeg med Stor travalje og Besværighed ej allene söchte offer (sic) at giöre Mig udj Min Navigation Perfectioneret, Mens endogsaa at naae Nogen Viidenskab i de Sager, som Ved skibs handel daglig kunde læris og erfaris, hvor udj Jeg er formeenende at hafue lagt slig fundament, som Mig til de Scientiers Videre udgranskning mig (sic) dis lettere kunde betiene, om Jeg til foromrörte Vacante platz Allernaadigst blef forhiulpen. Saasom hverchen Mine For Eldris, Eders Kongelige Mayestets Underdanigste Raadmand j Trundhiem, eller Min egen tilstand har sig det bemechtiget (sic), som mig til Subsistence effter een platz lang Varig at op bie Kunde betiene, Og al Min attraae er at giöre Mig i de Sager Perfectioneret, som Kunde Være Min Allernaadigste Arve Herre og Konge og Mit Fædrene Land til tieniste, Jeg ervarter udj dybeste underdanighed Eders Kongelige Mayestets Naadigste resolution Med forsichring at Gud Vil Eders Naade med Velsignelse recompensere. Jeg Læfuer J dybeste underdanighed

Hafnia die 7 Julij
1708.

Min Allernaadigste
Herris og Kongis
underdanigste tiener
Petter Vessel.

Nogle dage senere skrev han følgende brev til overkrigssekretæren:

Deris Exelence
Höyædle og Velbaahrne Hr
Geheime-Raad Lente!

Jeg fordrister mig udj dybeste underdanighed at incommodere Deris Exelence med denne Min Underdanigste Memorial, Alledmygest Supplicerendis, at Deris Exelence Allergunstigst for Min dristighed Mig vil behage at Pardonere. Jeg indlefuerede Min Allerunderdanigste Suppliqve af den 7. Julij Nestafvichte, hvor udj Mit underdanigste andragende Var dette, at Jeg Allernaadigst til den første Vacante Cadettis Charge maatte Emplojeris. Og skal det Allernaadigst have behaget Deris Mayestet |:som mig af Vedkommende er refereret:| saaledis paa Min underdanigste andmodning at resolve, at Jeg til Fornemfte platz naadigst skulle for-

hielpis, Mens at Jeg Min Extraction sampt tilstand skulle giöre Notificabel, hvilchet Jeg nu med Min underdanigst indgifne Memorial til Mayesteten Allerydmygest har ladet mig Være angelegen. Alt saa er Jeg til Deris Exelence Allerydmygest bönfaldende, at hand Mig Ved sin Höy-Formaaende Recommendation Mig (sic) till fornefnste Mit andragende Gunstigst Ville forhielpe, Saasom Jeg ingen anden Patron haver end Gud i Himmelen, Der skal böye Deris Exelence til een Naadig Bönhørelse, og er Jeg der om forsicret, at Gud igien Med Velsignelse Deris Exelencis Mildhed Naadigst vil Recompensere. Jeg Lever i All Min Lifuis tid

Deris Exelencis
Ydmygeste og Ringeste tiener
Petter Vessel.

Hafniæ d. 19 Julij
Anni 1708.

Med dette brev fulgte en *memorial* til kongen, der, efter at have modtaget den för omtalte ansøgning, havde gjort krav på »eine nähere explication«. Memorialen haves ikke, undtagen i »extract«; denne er dog nogenlunde udførlig. Heri heder det, at kongen har lovet ham en plads som kadet i søetaten. Ligeledes giver han den oplysning om sin »extraction«, at hans fader er rådmænd i Throndhjem, at han selv för tre år siden har været i Dr. Peder Jespersens tjeneste og da har talt med kongen i dennes stald, hvor kongen, efter at have hørt om hans extraction, har givet ham det omtalte løfte. Derefter har han nogen tid opholdt sig her i staden. *En* af hans brødre, der den gang var sølieutenant, men nu står i moscovitisk tjeneste, har da givet ham det råd, at han först skulde giöre sig dygtig i navigation; derfor har han altså gjort rejsen til »Genua« og Vestindien og håber nu at have profiteret så meget i navigationen og commandoen til søs, at han tör underkaste sig en examen, og beder derfor om, at den første, ledige plads som søkadet må tilfalde ham. — Her er lige saa lidet som ved den tidligere ansøgning tale om de udmærkede vidnesbyrd, han har fået af sine foresatte, om at han »altid har været rask til arbejdet, dristig og munter i den hårdeste kuling« o. s. v. Allermindst har, som Bohr fortæller, den gamle kapitajn på *Ostindiefareren* ladet falde de varslende ord, at »der var en dygtig natur i ham, der i tidens løb vilde giöre ham til en stolt sømand«, af den gode grund, at han aldeles *ikke* havde været paa en rejse til Østindien; men han ønsker ikkun at faa sine kundskaber prøvede,

og Frederik den fjerde har paa ekstrakten skrevet det ene ord: »examiniren«.

I en tid af to til tre måneder ventede han efter svar paa disse memorialer; men da det ikke kom, henvendte han sig atter til kongen i en ansøgning, der lyder sålunde:

Stormectigste Konge
Allernaadigste Arve Herre!

Jeg indgaf for nogen Tid siden for Deris Kongelige Mayestets Naade Trone Min Allerunderdanigste Supplique, hvor Jeg Alledymygest var bönfaldende, at Jeg til een Cadettis platz Allernaadigst maatte forhielpis; hvor paa det Allernaadigste behagde Eders Kongelige Mayestet med den resolution mit ydmyge andragende at benaade, Nemblig at Jeg til den første skulle blive emplojeret, for hvilchet Jeg udj dybeste underdanighed Min Allerydmygeste tachsigelser aflegger. Men som Jeg nu $\frac{1}{4}$ Aar derefter med lengsel hafuer forvartet, Og Mine ForEldre Ved den U-lychelige Trundhiemsche Ildebrand i een Stor fattigdom er geraadet, saasom de den Tid med Voris ganske familie iche var hiemme-Værende, forefant ved deris hiem Komst iche alleniste deris huuser (sic) Men end og alt hvad de eyedede og hafde i Aske jammerligen at Være ødelagt, Lit for sig Self, langt Mindre noget for Min Subsistence her paa Steden, er eyende, saa Jeg nu iche lengere uden Lejlighed her paa Steden Kand forblive. Alt saa i dybeste underdanighed indfalder Jeg atter igien for Deris Kongelige Mayestet med Alledymygeste Bön og Begiæring at Jeg til den nu wordende vacante Platz ved Cadetterne Allernaadigst maatte Forhielpis, og er det nu fra den første tid af over 3 Aar, siden Jeg der paa Promission erlangede, Formoder Allerunderdanigst, At Jeg til denne platz blifuer forhiulpet, Og effter slig naade understaar Jeg mig atter igien at andholde, at Jeg Allernaadigst maatte Forlovis med de nu udeløbende Oost-Indiske Skiber (sic) Mig at forsøge, Saasom mit Sind til Intet andet er inclinerende end Mig til Mit Fødelands Bæste at perfectionere. Jeg ervarter Allerunderdanigst Deris Mayestets Naadigste resolution hvor paa Min heele Velfærd beroer, hvilchen Gud igien rigeligen vil belønne af

Deris Kongelige Mayestets
underdanigst og Ringe tienere
Petter Vessel.

Hafniæ die 5. Octob.
1708.

Spørgsmaal og Svar.

7.

I Aalborg Tingbøger for Aarene 1637—39 nævnes oftere i Retstrætter som bosat i Aalborg »velb. Julius de Fey eller Feic«. At Manden har været af Adel, betegner saavel det stadigt tilføjede »velb.« som ogsaa, at hans »Frue« nævnes et Sted. Da der vel næppe gives nogen dansk Adelslægt af dette Navn, spørges, om der kan paapeges, hvorfra Slægten ellers maatte stamme.

D. H. Wulff, Adjunkt i Aalborg.

»En fransøsk Herremand Julius de phei« var gift med Inger Galt, Datter af Ebbe Andersen Galt, som i sin Tid havde eiet Birkelse og Søholt, men paa Grund af uheldige Godstransactioner, maaskee ogsaa paa Grund af sit Ægteskab med en ufri Kvinde, ved Aar 1615 forlod sit Fædreland og bosatte sig i Lybek (efter andre Beretninger i Basel).

Foruden de paa Stamtavlen i Saml. til jydsk Hist. og Top. IV S. 79 meddelte sparsomme Efterretninger om Inger Galt og hendes Broder Peder, vidste man hidtil Intet om deres senere Skjæbne og det er derfor ganske interessant, at Mr. »de phei« og hans Frue ere gjenfundne i Aalborg, hvor de vel sagtens ere tyede hen for at faae en Haandsrækning af hendes Frænder af Slægten Kaas, som da eiede hendes fædrene Gaard Birkelse.

Thiset.

8.

I Præsto Kirkebog findes $\frac{2}{2}$ 1746 en Dreng døbt og kaldet Christian Conrad Ørn, $\frac{2}{3}$ 47 en Dreng, Friderich Christian, og $\frac{1}{6}$ 49 en Pige, Catharina Christine. Forældrene vare Licent. medicinæ Hugo Fridrich Ørn (1747 kaldes han »Doctor«) og Marie Christine Studsgaard. Blandt Fadderne findes to Comtesser Dannelskjold og forresten Oberster, Majorer og Lieutenanter, hvilket nok kan tyde paa, at han har været virkelig Læge og ikke en Feltskjær, som ellers almindelig fandtes som Militærlæger. Da jeg intet andet Sted har truffet paa en Læge af dette Navn, vilde enhver Meddelelse om denne Mand være særdeles velkommen.

V. Ingerslev, Læge i Præsto.

Gravskrifter og lignende Inscriptioner fra forskellige Norske Kirker.

Meddelte og ledsagede med Anmærkninger af H. J. Huitfeldt.

II. Fra Gjerpens Kirke.

(Forts. fra S. 234).

18) Es ruhet hier in | Gott der tugendsame Knabe | *Hans Jacob Schlanbusch*¹⁾ | Gebohren | In Norwegen. den 20 Marty 1726 | Gestorben | In Rendsburg den 2 April 1731 | Dessen Eltern sind gewesen | Weiland. Obri: *Friderich Schlanbusch* | und | Dessen Mutter *Anna Ioanna Arnoldt* | Gott verleyhe. dem Körper in der | Erden eine sanffte Ruhe und | am Iüngsten Tage eine fröliche | Aufferstehung und Vereini | gung mit der Seelen zum | ewigen seeligen | Leben.

19) Spør Nogen Hvo det Er?
Som Nu I Graven Sættes,
Kand Med Sandfærdighed,
Til Svar Igien Berættes
Her Er Nedlagt En qvist
Af Store Arnoldts Rod
Af Sind, Af Dyd, Og Held,
Af Hierte-Eyegod —

Nemlig | Den Welædle Og Welbaarne | *Casimir Henrich von Woldenberg*²⁾ | Kongl: Majestæts Welbestalter Capitaine | ved Det Første

¹⁾ »Oberst Schlanbuschs Son« blev først indsat i Familiebegravelsen ved Gjerpens 9 August 1737 samtidigt med Mormoderen Generalinde Arnoldt. Han havde en Hølsøster, Frøken Elisabeth Benedicta v. Schlanbusch, der 14 Aug. 1757 døde i Morfaderens, Feldtmarskalk Arnoldts, Hus i Christiania, hvor hun havde været siden Faderens Død. Deres Halvbroder, Lieutenant Christian v. Schlanbusch, døde 1741.

²⁾ Han var Son af Major Johan Frederik v. Woldenberg († 1743?) og Anna Johanna Arnoldt, der ved sin Faders, Feldtmarskalk A.s. Død var sindssvag: Etatsraad og Landfoged Johan Heinrich v. Woldenberg i Oldenburg anmodedes 1759 om at være sine Broderborns, C. H. v. Woldenbergs og Frøken Johanna Catharina v. Woldenbergs, Formynder, men undslog sig paa Grund af sit Ophold udenlands. Da Fru A. J. Woldenberg døde i Christiania 25 Marts 1785, havde hun ingen Livsarvinger, og hendes Efterladenskab tilfaldt Broderen Geheimeraad Johan Friderich v. Arnoldt, der døde

Aggershusische Infanterie Regimenter | Føed den 8de May 1737, |
Døed den 29de Junii | 1761.

b. Den Børtingske, senere Løvenskioldske, Familiebegravelse.

20) Ved | Siælens ofuerlefuering udi Guds haand | oc en Sta-
dig troe, Samt Viss tilliid, | Om | En Glædelig opstandelse til det
ævige Liv, | er hensofvid. | oc huiler her, det nu af-Siælede Legeme, |
dend | Vell Edele oc Velbiurdige Mands | *Peter Børtings*,¹⁾ |
Kongll: Maytz: till Dannemarck oc Norge etc: | forдум | Virkelige
Commercie Raad, | og | Propriétaire til Fossum og Bosslands Iern
Verker, | Som | Blefv føed till Verden, udi Trundheimb d: 8 Martij |
Anno 1626. | oc | Igien forløst fra Werden paa Fossum Gaard | vdi

samme Aar som sidste Mand af Slægten, og Descendenterne af hendes Søster
Catharina Elisabeth A. († 1736, 27 Aar gl.), der havde været gift med
Grev Christian Wedel af Wedelsborg († 1759).

1) Se de udførlige Efterretninger om denne med Rette ilde anseede Mand, der
meddeles i N. Rasmussen Søkildes Skrift »Kaj Lykkes Fald«, hvor de genealo-
giske Notitser især findes S. 71 f. (jfr. m. 88 Anm. 32), meddelte efter Docu-
menter i Samlingen »Personalialia« (under Børting) i Norske Rigsarchiv, hvor
hans Hustru kaldes Fru Sophie Abelsdatter Sphit. Se ogsaa Meddelel-
ser fra d. N. Rigsarch. I. S. 12 f. og B. H. Løvenskiolds Beskr. over Bradsbiereg-
Amt etc. S. 75 f. og 80. Til hans Kiste maa have hørt et nu løstliggende,
dobbelts Navnetræk med Bogstaverne P. B. samt et Vaaben, der i Skjoldet vi-
ser et Løvtræ, medens Hjelmtegnet er afbrukket. Baade han selv og Sønnen
Kai B. brugte dette Vaaben; paa Hjelmten sees bag en Skandsekrv et Træ som
i Skjoldet. Commerceraad Peter Børting blev begravet i Gjerpen 4 Juli 1702,
76 Aar og 3 Maanedes gl.; hans Frue, der i Ministerialbogen kaldes Sophia
Speet, døde 22 August og blev begravet sammesteds 9 Sept. 1699, 67 Aar
gl. Datteren Anne Christine B. blev 1 Decbr. 1692 gift i Gjerpen med
Major Christian Mechlenburg; deres ene Søn Peter Børting M. døb-
tes 9 Sept. 1698 og begroves 12 Sept. s. A. i Gjerpen, og den anden, Chri-
stian M., blev 30 Novbr. 1715 indsat i Børtings Begravelse. P. Børtings an-
den Datters, Juliana Børtings, Jaord og Forlovelse med Lieutenant U. F. Fyen
holdtes sammesteds 14 Sept. 1702 og Brylluppet 6 Decbr. s. A. Deres Datter
Sophia F. døbtes sammesteds 21 Juli 1706. Kai Børtings Hustru Inger
omtales i 1704; deres Børn vare følgende: 1) Petronella Sophia B. døbt
7 Juni 1705, begravet i Gjerpen Kirke 26 Septbr. s. A., 15 Uger 6 Dage gl.
2) Sophia B. døbt 8 Juni 1706, begravet ved Gjerpen 26 Octbr. 1715, 9 Aar,
5 Maanedes og 3 Uger gl., død af Børnekopper. 3) Peter Jørgen B. døbt
26 Januar 1708, begravet sammesteds 24 Marts 1710, 2 Aar, 1 Maaned, 3
Uger og 6 Dage gl. Kai Børting blev selv begravet ved Gjerpen 28 April
1717, 59 Aar og 12 Uger gammel. For Broderen Frants B.s Vedkommende
nævner Gjerpens Ministerialbog kun to uægte Døtre 1682 og 1686; om hans
Søn Peter B. se N. Saml. in 8vo II. S. 556.

Brasberrigampt, d: 13 Iunij | Anno 1702. | Joh; 19 V: 25: 26: 27. |
Ieg Veed at min frelsere lever, og hand Schal her | efter opwække
mig af Iorden, oc ieg skal der efter omgivis | med denne min hud,
og ieg sckal see Gud i mit | Kiød, dend samme, Skal ieg see for
mig, | og mine öyne skulle skue hannem, | og ingen fremmed. |

21) Grafskrift. | Guds Tancker ere Icke Som Vore | Hafde
ynsker og Forbønner Kundet noget Formaa | Kunde Døden Viige |
For alle Dyders Kiærne | Da Skulde du icke Saa Tiilig Fore fun-
det | I Denne Gröft | Det usle Efterladte | af | En Reen Dyrebar og
Ædel Siæl | af | Velædle og Velbyrdige Frue | Frue Margaretha
Deichman¹⁾ | Som Indgik I Denne Værden (aabent Rum) 1708 | I
Egteskab (aabent Rum) 1728 | med | Vilædle og Vilbr.(!) | Hr. Caniellie(!)
Raad Herman Løvenskiold | Som hnu(!) dage overlevede | Da
hnu(!) Skildtes fra Dette Forfengelige | d. 6 O(c)tob. 1759. |

Vil Nogen viide meer lad Fattig Mand fremsiige
Lad bören Sødskende De hiælpelöses tall
Eet viidne Bære om At Du har ei hafjt liige
Det Minde aldrig döer (og ey) För Svinde Skal

¹⁾ Hun var en Søster af den ovenfor S. 65 omtalte Generalmajor Peter Deichman og blev 15 Juli 1728 i Christiania gift med Herman Leopoldus, der 21 Juni s. A. ved Svigerfaderens, Biskop D.s, formaaende Indflydelse havde erholdt Titel af Cancelliraad og i 1739 tilligemed sin Fader blev adlet med Navnet Løvenskiold. Begge Ægtefæller døde i 1759, han 19 Septbr., hun et Par Uger senere 51½ Aar gl., og bleve begge bisatte i Familiebegravelsen ved Gjerpen Kirke, se Løvenskiolds Beskr. over Bradsbjerg Amt S. 75 f. og Lengnicks Stamtavle over Familien. Fra dem nedstammer den Norske og den ene Danske Linie af Slægten, medens den anden Danske Gren nedstammer fra ovennævnte Herman L.s Broder, Geheimeraad Severin (Søren) L., der blev baroniseret 1773. Jfr. ogsaa B. Moes Tidsskr. f. norsk Personahist. Ny Række S. 107—14. Under Indskriften staa Løvenskiolds og Deichmans Vaabener, det første som i Adelslex. med den Forskjel, at Feldtet er tverdelt, det andet som ovenfor S. 65 f. beskrevet, dog at Skjoldets damascerede Rand ogsaa adskiller de to Feldter. Følgende af Cancelliraad Herman Lovenskiolds og Fru Margrete Deichmans Børn nævnes i Gjerpens Kirkebog: 1) Herman begr. 12 Novbr. 1731, 2 Dage gl., hjemmedøbt (Moderen introduceret 18 Decbr. s. A.) 2) Inger døbt 12 Septbr. 1732 (Moderen introd. 10 Sept.). 3) Else Kirstine d. 23 Febr. 1734 (Moderen intr. 4 Marts). 4) Anna Barbara d. 10 Septbr. 1735. 5) Herman d. i Mai 1738, begr. 17 Juni, 4 Uger gl. 6) Herman d. 25 Juli 1739 (Moderen introd. i August). 7) Peter Carl Wilhelm d. 10 Januar 1741, begr. 3 Mai s. A., 4 Maaneder gl. (Moderen intr. 2 Febr.) 8) Søren d. 9 Mai 1743 (Moderen intr. 6 Juni). Den ældste Søn Bartholomæus Herman L. er døbt i Porsgrund (Solum) 6 Octbr. 1729.

Har Ærlighed haft Sted et Svioløs Vænsk(a)b Bolig
 Besminkt (o: usminket) Gudsfrygts dyd Behagelii(!) omgangs hæld
 Een Rund og Gavmild Haand Et Hiærte Ædelmodig
 Da Fantis Det Hos dig Lev Der for Ævig vel.

22) Dødelige! | Du som har nydt godt af Livet og du | Som
 vandrer den torne fulde vej, | Kast Øyet hid, | Og Skue med hellig
 Gysen det Timeliges | Forgiengelighed I dette Støv, | Som giemes
 inden disse Bredder; | Levningerne af den i Livet | Højædle og
 Velbaarne, | nu hos Gud Salige Cancelliraad | Hr: Bartholomæus
 Herman | de Løvenskjold,¹⁾ | der blev fød d: 29 Septembr.
 1729 | og siden samēnknyttet ved det ægteskabelige | Baand, Den
 4de Martij 1751. | med hans efterlate sørgende Enke frue | Frue
 Edel Margareta fød Rasch | med hvilken han i et kierligt
 Ægteskab avlede | og velopdrog 4re Døttre og 2de Sønner hvor |
 af de 2de Døttre og en Søn døde i deres spæde | ungdom. | Han
 var et Mønster | For ungdom, mandom, og den tilstundende | Al-
 derdom; | Thi i hans første Dage var det hans idelige Formaal |
 At udvikle, ved Studeringer, sine Naturgaver | Lige saa meget,
 som Han gjorde sig y(n)det ved saadanne | Sæder, | Der hædre den
 fødte adels mand. | Han var en om kiærlig Ægtefelle, og retskaffen |
 Fader, | Derfor velsigned og Gud Ham med en dydig Hustrue | Og
 retskafne Börn | Han besad i Høj grad de Egenskaber, der | ud-
 merke Den sande Kristen; | med faa Ord: | Han efterkom til sit
 Endeligt, alle | En Borgers, Adelsmands og Mēneskevens Pligter |
 Saa vel og saa vist, som det Ønskes: | At du, unge! eller Gamle!
 Høje! eller Lave! | Som Læser dette ufuldkomne Minde | Om dene for-
 tiente Afdødes frome Vandel, | maa opmuntres og andspores til |
 At betræde, Hans Fodspor, og henvandre troligen | paa Hans her-
 lige Bane, hvis maal den Salige | Omsider opnaaede d: 17de Mai
 1788 | I en Alder af 58 Aar, 7 Maaneder og 18 Dage | Eff(t)er
 faa Dages, ey, smertefulde Sygdom | En Naade, | Hvormed Dødens
 herre gjerne velsigner den | Frome | Dødelige! | Lad det imer være
 dit vigtigste Formaal | »At døe, som denne Salige, saa kan du | være
 »forsikkert om, at ny(de) den | uforgængelige Krone hisset!!!« |
 underdanigst af en dybsørgende Tiener |

Iacob Rasch²⁾

¹⁾ Foregaaendes Søn, se Lengnicks Stamtavle og B. Moes Tidsskr. I. c. S. 108.

²⁾ Uden Trivl Fru Løvenskiolds Brodersøn. der døde 1809 som Toldkasserer i Tønsberg.

23) Efter at | Den udödelige Sjæl havde naaet sin Kampes | Maal, Lyksalighedens evige Bolig, | Som den med sikke Skridt, fast Haab og inderlig | Attraa uafsladelig stræbte i möde i 68^{ve} Leveaar | Blev her nedlagt det Iordiske af | Frue Edel Ma(r)gretta Løvensiöld.¹⁾ | Ved 37 Aars ki(æ)rlige Ægteskab gjorde Hun lykkelig | Salig Hr Cancellie Raad Barth. Herman Løvensiöld | Med hvem Hun avlede | 2de Sønner og 4re Døttre som Hun | Med sand Moderhaand og Hierte dannede | Til nyttige In(d)byg(g)ere i denne og tilkomende Salige i hiin | Verden hvor en Søn og 2 Døtre allerede er intagne | Hun var en verdig Datter af | Sal: Hr Canc: R: og Rector Iacob Rasch og Fr A. Deichman | De Kristelige selskabelige og huselige Dyder | Som prydede Hendes hele Liiv og Vandel; | Gjøre Hende uforglemmelig ligesom og Hendes Afgan(g) | Saare bitter for Børn Slægt og Vener. | Fred over Hendes Aske! |

24) Her hviler til Opstandelsen | De afsieledte Levninger af | Kammerjunker Iacob de Løvenskiöld²⁾ | Fød den 20de Iulii 1754, gift den 5 Augustii 1781, | Med Frøken Caroline Rudolphine de Schubarth | Som nu med 2de haabefulde Børn, 1 Søn og 1 Datter | Begræde Savnet af elsket Mand og Fader, | Der forlod dem og Verden den 19de Octobr 1795. | San(d)hed Vidner | At Han var en redelig Kristen en indsigtfuld | Og virksom Borger og deeltagende Meniske ven | En ki(e)rlig Ægtemand og øm Fader! | Dødelige! | Betragt med opmærksomhed det sted du betreder | Der lærer du Viisdom! der lærer du at Jor(d)ens glæder | Og Herligheder ere korte og forgængelige, at mangefold Lidelser | fordunkle dem, at døden gjør Ende paa dem alle. | Erindre da Støvet's Søn at ogsaa du skal døe | Og lev Saaledes | At din Slumer i Graven kan vo(r)de | tryg og blid.

25) Nyt Bevis paa | Forgængeligheden; | Roserne visne, Bjergene blive Støv, | Alting fortæres af | Tiden og Døden, | Det vidner Støvet, som hviler her | Af den Salige | Sybille Charlotte Løvenskjöld,³⁾ | Fød den 9de Novbr: 1784 paa Bolvigs Jern(verk) | Død

¹⁾ Foregaaendes Hustru og Cousine. Hun døde 11 Octbr. 1795.

²⁾ Søn af de to foregaaende og gift med sin Cousine, der siden ægtede Stiftamtmand etc. G. F. Adeler til Bratsberg og Gimsø, se foruden de ovennævnte Kilder, W. Lassen, Norske Stam. I. S. 44 f.

³⁾ Datter af No 24, se Lengnicks Stamtavle over Familien Løvenskiöld.

den 9de Junii 1790 paa Ravnæs, | Efterat hun en Tid havde været | En lidende Plante, | Saa blev denne unge Rose | Optaget af Døden | Ikke udryddet, men forflyttet | Fra Golgatha til Zion | Og nu | Blant Evighedens Tusindfryder | Blomstrer, som | En Paradiis Rose | For | De Efterlevende.

26) Under en Krone: Efterslægt! | for dig, | Sadt Forfædrene dette: | til Minde | af | Inger Maria Deichman | fød 5 Septembr 1749 død 6 May 1793 | Som Ægte fælle af Kammerherre | Herman Løvenskiold.¹⁾ | Den fromme og dydige Moder. | Den edle blant Menisker | Savnes og begrædes af os | og hendes Fodspor | Læser! | fortienet at følges | vil du være og blive | lykkelig.

27) — — — — — | den dejlige Morgen — — |
 — — — — — | — — — — —
 — — — — — | — — — — — | Kort glædede dette — — — — — [Barn den] | Salige Anna Catharina de Lövenskiold²⁾ | sine Ømme og kierlige Forældre | Effter Eet Kort Liv | af 1 Aar 7 Maaneder og 18 Dage | forlod hun den 19de Septbr. 1775 | Forfængelighedens Ørken | og henfoer | till de Salige Aanders | og Englernes | Mange | Tusinde.

28) Herunder hviler | Anna Dorthea Colbjørnsen;³⁾ | født | den 21 Januari 1792, | gift | den 8 Maii 1808, | med | Friderich Christopher Greve af Trampe, | Kammerherre og Stiftbefalingsmand over Island, | død | den 13 October 1808.

¹⁾ Han var en Broder af No 22 ovenfor og døde 24 Mai 1799, 60 Aar gammel: han havde tre Gange været gift 1) Ingebørg Akeleye, fra hvem han 1765 blev skilt, 2) Inger Maria Deichman og 3) Christine Sophie Deichman, begge Dotre af den ovenfor S. 65 f. omtalte Generalmajor Peter D.s Broder, Oberst Wilhelm D. († 15 Mai 1799, 82 Aar og 6 Maaneder gl.) Hans 4 Børn vare samtlige af hans andet Ægteskab, jfr. B. Moes Tidsskr. f. norsk Personallhist. Ny Række S. 108, Lengnicks Stamtavle over Familien Løvenskiold, Saml. t. d. Norske Folks Spr. og Hist VI S. 597 ff. og Norske Intell. Sedler 1799 No 21 og 23.

²⁾ Datter af foregaaende og døbt i Gjerpen 9 Marts 1774. Over Indskriften staar en Hjelm og ovenpaa denne en Løve, der i Forlabberne holder et Skjold med Bogstaverne A. C. L.

³⁾ Om hende se B. Moes Tidsskr. for norsk Personallhist. Ny Række S. 135.

III. Fra Onse Kirke i Smaalenene.

Ved Nedrivelsen af Onse gamle Kirke i 1875 fandtes en Del Gravplader, der i April 1876 bleve indsendte til Rigsarchivet, og hvis Indhold tildels viste sig at danne et Supplement til den Række af Indskrifter fra Bjelkernes Familiebegravelse, som er meddelt i B. Moes Tidsskr. f. n. Personalhist. 1 R. S. 182—98. Paa Kirkens fire Smaataarne fandtes Floie med Aarstallet 1591 samt Brockenhusernes og Bølg-Juelernes Vaabener med Bogstaverne: S. H. B. — F. D. I. (o: Salig Henrik Brockenhus — Fru Dorthe Juel). Dette Ægtepar var Kantsler Jens Bjelkes Svigerforældre og for ham Elingaards Eiere, og Anbringelsen af deres Vaaben og Initialer paa dette Sted maa betyde, at Fru Dorthe Juel som Enke har bekostet en større Reparation af sin Sognekirke efter dens Brand i 1590. En af disse Taarnfloie er erhvervet for Rigsarchivet.

29) Paa en forgyldt Messingplade. Øverst staar Juels (Bølger og Stjerne) og Galskyts Vaaben af sædvanligt Udseende. Over hvert staa Bogstaverne: S. E. I. F. — S. E. I. M. (o: Salig Elsebe Juels Fædrene — Salig Elsebe Juels Mødrene). Under Vaabenerne staar 3 Gange Monogrammet I. H. S. Hele Indskriften med Versaler.

Her. ligger begravnen. erlig. | oc. velbørdige. salige. Frve. | Elsebe. Ivl. Peder. Brocken | hvsis.¹⁾ til. Sande. som. | chresteligen. hen. sof | vit. vdi. Heren. paa. Sande. | ten. 9. Marsi. 1602. Gvd. | vnde. hinde. met. ale. Gvds. vdval(de) | en. erefld. Op[st]andelse. paa. ten. øderste. Dag.

30) Paa en forgyldt Messingplade sees en Mand i Rustning, knælende foran et Crucifix; ved hans Side ligger Hjelm, Handsker og Sværd, bag ham staar en opsadlet Hest. Over hans Hoved staa to Vaabener: Brockenhus's og Litles (2 Vædderhorn i Skjoldet og paa Hjelmen), hvorover Bogstaverne: E: B: F: O: M: (d. e. Eiler Brockenhus's Fædrene og Mødrene). Under Billedet staar med Versaler:

Her. ligger. begravnen. erlig. och | welbirdig. Mand. Eiller. Brockenhvvs.²⁾ | til. Strom. som. dode. pa. Dion. i. Wiken | den. 29. Aprilis. Anno. 93. hvis. Siel. | Gvd. wer. nadig.

31) Paa en itubruddt, forgyldt Messingplade staar øverst Bjelkes og Brockenhus's Vaaben; derunder læses følgende med Versaler:

Her. vdii. hviler. vdii. Løn.
Iens. Bielchis. Rigens. Cantzellers. Son.
Och. Frv. Sophies. af. den. Æt.
Som. Brochenhvvs. er. kaldit. ret.

¹⁾ Se (Dansk) Hist. Tidsskr. 4 R. V. S. 131 f.

²⁾ Se (Dansk) Hist. Tidsskr. 4 R. V. S. 130 og Saml. t. d. Norske Folks Spr. og Hist. I S. 370 og 387.

Eilert Bielche.¹⁾ ved. Nafn. och. var.
 Nii. Vger. den. Thid. hand. dødt. har.
 Ey. eldre. men. it lenger. Lif.
 Met. alle. Gvds. Børn. Mand. och. Vif.
 Her. venter. det. Gvd. hannem. sende.
 Och. alle. hans. til. sidste. Ende.

[Fød] — — — — — den. 2. Febr[uar]ii 16 . . |
 [Død. den. . . Aprilis.] i. s[amme]. Aar. |

32) Paa en forvitret Blyplade: Dyden Kand aldrig overvindes af Døden | Skont Døden ofte nedbryder Dydens Iorde Bolig | Thi Viid min Læsere | At udi denne Kiste hviler Kun det Dødelige af den udød(elig) | Hvis Siæl er indbunden i de Levende Kniper | Dend i Livet Velædle Velærværdige og Høilærde i Døden Salige | Herr Peder Debes²⁾ | Provst over Nedre Borge-Syssels Provstie og Sogne-Præst | for Onsø Meenighed i Aggershuus Stift | Hans Lives Gnist antændtes af Gud | udi Præstkær Præstegaard i Br[ø]urp Song(!) Malte Herred | i Riiber Stift udi Iylland d. 1[7?] Augusty A^o 1700 | Hand indtraadte — — — — — ke | Som Residerende Capellan for K[ir]kerne i Fridrickhald | Berg og Rocke [samt Asack 15de]de Ianuarij A^o 1724 | Hvor Hand efter — — — — — et Kierligt | Ægteskab(?) — — — — — i Aaret 1727 med | Hans elskelig — — — — — [ved] Døden afg. Hustrue | Karen Gløersen | Udi dette sit Kierlige Ægteskab blev han velsignet med | 8 Børn 4 Sønner og 4 Døttre af hvilke 2de Sønner udi | Sine unge Aar ere ingangne i Sin Herres Glæde | Som Sogne Præ(s)t til Onsø Meenighed d. 6 Septbr 1737 | Og endelig som Provst for Nedre Borge-Sysels Provstie | udi Aaret 1745 | Hans Lives Lys blev efter 5 Dages haarde Svaghed ved | Dø-

¹⁾ Han er formodentlig født c. 1620, da han maa være yngre end Broderen Jørgen Bjelke og ældre end Herman B.; han er altsaa opkaldt efter sin Moders ovennævnte Halvbroder. Hans Dødsdag maa falde c. 5 April. Gravskriften er kjendelig forfattet af Faderen.

²⁾ Se om ham S. V. Wiberg, Bidrag t. en alm. dansk Præstehist. I. S. 237 og Worms Lex. ov. lærde Mænd I S. 249 og III S. 168. Af hans Sønner gik den yngste, Lucas D., der var født 1741, i Christiania Latinskole 1758, medens den ældre, Ole Gløersen D., døde 13 Novbr. 1799, 65 Aar gl., som Hospitalsforstander i Oslo og var i sit Ægteskab med Maren (Jensdatter) Schultz (f. 1758 † 1818) Fader til den i 1832 afdøde Høiesteretsassessor Jens Peter Debes.

den udslukket og endet [d. 24] Junij 1763 | En tro og redelig
 Hyr[de udi] Guds Huus | En kierlig og omhyggelig Huus-Fader i
 sit eget Huus | En oprigtig og redelig Ven uden for Sit Huus | Saa
 vidnes he[r af] alle Oprigtige. |

Lev evig vel O Salig Siel! Lev vel i Himmelbolig
 Som her har fødet Christi Faar i mange Aar Saa trolig
 Din Hyrde Stav Du har nedlagt Dig Aaget afspent (er)
 Den Naade Løn Dig er tild[elt] i evig Glæde der

IV. Fra Rakkestads Kirke i Smaalenene.

Ved Rakkestad Kirkes Ombygning bleve de i Kirken indsatte Likhister ud-
 tagne og nedsatte i Kirkegaarden. Pladerne paa fem af Kisterne indsendtes i
 Septbr. 1875 til Opbevaring i Rigsarchivet, hvorhos medfulgte til Dechiffriering og
 Afskrivning et næsten ulæseligt Document, der var fundet i den nedtagne Taarn-
 kugle. Dette tilligemed de fem nævnte Indskrifter (de to forste paa Messing-, de
 tre sidste paa Blikplader) meddeles her.

33) Her | gienmes, i et | vist Haab om en u-for- | krænkelig
 Opstandelse, | det Forkrængelige(!) | af | Herr *Petter de Seue*¹⁾ |
 Hans Kongl: Majts af Danmark og Norge etc: | høy-bestalter
 General-Major af Infanteriet | og | Chef for det 2^{det} Aggershuuske
 National Infanterie Regiment | Fød den 16de Augusti 1694 | Foreenet
 i Ægteskab med Helle Huus de Wærnschiold den 5 Ian:
 1730 | Død den 26de April 1772. | Æret, og værdig belønnet for
 troe Tieneste af 3de Konger; | Yndet af Overmænd, som bekiendt
 for mandig, forsigtig, dydig; | Anseet af Ligemænd som den vær-
 digste; elsket af Underhavende som | Fader; Begrædt af Börn; be-
 klaget af Venner; igienönsket af mange | som en retskaffen Guds,
 Kongens og Landets Tiener! | Og derfor, | Mæt af Dage, Lyksalig
 i Livet, og fornöyet i Døden | naaede i en kronet Alder det Store
 Maal han immer løb til, | Sine Fortienesters fulde Løn: | En Sand
 Salighed. | See! | Saa skal den velsignes | Som frygter | Herren.

34) Helle Huus de Wærnschiold²⁾ | En i Lived værende

¹⁾ Se om ham Sønnens, Generalmajor W. N. de Seues, Levnetsløb og Tids-Historie,
 Chra. 1811. 8. især S. 30—51 og B. Moe, Tidsskr. f. d. norske Personalhist.
 1 R. S. 48.

²⁾ Om hendes Forældre og Slægt se B. Moes Tidsskr. f. Personalhist. 1 R. især
 S. 43—48. Hendes Fødselsdag og Aar maa her være urigtigt angivne, da
 hun blev døbt paa Bragernes 19 Novbr. 1705.

Paa Herren Hendes Haab Uryggelig Var Kast
 Hand blev og Hendes Deel der hiærtet Sønderbrast
 Saa fryd Dig Salig Siæl hvor Dagen uden Ende
 Nye Lyst og Glæde Dig Vil idelig til Vende
 Dit Liiv Var priiseligt Din dyd erindres skal
 Saa Lenge Vi er Selv blant | Dødeliges Tall

38) Aaret 1794 om Sommeren er dette Taarn som da ganske forraadnet igjen af ny opbyggt; det [byggedes] i en 8te Kant i Sted[en for det] tilforn ikkun [var i en] 4 Kant og bekost[edes af den davær]ende Kirke[ei]er Procurator Simon Andreas [Mor]-land og hans anden Hustrue Dorothea Jens[datter] Hiort, med hvem han efter Skjøde af 11te Decbr. 1790 havde kjøbt alle 3de Kirker med deres tilliggende Gods for den Summa, indbereignet Omkostningerne, 6500 Rigsdaler Dansk Courant, Rigsdaleren bereignet til 96 Skilling. Disse Eiere af Kirken boede da paa Kirkens Gaard Schattebøll i Ous Annex, som han den Tid havde [brugt] dels som Leilænding og dels som Eier ud[i Forening] med hans første Hustrue Sophia Rom[medahl], derpaa i Enkemands Stand og med ovenmeldte [anden Hustr]ue.

Samme Aar blev og Vaaningshuset paa Rakkestad Prestegaard bygget ny, hvortil Almuen havde lovet at betale af hver Fuldgaard i det ganske Prestegjeld Penge 2 Rd. 3 $\frac{1}{2}$, 4 Stokkelaug eller Hus-tømmer og 1 $\frac{1}{2}$ Tylvt Bord og offereret Presten den tilforn staaende Bygning. Man mente, Presten, som havde paataget sig Bygningen, ikke kunde komme ud dermed.

Da var Sogneprest velærværdige og hoilærde Hr. Torchild Aschehoug¹⁾, hans Hustrues Nafn var An]ne Cathrine Aschehoug, fød Olsen og resid[erende Capella]n velærværdige Hr. Ludvig Nielsen, h[ans Hustrues] Nafn var Amalia Nielsen, fød Hopstock²⁾ [boende p]aa Capellangaarden Bergenhus. Prester[ne vare] begge retskafne Guds Ords Lærere og Prædikantere, tro og aarvaagne Hyrder over den dem betroede Hjord. søgte af al Magt at udrydde al Liderlighed, Drukkenskab og andre Laster,

¹⁾ Om ham se B. Moes Biogr. Efterretn. om Eidsvolds-Repræsentanter og Stortingmænd S. 16 f. samt Krafts og Langes Forfatterlexicon.

²⁾ Se A. J. Hopstocks Stamtavle over Familierne Garmann, Schanche, Krohu og Hopstock S. 68, hvor hun urigtigt angives død 1791 istedenfor 1795. Ludvig Nielsen blev 1796 Sogneprest til Rodenes i Smaalenene, hvor han døde 1805.

foregik Menigheden med gode Exempler, da deres Liv og Levnet i alle Tilfælde svarede til deres Lærdom og Undervisning]. Deres Hustruer vare og dydige og retskafne. [Dette] Skrift har jeg la- [det] nagle fast inden i [Kobberkug]len, som sidder paa Spiret, hvilken jeg d[a lod gjøre] og fortinne tilligemed Kobberhanen, som sidder ovenover paa [det at] det i Tiden læses kunde [og tjene] til Erindring [og Forsikring] om alt ovenbenfældte. Skrevet] paa Schattebøll St. Hans Dag eller den 24de Junij med egen Haand
Simon Andreas Morland.

V. Fra Vadsø Kirke.

De nedenfor meddelte Indskrifter findes paa 5 Blyplader, der i Novbr. 1878 ved Kjob erhvervedes for Rigsarchivet.

39) Her. vnder. hviler. velaervaerdig, | Haederlig. og. höilaerde. Mand | Mag: Lvdvig. Christensön. Pavs,¹⁾ Provst. over. Finmarcken, | og. Sogne. Praest. til. Waardöe. Geld, | Föd. 1652. d: 23: Avgv: Död 1707: d: 27 April, |

Ieg. var. en. Herrrens. Praest. i. sex. og. tive. Aar,

Saa. blef. ieg. döde-qvæst. og. lagt. paa. Lige. Baar:

Da. slap. min. Leve-Tid. da. holt. ieg. op. at. vandre.

Og. maatte. stige. ned. i. Graven. til. de. andre.

Thi. see. nv. kraefde. Gvd. den. Aande. hand. mig. gaf.

Hand. skal. og. væcke. mig. af. denne. mörcke. Graf.

Til samme Kiste maa have hørt en hjerteformig Plade, hvorpaa staar:

Her. var. to. Hierter. knytet fast.

I. Livet. v-ad. skieldt.

Ø. T. S.²⁾

Men der det Hierte: sönder-brast]

Da. blef mit Hierte deelt

40) Morientibus. in. domino. | Sepulchreta. sunt. dormitoria. Dulci hac in urna. etiam. fruitur(?) | Dormitorio. Μαχαρίτις. hæc in

¹⁾ Om ham se A. Erlandsens Biogr. Efterretn. om Geistligheden i Tromsø Stift S. 33, hvor han imidlertid er sammenblandet med Sonnen Ludvig Christian Paus, der blev hans Eftermand i Vadsø 12 August 1707 og 6 Juni 1740 blev Sogneprest til Eidsberg († 1744), og hvem ogsaa de fleste l. c. meddelte genealogiske Efterretninger og Henvisninger til forskellige trykte Skrifter gjælde. Mag. Ludvig Paus var gift med efterfølgende. Indskriften med lutter Uncialer.

²⁾ Formentlig Forfatterens Initialer.

Dom: mortua. | *Christina. Iohannis. Filia. Örbeckiana.*¹⁾ | Supra-
binariam. sexagenaria. matrona. | Et. supra. octonariam. tricenaria.
mater. | *πολυτόκος. καὶ. Αριστοκος.* et. ideò. meritò. *πολυτίμητος.* |
olim. | Viri. admodum. reverendi. et. religiosi. Dom: Mag: Ludovic
Paus: | Normarchiæ. Finmarchiensis. aliqando. præpositi. et
Waz-öen | sium. Pastoris. vigilantiss: *εὖν. ἔν. ἀγίοις.* uxor. desidera-
bilis. pergrata. | peramata. jam. dei-viri. Christi. sponsa. carè. et.
avarè empta. et. | in *Μακρυία. μακαριῶς.* constituta. | At. vero. arrige.
aures. Pie. Lector. arrige. inqvam. et. erige mentem. | *Μελλοθαυατος.* |
Diva sub. me. dormiens. per. angusta. ad. augusta. penetratura. |
cum. mortem. non. tam. funus. qvàm. foenus. duxerit. morte. | non.
tam. consumpta. qvam. consumala(!) est. Fuit. apud. | ipsam. usqve.
ad. extremam. animæ. exodum et foedus et fides | Dei. | Ideo. ipsi.
jam. est. foederis. promissio. et. fidei. | Fructus. non. ipsi. solum.
sed. et. | cuivis. ita | Morienti in Domino.

Til samme Kiste maa have hørt en anden Plade, hvorpaa findes afbildet et
Triangel og et brændende Hjerter, mellem hvilke Emblemer staar:

Nata Anno MDCL | d: IX | Octobris |

41) $\eta\eta$ | Qvis: sis: qvis: fueris: | qvis: eris:
 semper mediteris.

Udi denne Bolig: sød. salig: og. rolig.

Sin Hvile-Søvn. fik.

Den i Livet gudelskende. og. i. Døden. gudelskede. | Iomfrue. | *Mar-
garita: Ludvigs: Datter | Paus²⁾*

Der: horig: og: lydig. oprigtig: og: dydig.

I: Verden: omgik

Da: Siaelæn: udkaaret: blev: Engle-henbaaret

Til Salighed. sød

Fra: sytten: Aars: Möye: hos: Gud: i. det. Höye

I: Abrahams. Skiöd

Den: XVIII May | Anno MDCCXXXIV | Mors: ultima: linea: |
rerum.

¹⁾ Hun har uden al Tvivl været en Datter af Fogden i Vardohus Len Hans
Jenssøn Örbeck, der var gift med Lensmanden sammesteds Hans Konig-
hams uægte Datter, se Norske Saml. 8. II S. 514.

²⁾ Hun var en Sønnedatter af de to foregaaende og Datter af den ovennævnte
Prøst Ludvig Christian Paus. Den hele Indskrift med Uncialer.

VI. Fra den gamle Trefoldighedskirke i Christiania.

Da det var blevet bestemt, at Johanneskirken i Christiania skulde bygges paa den gamle, i Aaret 1696 afbrændte Trefoldighedskirkes Plads, og Gravningen i Grunden paabegyndtes, blev der til forskjellige Tider fundet enkelte Ligstene eller Brudstykker deraf, Ligkisteplader og lignende Sager fra Kirkekjæderen eller Kirkegaarden, der i sin Tid havde omgivet den gamle Kirke. De tre Plader, hvis Indskrifter nedenfor meddeles, indkom i Juli 1874 til Rigsarchivet; af Ligstene fik Meddeleren i 1866 Anledning til at tage en Afskrift, inden den anvendtes i andet Øiemed. Indskrifterne ere skrevne med Uncialer, de to første paa Messingplader, den tredje paa en Blyplade.

42) D. O. M. A.

Her huiler Mandom self den store Martis Søn
 Med Georg Reichweins¹⁾ Nafn af ædel Slect oc Kiön
 Huis Dyd oc Tapperhed ham gjorde her saa stor
 At han af Konge-Mact til General Major
 I Norge blef ophøyt ia oc til Gubernør
 [For B]ergen By oc Slot den Ære Troskab bør
 Til Cassel var hand fød oc Livvet først mon se
 Der mand skref tusind Aar fem hundred niti tre
 [Hans i]dzig Kieriste Fru Inger Rytter schiön
 [Fik] hand i Ectestand af adlig Blod oc Kiön
 Oc hende med stor Lyst i Ecteseng mon see
 [D]er mand sk(r)ef tusind Aar sex hundred femti tre
 [Tilsamm]en lefde de i tretten samfuld Aar
 [Sex Dø]ttre midlertid oc tuende Sønner faar
 [Nu] er hand va[fn]dred bort til Grafvens mørke Steder
 [Ha]ns Død vor Berg[en Sta]d med Such og Vee | [beg]ræder.

43) Her. hviler. erlig. dydig. | oc. gvdførctig. Pige Maren. |
 Bvntzow. fød. i Opslo. 1618. 9. Ianvary. | af. Fader. erlig. viis.
 oc. velact. Mand. Ma-th | ies. Bvntzow. fornemme. Raadmand. i.
 Opslo. oc. | Moder. erlig. fin. oc gvdførctig. Matrone. Maren |

¹⁾ Om ham kan eftersees Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. I. S. 428 f. og D. N. Bechs Afhandling i »Morgenbladet« f. 1850 No 256 og 258 om Thronhjems Lens Afstaaelse og Tilbageerobring 1658, hvor de af Reichweins Børn, der overlevede ham, opregnes. Hans sidste Hustru, Inger Rytter, var en Datter af Oluf Christophersøn R. til Østby i Skeberg og Marine Mogensdatter Rosensværd (ikke af Peder R. og Elsebet Teiste) og var Moder til de der nævnte Børn med Undtagelse af den ovenfor S. 64 omtalte Oberst Georg R., der var af sin Faders første Ægteskab. Generalmajor R.s tidligere Hustru Karen Luet (eller Luft) blev 14 Januar 1649 begravet i Choret i Hellig Trefoldigheds Kirke i Christiania.

Niels. Daatter. christelige. oc. ecte. Foreldre. | i. Daaben. ofrit. Gvd. oc. i. Frelseren. Christo. indlem- | mit. opdragit. erligen. ofvit. i Gvds. Ord. flittelig. | lefvit. mod. Gvd. andegtig. sin. Neste. tvctig. | vnder. langvarig. Svaghed. taalmodig. endet. | sit. Liff. christelig. 1641. 25. November. for- | venter. Opstandelsen. glædelig. den. | gifve. hede(!). Gvd. naa- | delig.

44) Hervdi. ligger. nedlagt. erlig. dy- | dig. og. gvdfrtyctig. [Hvvs?] Qvinde. | Maren Bendtsdaater [Sal. Ras]mvs Han- | sen.¹⁾ fordvm. Raadmand. [udi] Opslo. | oc. Christianiæ. hans [Ence som] er fød Paaske. Aften. Anno. 1569. | kom. vdi. Ægteskab. den. 7. Ianva. | Anno. 1595. oc. i. same Ecte- | stand. afledede. tilsamen. 3. Söner. | oc. ti. Dotre. blef. eenlig. el- | ler. Ence. den. 22. Ianva. Anno. 1629. | oc. lefvede. vdi. sin. Enckestand. | indtil. Gvd. hende. henkallede | her. vdi | Christia[nia. de]n 17. May | Anno 1634.

45) Hervnder ligger begravet er | lig oc welachde oc for- standige | mand Hann(!) | Olsen Maler fordom borger oc | ind- voner wdi Christ | iania oc barnföd vdi Ribe af erlig egde (sic) foreldere oc doede | her vdi Christiania den 30 Jvly | Anno 1643 | vdi hans alders 43 aar samt | hans kiere hoestrv | erlig dydieg och gvdfrtygti | ge qvinde Ingebor Søfre | nsdoeter barneföd vdi Ob | sloe och doede anno 16 — | den (aabent Rum) vdi hend | is alders — aar gud gife | denem enn gledelig oc en erefvld obstanndels(e)²⁾

VII. Fra Akers Kirke.

Det er ovenfor (S. 54) omtalt, at der foruden de sammesteds nævnte Messing- plader ogsaa i 1852 indkom til Rigsarchivet en Del Plader af Jernblik fra Akers Kirkes Ligkjælder. Af disse, hvis Antal i det hele er elleve, ere de ni paa Grund

¹⁾ Formodentlig ham, der nævnes i N. Rigsreg. V. S. 61 og 273, hvorimod han maa være forskjellig fra den Raadmand i Oslo Rasmus Hansson, der 1620 blev Lagmand paa Oplandene, da denne siges at være død 1621, se ibid. S. 68 og 137 f. Ogsaa hans Hustru er forskjellig fra to samtidige Kvinder af samme Navn i eller i Nærheden af Oslo, hvilke nævnes ibid. IV og VI.

²⁾ Indskriften gik flere Gange rundt Stenen i to forskjellige Afdelinger; midt i Stenens øverste Afdeling stod et Vaaben, der i Skjoldet (Stikskjold med Indskjæring paa begge Sider) indeholdt 3 smaa lignende Stikskjolde (2. 1) med en liden Top eller Flamme foroven og et lignende paa Hjelman, paa hvis ene Side stod Bogstavet H. og paa den anden O. S. Midt i nederste Afdeling saaes et Dødningshoved over to korslagte Ben.

af Rust fuldstændig ulæselige; Indskrifterne paa de to, der nogenlunde kunne læses, meddeles nedenfor.

46) [Glad nedlægger¹⁾] Vandreren | Sit trætte Hoved i Søvnens qvægende Skjød | Efter en lang og mødig Dag. | Og glad gaaer den Retfærdige | Til [Hvile] i Gravens trygge og sorgfrie Borg | Trættet af den lange Kamp med Livets Møje. | Denne sidste store Hvile attraaede og fandt | [Madame] Anna Margaretha Brochmann, født Hegermann²⁾ | Da Dødens kjærlige Haand løste Hendes Smerter den 12te Maj 1796. | Efter et Liv af 72 Aar og 3 Maaneder, | [Hvora]f de sidste 12 Uger langsomt bortglede under en vaandefuld [Sygdom.] | Hendes Ægteskab med | Sal. Christen Brochmann, Ejer af Gaarden Abildsøe, | [Indgaaet] den 12te Decembr 1755, og opløst ved hans Død den 2^{den} April 1790, | Satte Hendes Duelighed og Dyd paa Prøve | [Som] Huusmoder for en talrig Familie, Stifmoder for 6 Børn, og selv Moder for andre 6; | Men Hun udholdt Prøven, | Hun fortjente og vandt Alles Alles (sic) Agtelse og Kjærlighed | Ved | Usminket Gudsfrygt, | Utrættelig Virksomhed, | Ubøjelig Retskaffenhed og Troskab i Pligter. | Derfor æres Hendes Minde | [Af 3de] igjenlevende Børn, [af] Sødskende, af Venner, og af alle, som [kjendte] | Hendes sjældne Værd. | Held Dig, Salige! | [Du hvi]ler nu af Dit Arbejde | [Men Dine] Gjæringer følge med Dig!

47) Ofte blev Livets Vinter mørk | Naar Pletter fordunklede de sølvfarvede Haar | Mèn vel [Dig] Bedagede som | Rolig kan skue [tilba]ge paa de hen[farne] Dage | [for Dig] skal D[øden] vorde godædig | og din [Afsked?] skal være blid | som | Lene Maria Schumachers³⁾ | der blev fød den 15de Augusti 1715 og | gift med Sognepræsten nu salig Provst Jonas Wessel. | Hendes Vaar

¹⁾ Hvad der nu er ulæseligt paa Grund af Rust, er udfyldt efter »Norske Intelligens-Sedler« 1796 No 21.

²⁾ Hun var en Datter af Oberstlieutenant Diderik Hegermann (f. 17 Octbr. 1697, † 2 Febr. 1772) og Christine Elisabet Peters (f. 10 Mai 1705). Fra to af hendes Brødre nedstamme Familierne Hegermann og Hegermann-Lindencrone i Danmark og Norge. Hendes Mand, der var Trælasthandler, havde tidligere været gift med sit Næstsøskendebarn Karen (Hansdatter) Brochmann og var tilligemed denne første Hustru ogsaa bisat her, men disses Gravskrifter kunne nu ikke længere læses. Hans er trykt i »Norske Intelligens-Sedler« 1790 No 15.

³⁾ Digteren Johan Herman Wessels Moder, om hvem se B. Moes Tidsskr. f. d. norske Personalthist. 1 R. S. 231 f. og den Wesselske Stamtafle No V.

var den lukkede Rosenknops, | hendes Sommer den aabne Roses, |
 men hendes Vinter var skønnere end dennes | Rosens Blade faldt
 og den blev bortflyttet | hun vedblev tilbudet af sin Mand |
 som hans ømme kiærlige Ægtefelle — hans Alt | elsket af sine
 Børn og Børnebørn | som deres gode advarende Ledsagerinde, | der
 lærte dem at kiænde Livets blinde Skiær | agtet af alle | som den
 sande Christen og Menneskeven | Men! hun er ei meere | Naturen
 intalte sin Fordring | dog — i hint Livs Vaar skal hun sees frem-
 spirende med Ynde og Blidheed(?) | Denne Tanke blive Balsom i det
 Saar hendes Dod foraarsagede | Den 17de April 1789! |

VIII. Fra Strømmens Kirke ved Svelvig.

48) Paa en rund Messingplade, forestillende en Sol med Straaler, afgivet fra Universitetets oldnordiske Samling i Aaret 1875, staa to Vaabener eller Mærker, hvoraf Mandens viser et delt Skjold, i hvis nederste Halvdel et Hjerte, hvorfra opvoxer en Plante med Blade og 3 firbladede Blomster, hvis Rødder gaa gennem Hjertet og ud til hver sin Side af Skjoldets nederste Rand; paa Hjelmen er Skjoldmærket gjentaget mellem to delte Vesselhorn. Konens Mærke viser Jomfru Maria som Himmeldronning, staaende paa Halvmaanen, med Christusbarnet i den venstre Arm og et Rigsæble i hoire Haand. Paa Hjelmen en Due med en Palmegren i Næbbet indeni en Krands, hvis ene Halvdel dannes af en Palmegren, den anden af en Laurbærgren. Mellem Vaabenerne staar med Uncialer:

Anno | 1.6.64. — Rundt Kanten af Pladen staar: Erich. Bøling.
 — Maren Christens Daatter B.¹⁾ — Gvds. Naade. oc. Barm-
 hiertighed. er. voris. Rigdom. oc. Salighed.

¹⁾ Han døde i Novbr. 1715, hun i Marts (begravet 15de) 1717 paa Bragernes, hvor de ogsaa bleve trolovede 1 Mai 1661 og copulerede 13 Octbr. s. A. Et Barn er døbt sammesteds 13 Juli 1662. Navnet skrives i Ministerialbogen Bolling, hvorfor den nulevende Familie af dette Navn formodentlig nedstammer fra dette Ægtepar. Erik Boling og Hustru Maren Christensdatter solgte 1693 til Halvor Olesen paa Krageberg i Birid og hans Hustru Anna Kiteldatter 1 Hud og 8 Skind aarlig Rente med Bygsel i samme Gaard Krageberg, som var Erik B.s Hustrus sande Odel efter Broderen Hr. Laurits Gram. Sogneprest paa Modum, der havde arvet samme efter deres sal. Fader Christen Michelsen, der atter havde arvet Godset 1645 med sin Hustru Maren Gram. (Thotens, Hadelands, Land og Valders Thinglysningsprot. i N. Rigsarch.) — Erik Bolling var 1668 Kirkeværge paa Bragernes (Hesselbergs Efterrett. om Stromso S. 105). 13 Decbr. 1662 tog han Borgherskab i Christiania og blev 18 Novbr. 1675 befalet at være Stadschapitain paa Bragernes. Da Skiftet efter ham begyndte 27 Mai 1716, angives hans Born saaledes: 1) Hr. Johan Christian B., der var død og havde efterladt en Søn Christen B., da hos Assessor og Laugmand Braunman i Christiania. (jfr. Wiberg, Almind. D. Præstehist. III S. 69); 2) Maren Eriksd. B. g. 12 April 1686 m. Peder Andersen (Wulfsberg), der var død 1716; 3) Mette Eriksd. B. g. m. Philip

49) Paa et Døbefad af Messing uden Forzringer, siden 1875 i Universitetets oldnordiske Samling, staar med Uncialer:

H. Peder Hansøn Braad. Inger Hans Daatter S(c)hlechter.¹⁾ 1670.

50) Paa en liden glat Sølvpaten, siden 1875 i Universitetets oldnordiske Samling staar:

G. S. — I. I. | Foræret Strømmens Kirke | af | Gunder Iensen | og | Ian Andersen | 1736.

IX. Fra Sørums Kirke paa Romerige.

51) Paa en forgyldt Kobberplade, indfattet i en sort Træramme og indkommen c. 1811 til Selskabet for Norges Vel, hvorfra den er overgaaet til Universitetets oldnordiske Samling, sees en Mand i Rustning, knælende foran et Crucifix; paa Marken ved hans Side ligge Hjelm, Sværd og Handsker. Øverst til venstre staar et Vaaben, indeholdende tre Figurer med Fod og takkede Overkanter, formentlig Spillebrikker (2. 1); paa Hjelmen to harniskede Arme, der holde en lignende Brikke, ved Siden af hvilken sees Bogstaverne E. G. Nederst paa Pladen staar med Uncialer:

Her. liger. begrafv(i)t. erlig. | och. welbørdig. mand. Erick. | Gertson.²⁾ som. hen. døde. thend | 20. Marti. anno. 1593. hvis. siel | gvd. ver. nadig.

X. Fra Laurentii Kirke i Tønsberg.

52) Paa en saakaldet Taskelaas af Jern, hvis Boile mangler, findes følgende Indskrift:

Dette (er) de Urgamle Langers Begravelse. Til hvis | Vedligholdelse er af dennem givet efterfølgende gaarder | nemlig Elgesem i Sandeherret Kruge paa Hvaser paa Tiømøe | Mellum Ule-

Pedersen paa Bragernes; 4) Anna Maria B., der var ugift 1716; 5) Lisbeth B. g. m. Michel Nielsen, Urtegaardsmand i Sjælland; 6) Margrete B., der 1716 opholdt sig i Glückstadt og var ugift; 7) Martha B. (døbt p. Bragernes 25 Marts 1681) g. m. Monsr. Jesper Harding p. Bragernes. (Bragernes Skifteprot. i N. Rigsarch.)

¹⁾ Han fik 25 April 1665 kgl. Udnævnelse, formodentlig som personel Capellau med Successionsret til Bamle (afagde Ed til Biskoppen 6 Octbr. 1666), men skal først 1670 være bleven Sogneprest her og døde 1683. Hans Hustru blev begravet i Kragerø 21 August 1713 og maa have været en Slægtning (Søster?) af Cancelliraad og Amtmand Niels Søfrensen Adellers første Hustru, se W. Lassens Norske Stamtavler S. 64.

²⁾ Om ham se Norske Rigsregistranter III S. 215 og 350. Det ovenfor beskrevne Vaaben findes ikke i Dansk-Norsk Adelslexicon, med mindre det skulde være Slægten Wadspyds, med hvilket det i alle Fald har størst Lighed.

vigen i Slangen og Tangen paa Vajer i Stocke Sogn | er nu arfveligen tilfaldet Sal: Hindr(i)ch Arenstorfs Char- | lotta Amalia Vind til Wernøe Closter udi Norge og | Harritslef udi Fyen. hvis Moder var Frue Anna | Margaretha Lange. Sal: Her Niels Langes datter.¹⁾

XI. Fra Stavanger Domkirke.

53) Paa to Messingplader, der formentlig ere indkomne til Rigsarchivet i 1867, da Restaurationen af Stavanger Domkirke paabegyndtes, læses følgende Indskrifter med Unicialer:

Mette Hans Datter | Doctor Christian Tausans²⁾ |
Fød udi Medelfart j Fyen 1597 | S: Laurentij Dag oc død 1679

¹⁾ Denne Familiebegravelse, der laa ved St. Laurentii Kirke i Tønsberg, maa formentlig være bleven ødelagt, da Kirken nedreves i Aaret 1810 (se N. Nicolaysen, Norske Stiftelser, III S. 415). Laasen er overført til Rigsarchivet fra Universitetets oldnordiske Samling, hvor endnu et Par Vaabener findes, der øiensynlig hidrøre fra en af Ligkisterne i dette Kapel. Da de tilhøre Familierne Lykke og Hardenberg, have de uden Tvivl siddet paa Fru Dorethe Lykkes, Hans Langes Frues, Kiste, eftersom hendes Mormoder var Fru Anne Hardenberg. Hendes egen Ligbegængelse holdtes 30 Juni 1647 i Bragernes Kirke og hendes Mands sammesteds 6 Octbr. 1648. Han var Eier af Morfaderens, Kantsler Hans Pederesson (Litles), Gaard Fossesholm paa Eker og forlenet med Sem og Eker (se J. H. Begtrupps Stamtavle over Familien Munck-Lange i Geneal. og biogr. Archiv I. S. 82 samt Bragernes Ministerialbog i Rigsarchivet). Angaaende Slægtskabet mellem Familierne Lange, Wind og Arenstorff kan eftersees Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. VI S. 533. Fra Henrik Arenstorff gik Eiendomsretten til Begravelsesstedet over til Svigersønnen Generalmajor Carsten Sibbern og fra ham til den nulevende Familie Sibbern, der imidlertid aldrig har benyttet samme, hvad der vistnok ligesaa lidt var Tilfældet med Arenstorffs anden Svigersøn Hans Ernst Feldtman († 1743), der var Regimentskvartermester og Auditeur ved første Smaalenske Inf. Regiment og kun efterlod en Datter af dette sit første Ægteskab. Medlemmerne af Familien Sibbern maa derfor formentlig kunne ansees som Langernes Arvetagere og Eftermaalsmænd i dette Tilfælde, hvor den ene Part aldeles har brudt sine Forpligtelser, uagtet en rundelig Erstatning var modtaget. I 1858 var kun den ene af de til Kapellets Vedligeholdelse henlagte Gaarde usolgt, nemlig Tangen paa Vajerlandet i Stokke Prestegjæld, se N. Stiftelser III S. 418. Laasindskriften, der tidligere er trykt i Jens Müllers Beskr. over Tønsberg S. 82 f., maa være paasat mellem Aarene 1712 (Henrik Arenstorffs Dødsaar) og 1724 (formentlig Charlotte Amalie Winds). De ovennævnte Sager ere i 1833 indsendte til Universitetets oldnordiske Museum af Mægler Brun i Tønsberg som hidrørende »fra Laurentii Kirkegaard.«

²⁾ Om ham se A. Faye, Christianssands Stifts Bispe- og Stiftshistorie S. 249—66, hvor denne hans anden Hustru nævnes S. 261.

Faste- | lafns Søndag ad Aftenen udi. | Stavanger | At lefue er mig
 en Løst | At døe er mig en | B[aa]d[e].

Rom: C. 8. V. 38. 39. | Jeg er vis paa, at huercken Død, | Ey
 heller Lif, ey heller Engle, | Ey heller Førstendømme, ey heller |
 Mact, ey heller de nerverende Ting, | Ey heller de tilkommende,
 ey | Heller det høye, ey heller det | Dybe, ey heller noget andet |
 Creatur skal kunde skille os | Fra den Guds Kierlighed, som | Er
 i Christo Jesu | Vor Herre.

XII. Fra Vardø Kirke.

54) Fra Universitetets Oldsamling er i 1863 til Rigsarchivet afgivet det
 øverste af Sidestykket til en Kirkestol (fra Vardø Kirke, senest i Maasø Kirke)
 med Lensmanden Hans Kønings (John Cuninghames) Vaaben, udskaaet i Træ-
 saaledes som det beskrives i Dansk-Norsk Adelslex. I. S. 294 med den Forskjel,
 at Dyret paa Hjelmen er en halv Enhjørning. I et i Oldsamlingens Archiv bevaret
 Brev, der fulgte med Indsendelsen af ovennævnte Vaaben, oplyses, at der paa samme
 Stol i Vardø Kirke stod Navnet Hans Konninghame. Paa Kirkens Prædikestol
 staa hans og hans Frues, Ellen Hundermarks, Vaabener med Aarstallet 1625
 (deres Giftermaalsaar) og Navnene: Hans Koninck og F. Elen Hund[er]mark.
 Hans Vaaben paa Prædikestolen angives at være prægtigere end paa Kirkestolen.
 (Se om ham Norske Samlinger in 8vo II. S. 501 og 514). — Paa Lysekronen i
 samme Kirke findes et Vaaben, hvori en Ørn med udslagne Vingler i Skjoldet og
 paa Hjelmen samt Navnet Erik Lorich med Aarstallet 1706.

Povel Nielsen Rosenpalm.

Af Gustav Ludvig Wad.

Der er næppe mange, som ved at læse ovenstaaende Navn paa
 en i sin Tid ret betydelig Mand kunne mindes at have hørt eller
 set noget synderligt om ham; meget er det heller ikke, der
 foreligger paa let tilgængelige Steder; lidt mere er det lykkedes
 mig at finde, som kan oplyse Mandens Levnetsomstændigheder,
 der ikke ere uden Interesse, idet han fra en ringe og uanset
 Stilling i Livet banede sig Vej til at blive en af de homines novi,
 som den endnu ungdommelige Enevælde kaldte frem fra deres
 Skjul for at støtte sig til dem; han kan saaledes betragtes som et
 Sidestykke til Bolle Luxdorph, hvis Levnet tidligere er skildret i
 dette Tidsskrift.¹⁾

¹⁾ Som Ledetraad ved denne Biographi er benyttet det ved P. N.'s Død udstedte
 latinske Universitetsprogram, der er Kilden, hvor ingen anden nævnes.

I Helsingør saa *Povel Nielsen* først Dagens Lys den 25. Januar 1629; Faderen *Niels Pedersen* var Byskriver, og Moderen *Alhed Jørgensdatter Riwold* var en Borgmesterdatter der fra Staden. Allerede i sit Fødeaar, i September Maaned, blev den lille Dreng faderløs, og var saaledes alene overgivet til sin Moders Omsorg; Sødskende til den lille Povel kjendes ikke, ligesom i det hele hans Familieforhold og Moderens Omstændigheder ere indhyllede i Mørke; den senere Præst i Helsingør Henrik Henriksen (Goische) kalder ham sin Svoger, et Udtryk, der jo den Gang toges anderledes vidt end nu om Stunder.¹⁾ Drengen artede sig godt, og det fremhæves, at han i en Alder af elleve Aar talte og skrev flydende Dansk og Tydsk og var særdeles ferm i Regning, saa at han blev sat i Latinskolen for at lære de classiske Sprog; han har aabenbart haft et godt Nemme, og det ejendommelige Liv i Byen, der besøgtes af Søfarende af alle Folkeslag, den store Conflux af Mennesker, alt dette har ganske naturligt haft en vækkende Indflydelse paa den begavede Dreng. Da han havde været nogle Maaneder i Skolen, vakte han allerede saa store Forhaabninger, at hans Moder fandt det rigtigst at sætte ham under en Oncles, Mag. Johan Friderichsens specielle Opsyn i Roeskilde Skole, hvor han var Rector;²⁾ Povel Nielsen gjorde strax glimrende Fremgang under denne den Gang bekjendte Rector, der var en stor latinsk Digter og hædret med Laurbærkrandsen, men forresten havde Ord for at være lovlige streng; han døde imidlertid i en ung Alder den 9 April 1641³⁾ og kort efter, den 7. Juni, blev Povel Nielsen sat i Skole paa Herlufsholm; ved Bemærkningen herom i Herlufsholms Ugekostbog kaldes hans Moder »Anne Peders Kræmmers af Helsingør«; hun har altsaa giftet sig igjen; at Fornavnet er urigtigt, er vel kun en Skrivefejl. Næsten syv Aar tilbragte Povel Nielsen paa Herlufsholm, under skiftende Rectorer, tilsidst den bekjendte Philolog Zacharias Lund; endelig i Maj 1648 tog han Afsked med Skolen

¹⁾ Et originalt Brev fra Henriksen (Sjæll. Indlæg 19/6 1667), i hvilket han beder Nielsen udvirke, at Hørerer Niels Kjeldsen kan blive Klokke i Helsingør, naar den nuværende afgaar ved Døden, har til Udskrift: Hedderlig, Vellærdt, Agtbar och Velfornemme Vnge Mand, Poffuel Niellssen, Vell forordnede Secretario udi Cantzeli-Collegio, Min høyærede Kiere Svoger, och Vellfornemme Ven Som Broder Venligen.«

²⁾ Programmet kalder ham P. N.'s »avunculus«, men Slægtskabet har jeg ikke kunnet opspore.

³⁾ Bloch, Bidrag til Roskilde Domscoles Historie I, 54 fg.

og rejste med to Skolefæller til Universitetet at deponere, forsynet med et i Sandhed glimrende Vidnesbyrd fra sin Rektor;¹⁾ den 2. Juni blev han med 112 andre indført i Matriklen; til sin Privatpræceptor valgte han Professor Bang. Programmet beretter nu om hans Studier, hvorledes han alvorligen lagde sig efter Philosophi, men især dyrkede Retsvidenskaben, og at han stiftede Bekjendtskab med adskillige udmærkede Mænd; ellers ere hans Forhold ubekjendte; Zwergius kalder ham²⁾ »kun en fattig Student,« hvilket godt stemmer med, at han først henimod 20 Aar gammel kom til Universitetet, da han vel ikke har haft Raad til at deponere i en saa ung Alder, som hans Evner tillod; hvis han havde haft bedre Raad, havde han næppe heller taget imod den Hørerplads i Roeskilde, som han nogen Tid havde, hvorlænge, vides ikke, da Programmet kun flygtig omtaler det og han slet ikke nævnes i

1) Testimonsiet, der findes i Zacharias Lunds Copibog, gl. kgl. Saml. 1079 fol., er saalydende: »Amplissimo Ordinij Professor. Salutem & Observantiam. Quem admodum Sol cum multo mane exoritur fulgorem præmittit, qui summa montium cacumina illustrat, hominesque uberioris lucis spe exhilarat: ita præstantissimis ingeniis non raro præfulget a prima pueritia ea morum ac virtutum elegantia, quæ spem multo majoris splendoris solet pollicerj. Sistit se Tibj. Facultatis artium Spectab. Dne Decane, ac Vobis, Professores celeberrimj *Paulus Nicolai* Helsingorensis, ut quod ego verbis hactenus præludo, ille aliqva sui exempli ratione confirmet: juvenis in quo diu est, quod indoles futuræ dignitatis amplissimæ apparet. Neque enim sensim ac lente ejus rej documenta dedit, sed primas statim adolescentiæ nebulas perrupit hic vividi ingenii radius. Id quod ex aliorum fide, qui adolescentis ingenium ante me noverunt, tanto audacius heic refero, quo certius ipse id proximo hoc biennio expertus sum: quo tempore ita de se multa pollicitus est, ut confirmare Vobis non dubitem, plura eum experimentis reservare. Idem cum intelligeret optima mater, et ut est de suorum liberorum salute sollicitior ille sexus, metueret ne mora langvesceret fervor, filium hinc ad Academiam publicam evocandam censuit, ut quem radium apud nos minatus est, apud vos in plenam lucem effundat. Adest itaque iis ingenii morumque ornamentis illustris, ut si eum Vobis operosius commendarem, idem facere videri possem, ac si lucernam accenderem, ut vobis sereno coelo solem exorientem ostenderem. Scimus autem Vos P. C. Te inprimis Spectab. Dne Decane, singulari semper humanitate et benevolentia complecti solere eos, in quibus bonæ frugis aliqva spes; in hoc autem nostro, cum summa eluceat, universos & singulos in ipso juvando orlandoque nihil prætermisuros confidimus. Pro quo officio cum nos ipsos, quantum possumus, ad quævis obsequia obligamus, tum de ipso *Paulo Nicolai* nihil dubitamus, quin gratum ac memorem animum erga bene merentes perpetuo sit conservaturus.

Dabantur Herlovix, A. D. XXX Aprilis
CIO IOCLIX.◄

2) Siell. Clerisie S. 340.

Fortegnelsen over Hørerne i Blochs Bidrag til Skolens Historie. Der fortælles nu, at han fra Roeskilde blev kaldet til Kjøbenhavn; vist er det, at han den 4. Maj 1657 fik Bestalling paa, »at opvarte udi vores Kongelige Bibliothek, hvor han sig skal lade være anlegen Bøgerne altid at holde rene og nette og enhver udi sit Sted«; men ved samme Kongebrev blev det ham endogsaa overdraget at »opvarte Vores Elskel. kiære Søn Prindsen og hannem in minutiis grammaticalibus at informere«, for hvilke Bestillinger han aarlig skulde nyde 200 Rdlr.¹⁾ Hvem han skyldte denne Stilling er ikke bekjendt; at han har staaet i noget Forhold til Bibliothecaren, Meibom, vides ikke; et Vink haves maaske i Bestallingen, hvor det nævnes, at han skulde lyde de Instructioner, han maatte modtage af Hofmesteren Ove Skade, Befalingsmand paa den kgl. Gaard i Roeskilde, og af Mag. Willum Lange; den første kan have lært Povel Nielsen at kjende i Roeskilde, og Lange, der Aaret iforvejen var bleven Kronprindsens Lærer, var hans Byesbarn og oven i Kjøbet Herlovaner som han selv.

I fire Aar var han den senere Kong Christian Vtes Lærer; derefter fik han en Plads i det danske Cancelli som Secretair, formodentlig som Løn for sin Lærervirksomhed; thi med den mere haandgribelige Løn, Pengene, kneb det svært, efter hvad han selv fortæller i en Ansøgning til Kongen af 22. Maj 1667²⁾, saalydende:

»Allernaadigste Konning och Herre, Jeg haffuer nu paa Thj aars tid werret j Eders Kongl. Majtss tjeneste. I de første fije aar haffuer Jeg vnderd. opvarted Hans Kongl. Høyhed j hans vnge aarss information, och tilkommer derfor endnu en deell aff min Løn, effter affregning som mig derpaa for Sex aar siden for Skat Cammeret er giffuen.

For Sex aarss tjeneste dereffter j Ederss Kongl. Majtss Cancellie haffuer Jeg desforuden gandsche inted hafft, saa det mig er Vmueligt lengre Vden hielp at subsistere.

Men efftersom Eders Kongl. Majts for nogen tid Naadigst haffuer bewilget, at Erick Rohtsteen som paa en tid med mig till en charge er antagen, maatte fra samme tid at regne faa affregning paa sin løn. Saa leffuer Jeg j dett Vnderdanigste haab, at Eders Kongl. Majt. j henseende till min lang tjeneste, haade hoss Hanss

¹⁾ Werlauff, Efterr. om det kgl. Bibliothek, S. 45.

²⁾ Orig. i Sjæll. Indlæg.

Kongl. Højhed och siden, Naadigst beteer mig den Naade, at Jeg lige Ved bemt. Erick Rohtsteen motte bevilgess affregning fra Skat-Cammeret, och dereffter noget aff Samme Løn till min ophold nyde.

Eders Kongl. Majtss.

Allerunderdanigste, och threopligtigste Tiener Povell Nielszen.«

Forhaabentlig har han faaet det billige Ønske opfyldt; det var trange Tider for Embedsmændene, og Man har ondt ved at forstaa, hvorledes de egentlig ere komne ud af det; dertil kom den for en Mand af borgerlig Herkomst vistnok noget ubehagelige Stilling i Cancelliet mellem de saakaldte Cancellijunkere, af hvilke man var udsat for at blive noget »bas tracteret«¹⁾; af det ovenfor meddelte Brev ses det jo ogsaa, at Rohtsteen har nydt nogen Begunstigelse fremfor Povel Nielsen; at der i det Hele taget blev gjort nogen Forskjel paa de adelige og uadelige i Cancelliet, fremgaar ogsaa af en kgl. Befaling af 7. Juli 1670²⁾ til Kammercollegiet om, at de, som protocollere i Højesteret og i Cancelliet, saavel de som ere af Adel som de, der ikke ere af Adel, skulle indføres i Hofrullen efter enhvers Senium med Character af Cancellisecretair, hvorefter det særlig befales, at Povel Nielsen skal enrolleres efter hans Senium i Cancelliet og derfor nyde samme Løn som andre Secretairer foruden den ham allerede som Dechifreur tillagte Løn; under 17. September 1669³⁾ havde han nemlig faaet Bestalling som Dechifreur i afdøde Zacharias Lunds Sted, hvorfor han skulde lønnes med 750 Rdl. aarlig, hvilket skulde tage sin Begyndelse fra Lunds Død, den 8. Juni samme Aar; at Povel Nielsen strax fik dette Embede, kan vistnok forklares deraf, at han af sin gamle Rector havde lært Dechifreurkunsten og af ham er bleven anbefalet dertil. Han var altsaa kommen paa en grøn Gren — i det mindste tilsyneladende; vi skulle senere se, hvorledes han maatte kæmpe for at skaffe sig betalt.

Imidlertid havde Povel Nielsen bødet paa sine tarvelige Kaar ved et rigt Giftermaal, idet han den 22de Juli 1668⁴⁾ i Slagelse

¹⁾ Suhms nye Saml. I, 15.

²⁾ Sjæll. Tegn.

³⁾ Sjæll. Reg. Werlauff, det kgl. Bibl. S. 45, 411.

⁴⁾ St. Mikkels Kirkebog i Slagelse; Datumet kan ogsaa læses 21; Bemærkningen om Povel Nielsens Vielse er vistnok senere tilføjet, da han kaldes Rosenpalm »da Kongl. Maj. Secreterer«.

havde ladet sig vie til *Anne Andersdatter* der fra Byen, efterat han den 30. Juni havde faaet Bevilling til at vies i Huset.¹⁾ Hvorledes han har lært hende at kjende, ved jeg ikke; det er ikke bekjendt, at han havde nogen Forbindelse i Slagelse. Hvad nu hende angaar, da var hun ikke af nogen udmærket Extraction, men af ganke ordinair Familie; ikke desto mindre er der opbevaret en Del angaaende hendes Ungdom, hvilket jeg her skal fortælle efter Kilderne i Gehejmearchivet.²⁾ Hendes Fader var en rig og anset³⁾ Kjøbmand i Slagelse ved Navn *Anders Nielsen (Kremmer)*,⁴⁾ ved hvis Død 1661 den den Gang endnu ikke voxne Pige stod forældreløs og vist ogsaa uden Sødskende, men med en Formue paa 15,127 Rdl., en i de Tider meget betydelig Sum; da Fr. Rostgaard i Aaret 1738 fortalte Langebek om Povel Nielsen, at han »befriede« en rig Jomfru i Slagelse, var Formuen i hans Mund voxet til 30,000 Rdlr.,⁵⁾ saa Rygtet har altsaa paa det nærmeste fordoblet den store Medgift. Som den stakkels lille Pige nu stod ene i Verden med sine mange Penge, var det ganske naturligt, at hendes kjære Slægtninge kappedes om at faa denne Guldfugl i Huset, og hendes Farbroder *Laurits Nielsen* var da den nærmeste og tog hende saa til sig.

Imidlertid blev Magistraten bange for, at han, der bestyrede omtrent Halvdelen af hendes Formue, skulde skalte og valte med denne efter Behag, og da Man desuden fandt, at han behandlede den unge Pige slet, sendte Borgmester Jørgen Michelsen paa Øvrighedens Vegne følgende Klage ind til Kantsleren:

¹⁾ Sjøll. Reg.

²⁾ Sjøll. Tegn. 13. Sept. 1666, 4. Febr. 1667, Sjøll. Indlæg.

³⁾ Baade han og hans Broder Laurits have underskrevet Enevoldsacten af 10. Januar 1661. Suhms nye Saml. I, 268.

⁴⁾ Hr. Sognepræst Dr. Viborg har venligen meddelt mig, at en stor Ligsten med følgende Indskrift er indmuret i St. Mikkel's Kirke i Slagelse: »Herunder hviler udi Herren Erlig og velagted Mand Anders Nielsen Kremmer, fordem Borger og Handelsmand udi Slagelse, som døde Anno 1661 d. 5. May udi sit Alders 51 Aar, med sin salig Hustru Erlig dyderig og Gud ærbødig Kvinde Mette Jensdatter, som døde Anno 16(?) ulæseligt) den 5. Juni udi sit Alders 75(?) Aar, samt deres salige Børn Jens Andersen, som døde 1651 den 15 Februarii udi sit Alders 8 Dage, og Mette Andersdatter, som døde Anno 1654 d. 16. September udi sit Alders 3 Dage. Deris Sjøle ere alle udi Guds Forvaring til den yderste Dag, naar Gud vil samle Legeme og Sjøle efter sit Ord til det evige Liv.« I Stenens 4 Hjørner ses Evangelisterne i Medaillons.

⁵⁾ Norsk histor. Tidsskrift II, 312.

»Hoy Edle och Welbaarne Hr. Cancellor
Gunstige Herre och Patron

Det er Eders Excellenz vell beuist huorledis Afgangene Anders Kremer i voris Bye haffuer efterlat sig en daatter som hid indtill effter faderens død, hoes hendis farbroder haffuer veret, Men som samme pige effter hendes Sl: forældre hafuer Arfuet en Anseenlig formue och hun dog paa den Sted, huor hun nu er, iche saaledis bliffuer medhandlet som det sig bør eller for Gud Kand Vere at forsuare, idet hun huerken sammestedtzt Seer eller Lerer noget gott, som hendis Stand ud Kreffuer, ey heller mand Veed huorledis hun i Guds frøgt er opdragen, efftersom hun allrede hafuer en schelig alder och dog holder fra Guds bord, derforuden Saa indeholdis i saa Stor twang altid i husset, At hun ingen gott folch maa See eller tale med, Men er affsondret fra alles omgengelse, hende till aller største schade baade paa sundhed, forstand och goed optuchtelse i hendis unge Aar, Saa man Vell maatte fatte fremmede tancher om Slig hendis schadelig optuchtelsse: Huorfore ieg, som hans Ko: May^{tt} hafuer betroed at Vere Borgemester sammestedtzt, haffuer Villed i tide, widere det unge mennisches w-lempe derwed om mueligt Var At forrekomme hans Excellenz tilkiende giffue, till dend Ende, at hans Exell. hoes hans Kongl. May^{tt} sligt uille andrage och till weye bringe en Kongelige Befaling till oss som er offrigheds Persohner deri byen, at Vij tillige med Sogne Presten schulle Erfahre, huorledis hun baade i Guds frøgt och andre dyder befindes at Vere opdragen, och at Vij maatte giøre Dend An ordning Att hun Kunde Komme hoes fornemme gott folch i Kiöbenhaffn huor hun best Kunde bliffue fremdragen och holden Lige wed andre gott folchis born af hendis Stand, Herforuden Efftersom hendis farbroder hafuer inde hoess sig af hendis godtz, en stor Capital at werge for och Vij som Øffrigheds Persohner iche Kand Viide huad forsichring hoes hannem for saa Stor en Summa Kand findess, at hand da maatte tillholdes derfor at giøre oss rigtighed, Saauel som alle andre som noget af bemelte pigis godtz hafuer at Verge for, paa det Vij paa dend W-møndiges Vegne i sin tid Kand Vehre foruden schade och ald Wlempe till dend Wmøndige fader og Moderlæssis Største gafn Saa formoeder ieg Vnderdanigst med Hr. Cancellers goede befordring hans Kongl: May^{ts} Naadigste Assistentz och Resolution. Kiöbenhaffn d. 11 Julij Ao. 1666.«

Virkningen heraf var en Skrivelse fra Kongen til Borgmester

og Raad, dateret 13. September, hvorved det befales, »at I strax forskikker samme Pige hid til Kjøbenhavn« i Byfoged Jens Mouritsens Hus, ligesom der ogsaa skulde forfattes og indsendes en nøjagtig Angivelse af, hvorledes Pigens Formue var anbragt. Den 19de September kom dette Bud til Borgmester og Raad og to Dage efter udstedte de en Fortegnelse over hendes Formues Anbringelse, »hvilken Capital bestaar hos Formynderne udi Ejendom i Marken og Byen og tilstaaende Gjæld baade hos Adelen, Præster, Borger og Bønder, og (har) rejst sig af Kræmmergjæld, en Del efter Bevis og en Del efter Bogen.« Samtidig hermed afgav hele Magistraten med Undtagelse af Jørgen Michelsen, en Erklæring om, at den Dannemand Laurits Nielsen Kræmmer og hans Hustru har ladet sin Broderdatter optugte saaledes, at Ingen med Billighed kan have sig over dennem at beklage. Det ser ud, som om Jørgen Michelsen af blot personlig Animositet mod Laurits Kræmmer har sat hele Sagen i Værk.

Denne Erklæring var fremkaldt ved en længere Skrivelse af samme Dag, i hvilken tre af Anne Andersdatters Paarørende, Niels Søffrensen, Christen Søffrensen og Niels Jensen, begjærede, at Sognepræsten samt velvise Borgmester og Raad vilde meddele dem deres sandfærdige Kundskab om, hvorledes Laurits Nielsen »haver udi Liv og Levnet baade inden og uden Huset sig skikket og forholdet og hvorledes han og hans Hustru sig imod samme Pige haver anstillet, om de jo ikke sømmeligen, som det sig burde, hende christeligen og forsvarligen haver optugt, holdt hende til Guds frygt og flittigen ladet søge Kirken og Guds Hus saavel som ladet undervise og lære det, saasom hendes Stand og Alder kunde med sig føre, baade udi Bornelærdom, Skriven og Læsen, samt anden christelig Optugtelse og Undervisning, og det, som en christen Piges Person baade udi Husholdning og udi andre Maader vel sømmer, egner og anstaar, som baade for Gud og høj Øvrighed kan være at forsvare«

Sognepræsten, Mester Hans Allesen Bunchefloed, gav strax Laurits Nielsen et ligesaa rosende Testimonium som Øvrigheden; det er skrevet nedenunder Slægtningenes Skrivelse og lyder saaledes:

»Paa denne overskrevne Begjæring kan jeg underskrevne med en god Samvittighed testere, at Laurits Nielsen Kremer, saa længe jeg her udi Menigheden haver været, da haver han sig i Liv og Levnet som en gudfrygtig Tilhører anstillet, saa at det af store Aarsager maatte komme, om han ikke haver ladet sig i Guds Hus

finde, saa tidt nogen Herrens Tjeneste der skulde forrettes, og ellers udi sit Hus saadan Omgjængelse og Levnets Skikkelighed ladet befinde, at den ikke for noget Menneske kunde erkjendes forargelig, mens Guds Frygt, Ærbarhed og Levnets Skikkelighed, hannem, hans Hustru og Hus at kunne være mange andre her paa Steden til et godt Exempel. Det er mig og vitterligt, at hans Broderdatter Anne Andersdatter er, siden hun kom i sin Farbroders Hus, huldet til Gudsfrygt med flittig Kirkegang, Undervisning i sin Børnelærdom ved Skolegang, endog til at lære at læse og skrive samt anden Øvelse, som til god Opdragelse efter hendes Alder kunde henhøre.

Paa den Tid, da disse Erklæringer afgaves, var den Person, som havde mest Interesse af Sagens Udfald, langt fra Slagelse i god Behold i Viborg. Bispem den, den bekjendte Peder Willadsen, der indtil for faa Aar siden havde været Præst i Slagelse, havde nemlig den 28. Juli tilskrevet Laurits Nielsen følgende Brev:

»Kjære Laurits Nielsen og tilforladeligst gode Ven, næst al lyksalig Velstands Ønske og for beviste meget Gode altid min vilige Tjeneste til al Velbehag. Eftersom jeg havet lovet Eders sal. Broder, sal. Anders Nielsen Kremer, endogsaa udi hans yderste, der jeg stedse talede med hannem, at jeg efter hans da Begjæring til mig vilde tage hans liden Datter Anne Andersdatter til mig, naar hun blev noget større og mere til Alders, hende hos mine egne Børn at lade opdrage og optugtes, derfor nu jeg mig min Løfte til hannem erindrer og den hulde og fortrolig Venskab, os var imellum, saasom han kunde været min egen Broder og mig meget godt beviste, da vil jeg nu ønske, jeg hans Barn kunde bevise min oprigtig Gemyt, og derfor er begjærendes (om det ellers vel behager), at hun maatte komme til mig i Viborg og maatte blive i mit Hus; hende skal næst Guds hjælp vederfares at se og lære med Tugt som mine egne Børn behager at lære saaledes. Da vil I lade hende komme til mig med det allerførste og vil herimod have Eder Gud tryggeligen befalet med alt kjært havendes, forblivendes E. V. og T. A. Peder Willadtzen.«

Den 17. September rejste da Anne Andersdatter ledsaget af sin Farbroder til Viborg; to Dage efter kom, som ovenfor fortalt, Kongens Bud, om at hun skulde skikkes til Kjøbenhavn, og medens dette nu blev delibareret i Slagelse, sad hun i Behold i Viborg, men stadig udsat for at blive revet derfra; hendes Angst derfor er saa naturlig, da hun jo ikke kunde vide, hvordan hun

vilde faa det i Kjøbenhavn, medens hun derimod kjendte Bispen saa godt og havde jævnaldrende i hans Døtre, der vel har været hendes Veninder fra Barndomsdagene i Slagelse. Hendes Sorg finder et rørende Udtryk i et lille Brev, hun den 2. Januar 1667 skrev til en Ven i Slagelse. »Al Velstands Ønske — skriver den forfulgte Pige — samt min beredvillig Tjeneste i alle Maader. Velfornemme og velærede gode Ven Hans Pedersen, eftersom min kjære Farbroder Laurits Nielsen er nu igjen ankommen hid til mig til Viborg, at jeg nu endelig skal følge med, eftersom jeg tilforn, han var hos mig, hannem saa hjertelig haver bedet, at han vilde tale med Kantsler, at jeg for Guds Skyld maatte blive hos de Folk i Viborg. Jeg fornemmer, at derved slet intet er udrettet og ingen bevilling maatte jeg faa, saa beder jeg Eder, Hjerte Hans Pedersen, at I vilde for Guds Skyld og min Skyld tage Gud til Hjælp og søge Hans Majestæt, at jeg fattige Menneske ikke skulde nødes hen imod min Villie; hvis jeg tilforn haver lovet, det lover jeg ogsaa endnu og skal jeg næst Guds Hjælp sikkerligen holde indtil Døden, hvortil jeg ønsker af Gud Allermægtigst Lykke og Velsignelse. Jeg beder endnu som tilforn, at I strax uden nogen Op- hold falder ind til Gud og til hans Kongelige Naade, at jeg nu ikke skulde føres hen i Byfogdens Huus, som det maatte være en anden, der noget ondt haver gjort, hvorføre min kjæreste i alting gjør sin Flid, onskendes hannem samt alt kjært under Guds Beskjærmelse til Sjæl og Liv. I Hast. Anne Andersdatter.«

Dette Brev blev tilligemed alle de andre her meddelte Actstykker indsendt til Cancelliet, og under 4. Februar 1667 udgik der endelig Kongebrev om, at Anne Andersdatter maatte blive hos Bispen i Viborg, »saasom Vores forrige Befaling anlangende bemeldte Anne Andersdatter hid til Byen udi Byfogdens Hus at forsende ingen anden Henseende havde, end at hun med god og tilbørlig Optugtelse til al Skikkelighed maatte vorde opdraget, og denne Vores naadigste Intention og Villie jo saa vel udi bemeldte Biskops Hus kan fremmes.«

Halvandet Aar efter var det saa, at hun blev gift med Povel Nielsen; men dermed vare hendes Gjenvordigheder ingenlunde endte, da hun — eller rettere hendes Mand — i lang Tid maatte strides med de Folk i Slagelse, der havde hendes Midler under Værgemaal. I September 1668, sex Uger efter Brylluppet, fik Magistraten i Slagelse kongelig Befaling til at tilholde alle dem, der hidindtil havde haft noget af hendes Formue under Værgemaal, uden

noget Ophold at gjøre Povel Nielsen Regnskab og »fornøjelig« Rig-tighed ¹⁾ Dette har sikkert ikke været behageligt for adskillige; Raad-mand Jens Knudsen, der alene havde 1333 Rdl. 2 Mk. under sin Be-styrelse hørte til disse sidste, thi snart efter fik Amtmanden, Hugo Lützow, Befaling til at sequestrere hans Midler, indtil Povel Niel-sen paa sin Hustrus Vegne var betalt.²⁾ I flere Aar varede denne Kamp for Anne Andersdatters Rettigheder; der blev nedsat en Commission til at afgive Kjendelse i Sagen, som endelig fik sin Af-gjørelse for Højesteret i Aaret 1671.³⁾

Anne Andersdatter prises i Universitetsprogrammet som en Kvinde af sjældne Dyder; men om der tør lægges videre Vægt herpaa, skal jeg ikke afgjøre; hun blev Moder til ti Børn i sit tyveaarige Ægteskab.

Povel Nielsen vandrede imidlertid ópad Embedsstigen; 1677 blev han Assessor i Cancellicollegiet, det følgende Aar tillige i Højesteret, 1682 Cancelliraad og endelig den 6. Maj 1684 blev han Justitsraad paa en Dag, da der blev gjort 11 virkelige Etatsraader, 8 Etatsraader, 5 Justitsraader (blandt dem hans Skolefælle Andreas Engberg og den ovenfor nævnte Erik Rohtsteen), 7 Cancelliraader og 2 Kammerraader.⁴⁾ I Aaret 1679, det rigeste paa Nobilita-tioner, vor Historie opviser, idet 25 Personer nød denne Begun-stigelse, var han blandt de syv, der den 15. December adledes; de andre vare Etatsraad Michael Vibe, Oberzahlmester Peder Brandt, Assessor Niels Benzon og hans Broder Peder Benzon, Secretair Hans Bentzon og Assessor Peter Bladt. Ved denne Lej-lighed fik Povel Nilsen Tilnavnet *Rosenpalm*, som han mærkeligt nok selv aldrig benyttede, ligesaa lidt som noget andet Menneske nogensinde kaldte ham ved dette straalende Navn: Vaabenet, der bl. a. indeholder baade Roser og Palmer, er gjengivet i Adels-lexiconnet, i hvis Afbildning der dog findes en lille Unøjagtighed, idet Korset i Hjerteskjoldet i Povel Nielsens eget Segl mangler den øverste Arm (et Antoniuskors).⁵⁾

¹⁾ Sjæll. Tegn. 7. Sept. 1668.

²⁾ Sjæll. Tegn. 31. Oct. 1668.

³⁾ Sjæll. Tegn. 27. Febr., 22. April, 13. Maj 1669, 28. Febr. 1671. Povel Niel-sens Andragende til Kongen om Nedsættelse af en Commission, Orig. i Sjæll. Indlæg 1669.

⁴⁾ Sjæll. Reg.

⁵⁾ Seglet findes under et Skjøde af 28. Maj 1666 i Geh.-Archivets topografiske Samling.

Den Slags Udmærkelser kunde den enevældige Konge let nok uddele til sine Embedsmænd; derimod var det saare vanskeligt for disse at faa den dem tillagte Løn; man vilde gjøre Kong Christian V. skammelig Uret, hvis man søgte Grunden til dette trykkende Forhold i andre Omstændigheder end i Rigets gennemgaaende usle og udpinte Tilstand; Hjerter manglede Kongen mindst af alt; de Summer, han eftergav Enker og fattige, vilde tilsammenlagte blive et stort Tal; først efter hans Død, under hans Efterfølger, fik det en anden Gjænge; da blev den ene Ansøgning afslaaet efter den anden, som vilde have rørt Christian den 5tes bløde Hjerter.

Den almindelige Udvej for at skaffe sig betalt var den, at Man forlangte kongeligt Gods i Betaling; dels var dette ikke vanskeligt at opnaa, da Kronen jo den Gang endnu ejede en stor Del af Landet, dels opnaaede Man derved at knytte sit Navn til Godsbesiddelse, der jo indtil for faa Aar siden havde været forbeholdt den gamle Adel, saa Man kan ikke undre sig over, at denne Følelse af at være Herremand kan have tilfredsstillet mangen Parvenu, — og denne Følelse maa have haft noget særdeles tiltrækkende, thi Indtægter gave Herregaardene ofte slet ikke, tidt endog kun Tab.

I Aaret 1671 indgav Povel Nielsen Andragende til Kongen om at faa udbetalt sin Løn, »som mig rester nu mere end for 11 Aars Tjeneste over syv tusende Rdlr.« i Stedet for denne Sum vilde han gjerne modtage 300 Tønder Korn af det Jordegods, som afg. Fægtemester Hans Wilhelm paa Sorø havde haft til sin Lønning; skjønt det ikke indbragte saa meget som Renten af de 7000, haabede han dog at faa det »særdeles for min forrige Tjeneste og at jeg i 14 Aars Tid ikke har nydt saa godt som en Skillings Værd.« Kammercollegiet beregnede hans Fordring til 7137 Rd. 1 Mk. 1 Sk. indtil 1. Juli 1671; paa Collegiets Betænkning i Sagen, der er undertegnet af J. Wind, P. Scavenius og Steen Hondorff, resolverede Kongen: »Naar han faar saa witt hans fordring beløber sig, kan han ej videre pretendere, — tres faciunt Collegium.« Under 16. September fik Povel Nielsen det kongelige Skjøde paa Godset, som laa i Hyllinge (Flakkebjerg Herred), Boeslunde (Antvorskov Birk), Ramsøllille og Ørsted (Ramsø Herred), Jersie og Baadehuse (Thune Herred), Bybjerg (Horns Herred) og i Kirkestillinge i Slagelse Herred¹⁾. Ved kgl. Skjøde af 23. Juli 1673 kom Povel Nielsen i Besiddelse af Gaarden Landbytorp, nu Frede-

¹⁾ Geh.-Arch. Topogr. Saml. — Rentek.-Archivet, Resolutionsprotocol II, 131.

rikslund i Kindertofte Sogn ved Sorø, for en Pris af 422 Rdl. 3 Ort 16 Sk. med Forbehold af Kronens Forkjøbsret efter Forordn. af 1. Decbr. 1664. Denne Gaard havde Kong Frederik III i Belejringens Tid (2. Oct. 1660) pantsat til en Borger i Kjøbenhavn Niels Michelsen, der overdrog den til Povel Nielsen for 154 Rdl. 16 Sk. Forskjellen mellem dette Beløb og Kjøbesummen blev afkortet ham i hans resterende Løn¹⁾. Endnu samme Aar begjærede Povel Nielsen at forundes Jernebjerg og Brorup ode Marker og Mølle i Antvorskov Amt imod aarlige Contributioner, Rostjeneste og anden Paalæg; det var i alt ti Gaarde og en Mølle af Hartkorn 190 Tdr. 1 Skj. 3¹/₂ Fjk.; paa Kammerets Indstilling resolverede Kongen under 15. Juli 1674: »Dette hafuer Wii Allernaadigst bewilliget foruden reluition at Expederes;« ved Skjøde af 16. Juli overdrages Godset Andrageren mod en Fordring af 1738³/₄ Rdl. 3 Sk.²⁾. 1675 erhvervede han Havrebjerg Mølle, 23 Tønder Hartkorn, som Tolderenken i Korsør Anne Cathrine, Johan Hacks, havde nydt qvit og frit i 14 Aar, men som hun nu maatte opgive formedelst Ægteskab; i sit Andragende om Møllen anfører Povel Nielsen, at han et Stenkast fra Møllen har anlagt og opbyggt en Avlsgaard og paa samme sat en stor Del af sin Velfærd; »men maa nu derhos fornemme, at samme Mølle foraarsager mig, efter Møllerenes Behag, stor Fortræd og Skade, ikke alene paa mine Enge, men endog særdeles paa min strax derhos beliggende Mølle, for hvilken Havrebjerg Mølle ofte med største Fortræd holder Vandet i Bagflod, hvorover min Mølle i forrige Tider ganske er bleven ruineret, saa at heraf vel kan sluttes, at ikke nogen bedre var tjent med denne Havrebjerg Mølle end jeg, ej heller nogen uden jeg skulde lide Skade og Fortræd derved, at den kom i nogen andens Eje.« Den 10. Maj 1675 fik han Skjøde paa Møllen for 1666 Rd. 4 Mark, men da hans Tilgodehavende kun androg 1350 Rdl. 4 Mark 13 Sk., forpligtede han sig (25. Aug.) til ikke at oppebære Møllens Indkomst, for Kjøbesummen derved var naaet³⁾. Den omtalte Avlsgaard er Brorupgaard, som Povel Nielsen oprettede af de öde Gaarde, han 1674 købte af Kronen; for denne Ejendom, som ligger nedenfor Havrebjerg Mølle paa den modsatte Side af

1) Geh.-Arch. Topogr. Saml.

2) Geh.-Arch. Topogr. Saml. Rentek. Resolutionsprot. IV, 16.

3) Geh.-Arch. Topogr. Saml.

Tude Aa, fik han adelige Friheder et af de følgende Aar¹⁾); til Gaarden skal han af Valdemar Daae til Borreby, der var bleven forarmet ved sine alchymistiske Forsøg, have kjøbt en Længe af Borreby og flyttet den til Brorup²⁾). Imidlertid vare hans Forhold næppe gode; i en Ansøgning af 1678 om at maatte nyde sin Løn klager han over, at hans Trang i disse besværlige Tider er større end nogentid tilforn³⁾); fra 1. Januar 1680 forhøjede Kongen hans aarlige Løn til 1000 Rdl., som skulde udbetales fjerdingaarsvis; ved sine Handeler med Kronen var han bleven denne 216 Rd. 4 Mk. skyldig, hvilket Beløb Kongen eftergav ham⁴⁾); en anden kongelig Gave fik han, da Kongen den 4. October 1684 tilskjødede ham jus patronatus til Stillinge Kirke samt Sorterup og Ottestrup Kirker »af sær kongelig Naade, saa og i allernaadigste Henseender til den lange og tro Tjeneste, som Vores Justits- og Cancelliraad og Assessor i Vores Højesteret og Cancellicollegio, Os elskelig Povel Nielsen til Brorupgaard, allerunderdanigst gjort haver; Gaven var beregnet til 4789 Rdl. 56 Sk.⁵⁾). En mindre Foræring fik han 1686, da han skulde mageskifte noget af sit Gods⁶⁾ med noget af Kronens⁷⁾), idet hans skulde bruges til Ryttergaarde; det, Kronen gav i Bytte, var over 30 Tønder Hartkorn mere end det, den fik, men denne Forskjel fik Povel Nielsen uden Betaling⁸⁾). Ved forskellige mindre Handeler forøgede han stadig sit Gods; saaledes kjøbte han 1686 (kgl. Conf. 8. Jan. 1687) en Del Kirkeskove i Flakkebjerg Herred (Kirkerup, Gimlinge og Haldagerlille⁹⁾).

¹⁾ Selve Frihedsbrevet har jeg ikke kunnet finde; det omtales f. Ex. i Sjøll. Tegn. 18. Oct. 1681.

²⁾ Danske Saml. 2. R. V. 71.

³⁾ Geh.-Arch. Afregninger P. Nr. 60.

⁴⁾ Anf. St.

⁵⁾ Geh.-Arch. Topogr. Saml.

⁶⁾ i Tyvelse i Sorterup Sogn, i Sønderup Sønder i Boeslunde Sogn, og i Tjæreby i Taarnborg Sogn.

⁷⁾ i Havrebjerg og Blæsinge.

⁸⁾ Geh.-Arch. Topogr. Saml. Skjøderne udstedte 28. Maj 1686.

⁹⁾ Anf. St. Se endvidere Rentek. Resol.-Protocol X, 206, Sjøll. Tegn. 12. Juni 1673, 8. Sept. 1680, 18. Oct. 1681. Af Sjøll. Tegn. 7. Aug. 1683 ses, at en Person, der »meget skammelige« havde overfaldet hans Forpagter og beskadiget ham ilde med en Le, blev indsat paa Bremerholm i Jern. En af hans Bønder i Ottestrup, der med Heste og Vogn havde kjørt Fragt og herfor af Byfogden i Roeskilde var ikjendt Straf, blev ved kgl. Resol. af 28. Juni 1684 (Sjøll. Reg.) fritaget for denne. I Aaret 1687 havde han en Sag med Bønderne i Valby Østre og Valby Vestre, Sjøll. Tegn. 27. Sept. 1687.

At han var en velhavende Mand, fremgaar af Kjøbenhavns Skattebøger; i Aaret 1676 opføres han i Studiestræde for 121 Rd. 2 Mk. 16 Sk., og det følgende Aar paa Nytorv for 365 Rd.; de højstbeskattede ere anførte for 700 Rd.¹⁾; et Bevis paa hans Formuenhed er det ogsaa, at han til Opførelsen af Kirken paa Christianshavn gav 50 Rd.²⁾.

Foruden sine Forretninger i Cancellicollegiet og i Højesteret havde Povel Nielsen andre Hverv af Vigtighed; han sad saaledes i den Commission, som i Begyndelsen af 1686 blev nedsat for at undersøge Overhofmarskal Joachim Heinrich von Bülow's Embedsførelse³⁾; men et langt større Tillidsbevis var det, at han var blandt de ti Commissairer, som det den 28. Februar 1680 blev overdraget at foretage Hovedrevisionen af den danske Lov; den 1. Marts 1680 traadte Commissionen sammen i Cancelliet, hvor det bestemtes, at man skulde mødes paa Slottet hver Mandag og Torsdag Kl. 8 om Morgenen, de andre Søgnedage Kl. 2 om Eftermiddagen; slet saa tidt mødte de nu rigtignok ikke, da det kom til Stykket, men Povel Nielsen hørte dog til dem, der sjældnest udebleve, og ofte tog han Ordet i Debatten; næsten hele Juni og Juli Maaneder var han fraværende, formodentlig havde han da Sommerferie paa Brorupgaard. I Slutningen af Marts Maaned 1681 var Revisionens Arbejde færdigt; to Aar senere udkom Loven med en »zirlig« Fortale af Povel Nielsen⁴⁾. Samme Aar, den 23. Januar 1683, fik han Sæde i den danske Commission, der skulde gennemgaa det af en til Udarbejdelsen af Norske Lov nedsat norsk Commission indleverede Udkast; først i Juli 1687 opløstes Commissionen⁵⁾.

Povel Nielsens Livs Bane stundede nu til Ende; en heftig Sygdom, Scorbutum siger Universitetsprogrammet, vilde ikke vige for de berømteste Lægers Kunst; baade Ole Borck, Jens og Holger Jacobæus vare ude af Stand til at yde nogen Hjælp; den 30. Juli 1688, Kl. 7 om Aftenen indfandt Døden sig; den 15. August ved Aftens Tide jordedes hans Legeme i Vor Frue Kirke.

¹⁾ Uddrag af Skattebøgerne af Ant. Petersen, Ny kgl. Saml. 682^k 4.

²⁾ O. Nielsen, Kjøbenhavns Diplomatarium III, 790.

³⁾ Danske Saml. 2. R. V, 156.

⁴⁾ Afskrift af Protocollen for Revisionscommitteens Forhandlinger i Gl. kgl. Saml. 3237, 4. — Aubert, de norske Retskilder I, 56 fg. — Histor. Tidsskr. 3. R. III, 645—46.

⁵⁾ Aubert, anf. Værk, S. 98—103.

Det er vanskeligt at danne sig nogen klar Forestilling om en saadan Mands Dygtighed; den collegiale Indretning umuliggjør det at bestemme, hvor meget og hvad enhver især i et Collegium har virket; men de faa samtidige Bedømmelser af hans Dygtighed, der ere os levned, bestyrke kun den gunstige Opfattelse, som hans egen Carriere maa bibringe os; Universitetsprogrammet roser ham for hans Skarpsindighed som Dommer i Højesteret; det fortæller endvidere, at hans stadige Mundheld var det, »ut, si forte in adversam valetudinem incideret, nihil vel pudore vel poenitentia dignum desideraret.« Dagen efter hans Død skrev Michael Vibe til Vilh. Helt, der opholdt sig i Udlandet: »Justitsraad Povel Nielsen døde iaftes, som gjør mig ret ondt, eftersom han sandeligen var en af de habileste membris baade udi Cancelliet, saa og udi højeste Ret¹⁾.« Sin Dygtighed var han sig ogsaa bevidst; i et Andragende til Kongen om at faa udbetalt noget af sin Løn siger han (1678): »Jeg vil i Underdanighed formode, at det i Naade vorder af Eders Kongl. Maj. anset, at Eders Kongl. Maj. ved min ringe Person i forefaldende Occasioner kan have den tjeneste, som maaske ingen Potentat i Europa kan have, hvorføre jeg og des snarere forventer et naadigt Svar²⁾. Noget Portrait af Povel Nielsen har jeg ikke kunnet opdage.

Hans Efterleverske sad i Følge kongl. Bevilling af 26. Februar 1684 i uskiftet Bo³⁾); at hendes Omstændigheder ikke just vare glimrende, viser følgende Ansøgning: »Allernaadigste Herre oc Konge. Udj dybeste underdanighed betackes Eders Kongel. Majt for dend stoere Naade, som mig udj denne min bedrøvelige Enckestand er bewiist; Men som, dis Werre, mine Wilkor nu omstunder ere saa slette, at det, uden Eders Kongelig Majt med sær Naadige Øyen mig wiidere anseer, Will for Tiiden blive tungt for mig oc mine mange u-opføde Børn, fremdeelis at Subsistere, oc som ieg nu Anmoedis om dend allernaadigst paabudne Defensionsstys Betaling, som mig icke mulig er at bringe till Weye, Saa lefwer ieg udj dybeste underdanigheed med det fuldkommen haab, At Eders Kongelig Maj. Af sær Kongelig Naade mig samme Defensionsstyr, som er Toe Hundrede Rixdaler, Allernaadigst efterlader. Saadan Eders Kongelig Majts høye Naade, will Gud af Him-

¹⁾ Ny kgl. Saml. 1323 fol.

²⁾ Geh.-Arch. Afregninger P. Nr. 60.

³⁾ Sjøll. Reg.

melen Riigeligen belønne, Oc Jeg med mine udj worris Bønner dagligen jhuekomme. Eders Kongelig Majts Allerunderdanigste Arfve undersatt oc Tiennerjnde Anne Salig Povel Nielsen Rosenpalms. Kiøbenhafn dend 5. October A^o 1688.«

Ved Kongens Resolution af 13. October blev den ommeldte Sum hende »af sær kongl. Naade« eftergivet¹⁾. Ogsaa paa anden Maade hjalp Kongen de Efterlevende, idet han udnævnte den ældste Søn, *Christian Povelsen Rosenpalm*, der kun var 18 Aar gammel, til Secretair i Cancelliet og Dechifreur med 500 Rdl. i Løn fra den 1. Januar 1688 at regne; Bestallingen er af 29. Maj²⁾; senere studerede han i 2 Aar ved Ridderacademiet i Kjøbenhavn, i hvis Album han har indskrevet sit Navn den 18. November 1694³⁾; da hans Fader døde, var han tilligemed sin Broder *Niels* netop bleven privat dimitteret til Universitetet⁴⁾; den sidste tog det følgende Aar den 14. Maj Baccalaurgraden⁵⁾; en tredje Søn *Anders* eller *Andreas Rosenpalm*, der døde 1754 som Admiral, fik Brorupgaard endnu førend hans Moder døde i Slutningen af Aaret 1713⁶⁾; med ham uddøde Slægten. Gaarden tilhørte senere Holberg og nu, som Arvefæste fra Sorø Academi, Ejeren af den nærliggende Valbygaard. Landbytorp overdrog Fru Anne Nielsdatter ved Skjøde af 29. April 1690 til kgl. Skovrider Bertel Pedersen; til Vitterlighed er Skjødet underskrevet af Oversecretair Moth og Justitsraad Willom Worm samt af hendes Sønner »Christian og Niels Rosenpalmer«⁷⁾. Flere af Slægtens Medlemmer vare begravne i Stillinge Kirke; men for omtrent 40 Aar siden nedsænkedes de paa Kirkegaarden⁸⁾; endnu opbevares i samme Kirke en Sølvblatæske med en Cupido med spændt Bue paa Laaget og under Bunden denne Indskrift: *Alhede Marie Rosenpalm*, hvis Toiletæske den nok har været⁹⁾.

1) Orig. i Rentekammerarchivet.

2) Sjæll. Reg.

3) Academiets Album i Gl. kgl. Saml. 1090 fol. — Sjæll. Reg. 5. Sept. 1692.

4) 19. Marts 1688. Universitetets Matr.

5) Anf. St.

6) Lengnicks Kirkebogsuddrag. Han nævnes 1710 som Ejer af Brorupgaard; Geh.-Arch. Skattevæsenet under Souverainiteten 2.

7) Orig. i Geh.-Arch. Topogr. Samling.

8) Trap, Kongeriget Danmark, 2. Udg., III, 392.

9) Teilmann, Præsterækker for Pastorater i Sjælland, S. 91.

Niels Pedersen,

Byskriver i Helsingør, død 1629,
g. m. **Aihed Jørgensdatter Riwold.**

Povel Nielsen Rosenpalm,

til Brorupgaard, Justitsraad, Assessor i Cancellicoll. og Højesteret,
f. 1629 † 1688,
g. 1668 m. **Anne Andersdatter** † 1713.

1. **Christian Rosenpalm,**
døbt 8. Marts 1670,
† 30. Juli 1731,
Secretair i Danske
Cancelli.

2. **Niels Rosenpalm,**
Student 1688.

3. **Christian Rosenpalm,**
døbt 13. Febr. 1672,
† Maj 1673.

4. **Anders Rosenpalm,**
døbt 19. Novbr. 1674,
† Decb. 1675.

5. **Aihed Marie Rosenpalm,**
† 1706.

6. **Anders Rosenpalm,**
døbt 18. Marts 1679,
† 19. Jan. 1754,
til Brorupgaard, Gehejme-
raad, Admiral, Ridder af
Dannebrog og l'Union par-
faite, g. 26. Marts 1710 m.
Sophie Amalie Bentzon
til Stamhuset Skjersø, † 1769,
Datter af Justitsraad **Hans Bentzon**
til Skjersø,
Landsdommer i N. Jylland,
adlet 15. Decb. 1679,
† 23. Decb. 1704, og
Kirstine Glud, † 1724.

7. **Jørgen Rosenpalm,**
døbt 8. Nov. 1680,
† Juni 1683.

8. **Mette Cathrine Rosenpalm,**
døbt 4. Febr. 1682,
† Juni 1683.

9. **Jens Rosenpalm,**
døbt 19. Decb. 1685,
† 1715,
Capitain i Søetaten.

10. **Peder Rosenpalm,**
døbt 29. Marts 1688.

Efter Benzons Stamtavler
i Geh.-Arch., Manuser. Kall.
528. 4, Sjæll. Reg. 23. Maj
1673, 28. Decb. 1675, 7.
Juni 1683, Lengnicks Ud-
drag af Stillinge og Vor Frue
Kirkebøger; Garde, Efterr.
om den danske og norske
Søemagt, IV, 634 fg., 640 fg.

Charlotte Amalie Rosenpalm,
f. 171*, † før 1769.

Kjøbenhavns Politimestre og Politidirektører 1682—1864.

Af O. Nielsen.

Paa Kjøbenhavns Politikammer findes en Samling Portrætter af alle Politimestre og Politidirektører fra den første, Klavs Rasch, indtil Bræstrup. Den nuværende Politidirektør, Hr. Etatsraad Crone, der har indhentet forskellige Oplysninger om sine Forgængere gennem Gehejmearkivet og Ministeriernes Arkiv, bad mig for et Par Aar siden om at supplere disse og udarbejde nogle Biografier af de nævnte Personer. Det er dette lille Arbejde, der herved forelægges, idet det udtrykkelig bemærkes, at her mere er lagt Vind paa at levere Politimestrenes Personalialia end paa i det enkelte at skildre deres Embedsvirksomhed, et Arbejde, der i mange Henseender kunde være af Interesse, men ikke for Øjeblikket kan lade sig udføre. For flere Oplysninger takkes D'Hrr. Bibliotheksassistent Cand. mag. Bricka, Assistent Elvius, Kontorchef Kornerup m. Fl.

1.

Klavs Rasch er født 22 Avgust 1639 paa Vesterholm, en Bondeby i Angel. Hans Forældre Peter Rasch og Katrine Steinberg¹⁾ vare formodentlig Bønder, men dog af en Æt med berømmede Traditioner, idet hans Oldefader Johan Rasch havde nydt Benaadninger af Kong Kristian III paa Grund af sin Manddom ved Angrebet paa Lybæk 1534 og i sine ældre Aar blev gift med en Datter (uægte²⁾) af Greven af Egmont, ved Navn Anna, der med sin Søster Lucie 1567 var flygtet for Hertugen af Alba til Heide i Ditmarsken. Da den danske Hær 1657 trak sig tilbage gennem Halvøen, fik Klavs Rasch, vi vide ikke hvorledes, »Anledning at bevise Kong Frederik III sin Dyd og Tapperhed og derved udvise sig værdig at være saadanne Forfædre gestændig og til højere ikke udygtig«. Han kom til Kjøbenhavn og steg under Belejringen til Underofficer 1659. Kristoffer Gabel blev opmærksom paa ham og tog ham til sin Sekretær, hvilket gav Anledning til at han ogsaa vandt Kongens Yndest, saaledes at han 1662, altsaa kun 23 Aar gammel, blev udnævnt til Slotsskriver og faa Aar efter til Præsident i Nyborg og Amtsforvalter over Nyborg og Tranekjær Amter. Senere blev han tillige Landkommissær for Fyn.

¹⁾ Hun flyttede siden til Nyborg, døde 1683 og blev 7 April nedsat i sin Søn Klavs Rasches Begravelse i Nyborg Kirke. Raadmand Cornelius Rask i Nyborg, der døde 22 April 1675, var ogsaa hendes Søn. Ifølge en Stamtavle i Genherald. Arkiv i Geh. Ark. skal Klavs Raschs Mormoder have tilhørt den »adelige« Slægt Bennick.

Ved Køb af Nyborg Slots Jorder, der bleve sammenlagte med hans Gaard Bavnegaard, dannede han Hovedgaarden Raschenberg¹⁾, (nu Juelsberg), og blev 2 Juni 1680 optaget i den danske Adelsstand. 13 Dec. 1682 blev han ved Kongens egenhændige skriftlige Ordre kaldet til Kjøbenhavn som Assessor i Højesteret og Politimester, til hvilket sidste Embede hans Instrux udfærdigedes 23 Juni 1683; hans Løn bestemtes til 1200 Rdl. Hans Biograf, den bekendte Jørgen Sorterup, siger i Anledning af denne Udnævnelse: »Hvo der efterser Brandordningens Indrettelse, Kanalernes Vedligeholdelse, Maal og Vægts Ligning, Torvenes, Stræders og Gaders Anlægning, Natte-lysning og Sikkerhed, Lavenes Reglementer, Fattiges Forplejninger, utilbørlige Omkostningers Afskafning og adskillige nødvendige Sagers Anskafning, ja fast al borgerlig Handels Inspektioner, foruden mangfoldige Kommissioners Befordrelser og Stridigheders Bilæggelser, skal lettelig bevæges til at bekende, at ej alle Skuldre ere skikkede til saadanne Byrder«. I et saadant nyt Embede var der ogsaa meget at ordne fra ny af og det var vanskeligt nøjagtigt at bestemme Grænserne for Politimesterens Myndighed. Uagtet han selv var Medlem af Magistraten, idet han 27 Sept. 1684 var bleven Borgmester, indgav dens Medlemmer dog 1687 en Klage over ham, fordi han i Følge sin Instrux ikke tilbørlig konfererede med den og greb ind i Justitsen. Ved Kommissærer, der var tilkaldte af Kongen, blev der 15 Juli afsluttet en Overenskomst, hvorved Politimesterens Myndighed nærmere blev slaaet fast og hvor det bestemtes at han en Gang om Ugen skulde konferere med Magistraten og en Gang om Maaneden med den kongelige Politikommission, men efter hans senere Medhjælper Ernstes Udsagn (se dennes Biografi) foregik slige Konferenser alligevel yderst sjelden. 1684 blev han Assessor i Kommercekollegiet, 1690 Kancelliraad, 9 Marts 1697 Justitsraad og 6 Nov. 1700 Etatsraad. 13 Maj 1702 fik han Sæde i Politiretten og fik Tilhold at møde der saa ofte hans Helbred og Embede tillod det; men allerede Aaret efter modtog han en Irettesættelse, fordi dette skede altfor sjelden. Da var han imidlertid ogsaa bleven svagelig og Opholdet paa hans smukke Hovedgaard tiltrak ham mere og mere. Paa Grund af Alder og aftagende Kræfter fik han derfor ogsaa 1701 Ernst til Medhjælper.

Klavs Rasch maa have været en dygtig og brugbar Mand og

¹⁾ Et Sted Raskeholm nævnes i Nyborg Kirkebog 1683.

har formodentlig tidlig vist sig for Kongen som en, der vilde og kunde være en trofast Tjener for den nys indførte Enevælde; den ulmende Misfornøjelse blandt Adelen og i Kjøbenhavn fremkaldte en hurtig Befordring af slige Mænd. Han besad et Fortrin til: han var dygtig til at nyde en god Mængde Drikkevarer uden at blive drukken. Engang kom der til Christian V's Hof en saksisk Herre, der var bekendt for sine Evner i den Retning, men Klavs Rasch drak ham af Marken og Kongen eftergav ham en stor Sum Penge, fordi han saaledes havde hævdet den danske Ære. 25 Juni 1664 giftede han sig med Elisabet Scheffer, Enke efter Provsten Mads Lerche, med hvem han havde en Datter, der døde i sit 12te Aar. Efter hendes Død 19 Sept. 1690 ægtede han 23 Okt. 1695 Anne Margrete Lauretz, Enke efter Købmand Henrik Nørck, med hvem han havde 4 Børn, af hvilke dog kun 2 Døtre overlevede ham; den ene af disse, Charlotte Amalie, blev gift med Justitsraad Christian Schouboe. Han selv døde 8 Januar 1705 og hans Enke fik 31 Jan. kgl. Bevilling til at hans Lig endnu maatte staa 10 Uger over Jorden og at hans Ligfærd maatte foregaa med større Højtidelighed end sædvanligt.

Hans Enke ægtede siden Kaptejn Erik Flemming Ulfeld, der blev Ejer af Raschenberg¹⁾.

2.

Ole Christensen Rømer, Søn af Købmand Christen Rømer og Anne Marie Storm, er født i Aarhus 25 Sept. 1644. 1662 blev han Student fra sin Fødebys Latinskole og blev snart Amanuensis hos den medicinske og matematiske Professor Rasmus Bartholin, i hvis Hus han opholdt sig i 9 Aar. Det blev 1666 overdraget Bartholin at udgive Tyge Brahes Observationer og en stor Del af dette Arbejde kom til at paahvile Rømer, hvem Bartholin udtrykkelig nævner i Fortalen til en af de udgivne Observationer. Da det

¹⁾ Sælandske Tegnelser og Registre samt Indlæggene dertil i Geh. Arkivet. Bestandigheds U-omskiftelige Amindelse, Forrestilled Dend Ubestandige og Omskiftelige Verden I Dend Vel-Edle og Velbyrdige nu Salige Herris Claus Rasch, Herre til Raschenberg, Kongl. Majst. Høyetrode Estats, Justitz og Cancelli Raad, Politimester, Assessor udi Høyeste Ræt, Øverste Borgemester udi dend Kongl. Residentz-Stad Kiøbenhafn, saa og Assessor i Commerce Collegio, Hans Lefnetz Ihukommelse, Og i Pennen forfatted af dend Velædle Families tilforbundne bereed villigste Tienere Jørgen Sorterop. 1705. Norsk hist. Tidsskrift II 318. Over hans Enke er en Ligprædiken af H. M. Clausen.

franske Akademi havde besluttet at ville bestemme den nøjagtige Beliggenhed af Uraniborg og sendt Picard til Hven, blev det for en stor Del Rømer, der maatte gaa ham tilhaande med Arbejdet, og dette havde den Følge at Rømer fulgte Picard til Frankrig 1672 og ved hans Anbefaling blev Medhjælper ved Parises Observatorium. Ved Frederik III's Død tabte Interessen sig for Udgivelsen af Tyge Brahes Efterladenskab, der fulgte med til Frankrig, hvor Picard og Rømer længe arbejdede for en Ud-gave deraf, men ogsaa der slog det tilsidst fejl. 1675 gjorde Rømer sin berømte Opdagelse af Lysets Hastighed, der ogsaa hjemme skaffede ham Anerkendelse og gjorde at han Aaret efter blev udnævnt til Professor i Astronomi, dog uden Gage. I Paris gav han sig ogsaa af med mekaniske Arbejder, og de berømte Vandspring i Versailles skyldes for en stor Del ham. 1681 kom han hjem og giftede sig strax med sin gamle Læremester Bartholins Datter Anne Marie. Kongen tog ogsaa hurtig Nytte af ham, ti 2 April 1681 fik »Vores Mathematicus Ole Rømer« Udnævnelse som Medlem af Brolægningss- og Vand-Kommissionen i Kjøbenhavn, og endnu samme Aar overdroges ham og en Kollega Udarbejdelsen af den ny Matrikel for hele Landet, hvilket Arbejde fuldførtes 1690. Forskellige andre Arbejder bleve ham ogsaa overgivne i disse Aar, saa han 1688 maatte have Tilladelse til at holde op med sine Forelæsninger. Et vigtigt Udbytte af hans Flid blev den ved Forordningen af 10 Jan. 1698 indførte ny Vægt og Maal; det skyldtes ogsaa ham at der sattes Milepæle langs Landevejene, den første blev opstillet paa Strandvejen. Indførelsen af den Gregorianske Kalender i Danmark Aar 1700 var ogsaa hans Værk. Han sørgede for Oprettelsen af Navigationsskoler i Kjøbenhavn og Stege og Indrettelse af en Examen for Kompasmagere.

Var Rømer en dygtig Mand, saa har man ogsaa taget ham i Brug, endog udenfor de Retninger, hans Videnskab anviste. Saaledes fik han 17 Marts 1694 Sæde i Højesteret og var Medlem af en Kommission til at udarbejde en ny Politianordning, der udkom 22 Okt. 1701. Derved blev han ogsaa selvskreven til at blive Klavs Raschs Efterfølger som Politimester 24 Jan. 1705, men beholdt ved Siden af sit Professorat og sin Stilling som Observator. 19 Juli 1706 blev han Etatsraad og han døde 19 Sept. 1710. Han begravedes i Vor Frue Kirke, hvor der blev opsat et prægtigt Gravmæle over ham.

Da hans første Hustru døde 1694, ægtede han 23 Avg. 1698

Else Magdalene, Datter af Konferensraad Kaspar Bartholin, der lige saa lidt som den første skænkede ham Børn. Hun giftede sig siden med Etatsraad Thomas Bartholin og stiftede ved sin Død det Rømer-Bartholinske Universitetslegat.

Skønt Rømers Navn mest er knyttet til vigtige videnskabelige Opdagelser og Udbyttet af Kundskaber, der mere vare fremkaldte ved stille Studier end ved Færden blandt Mennesker, har han dog været en virksom Politimester. Han afskedigede de gamle Politibetjente, der vare lønnede med uvisse Indtægter, og antog 10, der bleve lønnede hver med 70 Rdl. Inden det første Aars Udgang maatte han dog afskedige 2 af disse og det var efter hans egen Beretning vanskeligt at faa nogen i deres Sted, da der ingen meldte sig, eftersom man mærkede at han ikke saa gennem Fingre med dem; i Slutningen af December søgte han at faa Tallet forøget til 12 og Lønning anvist af den forhøjede Portpengeafgift. Hans omfattende Virksomhed giver sig tilkende i en Samling Indberetninger til Kongen fra hans første Embedsaar, hvilke endnu ere bevarede. — Rømers Portræt er efter Originalen paa Politikamret meddelt i Kaaberstik i Magazin for Kunstnere og Haandværkere 3. Bind.¹⁾

3.

Johan Bartram Ernst søgte samme Dag som Rømer døde om at blive dennes Eftermand som Politimester. Han begrundede sin Adkomst dertil i at han i Raschs Tid ofte forrettede Embedet i dennes Fraværelse, idet Rasch undertiden opholdt sig hele 6 Maaneder paa Raschenberg, ligesom Ernst ogsaa i hans sidste Aar under hans lange og vedholdende Svaghed af Kongen 5 Avgust 1701 var beskikket til hans Medhjælper, dog uden Gage. Rømers Svi-gerfader havde Dagen i Forvejen betroet ham at det paa Sottesengen var Rømers inderligste Attraa og Ønske at faa Ernst adjungeret paa Succession. End videre siger han om sig selv at han »ikke alene udi de policereste(!) udenlandske Stæder har observeret hvad af god Politi kunde være, mens endog nu mange Aar udi Justits, Politi og Stadens Væsen har verseret, saa og været den første, som udi denne farlige Tid har indrettet Sundhedskommis-sionens Prekautationer og Forretninger«. Da endelig de ham af

¹⁾ Philipsens Afhandling om O. Rømer i Nordisk Universitets Tidsskrift 1860, S. 10—53. Suppliker og Memorialier 1705 i Geh. Arkivet. En Mængde andre Kilder findes følgende til denne berømte Mands Liv og Virksomhed.

Kongen tillagte 500 Rdl. hørte op med dette Aar, bad han om at beholde sit Embede som Borgmester ved Siden, hvis han fik den attraade Udnævnelse. Hans Bestalling udfærdigedes 29 Sept. 1710.

Ernst var Søn af Johan Adolf Ernst, der 1662 og 1668 ejede en Gaard paa Amagertorv og 1659 blev udnævnt til en af de 32 Mænd; hans Moder hed Helene Sofie Marker og hørte ogsaa til den fornemme Borgerstand. Han er født i Kjøbenhavn 30 Okt. 1663, blev Student 1681, studerede i Tydskland, Italien, Frankrig, Holland og England og rejste siden udenlands med unge Adelsmænd af Familierne Adelaer og Schøller. Efter sin Hjemkomst blev han Lærer for Christian V's Søn Prins Christian og fulgte denne i Maj 1695 paa en Udenlandsrejse, under hvilken Prinsen døde i Ulm 27 Juni samme Aar, hvorpaa Ernst ledsagede Liget til Begravelsen i Roskilde. Han blev derpaa 12 Okt. 1697 Assessor i Hofretten med Ventepenge som Gage og levede nu i nogle Aar af »Justitsvæsen«, det er som juridisk Konsulent og Forretningsfører. 5 Avg. 1701 beskikkedes han til Rasches Medhjælper og blev 8 Dage efter Kancelliraad. Da der ved samme Tid var givet Johan Lavrentsen Bevilling til at udgive Aviser, bleve Ernst og Justitsraad Severin Rasmussen beskikkede som Censorer, med 200 Rdl.'s Løn, hvilken Stilling han beholdt til sin Død.

Johan Lavrentsen fik 15 Aars Privilegium paa Udgivelsen af et Skrift, der i Almindelighed tillægges ham, men af nedenfor nævnte Biografi af Ernst ses det at denne er Forfatteren; dette Skrift var Christian V's Tageregister, en tydsk Dagbog over denne Konges Foretagender. Da Kongen paa Dronningens Fødselsdag 27 April 1698 holdt en stor Fest i Anledning af deres 30aarige Ægteskab, »wobey«, ifølge nævnte Tageregister, »verschiedene Sinbilder, so mehrentheils aus der Königin hoch fürstlichen Hessischen Stamwaben inventiret auf der Tafel zu sehen war«, forfattede Ernst nogle »Epigrammata og Deviser«. 24 Nov. 1703 udnævntes han til Viceborgmester og steg efterhaanden til virkelig Borgmester. At Rømer blev Politimester efter Rasch var vistnok en Skuffelse for ham og i ethvert Tilfælde ansaa han det for en Krænkelser at denne tillige blev første Borgmester. Inden Rømers Udnævnelse var sket, gjorde han en Indstilling til Kongen, hvori han paaviste at Rasch oprindeligt alene var Politimester og først senere indtraadte som yngst Borgmester, hvorpaa han efter sit Senium efterhaanden rykkede op til at blive den første. Det var altsaa ikke noget, der fulgte med Stillingen som Politimester, lige saa lidt som det kunde

forlanges at denne i Fremtiden skulde være Professor. »En Politimester, som af Rasches Exempel kan ses, der næppe komparerede 3 eller 4 Gange om Aaret hos Magistraten, kan formedelst sine mange Forretninger lidet soulagere Magistraten udi deres Forretninger«. Han haabede at hans højsalige Herre Prins Christian, hvem han havde haft den Ære at tjene til naadigste Fornøjelse, maatte være hans Talsmand hos Hans Majestæt, at han som ældre Borgmester ikke maatte komme til at indtage en ringere Stilling end Rømer i Raadet.

1706 blev han Justitsraad og 1710, som nævnt, Rømers Efterfølger. De første Aar af hans Embedstid vare meget nøjsomme lige paa Grund af Pesten, men der findes ingen Dadel udtalt over ham i denne Henseende af Pestens Historieskriver Mansa. Derimod havde han den Ærgrelse 1716, at der paa Børsen og Raadhuset var opslaaet Skandskrifter mod ham, hvorfor der paa hans Indstilling 27 Nov. kom et kgl. Reskript, at »saasom forbedte Skandskrifter ere i sig selv meget ukristelige, forargelige og æreskændende Pasquiller«, skulde de brændes af Bøddelen paa Nytorv, og enhver, der var i Besiddelse af Exemplarer eller Afskrifter deraf, maatte inden 8 Dage under Kongens højeste Unaade og 500 Rdl's Bøde aflevere dem paa Politikamret, ligesom der udloves 100 Rdl. af Politikassen til den, der kunde give Underretning om Forfatteren, at denne kunde blive tilbørlig straffet som en Pasquillant og Æreskænder; end videre blev det paabudt enhver at vise Ernst al Respekt og Høflighed.

Af Kongen fik han den Oprejsning at han Aaret efter blev Etatsraad — Justitsraad var han allerede bleven 1704 — men 1718 indkom der et anonymt Klageskrift over ham og Politiet i det hele, der 7 Okt. sendtes til hans Erklæring. Ved samme Tid laa han i Strid med den forrige Torvemester Nagel, der i hans eget Hus havde overfaldet ham og hans Kone med ærerørige Ord og hans Broder med Prygl. I Henseende til Regnskabssager synes han ikke at have været saa samvittighedsfuld som han burde, ti i en kgl. Ordre af 31 Okt. 1716 findes en Irettesættelse til ham, fordi han ikke havde gjort Regnskab for Renovations- og Politibøderne, at hvis ene Halvdel Politibetjentene bleve lønnede, og 26 April 1720 blev det paabudt Politi- og Kommercekollegiet at undersøge, hvorvidt han havde fulgt denne Ordre. Med de militære Avtoriteter havde han flere Stridigheder, idet disse vare meget pirrelige, naar nogen af deres undergivne, hvad ofte var Tilfældet,

kom i Berøring med Politiet, og 1716—17 havde han en Konflikt med Byfogden Bruun, der ifølge hans Klage dømte imod Politimesterens Resolution, hvilken Sag gik begge Parter imod, men mest Byfogden.

Ernst døde 22 Dec. 1722 og blev med stor Pragt begravet i S. Petri Kirke om Aftenen, hvortil der udkrævedes særlig Bevilling, ligesom Sangklokkerne ringede en Time længer end sædvanligt. Han var gift med Vilhelmine Justine Dätzen, med hvem han havde 2 Døtre Kristiane Sofie og Juliane Helene Justine; den sidste stiftede Legater i Odense.¹⁾

4.

Johan Filip Ratecken, en indvandret Tydsker, studerede Theologi og blev Lærer for fattige Børn, som Dronning Louise lod opdrage. Herved fik han Lejlighed til at indynde sig hos Dronningen, blev Kammersekretær hos denne og fik 1706 Overbestyrelsen af Dronningens Gods Hørsholm. 10 Feb. 1710 var han bleven Kancelliraad og 4 Dec. 1713 Justitsraad. Han blev udnævnt til Politimester 15 Jan. 1723 og til Viceborgmester 27 Juni samme Aar; ved denne Lejlighed saas det altsaa at de 2 Stillinger ikke nødvendig vare forenede, ti Ratecken fulgte som Borgmester ikke umiddelbart efter Ernst. I hans Embedstid indtraf en Sag med Brændevinsbrænderne, der i Samling havde indgivet et Klageskrift til Kongen med Forbigaaelse af Magistraten, hvilket Ratecken for-gæves søgte at hindre.

Under hele hans Embedstid svævede et truende Sværd over hans Hoved. Efter Dronning Louises Død 1721 var der bleven ned-sat en Kommission for at undersøge hendes Bo, og Ratecken havde ikke nogen god Samvittighed, ikke paa Grund af hans Behandling af Bønderne, der 1718 havde klaget over hans Vilkaarlighed, men paa Grund af at han havde beriget sig paa Dronningens Bekostning. 20 Jan. 1723 udstædtes kgl. Befaling til at undersøge hans Fremgangsmaade mod Skovene, og 28 Maj 1725 fik han Ordre til uden Indvendinger og Udflugter inden 4 Uger at besvare Antegnelserne ved hans Regnskaber 1707—17; videre ses det af et

¹⁾ Hans Levnedsløb i Extraordinære Relationer 1723 S. 289—91. Stolpe: Dagspressen i Danmark II. 295—302, 356, 368. Sælandske Tegnelser og Registre og Indlæggene dertil i Geh. Arkivet. I Geh. Ark. findes en Samling Politirapporter fra Ernst.

Kongebrev af 20 Oktober at man havde fattet Mistanke om at han i svigagtigt Øjemed havde benyttet en kasseret Interimskvittering. 4 Feb. 1726 var man bleven saa sikker paa hans Svig at det befaledes Generalfiskalen og Kammeradvokaten at begive sig til Ratecken og foreholde ham hans Forseelse, idet Regnskaberne vare befundne raderede og forfalskede, samt forestille ham den haarde Straf, til hvilken han var hjemfalden; kun en aaben Tilstaaelse vilde endnu kunne bevare ham den borgerlige Ære, som ellers var forspildt.

Da han i en Fortegnelse over Borgmestrene, der findes i Raadstuearkivet, kaldes civiliter mortuus, har han altsaa mistet sin Ære og blev følgelig suspenderet som Justitsraad, Politimester og Borgmester; hans Midler, omtrent 19000 Rdl. Kurant, bleve konfiskerede til Dækning af Gælden og han selv fik 13 April 1726 et kongeligt Rejsepas paa Latin; hans Samtidige A. Høyer beretter ogsaa at han for evig blev forvist fra Kongeriget og at hans væsentligste Forbrydelse bestod i at have efterskrevet den afdøde Dronnings Haand.')

5.

Hans Himmerich er født i Aalborg 19 Dec. 1681, hans Fader var Overkøbmand Jens Nielsen Himmerich, hans Moder Elsebe Hansdatter Mumme. Han blev Student fra Aalborg Latinskole 1702 og, som hans Epitafium udsiger, »applicerede han sig omsider til Krigsvæsenet, avancerede i dansk, russisk og polsk Tjeneste til Oberst og kom saa hjem 1725«. Som det nedenfor vil ses, siger han selv 1726 at han i 20 Aar havde rejst udenlands, og i saa Tilfælde maa det Sagn være uhjemlet, der beretter at Studenten Hans Himmerich opholdt sig i Kjøbenhavn under Pesten 1711 og var en af dem, der berigede sig ved at udplyndre Folk paa Garderne og bryde ind i Husene forat rove de dodes Efterladenskaber; det vilde dog være utænkeligt, at man senere vilde have ansat en Mand som Politimester, der var kompromitteret paa den Maade.

Da han var kommen hjem, søgte han at gøre sig bemærket ved et Skrift med følgende Titel: »Compendium Philosophicum eller et kort Begreb af Philosophien forestillende saasom i en liden Pro-

1) Sælandske Tegnelser, Registre og Indlæg. C. Bruun: F. Rostgaard I 231. A. Høyer: Friederich des Vierten glorwürdigstes Leben II 179. Christensen: Efterretninger om Hørsholm 1879 S. 61, 265, 370—72.

spekt den store saavel som den liden Verden; den store Verden, vi opholdes udi, samt alle Tings derudi deres første Principia efter adskillige Philosophorum deres Meninger saavel som og hvad Tilfælde den er underkast og Aarsagen dertil. Og derefter især den liden Verden eller Mennesket dets forunderlige Skabning, Sygdom og Tilfælde samt den naturlige Aarsag dertil«. Dette Skrift, 26 Sider i Kvart, der gaar ud paa at vise Grundelementerne i hele Tilværelsen og den deri hvilende almindelige Verdensaand, er en Naturfilosofi efter Paracelsus. I Fortalen omtaler han sig selv saaledes, at han »fast i de 20 Aars Tid med den største Mejsommelighed, Fare og Omkostning ej alene, da jeg har staaet i fremmede Potentaters Krigstjeneste, men og siden derefter ved vidtløftige Rejser udi adskillige de evropæiske Riger har gjort mig erfaren og tilstrækkelig kyndig udi de filosofiske Videnskaber, især i de Parter deraf, som kaldes Chymia og Mathesis, jeg og ved Guds Naade og bemeldte min Flid derudi har bragt det saa vidt at jeg ej alene mange og adskillige Skrifter og Traktater udi saadanne samme Videnskaber har skrevet og forfattet, deraf jeg en Del endnu hos mig har konserveret, men en Del tillige med adskillige rare Instrumenter iblandt andre mine Sager har mist og forlaaret ved 4 Gange af Fjenden at være bleven fangen og tvende Gange af Stratenrovare udplyndret, mens og længe udenlands virkelig har praktiseret«. Dette Skrift, »det jeg udenrigs til min egen Brug blandt mange andre har sammenskrevet og forfattet«, overgav han til Dronning Anna Sofie med en krybende Dedikation, hvori han bl. a. omtaler: »den rare og særdeles høje Forstand og de extraordinære Forstands Gaver, Eders Majestæt ej alene af Naturen besidder, men og siden ved en højanstændig Opfostrelse ere raffinerede og saaledes bragte til en endnu højere Fuldkommenhed, hvorved Eders Majestæt er kapabel at se ind i og fornuftig at dømme om de højeste og vigtigste Ting, er baade ind- og udenlandske bekendt«.

Saadanne Ord kunde ikke andet end gøre ham godt anskreven og formodenlig har han ogsaa haft en Fortæller i den af Dronningens Kammerjomfru, som han siden blev gift med. Det er aabenbart at det er kvindelige Forbindelser, der har banet Vejen for ham og at han allerede var bestemt til Politimesterembedet, da dette blev ledigt, ti hans Ansøgning, dateret 15 Juli 1726, er ganske kort — paa tydsk — og omtaler alene at han i fremmede Lande har gjort sig bekendt med Politivæsenet. Han blev beskikket dertil 2 Sept. og til Borgmester 7 Okt. samme Aar.

De første 2 Aar af sin Embedsvirksomhed har Hans Himmerich vistnok i flere Henseender vist sig som en dygtig Mand, hvilket fremgaar af den af ham 1728 udgivne Samling af de Politiplakater, der vare udkomne i hans Embedstid. I Indledningen omtaler han Politi- og Lovvæsenet fra de ældste Tider og viser at han kender baade Edda og Saxo; størst Interesse har den dog ved at den paapeger, hvorledes Kjøbenhavns Politimesterembede efterhaanden er blevet til. Anledningen til denne Udgave var den, at der i Danske Lov var udeladt alt hvad der egenlig vedkom Politiet, hvorom ingen faste Anordninger kunde gives, da der stadig maatte foretages Forandringer efter Tidernes Lejlighed, men i Fortalen var der lovet en særlig Samling, kaldet Politioordning. Dette var imidlertid ikke sket, hvorfor han nu udgav denne Samling som en Begyndelse til sligt et Værk, der havde stor Betydning for Publikum, da de løse Plakater efterhaanden forsvandt, skønt de bleve fordelte i Indbyggernes Huse. Det vilde blive for vidtløftigt her at gaa nærmere ind paa Indholdet af disse Plakater, der indeholde lærerige Oplysninger om Stadens daværende Forhold og vidne om Himmerichs Nidkærhed. Den første af 26 Sept. 1726 handler saaledes om »at som fornemmes adskillige Skrifter og Papirer af Vers, Vitsen og andet daglig fra et og andet Bogtrykkeri at udkomme og ved Udraab paa Gaderne af omløbende Drenges saavel som og i Værtshusene og andensteds ved omgaaende Bud at falldes og sælges, hvilke bemeldte Skrifter ofte ej alene findes forargelige og imod gode Sæder, men og godt Folk paa Navn og Rygte kan være graverende«, saa paabød han at smaa og ringe Skrifter, som det var unødvendigt at underkaste Universitetets Censur, førend de bleve falbudte, først skulde forevises Politimesteren. Den sidste Plakat i Samlingen af 6 April 1728 handler ved en underlig Nemesis om »Ildsvaade at forekomme og hindre«. Deri omhandles Skorstenes Byggemaade og Renholdelse, Forsigtighed med Ild og Lys, Forbud mod Skyden i eller ud af Husene og Udkasten af Raketter efter Tappenstreg, Anbefaling af Forsigtighed med brændbare Stoffer, især Krudt. Om Sommeren skulde udenfor hvert Hus staa en Tønde med Vand, ved indtrædende Tordenvej maatte Sprøjter og Bryggernes Vogne og Sluffer være beredte og Vognmændene skulde fylde Karrene med Vand. Opkom Ildebrand i et Hus, skulde Beboerne »strax et stort Anskrig til Naboerne gøre« og sende Bud til Brandmajoren og om Natten til Vægteren, der da skulde vække Naboerne og give Melding til Politimesteren.

Dog erindredes Vægterne om ej i Utide at gøre alt for stor Allarm, paa det Stadens Indbyggere overalt uden Aarsag ikke skulde blive satte i Skræk og Opløb, men nøje først at erkyndige sig om Farens Betydning og Beskaffenhed. I de Gader, der vare nærmest ved Ildebranden, skulde Folk hænge Lygter udenfor Husene og det ansaas for nyttigt, om man tillige satte Lys i Vinduerne. Endelig advaredes man om at vise Høflighed og Imodekommen mod Brandfolkene. Denne Plakat blev ikke alene omdelt i alle Huse, men ogsaa opslaaet paa Gadeljørnerne.

Til Trods for alle Forsigtighedsregler opkom 20 Oktober samme Aar den store Ildebrand, der ødelagde den største Del af den gamle Del af Staden. Oberst Himmerich tabte Hovedet ligeoverfor en saadan Fjende, og onde Tunger fortalte at han maatte tage sin Tilflugt til Flasken og sove Rusen ud paa Tømmerpladsen, for hvilken Beskyldning han siden maatte rense sig. Hans Forhold har i ethvert Tilfælde dog ikke vist sig af en saadan Beskaffenhed at man er bleven nødt til at afskedige ham ved denne Lejlighed, men i Fortegnelsen i Raadstuearkivet over Borgmestrene anføres Hans Himmerich som afgaaet 1731 med Vedføjelsen »civiliter mortuus«, den samme Afskedshilsen som blev givet hans Formand. Vi ere nu ikke i Stand til at finde Grunden til hans Afskedigelse, der vistnok er foregaaet uden Dom, men alene ved et Kongebud, der saa vidt muligt skulde holde Hændelsen udenfor almindelig Bevidsthed. F. V. Mansa nævner dog i sit Skrift Pesten i Helsingør og Kjøbenhavn 1710 og 1711 S. 152 at han »blev greben in flagranti paa en af Kjøbenhavns Kirkegaarde«, som det synes efter et Sagn. I ethvert Tilfælde led han ingen Straf, ti han flyttede kort efter sin Afskedigelse ud paa Kristianshavn til et Hus, der tilhorte Frue Latinskole, hvis Midler han havde bestyret. 25 Juli 1731 gjorde han og hans Hustru Elisabet Bjørnskov, tidligere Dronningens Kammerjomfru, hvem han havde ægtet 19 August 1727, gensidigt Testament, og hun døde samme Aar paa Kristianshavn. Han flyttede derpaa til Aalborg og døde paa sin Hovedgaard Halkjær 15 Marts 1735; han er begravet i Budolphi Kirke i Aalborg.¹⁾

6.

Erik Jensen Torm er født 11 Sept. 1684 paa Østergaard i

¹⁾ Sælandske Tegnelser, Registre og Indlæg. V. A. Secher: Den Grotumske Legatstamtavle 1875. S. 8. Danske Samlinger II 74. 87.

Salling, hvilken Gaard hans Fader Jens Henriksen, død som Forpagter paa Lejregaard i Sælland, havde faaet med sin Hustru Mette Torm, Datter af Stiftsprovst Erik Olufsen Torm ved Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, efter hvem Dattersønnen optog sit Stavnavn. Torm blev Student 1697, kun 13 Aar gammel, men da hans Fader var gaaet fra Østergaard, var han ikke i Stand til at føre sine Studier til Ende og kom 16 Sept. 1704 i Tjeneste hos Etatsraad Wildschött, Inspektør ved det ridderlige Akademi i Kjøbenhavn, der stod omtrent hvor nu Raad- og Domhuset er. 10 Avg. 1708 blev han Dugsvend i Kongens Liberi ved Akademiet og fulgte under Krigen 1709 til Skaane med Wildschött, der da var Generalavditor, og var der til 4 Jan. 1710. 16 April 1710 blev han Laquai hos Kong Frederik IV og fulgte med denne i Krigen, hvor han meget blev brugt som Kurér; han var med ved Erobringen af Stade og i Slaget ved Gadebusch 1712. 16 Juli 1714 blev han Regimentskriver ved 1ste jyske Distrikts Ryttergods i Fyn og ansattes 28 April 1718 i samme Egenskab ved det Frederiksborgske Distrikt. 30 Avgust 1727 blev han Livtjener (»Livkarl«) hos Kongen, i hvilken Stilling han reddede Kongens Liv ved en Explosion paa Gethuset 1729. Efter Kongens Død blev det 24 Dec. 1730 tilbudt ham at blive Generaltoldforvalter i Bergen, hvilket han afslog, men allerede 28 Dec. blev han tilligemed Marskalk Bülov beordret til at overtage Administrationen af Valø, hvoraf han tog sig med stor Iver, idet han udarbejdede en fuldstændig Beskrivelse af Godset. 19 Feb. 1731 blev han udnævnt til Politimester og samme Dag tillige til Borgmester. 28 Juni 1737 blev han virkelig Justitsraad, 4 Sept. 1747 Etatsraad og 17 Okt. 1760 virkelig Etatsraad. 1754—55 var han Medlem af Theaterdirektionen, men var allerede i saa fremrykket en Alder at han kun fik lidet udrettet. 8 Sept. 1761 aftraadte han Politimesterembedet til sin Svigersøn Horn, der havde været hans Medhjælper i 10 Aar, men Borgmester vedblev han at være til sin Død 23 Feb. 1764. Han var sikkert en dygtig Politimester og det er endnu en Familietradition, hvorledes han indfandt sig paa Torvene og spurgte paa Varerne, og naar da Bønderne forlangte højere Pris end Taxten var, kunde det nok hænde at han lod sin Stok danse paa deres Ryg.

1757 udgav han et Skrift: »Kort Underretning om Agerdyrking og andet, som henhører til Landvæsenet overalt i Danmark, især udi Sælland og Fyn, samlet ved mange Aars Øvelse og Erfarenhed«. Hans Erfaring maa skrive sig fra de Aar, han var Re-

gimentskriver og Administrator for Vallø, og Bogen indeholder en Mængde praktiske Vink; nu har den Interesse som indeholdende en Rigdom paa Oplysninger om Forholdene paa Landet i hans Tid. I Haandskrift efterlod han nogle Optegnelser til Frederik IV's Historie, der siden bleve trykte i Suhms Nye Samlinger til den danske Historie II. 1—48; han kalder dem selv »Anmærkning for saa vidt Forfatteren kunde være tilladt at maatte vide«, idet han, 1755, da de bleve optegnede, ikke mente at turde betro de hemmelige Hofhistorier til Papiret.

7 Dec. 1714 blev han gift med Kammerjomfru hos Storkansler Holsteins Gemalinde Anna Kristine Ravn, der døde 14 Nov. 1734, og anden Gang 12 April 1737 med Anna, Datter af Tyge Jespersen til Mattrup, der døde 13 Okt. 1762. Med sin første Hustru havde han 10 Børn, af hvilke 2 Sønner og 3 Døtre overlevede ham, med den anden Hustru havde han en eneste Datter.¹⁾

7.

Frederik Horn, Søn af Toldkontrollør Lars Nielsen Horn og Margrete Simonsdatter, er født i Nykøbing paa Falster 7 Jan. 1708. Han blev Student fra sin Fødebys Skole 1728 og kastede sig derpaa over det juridiske Studium, men dyrkede ved Siden af dette Poesien, i hvilken Retning han var paavirket af Holberg og ikke uden Kraft forsøgte sig i den satiriske Digtning. Saaledes udgav han 1731 *Somnium poeticum* og *Poesiens Misbrug*, hvor han blandt andet fremtræder som Forkæmper for Modersmaalet imod de fremmede Sprogs Overvægt. Blandt hans forskellige andre Skrifter maa ogsaa nævnes hans Forsvar for Komedier 1754 og Om Prokurator-Professionen 1737. Efter tilendebagte Studier blev han Overretsprokurator og 1739 Højesteretsprokurator. Hans æsthetiske Tilbøjeligheder bevirkede at han 1750 blev Medlem af Theaterdirektionen, i hvilken Stilling han forblev til 1762. Efter sin første Hustrus Død, med hvem han havde en Datter, der blev gift med *Etatsraad Oluf Lundt Bang*, giftede han sig 8 Juli 1744 med *Torms Datter Mette Sofie* og fik 18 Juni 1751 Bestalling til at gaa sin Svigerfader til Haande og efterfølge ham som Politimester og Borgmester. Denne aftraadte det først nævnte Embede

¹⁾ Kancelliets Kopibøger. Giessings Jubellærere, hvor hans Børn nævnes II. 1. 42—45. Overskou Theaterhistoric II. 159. Optegnelser af Dr. Burman Becker, tildels trykte i gen. biog. Arkiv S. 252—54.

til ham 4 Sept. 1761, og den 14de samme Maaned blev han Borgmester efter Enevold Falsens Død, hvorpaa han 13 Nov. udnævntes til virkelig Justitsraad. 7 Feb. 1766 blev han Direktør for Fattigvæsenet og 15 April 1768 Etatsraad. Da Struensee 1771 afskedigede hele Magistraten, blev han Justitiarius i Hof- og Stadsretten. Charlotte Biehl, der var en Veninde af Horn, giver følgende Karakteristik af ham som Politimester: »At Horn med alle sine Indsigter og Fortjenester og tildels i Kraft af disse var en meget maadelig Politimester, kunde hans bedste Venner ikke nægte, og det saa meget mindre, som alle mulige fysiske Hindringer vare ham i Vejen til at blive det. Den Mand, der skal forestaa den vigtige Post, som han bør, maa ikke alene have sine fulde Sinds og Legems Kræfter forat kunne være overalt baade aarle og sildig, men tillige en Slags Afsmag for det, man kalder selskabelige Forlystelser, at han ikke behøver at gøre Vold paa sine Tilbøjeligheder forat opfylde sine Pligter. Horn havde ikke alene ved at være Hojesteretsadvokat i mange Aar saaledes vænnet sig til at have Eftermiddagen for sig og tilbringe den og Aftenen i Selskab, at denne Vane var bleven ham en Natur, men var endog saa stærkt og ofte plaget af Podagra, at hans Fødder lidet eller intet kunde komme til Rette med Brostenene, som voldte, at han sjelden eller aldrig kunde se med egne Øjne, men maatte lade sig nøje med Betjentenes Beretning. Dertil kom endnu det, at hans Hoved ved de mange Aars Øvelse var saa opfyldt af Pandekter og Advokatknøb, at han mere lagde dem end Politianordningerne til Grundvold i sine Domme. Han følte selv at han forrettede sit Embede med en Slags Ulyst, men store Indkomster og mange Børn hindrede ham fra at skille sig ved det, siden han intet andet vidste at faa, som han kunde være tjent med. Den Tid, Hof- og Stads-Retten blev udnævnt, bekom han Justitiarieposten i den, hvortil ingen i hele Landet var værdigere og bedre skikket end han, og Struensee havde den Fortjeneste at forvandle en meget maadelig Politimester til en af de nyttigste og bedste Embedsmænd for Kongen og Landet, og det til Mandens store Glæde, der helligen har forsikret mig, at han forrettede dette Embedes Pligter med saadan en Fornøjelse, at han ansaa de 7 til 800 Rdl., som han aarligen havde tabt i Indkomster, for en Vinding.«

Han havde i sin Embedstid 2 mindre behagelige Sager af en pikant Natur, nemlig Fjernelsen af Frederik V's Frille Madam Dyssel og i Anledning af at Grev Danneskjold Lavrrig bortførte

Skuespillerinden Jomfru Rose. Han blev Konferensraad 10 Maj 1776 og døde 25 Maj 1781. Med sin anden Hustru havde han 12 Børn, af hvilke en Søn blev Sorenskriver i Norge, en anden var 1781 Fuldmægtig i Hof- og Stadsretten.¹⁾

8.

Vilhelm Bornemann er født i Bergen 20 Sept. 1731 og Søn af Biskop Oluf Bornemann og Ingeborg Marie Hansen. 1746 blev han Student fra Bergen Latinskole og tog 1748 juridisk Examen. 21 Feb. 1753 blev han Avditor ved Artillerikorpsset, 23 Marts 1757 Sekretær i Krigskancelliet og udnævntes 3 Nov. 1759 til virkelig Krigsraad. 19 Okt. 1763 blev han Præsident i Inkvisitionskommissionen og fik 26de i samme Maaned Titel af Generalavditor. 8 Avg. 1766 fik han Bestalling som Viceraadmand i Kjøbenhavn, 19 Sept. samme Aar som Meddirektør ved de danske Skuespil og blev 28 Feb. 1767 virkelig Overavditor i Danmark med Tilsagn om ved indtrædende Vakance at blive virkelig Generalavditor, i hvilken Stilling han fungerede fra 15 Juli til 2 Sept. 1770.

Da Struensee 3 April 1771 afskedigede hele Magistraten, blev han samtidig 1ste Kommissarius ved den borgerlige Jurisdiktions Skifteret, i hvilken Stilling han dog ikke kan have virket, idet han allerede 6 April samme Aar blev Politimester med 800 Rdl. aarlig Gage, udnævnt ved en af Struensees Kabinetsordrer. Ej heller i dette Embede fik han fast Stade, ti 21 Maj 1772 blev han Assessor i Højesteret og 10 Avgust igen Medlem af Direktionen for det kgl. Skuespilhus, hvilket han vedblev at være til 9 Marts 1778. 3 Juni 1773 udnævntes han til Etatsraad og blev endelig 19 Maj 1774 virkelig Generalavditor for Danmark og Hertugdømmerne. 22 Juli s. Aar blev han extraordinær Assessor i Højesteret, 10 Maj 1776 virkelig Etatsraad, 25 Nov. 1778 Medlem af Kommissionen for Plejestiftelsen og 18 April 1781 Konferensraad. Som Generalavditor fungerede han til sin Død 15 Feb. 1801 og efterfulgtes i Embedet af sin ældste Søn, der døde 1854. 5 Sept. 1762 var han bleven gift med Thalia Storm, Datter af Kammerraad og

¹⁾ Historisk Tidsskrift 3 R. IV. 243—46, 281—84, 408—09. Petersens Litteraturhist. IV. 437—40. Nyerup og Rahbek den danske Digtekunsts Historie. Overskøvs Theaterhistorie II. 207, 277. Giessings Jubellærere II. 1. 44—45. J. Barfods Falsterske Gejstlighed I. 107.

Toldskriver Anker Storm i Kjøbenhavn, der ejede Gaarden Nr. 1 i Rosenborggade og Vilhelmsdal paa Strandvejen. Med hende, der døde 13 Feb. 1779, havde han 3 Sønner, af hvilke den ældste blev hans Efterfølger som Generalavditør, den anden Major og Ejer af Bjergbygaard, den tredje forgik i Middelhavet som Løjtnant i engelsk Krigstjeneste, og 6 Døtre, af hvilke 4 bleve gifte: med Etatsraad Zeuthen til Tølløse, Generalmajor Lorentz, Kontreadmiral Krieger og Viceadmiral Gehejmestatsminister Steen Andersen Bille.

Bornemann har haft Sans for Poesi og havde bl. a. Del i at Charlotte Biehl bevægedes til at skrive Skuespil; han hørte ogsaa til hendes Vennekreds og hun giver ham følgende Vidnesbyrd for hans Virksomhed som Politimester: »I Horns Sted som Politimester kom Bornemann, der just ikke var meget glad derved, men forestod Embedet paa en Maade, der gør ham til et Mønster for alle tilkommende Politimestre. De maa ikke tro, at det er Ven-skab, der taler igennem min Mund, han fortjente og hele Byen giver ham enstemmigen det Lov, at der aldrig har været mere Orden i Byen og de gjorde Anordninger nøjere blevé paasete og holdte end i hans Tid; han var alt Sommermorgner før Fem ved Portene og paa Torvene, Maal og Vægt blev paa det nøjeste efter-set af ham selv, al Forprang forhindret, alle befundne Urigtig-heder straffede og det uden Persons Anseelse og uden at bekymre sig om hvem Forbryderen var. En Morgen tidlig fandt han en Vogn med 10 til 12 Fd. Smør, hvoraf ingen var justeret eller holdt deres behørig Vægt og følgelig paa Stedet konfiskeredes, men idet han befalede Betjentene at køre Smørret til Børnehuset, tog Kusken ham til Side og sagde ham, at Smørret var Etatsraad Rothes i Rentekamret, som dog ikke hjalp det ringeste.«¹⁾

9.

Christian Fædder er født i Horsens, kom som ungt Menneske til Kjøbenhavn forat prøve sin Lykke og blev Tjener hos 2 unge Mennesker Klinge og Thomsen, der gave ham Lejlighed til at lægge sig efter Pennen og skaffede ham Ansættelse som kgl. Lakaj. 2 Dec. 1745 blev han Hoffurér og 27 Sept. 1746 Hofskriver. »I denne Stilling vidste han ved at være ligesaa submis imod sine Overgivne som han var insolent imod sine Undergivne at indynde

¹⁾ Egenhændige Optegnelser. Historisk Tidsskrift 3 R. IV. 409—10. Birchs Billedgalleri for Fruentimmer I. 184—85.

sig hos adskillige Store, fornemlig den alt formaende Grev A. G. Moltke, hvis Indflydelse han havde at takke for at han 8 Nov. 1749 blev udnævnt til Viceborgmester. Sit Embedes største Dyd Forsigtighed udmærkede han sig just ikke ved; hans ringe Indsigt og store Selvtillid bragte ham til rask at give sig i Færd med hvilken som helst Sag og affejende erklære sig over den efter første Skøn. Denne Fremfusenhed og den opblæste, bydende Tone, han altid brugte, hvor han kunde komme til at vise sin Myndighed, gjorde ham meget ilde lidt af alle, der stode i Tjenesteforhold til ham, og den liden Delikatesse, hvormed han, allerede førend han blev Enkemand, fulgte sin Tilbøjelighed for Kønnen, førte ham ofte i Folkemunde«. Denne Karakteristik giver Overskou af ham i Anledning af at han 1757 indtraadte i Direktionen for Theatret, til hvis Bestyrelse han savnede al anden Kundskab end som en italiensk Balletdanserindes Elsker. Om hans Uduelighed som Theaterdirektor afgiver Overskous Theaterhistorie mange Exempler og man blev nødt til 1762 at give ham Afsked fra denne Stilling. 31 Marts 1758 blev han virkelig Justitsraad og 29 Jan. 1768 Etatsraad. 1771 afgik han med den øvrige Magistrat, men blev efter Struenses Fald Politimester 21 Maj 1772. 10 Maj 1776 udnævntes han til Konferensraad og afskedigedes 30 Maj 1788 som Politimester med Tilkendegivelse af Kongens Tilfredshed med hans Nidkærlighed og Paapasselighed; samtidig beskikkedes han til første Borgmester, ifølge Kongens Løfte ved hans Ansættelse som Politimester at naar hans Alder hindrede ham i længer med tilbørlig Aarvaagenhed at varetage Politimesterembedet, skulde han udnævnes til virkelig Borgmester. I denne Stilling døde han 7 April 1793. Om hans Virksomhed som Censor udtaler R. Nyerup følgende Ord: »Politimester Fædder var Censor og Statssekretæren Overcensor, og nu blev Tænke-, Tale- og Samvittighedsfrihed lænkebundne. Gammeltove, hvor Fædder i Højsædet med et Nik kunde ryste det danske Parnas, fortjente med rette sit Navn af Geniets Gehenna«. ¹⁾

10.

Johan Thomas Flindt, Søn af Major Henrik Flindt og Vil-

¹⁾ Overskous Theaterhistorie II 207—8, 253, 271. Kancelliets Kopibøger. I Rahbeks Erindringer IV. 67 (1827) omtales at der endnu hos Kuriositetssamlere fandtes Samlinger af Satirer og Paskinader over ham. Suhms Samlede Skrifter XV. 73, 75.

helmine Charlotte Merckel, er født 1740. 10 Juni 1768 blev han Byfoged i Rudkøbing og Herredsfoged i Langelands Herred og fik 30 Marts 1769 Udnævnelse som Generalavditor, hvilket dog næppe var andet end en Titel. 6 Juni 1788 blev han Politimester og udnævntes 31 Juli 1790 til Etatsraad. 31 Maj 1793 blev han Viceborgmester. 13 August 1794 fik han sin Afsked som Politimester »grundet paa en for ham ugunstig Opinion imellem den gemene Mand«. I sin Ansøgning om Entledigelse, der er dateret 12 August, omtaler han som Anledning »disse Dages Tildragelser«; han kunde sige at han ikke havde foretaget sig det allerminde udenfor Lovens Forskrift, men sporede alligevel »under den gemene Mand og Pobelen en Tilsidesættelse af den Agtelse, de skyldte min Charge, en Tilsidesættelse, de ikke kan have anden Grund til end Fordomme og vrang Meninger om mine Handlinger«. I Anledning af den Sag, han 1790 anlagde mod P. A. Heiberg for dennes bekendte Vise om Indtoget, hvori det hedder: »Ordener hænger man paa Idioter, Stjerner og Baand man kun Adelen gier«, udtaler Rahbek den Dom over ham, at han vel personlig var bedre lidt end sin Forgænger, men dog fandtes »især i hine Dage, da man af enhver Embedsmand ventede alt det gode, hans Stilling gav ham Anledning til, ikke sit vigtige og vanskelige Embede voxen, og var især hans Dom over den heibergske Vise og maaske endnu mere Proceduren i denne Sag ikke skikket til at forøge hans Popularitet, saa meget mere, som selv de, der ellers ansaas for hans Raadgivere, omhyggelig sørgede for at fralægge dem al Del heri«. Under den saakaldte Posthusfejde 1793 bleve Vinduerne slaaede ind baade paa Politikamret og i Flindts egen Bolig paa Hjørnet af Raadhusstræde og Farvergade, og man tillagde ogsaa hans Malconduite at de Optøjer, der opstod 1787 og fik Navnet Filosofgangsfejden, fik saa stor en Udstrækning.

Flindt døde i November 1805. 1769 var han bleven gift med Birgitte Katrine Trane, med hvem han havde 2 Sønner, af hvilke den ene blev Regimentskvartermester, den anden Ritmester.

Kommitteret i Generaltoldkamret Justitsraad Niels Tønder Lund var efter Flindts Afgang konstitueret indtil 20 Oktober 1794.¹⁾

¹⁾ Kancelliets Kopibøger. Rahbeks Erindringer IV. 53, 283, 295. Lengnickes Stamtavle Flindt. Hist. Tdskr. 4 R. IV. 298.

11.

Christian Magdalus Thestrup Cold, Søn af daværende Professor juris i Sorø I. A. Cold og Magdalene Thestrup, er født i Sorø 9 Feb. 1754. Han blev Student 1769 og tog næste Aar Baccalaurei-graden, studerede først Theologi, men gik derpaa over til det juridiske Studium og tog Embedsexamen 1781. Samme Aar blev han Prokurator ved Hof- og Stadsretten, men udnævntes 1788 til Professor i Lovkyndigheden efter foregaaende Konkurrence og tog 1799 den juridiske Doktorgrad. 20 Oktober 1794 blev han Politimester, hvilket Embede han beklædte, indtil han 20 Nov. 1799 blev Deputeret i det danske Kancelli; samme Aar blev han Etatsraad. 1804—25 besøgede han Generalprokurørforretningerne og var Medlem af mange Kommissioner, bl. a. den Arna-Magnæanske. 1809 blev han Ridder af Danebrog, 1811 Kommandør, 1813 Danebrogsmænd og 1817 Storkors, 1810 Konferensraad og 1825 Gehejmekonferensraad. 13 Jan. 1826 døde han og fik dette Eftermæle ved sin Grav:

Hans lyse Aand omfatted' alting let,
 Hans skarpe Blik det vrang gennemskued,
 Hans Hjærte ivrigt slog for Pligt og Ret,
 Med hellig Varme for hans Drot det lued'.

11 Feb. 1781 giftede han sig med Berta Nissen, der døde 6 April 1791. Denne ædle Kvinde er omtalt med stor Varme paa flere Steder i Rahbeks Erindringer. Anden Gang ægtede han 10 Nov. 1791 Anne Marie Elisabet Fabricius, Datter af Etatsraad C. A. Fabricius († 15 Feb. 1839). Han havde 4 Sønner og 2 Døtre, af Sønnerne blev en Sekretær i Kancelliet, og en af Døtrene gift med Kaptejn F. V. Bartholin.¹⁾

12.

Hans Haagen er født 19 Dec. 1754 paa Kristianshavn, hans Fader var islandsk Købmand og Brygger Johannes H.,²⁾ hans Mo-

¹⁾ Thaarups Nekrolog S. 444—46. Erslevs Forf. Lex. Lengnicks Stamtavle Cold. Rahbeks Erindringer I 372, IV. 82—84.

²⁾ Blandt hans Faddere var Regimentskvartermester Haagen, og Vejviseren for 1784 nævnes en Højesteretsadvokat Hans Haagen, hvoraf ses at Familien paa den Tid blomstrede, medens den nærmere Slægt nu paa Mandssiden er uddød med Konferensraad Haagen 1871.

der var Christiana Marthina, f. Kjærulff. Han blev Student 1770 og efter fuldendt akademisk Kursus 1782 Prokurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge. Fra Hof- og Stadsretten fik han 1788 den anbefaling »at ligesom han i den Tid, han har procederet her ved Retten, fuldkommen har erhvervet Publici Tillid, har han ogsaa med udmærket Redelighed, Retskaffenhed og Duelighed vundet Rettens Tillid og Agtelse«. 5 Dec. 1788 blev han udnævnt til Søkrigsprokurator, idet Søkrigsprokurator Foss afstod Embedet til ham imod at nyde den halve Gage, og 24 Jan. 1800 til Politimester. Ved hans Fratrædelse fra det foregaaende Embede ytrede Admiralitets- og Kommissariatskollegiet bl. A.: »Collegium kan ikke undlade at ytre at det ikke uden Følelse entlediger sig fra en Embedsmand, der ved sin udbredte Kundskab og uafsladelige Retsindighed har altid arbejdet med Nytte og til sand Fornøjelse«. 18 Maj 1804 udnævntes han til Etatsraad. 13 Jan. 1809 bevilgedes det ham at fratræde sin Stilling som Politimester ved Marts Maanedes Udgang; i sin Ansøgning om Afsked opgiver han som Grund dels »Ærgrelse over Opdigtelser og Usandheder«, dels sin svage Helbred, men i sin Selvbiografi omtaler han desuden »Sorg over Fædrelandets Skæbne 1807 og de næsten for et Menneske umulige mangfoldige og byrdefulde Forretninger. Hans Majestæt selv, det ganske Kjøbenhavn og Efterverden tør jeg paaberaabe mig Vidnesbyrdet om min Embedsførelse, som sikkert vil lade mig vederfares Ret i det hele og især med Hensyn til Tildragelserne i Aarene 1801 og 1807«. En Familietradition, der stadfæstes af flere endnu levende gamle Folk, beretter følgende om Grunden til hans Afsked. Hos den i sin Tid meget bekendte Galanterihandler Henriques paa Store Kjøbmagergade, der boede i Nr. 24, som for Tiden ejes af Vexellerer Salomonsen, blev begaaet et Tyveri af en Gulddaase. Den af Politiet foretagne Undersøgelse førte til at en meget højtstaaende Person havde taget den, og da dette kom Kongen for Øren, befalede denne at Sagen skulde neddysses, men Haagen vilde ikke gaa ind derpaa og foretrak at søge sin Afsked. Dette stemmer ogsaa godt med hans faste Karakter; da Flaadens Overgivelse til Englænderne 1807 skulde proklameres, var General Peymann bange for Folkets Forbitrelse, men Haagen lod sin Hest sadle og red omkring med Generalen i Gaderne, uden at der tilføjedes dem nogen Overlast. Han blev ogsaa umiddelbart efter sin Afskedigelse udnævnt til Ridder af Danebrog 28 Jan. 1809 og blev 25 Maj 1812 Generalavditør i Søetaten. Det er ogsaa et Vidnesbyrd om hans gode

Forhold som Politimester at han igen udnævntes til at beklæde denne Stilling, der nu hed Politidirektør, hvormed blev forbunden Stillingen som Justitiarius i Politiretten, 19 Maj 1814, men han døde allerede 3 Juli 1815. I Anledning af hans Død hedder det bl. a. i »Dagen« for 4 Juli: »Aldrig har vel nogen Politimester oplevet en saa vanskelig Tidspunkt at være Politimester i, som netop den afsjælede. Af Skaberens selv syntes han bestemt til denne Post. Streng Alvor hvilede paa hans Pande, naar det gjaldt at straffe Forbryderen, Blidhed og Godmodighed lyste derimod frem deraf, naar det angik Raadførsel, Planer og Undersøgelser. Ufortrøden var han bestandig paa sin Post. Hvilket byrdefuldt Embede var ikke hans i 1801 og endnu mere i 1807! Og dog selv under det rædsomme Bombardement udmærkede Manden sig bestandig ved Liv, Aandens Raskhed og Fyrighed. Fra den tidlige Morgenstund til den sildigste Aftenstund var han uafsladelig paa Færde for at styre alt og vaage over hans Medborgeres Ejendomme«. Faa Dage før sin Død nedskrev han sin sidste Vilje i Form af et Brev til sin Søn, hvem han gav mange gode Raad og Formaninger, der gik ud paa at føre et hæderligt Liv, gøre saa meget godt, som det var muligt, og leve sparsommelig. Det er ogsaa karakteristisk for ham at han vilde begravnes en Morgen Kl. 7 i den simpleste Ligvogn og kun følges af sin Søn og 2 andre foruden Præsten. Sønnen skulde beregne hvad en prægtig Begravelse kostede og indbetale Forskellen i Løbet af 4 Aar til Frederiks Hospital.

Han blev 21 Juli 1786 gift med Anne Katrine Mengs, Datter af Protokolchef Christian Vilhelm Mengs¹⁾ og Ane født Petersen, hun døde 25 Avgust 1836. Han havde med hende en Søn, Christian Vilhelm, født 21 Feb. 1792, død 24 Jan. 1871, der var Direktør i Nationalbanken 1838—69, og 3 Døtre: 1 Anna Marthine, f. 8 Sept. 1793, † i Slesvig 2 Avg. 1857, gift med Kaptejn, senere Justitsraad og Havneskriver i Kjøbenhavn Andreas Wøldike, † 29 Marts 1865 paa Kjøbenhavns Sygehus. 2 Charlotte Amalie, † i Avgust 1831, gift med Lavrids Nyegaard, der døde 21 Dec. 1877 som Justitsraad og Overretsprokurator. 3 Susanne, født 18 April 1801, † ugift i Kjøbenhavn 15 Avg. 1850.²⁾

¹⁾ Han menes i en senere Tid at have været Inspektør eller Forvalter ved Manchesterfabrikken paa Blegdamsvejen.

²⁾ Selvbiografi i Ordenskapitlet fra 1809. Meddelelser fra Kontorchef Kornerup. Kancelliets Kopibøger.

13.

Rasmus Langeland Bagger er født 20 April 1764 paa Hovedgaarden Saltø i Sælland, hvor hans Fader Marcus Marcussen Bagger da var Forvalter; senere blev han Postforvalter i Korsør og døde der 14 Feb. 1770; hans Moder Hedevig Johanne Langeland († 1822) var fra Korsør og en Datter af den i Wessels Digt om Baggesen forevige Rasmus Langeland. Han blev Student fra Slagelse Skole 1784, tog 1789 juridisk Examen med laud. og blev straks Voluntør i det danske Kancelli, hvor han 15 Jan. 1790 blev ansat som Kopist. 23 Maj 1794 blev han Kancellist med Titel af Kancellisekretær og beskikkedes 8 Juli 1796 som Birkedommer i Andvorskov Birk. 20 Marts 1799 blev han tillige Birkeskriver og Raadmand i Slagelse, 24 Maj 1805 tillige Borgmester i sidstnævnte By, hvorpaa han 12 Juli 1805 udnævntes til Kancelliraad. 13 Jan. 1809 ansattes han som Politimester, hvortil navnlig den daværende Amtmand Stemann i Sorø havde udpeget ham, uagtet han heller var forbleven i Slagelse; samtidig blev han Justitiarius i Politiretten med Justitsraads Karakter og fik 28 Jan. 1813 Titel af Etatsraad. 9 April 1814 afskedigedes han og beskikkedes samme Dag til 3dje Borgmester i Kjøbenhavn, i hvilken Stilling han døde 19 Jan. 1819, efterat være rykket op til at være første Borgmester. 25 Jan. 1798 var han bleven gift med Frederikke Gjersing, hvis Fader var Forpagter af Sandbygaard, senere Ejer af Nordruplund; hun døde 12 Jan. 1852. Bagger var en fortrolig Ven af Digteren Baggesen, hvem han allerede havde sluttet Bekendtskab med i Barndomsaarene i Korsør, idet hans Moder som Enke havde købt Gæstgivergaarden der. Medens Bagger i sine sidste 6 Leveaar stadig var syg og lidende af Vattersot, besøgte Vennen ham daglig, naar han var i Kjøbenhavn, tilbragte flere Timer hos ham og forstod altid at opmuntre den lidende. Han havde 3 Børn: Peder Christian B., død 1822 som Stud. jur., Hedevig Johanne Magdalene Kathrine B., Konventualinde i Vemmetofte, og Frederik Vilhelm B., entlediget 1877 som Sognepræst i Brahetrolleborg og Krarup.¹⁾

14.

Hans Haagen fra 19 Maj 1814 til 3 Juli 1815.

¹⁾ Kancelliets Arkiv. Hundrup: Biografiske Efterretninger om de fra Slagelse dimitterede Disciple S. 84. Meddelelser fra Pastor F. V. Bagger til Assistent Elvius.

Otto Himmelstrup Hvidberg, hvis Fader Bolle Nikolaj Hvidberg var Præst i Bælum i Aalborg Amt, er født sammesteds 25 Sept. 1771; hans Moder hed Lovise Mørch. 1793 og 1796 tog han dansk juridisk Examen og blev sidstnævnte Aar privat indskreven ved Universitetet. Derefter blev han 19 Dec. 1800 Politifuldmægtig og 1802 tillige Passkriver. 1808 blev han Sekretær og Kontorchef ved Brandkommissionen og fik 1810 Udnævnelse som Kancelliraad. 1811 blev han Sekretær og Bogholder ved Havne- og Opmudringsvæsenet og var 1811—12 tillige Kasserer ved Vandvæsenet.¹⁾ Da der blev udsat Præmier for de bedste Besvarelser af, hvorledes man bedst kunde hæmme Tyverier, vandt han 1815 den anden Præmie; hans Skrift blev trykt og fandt en saa god Modtagelse, at lange Uddrag deraf bleve meddelte i »Dagen«. Derved var Opmærksomheden bleven henvendt paa ham, og 25 August 1815 blev han udnævnt til Politidirektør; Benævnelsen Politimester brugtes nu ikke mere og Stillingen blev temmelig afhængig, efterat Gehejmestatsminister Kaas 22 August s. Aar var bleven Chef for Kjobenhavns Politivæsen. Samtidig blev Hvidberg Justitsraad. F. Thaarup siger om ham, at han »blev ikke en Hovedstads vanskelige Politidirektorpost voksen, dog maa herved bemærkes, at den daværende Politichef og Justitsminister Kaases mægtige Vilje virkede paa Klientens Færd«. Navnlig saa man under Jodefjden 1819, at han ikke var istand til at udfylde sin Stilling under vanskelige Forhold. Han entlediges 1 Jan. 1820 i Naade med Ventepenge, og Kongen bevidnede ham mundtlig sin Tilfredshed med hans Embedsforelse. Af en Skrivelse fra ham til Kaas sees det at han havde haft Konflikter med Politiretten, og det blev nu bestemt at herefter skulde Politidirektøren tillige være Justitiarius i Politiretten. Hvidberg var 3 Gange gift: første Gang 12 Juli 1799 med Kristiane Helene Charlotte Ziervogel, Datter af Kommandør H. G. Z.; hun blev skilt fra ham og dode først 1843; anden Gang med Kristiane Charlotte Gerner, Datter af Kommandørkaptejn J. Gerner, 14 Juli 1813, og efter hendes Død 13 Feb. 1821 tredje Gang med Anne Qvist Schmidt, hvis Fader var Kordegn i Hobro. 4 Feb. 1820 fik han Bestalling som Overretsprokurator og

¹⁾ Det hed sig siden at en Havnekasserer Wissing, der blev arresteret 1824 paa Grund af Kasseangel, havde givet Hvidberg 5000 Rdl. for at faa Embedet (Daae: Breve fra Danske og Norske 1876 S. 64).

døde 15 Jan. 1822. Foruden det nævnte Skrift om Tyverierne har han 1804 forfattet en Biografi af Shakespeare.¹⁾

16.

Andreas Christian Kierulff er født i Kjøbenhavn 12 Marts 1782; hans Fader Ole Andreas Kierulff døde 1822 som Viceadmiral, hans Moder hed Anne Kristine Rasch og var Politimester Torms Datterdatter. Han blev først indskreven i Sokadetkorpset, men siden bestemte hans Fader ham til Studeringer og lod ham nyde privat Undervisning i Hjemmet. 1799 blev han Student og blev i Januar 1801 beskikket til Kopist hos sin Fader, der da var Overekvipagemester ved Holmen. Aaret efter tog han juridisk Embedsexamen med bedste Karakter og konstitueredes i Sept. 1806 som Avditor ved Kongens, det senere Kronens Regiment i Helsingør samt ved Garnisonen paa Kronborg. I Begyndelsen af 1807 blev han Avditor ved Kongens Livjægerkorps, og da Konstitutionen ved Kongens Regiment ophørte, blev han konstitueret ved det daværende danske, senere første Livregiment, hvor han forrettede Tjeneste til December 1808, da han blev virkelig Avditor ved Kronens Regiment og Garnisonen paa Kronborg. I Marts 1809 ansattes han som Avditor ved Søetatens kombinerede Ret og fik samme Efteraar Karakter af Overavditor. I April 1813 blev han Assessor i Kjøbenhavns Politiret, hvor han allerede i Juli steg til første Assessor. Da Haagen 1814 blev Politimester, adjungeredes han ham til Medhjælper og forestod dette Embede i Mellemrummet mellem Haagens Død og Hvidbergs Ansættelse. Derefter forrettede han som første Assessor Embedet som Justitiarius i Politiretten, indtil han i Maj 1816 efter aflagt Prøve blev udnævnt til Assessor i Højesteret. 1817 blev han første Medlem af den Standret, der nedsattes i Anledning af Tugthusets Brand, og af den derefter nedsatte Kommission og foretog 1819 efter kgl. Befaling en Rejse i Viborg Amt til Undersøgelse af Embedsforvaltningen. 1 Jan. 1820 beskikkedes han til Politidirektør og Justitiarius i Politiretten, og der forbeholdtes ham Ret til, naar han vilde fra træde dette Embede, paany at indtræde efter sin Anciennitet i Højesteret. 22 Jan. 1822 blev han Ridder og beskikkedes 11 Jan. 1834 som Overpræsident, men fik samtidig Udnævnelse som Chef for

¹⁾ Thaarups Nekrolog 127—28. Erslevs Forf. Lex. Kancelliarkivet.

Politiet, hvilken sidste Stilling han beklædte til 23 Juni 1845. 28 Okt. 1836 blev han dekoreret med Storkorset og døde 22 August 1846 som Gehejmekonferensraad. I Feb. 1808 giftede han sig med Magdalene Marie Estrup, Datter af Etatsraad Estrup i Helsingør; hun døde 7 Okt. 1838, og 17 Juli 1841 ægtede han Karoline Emilie Henriette Larsen.¹⁾

17.

Christian Jakob Cosmus Bræstrup er født i Kjøbenhavn 26 Dec. 1789, hvor hans Fader Dr. med. Tycho B. da var praktiserende Læge; denne flyttede siden til Vordingborg og døde som Provinsialmedicus i Laaland-Falsters Stift. Hans Moder hed Inger Kirstine Høyer. 1802 kom han i Vordingborg Latinskole og blev indkaldt saavel ved Examen artium 1806 som ved anden Examen. 1809 tog han juridisk Embedsexamen med bedste Karakter og arbejdede derpaa som Voluntør i Kancelliet, Generalkommissariatskollegiet og Generalavditoratet, indtil han 17 Dec. 1810 blev Avditor ved det slesvigske Infanteriregiment, der da laa paa Falster og tilstødende Øer. 1813 deltog han i Felttoget i Nordtyskland, og var 1814—15 Brigadeavditor ved det danske Auxiliærkorps. Efter Freden laa han i Garnison i Slesvig By og fik 24 Jan. 1818 Udnævnelse som Overavditor. 21 Nov. 1821 blev han Assessor i Kjøbenhavns Politiret og 29 Marts 1823 tillige Vicepolitidirektor, hvilket Embede da først blev oprettet. 26 Okt. 1825 blev han virkelig Justitsraad og 1 Nov. 1828 Ridder. 11 Jan. 1834 udnævntes han til Politidirektor og Justitiarius i Politiretten, men den sidste Stilling beklædte han kun til Iværksættelsen af Frdn. af 28 Feb. 1845, da Kriminal- og Politiretten oprettedes. Ved Kjerulffs Fratrædelse som Chef for Politiet 23 Juni 1845 blev hele Administrationen overdraget ham, men han fik først 24 Feb. 1859 Udnævnelse som Chef for Kjøbenhavns Politi og Kystpolitiet. Imidlertid var han 28 Juni 1845 bleven udnævnt til Konferensraad og 5 Okt. 1850 til Kommandør af Danebrog. 17 Dec. 1860 holdt han sit 50aarige Embedsjubilæum og blev i den Anledning dekoreret med Storkorset. 6 Marts 1863 entledigedes han som Politidirektor og udnævntes den følgende 10 Marts til Gehejmekonferensraad. Derpaa var han dansk Gesandt i Athen og 8 August 1864 blev

¹⁾ Autobiografi i Ordenskapitlet 1822. Lengnick's Stamtavle Kierulff.

han Overpræsident, hvilken Stilling han beklædte til sin Død 11 Juli 1870. Fra 7 April til 6 Nov. 1865 var han Justits- og midlertidig Kultusminister. 1832 giftede han sig med Kristine Erasmie Lassen, Datter af Konferensraad C. L. Lassen, med hvem han havde 7 Børn.¹⁾

Spørgsmaal:

9.

Henrik Jessen, Byfoged i Sorø 1757—89²⁾ (død blind smsts. omkr. Aar 1800) havde 2 Sønner og 2 Døtre. Af Sønnen var Peder Christian J. Forpagter paa de sjælandske Gaarde Aunsøgaard og Hellestrup, hvor han døde omkr. Aar 1805, den anden Son var Sorenskriver i Norge; af Døtrene var den ene gift med Kjærshou, den anden Sophie Hedevig J. gift med Forstkasserer Jørgen Reeberg i Sorø. Findes der i Norge eller andensteds Efterkommere af ovennævnte Sorenskriver Jessen, og skulde disse mulig være i Besiddelse af ældre Familie-Optegnelser?

Enhversomhelst anden Oplysning om Byfoged Henrik Jessen eller hans øvrige Slægtskabsforhold vil iøvrigt være kjærkommen.

Riitzou, Boghandler-Medhjælper i Kjøbenhavn.

10.

Provst Jacob Bondesen, Sognepræst til Skivholme og Skovby fra 1643 til sin Død 1676, ligger begravet i Skivholme Kirke, hvor der for fandtes et Epitafium over ham med følgende Indskrift:

„Gud til Ære, Kirken til Zirat og Forældrene til hæderlig Anmindelse er Stafferingen bekostet af dem, som i inderste Sjæl gjenner Jesu Villie.

Salig Mand, Hr. Jacob B. Bondesen, forrige Sognepræst til Skivholme og Skovby Sogne i 32¹/₂ Aar, Provst over Framlev Herred i 17¹/₂ Aar, død i sit Alders 62¹/₂ Aar.

Med sin Hustru: Inger Christensdatter, forhen begravet; og var de af Gud velsignet i et ærligt og kjærligt Ægte-skab med 2 Sønner og 5 Døtre.

Gud lad os findes igjen i en glædelig Opstandelse“.

Kan der ikke skaffes Oplysninger om disse Hr. Jacob Bondesens 7 Børn? *P. C. Balieu Bondesen*, Skolelærer i Ellested (Fyn).

¹⁾ Collin: Berømte danske Frimurere. Biografi i Illustreret Tidende 16 Dec. 1860 af F. Algreen Ussing. Nordisk Konversationslexikon I 701 (2 Udg.).

²⁾ Jvf J. Grundtvig: Magnus Beringskjold i Hist. Tidsskrift 5. R. I 166.

Tillæg og Rettelser.

Som Bidragsydere til denne Rubrik nævnes med Paaskjønnelse og Tak: d'Hrr. Bibliotheks Assistent Bricka, Direktør Delgobe i Bamble, Arkivfuldmægtig Huitfeldt, Arkivar Dr. O. Nielsen, Assistent Thiset og Cand. Wad.

- S. 5, L. 12 f. o. Skrifteprotokollerne, læs Skifteprotokollerne.
- S. 35, Note 1. pg. 610, læs 616. Tillige bør her bemærkes, at Formodningen i Texten om, at de 2 ældste af Nicolai Windz's Børn døde som ugifte, om end tilsyneladende vel hjemlet af det citerede Sted, dog ikke holder Stik. Af Indskriften paa Generalmajor Hans Fridrik Windz's Kiste, som meddeles i Adresse Contoirets Efterretninger 1765 No 54, ses nemlig, at han var født paa Sandagergaard 1702 ¹²/₇ af Forældrene, Cancelliraad Nicolai Windz og Frue Marg. Cath. Hoppe. Han blev Fændrik 1718, Capitain 1724 ²⁷/₁₁ og avancerede sluttelig 1755 ¹⁹/₈ til Generalmajor. 1764 ¹/₉ blev han Ridder af Danebrog og døde 1765 ³/₄ paa Brobygaard i Fyn, som han havde tilgiftet sig Aaret iforvejen, og begravedes i Sonder Broby Kirke. Han var 4 Gange gift: 1. 1731 m. Isabella Christiane Stockfleth fra Brahesholm, som døde 1735 i sin anden Barselseng, 2. m. Anna Cath. Charisius fra Constantinsborg, som døde 1743 i sin første Barselseng, 3. 1746 m. Valentina Dorothea Blücher, Enke efter Generalmajor Lottig og død 1760, og 4. 1764 ²⁴/₂ m. Christiana Sophia Ernst, Enke efter Cancelliraad Marcus Fogh til Brobygaard. Ved sin Død efterlod han ingen Børn (tildels Arkivopl.).
- Hans Enke er nævnet her foran S. 285 og ægtede 1769 ²⁷/₇ Oberst Albrecht Christoffer Schaffalitzsky (sml. Danske Herregaarde IV Arreskov Sp. 6). I Febr. 1771 blev han anden Gang Enkemand og ægtede paany 1773 Landsdommer Erik Holstens Enke Birthe Christine Juel Reedtz. 1783 blev han den første Greve Schaffalitzsky de Muccadell.
- (S. 37) Øverst t. V. paa Luxdorff Stamtavlen tilføjes: Til Side 37.
- S. 49, L. 6 f. n. tout le bon, læs: tout de bon.
- S. 53, L. 11 f. n. Danneborgsordenen, l. Dannebrogordenen.
- S. 81. Ved et ret mærkeligt Sammentræf er det nylig bleven godtgjort, hvilken Slægt Lambert Jensen tilhører. I de Oplysninger, som Overlærer Kinck i Saml. til Jydsk Hist. VIII har meddelt om Familien Trelund i Ribe, forekommer der nemlig S. 49—51 en Jens Trelund, for hvem det gik tilbage og hvis Børn flyttede til Nyborg. Og ved Sammenstilling af de saaledes meddelte Oplysninger med Lambert Jensens Optegnelser ses det, at han var en Søn af denne samme Jens Trelund. (O. Nielsen.)
- S. 83, L. 1 f. n. Lemke, læs Lercke.
- S. 114, Note 1 rettes til: I Bramsnes Sogn (Annex til Findaas), S. Bergenhus Amt.

- S. 119, Linierne 7—9 fra »Logement« til »udi No 5« bortfalde (og dermed en anden Trykfejl i L. 8: 17 for 7).
- S. 124, Note 1, L. 3. 1559, læs 1549.
- S. 124, Note 4. Søren Johansen boede i Hundslev (Kjølstrup Sogn, Bjerge Herred, Fyn), døde 1563 ²⁸/₁₀ og ligger begravet i Kjølstrup Kirke. Hans Vaaben findes i Adels Lexicon under Navnet Lennow. (Thiset.)
- S. 125, Note 6, L. 2. 1575, læs 1565.
- S. 128, Note 6, L. 2. Andersdatter, læs Kjeldsdatter.
- S. 130, Note 3, L. 2. Thorgudsen, læs Thorgilsen (Thrulsen).
- S. 139, L. 10 f. n. Dene, læs Denne.
- S. 140, L. 3 f. o. Søner, læs Sønner.
- S. 151, L. 19 f. o. Auene, læs Auere.
- S. 160, Note 1, L. 3. S. 94², læs S. 94³).
- S. 226, L. 9 f. n. En, læs Er.
- S. 227, L. 7 og 6 f. n.: Ved et af sine første Ægteskaber, læs: Ved det sidste af sine Ægteskaber. (Huitfeldt.)
- S. 234, L. 6 f. n. Ordene: »formodentlig den samme, som 1704 kaldes Cancelliraad« udgaa. (Huitfeldt.)
- S. 248, Note 1. Ordenen mellem Jens Bjelkes Sønner angives i forskjellige Slægtbøger (f. Ex. Thotts Mscr. Saml. No 1873. 4. S. 337, No 1877. 4. fol. 278, No 1080 Fol.) saaledes: 1. Ove, 2. Henrik, 3. Christian, 4. Eiler, † ung, 5. Eiler Erik, † ung, 6. Jørgen, 7. Herman, † udenlands, 8. Corfits, † liden. Sandsynligvis falder altsaa Eiler Bjelkes Fødselsaar lidt tidligere end ovenfor angivet. (Huitfeldt.)
- S. 258, L. 9 f. o. Nogle Bemærkninger om Familien Vognsen. Til Trods for det syttende og attende Aarhundredes Genealogers flittige Arbeide er desværre vor Kundskab til de ældre danske Adelsætters Genealogie yderst mangelfuld. Selv de store, anseete Slægters Stamtavler ere ufuldstændige, og for Smaaadelens Vedkommende stiller Forholdet sig naturligviis endnu ugunstigere. Det er derfor intet Under, at man gjennem hele det sextende Aarhundrede træffer mangfoldige »gode« Mænd, hvis Herkomst er ganske ubekjendt. En saadan god Mand er netop den her foran fremdragne Erik Geertsen, hvem man forgjæves vil eftersøge paa Stamtavlerne.
- Hr. Huitfeldt har af Vaabnernes Lighed sluttet sig til, at nævnte Erik Geertsen mulig kunde være af Slægten Vadsbyrd. Ganske vist burde et Vaabenmærke være en ufeilbarlig Rettesnor for Heraldikeren og Genealogen, men af og til har sikkert Steenhuggeres og Graveurers Ufetterretlighed spillet dem slemme Puds, og Figurerne paa Erik Geertsens Gravplade ere neppe andet end vedkommende Graveurs feilagtige Opfattelse af de tre Menneskehoveder i det maaskee noget utydelige Signet eller i den Tegning, som blev ham given at arbeide efter. Erik Geertsen hørte nemlig til den Slægt Vognsen, hvis Vaabenmærke var tre Menneskehoveder (see

Adels Lex. II p. 358 4), men Kundskab herom naaes kun ad en lang Omvei.

Af det af Hr. Huitfeldt ovenfor Citerede fremgaaer det, at Erik Geertsen havde en Broder Thomas Geertsen. Hvem var nu deres Fader? Sandsynligviis enten en Geert Eriksen eller en Geert Thomsen. En »Geert thames« nævnes i en Rusttjenesteliste af 1556 over den vendsysselske Adel (Danske Saml. 391⁴⁰ i Geh. Ark.) og ansættes der i Fællesskab med Mogens Juell til Knivholt til to Skytter. Det er ganske vist alt, hvad der er fundet om denne Mand, men det viser da ogsaa, at han var ligesaa fattig paa Jordegods som paa Berømmelse. 1568 var han død, thi i Præsteindberetningerne af dette Aar (see D. H. Wulff: Statist. Bidrag til Vendelbo Stifts Hist. p. 223) ere hans Born opførte som Eiere af en Gaard i Vesterbrønderslev. Denne Gaard har nok været en Deel af Geert Thomsens Fædreearv om ikke den hele, thi en anden Gaard i samme By tilhørte Arvingerne efter Anders Thomsen til Steensbæk, som altsaa sikkert har været Geerts Broder, og han er heldigviis en lille Smule mere bekendt. 1557 skrev han sig til Mosebjerregaard og udstedte da tilligemed Jens Hansen til Steensbæk og Las Offesen i Lykkegaard et Vidne af Hornsherredsting (Geh. Ark., Top. Saml., Horns Herred), i hvilket Herred saavel Steensbæk som Mosebjer og Lykkegaard ere beliggende. Alle disse tre velbyrdige Mænds Sigiller ere bevarede: Las Offesen hører til Slægten Rød fra Søgaard i Nors Sogn i Thy, og Jens Hansen og Anders Thomsen ere, hvad man allerede af den fælles Besiddelse af Steensbæk kunde slutte, af een Slægt, thi deres Signeter, der just ikke kan siges at have været store Mesterværker i Graveurkunst, vise begge i Vaabnet tre Figurer, der nærmest maa betegnes som Hjelme, og paa den paa Skjoldet staaende Hjelm en lignende Figur. Anders Thomsens Søn Mogens Andersen til Steensbæk førte 1589 endelig det rette Vognsen-Vaabn: Tre Menneskehoveder i Skjoldet og tretten Faner paa Hjelm.

Hele denne Steensbæk og Mosebjer Familie vil man forgjæves eftersøge paa de faa Stamtavler, som haves over Slægten Vognsen*), men der er da heller neppe nogen Stamtavle, som i hoiere Grad trænger til en ny forbedret Udgave end netop denne Slægts.

Paa Fremstillingen af en saadan skal man imidlertid ikke her indlade sig, især da man ikke formaaer at knytte Steensbæk og Mosebjer Linien til dens Frænder paa Boller, Hjermislegaard, Lengsholm, Ellinggaard, Rolso, Steenshede etc., og hvoraf navnlig Bollers Ejere kunne følges langt op i det fjortende Aarhundrede. Det skal derfor kun bemærkes, at Anders Thomsen og Geert Thomsen vistnok vare Søner af den Thomas Nielsen, som 1484 skrev sig til Mosebjer (Klevenf. Herold), skjøndt Vaabenfigurerne i dennes Sigil nærmest ligne tre Søblade. Thomas Nielsen endelig var maaskee en Sonnesøn eller Brodersøn af den Thomas Tordsen, hvis Arvinger 1475 ejede Mosebjer i Forening med hans paa Lolland bosiddende Sosterborn: Axel, Markvard og Karine Axelsdatter Budde.

Naar man erindrer, at saavel Steensbæk som den nu heelt forsvundne Mosebjerigaard hørte til Landets mindste Herregaarde og neppe gav deres Ejere synderlig blidere Kaar end de omkring boende Bonders, og derhos

*) Paa Grund af sit Vaaben tillægges der den ofte Navnet Mormand, men den maa ikke forveksles med den fornylig i Sverrig uddøde, oprindelig lollandske Slægt af dette Navn.

betænker, at Geert Thomsen som yngre Broder sikkert ovenikjøbet har maattet overlade Mosebjerg til Anders Thomsen, saa bliver det let at forstaae, at Geert Thomsens to unge Sønner ikke ret længe vilde have evnet at føre sig som »andre Riddermændsmænd og Svende«, om de havde slaaget sig til Ro paa deres Bondegaard i Vesterbrønderslev. De foretrak derfor ogsaa at søge Lykken udenfor Hjemmet, ikke som de fleste Andre syd paa, men ad den for dem langt bekvemmere Vej over Skagerak til Norge, hvor netop da en Broder til deres Frænde paa Steensbæk Jens Hansens Svigersøn, den ovennævnte Las Offesen, nemlig Hans Offesen havde erhvervet sig en ret anseelig Stilling som Lehnsmand paa Bakke Kloster og eiede en Deel Jordegods. Selv viste Thomas og Erik Geertsen maaskee Vei for en anden yngre Mand af deres Slægt den Lars Jørgensen, som senere kom til Norge, hvor han tilgiftede sig Strøm med Tormod Madsens Enke Anne Pedersdatter Maaneskjold.

Endnu staaer kun tilbage at meddele et Par Oplysninger om Erik Geertsens danske Frænder. Jens Hansen paa Steensbæk havde en Søn Anders Jensen, hvis Skjæbne er ubekjendt. Anders Thomsens forannævnte Søn Mogens Andersen til Steensbæk og Hessel havde derimod med sin Frue Karen Mikkelsdatter (Hvas) foruden en Datter Mette, som døde 1616, en Søn Anders Mogensen til Møgelgaard (Dybe Sogn, Vandfuld Herred) og Hessel (Louns Sogn, Gislum Herred), som ægtede Kirsten Godskesdatter Krabbe, Enke efter Laurids Kruse. Forbindelsen med Norge var da endnu ei afbrudt, thi Anders Mogensens Datter Inger blev gift med Jesper Friis til Landvig i Norge. Med hendes Søster Jfr. Karen, der 1672 solgte Møgelgaard til Baron Ruse (D. Atl. V 818), forsvinder det sidste Spor af Slægten, kun kort efter at den længstlevende af de andre Linier var uddød paa Steenshede. (Thiset.)

S. 285, L. 9 f. o. Kristiane Sofie (Ernst), sml. Tillæg her ovenfor til S. 35, Note 1.

Bogens Navne.

Ved Ch. Brøndsted.

De hyppigste Afkortninger: d. betegner døbt, b† begravet, f. født, * gift med, † død, o. omtrent, St. Stamtavle. Et Tal i Krøllen bag Ægtefællens Navn angiver det paagjældende Giftermaals Plads i Rækken af Sidstnævntes Ægteskaber. Et Tal bag Sidetallet, skilt derfra ved et Komma, betegner en Note, der undertiden kan gaa om paa næste Side, uden at dette vil findes angivet i Registeret. — Hovedvægten er lagt paa Personnavnene.

Aagaard, Kirsten, * M. Moth, 101,3. —

Peder Jensen, b† 1710, 209. — Thomas Jensen, b† 1725, 209.

Aaszerin, Gert. æ. og y., 221. — Jakob, b† 1644, 222. — Sara, 221.

Abel Marie Christenszd., * L. Michelsen, 105.

Abelone Snestrops, b† 1733, 204.

Abigael Andersd., d. og † 1650, 6. — Nielsd., * A. K. Munkeberg 1), † 1684, 103.

Abraham Hansen, Nyborg o. 1640, 89. — Salomonsen, d. i Nakskov 1650, 6. — se Karen.

Absalon Hansen, Renteskr., b† 1645, 217.

Adeler, Adelaer, Adler, Alhed Nicolaisd., † før 1694, 225,2. — Anna Nicolaisd.,

* Peder Poulsen, 1661—1729, 224. — Curt Sivertsen, Generaladmiral, 42.

224,1. — Friderica Curtsd., * B. Luxdorph 2), 1667—1712, St. t. S.

37, 42, 51. — G. F., t. Bratsberg & Gimso, Stiftamt., 245,2. — Henrik,

Secretair, 202. — Henrik Nilss., Justitsrd., Amtmd., 1699, 227,1. — Henrik

Matthies Nilss., 227,1. — Johannes Nilss., 1673, 227,1. — Margrete

Nilsd., * Hannb. Jessen, 227,1. — Maria Nielsd., 227,1 — Nicol. Sever.

Søfrenss., 1628—1694, 224, 227,1. —

Niels Søfrenssøn, Canclrd., Amtm., 258,1. — Sofren Jensen, 224. —

Sofren Nilss., Lagmd., 227,1. — Slægten, 283.

Adolph (Tholf) Nielsen, Skræder, 1666, 208.

Afflek, Tomas, b† 1656, 210.

Agate, † 1753 i Nakskov, Lars Villumssens Enke, 8.

Agerbech, Anders Nielsen, Præst, Læge p. Bornholm, † 1770, 79 f. — Niels,

i Varde, 80,1. — Otto Didrik Lütken Anderss., Skibscapitain, f. 1747, 79. —

Peder Nielsen, Præst, † 1760, 80,1. Ahlfeldt, Ide Mouridsd., * J. Falch, 129,11.

— Kherre, 1717, 94.

Ahrents, Rector i Bergen, 164.

Akeleye, Ingeborg, * Herm. Lovenskiold 1), 246,1. — Thorben Gabrielsen, t.

Krængerup, 28. — Frue, i Christianssand, 1774, 166.

Akers Kirke, Gravskrifter deri, 54 ff. 248 ff.

Alba, Greve af, 278.

Albrecht Bartsker, b† 1642, 214.

Alhed Pedersd., 1695—1705, 225.

Alis Hansd., 1609 * Samuel Iörensön, 153.

Alsteen, Johag, 217.

Altevelt, Altewelt, Dorethe, * N. Auchesen, 220. — Iohan, b† 1625, 220. —

— Karen, * Peder Iensen, 220. — Sophie, * P. Otto, 1676, 220.

Althand, Jochum, Pr. i Etne, 139. — Jochumsd., * Willh. Orning, 1748, 139.

Anckersen, Mag., Pr. v. Trinitatis K. i Kbh., 1727, 120.

Anders Hansen, Renteskr., b† 1618, 206.
— Hansen, Underskr., Klædekrm., b† 1629, 212. — Hansen, se Fabricius. — Kristoffersen, Borgm. i Throndhj., 194. — Laurits., f. 1599, 151. — Lavritsen, Dr. theol., Professor i Kjbh., 36,2. — Madsen, Kolding, 1646, 88. — Madsson, Assessor i Hofr., Borgm. i Tønsberg, 229,3. — Nielsen (Kremmer), Slagelse, † 1661, 265. 266. 268. — Nielsen, Underskr. p. Slottet, b† 1677, 212. — Persøn, Raadm. i Tønsb., † 1597, 151. — Pedersen, 1637, 210. — Pedersen, 1646, 88. — Pedersen, Præst, 1650, 6. — Simonsen, Assessor i Ohr., 59,2. — Svendsen, b† 1654, 201. — Sørensen, Renteskr., b† 1683, 205. — Thomsen, b† 1673, 203. — Thomasen, Kjbh., 1727, 120.

Andersen, H. C., Digteren, 78. — Povel, Doct., Medicus i Bergen, 36.

Ane, Anna, Anne, Anneke, Andersdatter, * Niels Agerbech, 80,1. — Andersd., * P. N. Rosenpalm, † 1713, 265 ff. 275 f. 277. — Bertels, i Nyborg, 1634, 85. 87. 88. — Thom. Bruns, 1626, 84. — Grev Egmonds D.? (1567), * Joh. Rasch, 278. — * Fredr. Eissenberg, † 1724, 196. — * Erik Klemmensen, 211. — Hansd., * Mads Ravn, † 1629, 195. — Sal. Hans Mortensens, b† 1679, 205. — * Hans Nikkelsen, † 1671, 193. — Hellesd., * Michel Sofrensson, 73,2. — * Joh. Hessenberg, b† 1704, 219. — Jak. Hoes, † 1684, 197. — t. Fieregaard, * S. Høeg, 131,7. — Jensd., * Frederik Jespersen, 85. 87. 88. — Jensd., 1593 * Laur. Nielsson, 150. — Jensd., * H. Luxdorph, † 1741, St. t. S. 37. — Jensd., 84. — Jens Slotsfogeds, 1629, 84. — * Jørgen Karstensen 2), b† 1685, 207. — Kellinghusens, b† 1689, 211. — Kitelsd., * Halvor Ole-

sen, 257,1. — * Kitzerou, b† 1703, 212. 219. — Klavsd., * Jak. Feldtman, b† 1683, 211. 217. — Klausd., * E. Svitzer, 105. — Klausd., * 1) Stig And. Tønsbjerg, 2) Jh. Arnoldt 4), 1659—1713, 230. — Kolbjørnsd., 62. 63,3. — Kristensd., * Klaus Andersen, 230,1. — * 1) Henr. Kur, 2) Sten Petersen, 3) P. Lesle, 4) Joh. Stickman, b† 1664, 212. — Lambs, * Joh. v. Gelder, b† 1615, 203. — * Mkl. Langemak, b† 1683, 215. — Larsd. (Ramus), * Kr. Petersen, 62. 63,3. — * 1) Lavr. Povlsen, 2) Urb. Friherbert, b† 1667, 214. — Madsd., t. Estvadgaard, * Albr. Høeg, 131,7. — Madsdatter, * Henr. Olufsen, 27. — Milsen, b† 1617, 222. — Nielsdatter, * Vit. Bering, 41. — (rettere Maren) Nielsd., 1604 * Daniel Jørgensen, 148. — Nielsd., * Mads Davidsen, b† 1656, 210. 221. — Nielsd., * P. Skillrop, 148. 153. — Nielsd., * H. H. Uckke, 105. — Niels Jensens, 1631, 84. — Niels Jensens, 1646, 88. — Hr. Nielses, i Frorup, 1626, 83. — Pedersd., * And. Lavritsen, 36,2. — Pedersd., * K. Rosenmeyer, 1679. 197. — Peder Jensens, 1634, 85. — Prangs, b† 1723, 207. — * Severin Larsen, 1680, 213. — Steensd., * Otto Andersen, 129,4. — Sten Guldsmeds, 1645, 200. — Tygesd., se Thygeson. — Urbansd., b† 1786, 202. — Catharina Andersd., 1727 * Kl. Munkeberg, 120. — Cathrine Larsdatter, † for 1753, 8. — Cathrine Nilsd., * 1) H. E. v. Tritschler, 2) J. H. Garman, † 1720, 55. — Cathrine, * Joh. Hack, 1675, 272. — Kirstine, * Fik, b† 1766, 207. — Lucie, * B. I. Braun, 158. — Magdalene Henriksd., 27,1. — Marie, * Karst. Helmerskov, 1712, 215. — Sofie, sal. Frandsens, 1762, 199.

Angenete Brashes, b† 1646, 221.

Anker, P. Kofod, se Kofod.

Antonette Rasmusd., b† 1689, 217.

Apelone, se Abelone.

Arbo, Johannes, Drammen, Trælasthdl., 159. — Peder Nicolai Johanness., 159.

- Arck, Jan Jansen von der, b† 1676 i Kbhvn., 216.
- Arenfeldt, Christianna Lovise Hansd., f. 1740, * Th. Briand de Crevecoeur, † 1763, 98. — Hans Wulff, Oberst(1740), 98,4.
- Arenstorff, Henrich, † 1712, 259.
- Arent Berntsen, † 1680, 213.
- Arff, Marie Jansen, * Vinc. Meinsen, b† 1681, 219. — Nikolaj Jansen, b† 1678, 201.
- Arnoldt, Anna Joanna Hansd., * 1) F. v. Schlanbusch, 2) Joh. F. v. Woldenberg, † 1785, 234,1. 241. 241,2. — Catharina Elisabeth Hansd., * Kr. Wedel Wedelsborg, † 1736, 241,2. — Charlotte Johansd., 1703 * Halv. Borse, 233,2. — Elsebe Johansd., 1684—1697, 233. — Ghmrd. I. F. von, 229,2. — Generalinde, 241,1. — Johan Hannss., Gen. Maj., b† 1709, 229. 230. — Hans, Landsd. i Sachsen, 232,2. — Hans Jakob Johanss., Feltmarskalk, R. Eleph., 1669—1758, 229,2. 231,1. 241,1. — Johan Friderich Hannss. v., Ghmrd., † 1785, 241,2.
- Arnsberg, Nikolaj, 1672, 216.
- Arrebo, And. Kr., Digter, 35,4.
- Arvesen, Commercd., b† 1763 i Kbhvn., 211.
- Aschehoug, Torkild, Sognepr. t. Rakkestad, 1794, 251.
- Asverus, Betike(?), b† 1636, 220.
- Atehe, H. C., Lejrdal, 1748, 142.
- Auene (151), Trykfejl for Auere (306).
- Auere, Aveiro, Havnestad i Portugal, 151. 306.
- Baar, Anna Sophia Jensd., * 1) I. A. Cold 3), 2) H. Stockfleth, 58,1. — Jens, Etatsraad, 58,1.
- Bache, se Back.
- Bacher, se Bager.
- Back (Bache), Johannes, b† 1696, 205. Sml. Bakke.
- Bager, Bagger. Bacher. — Biskop, 48. — Bispinde, 1708. 207. 222. — Dorothea, * P. Lilienschiold, Bergen, 1748, 134. — Frederik Villhelm Rasmuss., Sognepr. i Brahetrolleborg, 1877, 300. — Frk., b† 1773. 222. — Hedevig Johanne Magdalene Kathrine Rasmud., i Vemmetofte, 300. — Kathrine Sofie, b† 1724, 205. — Marcus Marcussen, Postforv. i Korsør, † 1770, 300. — Mikkel Pedersen, b† 1700, 201. — Peder Kristian Rasmuss., St. jur., † 1822, 300. — Peder Poulsen, Pr. i Kjelstrup, 1698, 110. — Rasmus Langeland Marcuss., Politim. i Kjøbh., 1764—1819, 300.
- Bagge (m. Dragen), Slægt, 19.
- Bagger, se Bager.
- Baggesen, Jens, Digteren, 300.
- Bakke, Marie Kathrine, Madam, b† 1751, 255. Sml. Back.
- Balk, Didrik, b† 1615, 221.
- Balle, N. E., Bisp, 7. 169.
- Balslev, Birte Cathrine, * K. Krabbe 2), St. t. S. 23. 78.
- Balthazar, Jochum Ernst, Foged p. Taasinge, † 1679, 27.
- Baltzar, Baltzer Berents (Berentz), i Kjøbenhavn, b† 1605, 195. 207.
- Baner, Goste, † 1600, 148. — Sten, † 1600, 148. Sml. Banner.
- Bang, Abalone Dorothea, Fru, 1778, 216. — Friderik, Pr. i Eger, 1692, 101. — Frederikke Lovise, b† 1781, 216. — Jorgen, Slotspr., b† 1752, 216. — Karl Emilius, Stud., b† 1772, 216. — Lavrids Kristensen, b† 1680, 213. — Oluf Lundt, Etatsrd., 291. — (Thomas, † 1661) Professor. Kbhvn., 101. 262.
- Banner, Berete Eriksd., * Klaus Bryske, 122,2. Sml. Baner.
- Barbara Mortensd., * Nikl. Arnsberg, b† 1672, 216.
- Barfod, Imm., Præst til Vaabensted paa Lollaard: om det geneal. Studium, 1—9. Spørgsm., 79.
- Bartel, Kristoffer, 1726, 218. — Sidse, 1755, 218.
- Bartholin, Albert, Borgm., † 1703, 199. — Anne Marie Rasmud., * Ole C. Romer 1), 281. — Else Magdalene Kasparsd., * 1) 1698 Ole C. Romer, 2) Thom. Bartholin, 282. — Jorane Katrine, † 1751, 200. — Kaspar, Dr. (jur. utr.), 195. — Kaspar, Conferd., 282. — Kasper v., Major, 1711, 195.

- Rasmus, Prof. math. (1666), 280.
281. — Thomas, Etatsrd., 282.
- Bartholomæus Haagensen, Kbhvn., † 1643, 196. 207. — Jensen, Borgm. i Kbhvn., † 1697, 195. — Mikkelsen, † o. 1660, 196. — Pedersen, Raadm., 1650, 222.
- Bartsker, Bartskeer, se Albrecht, Didrik, Johan.
- Basse, Jens, fra Norge, b† 1652, 220. — Joakim Fr. Pederss., 193. — Niels Torlofs., 126,10. — Peder, † 1639, 193. — Thorluff Niels. (?), † 1565, 126.
- Bechsted, Ditlev, Organist, Kbhvn., b† 1791, 205. — Hofviolin., 1781, 205.
- Beck, Jan, Kbhvn., b† 1610, 220.
- Beggen, Capt., Glückstadt, 1745, 98.
- Behman, Henrik, 1697, 201.
- Beier, Beyer, Anders, Andres, 1653, Kbhvn., 205. 214.
- Belcke, se Bjelke.
- Benderup, Jorg. Nilss., t. Kvotrup, † 1565, 126. — Maren Ibsd., * E. Juel, 125,2. — Mourids Jepsen, t. Kvotrup, 126,4.
- Bendix Mortensen, Comskr., 1645, 211.
- Bendt, Bent, Andersen, Malmo, b† 1669, 221. — Thomesen, b† 1710, 205.
- Benkestok, norsk Adelslægt, 19.
- Bennich, Nic., Gen. Pr. Comm., 101,3. — Slægt, 278,1.
- Bente, * Lyd. Ortmand, b† 1712, 212.
- Benzon, Hans, t. Skjersø, Landsdommer, † 1704, 102,1. 270. 277. — Niels, Geheimeraad, 38. 270. — Peder, (1679), 270. — Sophie Amalie Hansd., * And. Rosenpalm, † 1769, 277.
- Berents, Berentz, se Baltzar.
- Berentz, Thomas, Raadm., St. Thomas, b† 1704, 222—23.
- Berg, J. Kr., Justitiarius, 58,1. — Stads- musiker, Kbhvn., 1742, 204.
- Bergens Skole (1694), 10 ff. — Stifts Relationer, 133 ff.
- Bergmand, Christiana, * Jørgen Meldal, 161 ff.
- Bering, Biering, Jens Pedersen, Præst i Udby. 31. — Jytte Vitusd., * Bolle K. Luxdorph 1), † 1684, St. t. S. 37. 41. — (Biering) Kristian Vitus, Premierlieut., 67,3. — Vita Vitusd., 45. — Vitus, Høiesteretsassessor, kgl. Historiograph, 41. 45.
- Berkentin, Slægt, 141.
- Berndrop, Anna, * Didr. Danck, b† 1705, 215. — Hans Petersen, b† 1680, 215. — Kristian Petersen, b† 1677, 215. — Morten, b† 1690, 217.
- Berner, Alexander, Confrrd., b† 1785, 212. 213. — Henrik, b† 1632, 204.
- Berntsen, se Arent.
- Bertel Bjørnsen, † 1722, 193. — Hansen, Ridefoged, Raadmand i Nyborg 1631, 84. 85. 87. — Johansen, Glarmester. 1648, 208. — Pedersen, Kgl. Skov- rider, t. Landbytorp, (1690), 276.
- Bertouch, Anna (Cath. Weilin f. Bredahl), * G. de Bertouch, † 1735, 57. — Georg de, Generallieut., Cmmdt. p. Akershus, † 1743, 57,1.
- Bertte Andersd., † 1587, 152.
- Beuvius, Polycarpus Chrysostomus v., † 1775, 57.
- Beyer, se Beier.
- Biehl, Charlotte Dor., 292. 294.
- Bjelke, Belcke, Beate, * Jacob Myre, 129,10. — Henrik, Rigs Admiral, 28. 44 Note, 206. — Herman Jenss., 248,1. — Jens Aagesen, Kansler, t. Elingaard, 35. 247. 248,1. — Eilert Jenss. f. & † o. 1620, 248. — Jørgen Jenss., 206. 248,1. — Sten, svensk Admiral, 28. — (Belcke) Thure, † 1600, 148. — Slægten, 247.
- Biering, se Bering.
- Biermann Ehrenschild, Conr., 48,4.
- Bild, Bijld, Evert Niels., t. Ravnholt, † 1567, 132. — Niels. t. Ravnholt, 127,8. 132,10. — Peder Niels., † o. 1566, 127.
- Bille, Bilde, Bylle, Bylde. — Anders, t. Søholm, 127,4. — Anne, t. Ugerslev, * J. Norby, 123,2. 124,7. — Bennt Hansen, t. Egede, 127. — Birgitte, * J. T. Rosensparre, 128,1. — Eske (Æske), Hr., fanget 1535 og 1536. 147. 148. — Franntz Anderss., t. Søholm, † 1565, 127. — Hans, t. Egede, 127,7. — Klaus, fanget 1536, 148. — Lisbeth Klausd., * Jenns Ulfstand, 1540—1613, 130,7. — Maren, * J. Lykke, 123,4. — Margrethe Eskesd., * Lave Brock, 128,2. — Margrethe,

- * H. Friis, 123,6. — Steen Andersen, Viceadm., 294.
- Bing, Binng, Bynng, Edel Kjeldsd. (fejl Andersd.), * Jørgen Eriksen, 128,6. 306. — Jenns Kjeldss., 129. — Jon Kjeldss., t. Smidstrup, 132,9. — Jost, 132. — Kjeld, t. Smidstrup, 129,8. 132,9. — Peter, Renteskr., b† 1647, 216.
- Birck, Hans, isl. Kjobm., † 1707, 199.
- Birgitte, M. Boldts, Nyborg, 1646, 88. — Jakob Eilersens, † 1690, 199. — Jensd., * Vinc. Mein, b† 1678, 201. — * P. Otte, b† 1711, 215.
- Bjørn, Biørn, Anne Andersd., * Otte Emmiksen, 124,2. — Johanne Bertelds., * Niels Lunde, † 1760, 194. — Jørgen, Generalauditeur, 74,1. — Assessor, † 1756, 194.
- Bjørnsee (Bjørnsen), Detlevine Dorthea Jonasd., * P. C. Beuvius, 58. — Jonas, Commandant p. Akershus, † 1760, 57,2.
- Bjornsen, Raadm. i Helsingør, 1781, 194.
- Bjørnskov, Elisabeth, * Hans Himmerich, † 1731, 289.
- Bladt, Blat, Hans Pedersen, Borgmester i Kbhvn., b† 1677, 202. — Henrik, Assessor, b† 1704, 202. — Martha Hansd., * Jens Sørensen, b† 1683, 202. — Peter, Assessor (1679), 270. — Peter, 1707, 205.
- Blankfort, Boldevin, † 1634, 195.
- Blat, se Bladt.
- Bleking, Klaus Nilsen, Mag., Rector i Bergen 1663, 14.
- Blichfeldt, Henrik Severin, Capitain, 75,1.
- Blixencrone, Blixencron, Ane Christina, * Ped. I. Leganger, 1748, 144. — Hans, Etatsrd., Justitiar., 68,1. — Sara Dorothea, Hansd., * 1) Jørg. Stockfeth, 2) Ulr. Fredr. From 2), 69.
- Blücher, Dorothea Valentiana, † 1760, * 1) Gen. Maj. Lottig, 2) H. F. Windz 3), 305.
- Boalt, Cancllr., Rector i Bergen, 1770, 163.
- Bodil, * Lavr. Overskærer, b† 1618, 204.
- Boelund, Hans, i Hoved, St. t. S. 37.
- Boem, Hans, b† 1641, 221.
- Bohr, H. G.: Tordenskiold, 236.
- Boisen, se Jens, sml. Boyesen.
- Boldt, Mathis, Nyborg, o. 1646, 88. Sml. Bolt.
- Bolle Kristensen, p. Løgstrupgrd., † 1623, 37. St. t. S. 37.
- Bollers, Hans Olufsen, Fuldm. for Viborg Capitel, St. t. S. 37.
- Boltt, Hendrik, Skipper af Lübeck, 1585, 150. Sml. Boldt.
- Bolwig, Elis. Christiane Birg. Christiansd., 191. — Kristian, Toldinsp. i Nibe, † 1819, 191.
- Bonde, Mads Klausen, t. Fjellebro, 125,8.
- Bondesen, Jacob, Pr. i Skivholme, † 1676, 304. — P. C. B., 1880, Skolel., Spørgsm., 304.
- Borch, Maren (Kristensd.), * Niels Iversen Bruun 2), † 1746, 158. — Maren Sørensd., 1688 * A. I. Bruun, 158. — Ole, (1688), 274. — Provst i Fredericia, 158.
- Borchsenius, J., Pr. i Lyster, 1748, 142.
- Ther Borg, Helvig Johansd., 200. — Johan, 200.
- Borkvard Røllufsen, Guldsm., Kbhvn., b† 1652, 215.
- Bornemann, Oluf, Bisp i Bergen († 1747), 293. — Villhelm Olufss., Politim. i Kbhvn., † 1801, 293 ff.
- Borregaard, Thomas Kristensen, b† 1683, 203.
- Borse, Halvor, 1703, 234 Note, 306.
- Bostrup, Thomas, Kbhvn., b† 1637, 209.
- Boyesen, Andreas, Justitrs., General Veimester i Norge, † 1708, 73.
- Boysset, Cecilia Margretha Kristiansd., f. og † 1720, 94. — Kristian Fredrich Laurentss., t. Eskildstrup, 1692—1744, 93. — Laurent de, Gen. Licut., R., t. Basnes, † 1728, 93. 94. 95. — Laurent Kristianss., 1715—18, 94. — Margaretha Elisabeth Kristiansd., * Ch. G. v. der Låhe, 1717—52, 94 ff. — Sophia Amalia Kristiansd., * H. G. Grevenkop, 1714—62, 93 ff.
- Braad, Peder Hanson, Pr. t. Bamle, † 1683, 258.
- Brahe, Brae, Beate, * J. Lykke, 132,6. — Elsebet Axelsd., * Hans Skouffgaard, 129,7. — Jørgen, til Hvedholm, 1615, 82. 87. — Jørgen Tygess., t. Trostrup, Admiral, † 1565, 129. — Tyge,

- t. Tostrup, 129,6. — Tyge, hans Observationer, 280 f.
- Brandt, Joach. Frid., Cancellir., Bogh., † 1764, 67. — Peter, Overrentem., 1679, 1687, 44. 106. 270.
- Brarup, S. P., Pr. i Floren, 1748, 145.
- Brask, Gert, Kbhvn., b† 1674, 221. — Henrik, b† 1703, 222. — Lyder, b† 1629, 218. — Mathias, 1644, 221. — Mathias, Capt., b† 1746, 222.
- Braunman, Dominicus, Zahlcommiss., Provforv., 54,1. — Eleonora Kristiansd., * Just Must, 54,1. — Jens Kristianss., 54,1. — Kristian Dominici, Justitsrd., Asscss., Laugmd., † 1729, 54. — Kristian Kristianss., 54,1. — Marie Sophie Dominici, * P. J. Wilster, † 1744, 55. — Paul Kristianss., Cancellrd., Sorenskr., 54,1. — Sophia Amalia Dominici, † 1711, 55. — Sophia Catharina Kristiansd., * J. H. Krefthing, 54,1.
- Bredahl, se Bertouch (Anna).
- Brehmer, se Bremer.
- Brekling, Herman, Assessor, 1689, 216.
- Bremer, Brehmer, Anna Heinrichsd., * Thom. Vejner, 137. — Hinrich, Kjøbm. i Bergen, 137. — Vilhelm. Henriette v., * I. Kr. Krabbe, St. t. S. 23.
- Breyde, Margrete, 1593, 151.
- Briand de Crevecoeur, Thomas, Capt., 1758, 98.
- Bricka, C. F., Bibliotheksassistent, 122. 278. 305.
- Brinck, Anders Soren. d. æ., Commercerd., Kjøbm. i Christiania, 79. — Didrik, Inspecteur i Nordld., † 1685, 79. — Iver Didriks., Mag., Sognepr. t. Nicolai K. i Kbhvn., 79. 208. — Seidelin, Etatsr., 1768, 208.
- Broberg, Jomfru, Kbhvn., b† 1738, 204.
- Broch, se Brok.
- Brochenhus, se Brockenhus.
- Brochmann, se Brokman.
- Brock, se Brok.
- Brockenhus, Brochenhus, Eiler, t. Strom, † 1693, 247. — Hennrich Klauss., † 1565, 124. — Henrik, t. Elingd., 247. — Klaus, t. Sondergaarde, 124,6. — Peder, 247. — Sophie, * Jens Bielke, 247.
- Brocman, se Brokman.
- Brode, Anna Maria Jensd., † 1726, * Chr. Braunman, 55. — Jens Jenssøn, Chria., 1673, 55.
- Brok, Brock, Anders Nielsen, † 1704, 198. — Hans, Stenhgg., b† 1617, 218. — Ide, * F. G. Ulfstand, 128,5. 130,7. — Laffue Niels., t. Gl. Estrup, † 1565, 128. — Niels, t. Estrup, 128,2. — Tycho, Præst i Tysnæs 1688—90, 78 f.
- Brokman, Brochmann, Karen Hansd., * Christen Brochman 1), 256,2. — Kr. Kristensen, Tjener, 206. — Kristen, t. Abildsø, † 1790, 256.
- Brolund, Provst, 1793, 184.
- Broman (Brocman), Hr. Niels, 219.
- Brorson, Canellrd., 1758, 201.
- Brorupgaard, Sjøell., 272 f.
- Brostrup, Sidsel, * K. L. Gjedde, 128,8.
- Bruchot, Frederikke Christiane, 1724—25, 157. — Lene Sophie, f. 1724, 157. — Major, t. Hovgaard, 157.
- Bruen, se Brun.
- Bruin, Jacob de, St. t. S. 23.
- Brun, Bruun, Bruen, Anders Iversen, Pr. t. Hørslev, 1688, 158. — Anker Niels., † 1730, 158. — Anneke, i Tonder, 1821, * G. Kr. Meldal, 192. — Antonette, * 1) H. Pay, 2) A. L. Smit, † 1753, 159. — Bertel Iversen, † 1700, 158. — Bertel, Justitsr., † 1827, 158. — Bertel, Pr. i Bjerregrav, † 1846, 158. — Byfoged i Kbhvn., 1716—17, 285. — Gabriel, Skibscapt. m. m., 106. — Gye Hansd., * Mag. Rosenberg, f. 1685, 158. — Hans Iversen, † 1685, 158. — Henrik August Madss., † 1715, 158. — Herman Peter Gudme, Pr. i Dover, † 1861, 158. — Jochem Bertelss., f. 1696, 158. — Jochem Madss., † 1712, 158. — Johannes Iversen, Fredericia, † 1731, 158. — Iver Bertelss., f. 1691, 158. — Iver Niels., † 1717, 158. — Judithe Margrethe, 1729 * Jochem Folsach, 157. — Knud Iversen, 158. — Mads Iversen, † 1716, 158. — Mægler, Tonsberg, 1833, 259,1. — Niels Iversen, b† 1741, 158. — Soren Wedege, Pr. i Kousted, † 1835, 158.

- Peter, Kbhvn., b† 1644, 206. — Peter, Søcapt., Kbhvn., b† 1698, 208. — Peter, Kbhvn., b† 1713, 210. — Thömas, Borgm. i Nyborg 1626, 84. — (m. Hovedet), Slægt, 19.
- Brunsmann, Johan, Mag., b† 1707, 206.
- Bruun, se Brun.
- Bryggemann, Nicolaj, t. Ulriksh., 105.
- Brynich, Caspar Georg, Capt., 142. — Elisabeth Sophie Casparsd., * Jacob Ols. Landswig, 1748, 142.
- Bryske, Gregers Carlss., t. Skaftelev, † 1566, 130. — Karl, t. Flinholm, 122,2. 130,8. — Klaus Karlss., t. Flinholm, † 1564, 122.
- Bæstrup, Chr. Jak. Cosmus Tychoss., Kbhvn., Politichef, † 1870, 278. 303. — Tycho, Dr. med., 303.
- Brøndby, Ole, Pr. i Nestelse, 1721, 157.
- Brøns, Jens Pedersen, 1669, 219.
- Bubbert, Jørgen, Kbhvn., b† 1607, 205.
- Buch, Buck, Anders Lavridsen, Procurator, Kbhvn., b† 1703., 205. — Didrik, Juveler i Drammen, 228. — Mette Dorothea Didriksd., * Joh. Herman Knopper, † 1784, 228.
- Buchwald, Major, 198.
- Buck, se Buch.
- Budde, Axel Axelsen, 1475. 307. — Karine Axelsd., 1475, 307. — Markvard Axelsen, 1475, 307. — Slægt, 18.
- Bugge, Helvig, * Nicolas Møllerup 2), † 1747, 64,1.
- Bukier, Thomas, Justitsrd., † 1765, 67,3.
- Buncheffoed, Hans Allesen, Mag., Pr. i Slagelse (1666), 267.
- Buntzow, Maren Mathiesd., 1618—41, 254. — Matthies, Raadm. i Oslo, 254.
- Burensund, Abraham Sündius, Etatsr., Assessor i Chria., * 1746, 75. — Henriette (Henrikke) Cathrine, * 1) Henr. Svr. Blichfeldt, 2) Sør. Lange, 75,1.
- Burenæus, Burrenæus, Ida, * P. Moth, † 1687, 101,4. — Johan Rudolph, Mag., Rector i Bergen, † 1708, 15,3. 17.
- Busk, Hans Andersen, i Nakskov, 1650, 6. — Kort von, Slotskr., Kbhvn., † 1625, 196. — Kristoffer Hansen, d. 1650 i Nakskov, 6.
- Butler, Capt., 1748, 140.
- Buus, Karen Andersd., * Edvard Edvardsen, 16 Note.
- Bygm, Chr., Hører i Kbhvn., 46,1.
- Bülck, Margrethe, * J. F. de Sohr, 93.
- Bylde, Bylle, se Bille.
- Bylov, Bylow, Hans Løvenhjem, Kammerh., Amtm., 1796, 195. — Joachim Heinrich, Overhofmarskal, (1686), 274. — Kapt., 195. — Marskalk (1730), 290.
- Bynng, se Bing.
- Byssing, Klavs Mathisen, b† 1734, 210.
- Bær, Peter, Bogh., 1673, 201.
- Bochman, Johan, Forv. p. Silkehuset, b† 1700, 210. — Jokum, 210. — Pr. i Glückstadt, 97. — Svend, 1703, 210.
- Bodicher, Bøecker, Jakob Sørensen, Pr. i Kbhvn. ved Nicolai Kirke, b† 1644, 218.
- Bøffke, Johan, b† 1665, 208. — Jolian, † 1681, 218. — Jørgen, b† 1654, 217. — Jørgen, b† 1670, 217. — Jørgen, 1678, 209.
- Beg, Lisabet Sorensd., d. 1650, 6. — Søren (i Nakskov 1650), 6.
- Bogvad, Inger, * Mads Iversen (Bruun), † 1745, 158.
- Bolle, Dorthé, * Knud Rud, 128,4. — Kirsten Eriksd., * J. Krafse 2), 1530—1604, 130,11.
- Bølling, Anna Maria Eriksd., 1716, 257,1. — Erich, Stadscapt., Brager næs, † 1715, 257. — Johan Kristian Erikss., 257,1. — Kristen Johanss., 1716, Christiania, 257. — Lisbeth Eriksd., * Mich. Nielsen, 257,1. — Maren Eriksd., * Ped. Andersen (Wulfsberg), 257,1. — Margrete Eriksd., 1716, 257,1. — Martha Eriksd., * Jesper Harding, 257,1. — Mette Eriksd., * Ph. Pedersen, 257,1.
- Børtning, Anne Christine Petersd., 1692 * Chr. Mechlenburg, 242,1. — Frants Peterss., 242,1. — Juliana Petersd., 1702 * U. F. Fyen, 242,1. — Kai Peterss., b† 1717, 242,1. — Peter Frantss., 242,1. — Peter Jørgen Kaiss., b† 1710, 242,1. — Peter, t. Fossum Jernv., Commerceraad, † 1702, 229. 242. — Petronella Sophia

- Kaisd., f. & † 1705, 242,1. — Sophia Kaisd., b† 1715, 242,1.
- Cammermejer, Marie Magd. Sigfredsd., * H. Mohr, 1753 Enke, 8. — Sigfred, 8.
- Cappeln, Gabriel, 160.
- Carisius, se Charisius.
- Carlsen, Maren, * 1) A. Stranger, 2) Abrih. Sund. Burensund, † 1774, 74.
- Carstensen, Christiansand, 1778, 169.
- Castenschield, Jorgen Frederik, Gen. Maj., t. Hørbygaard, 99.
- Cederfeld de Simonsen, Kmj., t. Erholm, 53,3.
- Charisius, Carisius, Carisius, Anna, * Geheimerd. Schinkel, 30. — Anna Cath. Christiansd., † 1743, * H. F. Windz 2), 305. — Peder, 30.
- Charlotte Amalie, Chr. Vs Dronning, 156. 283.
- Cheldorph, Anders Jakobsen, Mag., Pr. i Bogense, 32.
- Chordes, Choridtz, Else, * Fr. Thuresen, 1656, 208. — Henrik Isaksen, Raadm., Kbhvn., 1656, 208. — Isak, Kandestb., b† 1625, 208.
- Christen, Christian, Christine, Christoffer, se Kristen, Kristian osv.
- Ciccius, Sander Sandersen, Bergen, † 1712, 114.
- Cicignon, Kristoffer, Oberstl., 1697, 201. — General, 139. 140. 201.
- Claus, se Klaus.
- Clouman, Cloumand, se Klaumann.
- Colbjørnsen, Anna Dorthea, * Fr. Kr. Trampe, † 1808, 246.
- Cold, Kr. Magdalus Thestrup, Politim., Kbhvn., † 1826, 297. — Isac Andreas Prof. i Sorø, Justitiarius i Chria., † 1761, 58. 297. — Johan Peterss., Premierlieutn., † 1772, 58. — Peter Hinrich, Pr., 59.
- Collett, Aune Cathrine, * P. N. Arbo, † 1846, 159.
- Collin, Jonas (1826), 78.
- Condevin, Baltzer, b† 1653, 203. 216. — Klavs, b† 1619, 203.
- Cornelius Lambertsen, f. og † 1639, 86. 87. — Pedersen, i Nyborg, 1641, 87.
- Cornisch, Johan, Pr. i Chria., 69.
- Coucheron, Oberst, 135.
- Cramer, Alida Kristoffersd., 1748, 137. — Kristopher Kristian, Kjøbm. i Bergen, 1748, 137. — Sophia Amalia Kristoffersd., 1748, 137.
- Creqvvy, Gertrud de, * V. R. Kaas, 145.
- Crommetie, Alida Thomasd., * S. Svanenhjelm, Bergen, 1748, 135 ff. — Daniel Thomass., 136. — Elisabeth Hinrichsd., 136. — Giertrud Thomasd., 136. — Hans Hinrichss., Stud., 136. — Hinrich Thomass., Kjøbm. i Bergen, 136. — Thomas, Kjøbm. i Bergen, 136.
- Crone, Jens Henriksen, 1675, 215. — Etatsrd., Politid. (1880), Kbhvn., 278.
- Cunningham, Cuninghame, Koninghame, Konninghame, Koning, Koninck, Hans (John), 253. 260.
- Daa, Daae, Anders, Pr. i Wiig, 1748, 143. — Christence, Jmfr., 28. — Hilleborg Jørgensd., * Wilh. Oldeland, † 1612, 122,3. — Hofjunker, † 1689, 194. — Klaus, t. Vedtofteg., † 1678, 28 ff. — Ludvig, Mag., Pr. t. Lindaas, 1771, 163. — L. L., Prof. i Chria., 10. 11. — Valdemar, (o. 1670), t. Borreby, 273.
- Daabelsten, se Doppelsten.
- Dan, Karen, * J. J. Skovgaard, 129,7.
- Danck, Didrik, 1705. 215.
- Daniell Jørgenss., Sognepr. t. Hijjelmeland, 148. 153. 154.
- Danneskjold, Comtesse, 240,8. — Lavrvig, C. C., Greve, 292.
- Danxt, Kort, b† 1726, 210. — Villum, b† 1717, 210.
- Datzen, Vilhelmine Justine, * J. B. Ernst, 285.
- David Davidsen, Tapetvæver, 1669, 221. — Madsen, 221.
- Davidsen, Kjøbm. i Helsingør, 196.
- Debes, Jens Peter Oless., H.-Ass. i Chria., † 1832, 248,2. — Lucas Peders., f. 1741, 248,2. — Ole Gloersen Peders., Hosp. Forst. i Oslo, † 1799, 248,2. — Peder, Provst i Ndr. Borge Syssel, † 1763, 248.
- von Deden, Slægt, 19.
- Deichman, A., * Jacob Rasch, 245. —

- Bartholomæus, Bisp i Chria, † 1731, 65,1. 243,1. — Inger Maria Vilhelmsd., * Herman Løvenskiold 2), † 1793, 246. — Kristine Sophie Vilhelmsd., * Herm. Løvenskiold 3), 246,1. — Margaretha Bartholomæi, * Herm. Løvenskiold, † 1759, 243. Margareta Petersd., † 1769, 66. — Peter Bartholomæi, Generalmajor, † 1766, 65. 243,1. — Vilhelm Oberst, † 1799, 246,1.
- Delden, Herman von, b† 1619, 219.
- Delgobe, Direktør, 305.
- Deval, Klavs, 213.
- Didrik Bartskeer, b† 1642, 205. 214. — Heidensen i Langsted Mølle, 29. — fra Malmø, b† 1657, 233.
- Dieden, Lov. Hedevig, zum Fürstenstein, * Kr. H. v. Warnstedt, 146.
- Dilleben, Fräulein, Glückstadt, 1742, 97. — Maria Charl., * Fr. Chr. Grevenkop, 97. — Oberst, 96.
- Döbelsten, Gert Johanss., b† 1659, 216. — Johan, b† 1650, 216. — Karen, b† 1685, 216. — Johanne Marie, * Lorentsen, † 1724, 199.
- Dohren, Peiter, Captainl., 1646, 88.
- Dop, Villum, b† 1628, 205.
- Dorothea, Dorete, Dorthé, Andersd., * H. Lachmann, 59,2. — Edwardsdatter, 15,3. — Gregersd., * H. Luxdorff, St. t. S. 37. — Hansd., * S. J. Adler, 224. — * J. H. Schröder, 1689, 211. — Sal. Rasmus Sorensens, b† 1700, 204.
- Drachenberg, Anna Maria Børgesd.(?), * Gierbr. Normand, † 1752, 250. — Børge Nilsson, Stykjunker, Frederiksst., 1703, 250,3.
- Dram, Simon Kristoffersen, Skildrer (Schiller), 1711, 208.
- Drejer, Dreier, Dreyer, Augustinus, 202. — Augustus, † 1676, 200. — Charlotte Lovise, b† 1775, 219. — Commercendinde, 1744, 216. — Didrik, b† 1659, 216. — Hans, b† 1677, 216. Hans, † 1729, 200. — Henrik d. y., b† 1650, 202. — Henrik d. æ., b† 1647, 202. — Henrik, b† 1686, 219. — Henr., Insp. i Nyboder, b† 1700, 216. — Henrik, b† 1763, 219. — Hylleborg, † 1686, 200. — Lossius, b† 1782, 219. — Nikolaj, b† 1742, 219.
- Dresselberg, Ide Andersd., * P. Schinckel, † 1587, 123,9.
- Dverig, Kristen Andersen, Borgm., Kbhvn., † 1691, 197. — Sivert Fris, Borgm., Kbhvn., † 1710, 197.
- Dumreicher, Joh. Henr., Commdecapt., † 1761, 99.
- Dyre, Henrik, 1681, 222.
- Düssel, Mad., Fred. Vs Frille, 292.
- Dysseldorf, Albert, b† 1666, 218. — Albrecht, 1705, 218. — Johan, b† 1676, 218.
- Edinger, Baltzer, Kbhvn., b† 1691, 215. — Elisabet, b† 1704, 216. — Johan Nikolaiss., b† 1667, 216. — Martinus Nicolaiss., 1677, 215. — Nicolaus, b† 1646, 214. 216. — Vilhelm (Villum), 1724, 216.
- Edvardsen, Edvard, Kourektor i Bergen, † 1695, 12. 14. 16. sml. Eiben. — Edvard, † f. 1718, 15,3.
- Eggers, Poul, Confr., Basnæs, 101,3.
- Egmont, Lamoral, Greve, 278.
- Egtved, Capell., Nykjøb. Falst., 1783, 175.
- Elm, Barbara, * Henr. Stenkühl, b† 1677, 222. — Martha, * G. Brask, b† 1691, 221.
- Ehrenschild, se Biermann.
- Eiben, Edvard, Skom. i Bergen, 14.
- Eigendorf, Johan, b† 1606, 214.
- Eilersen, Eilertsen, Jacob, Raadm. i Kjøbenhavn, † o. 1687, 199. — (Pr. i Ringkbg.?) Assessor, † 1721, 199.
- Eisenberg, Frederik, Byfoged i Kbhvn., † 1712, 111. 196. 221. — Jomfr., † 1727, 196. — Kancelliraad, † 1722, 196.
- Eleonora Lydersd., * J. J. Brode, 55,1.
- Elias Andersen, b† 1677, 212. — Eliassen, Provst, Skonevik, 79.
- Eliesen, Elias Andersen, Tune, † 1778, 76,1.
- Elisabeth, Elisabet, Elsebeth, Elsebet, Hansd., * Niels Olsen, b† 1663, 207. — Jacob Nielsens, * Kr. M. Ramus, 59. — Lambertsd., 1634—35, 95. — Mester Madses, Nyborg, 1646, 88.

- Elline, Elin, Ellen, * Nic. Edinger, b† 1690, 215. 216. — * Jon Holk, † 1601, 152. — * Jørg. Villumsen 2), b† 1674, 212.
- Else, Bertelsd., * Bolle Kristensen, † 1653, 37. St. t. S. 37. — Bollesd., * H. O. Bollers, † 1712, St. t. S. 37. — * Jak. Fyhren 1), † 1676, 194. — Hr. Henriks, i Frørup, 1646, 88. — Kristensd., i Nyborg, 1640, 87. — * Nikolaj Povelsen, b† 1708, 207. — * Fr. Thuresen, † 1673, 193. — * J. Js. Vissing, † 1676, 199. — b† 1625, 207.
- Elsebet, Elsebeth, se Elisabeth.
- Elvius, Sof., Assist., 27,2. 278.
- Emmichszenn, Emmiksen, Anders Ottess. d. g., t. Stensgaard, † 1566, 124. — Anders, t. Jerstrup, 124,2. — Otte, t. Refso, 124,2.
- Engberg, Andreas, Justitsrd., 1684, 270.
- Engelke, * Ev. Pedersen, b† 1673, 201.
- Erdtman, Hans Pedersen, Stud., 1704, 215.
- Erik, Erich, XIV, svensk Konge, 127,1. — Gertsen, se Vognsen. — Jonsen, p. Aadland, 139. — Klemensen, b† 1602, 210. — Lavridsen, isl. Købmd., b† 1675, 204. — Mogensen, t. Løfve-
stad, 128,6.
- Ermandinger, Hans, Regimentskvrtm., 1731, 206.
- Ernst, Johan Adolf, (1668), 283. — Johan Bartram Johanss., Politim. i Kbhvn., * Etatsrd., 1663—1722, 279. 282 ff. — Juliane Helene Justine Johansd., 285. — Kristiane Sophie, † 1771, * 1. Marcus Fogh, 2. H. F. Windz 3), 3. Alb. Chrstf. Schaffalitzky 2), 285. 305, 308.
- Esge, Eske, Æske, Bertelsen, 1647, 222. Sml. Bille.
- Esmith, Esmith, (Joh.?) Adolf, Gouverneur i Vestind., 1687, 47,5. 113,2.
- Ester (1826), 78.
- Estrup, Magdalene Marie, * 'Andr. Chr. Kierulf 1), † 1838, 303. — Etatsrd., Helsingør, 303.
- Euskercken, Herman Johanss., 215. — Johan, b† 1634, 215.
- Eva, * H. Kohn, b† 1648, 218.
- Evald, Mathias Friis, Secretair, 1762, 199.
- Even Pedersen, b† 1666, 201.
- Evendal, Kjeld, † 1742, 200.
- Fabricius, Anders Hanszen, Pr. i Gam-
borg 1660—70, 100. — Anne Marie Elisabet, * C. M. T. Cold 2), † 1839, 297. — C. A., Etatsrd., 297. — Dr., b† 1666, 205. — Kl. H., se Klaus. — Nicol. Petri, Horer i Kbhvn, 46,1. — Pofvel, 233,1.
- Fahrenhorst, Kristoffer, Birkefoged p. We-
delsborg, 27. 33.
- Falk, Falck, Falch, Anne, * Kl. E. Mor-
mand, 129,9. 129,11. — Else Isacksd., * N. S. Adeler 2), † 1685, 227. — Kristen Andersen, b† 1680, 213.
- Falsen, Enevold, Borgmester i Kbhvn., † 1761, 291.
- Fangel, Knud Olsen, Underfgd., 1696, 213.
- Fangen, v., Regim. Feltskier, Christians-
sand, 1774, 166.
- Faye, Geert, 159. — Hans, 160.
- Fei, se Fey.
- Fejga, Andreas, Juveler, 1677, 218.
- Feilberg, Carl Ad., Læge, St. t. S. 23.
- Feldtman, Feltman, Ermbke Jakobsd., * Joh. Alsteen, b† 1676, 217. — Hans Ernst, Rgmtkvartm., † 1743, 259,1. — Jakob, b† 1707, 208. 210. 217.
- Felen, Wedzel von, b† 1625, 210.
- Feltenhof, Catharina, * J. Fræberig, 131,3.
- Ferslew, Bondo, pers. Cappln., Fyen, 178.
- Fey, Fei, Julius de, Aalborg, 1639, 240,7.
- Fich, Ebbe, 1734, 157.
- Figenschu, Figenschov, Hans, Sadelmager, Kbhvn., b† 1629, 221. — Hieronimus, b† 1652 i Kbhvn., 221. — Nikolaj, Sadelm., b† 1682 sstds., 221. — Ni-
kolaj, 1701, 221.
- Fijn, se Fin.
- Fik, Mundskænk, 18 Aarh., 207.
- Filip, se Philip.
- Fimmer, Tobias Jørgensen, Pr. i Danne-
marre, 1701, 111.
- Fin, Fijn, Nielsen, Borgm. i Kbhvn., † 1663 195. Provst i Tonsberg, 1610, 153.
- Finke, Jomfr., † 1729, 195.
- Find, Michael, Thehdl. i Kbhvn., 160.
- Fingerling, Jørgen, b† 1639, 213.
- Fisker, Fischer, Jens, Pr. i Kbhvn., b† 1678, 203. — Rasmus, Skomager,

221. — Thomas Jansen, b† 1690,
213. — Justitsrd., 1757, 213. — Ad-
miral, 1772, 213.
- Fiuiren, se Fyren.
- Fixen, Jens, 122. 130,10.
- Fleischer, Gregorius, Apoth., Kbhvn., 204.
- Flemming, Karen, * A. Skeel, 125,6.
- Flindt, Henrik, Major, 295. — Johan
Thomas Henriks., Poitim., Kbhvn.,
† 1805, 295.
- Flor, Henrik, b† 1654, 220. — Kristian,
† 1643, 217. 220. — Ole Frandsen,
Pr. i Gjerpen, 233,1.
- Fløcke, Peter, Rustm., 208.
- Flør, se Flor.
- Foget, Daniel Andersson, Lieutn., 143.
- Fogh, Marcus, Cancr., † for 1764, 305.
- Folsach, Jochum Melchiors., 1723, 157. —
Magd. Hed., 1721 * Ole Brøndby,
157. — Melchior Melchiorsen, to af
Navnet, 157. — Melchior, Skovr., Vor-
dingb., † 1739, 156.
- Fosbien, Gunder, Materialskr., 1686, 203.
- Foss, se Voss.
- Francisca, * H. Koch, 1720, 208.
- Frands, Andersen, b† 1655, 209. — Jon-
sen, Raadmd., 206.
- Frøbjerg, se Fræberig.
- Fredrik, Frederik, Fridrich, Friderich,
Fridrig, II, hyldet i Norge 1548,
148. I Marstrand 1585, 150. — Fr.
III, 140. 263. 278. 281. — Fr. IV,
117. 137. 140. 236. 290. — Fr. V,
292. — Davidsen, 221. — Jespersen,
1631. 85. 88. — Knudtzen, Foged,
1694. 107. — Kristian, Hertug af
Augustenb., 1787, 180. 186,1.
- Fribert, Urban, Skræder, b† 1677, 214.
- Friborg, Jakob, 235. — Peter Jenss., b†
1724, 196, 218.
- Frich, Frick, Hans, b† 1655, 201. —
Hans, b† 1700, 202. — Johan, 195.
— Johanna Christina, * Hinr. Crom-
metie, 136. — Marie, * V. Hesselberg,
202. — Movrids, b† 1672, 201. —
Peter, b† 1670, 220. — Peter, b†
1711, 202.
- Friche, Movrids, b† 1619, 220.
- Friele, Agnete Christiana Christiansd., *
Thm. Hvid, 137. — Kristian, Borger
i Bergen, 1748, 137.
- Friese, Marcus Marcuss., † 1705, 155. —
Hr. Marcus, Kalmemark, 155.
- Friis, Fris, Albert, Byfoged i Bogense, 27.
— Anders Nielss., † 1566, 130. —
Anne Henriksd., * N. Trolle, 1540
—70, 127,10. — Anne, * Ove Lunge,
125,8. — Dorete, * Albr. Scho-
wart, 202. — Hans, † 1684, 199.
— Henrik, Raadmand, b† 1655, 204.
— Henrik, t. Ørbeklunde, 123,6. —
Jesper, t. Landvig, 308. — Johan,
Univ. Legat, 86,1. — Johan Henriks.,
b† 1684, 204. — Kr., Kansler, til
Kragerup, 35. — Maren, * Klaus
Brockenhuus, 124,6. — Niels, t. Kjærs-
gaard, 130,9. 131,7. — Otte Hen-
riks., f. 1546, 123. — Peder, 1573,
149. — Peder, Mag., † 1688, 199.
— Rebekka Henriksd., * Greg. Flei-
scher, 204. — Sidsel, * H. Valken-
dorff, 123,10. — Sigfred, Rentekr.,
† 1652, 199. — Sigfred, Borgm.,
Etatsrd., 1711, 197. — Tønne, 1636,
86.
- Frima, Kristoffer, 214.
- Friman, Henrik Johansen, Hører i Bergen,
† 1738, 13. 14. — Johan Frederik,
t. Udstens Kl., 14. — Klaus, Pr. til
Davigen, 162. — Wilhelm, Manger,
1748, 142.
- Fris, se Friis.
- Frisenberg, 159. — Anne Cathrine, * Joh.
Arbo, 1737—1812, 159.
- From, Jørgen Pedersen, Foged i Orke, †
1709, 68,1. — Ulrich Friderich Jørg-
genss., Etatsrd., Justitiarius i Norge,
† 1758, 68.
- Fræberig, Jenns, t. Frøbjerg, † 1566, 131.
- Frølich, Gert, 1628, 209.
- Frølund, Kmmrrd., † 1760, 200.
- Fuchs, Fux, Elisabeth Sofie Felixd., *
Krist. Lavridsen, 1669; 204. — Felix,
b† 1637, 204. — Ludvig Nicolas v.,
Oberstlieut. † 1714, St. t. S. 37.
- Fyren, Sophia Ulrichsd., d. 1706, 242,1.
— U. F. Lieutn., 1702, 242,1.
- Fyren, Fyhren, Drude Villumsd., b† 1665,
214. — Frederik Villunsen, b† 1691,
214. — Hans Jacobss., † 1681, 194.
— Henrik æ., b† 1629, 206. 222.
— Heurik y., b† 1631, 213. — Hen-

- rik, Doktor, b† 1659, 206. — Jacob, † 1676, 194. 215. — Jørgen, Doktor, b† 1628, 206. — Mechtel, * Kl. Iversen, b† 1677, 207. — Thomas, b† 1673, 207. — Villum, Raadm., b† 1664, 213. — Villum Villumsen, b† 1678, 213.
- Fædder, Kristian, Politim., Kbhvn., † 1793, 294.
- Gaarman, se Garmann.
- Gaasman, Henrik, b† 1629, 204.
- Gabel, Kristoffer, 278.
- Gabriel Jakobsen, Kjøge, 1644, 206.
- Galskyt, Slægt, 19.
- Galt, Ebbe Andersen, t. Birkelse, 1615, 240,7. — Inger Ebbesd., * Julius de Fei, 240,7. — Peter Ebbess., 240,7.
- Galtung, Catarina Helvig, * Pr. i Eidfjord, 141. — Hans Kristopher Larss., 1748, 140. — Johan, 1650, 140. — Johan Lårss., p. Forsnæs, Lieutn., 140. — Johan Daniel Larss., 1748, 140. — Johan Vinsentz Johanss., Husm., 1748, 140. — Karen Johansd., * Butler, p. Kysnæs 1748, 140. — Lars Johanss., p. Torsnæs, 1748, 140. — Lars Johanss., Admir., Amtm. o. Lister, 140. — Slægt, 19.
- Gamborg, Jacob Anders., 1694, 100.
- Garben, Elisabeth Zakariasd., b† 1710 i Kbhvn., 207. — Hans, b† 1722, 207. 217. — Hans Henrik, Capt., † 1767, 195. 207. 217. — Zakariasd., b† 1653, 216. — Zakarias, 1710, 195, 217. — Sakarias, b† 1732, 207.
- Garde, H. G.: D. & N. Somagt, 235.
- Garmann, Gaarman, Bodil (Boel) Hermansd., * 1. L. L. Groteker, 2. Fr. Kohlmann, 11,1. — Cancellird., 1705, 222. — Herman, Præsident i Bergen, 1672, 11,1. — Johan, Stiftskr., † 1673, 55,4. — Johan Hendrich Johanss., † 1748, Oberst, 55.
- Gauthe, Erkebisp i Throindhj., † 1510, 147.
- Gedde, se Gjedde.
- Geed, Karen Jacobsd., t. Rossjøholm, * M. Krabbe † 1587, 129,1.
- Geelmuyden, Hr. Gerdt, Consistr., Ous Prg., 1748, 139. 141.
- Gelder, Johan von, 1615, 203.
- Gerdo, Jokum, b† 1630 i Kbhvn., 208.
- Gerner, J., Commdcapt., 301. — Kristiane Charlotte, * O. H. Hvidberg 2), † 1821(?), 301.
- Gert, Hansen, Raadm., 227,1. — Jespersen, Skolem. i Nyborg, 1639, 87. — Thomesen, Sukkerkoger, b† 1683, 211.
- Gertrud, * J. Fylren 2), 1676, 194. — Jensd., * K. Bjørnsen, 84. 85. 86. — Klavsd., 1627, 84. 85. 87. 88. — Lambertsd., f. 1646, 88.
- Gjedde, Giedde, Gedde, Brostrup, Berg-hauptm., 232,2. — Hans Knudss., 128. — Knud Lauridsen, t. Spannarp, 128,8. — Sophia Amalia Brostrupsd., * Joh. Arnoldt 2), 232,2. — G., St. t. S. 23. — Slægten, 18.
- Gierding, Bastian, Kjøbm. i Bergen, 137. — Ide Bastiansd., * H. Vejner, Bergen 1748, 137.
- Gjerpens Kirke, Gravskr., 229 fl. 241 fl.
- Gjersing, f. Frederikke, * Rasmus Langel Bagger, † 1852, 300. — til Nordruplund, 300.
- Gjerskov, i Fyn, 123, 9.
- Giessing: Jubellærere, 71,1.
- Ginnstij (Gjensti), Anna Lorentzd., * N. Munk, 125,3. — Herman, 125. — Lorentz, t. Biørnstrup, 125,3.
- Gjøe, se Goye.
- Glad, Abigael Sophie Hansd., † 1718, 69,2. — Elizabeth Catharina Hansd., † 1699, 72. — Frideric Hanss., Asses. i Ohr., † 1758, 70. — Hans, Borgm. i Chria., Asses. i Oberhofr., † 1710, 69,2. — Marghretha Hansd., * J. G. Treschow, † 1760, 71.
- Glasbach, Daniel, b† 1689 i Kbhvn., 218. — Povl, b† 1683, 218.
- Gleisberg, Jer., Apoth. i Nakskov, 1650, 6.
- Glob, Albret, 131,7. — Anne Olufsd., 1505 * T. E. Høeg, 131,7. — Mette, * Sv. Pedersen, 126,3.
- Glosser, Povl Berger, b† 1685 i Kbhvn., 213.
- Glud, Ida Sophia Sørensd., * Lor. Nissen, † 1703, 102,1. — Jakob, Kapellan, † 1644, 199. — Kristine Sørensd., * H. Benzon, † 1724, 102,1. 277. — Poul Sørenss., f. 1661, Amtmand i Ringerike, 102. — Søren, Bisp i Vi-

- borg, 1693, 101,3 ff. — Søren Sørenss., f. 1662, Magister, Provst i Bergen, 102.
- Gløersen, Karen, * P. Debes, 248.
- Godske, Elline Mogensd., * Kr. Monsen, 130,3.
- (Goische), Henrik Henriksen, (1667), Pr. i Helsingør, 261.
- Golback, Assessor, † 1710, 198.
- Gotfred Mikkelsen, Matralskr., b† 1644 i Kbhvn., 213.
- Gotsen, Elisabeth, * M. Seehuusen, 136.
- Graaboe, Barbro Marie, * L. Galtung, 140.
- Graae, Niels, Borgm. i Ystad, 1644, 211.
- Graap, Povl, b† 1659 i Kbhvn., 217.
- Grabow, se Graaboe.
- Gram, Laurits Kristenss., Spr. i Modum, 1693, 257,1. — Maren, * Kr. Michelsen, 257,1.
- Grambow, Ernst Frederik, Oberst, † 1756, 35. — Hans Henrik, Major, 34.
- Gregers Michelsen, Rector p. Herlufsholm, 38.
- Gren, Anders, Norsk Kansler, † 1614, 59,1.
- Grevenkop, Casper Hermann Pierress., 96. — Fridrich Kristian Pierress., Lieutn., † 1742, 96. — Hans Gottlob Pierress., Oberst, † 1764, 93. 96. — Hans Woldemar Pierress., Cadet, † 1742, 97. — Jeanne Guilliomette Hansd., 1763 * J. F. Castenschiold, 98. — Kirstinè (Dorte) Frdsd., 1762 * J. Z. Hersätter, 96. 99. — Kirstine Hansd., f. 1742. 97. — Magretha Catharine Pierressd., * 1. Muller, 2. Nils Qvist, † 1750, 96. — Pierre, Capt. i Fld., 96.
- Grib, Peder, So-Capt., t. Snoghoi. † 1757, 155.
- Griis (med et Svin i Vaab.), 19.
- Grot, Kasper, 1635, Kbhvn., 218.
- Grubbe, Eiler, t. Lystrup, 127,5. — Jens, t. Bringstrup, 127,5. — Jørgen Eilerss., 127,5. — Jørgenn Jenss., t. Sandby, 127. — Karen (Elline), * G. Juel, 123,12. — Margrete, 1695, 194.
- Grunde, Morten Mortensen, 1679, 211.
- Grüner, Maren, * H. Glad, † 1752, 69.
- Grøn, Grønn, Anna Thøgersd., * P. Deichman, 66. — Las, † 1565, 131. — Thøger Eriksen, Købmand i Chria., 65,1.
- Grønvald, Lavrids, Byskriver i Nakskov, † 1749, 7 (se Holm). — Mattias Lavridsen, f. o. 1740, 7. — Mette Marie Lavridsd., f. o. 1735, 7. — Morten, Lieutn., 135.
- Grøteker, Leonard Larsen, Toldforv. i Bergen, 11,1.
- Gude, Orlogs-Command., 1716, 118.
- Gudmansen, se Povl.
- Gulbrand Olszenn, † 1569, 130.
- Gunder Jensen, 1736, 258.
- Gundtzov, Hr. Anders, Grimmeton (Halland), 107.
- Gustrou, Fyrste af, (Gustav Adolf), 139, 140.
- Guldencrone, Kr. Marselius; Gehr., † 1746, 101,3.
- Gyldenløve, (Kristian), 78. 140. — (Ulr. Kr. d. y.), 94. 118. — (Ulr. Fred.), 48. 106. 222.
- Gyldensparre, Albert, Etatsrd., 233,1.
- Gyldenstjerne, Gyldennstierne, Gyldenstiern, Anne Knudsd., * Corf. Viffert, 125,1. — Axel Knudss., 124,9. 153. — Giorrild Abrahamsd., * L. Ulfstand, † 1577, 128,5. — Hyllebrand Knudss., t. Tim, † 1563, 124. — Karen Knudsd., * H. Lauritzen, † 1590, 130,4. — Karen Knudsd., * Axel Gyldenstiern, 124,9. — Kirsten, * E. S. Rosenkrantz, 126,12. — Kirsten Ludvigsd., * Gr. Bryske, 130,8. — Knud Pedersen, t. Tim, 124,9. 132,2. — Lene, t. Estvadgaard, * M. Hvid, 131,7. — Lizabett Knudsd., * J. H. Ulfstand, † 1566, 132.
- Gyltz, Dorthea Jochumsd., * Edv. Eiben, 15.
- Gyntelberg, Kristian, Orlogscapt., 1717, 119.
- Gynter, Didrik, 1688, 221. — Fredrik, b† 1655 i Kbhvn., 221.
- Gørup, Thomas Andersen, b† 1730, 203.
- Goye, Mette, * Joh. Oxe, 123,1.
- Haaber, Johan Josef, 1761, 218.
- Haagen, Anna Marthine Hansd., * Andr.

- Waldike, † 1857, 299. — Charlotte Amalie Hansd., * Lavrids Nyegaard, † 1831, 299. — Hans Johanness., Politim., Kiøbh., † 1815, 297. 300. 302. — Hans, Høiester. Adv., Kiøbh., 1784, 297. — Johannes, isl. Købm., Brygger, 297. — Kristian Vilhelm Hanss., Confrdr., Bankdirect., † 1871, 297,2. 299. — Susanne Hansd., † 1850, 299. — Regimkvartm., Kiøbh., 1754, 297,2.
- Haar, J. C., Pr., Wangen, 1748, 142.
- Haberdorph, M. A., Sognepr. i Bergen, 1748, 135.
- Hack, Johan († o. 1660), Tolder, Korsør, 272. — Lene, t. Egholm, * H. Krafse, 130.11.
- Halberstat (Cath.), * Frid. Lautzow, 139. 141.
- Hald, Katrine Sofie, * Poul Kristensen, b† 1758, 206.
- Halling, Jokum, Sognedegn, Taarnby, 1730, 218.
- Hals, Jens Andersen, Provst, † 1675, 101,3 ff. — Kristian Jenss., Capt., 102,1. — Poul Moth, Amtm. i Sorø, adlet u. Navnet Moth 1698, 102.
- Halvor Andersen, Capt., 215. — Olesen, i Birid, 257,1.
- Ham, Hamb, Herman von, b† 1625, 210. — Herman, 1692, 210. — Herman, Skildrer («Schiller»), b† 1713, 210. — Jakob, b† 1689, 210. — Jakob d. y., b† 1699, 210. — Jorgen, 201.
- Hamelof, Major, † 1743, 194.
- Hammer, Ellen Kathrine, * Pt. Brun, 208. — Jorgen. Mag., b† 1683, 208. — Lavrids, 1653, 207.
- Hammershaimb, Jørgen Franz, Capt., Kiøbh., 192.
- Hann Olsen, Maler i Chria., † 1643, 255.
- Hannibal Henriksen, 27,1.
- Hans, Hanns, Bottz (Baadsen?), 152. — Hansen, Kapellan i Nyborg, 1629, 84. 86. — Henriksen, Sværdfejer, 1681, 211. — Jensen, b† 1628, 205. — Jensen, i Nyborg, 1631, 85. — Jensen, o. 1634, 85. — Jensen. Kirkev. i Nyborg 1640, 87. — Jensen, Nyborg o. 1646. 88. — Jensen. Isl. Købm., b† 1678 i Kbhvn., 212. — Johan-
- sen, Raadm. p. Krhavn., † 1665, 198. — Klavsen, Pr., 216. — Klausen, Tolder i Bergen, † 1702, 11,7. — Knudsen, Assessor, † 1696, sml. Windz, 25 ff. — Lauridsen, se Jernskjæg. — Madsen, Præst, † før 1686, 206. — Markussen, Skriver p. Nyborg Slot, 1639, 87. — Mathisen, 1654, 196. — Mikkelsen, Biskop, 41. — Mikkelsen, 1705, 1708, 215. 217. — Mortensen, Raadm. i Nyborg, 1631, 84. — Mortensen, p. Kg. Klædekmr., b† 1641, 201. — Mortensen, 83. — Mortensen, Regimkvartm., 199. — Mortensen, 205. — Nielsen, paa Isl. Compgn., b† 1646, 206. 218. — Nielsen, 1677, 203. — Nikkelsen, Borgm. i Kiøbh., † 1654, 193. — Olufsen, Køkken-skriver, t. Bellinge, 27,1. — Olsen, se Hann(?). — Olufsen, isl. Købm., b† 1652, 206. 223. — Olufsen, Skræder, 1672, 212. — Pedersen, Hører i Nakskov 1650, 6. — Petersen, Oberstl., 1646, 88. — Pedersen (1667), Slagelse, 269. — Pedersen, i Rode Mølle, St. t. S. 37. — se Pedersen. — Rasmussen, Canellforv., b† 1713, 212. — Skriver, 1631, 85. — Sørensen, Køkkenskr., b† 1625, 221. — Sørensen, Pr. i Kiertemind, 1684, 104. — Wilhelm, † o. 1671, Fægtemester, Sorø, 271. — Kristian Hermansen, f. o. 1743, 8. — Rikard Villumsen, Brygger, 1719, 206.
- Hansen, Hansine Henriette Dorthea, * Kr. F. Krabbe, † 1879, St. t. S. 23. — Ingeborg Marie, * O. Bornemann, 293.
- Hansteen, Claudia, 1734 * Ebbe Fich, 157. — Else Margrethe Melchiorssd., f. 1776, 158. — Jacob, fra Næstved, 1731, 157. — Kristiane Melchiorssd., f. 1778, 158. — Margrethe Hedvig, 1762 * J. Neergaard, 157. — Melchior Folsach, Skovr., 1775, 157. — Lieutenant. Næstv., 1776, 158.
- Harbo, Harboe, Jens, Krigs- og Admiralitetsraad. 40.7. 44. 44,7. — Maren, 1775 * Melch. F. Hansteen, 157.
- Hardenberg, Hardennberg, Anne, * Kn. Ebbs. Ulfeld, 122,1. — Anne, 259,1.

- Edel Jakobsd., * Fr. Bilde, † 1581, 127,4. — Eiler Erikss., t. Skovsbo, R., Rigshofm., † 1565, 124. — Erik, t. Hvedholm, 124,1. — Mette, * M. Rønnow, 123,8.
- Harding, Jesper, 257,1.
- Hardingmand, norsk Adelslægt, 19.
- Hartvigsen, Madam, Kbhvn., 1730, 214.
- Hasel, Bodil Axelsd., * Anders Nielsen, 129,4.
- Hass, Adam, Skræder, 1725, 203.
- v. Hatten, Bendix, Oberst & Komd. p. Bergenshus, 11,1.
- Hatting: Bergens Præstehist., 13.
- Hauemand, Hans, b† 1658, 207.
- Hauschen, Peter, 1647, b† 1652 i Kbhvn., 217.
- Hausman, Ane, * Joh. Frick, † 1669, 195. — Hans, 216. — Hans d. y., b† 1661, 195.
- Hedevig, * Frans Thuen, b† 1694, 220.
- Heding, Margrete Kristiane, * K. F. Weile, † 1751, 7.
- Hegelund, Anders, Sognepr. til Avals-næs, † 1710, 15,3.
- Hegerfeldt, Herman, b† 1631, 209. — Maria Hermansd., * Brams, b† 1625, 209.
- Hegermann, Anna Margaretha Dideriksd., * Kr. Brochmann 2), † 1796, 256. — Diderik, Oberstl., † 1772, 256,2.
- Heiberg, Gabriel, Provst i Gløppen, 1760, 162. — Gerhard, Pr. i Sogndal, 1748, 145. — P. A., Digteren, 296.
- Heider, Otto Jacobs., b† 1660, 211.
- Hein, Capt., Glückstadt, 93.
- Heinemarck, Jonas, Tolder, 1644, 203. — Katrine, b† 1644, 203.
- Heiningius, Jacobus Olai, Hører i Kbhvn., 46,1.
- Heinsze, Hans, b† 1631, 223.
- Heintz, Povl, Cancellrd., 198.
- Heister, Hans Herman, b† 1659, 202.
- Helene, * Jens Ibsen, b† 1682, 211. — * B. Stuve, b† 1715, 211. — Marie, * Jok. Bøchman, b† 1711, 210. — Sml. Helge.
- Helge (Helle), Michelsen, † 1725, 73,2. 159. — * Bendt Andersen, b† 1669, 221. — Mortensd., * E. Luxdorph, St. t. S. 37. — * Oluf Jørgensen, 1666, 209. Sml. Helene.
- Helle, se Helge. Sml. Heltzen.
- Hellegaard, Kristen, Commerceraad, † 1729, St. t. S. 37.
- Helm, Frid. Krist., Conferensrd., 94.
- Helmerhas, Jørgen, 1713, 198.
- Helmerskov, Karsten, 215.
- Helsing, Albert, Student, 38.
- Helsing, Anne Hansd., * B. P. Luxdorph 2), St. t. S. 37.
- Helt, Villh., (1688), 275. — Justitsrd., 196.
- Heltzen (Hellesen), Michael, Oberberghauptm. i Kongsb., 159. — Poul, Confr., 159.
- Helverskov, Helverschow, Anna Margrethe, * 1. P. Hovenbek, 2. P. Luxdorph, † 1713, St. t. S. 37. — Kristian Herman, Justitsr., 1702, 204.
- Helvig, * Jak. Petersen, 1694, 220.
- Henning, Simon de, b† 1645, 223.
- Henrik, Adriansen, b† 1715, 212. — Baltzersen, † 1621, 195. — Henriksen, b† 1663, 211. — Henriksen, se Goische. — Isaksen, b† 1660, 211. — Jakobsen, 1639, 214. — Jakobsen, Raadm. i Kbhvn., b† 1668, 204. — Jensen, Borgmester i Viborg, St. t. S. 37. — Klausen († 1563—66), 130. — Kristensen, Pr. i Frørup, 1631, 84. 85. — M(ag.?), 1650, 6. — Mandixen, b† 1657, 214. — Olufsen, Ridefgd. p. Lundegaard, 27.
- Henriksen, Michael (Tistorf), se Mikkel.
- Henriques, Galanterihdlr. i Kbhvn., 298.
- Herlufsholm, 37 ff. 53.
- Herman, † for 1753, 8.
- Hersätter, Jac. Z., Lieutn., 99.
- Hess, Marcus, b† 1637, 221.
- Hessel, Louhs Sogn, Gislum Herred, 308.
- Hesselberg, Hans Villums., b† 1685, 202. — Villum, 202.
- Hessenberg, Johan, b† 1704, 219.
- Heuch, Johanne Cathrine, * Henr. Jørg. Poulson 2), 227. Sml. Høg.
- Heyer, Orlogs Commdr., 1716, 118.
- Himmerich, Hans Jensen, Politim. i Kbhvn., † 1735, 286 ff. — Jens Nielsen, Overkøbmand, Aalborg (1681), 286.
- Hintz, Lorens, b† 1659, 207.
- Hjort, Hyortt. Anna Cat. Kristiansd., * J. Sorterup, † 1694, 156. — Anne

- Kirstine, f. 1714, 97. — Dorothea Jensd., * S. A. Morland 2), 251. — Frid. Adam, f. 1715, 97. — Hans Frederiks., Mag., Pr. i Helsingborg, b† 1684, 202. — Hans, Præs. id., b† 1688, 201. — Kirstine, * P. Grevenkop, † 1743, 96. — Kristian Geerts., i Kjøbh., 156. — Rasmus, Præst, Tønsberg, † 1604, 152. — Lorentzen, H. R., Redacteur: Spørgsmaal, 158.
- Hoe, Henrik, 197. — Jakob, b† 1654, 214. — Jakob, † 1719, 197. — Jakob d. y., † 1745, 197. — Jakob, 208.
- Hoff, Adelheit Maria, * Henr. Jørg. Poulson 1), 227.
- Hofgaard, Rasmus, Mag., b† 1680, 219.
- Hofman: Danske Adelsm., 42. 231,1.
- Holberg, Frederik Kristian, 1694, 11. — Kristen, Oberstlieutenant, 11. — Ludvig, 10 ff. 276. 291. — Peder, 1694, 11. 12.
- Holbæk, Rasmus Pedersen, Pr. i Jernlose, † 1683, St. t. S. 37.
- Holk, Holck, Holch, Birgitte, Baronesse, * Commdeapt. Munk, 33. — Hanns Manderupss., † 1565, 127. — Jon, Borgm. i Tønsb., 1601, 152. 153. — Lauris Oluffss., Borgem. i Tønsb., † 1587, 151. 152. — Manderup, t. Barritskov, 127, 1. — Maren Lauridsd., * Jon Kristens., † 1602, 152. — Oluff Lauritss., Lagm. i Frederikstad, † 1606, 148. 152. — Oluff, Borgm. i Tønsb., 152. — Randij Laurisd., † 1597, 148. 151. — Raun Lauritsd., * 1. Anders Perssøn, 1601 2. Per Wemundtson, 152. — Slægt, 19.
- Holm, Andreas Sorensen, Prokurator i Naskov, 18. Aarh., 7. — Assisforv., 1757, 219. — Lavrids Kristoffer, ell. Grønvald, S. af Soren Holm, f. o. 1733, 7. — Soren, 18. Aarh., 7.
- Holmer, Peter, Raadm., Kbhvn., b† 1685, 203.
- Holst, Evert, 1671, b† 1688, 219, 220. — Hans, † 1623, 195. — Jørgen, Bogfører, 1654, 210.
- Holstein, Am. Soph. Christiane Kristiansd., † 1869, St. t. S. 23. — Ledreborg, Grev Joh. Ludvig, 133 ff. — (U. A.), Storkansler, 291. — Greve (F. C.), Ejer af Basnes, 96.
- Holsten, Erik, Landsdommer, 305.
- Holten, Jokum von, b† 1629, 219.
- Holter, Kirsten, * Haagen Nielsen, 74,1.
- Hondorff, Steen, Skatmester, (1671), 271.
- Hoppe, Iver Hansen, Viceadmiral, 33. — Margrethe Catharine Iversd., * 1. N. Windz, 2. Hns. Hnr. v. Grambow, 33. 34. 305.
- Hoppensack, Henrick, Kjerteminde, 1698, 110.
- Hopstock, Amalia, * Ludv. Nielsen, 251.
- Horn, Frederik Larsen, Politim., Kbhvn., Cnfrdd., † 1781, 290. 291 ff.
- Horneman, Prof., Kbhvn., 1779, 171.
- Houg, Jonas, Pr., Storøen, 139.
- Hount, Jakob, Pr. t. Søgne, 1773, 163.
- Hov, How, Jens, Mag., Pr. i Lyngø, 1700, 216. — Niels Pedersen, b† 1680, 216.
- Huas, se Hvas.
- Huitfeldt, Else Iversd., * Andr. Lachmann 2), † 1743, 59,2. 61. 63,1. — H. J., Arkiv Fuldmægtig: Norske Gravskrifter, 54 ff. 223 ff. 241 ff. 305. 306. — Iver, til Thronstad, Commandeur, † 1710, 61,1. — Klaus, til Thronstad, Etatsrd., Lagmand, † 1749, 61,1. — Margrete Tønnesd., * H. E. v. Tritzscher 1), † 1683, 55,5.
- Hulseman, Marie, * 1. E. Holst 2), 2. Henr. Werner, b† 1707, 219.
- Hummer, Jakob, Amager, 1717, 200.
- Hundermark, Ellen, * H. Koning, 260.
- Hundrup, F. E., Professor, 78.
- Huus, Andr., Købmd. i Chria., 71,1.
- Huusvig, Mads Hansen, b† 1651, 222.
- Hvas, Huas, Kristiern Jenss., t. Kaas, 125. — Jens, t. Kaas, Landsdm., 125,4. — Karen Mikkelsd., * M. A. Vognsen, 308.
- Hvid, Hans, Krigsrd., Bergen, 137. — Jens, Kammerr., 75,2. — Mads, 131,7. — Severin Hanss., Pr. Lieut., 1748, 137. — Thomas Hanss., Købm. i Bergen, 1748, 137.
- Hvidberg, Bolle Nikolaj, Pr. i Bælum 1771, 301. — Otto Himmelstrup

- Bolless., Politidir. i Kbhvn., † 1822, 301.
- Hvide, Margrethe Knudsd., t. Rødkilde, * Kl. Ulfeld 2), † 1595, 124,3.
- Hvitfeldt, se Huitfeldt.
- Hvittenstiern, Johanne Andersd., * J. Myre, 129,10.
- Hybers, Herman, 1619, 202.
- Hylding, Hans, af H. Taastrup, 1726, 199. — Jørgen Sørensen, b† 1719, 211.
- Hyortt, se Hjort.
- Høg, Høeg, Albritt Sorens., † 1566, 131. — Andreas, Lieutn., 135. — Anne Albretsd., * Niels Simonsen, 131,7. Anne Thomasd., * N. Friis, 130,9. 131,7. — Berent Michael Andreass., Musiker i Bergen, 1748, 135. — Berg. Eliz. Andreasd., Bergen, 1748, 135. — Jac. Johannes Andreass., Kandstb., Bergen, 1748, 135. — Jørgen Albrotss., t. Fuglsang, 131,7. — Jørgen, 194. — Kirsten, t. FjelsHAVE, * M. J. Skade, 131,2. — Kirstine Sophie Andreasd., Bergen, 1748, 135. — Martinus Andreass., Hestgardist, 1748, 135. — Ove, Rentemester, † 1638, 194. — Søren Albretss., t. Stourupgaard, 131,7. — Søren, t. Skaregaard, 131,7. — Thomas Eskildsen, t. Skarregård, 131,7. — ad. Slægt, 19. — Sml. Heuch.
- Hømmelken, Asverus, b† 1637, 201.
- Høneke, Klavs, b† 1657, 214.
- Høyer, Drude Margrete, 1782, 202. — Henrik, Assessor, b† 1711, 202. — Henrik, 219. — Herman, 202. — Inger Kirstine, * T. Bræstrup, 303. — Johan, b† 1614, 215. — Johan, b† 1678, 215. — Jonas, Flensborg, b† 1628, 215. — Jørgen, Bundtmg., 1632, 222. — Kr. Fred., Pr. i Kbhvn., 1778, 170. — Raadm., b† 1725 i Kbhvn., 202.
- Ibbe Edvardsen, Skomg. i Bergen, 1656, 15,3. Sml. Eiben, Jakob.
- Ibsen, Jakob Jenss., b† 1695 i Kbhvn., 211. — Jens, Vinhdlr., Kbhvn., b† 1676, 211. — Margrethe Pedersd., * 1. J. H. Schurmann, 2. O. Maltesen, 3. T. Broch, 79.
- Iffuer, se Iver.
- Inga, * S. K. Lystrup, 144.
- Ingebor, Ingebor, Yngebor, Didriksd., * Barth. Jensen, † 1714, 195. — Hannelsd., 1574 * O. Holk, 152. — Jørgensd., * M. Moth, 101,3. — Klausd., * O. Veis, 103. — Mattisd., * 1. V. Clouman d. y., 2. P. Holmer, b† 1660, 203. — Pedersd., * Hans Klausen, 11,1. — Abrh. von Rublachs, b† 1696, 203. — Sofrensd., * H. Olsen, 255.
- Inger Andersd., Nyborg 1641, 87. — * Kai Borting, 1704, 242,1. — Hansd., * P. H. Braad, b† 1713, 258. — Kristensd., * J. Bondesen, 304. — * Math. Jensen 2), 207. — Niels Bousens, 1646, 88. — Marie Kristensd., † 1719, 198.
- Ingerslev, V., Læge, Præsto, 240,8.
- Isak Henrikss., b† 1661, 211.
- Iserberg, Anne Margrete, * Alb. Gylden-sparre, 233,1. — Gertrud, * Joh. Arnoldt 3), 232,2.
- Iver, Ifuer, Klavsens, b† 1696, 208. — Nielsen, † 1565, 126.
- Iues, S., Setubal, Handelsstad i Portugal, 150.
- Jacob, se Jakob.
- Jacobæus, Holger, (1688), 274. — Jens (1688), 274.
- Jakob, Jacob, Andersen, se Gamborg. — Andersen, Raadm. i Nyborg, 1666, 81. — Badskær, Mester, Odense, 1653, 90. — Bendixen, Caplln., † 1659, 200. — Borkersen, Pr. i Alsted, 1672, 215. — Eilersen, se Eilersen. — Hansen, b† 1654, 211. — Jørgensen, Foged o. 1680, Fyn, 27. 28. — Nielsen, Skriver p. Ørbæk-lunde, 1629, 84. — Thorgrimsen, 159. — Sml. Ibbe.
- Jan Andersen, 1736, 258.
- Janson, Jansen, Hect. Frdr., Bisp i Aarh., 169.
- Jellis Petersen, b† 1620, 219.
- Jens, Jenns, Andersen, Boldmst., b† 1642, 216. — Andersen, i Slagelse, † 1651, 265,4. — Boisen, 1643, 209. — Frandsen, † 1736, 199. — Henriksen,

- t. Østergaard (1684), 290. — Jakobsen, Capelln., Kbhvn., b† 1687, 199. 201. 209. — Jensen, Brygger, b† 1674, 209. — Jensen, Skoleh., Kbhvn., b† 1694, 208. — Jespersen, Skolem., 1627, 84. — Jørgensen, S. af Bisp Jørgen Eriksen i Stvgr., 148. — Knudsen, Klokker, b† 1672, 210. — Knudsen, Raadm., Slagelse, (1668), 270. — Kristensen, Blokkedr., 1701, 206. — Lambertsen, † 1626, 83. — Lauritss. † 1603, 151. — Madsen, Raadm., Stege, b† 1652, 220. — Madsen, Skriver p. Nyborg Slot, 1641, 87. — Madsen, i Moballe, St. t. S. 37. — Mouritsen, Byfoged, Kbhvn., (1666), 267. — Nielsen, i Rosborg, St. t. S. 37. — Nielsen, Ridefgd. p. Gauno, 105. — Olsen, Hr. (Kannik i Thronhjelm), 1535, 147. — Olufsen, Bomslutter, 1654, 215. — Olufsen, Skibsbgr., Kbhvn., b† 1674, 215. 218. — Pedersonn, Præst i Tanum, † 1592, 150. — Rasmussen, Kirkev. i Naskov, † 1650, 6. — Rasmussen, isldsk. Købm., 1733, 202. — Slotsfoged, Nyborg, 84. — Sørensen, Rentekr., Kjobh., b† 1684, 202. 217. — Thomsen, Isl. Kjobm., b† 1687, 209. — Thørkildsen, Nyborg, 1646, 88. — Thorstensen, Rentekr., b† 1625, 217. — i Waren, 168.
- Jernskjæg, Jernskæg, Jernskieg, Anders Nielsen, t. Skottorp, 129,4. — Hanns Lauritzenn, t. Nørgaard, Admrl., † 1566, 130. — Karen Willumsd., * J. Grubbe, 127,5. — Laurids Jensen, Lhm. p. Ramlose, 130,4. — Otto Anderszenn, t. Grindeholm, 129. — Peder Iversen, til Fritso, 151.
- Jesper, Caplln., 220.
- Jessen, v. Jessen, Anna Birgitte, * I. C. F. H. Krabbe, 2. Giedde, St. t. S. 23. — Hannibal, Mag., Pr. i Skien, † 1695, 227,1. 229,3. — Henrik, Byfgd. i Soro, † o. 1800, 304. — 1787 Hofpr., Augustenborg, 180. — Peder Kr. Henrikss., Forp., † o. 1805, 304. — Sophie Hed. Henrikss., * Jørg. Reeberg, 304. — Th. B., Oversecret., 44. 48,4.
- Joen, se Jon.
- Johan Baltzersen, 1640, 216. — Bartsker, 1635, 214. — Friderichsen, Mag., Rector i Roeskilde, † 1641, 261. — Lawsen, t. Herloe, Commerce Ass., 1748, 141.
- Johanne, Johane, * Ad. Nielsen, b† 1666, 208. — Andersd., * Jens Pedersønn, 151. — Jellisd., * Jørg. Prys, b† 1647, 220. — * Jellis Petersen, b† 1622, 219. — Kristensd.(?), Jens Krag, 1644, 87. 88. — Kristensd., Nyborg 1639, 87. — * J. Langholt, b† 1711, 206. — Lauritsd., f. 1602, 151. — * H. Spiering, 1717, 213. — * P. N. Normand, b† 1691, 206.
- Johannes Villumsen, Stud., b† 1738, 206.
- Jon, Joen, Jonsen, Lagmand i Tønsberg, 1534, 149. — Krestensøn, Borgm. i Tønsb., † 1601, 152.
- Jordberg, Poul Nielsen, i Horsens, St. t. S. 37.
- Juel, Juul, Jull, Axel, t. Villestrup, 125,2. — Dorthé, * Henr. Brockenhus, 1590, 247. — Elsebe, * P. Brockenhus, † 1602, 247. — Erik, t. Hedegaard, 125,2. — Gedske, * L. J. Jernskæg, 130,4. — Generalleutinde, 1717, 94. — Gregers, i Leibølle, 123,12. — Hans, i Højreby, 1695, 109. — Jenns Mogenss., t. Alsted, † 1563, 124. — Jens, Geheimeraad, 50. — Ifuer Erikss., t. Hedegaard, 125. — Iver Nielss., 125,2. — Karen Jørgensd., * Kr. Lunge, 125,8. — Kirsten Nielss., * O. Munk, 131,6. — Malte, 193. — Maren Eriksd., t. Bigum, † 1600, 125,2. — Mogens. t. Knivholt, 1556, 307. — Mogens, t. Udstrup, 124,8. 125,2. — Niels, t. Aabjerg, 125,2. — Peder Gregerszenn, t. Pæregaard, 123. — Peder, 1700, 209. — Rasmus, Fyrforv., Skagen, 1719, 119. — * B. E. Orning, 143.
- Juelsberg, se Raschenberg.
- Junge, Iunge, Anna Bolette Severinss., * B. W. Luxdorph, † 1781, St. t. S. 37. — Severin, Conferentsrd., b† 1757, og Hustru, St. t. S. 37. 195. 200.
- Just Lauritsen, Borger i Kbhvn, 1728, 120.
- Jäger, Wolfg. Krstph., Oberstl., 99.

Jørgen, Jürgenn, Jøren, Jørenn, Eriksen, Biskop i Stavanger, 148. — Hanszen, Skriver, 1695, 107. — Hanszen, Sorenskr., 1687, 106. — Jennessenn, 132. — Karstensen, Renteskr., b† 1676, 207. — Karstensen, 1654, 218. — Klaussøn, Lagmd. i Tønsb., 1559, 150. — Laurisson, Lagm. i Tønsb., † 1600, 149. 151. — Lauritss., 1600—1, 151. — Matties, † 1656, 195. — Michelsen, Borgm., Slagelse, 265 ff. — Nafuensen, Kgl. Kmmrtj., 1689, 201. — Prins af Danmark, 1677, 211. — Villumsen, Garver, b† 1664, 212.

Jørgensen, S., Skolelærer i Kistrup: Hans Knudsen, 25 ff.

Kaas, Biørn, t. Weirum, 141. — Erik, t. Gjelskov, 123,9. — Geheimestmn., 1815, 301. — Hartvig Venzelss., Major, 1748, p. Kjørnes, 145. — Mogens, t. Støvringgaard, 1636, 86. 91. — Peder, † 1565, 126. — Venzel Rotkirk, Capt., 145. — t. Birkelse, 240,7. — (m. Murtinden), Slægt, 19. — (m. Sparren), Slægt, 19.

Kaasbol, Eilert Kristoffer, Mag., 199.

Kalckhoffue, Mathias, Apoth., b† 1614, 209.

Kalkreuth, Ch. Frd. v., Major, 97,2.

Kall, Edel Jensd., * Niels Torlofsen, 126,10.

Kamp, Inger, * Mogens Torgilsen, 130,3. 306.

Kampman, Johan Rotke, 215.

Karen, Karine, Abrahams, i Nykjøbing 1650, 6. — Andersd., † 1673, 194. — Arntsd., b† 1696, 213. — * J. Sør. Bodicher, b† 1645, 218. — * Joh. Bøffe, † 1631, 218. — Eduardsd., * J. R. Burrenæus, † 1757, 15,3. — Fyhrens, b† 1669, 214, sml. Fyhren. — * Jens Fisker, b† 1676, 203. — * Jkb. Glud, † 1648, 199. — * Henr. Adriansen, b† 1729, 212. — * Jens Andersen, b† 1667, 216. — Jørensd., 1604 * Jon Holk, 153. — sal. Klavs Beriders, 1615, 82. — Math. Koks, Nyborg, 1641, 87. 88. — Lambertsd., 1627—30, 84. — Lambertsd., † 1631, 84. — * Lavr. Pe-

dersen, 200. — Jak. Lerkes, 1629, 84. 88. — Mester Mortens, * M. Markussen, b† 1671, 203. — * Mkk. Nansen, † o. 1673, 197. — Nielszd., * Kristen Jenszen, 105. — Hr. Nielses, i Ørbæk, 1646, 88. — Pedersd., 1646, 88. — Pedersd., * R. Hofgaard, 1680, 219. — Pedersd., * Matz Thorbennszenn, 129,3. — * Rasm. Rasmussen, b† 1701, 212. — b† 1711, 219.

Karl IX, 1600, 148.

Karsten Møller, 1652, 209.

Karstensen, O., Juveller i Kbhvn., 30.

Kasper (Bartholin), Dr., 195.

Katrine, * J. Js. v. d. Arck, b† 1688, 216. — * Movr. Frich, b† 1679, 201. — sal. Hr. Hans Madsens, b† 1686, 206. — * H. Hjort, b† 1701, 201. — Jensd., * P. Juel, b† 1700, 209. — * Joh. Vejer, † 1659, 201. — * J. R. Kampman, 1705, 215. — sl. Hr. Lavridses, † 1650 i Nakskov, 6. — * St. Lodevig, b† 1691, 212. — Mathiasd., * Rem Petersen, b† 1676, 209. — * 1. T. Rafn, 2. Hans Nielsen, b† 1668, 206. 217. — Simonsd., fra Flensborg(?), 1650 * Jeremias Gleisberg, 6. — * Vinter, † 1699, 198.

Katt, Oberstinde, Glückstadt, 1742, 97. — Svend Bentzen, 1608, 220.

Kellenswig, Peder, i Fjeldbergs Prgld., 1748, 134.

Kellinghusen, Anders, 214.

Kjeld Larsen, Kræmmer, b† 1691, 215.

Kjeldsen, Amtmd., 1747, 203.

Kjeldst, Julius Filip, b† 1717, 206.

Kiem, Jørgen, isl. Kjøbm., 220.

Kierulf, Kierulf, Kjerulf, se Kjærulf.

Kinck, Overlærer i Ribe, 305—6.

Kingo, Th., Biskop, 33. 42. 46 ff. 109. 233,1.

Kirkehist. Saml., 58,2.

Kirstine, Kirsten, Kyersten, Kristine, Asmunds, Jordemoder, b† 1670, 210. — Bollesd., * H. Jensen, St. t. S. 37. — Bollesd., * Kr. Pedersen, † 1588, 37. St. t. S. 37. — * David Madsen, 1678, 221. — * Jørg. Fingerling, b† 1648, 213. — Hansd., * Anders Nielsen 3), b†

- 1674, 212. — Inguarsd., * O. Holk, 152. — Jensd., * Povl Gudmansen, b† 1718, 203. — * Jens Olufsen 2), 218. — Klavsdatter, d. 1691, * H. Knudsen, 30. — * Hr. Klavs, 1687, 223. — Lambertsd., f. 1640, 87. — Nilsd., Nakskov, d. 1650, 6. — Reimers, b† 1659, 201. — * Ditl. Schrøder 2), b† 1701, 217. — Dan. Senkellers, * J. H. Vinter, † 1670, 198. — * H. P. Sigelblad, 1691, 208. — Simonsd., * S. Høeg, 131,7. — * Jok. Sontum, b† 1699, 215. — Thomasd., b† 1711, 215. — Elisabet, b† 1677, 217.
- Kitzerou**, Jakob, Guldsmed, b† 1674, 212, 219. — Johan, b† 1683, 212.
- Kjærschou**, 304.
- Kjærulff**, Kierulf, Kierulf, Kierulff, Andreas Kristian Oless., Politichef i Kbhvn., † 1846, 302. — Kristiana Marthina, * J. Haagen, 298. — Morten Nielsen, Bøsemager, b† 1692, 206. — Ole Andreas, Viceadm., † 1822, 302. — Købm. i Christiansand, 1778, 169.
- Kjøbenhavn**, St. Nicolai Kirke, Begravelser i 17de Aarh., 192 ff. — Politimestre, 278 ff. — Runde Kirke, 30. — Øster Port Krudt Taarn, Explos., 1779, 171.
- Kjøbing**, Hans Jacobsen, Pr. i Herredskirke, 105,3.
- Kjörning**, Birgitte, * Mogens W, 129,2.
- Klaumann**, Clouman, Cloumand, Klouman, Kloumand, Kloumann, Klovman, Klovmand, Elisabet, b† 1717, 203. — Isak, b† 1675, 204. — Isak, Barber, † 1699, 203. — Leonhardt, Raadm., b† 1666, 204. — Kommd., b† 1757, 204. — Kommercerd., 227,1. — Maria, * 1. Henrik Mathisen 1670, 213. 2. N. S. Adeler 3), 227,1. 306. — Leonhard, Raadm., 197. — Mathias, b† 1644, 223. — Nikolaj, Eskadre-bogh., Bremhlm., b† 1707, 204. — Verner d. æ., b† 1640, 204. 221. — Verner d. y., Raadm., 1657, 203. — Villum, b† 1667, 223.
- Klavs**, Klaus, Claus, Clausz, Klausz, Andersen, Ass. i Ohr., Lagm. i Skien, † 1681, 230,1. — Anderszen, f. 1683, 100 ff. — Hanszen Nakskov Fabricius, Pr. i Munkebo, 1659, 100 ff. — Henriksen, Skovr. i Jungsh. Lhn., t. 1660, 157,1. — Johansen, Raadm., b† 1625, 217. — Johansen, 1651, 217. — Isaksen, b† 1650, 208. — Iversen, Raadm. b† 1688, 207. 214. — Klauszen, Pr. t. Augvaldsnæs, 1711, 105. 115. — Lorensen, Sølvpop, b† 1679, 208. — Nielszen, Pr. i Munkebo, 104. — Pr. i Brønshøj, 223. — Thomsen, isl. Købm., b† 1688, 218.
- Klaussen**, Pr. i Lysabbel, 1802, 186,1.
- Klein**, Franciscus, 221. — Margrethe Eleonore Petersd., 22. — Peter, Amtsforvalter, 22.
- Klevenfeldt**, Terkel, 1710—77, 133.
- Kliffuer**, Frands, Guldsmed, b† 1654, 206.
- Klinge**, Kbhvn., 294.
- Klouman**, Kloumand, Kloumann, Klovman, Klovmand, se Klaumann.
- Klæboe**, Kristian, Fændrik, i Wiggersund, 1695, 107.
- Knippel**, Bernt, Raadm. i Tønsb., 1534, 149.
- Knob**, Knoff, Folmer Lauridss., t. Gyllebo, f. 1532, 128. — Johann Lauridss., 128. — Laurids, t. Gyllebo, 128,9.
- Knorr**, Frederica Margaretha Charlotte von, * K. H. I. Krabbe, † 1831, St. t. S. 23.
- Knud Bjørnsen**, 1646, 84. 85. 88. — Jakobsen, Borgm. i Odense, 27. — Kristensen, Klædekmrskr., † 1647, 200. — Markvardsen, Borgm., b† 1629, 210. 211. — Troelsen, 202.
- Knuth**, Adam Kristopher, Greve, 52. — Kristopher, Lehnsgreve, Geheimerd. † 1736, St. t. S. 37.
- Knøpper**, Johan Hermand, Tolder i Kragerø, Kammerrd., † 1790, 228.
- Koch**, se Kok.
- Kofod Anker**, Peter, Justitsrd., 1754, 216.
- Koft**, Thomas, Raadm. i Nyborg 1666, 81.
- Kohlendal**, Anna, b† 1710, 216.
- Kohlmann**, Frederik, Tolder, 11,1.
- Kok**, Koch, Hans, Assessor, 208. — Mathias, Nyborg o. 1641, 87.
- Kold**, Karen, * T. Rusting, 129,12.
- Kolendahl**, Gert, b† 1708, 210.
- Kongelef**, Jørgen, b† 1635, 213.

Koninck. Koningham, Konninghame, se Cunningham.

Kornelis Janson, Tolder i Bergen, 1610, 153. — Sml. Cornelius.

Kornerup, Kontorchef, Kbhvn., 278.

Kort, Kortt, Badskær i Tønsb., † 1610, 153. — Barthol. Haagensens Son, 196.

Koss, Anna Maria Josepha v., * P. Falck v. Koss, 229,1. — Peter Falck von, Major, † 1807, 229,1.

Krabbe, Adelgunde Birgitte Kristiansd., St. t. S. 23. 78. — Albertine Brigitte Iversd., d. 1848, * C. F. v. Wachs, St. t. S. 23. — Anne Tygesd., * E. Ronnow, 123,8. — Anna Cecilie Kristiansd., * K. A. Feilberg, St. t. S. 23. — Anna Lucie Tagesd., † 1750, St. t. S. 23. — Anna Lucie Tagesd., † 1841, St. t. S. 23. — Antonie Elise Alwine Kristiansd., * P. Kr. Marxen 1), † 1854, St. t. S. 23. — Charles Brehmer Karlss., i Buenos-Ayres, 23. St. t. S. 23. — Dorthe, * M. Juel, 124,8. 125,2. — Elsebe, * P. Skram, 132,4. — Emma Charlotte Dorothea Christophine Kristiansd., * P. Kr. Marxen 2). St. t. S. 23. — Erik Tagess., t. Tostrup, Major, St. t. S. 23. — Erich Tygess., t. Bustrup & Aastrup, Rigsr., 1510—64, 20. 127. — Erik Kristian Kristianss., 24. St. t. S. 23. — Frederik Johan Karlss., master i Engl. Marine, St. t. S. 23. — Frederik Michael, Geheimeraad, 21. — Hans, Regimentskvartermester, 22. — Holger Tagess., St. t. S. 23. — H., Dr. med., 22. — Iver Tagess., t. Sølvsogaard, Major, St. t. S. 23. — Iver Tagess., † 1754, St. t. S. 23. — Iver, Pr. i Aastrup, 22. — Iver Hieronimus Tagess., † 1760, St. t. S. 23. — Iver Kristopher Kristianss., Major, 23. St. t. S. 23. — Jens Iverss., Major, † 1770, St. t. S. 23. — John Henry Karlss., i Bahia, St. t. S. 23. — Jorgen Kristian Karl Kristianss., Major, † 1861, St. t. S. 23. — Karen Mogensd., * J. Kraffse 1), 130,11. — Karen Tagesd., * J. de Bruin, St. t. S. 23. —

Karen Tagesd., † 1665, St. t. S. 23. — Karen, * N. Skeel, 126,1. — Karl Frederik Hermann Iverss., Overskibschirurg, † 1844, St. t. S. 23. — Kirsten Godskesd., * 1. Laur. Kruse, 2. Anders Mogenss. Vognsen, 308. — Kristian Kristiansen, f. 1730, 78. — Kristian Erikss., Capitain, † 1742, 21. 23. St. t. S. 23. 78. — Kristian Frederik Karlss., Etatsrd., † 1878, St. t. S. 23. 24. — Kristian Friederich Frantz Kristianss., Capitain, † 1879, St. t. S. 23. 25. — Kristian Heinrich Iver Iverss., Major, † 1835, St. t. S. 23. 78. — Kristopher Iverss., Fændrik, † 1743, St. t. S. 23. — Lene Catherine Tagesd., † 1665, St. t. S. 23. — Lucie Sophie Tagesd., † 1754, St. t. S. 23. — Magdalene, * B. I. Ulfstand, 128,7. — Mette Iversd., St. t. S. 23. — Mette Sophie Tagesd., St. t. S. 23. — Mogens Tygess., t. Vegholm, † 1564, 129. — Morten Tygessen, til Bøgested, 1524—66, 132. — Nicolaus Iverss., St. t. S. 23. — Niels Tagess., † 1674, St. t. S. 23. — Niels Tygess., t. Hessel, 1522—64, 125. — Olle Wulfss., 93. — Ole, Etatsrd., t. Bjerre, 20. 93,3. — Otto Tagess., † 1676, St. t. S. 23. — Otto, Gehmrd., 20. — Tage Iversen, t. Gunderslevholm, † 1712, St. t. S. 23. — Tage Iverss., Major i Art., † 1774, St. t. S. 23. — Tyge, t. Bustrup, Rigsmarsk, 20. 125,5. 127,3. 129,1. 132,3. — Wilhelmine Fried. Elise Kristiansd., † 1840, St. t. S. 23. — Wulf Unger Oless. de, Capt., 93. — (m. Tverbjelen) Slægten, 19 ff.

Krabbe-Carisius, Hans, Geheimestatsm., 21.

Krafse, Kraffse, Hans, t. Basnæs, 130,11. — Jesper Hanss., t. Basnæs, † 1566, 130.

Krag, Anna Sophia Arentsd., d. 1707, 231,1. — Arent Mogenss., Oberst, † 1718, 231. — David, i Aarhus, St. t. S. 37. — Jens, p. Hellerup, o. 1646, 87. 88. — Kathrine Annette Arentsd., d. 1704, 231,1. — Kristian Arentss., d. 1706, 231,1. — Mogens

- (Nilsson), t. Kaas, Oberst, 231,1. — Oberst, 93.
- Kragerø Kirke, Gravskr., 223 ff.
- Krarup, Fr., Bidrag, 78. 93 ff. 100 ff.
- Krefting, Johan Hermansen, 54,1. — Katharina, * Kr. Braunman d. y., 54,1.
- Kreisti, Madam, Christiansand, 1778, 169.
- Kremmer, se Anders Nielsen.
- Krick, Jokum, 1689, 219.
- Krieger, Contreadm., 294.
- Kriis, Povl, 1684, 213.
- Kristian, Kristen, Christen, Kresten, Kristiern, Christiern, Christian, II, i Norge, 1514, 147. — K. III, 278. — K. IV, 150. 153. — K. V, † 1699, 78. 111. 140. 263 ff. 280. — K. V, den udvalgte, 153. — Andersen, Borgm., 1684, 199. — Andersen, Kristhvn., 1728, 120. — Bollesen, p. Abrahamstrup og Herlufsholm, † 1669, 37. St. t. S. 37. — Jakobsen, 1644, 87. — Jensen, Købm. i Kjerteminde, 105. — Jørenson, Oslo, 1610, 154. — Klausen, i Nyborg 1625, 83. — Lambertsen, † 1653, 84. 86. 88 ff. — Lavridsen, 1673, 210. — Lavridsen, 204. — Michelsen, t. Krageberg, 1645, 257,1. — Michelsen, Mag., Professor, Kbhvn., 36,1. — Mortensen, Pr. i Ørbæk, 1623, 83. — Nielsen, Kristiansh., † 1645, 220. — Nielsen, Køkkeninsp., † 1699, 196. — Nielsen, † 1732, 196. — Olufsen, bag Børsen, Kbhvn., 1674, 198. — Pedersen, Generalfisk., † 1681, 211. 219. — Pedersen, p. Løgstrupgaarden, 37. St. t. S. 37. — Prins, S. af K. V, † 1695, 283. 284. — Pr. i Lyster 1622, 13. — Pr. i Strand, 107. — Soffrensen, (1666). 267. — Tor-kilsen, † 1626, 221.
- Kristiania, Trefoldigheds Kirke, Gravskr., 254 ff.
- Kristine, se Kirstine.
- Kristoffer, Christoffer, Hansen, Borgm., † 1679, 199. — Hansen, Sølvpop, † 1700, 214. — Monsen, t. Brandstorp, † 1566, 130. — Thrunsen, se Rusting.
- Krog, Bonsak, Bisp i Nordlandene, 170.
- Krognos, Pernille, * A. Bilde, 127,4.
- Krok, Henrik, Hørkr., Krydenerer, † 1731, 221.
- Kruse, Krutze, Birgitte Kristoffersd., * N. Munk, 131,6. — Enuol, Stath., 1605, 1610, 153. 154. — Jørgen, 202. — Peder, t. Balle, 126,5. — Vibeke, t. Bramsted, 1637, 194. — Wiffuer Pederss., t. Balle, † 1565. 126. — Slægten, 19.
- Krængerup, 28 ff.
- Kuhla, Helvig Arentsd. v. der, * M. Krag, 231,1. — Fru Mette, 33.
- Kur, Henrik, † 1632, 211.
- Kurrepind, Thomas Olsen, 1712, 215.
- Kurtz, Povl, † 1679, 220.
- Kyersten, se Kirstine.
- Købke, Svend, Urtekr. og Sukkerbg., Kjøbenhavn, 1758, 211.
- Køhn, Hans, 1648, 218. — Jakob, 1657, 217.
- Køning, se Cunningham.
- Køster, Jakob, † 1673, 219.
- Lachman, Lachmann, Andreas Heinrichs., Etatsrd., † 1752, 59. 63,1. — Heinrich, Tolder i Drammen, † 1706, 59,2. — Hendrich Andreass., Confrd., 63. — Henriette Christine Hendrichsd., † 1794, 63. — Henrikka Andreasd., * N. Wendelboe, 60,1. — Kristina, * M. W. Sundt 1), † 1758, 62. 63.
- Lamare, Dorthé Sophie de, * T. Krabbe, † 1791, St. t. S. 23.
- Lambert Jensen, Borgm. i Nyborg 1654 —66, 81 ff. Herkomst 305.
- Lampe, J. F., Prøvt i Bamble, om Holbergs Lærere, 10—17. Spørgsml., 78.
- Landdorff, Broder, Assessor i Hofr., 33. — Knud, 32.
- Landswig, Jacob Olsen, Lieutn., 1748, 142.
- Lange, Lanuge, Anna Margaretha Nielsd., 259. — Hans, † 1648, 259,1. — Hans, † 1654, 201. — Hans, til Kjærgaard, 125,7. — Kristoffer Thomass., 125. — Niels Hanss., t. Kjærgaard, † 1565, 125. — Niels, 259. — Rigsarchivar, 54. — Sidsel, * A. J. Reventlow, 123,5. 131,5. — Søren, Major, 75,1. — Thomas, t. Lydum, 125,8. — Willum, Mag., (1657), 263.
- Langebek, Jac., 265.

- Langeland, Hedevig Johanne Rasmud., * M. M. Bagger, † 1822, 300. — Rasmus, 300.
- Langemak, Langmak, Jokim, 1644, 204. — Mikkel, 1658, 215. — Otto, Guldsmed, b† 1622, 211.
- Langen, Dorothea von, * J. F. Brandt 1), † 1729, 67.
- Langholt, Jørgen, Bager, 206.
- Langmak, se Langemak.
- Langsted, Assessor, 1783, 178.
- Lapis, Kirurg, 1746, 209.
- Lars, Larsen, i Heden, Ellen Marsvins Foged, 26. — Villumsen, hans Enke, † 1753, 8.
- Larsen, Kar. Em. Henriette, * A. C. Kierulff 2), 303.
- Lassen, C. L., Confrd., 304. — Kristine Erasm., * C. J. C. Bræstrup, 304. — W.: Norske Stamtavler, 227,1.
- Lassenius, Dr., Tyske Præst i Kbhvn., 1692, 93.
- Lave Mathisen, Guldsmedsv., b† 1711, 207.
- Lavrentsen, Laurrentzen, Lorentsen, Johan, Assessor, † 1729, 51,2. 199. 283.
- Lauretz, Anne Margrete, * 1. H. Norck, 2. K. Rasch 2), 3. E. F. Ulfeldt, 280.
- Lavrids, Laurids, Laurits, Lauridtz, Lauris, Anderszen, Lehnsm. p. Sandby, 129. — Andersen, Rentekr., 1673, 201. — Eskildsen, 1632, 222. — (Gorm?) Præst, † for 1650, 6. — Gundersen, t. Lerskalden, 107. — Hansen, † 1566, 122. — Hansen, af Snægod, † 1645, 200. — Hansen, Byfoged, 1646, 88. — Hansen, 131,1. — Kristenszen, Laugm., 1687, 106. — Kristensen, Pr. i Terslev, 105. — Lauritss., † 1597, 151. — Lavridsen, Tobaksp., 1686, 209. — Michelszen, 105. — Nils-son, Borgm. i Tønsberg, 1601, 150. — Nielsen, Kræmmer, Slagelse, (1661), 265 ff. — Nielsen, t. Refsnæs, 126,9. — Overskærer, b† 1600, 204. — Pedersen, Ridefgd., Krogholm, 1645, 200. — Povlsen, b† 1654, 214. — Sandersen, Raadm. i Bergen, b† 1696, 222. — Tuesøn, Pr. i Tønsb., † 1606, 151.
- Lautzou, Lautzow, se Lowzow.
- Leermænd, se Mikkel.
- Lefvineke, Hans Simonsens, b† 1648, 202.
- Leganger, Hans Pederss., 1748, 144. — Iver Iversøn, 144. — Peder Iversøn, Foged, 144. — Sine Pedersd., 1748, 144.
- Leitzer, Henning, b† 1655, 207.
- Lemejer, Pr. i Veggeløse, 1733, 178.
- Lemke (S. 83), Trykfejl for Lerche, 306.
- Lene, * Didr. Bartskeer, b† 1662, 205.
- Lennow, se Søren Johansen.
- Lente, Gehmrd., 237.
- Leonora Kristina (Ulfeldt), 50.
- Lepel, * 1. Molk, 2. J. C. Stuart 3), † 1735, 95.
- Lerke, Lerche, Jakob (Lemke), Raadm. i Nyborg, 1631, 83. 84. 85. 306. — Kamjkr., 195. — Kornelius, Agent i Spanien, † 1681, 194. — Mads Pedersen, Pr. i Nyborg, 1660, 85 ff. 88. 91. 280. — Mads, Studiosus, i Nakskov 1650, 6. — Peder Pedersen, i Nyborg 1631, 85. — Peder Pedersen, i Odense 1646, 84. — Peder Pedersen, Borgm. i Kbhvn., † 1669, 197. — — Peder Pedersen, † 1683, 195. — Peder, Secretair, 44. — Vincens, Gehenfrd., † 1742, 195. — Vincentz, Kammerjunkker, 48.
- Leschely, Anna, * H. Arnoldt, 232,2.
- Lesle, Peter, Guldsm., b† 1647 i Kjøbenhavn, 212.
- Leuch, Niels, 159. — Peder, 159.
- Leuenbourg, Leuenborg, Oberstinde, Glückstadt, 1745, 98. — Oberstl., Glückstadt 1742, 97.
- Liber, Capitain, 135.
- Lichtwart, Johan, b† 1715, 212.
- Liebe, Johan Melkior, Bogfører, 1708, 220.
- Lilienskjold, Lilienschiold, Lillienschiold, Anna Bergtt. Pedersd., * P. Kellenswig, 1748, 134. — Anna Margaretha Jonasd., * Joh. Lawsen, † 1748, 141. — Anna Sophia Pedersd., i Kbhvn. 1748, 135. — Bendix Hanss., Lieut., 134. — Cicilia, * Mort. Svanehiølm, 137. 145. — Clara Dorothea Pedersd., Bergen 1748, 134. — Hans Hansen, Stiftsbføgd. paa Bergenhus, adl. 1676, 11,1. 135. 141. 142. — Hans Pederss., Guldsm. i Bergen, 1748, 134. — Hans, Amtm. i Finmrk., 134. —

- Hofj., 135. — Ingeborg Eliz. Hansd.,
L. Østmann, Bergen, 1748, 134. —
Johanne Adelus Lucia, 135. — Jonas
Hanss., 141. — Maren Hansd., *
Bendix v. Hatten, 11,1. — Maria
Pedersd., Bergen 1748, 134. — Pe-
der Hanss., Capitain, † 1734, 134. —
Peder Montagne, Oberstl., 135. —
Peder Montagne, Bergen, f. 1737, 135.
— Uldrich Friderich, Sø Capitain, †
1717, 134.
- Lindenov, Sophie Amalie, * Cl. Daa, 28.
Lindworb, Hugo, 221.
- Lintrup, Lindtrup, (Jens), Pr. i Magleby,
169. — Kristian, 171. — Søren, Rec-
tor i Bergen, 12. 17.
- Lisabet, * M. v. d. Tie, b† 1675, 208.
— * Z. Garben, b† 1654, 216. — *
Gotfred Mikkelsen, b† 1659, 213. —
Pedersd., d. i Nakskov 1650, 6. —
Stensd., * Jørgen Karstensen 1), b†
1644, 207. — * J. Vitte, b† 1676,
217. — * H. Vørner, 218. — Sml. Eli-
sabeth.
- Litle, Hans Pederssøn, t. Fossesholm, 259.
— Vaabnet, 247.
- Lo, Hans Jakobs., 1573, 149.
- Lobes, Elisabeth, * Hanbl. Jessen, 227,1.
- Lodberg, Cecilia Birgitta, * H. L. Munch,
77. — Jakob, Mag., 199.
- Lodevig, se Ludevig.
- Lorens Petersen, Visiterer, b† 1722, 202.
- Lorensen, se Laurentsen.
- Lorentz, Generalmaj., 294. — Johan, Or-
ganist, b† 1689, 223.
- Lorich, Erik, 1706, 260.
- Lottig, Generalmaj., † for 1746, 305.
- Loumand, Jens, 1688, 212.
- Lovise, Fr. IVs Dronning, 139. 140. 285.
— Prinsesse af Augustenborg, 1787,
180.
- Lowzow, Lautzow, Friderich von, t. Fitz-
kow & Lütgen Betzin, 139. 140. —
Kristophe Friderich Friderichss. v.,
Major, 139. 140. 141,1. — Maria
Charlotta Kristophersd. v., * G. Geel-
muyden, 1748, 139. 140.
- Lucie, Luse, Grev Egmonds D.?, (1567),
278. — Hansd., 1596, 152.
- Luct (Luft), Karen, * G. Reichwein 1),
b† 1649, 254,1.
- Ludevig, Lodevig, Peter, 1685, 222. —
Status, b† 1676, 212.
- Luft, se Luct.
- Lund, Henrik, b† 1685, 212. — Kristian,
Etatsrd., Justit. i Ohr., † 1691, 55,4.
— Lavrids Kristensen, Skræder, b†
1714, 214. — Nicolas, Mag., Pr. i
Kbhvn., 1673, 210. — Niels Tønder,
Justitsrd., 1794, 296. — Nikolaj Hanss.,
Mag., Pr. i Kbhvn., 193. — P., Pr. t.
Ulland, 1748, 142. — Zacharias,
Rect. p. Herluflh., Dechiffreur, †
1667, 38. 261. 262,1. 264.
- Lunde, Niels, Borgm. i Kbhvn., 194.
- Lunge, Christence, * N. Juel, 125,2. —
Dorte Ovesd., * Klaus Ulfeld 1), †
1554, 124,3. — Emerentze Nielsd.,
* J. Grubbe, 127,5. — Kristoffer
Ovess., t. Odden, † 1565, 125,8. —
Maren, * N. A. Rosenkrantz, 126,11. —
Ove, t. Odden, 125,8. — Wincentius,
Hr., † 1536, 147.
- Lunov, Anne, * L. Munk, 126,2. 127,2.
131,6.
- Luxdorph, Anna Hansd., * 1. Vogen Niel-
sen, 2. . . ., St. t. S. 37. — Anne
Kirstine Jacobsd., * Jens Nielsen, St.
t. S. 37. — Bertel Pedersen, Dr. med.,
† 1671, St. t. S. 37. 43. — Birgitte
Pedersd., * Rasm. Peders. Holbæk,
† 1677, St. t. S. 37. — Bolle Hanss.,
St. t. S. 37. — Bolle Kristensen, Over
Secret., Etatsrd., † 1698, 37 ff. St.
t. S. 37. 260. — Bolle Pedersen,
Pr. i N. Jernløse, † 1711, St. t. S.
37. — Bolle Willum Kristianss.,
Gehmrds. R., † 1788, St. t. S. 37. 52. —
Else Hansd., * M. R. Trige, † 1727,
St. t. S. 37. — Else Jacobsd., * Jens
Madsen, St. t. S. 37. — Else Kri-
stensd., * W. Worm, † 1772, St. t.
S. 37. 40. — Else Kathrine Jacobsd.,
* P. N. Jordberg, St. t. S. 37. —
Else Marie Petersd., * L. N. von
Fuchs, † 1748, St. t. S. 37. — Erik
Jacobss., St. t. S. 37. — Erik Oless.,
St. t. S. 37. — Hans Bolless., St. t.
S. 37. — Hans Erikss., St. t. S. 37.
— Hans Jacobss., St. t. S. 37. —
Hedevig Ulrica Bollesd., * Kristopher
Lehns greve Knuth, † 1720, St. t. S.

37. 52. — Henrik Peterss., Ritm., St. t. S. 37. — Holger Bolless., St. t. S. 37. — Holger Kristenss., Major, St. t. S. 37. 40. — Jacob Erikss., St. t. S. 37. — Jacob Hanss., † 1716, St. t. S. 37. — Jytte Marie Bollesd., St. t. S. 37. — Karl Bolless., St. t. S. 37. — Kathrine Hansd., * Nicol. Seidelin, † 1757, St. t. S. 37. — Kort Bolless., St. t. S. 37. — Kristian Bolless., t. Morup, Oberst, † 1726, St. t. S. 37. — Kristen Oless., † 1731, St. t. S. 37. — Kristian Peterss., St. t. S. 37. — Maren Eriksd., * Kr. Ring, St. t. S. 37. — Maren Hansd., * H. Boelund, St. t. S. 37. — Maren Jacobsd., * 1. Michel Olsen eller Ole Michelsen, 2. Hans Pedersen, St. t. S. 37. — Maren Pedersd., † 1668, St. t. S. 37. — Margrethe Hansd., * D. Krag, St. t. S. 37. — Margrethe Petersd., † 1753, St. t. S. 37. — Morten Erikss., St. t. S. 37. — Oberstinde, 45,5. — Ole Kristianss., Mag., Provst i Kjøge, † 1676, St. t. S. 37. — Ole Oless., † 1674, St. t. S. 37. — Ole Oless., † 1676, St. t. S. 37. — Peder Bolless., Sognepr. i Havrebjerg, † 1717, St. t. S. 37. — Peter Kristenss., t. Fiellebro, Justitsrd., Landsdmr., † 1702, St. t. S. 37. 40. — Sidsel Dorthæa Petersd., * Kristen Hellegaard, St. t. S. 37.
- Lycke, Lyckii, se Lykke.
- Lüthe, Charles Gustav v. d., t. Buschmuhle, Capt., 1740, 96. — Jullianne Guilliette Charlesd., f. 1747, 98. — Kristian Fridrich Charless., f. 1743, 97. — Kuhn Fridrich Carl Charless., f. 1749, 98.
- Lykke, Lycke, Lyckii, Anne, * Manderup Holk, 127,1. — Dorethe, * H. Lange, b† 1647, 259,1. — Hans Jorgenss., † 1566, 132. — Jacob, t. Østrup, 123,4. — Jorgen, t. Overgaard, 132,6. — Kaj, 27,1. — Karen Jacobsd., * E. Krabbe 1), † 1540, 127,3. — Niels, Hr. fanget 1535, 147. — Peder Jacobss., t. Skovsho & Klingstrup, † 1563, 123.
- Lykkegaard, Horns Herred, Vendsyssel, 307.
- Lym, Birgitte, * Magn. Regel, 1725, 203. — Klas, Bogholder, 1678, 203.
- Lyms, Confrinde, Ænke e. C. F. Lowzow, 141.
- Lyster, Jonas Kristensen, Hører i Bergen, 13.
- Lystrup, Berthe Schachsd., 145. — Guri Kristensd., 144. — Inger Kristensd., 144. — Kristen Schachsen, p. Westrem, 144. — Kristine Schachsd., 145. — Lars Schachsen, 144. — Margrethe Schachsd., 145. — Marie Kristensd., 144. — Niels Kristensen, 144. — Ole Schachsen, 144. — Peder Schachsen, 145. — Schach Kristensen, p. Westrem, 144. — Schach Kristensen, p. Westrem, 144. — Schach Schachsen, 145. — Øllegaard Schachsd., 145.
- Lütken, Hans Ottesen, Degn i Østrup. 1744—93, 80. — Joakim, Regiments-skriver, 80. — Karen, * A. N. Agerbech, 79 f. — Klaus, Kommandant i Landskrone, † 1666, 80. — Otto, Admiral, † 1835, 80. — Otto Didrik Præst i Skjellerup, † 1788, 80.
- Lützow, Lützou, Hugo, Amtmd. (Sorø), (1668), 270. — Oberstlieut., 1748, 135. — Slægten, 141.
- Lovenskiold, Anna Barbara Hermansd., d. 1735, 243,1. — Anna Catharina Hermansd., † 1775, 246. — Bartholomæus Herman Hermanss., Canclrd., † 1788, 243,1. 244. — B. H., 229. — Else Kirstine Hermansd., d. 1734, 243,1. — Herman Hermanss., f. & † 1731, 243,1. — Herman Hermanss., f. & † 1738, 243,1. — Herman Hermanss., Kammerh., † 1799, 243,1. 246. — Herman Leopoldus, Canclrd., † 1759, 243,1. — Jacob Bartholomæi, Kammerj., † 1795, 245. — Inger Hermansd., d. 1732, 243,1. — Peter Karl Wilhelm Hermanss., b† 1741, 243,1. — Severin, Baron, 1773, 243,1. — Sybille Charlotte Jacobsd., † 1790, 246. — Soren Hermanss., d. 1743, 243,1.
- Loweskow, Soren Sorensen, 214.
- Maad, Maadt, Niels, Bergen, 135. — Slægt, 135.

- Maag, J.**, Overretsprac., Kbhvn.: Spørgsmaal, 160.
- Maaneskjold, Anne Pedersd.**, * 1. Thormod Madsen, 2. Lars Jørgensen (Vognsen), 308.
- Maccabæus**, 18.
- Mads, Matz, Davidsen**, Kbhvn., † før 1655, 216. 221. — Gregersen, Nyborg o. 1646, 89. — Hansen, Stud., b† 1691, 215. — Pedersen, Pr. i Nyborg, se Lerke. — Thorbennessenn, Lehnsm. p. Sandby, 129. — Sml. Mathias.
- Magdalene**, se Malene.
- Magnussen, Ane**, 48.
- Malene, Mallene, Kristiernsd.**, t. Hjelmso, * A. K. Rosenkrantz, 127,6. — * Lutt Valter, b† 1674, 217. — Margrete Kloumands, b† 1706, 204.
- Malling, P.**, Prof., 43,5.
- Mand, Knud Knudsen, Mag.**, Sognepr. t. Borgund, 79.
- Mandel, Anna Maria Lambertsd.**, * Møller, b† 1711, 204. — Lambert. Kræmmer, Kbhvn., 1669, 200. 204. — Nikoiaj, 1702, 204.
- Mangor, Maria**, * H. Kaas, 145.
- Maren, Marine, Arentsd.**, * Andr. Fejga. 218. — * J. Bacher (Bach), b† 1729, 205. — Bendsd., * Rasm. Hansen, † 1634, 255. — * K. J. Bruun, 158. — Hansd., * B. P. Luxdorph 1), † 1673, St. t. S. 37. — Hanszd., 1686 * A. K. Munkeberg 2), 105. — * Hans Jensen, Nyborg, 1646, 85. 88. — Johansd., * H. Thrægaard. † 1636, 194. — Klausd., * H. Bottz. 152. — Kristensd., * E. Bolling, † 1717, 257. — Kristensd., i Ørbæk, 1624 * Lamb. Jensen, 83. 88. — Lambertsd., f. 1626, 83. — Nielsd., * M. Buntzow, 254. — Nielsd., * Kristen Mortensen, 83. — Nielsd., * N. M. Skade, 131,2. — * Peder Hansen, b† 1675, 215. — Rasmusd., * J. Luxdorph, St. t. S. 37. — * St. Rode, b† 1650, 205. — Simonsd., * S. Tonder, 225,1. — * Joh. Syling, 1705, 214. — Sorensd., * Jens Olufsen, b† 1669, 215. 218.
- Margrethe, Margrete, Margreta.** * Barthlm. Haagenen, 1625, 207. — * Herm.
- Brekling**, b† 1689, 216. — Brunsmans, b† 1732, 204. — * Kort v. Busk, † 1667, 196. — * Didr. Drejer, b† 1699, 216. — Edvardsd., * A. Hegelund, 15,3. — Erichsd., 139. — * J. Fyhren, b† 1665, 206. — * J. Hammer, b† 1689, 208. — Hansd., * Kr. Michelsen, 36,1. — * Hans Hauemand, b† 1638, 207. — Hermansd., 1636, 86. — * Kl. Honekes, 1657, 214. — Jensd., b† 1711, 209. — Jespersd., * 1. Jh. Garman, 2. Kr. Lund, 55,4. — Jørgensd., † 1650, 6. — * Kristff. Hansen 2), † 1679, 199. — * Nik. Lund, † 1679, 193. — * H. Meyer, b† 1652, 213. — Mogensd., * Th. E. Grøn, 65,1. — * F. Munte, b† 1682, 214. — Olufsd., * 1. Frands Andersen, 2. Jens Jensen, b† 1677, 209. — Pedersd., * Kr. A. Duerig, † 1696, 197. — Pedersd., * Anders Thomasen, 1727, 120. — * Ped. Pedersen, † 1680, 197. — * Rasm. Andersen, b† 1676, 206. — * Henr. Rosenmeyer, † 1655, 197. — * 1. A. Santum, 2. Henr. Mandixen, b† 1657, 214. — * Albr. Seier, 1699. 205. — * L. Stufken, b† 1689, 207. — * Soren Jørgensen, b† 1681, 214. — Zakariasd., b† 1670, 216.
- Maria, Marike, Andersd.**, b† 1672, 217. — * P. Brun, b† 1728, 210. — M. Henriks, 1650, 6. — * Ev. Holst, 1677, 219. — * Kr. Nold, b† 1695, 220. — (Motzfeld) Joak. Schumachers, † 1693, 197. — * J. A. Wichman, b† 1667, 201. — Sophie Helleesen (Hellestd.), * H. II. Pay, † 1775, 159.
- Marine**, se Maren.
- Marker, Helene Sofie**, (1663). * J. A. Ernst, 283.
- Marselius**, † 1663, 195.
- Marsvin, Marsviin, Ellen**, 26. — Hele, 1593, 151.
- Martha, Hansd.**, * H. P. Blat, 1678, 202. — * Hofj. Lilienschild, Bergen. 1748, 135. — Hansd., * Kr. D. Orning. 1748, 141.
- Marxen, Peter Kristian, Subrektor**, † 1869. St. t. S. 23.

- Matfeldt, Anne Johansd., * J. G. Treubler, 56. — Dr., 56.
- Mathias Jensen, Handelsm., b† 1693, 207. — Sorensen, Muurm., b† 1692, 222. — Sml. Mads.
- Matthiesen, Mathiessen, Mathisen, Henrik Jorgenss., b† 1668, 213. — Johan Jorgensen, b† 1666, 213. — Jorgen, Købm., 1707, 213. — Jorgen, 1635, 213. — Jorgen, 227,1. — Vendele, 227,1. — Hofraad, Augustenb., 1802, 185.
- Mechtel, * B. Seckman, † 1679, 200. — Sml. Mette.
- Mecklenborg, Mecklenburg, Mechlenburg, Meklenborg, Frederik, Etatsrd., † 1684, 101.3. 196. — Kristian Kristianss., b† 1715, 242,1. — Kristian, Major, 242,1. — Magretha Kristiansd., Eckernförde, 1671 * Marc. Friese, 155. — Peter Borting Kristianss., f. & † 1693, 242,1.
- Meibom, Bibliothekar (1657), Kbhvn., 263.
- Mejer, Meyer, Adolf, 1660. 201. — Henrik, 213. — Magdalene Samuelsd., b† 1659, 204. — Samuel, Apoth., b† 1658. 204.
- Mein, Meinsen, Vincens, Kræmmer, 1681. 201. 220.
- Meisling, Rector i Helsingør (1826), 78.
- Meklenborg, se Mecklenborg.
- Melbuhrn, Voldborg Sophia, * Melch. Folsach, † 1727, 156.
- Meldal, Anna Hedevig Theodorsd., 167. — Anna Margreta Jorgensd., * Klaus Friman, 162. — Augustinus Jorgenss., Pr. i Lysabbel, † 1828, 161 ff. — Augustinus Nik. Augustini, † 1802, 192. — Dorothea Sofie Augustini, † 1793. 192. — Dorothea Sofie Augustini, f. 1798, * H. H. Witzke, 192. — Elisabeth Christiane Birg. Augustd., f. 1790, * I. Kr. Bolwig, 2. J. F. Hammershaimb, 191. — Georg Christopher Augustini, f. 1796, Gartner, Veile, 192. — Johanna Margreta Theodori, 167. — Jorgen. Pr. t. Fanoe Prgld., † 1773, 161 ff. — Jorgen Peter Jorgenss., Pr. t. Wolde, † 1815. 162. — Louise Ulrikke Marie Augustsd., f. 1789, * Thom.
- Thomsen, † 1833, 191. — M. R. Augustini, f. 1794, Pr. i Lysabbel 1821, 161 ff. — Ole Tideman Theodoruss., 165. — Theodorus Bergmann Jorgenss., Pr. i Oddernæs, 163.
- Mellin, Peter, b† 1637, 220.
- Mengs, Anne Katrine Kristiansd., * Hans Haagen, † 1836, 299. — Kristian Vilhelm, Protocoichef, 299.
- Merckel, Vilhelmine Charlotte, * H. Flindt, 296.
- Mercker, Herman, 1658. 202.
- Mette Andersd., Slagelse, † 1654, 265,4. — Hansd., * Kr. Tausen, † 1679, 259. — Hans Mortensens, 1625, 83. — Hans Skrivers, 1631, 85. — Jensd., (o. 1660). * And. Nielsen, 265,4. — Jens Thorkildsens, Nyborg 1646. 88. — Knud Bjornsens, 1646. 88. — * Villum Evertsen, b† 1654, 207. — Kristine Lauesd., * I. H. Pay, 2. S. Kr. Sundorph, 159. — Sml. Mechtel.
- Metzner, Andreas, Myntnester, † 1596, 195. — Anne, * Herm. Worst, † 1644, 195. — Leonhart Andreass., Dr., tysk Kansler, † 1629, 195.
- Meulengracht, se Mollengracht.
- Meyer, se Meier.
- Meyererone, Gehrd., b† 1708, 222. — Ghmrldinde, b† 1737, 222.
- Michel, se Mikkell.
- Michelborg, Jakob, p. Bremsnæs, Tolder p. Nordmor, 1617. 82.
- Mikkell, Michel, Michell, Michael, Berntsen. Kristiansstad, 1656. 206. — Eskildson, Foged p. Halsno, 1581, 147. — Hansen, Rentekr., b† 1646. 208. — Henriehson (Tistorf), Præst i Kbhvn., 1652—1701, 41,1. — Jensen, Videfgld., b† 1652. 217. — Klavsen, Byskr., 1676, 194. — Kristensen, Medicus i Bergen, 36. — Leermand, Raadn. i Kjersteminde, 105. — Mogenssen, b† 1634. 222. — Nielsen, Skipper, b† 1691, 221. — Nielsen, Urtegdsn., Sælld., 257,1. — Olsen, (eller Ole Michelsen), St. t. S. 37. — Peders., b† 1625. 223. — Sofrenss., 73,2.
- Milepæle i Danmark, 281.
- Millan, 196. — Kirstine Marie, * Davidsen, † 1785. 196.

- Miltzow, Margrethe, * O. H. Schreuder, 15,3.
- Minnermann, Anne Dorthea, * Mag. Kn. Mand, 79.
- Mogens Bentson, Borgm. i Skien, 159. — Mikkelsen, Raadm., b† 1618, 222. — Thørgilsen (eller Thrulsen, fejl Thor-gudsen). 130,3. 306.
- Mohr, Abraham, 1698, 209. — David Jer-gen Didrikss., b† 1709, 209. — Da-vid, b† 1669, 209. — Didrik, 1690, 209. — Hartvig Larsen, Overbetj. v. Kbhvns. Toldb., † før 1753, 8. — Johan, b† 1698, 209. — Kræmmer, 210. — Lisabeth Lorensd., b† 1711, 208. — Lorens, 208. — Major, 97,2. — Præst, 97.
- Moht, se Moth.
- Moike, * Jan Beck, b† 1623, 220.
- Molk, 95.
- Moltke, A. G., Greve, 1749, 295.
- Mongsson, f. Mogensen, 148.
- Monrad, Anna, 53,3. — David, Huslærer, 51. 52. 53,3. — David, Pr. i Gjerpen, 232,2. — Elisabeth, 53,3. — Johan, 38.
- Montagne, Peder, Tolder i Bergen, 135.
- Morin, Andreas, Bartskeer, b† 1645, 212.
- Morland, Simon Andreas, Procurator, 1790, 251.
- Mormand, Jennis Falch Clauss., † 1569, 129. — Jørgenn Erichszenn, t. Løfve-stad, 128. — Klaus Eriksen, t. Løfve-stad, 129,9. 129,11. — Adelig Slægt, 307 *.
- Morten, Markussen, Mag., Capellan v. Nicolai K., Kbhvn., b† 1640, 203. — Mikkelsen, Raadm. i Kbhvn., 1664, 196.
- Mosebjerregaard, Horns Herred, Vendsys-sel, 307. 308.
- Moth, Moht. Anders, Capt. i Norge, 102. — Anna (Karen, Cathrine) Matiszd., * Kl. H. Munkebo, 101. — Baron Axel, 144. — Beate Ingeborg Poulsd., * 1. J. Hals, 2. Frd. v. Mecklenburg, 3. H. Parsberg, † 1697, 93. 101. 196. Elsebet Margrete Poulsd., * N. Ben-nich, 93. 101. — Ida Kirstine Poulsd., * S. Glud, † 1689, 93. 101. — Kir-sten (Margrethe) Matthiasd., 1640 * Ole Thestrup, 101,3. — Kristian, 102.
- Sml. 102,3. — Marg. Amalie Matthiasd., * Kr. Marselius Guldencrone, † 1755, 101,3. — Matthias, Gehrd., † 1719, 40. 44. 48. 93. 101 ff. 276. — Matthias, Læge i Flensb., 101,3. — Poul Matthias., Kgl. Livlæge, † 1670, 93,2. 101. — Poul, Amtm., 196. — P. M. H., se Hals, P. M. — Rudolf, Vice Bisp i Fyn, † 1675, 101. — Sofia Amalia Matthiasd., * Poul Eg-gers, 101,3. — Sophia Amalia Poulsd., † 1719, 78. 93 ff. 101.
- Motzfeld, Jørgen Peterss., † 1684, 197. — Malene, † 1725, 197. — Maria Sofia, † 1716, 197. — Peter, † 1650, 197. — Peter d. y., 197. — Se Maria.
- Mourids, Mouritz, Jenszenn, † 1565, 126.
- Mowatt, Karen, * E. O. Orning, 140.
- Muis, se Muus.
- Mule, Willem, Høiesteretsass., 42,4.
- Muller, se Møller.
- Mumme, Elsebe Hansd., * J. N. Himm-erich, 286.
- Mund, Mundt, Kristian, † 1751, 7. — Slægt, 19.
- Munk, Munc, Munch, Munck, Anne Kri-stoffersd., 1740. 212. — Anne, * Lau-rids Nielsen, 126,9. — Commandor-capt., 33. — Erik Niels., t. Hjørne, 130,2. — Gjertrud, t. Sostrup, * Jens Hvas, 125,4. — Hans, Biskop i Chria., 59,2. — Hans Ludvig, Generalaudit., † 1772, 77. — Jens, Skibscapt., b† 1628, 206. — Jesper Lauridss., t. Hungstrup, † 1565, 126. — Johanne Olufsd., b† 1694, 210. — Fru Kir-stine. 26. — Kristen, til Tobberup, 122. — Kristian Hansd., * A. Lach-mann 1), † 1725, 60 Note. — Kri-stoffer Lauridss., † 1565. 127. — Lars, Justitsrd., 203. — Laurids, t. Hungstrup, 126,2. 127,2. 131,6. — Niels Ottess., t. Giessinggaard, † 1566, 131. — Niels, t. Hjørne, † 1569, 130. — Niels Lauridss., t. Hungstrup, 131,6. — Niels, t. Næsbygrd., 125,3. — Oluf Jensen, Klokker, b† 1690, 210. — Otte, t. Giessinggrd., 131,6. — Peder, Nakskov, 1698, 111. — Seuerenn, t. Drammelstrup, † 1566, 130. — (m. Vinranken) Slægt, 19

- Munkeberg eller Munkebo, A. Klauszen, f. 1646, † 1744, 100 ff. — Abigael Andersd., * R. Juul, † 1719, 119. — Abigael Margreta Andersd., f. & † 1728, 120. — Segl, 100,1.
- Munthe, Hans (Johannes) Ludvigsen, Borgemester i Bergen, † 1706, 11,1. — Katrine Ludvigsd., * Herm. Garmann, 11,1. — Ludvig Ludvigsen, Hører i Bergen, † 1688, 13. — Ludv., Biskop i Bergen, 11,1.
- Must, Just, Amtm. i Buskeruds A., 54,1.
- Muus, Muis, Albert Nielsen, t. Ullerup, 132,5. — Joseph Albertss., † 1566, 132. — Maria Benedicta, * J. Houg, Sundhordl. 1748, 139.
- Müller, se Møller.
- Mylting, Hans Jacobsen, i Katzeballe, 132,1. — Hening Hansen(?), † 1566, 132.
- Munte, Fredrik, 1682, 214.
- Myre, Beate Jensd., * J. Falch, 129,9. — Jacob, 129,10. — Jenns Jacobss., † 1565, 129.
- Møgelgaard, Dybe Sogn, Vandfuld Herred, 308.
- Møinichen, Erik, Mag., Rect. i Bergen, 14.
- Mølbak, Procur. i Christiansand 1778, 169. thor Mølen, se Thormølen.
- Møllengracht, Møllengraff, Anne von, * Jkb. Bendixen, † 1653, 200. — Bendix Jakbss., † 1679, 200. — Jørgen, Raadm., 1704, 200. — Lorens, b† 1630, 204.
- Møller, Müller, Muller, Didrik, b† 1608, 221. — Henrik, Rentem., t. Kornrupgd., Etatsrd., † 1692, 195. 209. — Kasten, b† 1652, 219 (bis). — Kristian, 1669, 195. — Ludolf Kastenss., 219. — Peter Kastenss., 1680, 1689, 219 (bis). — Rudolf, b† 1680, 201. — Sofie, 1651, 195. — M., 96.
- Møllerup, Hans Bugge Nicolaiss., Oberstlieut., † 1749, 65. — Nicolas, Oberst, Commdt. p. Kongsvinger, 64,1.
- Mørch, Lovise, * B. N. Hvidberg, 301.
- Møsting, Kristian Georg von, Generalmajor, 77.
- Nagel (o. 1718), Torvemester, Kbhvn., 284.
- Nakskov, Cl. H., se Klavs.
- Nansen, Dorote, * P. P. Lerche, † 1675, 195. — Mikkel, † 1659, 197.
- Navigations Undervisning, 281.
- Naur, Elias, Professor theol., Odense, 46.
- Neergaard, Johan, Forpagter, 1762, 157.
- Nefve, Secret., 1711, 212.
- Neocomius, se Nyrop.
- Neuhoff, Conrad Hartvig, 233,1.
- Niels, Nielsz, Aagesen (Auchesen), 220. — Bousen, Vintapper, 1631, 84. 88. — Byfoged i Kjerteminde, 103. — Jensen, i Varberg Lehn, 1552, 130,1. — Jensen, (1666), 267. — Jensen, 84. 85. 88. — Joenszenn, 130. — (Juil), Pr. i Frørup, 83. — Kjeldsen, (1667), Hører, 261,1. — Klavsen, Pr. i Ørbæk, 1640, 87. 88. — Klauszen, 104. — Lambertsen, 1644—45, 87. — Michelsen (1660 ff.), Kbhvn., 1673, 272. — Michelsen, Handelsm. i Chria., † 1722, 73,2. — Nielsen, Borgm. i Nakskov 1650, 6. — Nielsen, Herrekok, b† 1638, 216. — Olsen, Skipper, b† 1646, 207. — Pedersen (1629), Byskr., Helsingør, 261. 277. — Pedersen (Ørløs), Prof. theol., 41. — Rasmuszen, Vinh., Odense, 1698, 110. — Simonsen, t. Veierslevgaard, 131,7. — Svendsen, Malmø, b† 1622, 221. — Søffrensen, (1666), 267. — Thomsen, Borgm., 27,1. — Thrudesen, Guldsm., b† 1613, 213. — Ydsen, Aarhus, b† 1645, 220.
- Nielsen, A. H., Pastor em. i Aalborg: Spørgsmaal, 79. — Eleonora Paulsd., † 1759, 74. — Haagen, 74,1. — (Vogt) Johan, 73,2. — Ludvig, Pr. t. Rødenes, † 1805, 251. — Maria Benedicta Haagensd., 74. — O., Dr., Arkivar: Opt. af Lamb. Jensen, Kbhvns. Politi, St. Nicolai Begravelser, 81 ff. 192 ff. 278 ff. 305. 306. — Paul, Assess. i Norge, † 1761, 73.
- Nikolaj, Nicolaj, Adolfsen, b† 1684, 208. — Klauszen, 105.
- Nilaus Povlsen, Caplln., b† 1626, 210.
- Nille Baltzers, * I. B. Berent, 2. Boldevin Blankfort, b† 1633, 195. 207. — Berntsd., * Jørg. v. Hamb., b† 1652, 201.

- Nimand, Kristoffer, 1652, 212.
- Nissen, Berta, * C. M. F. Cold 1), 297. — Etatsrindne, 1715, 94. — Katharina Elisabeth, * J. A. Cold 1), 58. — Lorents, Etatsrd., Amtm., t. Lerbæk & Ruballeg., † 1707, 102.
- Nold, Kristian, Dr., b† 1683, 220.
- Norby, Norbij, Bennt Jacobss., t. Lindskov, † 1565, 124. — Jacob, 123,2. 124,7. — Hans Jacobss., t. Uggerslev, 123.
- Normand, Gerbrand, Sgnpr. i Rakkestad, 1686—1749, 250. — Ingeborg Sophie Gerbrandsd., d. 1724, b† 1731, 250,2. — Povl Nielsen, b† 1676, 206.
- Nummesen, Slotsforv., b† 1719, 201.
- Nygaard, Jac. J., Pr. i Sund 1748, 141. — Lavrids, Justitsrd., † 1877, 299.
- Nyholm, Kristoffer, Pr. i Slaglille, † 1768, 191,1. — Nicolette Oligera Christoffersd., f. 1763, * Aug. Meldal, 173. — * Præsten Lindrup, 173.
- Nyrup (Neocomius), Kristopher, 1720 Bisp i Christianssand, 11. 12.
- Nørck, Henrik, Købm. († før 1690), 280.
- Oerbek (Ørbek?), Søren, Capt., b† 1658, 211.
- Ohm, Anna, * M. Vulf, 1670, 201. — Klavs, Kgl. Vinskænk, b† 1653, 201.
- Oldeland, Ollelandt, Ollemandtt, Anne Hansd., * H. Norbij, † 1602, 123,2. — Kristoffer, t. Veilegrd, 122,3. — Wilhelm Christofferss., t. Veilegrd., † 1566, 122.
- Ole, se Oluf.
- Ollelandtt, Ollemandtt, se Oldeland.
- Olsen, Anne Cathrine, * T. Aschehoug, 251. — Fuldm., Bergen, 1773, 164.
- Oluf, Ole, Henriksen, Skipper, 1649, 209. — Jørgensen, Skipper, b† 1657, 209. — Michelsen, se Mikkel Olsen. — Mogensson (Mongsson), Lagmand i Throndhjem, † 1550, 148.
- Onsø Kirke, Gravskr., 247 f.
- Orcier(?), Margretha, * M. Friese, 155.
- Orning, Berent Erichss., Adm., p. Orninggaarden, 135. 143. — Blantzeffor Katharina Berentsd., * D. A. Foget, † 1748, 143. — Blantzeffor Katharina, * L. Galtung, 1748, 140. — David Friderich Danielss., Kokker i Wiig, 1748, 143. — Elizabeth Berentsd., * M. Grønwald, 135. — Elisabeth Ottesd., * J. Galtung, 140. — Erich Ottesen, Admrl., 135. 139. 140. 143. — Friderich Kristian Berentss., Capt., 143. — Frid. Kristian Mortenss., Capt., 1748, 135. — Hans Matthias Davidss., i Bergen Cat. Skole 1748, 144. — Karen Mortensd., * A. Hoeg, Bergen 1748, 135. — Kristian Daniel, 141. — Ludvig Kristian Mortenss., Capt., 1748, 135. — Wilh., Lieutn., 139. — Slægt, 18. 139.
- Ortmand, Lyder, b† 1696, 210. 212.
- Osten, Felix v. d., Capt., Glückstadt 1742, 97.
- Otto, Otte, Edvardsen, Pr. i Manger, † 1713, 15,3. — Madsen, Rentekr., b† 1657, 212. — Maltesen, Pr. i Tysnæs, før 1688, 79. — Olsen, p. Aadland, 1748, 139.
- Otton, Otto, Otte, Marie, * A. Boyesen, † 1714, 73. — Mechtel, * Pt. Frich, b† 1670, 220. — Peter, b† 1704, 215.
- Oxe, Eskel Johanss., t. Løgismose, Rentem., † 1563, 123. — Inger Johansd., * J. Brahe, † 1591, 129,6. — Johan, t. Nielstrup, 123,1. — Peder Johanss., 123,1. — Pernille Johansd., * O. Rud, † 1576, 128,4.
- Paaske, Niels, Biskop, Bergen (1630), 35.
- Pake, Packe, Johan, Lagmand i Viken, † 1534, 149. 152. — Marte Jonsd., * L. Holk, † 1581, 152.
- Palle Kristensen, Foged p. Gjelskov, 25. — Nielszen, Købm., 105.
- Palludan, Pr. i Strøbye, 1781, 172.
- Paracelsus, 287.
- Parsberg, Holger, Landsdommer, † 1692, 101,3. 196. — Ingeborg Vernersd., 128,9. — Sofie, * P. Basse, † 1639, 193.
- Pauli, Kasserer, † 1747, 196.
- Paulin, Helene Catharina, * P. H. Cold, 59.
- Paus, Ludvig Kristian Ludvigss., Pr. i Eidsberg, † 1744, 252. — Ludv. Kristenson, Mag., Provst o. Finmar-

- ken, † 1707, 252. — Margarita Ludvigsd., † 1734, 253.
- Pay, Antonette Halvorsd., * M. Find, 160. — Halvor Hansen, † 1747, 159. — Hans Halvors., Kiøbh., † 1777, 159. — Hans, i Drammen, † 1707, 159. — Helle Halvors., † 1766, 160. — Karen Hansd., * J. Thorgrimsen, 159. — Karen Petersd., * S. Schiøde, 160. — Kathrine Hansd., * G. Faye, 159. — Maren Petersd., 160. — Peter Vogt Halvors., Købm., † 1794, 160. — Peter Vogt Peterss., 1789—1864, 160.
- Payngk, Peter Dideriksen, Kr. IV's Chyemicus, 160.
- Pecks, Ditlev, 1670, 201.
- Peder, Per, Peter, Andersson, Lagmd., † 1559, 149. — Andersen, Brygger, 1701, 206. — Bertelsen, b† 1670, 215. — Bjørnsen, 1631, 85. — Hansen, b† 1650, 215. — Iversen, se Jernskjæg. — Jensen, o. 1634, 83 ff. — Jensen, Rentekr., † 1673, 200. — Jensen, Bager, Augustenb., 1832, 191. — Jensen, 220. — Jespersen, Dr., 238. — Jørgensen, Kapellan 1626, 83. — Karlsen, Raadmd., 1619, 214. — Klavsen, Skolem. i Nyborg 1644, 87. — Kristensen, Equipgmester, b† 1709, 213. — Kristensen, p. Øregaard, St. t. S. 37. — Kræmmer (1641), Helsingør, 261. — Lambertsen, f. 1636, 85. 86. — Mortensen, i Nakskov 1650, 6. — Mortensen, Raadm., † 1653, 197. — Nielszen (Mickelsen), † 1566, 130. — Nielsen, Skriver i Nyborg, 1627, 84. 85. — Nielsen, Byfoged i Nyborg, 1636, 83 ff. — Pedersen, Skriver, 1629, 207. — Petersen, b† 1638 i Kbhvn., 220. — Poulsen, Commercecommis., † 1699, 224. — Povelszen, Nakskov, 1698, 111. — Rasmussen, Borger i Kjøge, 35,4. — Wemundtson, Pr. i Sande, 1601, 152. — Willadsen, Bisp, Viborg, 1666, 268 f.
- Pelt, Anne, * C. S. Adelaer, 42.
- Per, se Peder.
- Pestilens i Tønsberg 1603—4, 151. 152.
- Peter, se Peder.
- Peters, Kristine Elisabet, f. 1705, * D. Hegermann, 256,2.
- Petersen, Ane, * C. V. Mengs, 299. — Anna Catharina Christiansd., * M. W. Sundt 2), 61,2. — Dorothea Sophia Christiansd., † 1760, 63. — Kristian, Stiftamtmand, Bergen, † 1775, 62. 63,3.
- Petkum, Simon de, Diplmt. i England, 39.
- Peymann, General, 298.
- Philip Hansen, Skoleh., b† 1706, 208. — Pedersen, Bragernes, 257,1.
- Picard, fransk Astronom, 281.
- Pipper, Hans, b† 1607, 220.
- Plato, Magdalene, * B. Seckmann, † 1693, 203.
- Plessen, Ples, Majorinde, t. Muffelmau, 95. — Slægten, 141.
- Podebusk, Jytte, * N. Brock, 128,2. — Yibeke, * Euert Bijld, † 1596, 132,10.
- Podevint, Susanne Henriette Povline, * D. Bechsted, b† 1787, 205.
- Poggenberg, Marg., * P. M. Hals, 102,1.
- Pohlman, Pohlmann, Gert, 214. — Tøimester i Glückstadt, 98. — * H. W. Arenfeldt, 98,4.
- Polwarth, Eng. Gesandt i Danmark 1722, 96.
- Pontoppidan, Erich, Bisp i Bergen, 1748, 134.
- Pop, Henrik, Lund, 212.
- Pors, Rubbert (Rudbek), 122. 131,1. — Slægt, 19.
- Port, H. E. von der, General, 199.
- Postmester, Dansk, i Hamborg, se Rasmus Andersen.
- Povl, Povel, Poul, Paul, Andersen, se Andersen. — Corneliussen, Forv. i Nyborg, 27. — Gudmansen, Brygger, b† 1717 i Kbhvn., 203. — Hansen, 1654, 209. — Jensen, t. Gierskov, 123,9. — Kristensen, Brygger, 1758, 206. — Lorensen, b† 1687, 216. — Nielsen, 260 ff, sml. Rosenpalm.
- Povlsen, Poulson, Henrich Jørgen Niels., 1724—78, 227. — Niels, Købm., Kragerø, † 1759, 226. — Nicolai, 207.
- Poumeau, Pierre, Oberstlieut., 67.
- Prange, Margrete, b† 1740, 217.

- Pranger, Magnus, 1682, 207. 216.
 Preussen, Kg. af, 1715, 117.
 Pros Lauritsson, Lagm. i Skien, † 1596, 149.
 Prys, Gelles, b† 1674, 220. — Jørgen, b† 1654, 220.
 Poiseke, Dorthe Pedersd., t. Forsinge, * P. G. Juel, 123, 12.
 Pøpping, Frederik, 1672, 215.
- Quelkmeyer, Borkvart. Stykkestøber, b† 1613, 218.
 Qvist, Nils, Tolder i Drøbak, † 1758, 96 f.
- Radebant, Marcus, † 1648, 203.
 Rafn, se Ravn.
 Rahbek, K. L., 296 ff.
 Rakkestads Kirke, Gravskr. m. m., 249 ff.
 Raklev, Madam, Kiøbh., b† 1711, 205.
 Ralfs, Ralues, Anna Katrine, * O. Witt, b† 1710, 218. — Daniel, b† 1692, 218. — Katrine Kristine, b† 1707, 218.
 Rammel, Kamel, Anne, * P. Reetz, 1674, 196. — Fräul., 1720, 94.
 Ramsardt, Else Margrete, * 1. G. Romer, 2. Bechsted, b† 1781, 205.
 Ramtrim, Hans Pedersen, 1729, 210.
 Ramus (Jac. Kristians.), Bisp i Fyens Stift, 1783, 175. — Jonas Kristianss., Justitiar., † 1765, 59. 200. — Kristian Melchiorson, Bisp i Fyen, 59.
 Randj Lauritsd., 1597—1603, 151.
 Randulf, Elisb., * S. Glud, † 1734, 102, 1. — Nils, Biskop i Bergen, 16. 79.
 Rantzau, Daniel, 121. — Frederik, Landrd., b† 1778, 219. — Johan, Brigader, 33.
 Rasch, Anne Kristine, * O. A. Kierulff, 302. — Charlotte Amalie Klavsd., (f. 1696—1705), * Kr. Schouboe, 280. — Cornelius Petersen, Raadm., Nyborg, † 1675, 278, 1. — Edel Margareta Jacobsd., * B. H. Løvenskiold, † 1795, 244 ff. — Jacob, Rector, Canclrd., 245. — Jacob, Toldkass. i Tønsberg, † 1809, 244. — Johan, (1534), 278. — Klavs Petersen, Politimst. i Kiøbh., Etatsrd., † 1705, 81. 278 ff. 282. 283 f. — Peter, (1639), i Angel, 278.
 Raschenberg, Fyn, 279.
 Rasmus Andersen, Postm., Hamborg, b† 1684, 206. — Hansen, Birkefgd., Svenstrup, 1689, 217. — Hanssøn, Lagm. p. Oplandene, † 1621, 255. — Hansen, Raadm., Oslo, † 1629, 255. — Hartvigssøn, Annalist, Præst i Thronhjøm fra 1533, 147. — Jensen, † 1648, 197. — Jensen, 1649, 204. — Jenszen, Pr. i Munkebo, † 1695, 103. 109. — Jenssen, b† 1711, 209. — Jensen (Kbhvn.), 214. — Rasmussen, Borgm. Krsthavn, † o. 1656, 196. — Rasmussen, Cancllforv., 1661, 212. — Samsing, Overskpp. p. Bremerh., † 1640, 198. — Sørensen, Renteskr., b† 1684, 204.
 Rasmussen, Severin, Justitsrd., (1700), 283.
 Ratecken, Johan Filip, Polium. i Kiøbh. 1723—26, 285 f.
 Ratke, Henrik, † 1664, 200.
 Ratlau, 141.
 Rauch, Joh. Fred., Vintapp., b† 1696, 214.
 Ravensberg, Dorthe Christoffersd., * P. Bild, 127, 8.
 Ravn, Rafn, Anna Kristine, * E. J. Torm 1), † 1734, 291. — Hans Vitus, 1690, 203. — Jørgen Hansen, b† 1665, 203. — Kathrine, * P. Klein, 22. — Klavs, Raadm., † 1699, 198. — Kristopher, Capitain, 56. — Mads, 195. — Tyge, b† 1635, 206. 217.
 Reeberg, Jørgen, Forstkass., Sorø, 304. — Karen, t. Bramslykke, * Erik Mogenssen, 128, 6.
 Reedtz, Reetz, Retz, Birthe Christine Juel, * 1. E. Holsten, 2. A. C. Schaffalitzky, 305. — Peder, Kansler, 196. — Justitsraad, 33.
 Reesen, se Resen.
 Reetz, se Reedtz.
 Refenerer, Henrik Lassen, b† 1625, 219.
 Reff, Hans, Bisp i Oslo, fanget 1536, 148.
 Regel, Magnus, Mag., Pr. i Borup, 203.
 Reichwein, Georg, Oberst, 64, 1. 254, 1. — Georg, Gen. Maj., 254. — George Catharina Georgsd., * H. B. Møllerup, † 1760, 64. — (Nic. Frid.) Oberst, 135.
 Reimers, Reimertz, Floris, 1641, 201. — Hagar Katrine, * Niels Iversen (Bruun) 1), † 1719, 158.

- Reimuth, Hans, Pr. i Adserballig, †1792, 180. 183. — Peder, Pr. i Eken, 1793, 184.
- Rejnert Andersen, p. Agdesteen, 1748, 139.
- Rem Petersen, Kontrafejer, b† 1649, 209.
- Resen, Reesen, (Hans Pouls.), Biskop i Sjælland, 53. — Peder, Præsident, 38. 41. — Villum, Command. t. Orlogs, 1715, 116.
- Restorff, Johan Fridrik von, Generalmajor, †1761, 56. — Majorinde, Glückstadt 1742, 97.
- Rethling (?), Agnete Sofie, b† 1773, 219.
- Retz, se Reedtz.
- Reventlov, Reuennloff, Reuitleff, Agnete Jacobsd., * Annders Emmizksenn, d. g., † 1568, 124,2. — Anders Jacobsen, t. Søbo, 123,5. 131,5. — Anna Sofie, Fred. IV.s Dronning, 287. — Greve (Conrad), 49 Note. — Jacob Anderss., t. Søbo, † 1564, 123. — Knud Anderss., † 1566, 131. — Margrethe Andersd., * E. Krabbe 2), 1525—1606, 127,3.
- Riber, Peder Hansen, 1654, 208.
- Rich, Johanne Marie, b† 1800, 213.
- Riedeman, Johan Gustav, Justsrd., Generalauditeur, Norge, † 1708, 69.
- Riese, Katrine, * Klavs Sohn, † 1690, 198. — Commisar, 1702, 198.
- Riis, Anna Catharina, * J. F. Brandt 2), † 1767, 67. — Johan Frederik, Byfoged p. Frederikshald, † 1768, 67,3. — Karen Sophie Paulsd., * Thm. Bukier, † 1765, 67,3. — Kirstine Paulsd., † 1795, 67,3. — Kirstina Catharina Michaelsd., * P. Poumeau, † 1751, 66. — Michael, Postm. i Christiansand, 67. — Paul (Jacobsson), Provst i Ringsaker, † 1726, 67,3.
- Rikard Villumsen, b† 1724, 206.
- Rindt, Robert, 50,2.
- Ring, Kristian, i Wads Mølle, St. t. S. 37.
- Risbricht, Silla Volquardsd., * H. L. Munthe, 11,1. — Volquard Volquardsen, kgl. Landkommissair i Bergen, 1672, 11,1.
- Ritter, M. D., * R. Moth, 101,3.
- Rochling, Erich Mortenss., Capt., 146. — Morten Jørgen Erichss., Lieutn., 1748, 146. — Morten Jørgen, Oberst, 146.
- Rode, Rohde, Roode, Andreas Steffenss., b† 1684, 205. — Frands, b† 1713, 205. — Martha, * 1. K. Sall, 2. M. Radebant, b† 1653, 203. — Mette, 1683, 205. — Rudolf Steffenss., b† 1675, 205. — Sofie Steffensd., b† 1662, 205. — Steffen, b† 1638, 205.
- Roese, se Rose.
- Rohde, se Rode.
- Rolluf, Borquartsen, Stykkestober, Kbhvn., 1633, 204. — Hansen, b† 1684, 222.
- Romer, Gregers, Inspect., b† 1722, 205. — Johan Bertram, b† 1753, 205. — Maren, b† 1772, 205. — Marie Katrine, b† 1774, 205.
- Rommedahl, Sophia, * S. A. Morland 1), 251.
- Ronum, Johan Hansen, 194.
- Roode, se Rode.
- Rose, Roese, Birgitte Johansd., * 1. S. Holm, 2. L. Grenvald, 7. — Hans, 1650, 218. — Jmfr., Skuespillerinde, Kbhvn., 293.
- Rosenberg, Mag., † 1709, 158.
- Rosenkrands, Rosenkrantz, Roszennkranztz, Anne, * T. Krabbe, 125,5. 127,3. 129,1. 132,3. — AnnaChristence, * I. Krabbe, St. t. S. 23. — Axell Klauszenn, 127. — Eiler Styggesen, t. Hevringholm, 126,12. — Jens, Landsdommer, 27. — Karen Eriksd., t. Mattrup, * E. Hardenberg, † 1559, 124,1. — Klaus Ludvigsen, t. Palsgaard, 127,6. — Kristoffer Eilerss., 126. — Lauritz Niels., † 1565, 126. — Mette Olufsd., t. Vallo, * St. Roszennspar, 128,1. — Niels Axelsen, t. Langtind, 126,11. — Niels, Gen. Lieutn., 220.
- Rosenmeyer, Else, * B. Deichman, 65,1. — Henrik, † 1638, 197. 214. — Henrik d. y., 1658, 197. — Karl, † 1670, 197. — Margrete, * L. Klouman, 1693, 197.
- Rosenpalm, Alhede Marie Povlsd., † 1706, 276. 277. — Anders Povlss., 1674—75, 277. — Anders (Andreas) Povlsen, t. Brorupg., Admiral, Ghmrd., R., 1679—1754, 118. 276. — Charlotte Amalie Andersd., † før 1769, 277. — Jens Povlsen, Se Capt., 1685—1715, 277.

- Jørgen Povlsen, 1680—83, 277.
 — Kristian Povlsen, 1670—1731, 276, 277. — Kristian Povlsen, 1672—73, 277. — Mette Cathrine Povlsd., 1682—83, 277. — Niels Povlsen, (1688), 276 ff. — Peder Povlsen, d. 1688, 277. — Povel Nielsen, t. Brorupg., Justitsrd., 1629—88, 260 ff.
- Rosenspar, Roszennspar, Jens Torbensen, t. Skarholt, 128,1. — Sthenn Jenss., t. Skarholt, † 1565, 128.
- Rosensværd, Marine Mogensd., * O. C. Rytter, 254,1.
- Roskilde, Kirsten, b† 1689, 203.
- Rostgaard, Fr., 265.
- Roszennkranntz, se Rosenkrands.
- Roszennspar, se Rosenspar.
- Rotfeld, Margrethe Nielsd., * H. Holch, † 1575, 127,1.
- Rothe, C. P.: Tordenskiold, 235. — Etatsraad, 294.
- Rothsteen, Rothstein, Erich, Cancellijunker, (1667), 263 ff. 270. — Fräul., 1715, 94.
- Rotkirk, Birgithe Wenzelsd., * B. Kaas, 141.
- Rublach, Abrh. von, 203.
- Rud, Knud, t. Vedby, 128,4. — Lars, 194. — Prokur., † 1726, 194. — Sophie, * T. Brahe, 129,6. — Otte Knudss., t. Møgelkjær, 1520—66, 128.
- Runkel, Johan, b† 1694, 211.
- Rusting, Trond, t. Sem, 129,12. — Kristoffer Trondsen, 129.
- Ruus, M., Pr. i Fieldberg, 1748, 140.
- Ruvold, Alhed (Anne) Jørgensd., (1629), * 1. Niels Pedersen, 2. Peder Kræmmer, 261. 277.
- Rüse, Baron, 1672, 308.
- Rytter, Inger Olufsd., * G. Reichwein 2), 254. — Oluf Kristophersson, t. Østby, 254,1. — Peder, 254,1. — Slægt, 19.
- Rützou, Boghdldmhj., Kbhvn.: Spørgsm., 304,9.
- Rød, Hans Offesen, paa Bakke Kloster, 308. — Las Offesen, 1557, 307. 308.
- Røder, de, Fräul., Glückstadt 1742, 98.
- Røde, Niels, b† 1661, 201.
- Rømer, Kristen (1644), Købm. i Aarhus, 280. — Ole Kristensen, Astronom, Politim. i Kbhvn., † 1710, 50,6. 280 ff. 282. 284.
- Rønnow, Anna, * E. Hardenberg, 124,1. — Eyler Markvardss., t. Hvidkilde, RR., † 1563, 123. — Inger, * H. Bilde, 127,7. — Markvard, t. Hvidkilde, 123,8. — Mette Eilersd., * Jacop Wiffert, 1533—1601, 123,3.
- Rørdam, H. F.: Læger i Bergen, 35 ff., Gravskrifter, 154 ff., Aug. Meldals Autobiogr., 161 ff. •
- Rørem, Kirsten, * Iv. Huitfeldt, † 1750, 61,1.
- Salomon Abrahamsen, i Nakskov 1650, 6. Salomonsen, Vexellerer, Kbhvn., 298.
- Samuëll Jørgenss., Pr. i Mandal, 148. 153. 154.
- Sandagergaard, i Fyen, 30 ff.
- Santum, Arent, b† 1654, 214. — Sml. Sontum.
- Sara Gertsd., * Fr. Klein, b† 1623, 221. — Lavridsd., * 1. F. Kliffuer, 2. Joh. Baptista, b† 1673, 206.
- Saxenberg, Peter, † 1658, 197.
- Saxtrup, Christence, * L. Ginnstij, 125,3.
- Scavenius, Lavrids Mortensen, Dr., 200. — P., Skatmester, (1671), 271.
- Schachtavel, se Skaktavl.
- Schade, se Skade.
- Schaffalitzsky, Alb. Chrstf., Greve af Muccadell, 1783, 305.
- Scheel, se Skeeel.
- Scheffer, Elisabeth, * 1. M. Lerche, 2. Kl. Rasch 1), † 1690, 280.
- Schilderup, se Skjelderup.
- Schinkel, Schinneckell, se Skinkel.
- Schiødte, Søren, Hofpræst, 1834—36 Kbhvn., 160.
- Schiøtz, Schyth, Andreas, Pr. i Kbhvn., 1758, 99.
- Schlanbusch, Schlangbusch, Elisabeth Benedicta Friderichsd., † 1757, 241,1. — Friederich Heinrichs., Oberst, † 1728, 234. 241. — Hans Jacob Friderichs., 1726—31, 241. — Heinrich, Oberbergh., Kongsbg., † 1705, 234,1. — Kristian Friderichss., Lieutn., † 1741, 241,1.
- Schmidt, se Smit.
- Schnabel, Hr. Povel, Graven, 1748, 141.
- Schnell, Magdalene, * H. Lachmann, 63.
- Schotter, Dr. theol., Rostock 1740, 96.

- Schouboe, Kristian, Justitsrd., 280.
- Schowitz, Albert, Justsr., b† 1689, 202.
— Albrecht, b† 1650, 202. — Just Albrechtss., b† 1686, 202. 214.
- Schrader, Præsident, † 1736, 197.
- Schrøder, Schreuder, Albrecht Vilhelm, † 1677, 219. — Anna Sofie, b† 1689, 219. — Ditlev, b† 1675, 217. — Ditlev, 1701, 217. — Engel Katrine, 1783, 213. — Hans Ditlevsen, b† 1685, 205. — Hans Hansen, Hører, Bergen, 12. 13. — Hans Hansen, Pr. i Gloppen, 13. — Hans Henrik, 211. — Jens, b† 1686, 217. — Johan Herman, 1689, 211. — Kristence Ottosd., * Edv. Edvardsen, † 1684, 15,3. — Otto Hansen, Sognepr. v. Nykirken i Bergen, 15,3. — Thomas Gerhard, b† 1711, 211. — Toldinsp., b† 1758, 213. — Vilhelm, b† 1714, 217.
- Schubarth, Caroline Rud., * 1. J. Løvenskiold, 2. G. F. Adeler, 245.
- Schultz, Maren Jensd., * Ole G. Debes, 1758—1818, 248,2.
- Schumacher, Albrecht, (s. Gyldensparre), Etatsrd., † 1696, 197. — Joakim, † 1650, 197. — Lene Maria, * Jon. Wessel, † 1789, 256.
- Schurmann, Schyrmand, Johan, b† 1610, 216. — Jorg. Henriks, Præst i Tysnæs, 79. — Korfits, 1720, 213.
- Schwartzkopf, Apollone Michelsd., * Otto Edvardsen, † 1758, 15,3. — Edvard Ottesen, Skolem. i Kbhvn. 1740, 15. — Michael Hansen, Sognepr. i Manger, 15,3.
- Schwendt, Andreas, Kannik i Roskilde, 35,4. — Bastian Andreass., 35,4. — Margrete, * Powell Andersøn, 36.
- Schyrmand, se Schurmann.
- Schyth, se Schiøtz.
- Schøbel, Canellrd., † 1726, 199.
- Schøller, Anders, Commercd., Throndhj., 1698, 231,1. — C., 44. — Cecilie Kristine, Geheimrdinde, † 1786. — Slægten, 283.
- Schönefeldt, Jacob, 1686, 223. — Peter, 1686, 223.
- Sckierp, Niels, Lieutn., † 1717, 77.
- Seblad, Helle, * Ulr. Fr. From 1), 69.
- Secher, C. E., cd. mag., 48,4: Pd. Wes-sels Ungd., 235 ff.
- Sechman, Seckman, Seckmann, Baltazar, Borgm., † 1675, 200. — Baltazar, Secretair, 200. — Baltzer, Etatsr., 1722, 200. — Didrik, Justitiarius, 1743, 200. — Frederik, Justitsrd., Canelliforv., 1745, 200. — Johan, Commiss., 1689, 200. — Johan Jer-gen, 1769, 200. — Justitsr., † 1750, 195. — Jørgen, Raadm., † 1696, 200. — Jørgen, Regmkvartm., 1769, 200. — Magrete, * Holmer, † 1722, 200. — Mægtele Dorothea, * Jn. Ramus, 1769, 59. 200.
- Seefeld, Laurids Nielsen, t. Refsnæs, 126,9. — Maren Jensd., * N. Munk, 131,6. — Wiffuert Lauritsen, t. Refsnæs, † 1565, 126.
- Seehuusen, Morten, Raadm. i Stavanger, 136.
- Sehested, Seste, Brun Otto, 123,11. — C. T., Admiral, 1715, 116. — Hannibal, 25 ff. — Jacob Brunss., t. Østergaard, † 1564, 123. — Slægt, 19.
- Seidelin, Canellrd., 1711, 208. — Nicol., Mag., Sognepr. i Skanderborg, † 1737, St. t. S. 37. — Se Brinck.
- Senkeler, Daniel, Skibsbgr., † 1636, 198.
- Seue, Isab. Christiana Lov. Petersd. de, 1739—65, 250. — Peter de, Gene-ralmj., † 1772, 249. — W. N. Peters. de, Genmaj., 249.
- Sevel, Søren, Mag., b† 1714, 202.
- Severin Larsen, Commsair, 213. — Sml. Søren.
- Seyuort, * 1. Joh. Vadtzon, 2. Krstn. Lav-ridsen, b† 1673, 210.
- Sibbern, Carsten, Genmaj., 259,1.
- Sidsel, Sidtzel, Sidse, * Anders Nielsen 2), b† 1658, 212. — Hermansd., 1627, 84. — * Knud Markvardsen, 211. — Kristensd., * P. Luxdorff., † 1729, St. t. S. 37. — Lambertsd., f. 1641, 87. — Peder Nielsens, 1631, 84. — Kristine Klausd., * H. J. Kjø-bing, 105. — Sml. Cecilia.
- Siersted, Lærer i Nyker p. Bornholm, 79.
- Sigelblad, Hans Petersen, b† 1690, 208.
- Simon Endersen, 1639, 214.
- Sinclar, se Senkeler.

- Sine, * S. S. Löweskow, 214.
- Sinning, Lyder, Pr. i Jørringfjord, 1748, 146.
- Sitsker, Sara, * H. Drejer, b† 1720, 216.
- Skade, Schade, Mads Jensen, 131,2. — Niels Matzenn, t. Skabelundgaard, † 1566, 131. — Ove (1657), Lensm., Roeskilde, 263. — Ove, 125,3. — Peder, Mag., Rector i Rosk., 196.
- Skaktavl, Schachtavel, Torbiern, Laugm. p. Hedemarken, 139. — Slægt, 19.
- Skanke, Karen Knudsd., * Kr. Thrunszenn, 129,12.
- Skave, Kirsten, * J. Trolle, 127,10.
- Skeel, Scheel, Skeil, Skeill, Skiell, Abel Sørensd., * Niels Lanne, † 1585, 125,7. — Anders, t. Hegnet, 125,6. — Else, † 1682, 196. — Hans Nielss., t. Nygaard, † 1565, 126. — Jacob Anders., t. Hegnet, † 1575, 125. — Kristen Nielss., † 1566, 130. — Niels Pedersen, t. Hesselballe, 130,6. — Niels, t. Nygaard, 126,1.
- Skjelderup, Schielderup, Skillrop, Adriana Jensd., * Bisp Jøren, 148. — Ellin Jensd., 148. — Even, Provst & Sognepr. i Oddernæs, 162. — Jens Pedersen, Bisp i Bergen († 1582), Hustru og Børn, 14. 148. — Marien Jensd., 148. — Peder Jenss., 148. 153.
- Skiell, se Skeel.
- Skillrop, se Skjelderup.
- Skinkel, Schinkel, Schinckell, Kirsten Ottesd., * B. Norbij, † 1572, 124,7. — Morten, Geheimeraad, t. Sølholm, 28 ff. — Pauill Poulss., t. Østrup, † 1565. 123.
- Sknør, Jøren, 153.
- Skotte, Albreeht Jørgensen, b† 1652, 211.
- Skov, David Baltzerss., b† 1629, 216.
- Skovgaard, Skouffgaard, Hanns Jeps., t. Gundestrup, † 1564, 129. — Jep Jensen, t. Skovgaard, 129,7.
- Skram, Anne Eriksd., 132,4. — Anne Pedersd., t. Alsted, * Jenns Juel, † 1581, 124,8. — Karen Pedersd., 126,1. — Kristen Pederss., † 1566, 132. — Peder, t. Urup, Adml., 127,4. 132,4.
- Slesell, Jokum von, b† 1656, 217.
- thor Smede, Thomis, i Nakskov 1650, 6. — Thomis Thomissen, d. i Nakskov 1650, 6.
- Smit, Smidt, Schmidt, Anne Andersd., 159. — Anne Qvist, * O. H. Hvidberg 3), 301. — Antonette Andersd., * Frisenberg, 159. — Capellan i Fanø Prgld., 162. — Chordegne i Høbro, 301. — Gabriel Anders., 159. — J. Hilarius, Horer i Kbhvn., 46,1. — Jokim, (Holten Pintt), b† 1619, 222. — Lars Anderss., 159.
- Sofie, Soffie, * Hans Mortensen, b† 1665, 201. — Klauszd., * 1. Klaus Nielszen, 2. Rasmus Jensen, 3. Kl. H. Vedel, 103. — * Kl. Iversen, 208. — Lisabet, * H. V. Rafn, b† 1702, 203.
- Sohn, Klavs, Raadm., 198.
- Sohr, Andreas Georg, 93. — Angenethe Martinette Johansd., * Capt. Hein, 93. — Anne Elisabeth Johansd., * 1. W. U. Krabbe, 2. W. K. Jäger, † 1758, 93. 99. — Cecilia Fridrica Johansd., 1713 * Chr. Frdr. de Boysset, † 1742, 93 ff. — Johan Fridrich de, Oberst, † 1729, 93. 95. — Margaretha Catharine Johansd., 93. — Maria Hindriette Johansd., 94.
- Solberg, Hans Jørgen, 1712, 203.
- Soll, Klavs, Materialskr. p. Bremerh., b† 1628, 203.
- Sommer, Niels Jørgensen, Pr. i Kjerte, 31.
- Sontum, Jokum, Kræmmer, b† 1698, 215. — Sml. Santum.
- Sorg, Hans Mortensen, 208. — Morten, Kgl. Vinskænk. b† 1652, 208.
- Sorterup, Jørgen, Pr. i Lydersløv, 26. 156. 279. 280,1.
- Souteman, Hans, Overvisit, 1714, 223.
- Sparre, Christence, * Kl. L. Rosenkrantz, 127,6. — Erick, † 1600, 148. — Henning, 37.
- Speet, se Sphit.
- Spend, Maren, * H. Lange, 125,7.
- Sperling, Otto, d. æ., Dr., 35.
- Sphit (Speet), Sophie Abelsd., * P. Borthing, † 1699, 242,1.
- Spiering, Henrik, b† 1700, 213.
- Spleth, Præst i Strøby, 8.
- Splid, Kirsten, * Kj. Bing, 129,8. 132,9.

- Stads, Torben, Consumpt. Forv., Helsingør, 1730, 198.
- Stadsgaard, Anna, * Joh. Arnoldt 1), 232,2.
- Stampe, Jesper Hansen, Pr. i Nyborg, 1625, 83 ff.
- Staphropski, Falch Olufsen, 38,1. — **Ma-**ren Olufsd., * Kr. Bollesen, 37. St. t. S. 37. — Oluf Phoca's S., Mag., Superintendent p. Gulland. 38. — Phoca, Offic. u. Fr. II, 38.
- Starup, Stadsmajor, † 1729, 196.
- Stase de Kouzi, i St. Ubes (Setubal i Portugal), 1581, 150.
- Stavanger Domk., Gravskr., 259 ff.
- Stemann, se Stemann.
- Steen, Else, * Mourids Jepsen, 126,4.
- Steenen, Fru Anne, 43. — Slægt, 19.
- Steffen, Kapt., 1650, 212.
- Steinberg, Katrine, * Pt. Rasch, † 1683, 278.
- Stemann, Steeman, Amtm. i Sorø 1809, 300. — Jost, 1645, 219.
- Sten, Guldsmed, hans Hustru, 200. — Jørgensen, Ridefgd. p. Billeslave, 34. — Petersen, Guldsm., bt 1644, 207. 212. — Sml. Steen.
- Stendrup, Jakob, Regim. Feltsk., 1730, 198.
- Stenersen, Thomas, Skipper, 1778, 169.
- Stenholt, Hr. Hans, 1728, 120.
- Stenkuhl, Henrik, 222.
- Stenvinkel, Anneke, 198. — Anton, † 1688, 198. — Bygm., † o. 1700, 198. — Hans von, Kgl. Bygmstr., † 1639, 198. — Morten, † 1646, 198.
- Stercke, Erhardt, Trompeter, 1646, 201. 222.
- Stickman, Johan, bt 1663, 212.
- Stiffkeu, se Stufken.
- Stockfleth, Etatsraad, 49. — Hannibal de, Justitiarius, 58,1. — Isabella Christiane, * 1731 H. F. Windz, 305. — Jørgen, Major, 68,1. — Marie (Maren), * P. I. Riis, † 1748, 68 Not.
- Storm, Anker, Kammerr., Toldskr., Kbhvn., 294. — Anne Marie, * Kr. Rømer, (1644), 280. — Gustav, Dr., Professor: Annal. Opt. fra norske Lovbgr. i 16de Aarh., 147. — Jacob, Skppr., Nakskov, 1695, 108. — Thalia Ankersd., * 1762 Vilh. Bornemann, † 1770, 293.
- Stranger, Anders, Groshandl. i Chria., 75. — Andreas Anderss., 76. — Karen Olufsd., * And. Madsson, 229,3. — Maren Andersd., * J. Hvid, † 1756, 75.
- Stribech, Didrik, Tolder, Kalmar, 1680, 219.
- Struensee, J. F., 133. 292 ff.
- Strømmens Kirke, Svelvig, Gravskr., 257.
- Stuart, Elisabeth, 1691 * Lr. de Boysset, † 1723, 98. 94. — Jaqu. Guill., Generalm., Command. p. Frederikstén, † 1749, 98. — Jean Christopher, Generalmj., † 1734 i Rostock, 94.
- Stuve, Bertel, bt 1702, 211.
- Stuver, Bertel, bt 1720, 211. — Hans, Raadm., 1717, 211.
- Styer, Hans, Sadelm., bt 1688, 221.
- Stufken, Stiffken, Baltzer, bt 1685, 207. — Didrik Lyderss., bt 1677, 207. — Lyder, bt 1669, 207.
- Stygge, Else Enevoldsd., * J. Munck, 126,2.
- Styrup, Oberst, 197.
- Suco, Klemens, bt 1685, 218. — Commissair, bt 1696, 218.
- Suhm, Comdrept., 194. — Hans Henning, Hofj., bt 1709, 219. — Henrik, 1681, 219. — Lieutn., bt 1765, 219. — Magdalene Valentinsd., * 1. O. Heider, 2. Kristian Pedersen 2), 211. — Schoubynacht, bt 1744, 219. — Ulrik Frederik von, Admiral, † 1758, 194. 219. — Valentin, Mag., 1655, 211. 219.
- Sundt, Michael, Generallieut., † 1753, 61,2. — Michael Andreas Michaelss., Oberstlieutn., † 1816, 61,2. — Michael Vilhelm Michaelss., Capt., † 1759, 61.
- Susanne, Susana, * Herm. v. Ham, bt 1724, 210. — Jørgensd., 148. — (Leonhardsd.), * Jens Skjelderup, 148.
- Svabe, Beate Nikolaisd., * Reinhl. Thimb, bt 1652, 220. — Nikolaus, bt 1629, 220. — Sofie, 1676, 220.
- Svale, Suale, Kristoffer Verner'ss., 123. — Verner Bertelsen, t. Bisbo, Landsdm. i Fyn, 123,7.
- Svane, Ane Margrtehe, * Voss, 1708, 30. 207. — Bispinde, 207. — Oberst, bt 1745, 196. — Peder Pederss., Urtekræmmer, 1711, 207.

- Peder, b† 1693, 207. — Søster, b† 1730, 222.
- Svanehiølm, Alida Severinsd., * Lehnørd Wejner, 137. — Egte Severinsd., * 1. Wilhelm Hansen, 2. J. Veinwich, 1748, 137. — Elisabeth Severinsd., * H. Hvid, 137. — Jonas Lillien-schiold Mortenss. de, Kbhvn. 1748, 137. 145. — Morten Severinss., 137. 145. — Severin Mortenss., Sergeant, 1748, 137. 145. — Severin Sechusen Mortenss., Stiftamtskr. i Bergen, † 1726, 135 ff.
- Sveder, Anne Kirstine Svedersd., † 1760, 199. — Capt., 1751, 199. — Elisa-beth Svedersd., † 1760, 199. — Ka-trine Marie Svedersd., † o. 1757, 199. — Kristensen, Tøjmaster, 1701, 198. — Kristensen, Oberstl., 199. — Oberst, † 1735, 199. — Sofie Svedersd., † 1774, 199.
- Swelundt, Ditlev, Flensborg, b† 1664, 212.
- Svend Pedersen, t. Ørum, 126,3.
- Sverdrup, Sophia Nilsd., * J. G. Treub-ler, 56,1.
- Svidtzer, Erik, Pr. i Hoirup, 1691—1717, 105.
- Syling, Johan, 214.
- Søgaard, Jens Nielsen, Grovsmed, 1670, 210.
- Søren Bødker, b† 1612, 218. — Johan-sen, se Lenow (306). — Jørgensen, Overformynder, b† 1672, 214. — Pedersen, Vice Rect. i Bergen, 16. — Sørensen i Waszbond, 1695, 107. — Thomesen, Nyborg 1644, 87. — Thomsen, Raadm. i Nyborg 1666, 81. — Sml. Severin.
- Sørums Kirke, Gravskr., 258.
- Taftebjerg, Peder Jenszen, Pr. p. Strømsø, 1692, 101. 108.
- Tale, * Jonn Packe, 152.
- Tanum (Tonom), Præstegjeld, 150.
- Taulov, Thaulow, Maren Dorothea, * J. L. Tønder, 228,2. — Raadstueskr. i Christiansand, 1778, 169.
- Tausen, Tausans, Klaus, Secretair, 44. — Kristian, Doctor, 259.
- Teil, Mourids v. der, 27.
- Teiste, Elsebet, * P. Rytter, 254,1. — Slægt, 19.
- Tesløf, Tesløff, Peder Jensen, Hofretskr., b† 1694, 216. — Rasmus Jensen, Korf. Trolles Haandskr., b† 1679, 214.
- Thaarup, F., 301.
- Thamsen, Schoutbynachtinde, † 1758, 199.
- Thaulow, se Taulov.
- Thencken, Johan, b† 1611, 218.
- Theonymus, Salamo, Hører i Bergen, † 1701, 14.
- Thestrup, Andrea Rigelsen, 1783, 174. — Elisabeth Olesd., * P. P. Bagger, 103. 110. — Frans Oless., Mag., Pr. i Nakskov, 103. 108. 111. — Ingeborg Margreta Olesd., 103. — Magdalena, * J. A. Cold 2), 58. 297. — Matisz Oless., Pr. i Dalby, 103. 108,3. 110. 121. — Ole, Pr. i Dalby, 1640, 101.
- Thide, se Tide.
- Thillofsen, Jens, t. Østerraad, 1559, 206.
- Thimb, Geske, 1676, 220. — Reinholt, 220.
- Thiset, A., Asst., Kbhvn., 240,7. 305: Forglemte Adelslægter, 18 ff. Sprgsm., 78. Danske Adelsmænd 1563, 121 ff. Om Slægten Vognsen, 306—8.
- Thomas, Andersen, Rentesk., b† 1653, 203. — Justnæs, i Oddernæs 1778, 168.
- Thomsen, Elisabeth Marie Thomasd., * Peter Jensen, 191. — Thomas, Bager i Augustenb., 191. — Kbhvn., 294.
- Thonagel, Thomas, 221.
- Thormod Madsen, til Strøm, 308.
- Thormølen, Jørgen, 194.
- Thott, Claes Akesen, 127,1. — Else, * Thomas Lange, 125,8. — Tage, t. Skabersø, 41.
- Throlle, se Trolle.
- Throndhjem, Domkirke, Mikkel's Kirke, Frue Kirke, Korskirke, Graabrødre Kloster, 147. Brand, 239.
- Thrægaard, Alexander, b† 1654, 215. — Ane, b† 1670, 215. — Hans, Kirkevrg., † 1641, 194. 198. 215. — Jakob, 215.
- Thuen, Frans, b† 1688, 220.
- Thuresen, Frederik, Oberst, 1674, 193. 208, 220.
- (Thygeson), Anna Tygesd., * E. I. Torm 2), † 1762, 291. — Tyge Jespersen, t. Mattrup, 291.
- Thærborg, Johan, b† 1618, 217. — Verner Johanss., b† 1651, 217. — Sml. ther Borg.

- Tide, Thide, Tie, Henrik von der, b† 1625, 217. — Movrids von der, Assessor, b† 1682, 208. 220.
- Tidemand, Tidemann, Margrethe, * Just Urne, 124,5. — Stiftspr. i Bergen, 1748, 134.
- Tie, se Tide.
- Timmermand, Peter, b† 1685, 204.
- Tinhuus, Anne, * Poul Jensen, 123,9. — Margrethe Hansdatter, * A. Urne, 124,5.
- Tistorf, se Mikkel Henriksen.
- Toller, Nils, Ass. i Overhofr., 55,5.
- Tonom se Tanum.
- Tonsberg, se Tensberg.
- Topdal, Edel, * Niels Poulson, b† 1756, 226,1.
- Torben, Gabrielsen, se Akeleie. — Larsen, Væbner, 129,3.
- Tordorf, Jørgen Otto, Pr. Jørgens Kmpage, b† 1677, 211.
- Torm, Dorthe Eriksd., * O. Luxdorph, † 1675, St. t. S. 37. — Erik Jensen, Politim. i Kiøbh., † 1764, 289 ff. 302. — Erik Olufsen, Stiftspr. i Kbhvn., 290. — Mette Eriksd., * Jens Henriksen, 290. — Mette Sofie Eriksd., * 1744 Fred. Horn 2), 291.
- Torp, Adrian, b† 1746, 212. — Gotlob, Proviandskr., b† 1772, 212. — Hede- vig, Mad., b† 1773, 212. — Justeerm., Kjøbh., 1778, 169. — Katrine Sofie, b† 1732, 212. — Kr., Kmmrlakai, 1773, 212.
- Toxverdt, Anne Catharine, * 1. Mohr, 2. Kr. Fr. de Boysset, 3. Fr. v. Kalkreuth, 97.
- Trampe, Friderich Kristopher Greve af, Stiftsbfm. p. Isld., 246.
- Trane, Birgitte Katrine, * J. T. Flindt, 296. — Kristen, Lehnsn. i Stavanger, 136.
- Trellund, Jens, 306. — Slægten, 305—6. — Sml. Lambert Jensen.
- Treschou, Træskow, Gerhard Gerhards., Studiosus, 71,1. — Gerhard, Admi- ralitetsrd., 71,1. — Gerhard, Pr. i Kjøbh., 1778, 170. — Justus Gotthard Gerhards., Lieutenant, † 1730, 71. — Maria Gerhardsd., * Andr. Huus, 71,1.
- Treubler, Johan Georg, Ritmester, 56.
- Trige, Michel Rasmussen, Herredsfgd. i Horsens, St. t. S. 37.
- Tritzschler, H. Ernst von, t. Thom, Ge- neral, † 1718, 55,5.
- Trolle, Throlle, Anne, * A. Urup, 132,8. — Herluff Jacobss., † 1565, 127. — Jacob, t. Lille, 127,10. — Korfits, 1679, 214. — Niels Jacobss., t. Braadegaard, † 1565, 127. — Nielsz, Stadth., t. Gauno, 105.
- Tuchsen, Dorothea Sophia, * M. Sundt 2), 61,2.
- Tullin, Kristian Braunmann, Digter, 63,1.
- Tysch, Maren, * M. Riis, 67.
- Tønder, Jakob Lorents, Controlleur, Kra- gero, 228,2. — Peter Henrich Ja- cobss., 1769—70, 228. — Severin, Capellan i Kragero, b† 1731, 225.
- Tønne Madsen, Raadm. i Nyborg 1666, 81.
- Tønsberg, Tønsberg, Tønsbiørg, Anna Stigsd., f. 1679, * 1. A. Schøller, 2. J. H. Weinigel, 231,1. — Karen Stigsd., * H. I. Arnoldt, b† 1737, 231,1. — Kirsten Andersd., * Nils Toller, 35,5. — Kristine Elizabeth Stigsd., * A. Krag, † 1709, 231. — Stig Andersen, 1646—90, 229.
- Tønsberg, Frue Kirke, 151. 152. Laurids Kirke, 152. 258.
- U, W, We, Esbern, † 1565, 129,2. — Mo- genns, t. Oddersberg, 129.
- Uekke, Hans Hanszen, Byfgd. i Kierte- minde, 105.
- Ulf, Knud, Raadm. i Nyborg 1666, 81.
- Ulfeld, Wlfeld, Berete, * N. Bild, 127,8. 132,10. — Corfits, 27,1. — Corfitz Knudszenn, t. Selsø, Rigsr., † 1563, 122. — Eggert, t. Kragerup, 124, 3. — Erik Flemming, t. Raschenberg, Capt., 280. — Frk., b† 1741, 222. — Gertrud Stigsd., * Kristff. Olde- land, 122,3. — Jakob, t. Urup, Kansler, 1626, 84. — Klaus Eggertss., t. Kra- gerup, † 1566, 124. — Knud Ebbe- sen, 122,1. — Kristoffer, 1637, 86. — Leonora Christina, 35. — Mette, * E. Grubbe, 127,5.
- Ulfstand, Wlfsthannd, Børge Jensen, t. Ørup, 128,7. — Else, * Kr. Munk, † 1565, 122. — Gregers Truidsen,

- † 1582, 128,3. — Holger Borgess., t. Glimminge & Ørup, 128. — Jenns Holgerszenn, t. Skabersjø, † 1566, 122. 132. — Jenns Truidss., t. Vemmetofte, † 1566, 130. — Kirsten, t. Toftholm, * K. Bryske, 122,2. 130,8. — Kristence, * T. T. Viffert, 123,3. 125,1. — Laffue Truidss., t. Torup, † 1561, 128. — Oluff Trudszenn, 128. — Sidsel, * K. P. Gyldestierne, 124,9. 132,2. — Truid Gregersen, t. Torup, 128,5. 130,7.
- Unger, Hans Wulff Nicholais, Lieutn., 1748, 146.
- Urne, Wrne, Anders Justs., t. Dreiby, 124. — Just, t. HARRIDSLEV, 124,5. — Knud, t. Julskov, 27. — Kristopher, t. Rygaard, 121. — Lisbeth Johansd., * P. Lykke, † 1584, 123,4.
- Ursin, Klaus, Lect. theol. i Christiansand, † 1721, 11.
- Ursula, * Jak. v. Hamb 2), 1673, 210.
- Urup, Wrup, Wgerup, Anne Axelsd., * N. Krabbe, † 1568, 125,5. — Axel, 1593, 151. — Axel, t. Ugerup, 132,8. — Jørgen Axelss., t. Møping, † 1566, 132.
- Ussing, Anna Medea, 1783, 174.
- Utke, se Uckke(?).
- W, se U.
- Wachman, Søren, † 1647, 221.
- Wachs, Carl Frantz von, Capit., † 1836, St. t. S. 28.
- Wad, Gustav Ludvig: Bolle Luxdorff, 37 ff. Rosenpalm, 260 ff. 305.
- Wadspyd, Waspyd, Wasbyrd, Slægten, 258,2. 306.
- Vadse Kirke, Gravskr., 252.
- Vadtzon, David, † 1709, 210. — Johan, 210.
- Wahl, de, Oberst, 142. — Otho Adam, Capt., 142.
- Walchenndrup, se Valkendorf.
- Waldau, Ernst Bog. v., Oblieut., Comdt. p. Akerhus, † 1709, 56.
- Vale, Klaus de, se Deval (?).
- Valkendorf, Walchenndrup, Axell Henningss., † 1565, 123. — Henning, t. Glorup, 123,10. — Sidsel, * Laur. Knob, 128,9.
- Walter, Valter, Ghrmd., † 1718, 222. — General, † 1749, 222. — Gen. Audit., 1745, 205. — Johan Andreas, Major, † 1773, 205. — Katrine, * Frdrk. Verdelman 1), 1670, 202. — — Kr. Albret, Cancellrd., † 1687, 222. — Lutt, † 1668, 217. — Peder, Raadm. i Nyborg, 1634, 85.
- Vardø Kirke, 260.
- Warnstedt, Johan Ludvig Kristianss. von, Capt., p. Møchlebust, 1748, 146. — Kristian Hans v., Etatsr. & Amtm., 146.
- Vasbyrd, Waspyd, se Wadspyd.
- We, se U.
- Vedel, Wedel, Baronesse de, 1720, 94. — Klaus Hansen, Pr. i Munkebo, 104,1. — Wedelsborg, Kristian, Greve, † 1759, 241,2.
- Wedelsborg, Grevskabet, 27. 33.
- Wederkinch (Bertel H. H.), Pr. i Kolbye, 178. — Henrik Jørgenss., Provst i Nykjøb. p. Falst., 1784, 174. — Jørg. Henrrs., Pr. i Nykjøb., Falst., 177.
- Vedtoftegaard, nu Brahesholm, i Fyen, 27 ff.
- Veiel, Lavrids Hansen, † 1624, 208. — Sml. Veile.
- Vejer, Eva Johansd., † 1639, 201. — Johan, † 1638, 200. 219.
- Vejle, Weile, Jørgen Jensen, † 1711, 221. — Kaj Fredrik, Tolder i Nakskov, † 1751, 7. — Kristiane Sofie Kaisd., f. 1745, 8. — Lavrids Gotfred, Præst i Hørbj, 1751, 8. — Susanne Amalie Kajsd., f. 1748, 8. — Sml. Veiel, Vedel.
- Vejner, Vejner, Alida Catharina Lehnerdsd., * Krstph. Kr. Cramer, 137. — Hans Lehnerds., 137. — Johan Lehnerds., Købm. i Bergen, 1748, 137. — Lehnerd, Købm. i Bergen, 137. — Severin Lehnerds., Købm. i Bergen, 1748, 137. — Thomas Lehnerds., 137.
- Weinigel, Joh. Henr., Oberstlieut., 231,1.
- Veinwich, Jacob, Laugm. i Christiansand, 1748, 137.
- Veis, Otto, Pr. i Vissing, 103.
- Weitzius, Hierronymus, Mag., 1656, 214.
- Velling, Capitain, 1728, 120.
- Wendelboe, Morten, Sgpræst i Rygge, 60,1.
- Wendt, Henrik, Nykjøb. Falster, 1762, 209.

- Werdal, O., Pr. i Eid, 1748, 146.
- Verdelman, Frederik, b† 1687, 202. 217.
- Vesling, Wesling, Ellen Marie, † 1749, 194. — Friederica, * Millan, † 1774, 196. — Canellrinde, † 1753, 196. — Morten, 196. — Nikolaj, Assisthforv., † 1698, 194.
- Vessel, Wessel, Johan Herman Jonass., Digteren, 256, 3. — Jonas, Provst, 256. — Peder (Tordenskiold), 235 ff. — Raadm. i Trondhj., 237.
- Vessen, Mathias, Viinhdl., 215.
- Vestengaard, Jens Eriks., Amtsskr., Odense, 27.
- Wgerup, se Urup.
- Vhesein, Jørgen. Mag., 196.
- Vibe, Wiibe, Katrine Hedevig, * Vinc. Lerche, † 1731, 195. — Mikkel, Borgm. i Kbhvn., † 1624, 194. — Michael, Etatsrd., (1679), 47. 270. 275.
- Vibold Johansen, Teltmg., b† 1625, 216.
- Viborg, Dr., Pr. i Slægelse (1880), 265,4.
- Wichman, Jørgen Adrian, b† 1665, 201.
- Widsted, M. C., i Kbhvn., 46.
- Wiel, Ane Katrine, b† 1741, 202. — Katrine, * Anchersen, b† 1762, 202.
- Viffert, Wiffert, Wiffuert, Corfitz Tønness., 125,1. — Dorthe, P. Kruse, 126,5. — Holger Tønness., t. Næs, † 1564, 125. — Jacob Tønnesen, t. Brolykke, 123,3. — Lene Tønness., * Jacob Sested, † 1579, 123,11. — Mette Madsd., t. Hørbylund, * M. Krabbe, † 1597, 132,3. — Tonne Tønnesen, t. Brolykke, 123,3. 125,1.
- Wiibe, se Vibe.
- Wilchen, Adelgunde, * E. Krabbe, St. t. S. 23. — Brigader, St. t. S. 23.
- Vilders, Margrete, * Fr. Verdelman 2), b† 1708, 202.
- Wildschott, Etatsrd., Generalaudit., (1704), 290.
- Vilhelm, Wilhelm, Villum, Evertsen, Capt., b† 1648, 207. — Hansen, Ass. i Ohr., 137. 138. — Klarsen, b† 1695, 208.
- Villads Kristensen, Kbmd., Jylld., b† 1668, 202.
- Willem, Johan de, b† 1631, 204.
- Villers, Hedevig, b† 1676, 217.
- Villum, se Vilhelm.
- Witse, J., Professor, Reiseiagttagelser, 65,1.
- Wilster, Peter Jacob, General Major, † 1725, 55,2.
- Winberg, Johan, 1730, 210. — Johan Herman, b† 1760, 210.
- Vind, Wind, Charlotta Amalia, * Henr. Arenstorff, † 1724(?), 259. — Holger, 1660, 202. — J., Skatmester, (1671), 271. — Kirsten Nielsd., * T. I. Krabbe, St. t. S. 23.
- Windfeld, Anna Nielsd., * Didr. Buch, 228.
- Winding, Rasmus, Herlovianer, 38.
- Windz, Hans Frederik Nicols., Gen. Maj., † 1765, 34. 305. — Johanne Nicold., * E. F. Grambow, 1703—83, 34. 35. — Nicolai Hanss., Canellrd., 30. 32. 305. — Margrethe Kirstine Nicolaisd., f. 1701, 34.
- Vinslov, Hans, b† 1740, 204.
- Winstrup, Mette, * N. Pedersen (Ørløs), 41.
- Vinter, Gedske Elisabet Jensd., 199. — Hans Jensen, Stud., b† 1704, 199. — Hans Jensen, 199. — Jens Hansen, Mag., Cpilln. v. Holm. K. Kbhvn., † 1686, 197. — Johan Frederik, Materialforv., 1731, 212. — Kirstine Jensd., * Sveder Kristensen, 199.
- Winterberg, Pr. i Glückstdt, 1745, 98.
- Winterfeldt, Baron, 33. — Fru de, Glückstadt 1745, 98.
- Wisløff, Margrette Sophia, † 1721, 64. — P., Proviantforv., 64.
- Vissing, Henrik, † 1740, 199. — Jens Jensen, Købm., † 1674, 199. — Sofie Jensd., * H. E. von der Port, 199.
- Wit, se With.
- Witberg, Oberst, 194.
- With, Wit, Witt, (Alb. F.) Mag., Pr. i Kbhvn., 45. — Janus Georgius Mortenss., Pr. i Lysabbel, † 1802, 177. — (Jørg.), Pr. i Notmark, 182. — Lovise Mortensd., * J. G. With, 179. 182. — Morten Reenberg, Provst i Ketting, Als, 177. — Oluf Pedersen, b† 1701, 217. 218. — Oluf, 218.
- Vitsen, Peder, Pr. i Snesere, b† 1678, 203.
- Witt, se With.

- Vitte, Witte, Ditlev, Kæmner, b† 1655, 201. — Jørgen, 217.
- Wittmak, Pr., 1726, 193.
- Witzke, Hans Henrik, Teglb. p. Iller, 192.
- Wlfeld, Wlfstand, se Ulfeld, Ulfstand.
- Wochmand, Johan, b† 1625, 218.
- Wodroff, (Conr. Dan) i Holsten, General-krigscomms., 1781, 197.
- Vogen Nielsen, Købm. i Viborg, 295, St. t. S. 37.
- Vognsen, Anders Jensen, 308. — Anders Mogensen, til Møgelgaard, 308. — Anders Thomsen, til Stensbæk, 1557, 307. 308. — Erik Gertsen, † 1593, 258. 306. 307. 308. — Gert Thomsen, 1556, 307. 308. — Jens Hansen, til Steensbæk, 1557, 307. 308. — Inger Andersd., * Jesper Friis, 308. — Karen Andersd., 1672, 308. — Lars Jørgensen, t. Strøm, 308. — Mette Mogensl., † 1616, 308. — Mogens Andersen, t. Stensbæk, 1589, 307. 308. — Thomas Gertsen, 307. — (?) Thomas Nielsen, t. Mosebjergh, 1484, 307. — (?) Thomas Tordsen, † før 1475, 307. — adelig Slægt, 306—8.
- Vogt, Eleonora Paulsd., * Niels Michelsen, † 1750, 73,2. — Sophie Catharine (Christiane?), * Helge Michelsen, † 1722, 73,2. 159. — Se Nielsen (Joh.).
- Woldenberg, Casimir Henr. Johanss. v., Capit., 1737—61, 241. — Joh. Fred., Major, † 1743?, 234.1. 241,2. — Joh. Heinr., Etatsr., Landfgd., Oldenburg, 1759, 241,2. — Johanna Cath. Johansd., 1759, 241,2.
- Voller, Jakob Petersen, 1740, 210.
- Volquard Volquardssen, se Risbricht.
- Voltelin, 219.
- Volter Jansen, Capitain t. Orlogs, 1715, 116.
- Wolters, de, Capt., Glückstadt 1745, 98.
- Worm, Borgm., t. Agersøgaard, 197. — Susanne Magdalene, * Kr. Luxdorph, † 1735, St. t. S. 37. — Willum, Conferensrd., Justitiarius, † 1704, St. t. S. 37. 40,7. 276.
- Voss, Vossius (Foss), Hans, Cancelliraad, 30. 207. — M. J., Justedahl, 1748, 142. — Nicol. Christiani, Hører v. Metropolitanisk. Kjobh., 46,1. — Søkrigsprocur., 1788, 298.
- Wrnne, Wrup, se Urne, Urup.
- Wulff, Wulf, Vulf, Anders, 1689, 222. — Andreas Jokumss., b† 1676, 222. — D. H., Adj. i Aalborg: Spørgsm., 240,7. — Dr., Etatsrd., † 1730, 196. — Etatsrindinde, † 1746, 196. — Hedevig Jokumsd., 1679, 222. — Jokum, Kræmmer, 1664, 222. — Marcus, Kiel, 1670, 201.
- Wulfsberg, Peder Andersen, † 1716, 257,1.
- Væbner, Anne, * Eggert Ulfeld, 124,3. — Peder Suensen, t. Ørum, † 1565, 126.
- Wærnskiold, Helle Huus de, * P. de Seue, † 1771, 249.
- Wæst, Herman, † 1642, 195.
- Wøldike, Andreas, Justitsrd., Havneskr., † 1865, 299.
- Vørner, Anne Elisabeth, b† 1725, 218. — Henrik, b† 1712, 218. 219. — Margrete, * Kr. Bartel, b† 1726, 218.
- Yler, Otto von, Oberst, b† 1658, 222.
- Yngebor, se Ingeborg.
- Zacharias, Magnus, 1679, 211.
- Zeuthen, Etatsrd., Tolløse, 294.
- Ziervogel, H. G., Commd., 301. — Kristiane Hel. Charl., * O. H. Hvidberg 1), † 1843, 301.
- Æske, se Esge.
- Ørbeck, Ørbek, Hans Jenssen, Foged i Vardøh., 253. — Kristina Hansd., * Ludv. Chr. Paus, 253. — Sml. Oerbek.
- Ørløs, se Niels Pedersen.
- Ørn, Friderich Kristian Hugoss., † 1747, 248,8. — Hugo Fridrich, Lic. med., 1747, 240,8. — Katharina Kristine Hugossd., † 1749, 240,8. — Krist. Konrad Hugoss., d. 1746, 240,8.
- Ørtz, Grevinde, 1749, 207.
- Østmann, Lauritz, Borger i Bergen, 1748, 135.

Yderligere Rettelse.

Side 132, Anm. 7. Jørgen Jensen førte Ulfeldernes Vaaben, angives at have været en Søn af Jens Ulfeld til Helnæsgaard og Fru Ane Frille af Nielsager og var gift med Ursula Gere til Bolstofte. Han gjorde Tjeneste i de nærmeste Aar før Krigen som Skibshøvedsmand (see f. Ex. Tegn. over alle Lande 1560 pag. 262) og havde i sin Ungdom tjent Archi-Electus Hr. Torben Bille.

(Thiset.)

De Dødstilfælde, der nylig bortkaldte Kammerherre Schulin og Conferentsraad Fiedler, gjorde nye Hul i Medlemstallet, der nødigt skulde gaae lavere end hidtil. De Medlemmer idetmindste, som interessere sig for den Udvidelse af Tidsskriftet, hvortil der er aabnet Udsigt, opfordres til efter Mulighed at fremkalde ny Tilgang til Samfundet af friske Kræfter.

